

SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Godina II - Broj 2

Subota, 11. veljače/februara 1995.
S A R A J E V O

Izdanje na
hrvatskom jeziku
bosanskom jeziku

2

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O FEDERALNOM TUŽILAŠTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Prolašava se Zakon o federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine, koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-281/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON

O FEDERALNOM TUŽILAŠTVU

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Federalno tužilaštvo je samostalno državno tijelo koje, u okviru prava i dužnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), preduzima zakonom određene mjere u pogledu gonjenja učinilaca krivičnih djela i privrednih prijestupa, ulaže pravna sredstva zarad zaštite zakonitosti i vrši druge poslove određene federalnim zakonom.

Član 2.

Federalno tužilaštvo vrši svoju funkciju u skladu sa Ustavom Federacije, a na osnovu federalnih zakona.

Član 3.

Federalno tužilaštvo ima pravo i dužnost da, u okviru ostvarivanja svojih funkcija, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, obavještava Predsjednika Federacije i Potpredsjednika Federacije, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije) i Vladu Federacije Bosne i Hercegovine o primjeni federalnih zakona i o svom radu.

Član 4.

Federalno tužilaštvo putem sredstava informiranja i na drugi način obavještava javnost o stanju kriminaliteta i o drugim pojavama i problemima od općeg značaja koje je zapazilo u svom radu.

U granicama i u skladu s interesima postupka, Federalno tužilaštvo može obavještavati javnost i zainteresirana lica i o pojedinim slučajevima u kojima postupaju.

Član 5.

Federalni tužilac može davati obavezna uputstva kantonalnom tužiocu i preduzimati gonjenje i u stvarima koje se odnose na privredne prijestupe određene federalnim zakonodavstvom i za čije su izvršenje odgovorna federalna tijela.

Član 6.

Federalno tužilaštvo prati i proučava probleme iz prakse tužilaštva, koji su od interesa za primjenu federalnih zakona.

O pitanjima iz djelokruga tužilaštva, koja su od interesa za primjenjivanje federalnih zakona, a u okviru ovlaštenja iz člana 5. ovog zakona, federalni tužilac i kantonalni tužioc mogu zauzimati zajedničke stavove na sastancima koje saziva federalni tužilac na vlastitu inicijativu ili na prijedlog kantonalnog tužioca.

Član 7.

U Federalnom tužilaštvu u ravnopravnoj upotrebi su bosanski i hrvatski jezik.

Federalno tužilaštvo može koristiti i ostale jezike kao sredstvo komunikacije.

U Federalnom tužilaštvu službeno pismo je latinica.

Član 8.

Odredbe Zakona o Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/95), koje se odnose na pravosudnu upravu i na čuvanje službene tajne, shodno se primjenjuju na Federalno tužilaštvo, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 9.

Federalni propisi o radnim odnosima radnika u organima uprave, shodno se primjenjuju i na radnike Federalnog tužilaštva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Federalni propisi o državnoj upravi koji se odnose na rukovođenje i odgovornost funkcionera i njegovog zamjenika, shodno se primjenjuju na federalnog tužioca i njegovog zamjenika, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 10.

Federalno tužilaštvo ima pečat u skladu sa Zakonom o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/94).

Na zgradi u kojoj je smješteno Federalno tu ilaštvo mora biti istaknut naziv tu ilaštva i grb Federacije.

Sjedište Federalnog tu ilaštva je u Sarajevu.

II - NADLEŽNOST I OVLAŠTENJA FEDERALNOG TUŽILAŠTVA

Član 11.

Federalno tu ilaštvo goni učinioce krivičnih djela i privrednih prijestupa predviđenih federalnim zakonodavstvom, ula e pravna sredstva i preduzima zakonom određene mjere radi zaštite zakonitosti i vrši druge poslove određene federalnim zakonom.

Član 12.

Federalni tu ilac u ostvarivanju funkcije gonjenja za krivična djela i privredne prijestupe predviđene federalnim zakonodavstvom postupka pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) i drugim sudovima Federacije, a u slučaju iz člana 5. ovog zakona i pred sudovima u kantonu.

U postupku pred Vrhovnim sudom, drugim sudovima Federacije i sudovima u kantonu federalni tu ilac, u skladu sa federalnim zakonom ula e pravna sredstva, prisustvuje sjednicama i pretresima i preduzima druge radnje za koje je ovlašten.

Član 13.

Federalni tu ilac rješava o sukobu nadležnosti između dva kantonalna tu ilaštva i općinskih tu ilaštava sa područja različitih kantona.

Član 14.

U parničnom, vanparničnom, izvršnom, upravnom i drugim postupcima federalni tu ilac ula e pravna sredstva zarad zaštite zakonitosti pred Vrhovnim sudom i preduzima radnje pred drugim sudovima Federacije za čije je vršenje ovlašten federalnim zakonom.

Član 15.

Kad nađe da zbog povrede federalnog zakona ili međunarodnog ugovora postoje osnovani razlozi da upotrijebi pravno sredstvo protiv izvršne sudske odluke ili odluke donesene u upravnom ili drugom postupku, federalni tu ilac mo e zahtijevati da se odlo i, odnosno prekine izvršenje takve odluke, ako bi njenim izvršenjem mogle nastupiti neotklonjive štetne posljedice.

Ako federalni tu ilac podnese zahtjev iz stavka 1. ovog članka, odlo it će se, odnosno prekinut će se izvršenje odluke. Odlaganje, odnosno prekidanje izvršenja odluke traje do donošenja odluke o pravnom sredstvu federalnog tu ioca.

Odluka o odlaganju, odnosno o prekidanju izvršenja, prestaje da va i ako federalni tu ilac u roku od 30 dana od dana prijema odluke ne upotrijebi pravno sredstvo.

Član 16.

Federalno tu ilaštvo je du no da od dr avnih tijela, ustanova, poduzeća (društava) i drugih pravnih osoba i građana prima izvještaje i podneske u stvarima iz svoje nadležnosti zarad poduzimanja radnji za čije je poduzimanje ovlašteno.

III - ORGANIZACIJA FEDERALNOG TUŽILAŠTVA

Član 17.

Funkciju Federalnog tu ilaštva vrši federalni tu ilac.

Federalni tu ilac predstavlja Federalno tu ilaštvo, rukovodi njegovim radom i vrši druga prava i obaveze utvrđene federalnim zakonom i drugim federalnim propisima.

Federalni tu ilac donosi pravila o poslovanju i vođenju evidencija u Federalnom tu ilaštvu.

Kada je federalni tu ilac odsutan ili spriječen da rukovodi Federalnim tu ilaštvom, zamjenjuje ga zamjenik koga on odredi.

Član 18.

Federalni tu ilac ima određeni broj zamjenika.

Broj zamjenika federalnog tu ioca utvrđuje Dom naroda, na usaglašen prijedlog Predsjednika i Potpredsjednika Federacije.

Prije podnošenja prijedloga Predsjednik Federacije pribavlja stručno mišljenje ministra pravde o potrebnom broju zamjenika.

Član 19.

Zamjenik federalnog tu ioca mo e vršiti svaku radnju u postupku pred sudom i drugim federalnim tijelima, za koju je po zakonu ovlašten federalni tu ilac.

1. Imenovanje federalnog tu ioca i njegovih zamjenika

Član 20.

Federalnog tu ioca i njegove zamjenike imenuje i smjenjuje Predsjednik Federacije uz saglasnost Potpredsjednika Federacije i uz potvrdu Parlamenta Federacije.

Član 21.

Federalni tu ilac imenuje se na vrijeme od četiri godine, a nakon isteka četiri godine, za federalnog tu ioca imenuje se lice koje pripada drugom konstitutivnom narodu.

Zamjenik federalnog tu ioca imenuje se za vršenje slu be bez ograničenja trajanja mandata.

Za federalnog tu ioca i njegovog zamjenika mo e biti imenovan dr avljanin Federacije Bosne i Hercegovine, koji je diplomirani pravnik i ima polo en pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim tijelima ili advokaturi u trajanju od najmanje 10 godina, koji je radeći u tim tijelima ili u advokaturi stekao visok ugled pravnog stručnjaka i koji posjeduje najviše moralne osobine za obavljanje slu be federalnog tu ioca, odnosno zamjenika federalnog tu ioca.

Član 22.

Prijedlog za imenovanje federalnog tu ioca i njegovog zamjenika podnosi ministar pravde.

Član 23.

Prije stupanja na slu bu federalni tu ilac i njegov zamjenik daju izjavu.

Izjava glasi:

"Izjavljujem da ću se u vršenju slu be federalnog tu ioca - zamjenika federalnog tu ioca pridrž avati Ustava i zakona Federacije i da ću slu bu vršiti savjesno".

Federalni tu ilac i njegov zamjenik izjavu daju pred Predsjednikom Federacije.

2. Prestanak slu be federalnom tu iocu i njegovim zamjenicima

Član 24.

Federalnom tu iocu i njegovom zamjeniku slu ba prestaje smjenjivanjem od vršenja slu be po istom postupku kao i za imenovanje ili podnošenjem ostavke na vršenje slu be.

Član 25.

Postupak za smjenjivanje federalnog tu ioca, odnosno njegovog zamjenika od vršenja slu be pokrenut će se ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje slu be, ako se utvrdi da je izvršio te u povredu slu be, odnosno ugleda slu be, ako se utvrdi da nije stručno sposoban za vršenje slu be, da kroz du e vrijeme neuredno vrši slu bu ili da kroz du e vrijeme ne posti e zadovoljavajuće rezultate u radu ako se utvrdi da je nosilac inokosne funkcije ili član izvršnog tijela političke organizacije, ili se na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove utvrdi da je trajno izgubio radnu sposobnost za vršenje slu be.

Član 26.

Prijedlog za pokretanje postupka za smjenjivanje federalnog tu ioca, odnosno njegovog zamjenika od vršenja slu be mo e podnijeti ministar pravde.

Član 27.

U postupku smjenjivanja od vršenja slu be, federalnom tu iocu i njegovom zamjeniku omogućit će se da se izjasni o razlozima smjenjivanja.

Član 28.

Federalni tu ilac, odnosno njegov zamjenik može biti udaljen od vršenja slu be.

Odluku o odaljenju od vršenja slu be federalnog tu ioca i njegovog zamjenika donosi Predsjednik Federacije uz suglasnost Potpredsjednika Federacije.

Član 29.

Federalni tu ilac i njegov zamjenik ostavku na vršenje slu be podnose Predsjedniku Federacije i Potpredsjedniku Federacije. Federalnom tu iocu i njegovom zamjeniku prestaje vršenje slu be slijedećeg dana od dana u koji je ostavka primljena.

3. Prava i dužnosti federalnog tu ioca i njegovih zamjenika

Član 30.

Federalni tu ilac dužan je čuvati svoj ugled i ugled Federalnog tu ilaštva.

Federalni tu ilac i njegov zamjenik ne mogu biti nosioci funkcije ni članovi izvršnog tijela političke organizacije.

Bračni drugovi, srodnici u pravoj liniji, odnosno srodnici u pobočnoj liniji do drugog stupnja ne mogu vršiti funkciju u Federalnom tu ilaštvu.

Član 31.

Federalni tu ilac, odnosno njegov zamjenik ne mogu obavljati drugu službu ili posao.

Član 32.

Federalni tu ilac, odnosno njegov zamjenik, za vršenje slu be ima pravo na plaću i druge naknade utvrđene federalnim zakonom.

Federalni tu ilac, odnosno njegov zamjenik ima pravo na penziju, invalidsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz toga proizilaze po općim propisima, pravo na odmore i dopuste koje imaju radnici u Federalnom tu ilaštvu i godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana, pravo na materijalne troškove pod uslovima utvrđenim zakonom i drugim propisima, kao i pravo na stručno usavršavanje u okviru sredstava obezbijedenih za tu namjenu.

Član 33.

Federalnom tu iocu i njegovom zamjeniku izdaje se službena legitimacija.

Ministar pravde posebnim pravilnikom propisuje obrasce i način izdavanja službene legitimacije.

Član 34.

Federalni tu ilac i njegov zamjenik ne mogu biti pozvani na krivičnu ni građansko-pravnu odgovornost, ni za jedno djelo učinjeno u vršenju slu be.

Član 35.

Federacija odgovara za štetu koju u vršenju slu be nanese federalni tu ilac, odnosno njegov zamjenik, građaninu ili pravnom licu svojim nepravilnim i nezakonitim radom.

Federacija može od federalnog tu ioca, odnosno njegovog zamjenika, zahtijevati naknadu isplaćene svote samo ako je šteta učinjena namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Zahtjev za naknadu štete iz stava 2. ovog člana zastarijeva u roku od šest mjeseci od dana isplaćene naknade.

IV - RADNICI FEDERALNOG TUŽILAŠTVA

Član 36.

Federalno tu ilaštvo može imati sekretara koji pomaže federalnom tu iocu u vršenju poslova uprave.

Federalni tu ilac može prenijeti na sekretara izvršavanje određenih poslova uprave.

Poslove sekretara Federalnog tu ilaštva može obavljati lice koje ima završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit i najmanje dvije godine radnog iskustva na pravnim poslovima.

Član 37.

U Federalnom tu ilaštvu postoji potreban broj stručnih savjetnika i drugih radnika za vršenje stručnih, administrativnih i tehničko-pomoćnih poslova.

Član 38.

Poslove stručnog savjetnika u Federalnom tu ilaštvu može obavljati lice koje ima završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita.

Stručni savjetnici pomažu u federalnom tu iocu, odnosno njegovom zamjeniku, u proučavanju i pripremanju predmeta, proučavanju pravnih pitanja u vezi s radom Federalnog tu ilaštva u pojedinim predmetima, te samostalno ili pod nadzorom i uputama federalnog tu ioca, odnosno njegovog zamjenika, obavljaju druge stručne poslove predviđene zakonom, odnosno drugim odgovarajućim aktima.

Član 39.

Unutrašnju organizaciju u Federalnom tu ilaštvu utvrđuje federalni tu ilac pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog tu ilaštva, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra pravde.

V - SREDSTVA ZA RAD FEDERALNOG TUŽILAŠTVA

Član 40.

Sredstva za rad Federalnog tu ilaštva osiguravaju se u budžetu Federacije.

Sredstva za rad Federalnog tu ilaštva obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za plaće federalnog tu ioca, odnosno njegovih zamjenika i ostalih radnika, sredstva za materijalne rashode, sredstva za amortizaciju stvari, opreme i zgrada) i sredstva za posebne namjene.

Finansijsko i materijalno poslovanje Federalnog tu ilaštva obavlja se na način koji važi za federalna tijela državne uprave.

VI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

Federalno tu ilaštvo počinje sa radom 1. marta 1995. godine.

Do dana primjene ovog zakona, imenovat će se federalni tu ilac i zamjenici federalnog tu ioca.

Član 42.

Federalni tu ilac donijet će u roku od 30 dana od početka rada Federalnog tu ilaštva, pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Federalnog tu ilaštva.

Član 43.

Federalni tu ilac donijet će u roku od dva mjeseca od dana početka primjene ovog zakona, pravila o poslovanju i vođenju evidencija u Federalnom tu ilaštvu.

Član 44.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1. marta 1995. godine.

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA
O MINISTARSTVIMA I DRUGIM ORGANIMA
DRŽAVNE UPRAVE FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE**

Broj 01-282/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

**O DOPUNAMA ZAKONA O MINISTARSTVIMA I
DRUGIM ORGANIMA DRŽAVNE UPRAVE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

U Zakonu o ministarstvima i drugim organima dr. avne uprave Federacije Bosne i Hercegovine ("Slu. bene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 2/94) u članu 8. stav 2. iza riječi "carina" umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: "i Finansijska policija".

Iza stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

"Finansijska policija vrši upravne i druge stručne poslove utvrđene zakonom".

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu benim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

4

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

O PROGLAŠENJU ZAKONA O AMNESTIJI

Proглашава se Zakon o amnestiji koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-283/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON O AMNESTIJI

Pod uvjetima predviđenim u ovom zakonu daje se amnestija licima koja su izvršila krivično djelo:

a) neodazivanja pozivu i izbjegavanja vojne slu be iz člana 214. st. 1. do 3. i samovoljno udaljenje i bjekstvo iz oru anih snaga iz člana 217, u vezi sa članom 226, predviđeno u odgovarajućem krivičnom zakonu koji se primjenjuje na teritorij Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija);

b) Krivično djelo iz točke a) ovog člana koja su izvršila lica iz člana 8. Zakona o primjeni krivičnog zakonika Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona ("Slu. beni list RBiH", br. 6/92, 11/92 i 21/92), ako je tim zakonom ili drugim odgovarajućim zakonom koji se primjenjuje na teritorij Federacije predviđeno kažnjavanje ovih lica za to krivično djelo.

Amnestija se daje licima koje su djela iz stava 1. ovog člana izvršila neposredno prije proglašenja ratnog stanja, ako su bila pozvana pojedinačnim pozivom i u vremenu od 20. juna 1992. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Amnestija se daje i licima koje su zbog same pripadnosti jedinicama Armije Republike Bosne i Hercegovine, odnosno postrojbama Hrvatskog vijeća obrane prijavljena i gonjena za krivična djela iz člana 119. stava I. i člana 124. stava I. predviđena u odgovarajućem krivičnom zakonu koji se primjenjuje na teritoriji Federacije.

Amnestija se ne daje licima koja su napustila jedinicu, odnosno postrojbu iz stava 1. ovog članka i pridružila se neprijateljskim oružanim formacijama.

Amnestija iz člana 1. ovog zakona daje se:

a) licima za krivična djela neodazivanja pozivu i izbjegavanja vojne slu. be iz člana 1. stav 1. tačke a) ovog zakona, ako se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona jave najbli em organu uprave nadle nom za poslove obrane, a ako boravei u Republici Hrvatskoj - ako se u roku od tri mjeseca, odnosno u drugoj dr. avi u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona vrate u Federaciju i jave najbli em organu uprave nadle nom za poslove obrane;

"b) Licima, za krivična djela, samovoljno udaljenje i bjekstvo iz ora anih snaga iz člana 1. stav 1. tačka a) ako se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona jave u svoju ili najbli u jedinicu, ustanovu, komandu ili štab ora anih snaga, a ako borave u Republici Hrvatskoj - ako se u roku od tri mjeseca, odnosno u drugoj dr avi u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona vrate u Federaciju i jave u svoju ili najbli u jedinicu, ustanovu, komandu ili štab ora a-nih snaga".

c) Licima iz člana 1. stav 1. tačka b) ovog zakona koja borave u Republici Hrvatskoj, ako se u roku od tri mjeseca, odnosno u drugoj državi u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, vrate u Federaciju i prijave organu uprave nadležnom za poslove odbrane.

Član 4.

Ako protiv lica iz člana 1. ovog zakona nije pokrenut krivični postupak, postupak se neće pokrenuti, a ako je krivični postupak u toku - obustavit će se.

Ako je licu iz člana 1. ovog zakona pravosnažno izrečena kazna zatvora oslobodit će se od izvršenja te kazne, a ako je izvršenje započeto oslobodit će se daljeg izvršenja kazne.

Član 5.

Rješenje o primjeni amnestije ili rješenje kojim se odbija primjena amnestije, za pravosnažno osuđena lica i lica protiv kojih je krivični postupak u toku, donosi nadle na sud koji je sudio u prvom stepenu ili sud pred kojim je krivični postupak u toku, po slu benoj du nosti ili na zahtjev osuđenog, okrivljenog ili lica koje u korist okrivljenog mo e izjaviti albu.

Rješenje iz stava 1. ovog člana sud je dužan donijeti u roku od tri dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno u roku od tri dana od prijema zahtjeva.

Protiv rješenja iz stava 1. ovog članka nadle ni tu ilac odnosno lica iz stava 1. ovog člana mogu izjaviti albu u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Žalba protiv rješenja o primjeni amnestije ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 6.

Ako se lice na koju se odnosi rješenje o primjeni amnestije nalazi na izdravanju kazne zatvora ili u pritvoru sud će odrediti da se odmah pusti na slobodu.

Član 7.

Na dostavljanje pismena, računanje rokova i postupak po albi, shodno se primjenjuju odredbe odgovarajućeg zakona o krivičnom postupku koji se primjenjuje na teritoriji Federacije.

Član 8.

Komisija o svom radu podnosi izvještaj ministru pravde najmanje jedanput godišnje.

Član 9.

Prijavu za polaganje pravosudnog ispita diplomirani pravnik (u daljem tekstu: kandidat) podnosi Ministarstvu pravde. Uz prijavu kandidat podnosi i dokaze da ispunjava uvjete iz člana 2. ovog zakona o završenom pravnom fakultetu i provedenom radu na pravnim poslovima.

Uvjerjenje o provedenoj praksi licima iz člana 3. ovog zakona izdaje predsjednik suda, odnosno advokatska komora kod koje je lice upisano u imenik kao advokatski pripravnik.

Ministarstvo pravde rješenjem utvrđuje da li kandidat ispunjava uvjete za polaganje pravosudnog ispita.

Član 10.

Na osnovu rješenja kojim je kandidatu odobreno polaganje ispita predsjednik Komisije određuje vrijeme kada će kandidat polagati ispit.

Član 11.

Ispit počinje polaganjem pismenog dijela ispita. Pismeni dio ispita kandidat pola e rješavanjem praktičnog slučaja iz krivično-pravne i građansko-pravne oblasti.

Zadatak za pismeni dio ispita daje Komisija na prijedlog člana koji je ispitivač za predmet iz koga kandidat pola e pismeni dio ispita.

Kandidat ima pravo na šest sati rada za izradu pismenog zadatka.

Član 12.

Odluku o ocjeni uspjeha kandidata na pismenom dijelu ispita donosi Komisija većinom glasova, po pribavljenom mišljenju ispitivača.

Pismeni rad se ocjenjuje ocjenom "polo io" ili "nije polo io".

Član 13.

Kandidat koji ne polo i pismeni dio ispita ni iz krivično-pravne ni iz građansko-pravne oblasti ne mo e pristupiti polaganju usmenog dijela ispita i smatra se da ispit nije polo io.

Član 14.

Kandidat koji polo i pismeni dio ispita iz krivično-pravne i građansko-pravne oblasti ili samo iz jedne od njih pristupa polaganju usmenog dijela ispita.

Kandidat koji je pristupio polaganju usmenog dijela ispita a nije polo io pismeni dio ispita iz jedne oblasti, na usmenom dijelu ispita ne mo e polagati ispit iz odgovarajućeg predmeta.

Usmeni dio ispita je javan.

Član 15.

Konačni uspjeh na ispitu ocjenjuje se prema rezultatu koji je kandidat pokazao na pismenom i usmenom ispitu ocjenom "polo io" ili "nije polo io". Ako je kandidat na ispitu pokazao osobiti uspjeh i na pismenom i na usmenom dijelu ispita iz svih predmeta, ocjenjuje se ocjenom "polo io s odličnim uspjehom".

O uspjehu kandidata Komisija odlučuje većinom glasova, vodeći računa o ocjeni koju je predlo io ispitivač.

Ocjena o uspjehnosti ispita saopćava se kandidatu po završenom ispitu.

Član 16.

Kandidat koji na ispitu ne poka e zadovoljavajuće znanje iz najviše dva predmeta, odnosno kandidat koji nije du an polagati neki od predmeta (član 23. ovog zakona), a ne poka e zadovoljavajuće znanje iz jednog predmeta, ima pravo iz tih predmeta, odnosno tog predmeta, polagati popravni ispit.

Rok za polaganje popravnog ispita iz jednog predmeta ne mo e biti kraći od jednog ni du i od tri mjeseca, a rok za polaganje popravnog ispita iz dva predmeta ne mo e biti kraći od dva ni du i od četiri mjeseca.

Ako kandidat ne polo i samo usmeni dio ispita iz predmeta iz kojeg se pola e i pismeni dio ispita a taj dio ispita je polo io, na popravnom ispitu nije du an ponovo polagati pismeni dio ispita iz tog predmeta.

Ako kandidat u roku iz stava 2. ovog člana ne polo i popravni ispit, smatrat će se da ispit nije polo io.

Član 17.

Kandidatu koji je polo io ispit Ministarstvo pravde izdaje uvjerenje o polo enom ispitu, koje potpisuje ministar pravde.

Član 18.

Kandidat koji nije polo io ispit mo e ga ponovo polagati po isteku roka od šest mjeseci, računajući od dana prethodnog polaganja.

Član 19.

Ako kandidat ne pristupi polaganju ispita ili prije početka polaganja izjavi da odustaje od ispita, smatrat će se da ispit nije polagao. U ovom slučaju kandidat podnosi novu prijavu za polaganje ispita.

Ako kandidat odustane od već započetog ispita ili ne preda rad iz pismenog dijela u određenom vremenu iz člana 11. stav 3. ovog zakona, smatrat će se da ispit nije polo io.

Član 20.

Započeti ispit mo e se odlo iti ako je kandidat zbog bolesti ili iz drugih opravdanih razloga spriječen nastaviti polaganje ispita.

O odlaganju ispita odlučuje Komisija.

Rješenje o nastavku ispita donosi Komisija na molbu kandidata. Molba se podnosi u roku od osam dana po prestanku razloga za odgodu polaganja ispita, ali najkasnije u roku od tri mjeseca, računajući od dana kada je odluka o odlaganju donesena.

Ako kandidat ne podnese molbu za nastavak ispita u roku iz stava 3. ovog člana ili ako mu molba bude odbijena smatrat će se da ispit nije polo io.

Protiv rješenja Komisije kandidat mo e podnijeti albu ministru pravde, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

U nastavku ispita kandidat ne pola e onaj dio ispita koji je polagao do odlaganja ispita.

Član 21.

Predsjedniku Komisije, njegovom zamjeniku, članovima i sekretaru Komisije pripada naknada za rad u Komisiji.

Ovlašćuje se ministar pravde da donese pravilnik o naknadama za rad u Komisiji za polaganje pravosudnog ispita.

Član 22.

Troškove Komisije snosi kandidat, ukoliko tijelo, poduzeće ili pravna osoba kojem je kandidat proveo potrebnu praksu ne odluči da ih ono snosi.

Član 23.

Lica koja su nakon diplomiranja na pravnom fakultetu polo ile stručni ispit propisan za upravna tijela ili za sudije za prekršaje ili po propisima Republike Bosne i Hercegovine ili federalnim propisima i polagale predmete: upravno pravo, radno pravo i ustavni sistem, ako ispunjavaju uvjete iz člana 2. ovog zakona, prilikom polaganja ispita nisu du na polagati; upravno pravo, radno pravo i ustavni sistem, kao dio predmeta ustavnog sistema i organizacija pravosuđa.

Član 24.

Pravničnici koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona počeli s radom na pravnim poslovima radi sticanja uvjeta za polaganje ispita ili su ispunili uvjete za polaganje po dosadašnjim propisima Republike Bosne i Hercegovine, ispit će polagati po odredbama ovog zakona.

Član 25.

Diplomirani pravnik koji je do stupanja na snagu ovog zakona obavljao najmanje četiri godine du nost redovnog i vanrednog profesora pravnih nauka na fakultetima, sudije vrhovnog suda, saveznog i republičkog javnog tu ioca i njihovih zamjenika ili saveznog i republičkog javnog pravobranioca izjednačen je u pravima sa diplomiranim pravnikom koji je polo io ispit.

Član 26.

Sa ispitom u smislu ovog zakona, izjednačuje se pravosudni ispit polo en po propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona i ranijim propisima, sudijski ili advokatski ispit koji je po ranijim propisima bio izjednačen sa pravosudnim ispitom, kao i drugi ispiti koji su po ranijim propisima bili izjednačeni sa sudijskim odnosno advokatskim ispitom.

O priznavanju pravosudnog ispita položenog po propisima drugih zemalja odlučuje Ministarstvo pravde, rukovodeći se načelom reciprociteta.

Član 27.

Licima koja su ispunila uvjete iz čl. 25. i 26. ovog zakona i člana 136. Zakona o vojnim sudovima ("Slu. beni list SFRJ", br. 4/77 i 13/82), Ministarstvo pravde na njihov zahtjev, rješe-njem utvrđuje postojanje prava koja im pripadaju na temelju navedenih odredaba.

Član 28.

Ovlašćuje se ministar pravde da donese pravilnik o polaganju pravosudnog ispita kojim će se bli e propisati način prijavljivanja ispita, rad Komisije, oblik i sadr aj uvjerenja o polo enom ispitu i vođenje evidencije osoba koje su polo ile pravosudni ispit.

Član 29.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1. marta 1995.godine.

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

7

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O TRŽIŠNOJ INSPEKCIJI

Proглашава se Zakon o tr išnoj inspekciji Federacije Bosne i Hercegovine koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-286/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON O TRŽIŠNOJ INSPEKCIJI

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se inspekcijski nadzor nad izvršavanjem zakona, drugih propisa, općih i pojedinačnih akata, normativa i standarda koji se primjenjuju na rad i poslovanje preduzeća, samostalnih radnji i drugih pravnih i fizičkih lica u oblastima proizvodnje, prometa roba i prometa usluga; ugostiteljskih, turističkih, zanatskih, intelektualnih, agencijskih i drugih usluga, autorskih prava i drugih oblika samostalnog privrednog poslovanja na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), kao i ovlaštenja i dužnosti inspektora u vršenju inspekcijskog nadzora.

U oblastima iz stava 1. ovog člana tržišna inspekcija kontrolira:

- način i uslove obavljanja privrednih djelatnosti na domaćem tržištu ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog tijela državne uprave;

- vanjskotrgovinsko poslovanje;
- obavljanje zanata, ako zakonom nije određena nadležnost drugih tijela državne uprave;
- zaštitu potrošača;
- cijena proizvoda i usluga, naknade, takse (osim upravnih i sudskih) pretplate i druge slične naknade koje se zaračunavaju po propisu;
- kvalitet proizvoda;
- kontrolu kvaliteta proizvoda pri uvozu i izvozu;
- valjanost ugovora i isprava o ispravnosti mjerila, te ispunjenja mjerniteljskih zahtjeva za pakovine;
- upotrebu mjernih jedinica i njihovo navođenje u prometu roba;
- zaštitu znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba.

Tr išna inspekcija obavlja i druge inspekcijske poslove određene zakonom ili drugim propisima.

U obavljanju djelatnosti prometa i veza, komunalnih djelatnosti, vaspitanja i obrazovanja, nauke, kulture, informiranja, sporta, fizičke kulture, zaštite o djeci, zdravstva, socijalne zaštite i zaštite o invalidima, tr išna inspekcija ima pravo inspekcijskog nadzora samo nad primjenom propisa koji se odnose na cijene i zaštitu korisnika usluga, ukoliko propisima kojim se uređuje obavljanje ovih djelatnosti nije drugačije određeno.

Član 2.

Poslove nadzora iz člana 1. ovog zakona, obavljaju organi uprave nadležni za poslove tržišne inspekcije (u daljem tekstu: organi tržišne inspekcije) u općini, odnosno gradu - distriktu Sarajevo, kantonu i Federaciji.

Poslove tržišne inspekcije vrše tržišni inspektori.

Član 3.

Organi tr išne inspekcije u općini, odnosno gradu - distriktu Sarajevo obavljaju poslove neposrednog nadzora iz člana 1. ovog zakona, osim poslova koji su ovim zakonom stavljeni u nadle nost kantonalne i federalne inspekcije.

Pored poslova utvrđenih u stavu 1. ovog člana organ tr i šne inspekcije distrikta Sarajevo vrši i kontrolu trgovine na veliko na području grada - distrikta Sarajevo.

Član 4.

Kantonalni organi tr išne inspekcije obavljaju neposredan nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa, kojima se uređuje obavljanje trgovine na veliko, kontrolu primjene propisa donesenih iz nadle nosti kantona, rješavaju po albama protiv rješenja koja u prvom stepenu donose organi tr išne inspekcije općine, te vrše analizu mjesečnih izvještaja općinskog organa tr ične inspekcije.

Član 5.

Federalni organ tr išne inspekcije obavlja neposredni nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje obavljanje trgovine, trgovinskih i drugih usluga s inozemstvom, nadzire kvalitet proizvoda u proizvodnji, pri izvozu i uvozu, te zaštitu izuma, tehničkih unapređenja i znakova kvaliteta, kao i neposredni nadzor u poslovanju Dr avne direkcije robnih rezervi.

Postupak provođenja kontrole kvaliteta i uzorkovanja pri izvozu i uvozu robe i izdavanja odgovarajućeg dokumenta o kvalitetu robe, propisuje pravilnikom ministar trgovine u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osim poslova iz stava 1. ovog člana federalni organ tr išne inspekcije obavlja i slijedeće poslove:

1. nadzor nad radom inspektora u općini, odnosno gradu - distriktu Sarajevo i kantonu;

2. koordinira rad inspektora na teritoriji Federacije, te po potrebi obavlja poslove iz djelokruga općinskih organa tr išne inspekcije, odnosno grada - distrikta Sarajevo i kantona;

3. rješava po alabama protiv rješenja koja u prvom stepenu donose organi tr išne inspekcije kantona i grada - distrikta Sarajevo;

4. brine se o stručnom osposobljavanju tr išnih inspektora i pru a im neposrednu stručnu pomoć;

5. analizira mjesečne izvještaje kantonalne tr išne inspekcije i grada - distrikta Sarajevo.

Član 6.

Ako je potrebno da se preduzmu hitne mjere u cilju osiguranja izvršenja propisa, kao i radi ostvarenja uvida u stanje i probleme u određenoj oblasti, kantonalni tr išni inspektor mo e i neposredno obaviti inspekcijski nadzor na teritoriji kantona u svim slučajevima iz člana 1. ovog zakona, osim onih koji su dati u nadle nost federalne inspekcije.

Kada je potrebno ostvarenje cilja iz stava 1. ovog člana, federalni inspektor mo e i neposredno obaviti inspekcijski nadzor na teritoriji Federacije u svim slučajevima iz člana 1. ovog zakona.

Član 7.

Tr išni inspektor samostalno obavlja inspekcijski nadzor i odlučuje o preduzimanju upravnih i drugih mjera.

Samostalnost tr išnog inspektora u skladu sa stavom 1. ovog člana ne isključuje pravo rukovodnog radnika koji rukovodi organom tr išne inspekcije da izdaje naređenja inspektora za obavljanje inspekcijskog nadzora.

Član 8.

Ovlašćenje za obavljanje inspekcijskog nadzora tr išni inspektor dokazuje posebnom legitimacijom.

Oblik i sadr aj legitimacije tr išnog inspektora propisuje ministar trgovine Federacije pravilnikom o legitimaciji tr išnog inspektora.

Pravilnik o izgledu iskaznice federalnog tr išnog inspektora propisaje ministar trgovine Federacije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o tr išnoj inspekciji.

Član 9.

Za općinskog tr išnog inspektora mo e biti postavljeno lice koje pored općih uvjeta ispunjava i sljedeće posebne uvjete:

- da ima visoku stručnu spremu, dvije godine radnog iskustva u struci i polo en stručni ispit ili da ima višu stručnu spremu, pet godina radnog iskustva u struci i polo en stručni ispit.

Član 10.

Za federalnog i kantonalnog tr išnog inspektora mo e biti postavljeno lice koje pored općih uvjeta ispunjava i sljedeće posebne uvjete:

- da ima visoku stručnu spremu (ekonomski, pravni ili fakultet tehničkog smjera), najmanje pet godina radnog iskustva u struci i polo en stručni ispit.

Član 11.

U vršenju inspekcijskog nadzora preduzeće, samostalna radnja i drugo pravno i fizičko lice (u daljem tekstu: subjekt nadzora) du ni su u momentu vršenja nadzora, na zahtjev inspektora, bez odlaganja, omogućiti mu:

- uvid u rješenje o upisu u sudski registar, odnosno odobrenje za rad;

- pregled poslovnih i pripadajućih im prostorija i drugih prostorija koje slu e ili mogu slu iti za obavljanje odgovarajuće djelatnosti, poslovnih prostora i objekata, uređaja i opreme,

instalacija i sklopova, kapaciteta mašina, proces rada, poslovnu i tehničku dokumentaciju, poslovne knjige i druge evidencije i podatke, diskove sa informatičkim sistemima, isprave, druge dokumente i ugovore, uvozne deklaracije, fakture, zapisnike o izvršenim nivelacijama cijena, knjigovodstvenu i drugu dokumentaciju koja se odnosi na njihovo poslovanje, zatečene predmete i robu - bez obzira na namjenu i mjesto gdje se nalaze, bilješke i drugu korespondenciju o poslovanju subjekta nadzora;

- pregled vozila - bez obzira na njihovu namjenu i svojinu;

- uvid u ovlašćenje za upotrebu tuđe firme, iga, znaka, oznake ili imena ili drugog spoljnog obilje ja za proizvode zatečene na skladištu ili u prodaji;

- uvid u plombe i uvjerenja o ispravnosti mjerila i va nost iga na mjerilima;

- uvid u dokumentaciju o zatečenim radnicima, o svojstvu radnika u radnom odnosu i dokaze o ispunjavanju posebnih uvijeta za obavljanje određenih poslova i zadataka;

- uvid u dokaze o pravu na korišćenje autorskih prava, prava industrijske svojine i drugih potencijalnih i licencnih prava;

- uzimanje uzoraka radi vršenja analize;

- uvid u poslovne knjige koje se vode u skladu sa zakonom o porezima;

- uvid i u sve druge objekte i dokumenta koja su po ocjeni inspektora od značaja za inspekcijski nadzor.

Član 12.

U toku vršenja inspekcijskog nadzora inspektor saglasno zakonu i drugim propisima, mo e uzimati uzorke proizvoda radi davanja na analizu ovlašćenim stručnim organizacijama radi utvrđivanja stvarnog u odnosu na deklarirani kvalitet proizvoda.

U postupku uzimanja uzoraka subjekt nadzora du an je osigurati učešće ovlašćenog lica i preduzimati potrebne radnje za čuvanje uzoraka do njihove otpreme ovlašćenoj stručnoj organizaciji.

Ako se analizom utvrdi da uzorak ne odgovara deklarisanom kvalitetu, troškove analize i troškove transporta uzorka snosi subjekt nadzora od kojeg je uzet uzorak.

Troškovi sadr ani u vrijednosti uzorka padaju na teret subjekta nadzora od kojeg je uzet uzorak.

O svakom uzetom uzorku sastavlja se zapisnik.

Član 13.

Ako prilikom inspekcijskog nadzora inspektor utvrdi da količina i vrsta uskladištene robe ili robe u prodaji ne odgovara vrsti i količini naznačene robe u raspolo ivoj ulaznoj dokumentaciji, inspektor je ovlašćen da izvrši popis zatečenih zaliha o trošku subjekta nadzora.

Popis robe se mo e vršiti i u slučajevima da inspektor osnovano sumnja: da je u objektu vršena nezakonita nivelacija cijena; da je primljena ne evidentirana roba; da u objektu ima uvoznih proizvoda za koje se ne zna tko je proizvode uvezao ili je u objektu primljena roba čije porijeklo nije moguće utvrditi u momentu nadzora.

U trenutku inspekcijskog nadzora mora se osigurati i predočiti dokumentacija o svakom izvršenom popisu koji je sačinjen zbog izmjene cijene.

Član 14.

Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor utvrđuje identitet osoba, saslušava odgovorne osobe i svjedoke, a po potrebi koristi se uslugama stručnih osoba i stručnih institucija (drugih organa).

Tokom vršenja nadzora, odgovorno lice subjekta nadzora, obavezno je prisustvovati u svim fazama inspekcijskog nadzora ili osigurati ovlašćenu zamjenu.

O slu benim radnjama, izvršenih prilikom inspekcijskog nadzora, inspektor je obavezan sačiniti zapisnik ili slu benu zabilješku u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Ako se u trenutku kontrole ne mo e osigurati odgovorno lice, inspektor će na licu mjesta ostaviti poziv da u roku od dva dana a izuzetno do sedam dana, odgovorno lice mora biti u naznačeno vrijeme u objektu.

Član 15.

Tr išni inspektori su du ni prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora uzimati u razmatranje prijave građana i udru enja potrošača primljene usmeno ili u pismenoj formi.

Član 16.

Subjekti čije poslovanje podlije e inspekcijskom nadzoru du ni su da na zahtjev tr išnog inspektora dostave tra ene podatke koji su potrebni za obavljanje poslova iz djelokruga rada organa tr išne inspekcije i dozvole kontrolu poslovanja.

Član 17.

Ako tr išni inspektor utvrdi da su povrijeđeni ili da nisu primjenjivani propisi čije izvršenje nadzire, ima pravo i obavezu:

- nalo iti da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u određenom roku, o čemu donosi i pismeno rješenje;
- izreći i naplatiti kaznu, ukoliko je za to odgovarajućim propisom ovlašten;
- preduzeti druge mjere, odnosno radnje, za čije je izvršenje ovlašten.

Član 18.

Tr išni inspektor izdaje rješenje o privremenoj zabrani obavljanja određene privredne djelatnosti samo ako je za to ovlašten posebnim propisom.

Ova mjera mo e trajati najdu e tri mjeseca, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Član 19.

Ako se prilikom prodaje robe subjekat nadzora ne pridr ava propisane ili obavezne cijene, tr išni inspektor izdaje rješenje o privremenom oduzimanju razlike u cijeni po kojoj je roba prodana i cijene po kojoj je subjekt nadzora bio obavezan prodati robu.

Rješenjem iz prethodnog stava nalo it će se i prodaja robe po propisanoj, odnosno obaveznoj cijeni.

Protiv konačnog rješenja iz stava 1. ovog člana subjekt nadzora ne mo e pokrenuti upravni spor.

Odluku o oduzimanju nezakonito ostvarene dobiti na razlici u cijeni donosi nadle ni sud u postupku zbog privrednog prijestupa.

Član 20.

Na osnovu izvršnog rješenja o oduzimanju razlike u cijeni donesenom u upravnom postupku, nadle na slu ba za platni promet kod koje se vodi iro-račun izvršenika, izvršit će blokiranje odgovarajućeg iznosa na izvršenikovom iro-računu do pravosna ne odluke suda donesene po odredbi iz člana 19. stava 4. ovog zakona.

Ako subjekt nadzora u roku od 30 dana od dana saznanja da postupak za privredni prijestup nije pokrenut, odnosno da je obustavljen, ne podnese nadle nom sudu zahtjev da u van-parničnom postupku donese odluku o osnovanosti mjere oduzimanja razlike u cijeni i visine oduzete razlike u cijeni, nadle na slu ba za platni promet će na tra enje organa tr išne inspekcije prenijeti iznos iz stava 1. ovog člana u korist prihoda općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo, kantona ili Federacije.

Član 21.

Ako tr išni inspektor utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj, privredni prijestup ili krivično djelo, obavezan je odmah a najdu e u roku od tri dana podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje postupka zbog privrednog prijestupa, odnosno krivičnog djela.

Organ kome je podnešen zahtjev, odnosno prijava iz stava 1. ovog člana, du an je da o ishodu postupka obavijesti nadle ni organ tr išne inspekcije čiji je inspektor podnio zahtjev odnosno prijavu.

Protiv rješenja o prekršaju albu mo e izjaviti i organ tr išne inspekcije čiji je inspektor podnio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Član 22.

Ako je propisom predviđena mogućnost oduzimanja predmeta kojim je učinjeno krivično djelo, privredni prijestup ili prekršaj, tr išni inspektor mo e privremeno oduzeti taj predmet. O oduzimanju predmeta tr išni inspektor je du an da izda potvrdu s tačnim naznačenjem oduzetog predmeta.

O izvršenom privremenom oduzimanju predmeta, tr išni inspektor je du an odmah obavijestiti organ nadle an za pokretanje postupka zbog učinjenog krivičnog djela, privrednog prijestupa odnosno prekršaja.

Ako je oduzeti predmet podlo an brzom kvaru ili ako njegovo čuvanje iziskuje nesrazmjerne troškove, inspektor je ovlašten odrediti prodaju predmeta, o čemu je obavezan izvijestiti organ nadle an za pokretanje postupka.

Član 23.

Protiv rješenja o određivanju upravne mjere, koju je na osnovu ovog zakona ili drugog propisa donio tr išni inspektor općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo ili kantona, mo e se u roku od osam dana od dana prijema rješenja podnijeti alba kantonalnom, odnosno federalnom organu tr išne inspekcije.

Žalba protiv rješenja iz stava 1. ovog člana odla e izvršenje rješenja, ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 24.

Protiv rješenja koje donosi federalni tr išni inspektor, mo e se ministru trgovine Federacije ulo iti alba u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

Član 25.

Tr išni inspektor je du an čuvati kao slu benu tajnu podatke za koje sazna prilikom obavljanja nadzora ili koje mu subjekt nadzora dostavi ako je propisano da su ti podaci tajna.

Član 26.

Nadle ni organ unutrašnjih poslova pod uvjetima i na način utvrđen zakonom, du an je osigurati slu bena lica u cilju zaštite inspektora prilikom obavljanja poslova iz svoje nadle nosti.

Član 27.

Prilikom zatvaranja objekta isti se pečate na propisan način, a odgovornost za čuvanje i osiguranje objekta snosi subjekt nadzora.

Član 28.

Novčanom kaznom od 2.000 do 8.000 DEM kaznit će se za prekršaj subjekt nadzora, ako ne dozvoli tr išnom inspektoru pregled poslovne dokumentacije, robe, poslovnog prostora, tuđih ovlašćenja, mjerila i mjernih jedinica, dokaza o pravu korišćenja autorskih prava i ukoliko na bilo koji način ometa taj pregled (član 11. zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u preduzeću odnosno drugo pravno lice novčanom kaznom od 500 do 2.000 DEM.

Član 29.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kaznit će se za prekršaj subjekt nadzora, ako uskrati davanje tra enih podataka, da netačne podatke ili izbjegava kontrolu (član 16. zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u preduzeću, odnosno drugo pravno lice novčanom kaznom od 250 do 1.000 DEM.

marketing, tr nica na veliko, tr nica na malo (pijaca), trgovinski centar, stočna pijaca, vašar, sajam i druge usluge uobičajene u trgovini.

Trgovinske usluge može obavljati trgovac sa svojstvom pravnog lica.

Član 12.

Za obavljanje pojedinih usluga, trgovac je dužan osigurati minimalne tehničke uvjete u pogledu opremljenosti poslovnih prostora, uređenja i opreme, koje propisuje ministar trgovine Federacije.

Član 13.

Uslugama posredovanja smatra se naročito dovođenje u vezu komitenta s trećim licima radi zaključivanja ugovora.

Član 14.

Uslugama zastupanja smatra se naročito obavljanje trgovine i usluga u ime i za račun trgovca, kao i obavljanje servisne službe i drugih tehničkih usluga u vezi s održavanjem i opravkom proizvoda.

Član 15.

Uslugama komisiona smatra se naročito prodaja ili kupovina robe u svoje ime, a za račun komitenta.

Član 16.

Uslugama uskladištenja robe smatraju se naročito smještaj i čuvanje robe, kao i drugi poslovi i radnje koji se uobičajeno obavljaju uz smještaj i čuvanje robe.

Član 17.

Uslugama otpreme i dopreme robe (špedicije) smatraju se naročito otpremanje i dopremanje robe u svoje ime, a za račun komitenta, kao i drugi poslovi i radnje koji se uobičajeno obavljaju uz otpremu i dopremu robe.

Član 18.

Uslugama kontrole kvaliteta i kvantiteta smatra se naročito kontrola ugovorenog kvaliteta i kvantiteta u ime i za račun komitenta, pri čemu se izdaje odgovarajući dokument.

Član 19.

Uslugama osiguranja robe smatra se naročito zaključivanje ugovora kojim se osiguravatelj obavezuje platiti određenu premiju radi osiguranja robe od određenih rizika, a osiguravatelj se obavezuje da će, ako se rizik ostvari, isplatiti osiguraniku ugovoreni iznos.

Član 20.

Robna berza je subjekt čija je djelatnost trajno organizovanje sastanaka između privrednih subjekata radi zaključivanja ugovora o kupovini i prodaji robe.

Pod berzanskim uslugama podrazumijevaju se:

1. Organizovanje sastanaka prodavaca i kupaca u skladu sa propisima i pravilima berze;
2. Objavljivanje cijena za proizvode koji su bili predmet berzanskih poslova, te obavljanje podataka o njihovim količinama, rokovima isporuke, kvalitetu i asortimanu;
3. Organizovanje prodaje pojedinih proizvoda na javnoj dražbi (aukciji); i
4. Davanje obavještenja o stanju na tržištu.

Robna rezerva može obavljati i druge poslove, te pružati i druge usluge koje su uobičajene u poslovanju robnih berzi i koji su određeni njihovim pravilima.

Član 21.

Marketing uslugama smatraju se naročito usluge iz oblasti istraživanja tržišta i tržišnog komuniciranja (ekonomska propaganda, reklama, izložba i sl.), kao i druge marketing usluge koje se obavljaju u ime i za račun komitenta.

Član 22.

Tr nica na veliko je posebno organizirano i uređeno mjesto na kojem se vrše usluge prodaje i kupovine na veliko poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda iz registrirane djelatnosti, radi daljnje prodaje i prerade.

Za obavljanje usluga trnice na veliko, trgovac utvrđuje tr n red kojim se bliže uređuju tr na pravila za: izlaganje robe, način prodaje i druga pravila za obavljanje trgovine.

Na tr n red iz stava 2. ovog člana saglasnost daje nadležni organ općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Trgovac i korisnici usluga trnice na veliko dužni su se pridržavati utvrđenog tr n red iz stava 3. ovog člana.

Član 23.

Uslugama trnice na veliko smatraju se:

1. stavljanje na raspolaganje prostora za izlaganje i prodaju poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda;
2. uskladištenje poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda, njihova obrada i dorada kao i potrebna sredstva za manipulaciju tih proizvoda;
3. obavljanje prijevoza, otpreme i dopreme, kao i poslovi kontrole kvaliteta i kvantiteta uskladištenih proizvoda.

Član 24.

Tr nica na malo (pijaca) je organizirano i uređeno mjesto na kojem se na uobičajen način obavlja trgovina na malo poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Za prodaju drugih proizvoda (rabljeni automobili, rabljena tehnička i ostala roba i sl.), trgovac je dužan osigurati odvojeni prodajni prostor.

Trgovac koji vrši usluge trnice na malo (pijace), utvrđuje pijačnim redom asortiman proizvoda i uvijete za obavljanje trgovine.

Na pijačni red iz prethodnog stava saglasnost daje nadležni organ općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Trgovac koji vrši usluge trnice na malo (pijace) i korisnici usluga, dužni su da se pridržavaju utvrđenog pijačnog reda iz stava 4. ovog člana.

Član 25.

Trgovinski centar je posebno izgrađen ili u postojećem objektu uređen prostorna cjelina koja se sastoji od više pojedinačno opremljenih poslovnih prostora u kojima se obavlja trgovina na malo i pružaju trgovinske i druge usluge.

Trgovac koji vrši usluge trgovinskog centra, donosi kućni red kojim se bliže utvrđuje poslovanje trgovinskog centra.

Na kućni red iz stava 2. ovog člana saglasnost daje nadležni organ općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Trgovac koji pruža usluge trgovinskog centra i korisnici usluga, dužni su da se pridržavaju utvrđenog kućnog reda iz stava 3. ovog člana.

Član 26.

Stočna pijaca je posebno organizirano, uređeno i tehnički opremljeno mjesto na kojem se vrši trgovina stokom.

Član 27.

Trgovina na stočnoj pijaci odvija se po pijačnom redu koji donosi trgovac.

Na pijačni red iz stava 1. ovog člana saglasnost daje nadležni organ općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Trgovac koji pruža usluge stočne pijace i korisnici usluga, dužni su da se pridržavaju utvrđenog pijačnog reda iz stava 2. ovog člana.

Član 28.

Vašar je posebno organiziran oblik usluge na kojem se na uobičajen način vrši trgovina stokom, poljoprivrednim i drugim proizvodima.

Trgovina na vašaru se odvija po vašarskom redu i pod uvjetima koje propiše nadležni organ općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Član 29.

Sajam priređuje trgovac koji je registriran za obavljanje tih poslova.

Trgovac koji se bavi priređivanjem sajmova, dužan je pridržavati se rokova predviđenih u kalendaru sajmova, koji se utvrđuje u dogovoru sa komorom.

IV - ZAŠTITA POTROŠAČA

Član 30.

Prava potrošača na zaštitu i obaveze trgovca pri prodaji robe na malo osiguravaju se pod jednakim uvjetima.

Član 31.

Trgovac na malo, dužan je da pri rukovanju robom osigura uvjete za očuvanje njenog kvaliteta.

Član 32.

Trgovac na malo, dužan je da u prodajnom objektu:

1. na uočljiv način istakne cijenu robe utvrđenu u trgovačkoj knjizi za robu koju prodaje i da se pridržava te cijene;

2. uruči račun za prodatu robu, paragon-blok, isječek registar-kase i sl.;

3. na uočljiv način istakne radno vrijeme;

4. robu prodaje svim potrošačima pod istim uvjetima utvrđenim u članu 8. stavu 3. ovog zakona;

5. osigura podatke za identifikaciju robe koja se prodaje;

6. osigura deklaraciju, garantni list, atest i tehničko uputstvo o načinu korištenja, u skladu sa propisima;

7. osigura rezervne dijelove, priključne aparate i slično i nakon prestanka proizvodnje robe, u skladu sa propisima;

8. osigura prodaju količine robe označene na originalnom pakovanju;

9. proda onu količinu robe koju potrošač traži, ako raspolaže tom količinom izuzev ako drugim propisima nije drugačije regulirano;

10. tačno mjeri robu i omogućiti potrošaču da provjeri količinu kupljene robe;

11. proda robu koja je izložena u prodaji, odnosno koja se nalazi u prodajnom objektu izuzev unikat robe u aranžmanu izlogu;

12. pri manjim pakovanjima robe upotrebljava omotni materijal srazmjerno upakovanoj robi;

13. na zahtjev potrošača posebno upakuje robu i takvo pakovanje naplati prema svom cjenovniku.

Član 33.

Potrošač ima pravo na reklamaciju za kupljenu robu u prodajnom objektu u kome je kupovina obavljena, uz račun o kupovini.

Trgovac je dužan da robu sa nedostatkom zamjeni novom ili da potrošaču vrati iznos plaćen za tu robu ili da, uz saglasnost potrošača, otkloni nedostatak na robi.

Potrošač može ostvariti pravo iz stava 2. ovog člana pod uvjetima da svoj zahtjev podnese trgovcu čim je otkrio nedostatak, a najkasnije u roku od trideset dana od dana kupovine robe.

Potrošač ne može ostvariti pravo iz stava 2. ovog člana, ako je nedostatak na robi nastao njegovom krivicom ili ako je u trenutku kupovine znao ili mogao utvrditi nedostatak.

Odgovor na podneseni zahtjev (reklamaciju) trgovac je dužan da dostavi potrošaču najkasnije u roku od 15 dana od prijema zahtjeva.

U slučaju da kupac nije zadovoljan sa rješenjem reklamacije, svoja prava ostvaruje putem redovnog suda.

Član 34.

Trgovac koji prodaje robu sa nedostatkom, dužan je da tu robu prostorno izdvoji, da na uočljiv način istakne oznaku koja upozorava na vrstu nedostatka i srazmjerno utvrđenom nedostatku izvrši smanjenje maloprodajne cijene.

Član 35.

Potrošač ima pravo i obavezu da provjeri cijenu, kvalitet i količinu kupljene robe i da preuzme račun za kupljenu robu.

Član 36.

Na zahtjev potrošača, tržišna inspekcija je dužna da ga informira o njegovim pravima i mogućnostima pravne zaštite.

V - NARUŠAVANJE KONKURENCIJE

Član 37.

Konkurencija na tržištu narušava se monopolističkim djelovanjem, nelojalnom konkurencijom, špekulacijom i ograničavanjem tržišta.

1. Monopolističko djelovanje

Član 38.

Monopolističko djelovanje obuhvaća monopolističko sporazumijevanje i monopolističko ponašanje.

Monopolističko sporazumijevanje je odnos između dva ili više trgovaca o uvjetima poslovanja koji je usmjeren na narušavanje ili sprečavanje slobodne konkurencije, a kojim se jedan ili više trgovaca dovodi ili može dovesti u povlašćeni položaj u odnosu na druge trgovce ili potrošače.

Pod monopolističkim ponašanjem podrazumijevaju se zloupotreba dominantnog položaja na tržištu i radnje usmjerene na stvaranje i korišćenje monopolističkog položaja.

Pod dominantnim položajem na tržištu u smislu ovog zakona podrazumijeva se položaj trgovca čiji je udio na tržištu za određenu robu veći od 40%.

Član 39.

Pod monopolističkim sporazumijevanjem iz člana 38. stava 2. ovog zakona podrazumijeva se naročito:

1. podjela tržišta u pogledu kupovine ili prodaje robe;

2. obaveza prodavca da određenu robu neće prodati drugom kupcu, ili kojim se kupac obavezuje da će kupljenu robu prodati samo na određenom tržištu ili određenom kupcu;

3. utvrđivanje cijena i uvjeta prodaje robe iste vrste;

4. ograničavanje obima proizvodnje;

5. zatvaranje tržišta radi isključenja drugih trgovaca sa tržišta;

6. uskraćivanje prodaje ili prodaje robe, odnosno kupovina robe protivno dobrim poslovnim običajima.

Član 40.

Ne smatra se monopolističkim sporazumijevanjem kada dva ili više trgovaca zajednički razmjenjuju iskustva i studije, istražuju tržište, pripremaju i realiziraju istraživačko-razvojne projekte, koriste opremu za proizvodnju, transport i skladištenje, servisiranje, reklamu, propagandu i dr.

Član 41.

Radnjama usmjerenim na stvaranje i korišćenje monopolističkog položaja iz člana 38. stava 3. ovog zakona podrazumijeva se naročito:

1. korišćenje posebnih pogodnosti pri uvozu robe (oslobađanje ili smanjivanje uvoznih dažbina) uz uvećanje troškova trgovine iznad stvarnih, radi sticanja protupravne imovinske koristi.

2. kupovina robe iz uvoza po cijeni višoj od tržišne cijene.

2. Nelojalna konkurencija

Član 42.

Nelojalna konkurencija je radnja trgovca koja je protivna dobrim poslovnim običajima i kojom se nanosi ili može nanijeti šteta drugom trgovcu, drugom pravnom licu i potrošaču.

Član 43.

Pod nelojalnom konkurencijom iz člana 42. ovog zakona podrazumijeva se, naročito:

1. reklamiranje, oglašavanje ili nudenje robe navođenjem podataka ili upotrebom izraza kojim se stvara ili se može stvoriti zabuna na tržištu, čime se određeni trgovac dovodi ili se može dovesti u povoljniji položaj;

2. davanje podataka o drugom trgovcu koji mogu biti štetni po ugled ili poslovanje tog trgovca;

3. prodaja robe s oznakom ili podacima koji stvaraju ili mogu stvoriti zabunu u pogledu porijekla, načina proizvodnje, količine, kvaliteta ili drugih svojstava robe;

4. prikrivanje mana robe ili dovođenje, na drugi način, kupca u zabludu;

5. preduzimanje radnji usmjerenih na raskidanje poslovnog odnosa između drugih trgovaca ili radi spriječavanja, odnosno otežavanja zasnivanja takvog poslovnog odnosa;

6. neopravdano neizvršavanje ili jednostrano raskidanje ugovora o kupovini i prodaji robe ili drugog trgovinskog ugovora zbog zaključenja istog ili sličnog ugovora sa drugim, čime se nanosi ili može nanijeti šteta saugovaraču;

7. oglašavanje prividne rasprodaje ili prividnog sniženja cijena robe ili obavljanje drugih sličnih radnji koje dovode ili mogu dovesti potrošača u zabludu u pogledu cijena;

8. neovlašćena upotreba tuđeg imena, firme, loga, oznake ili drugog spoljnog obilježja, ako se time stvara ili može stvoriti zabuna na tržištu;

9. davanje ovlaštenja drugom trgovcu da može koristiti njegova vanjska obilježja, ako se time stvara ili može stvoriti zabuna na tržištu;

10. neovlašćeno korišćenje usluga trgovačkog putnika, trgovinskog predstavnika ili zastupnika drugog preduzeća.

3. Špekulacija

Član 44.

Špekulacija je, korišćenje stanja na tržištu nastalog poremećajima u snabdijevanju ili nezakonitog povećanja cijena radi sticanja protupravne imovinske koristi.

Špekulacija je, u skladu sa stavom 1. ovog člana, naročito:

1. prikrivanje robe, ograničavanje ili obustavljanje prodaje robe i druge radnje kojima se prouzrokuje poremećaj na tržištu;

2. uvjetovanje kupovine jedne robe kupovinom druge robe ili na drugi način uvjetovanje kupovine i prodaje robe;

3. prodaja robe na način i pod uvjetima kojima se kupcima otežava ili onemogućava kupovina robe;

4. zaključivanje fiktivnih ugovora o kupovini i prodaji robe ili drugim poslovima trgovine;

5. neugovaranje roka isporuke ili isporuka robe poslije ugovorenog roka po cijeni višoj od cijene koja je važila na dan isporuke robe utvrđen ugovorom.

4. Ograničavanje tržišta

Član 45.

Ograničavanjem tržišta smatra se opći ili pojedinačni pravni akt i radnja nadležnog organa, trgovca ili drugog pravnog lica kojima se, protivno Ustavu i ovom zakonu ograničava slobodna razmjena robe i slobodno nastupanje na tržištu ili na drugi način narušava konkurencija.

Član 46.

Aktima i radnjama iz člana 45. ovog zakona smatraju se akti i radnje kojima se trgovac dovodi u neravnopravan položaj tako što mu se onemogućava širenje prodajne mreže, prodaja robe ili se prisiljava na prodaju koja nije u skladu sa njegovom poslovnom politikom.

VI - MJERE PRIVREMENOG OGRANIČENJA TRŽIŠTA

Član 47.

Privremene mjere ograničavanja tržišta iz člana 4. stava 2. ovog zakona Vlada može propisati samo ako se značajniji poremećaji na tržištu ne mogu otkloniti mjerama ekonomske politike.

Član 48.

Posebnim propisom iz člana 47. ovog zakona, Vlada će propisati:

- zabranu trgovine određenih proizvoda, sirovina i repromaterijala;

- određivanje posebnih uvjeta za trgovinu pojedinim proizvodima (kupovina po odobrenju, kartice i sl.);

- obavezu određenim trgovcima da stave na tržište određene vrste i količine pojedinih proizvoda, odnosno da ih isporuče određenim korisnicima po propisanom redoslijedu, kao i

- obavezu određenim trgovcima da formiraju i drže u rezervi određene vrste i količine proizvoda za potrebe robnih rezervi.

VII - INSPEKCIJSKI NADZOR I UPRAVNE MJERE

Član 49.

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona, vrši tržišna inspekcija, sanitarna inspekcija i inspekcija rada.

Član 50.

Ako trgovac obavlja trgovinu bez odobrenja ili suprotno odobrenju, odnosno mimo djelatnosti koja je predmet registracije, tržišni inspektor će donijeti rješenje kojim se zabranjuje vršenje te djelatnosti.

Protiv rješenja tržišnog inspektora iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba nadležnom drugostepenom organu.

Tržišni inspektor može privremeno, do odluke nadležnog suda, oduzeti robu iz prethodnog stava kao i licima koja u smislu ovog zakona nemaju status trgovca.

Član 51.

Ako poslovni prostori, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje trgovine i vršenje usluga ne ispunjavaju propisane minimalne tehničke, kao i uvijete tehničke opremljenosti, tržišni inspektor će donijeti rješenje o privremenoj zabrani rada do otklanjanja utvrđenih nedostataka.

U slučaju teške povrede higijensko-sanitarnih, zdravstvenih i tehničkih uvjeta zbog kojih mogu nastati teške posljedice po zdravlje i život ljudi, sanitarni inspektor će donijeti rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje djelatnosti, dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

Protiv rješenja iz st. 1. i 2. ovog člana može se izjaviti žalba nadležnom drugostepenom organu, koja ne odužuje izvršenje.

Član 52.

Ako trgovac neopravdano odbije zahtjev potrošača da mu robu koja ima nedostatke zamijeni novom robom ili da mu vrati iznos za plaćenu robu ili da, uz saglasnost potrošača, otkloni nedostatak na robu, tržišni inspektor će donijeti rješenje kojim će narediti trgovcu da udovolji osnovanom zahtjevu potrošača.

Član 53.

Ako trgovac ne postupa u skladu sa članom 10. st. 1. i 2. ovog zakona, tr išni inspektor će rješenjem privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti dok se nedostaci u poslovanju ne otklone ili do pravosna nosti sudske odluke.

Član 54.

Ako tr išni inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora, utvrdi postojanje monopolističkog sporazumijevanja iz člana 39. ovog zakona, donijeće rješenje kojim se zabranjuje primjena tih sporazuma.

Ako tr išni inspektor u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi postojanje nelojalne konkurencije, špekulacije i ograničenja tr išta utvrđenim ovim zakonom, donijet će rješenje o pravilnoj primjeni propisa i utvrditi rok za otklanjanje tih nedostataka.

VIII - KAZNE NE ODREDBE

Član 55.

Novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 DEM kaznit će se za privredni prijestup preduzeće i drugo pravno lice, ako:

1. ne vodi a urno trgovačke knjige i druge evidencije (član 10);
2. preduzme neku od radnji koje prema ovom zakonu predstavljaju zloupotrebu dominantnog položaja i monopolističko sporazumijevanje (čl. 38. i 39.);
2. izvrši radnju koja je usmjerena na stvaranje i korišćenje monopolističkog položaja (član 41.);
4. učini radnju koja prema ovom zakonu predstavlja djelo nelojalne konkurencije (čl. 42. i 43.);
5. učini djelo špekulacije (član 44.);
6. učini radnje suprotne propisu Vlade za otklanjanje poremećaja na tr ištu (član 48.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za privredni prijestup i odgovorno lice, novčanom kaznom od 200 do 2.000 DEM.

Član 56.

Uz novčanu kaznu za privredni prijestup iz člana 55. ovog zakona mogu se izreći i zaštitne mjere:

1. oduzimanje predmeta;
2. zabrana bavljenja određenom djelatnošću trgovcu u trajanju do jedne godine;
3. zabrana vršenja određenih du nosti odgovornog lica u trajanju do jedne godine.

U ponovljenom slučaju iz stava 1. tačka 3. ovog člana, izreći će se zaštitna mjera u trajanju od 1 do 3 godine.

Član 57.

Novčanom kaznom od 300 do 3.000 DEM kaznit će se za prekršaj trgovac:

1. ako ne ispunjava minimalne tehničke i druge uvjete propisane za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga (čl. 7. i 12.);
2. ako na prodajnom objektu ne istakne firmu (član 8. stav 2.);
3. ako ne utvrdi i ne učini dostupnim uvjete poslovanja (član 8. stav 3.);
4. ako se ne pridr ava utvrđenog radnog vremena (član 9.);
5. ako se ne pridr ava tr nog, pijačnog, vašarskog i kućnog reda i sajamskih rokova (čl. 22, 24, 25, 27, 28 i 29.);

6. ako ne osigurava uvjete za očuvanje kvaliteta robe (član 31.);

7. ako na uočljiv način ne istakne cijenu robe utvrđenu u trgovačkoj knjizi ili se ne pridr ava te cijene (član 32. tačka 1.);

8. ako ne uruči račun za prodatu robu (član 32. tačka 2.);

9. ako na uočljiv način ne istakne radno vrijeme (član 32. tačka 3.);

10. ako ne prodaje robu pod istim uvjetima svim potrošačima (član 32. tačka 4.);

11. ako ne osigurava podatke kojima se identificira roba koja se prodaje (član 32. tačka 5.);

12. ako ne osigura deklaraciju, garantni list, atest ili tehničko uputstvo o načinu korišćenja (član 32. tačka 6.);

13. ako ne osigura rezervne dijelove, priključne aparate i sl. i nakon prestanka proizvodnje robe (član 32. tačka 7.);

14. ako ne osigura prodaju količine robe označene na originalnom pakovanju (član 32. tačka 8.);

15. ako ne proda količinu robe koju potrošač tra i, a tom robom raspola e (član 32. tačka 9.);

16. ako tačno ne mjeri robu i ne omogući potrošaču da provjeri količinu kupljene robe (član 32. tačka 10.);

17. ako ne proda robu koja je izlo ena prodaji ili se nalazi u prodajnom objektu (član 32. tačka 11.);

18. ako pri manjim pakovanjima robe ne upotrijebi omotni materijal koji je srazmjeran robi (član 32. tačka 12.);

19. ako na zahtjev potrošača ne izvrši posebno pakovanje robe ili za takvo pakovanje naplati cijenu veću od cijene utvrđene cjenovnikom (član 32. tačka 13.);

20. ako na zahtjev potrošača, robu koja ima nedostatak ne zamijeni novom robom ili potrošaču ne vrati iznos plaćen za tu robu ili, uz saglasnost potrošača, ne otkloni nedostatak na robi, a bio je du an da to učini (član 33. stav 2.);

21. ako ne odgovori na reklamaciju u predviđenom roku (član 33. stav 5.);

22. ako robu sa nedostatkom prostorno ne izdvoji i na uočljiv način označi da je roba nedostatkom (član 34.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorno lice od 30 do 300 DEM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana tač. 6. do 9., tač. 12. do 17., i tačka 19., tr išni inspektor mo e naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta u iznosu od 100 DEM za trgovca i za odgovorno lice u iznosu od 10 DEM.

Član 58.

Novčana kazna za učinjeni privredni prijestup i prekršaj prema odredbama čl. 55. i 57. ovog zakona utvrđena u DEM naplaćuje se u valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine, na dan plaćanja.

Član 59.

Propise iz čl. 7, 10. i 12. ovog zakona donijet će ministar trgovine Federacije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 60.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu benim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r..

9

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O FEDERALNOM PRAVOBRANILAŠTVU**

Proglašava se Zakon o federalnom pravobranilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-288/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON**O FEDERALNOM PRAVOBRANILAŠTVU****I - OSNOVNE ODREDBE****Član 1.**

Federalno pravobranilaštvo je dr avni organ koje preduzima mjere i pravna sredstva radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Federalno pravobranilaštvo vrši i druge poslove određene federalnim zakonom.

Član 2.

Federalno pravobranilaštvo je dr avni organ koji svoju funkciju vrši u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu federalnog zakona, drugih federalnih propisa i općih akata.

Član 3.

Dr avni organi, preduzeća (društva) i druge pravna lica du ni su Federalnom pravobranilaštvu dostavljati podatke i obavještenja o ugro avanju, narušavanju ili osporavanju prava i stvari u vlasništvu Federacije, radi preduzimanja pravnih radnji i sredstava za koje je Federalno pravobranilaštvo ovlašćeno.

Organi i pravna lica iz stava 1. ovog članka du ni su, na zahtjev Federalnog pravobranilaštva dostaviti podatke, obavještenja i spise koji su mu potrebni za preduzimanje radnji za koje je ovlašćeno.

Federalno pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz člana 1. ovog zakona i na vlastitu inicijativu.

Član 4.

Federalni propisi o radnim odnosima radnika u tijelima uprave, shodno se primjenjuju i na radnike Federalnog pravobranilaštva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 5.

Federalni propisi o dr avnoj upravi koji se odnose na rukovođenje i odgovornost funkcionera i njegovog zamjenika, shodno se primjenjuju na federalnog pravobranioaca i njegovog zamjenika, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 6.

U Federalnom pravobranilaštvu u ravnopravnoj upotrebi su bosanski i hrvatski jezik.

Federalno pravobranilaštvo mo e koristiti i ostale jezike kao sredstvo komunikacije.

U Federalnom pravobranilaštvu slubeno pismo je latinica.

Član 7.

Federalno pravobranilaštvo ima pečat u skladu sa Zakonom o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Slubene novine Federacije BiH", broj 2/94).

Na zgradi u kojoj je smješteno Federalno pravobranilaštvo mora biti istaknut naziv pravobranilaštva i grb Federacije.

Sjedište Federalnog pravobranilaštva je u Sarajevu.

II - DJELOKRUG I USTROJSTVO FEDERALNOG PRAVOBRANILAŠTVA**1. Djelokrug Federalnog pravobranilaštva****Član 8.**

Federalno pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Federacije, njenih organa, drugih dr avnih organa i fondova koji imaju svojstvo pravna lica, a finansiraju se iz bud eta Federacije ili u odnosu na njih Federacija vrši osnivačka prava.

Federalno pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa javnih preduzeća i drugih pravnih lica koje osniva Federacija, ako je to aktom o osnutku predviđeno.

Član 9.

Ako Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada) drukčije ne odluči, Federalno pravobranilaštvo, pored vršenja poslova određenih federalnim zakonom, zastupa Federaciju pred inozemnim sudovima, arbitra ama i drugim inozemnim dr avnim organima i organizacijama.

Federalno pravobranilaštvo mo e da zastupa kantonalno pravobranilaštvo ili općinsko pravobranilaštvo pred inozemnim sudovima, arbitra ama i drugim inozemnim dr avnim organima i organizacijama ako to zastupanje zatra e i ako je to predviđeno kantonalnim zakonom.

Ako po propisima strane zemlje Federalno pravobranilaštvo ne mo e neposredno zastupati pred njenim sudovima, arbitra ama i drugim dr avnim organima i organizacijama, Vlada će ovlasti drug lice koje po propisima strane zemlje mo e da ga zamjenjuje u zastupanju.

Član 10.

Dr avni organi, fondovi, preduzeća i druge pravna lica iz čl. 8. i 9. ovog zakona du ni su blagovremeno obavijestiti Federalno pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašćeno da ih zastupa i ula e pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

Poslove zastupanja organa i pravnih lica iz člana 8. ovog zakona Federalno pravobranilaštvo vrši u svim sudskim postupcima i upravnom postupku, u skladu sa federalnim zakonom.

Federalno pravobranilaštvo mo e zastupati dr avne organe koji su tu eni u upravnom sporu ako ga ona na to ovlaste, kad je povrijeđena imovina i imovinski interesi Federacije.

Član 11.

U vršenju poslova zastupanja Federalno pravobranilaštvo je ovlašćeno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku.

Član 12.

Federalno pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i pravna sredstva radi zaštite vlasništva Federacije pred sudovima i drugim nadle nim organima, kad je na to ovlašćeno federalnim zakonom.

U vršenju pravnih radnji i pravnih sredstava iz stava 1. ovog člana, kao i u drugim slučajevima kada je na to ovlašćeno federalnim zakonom, Federalno pravobranilaštvo ima polo aj i prava stranke u postupku.

Član 13.

Ako Federalno pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Federacija, Federalno pravobranilaštvo zastupa Federaciju.

U slučaju da Federalno pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa strane čiji su interesi u suprotnosti, a ni jedna od tih stranaka nije Federacije, Federalno pravobranilaštvo neće zastupati te stranke.

Član 14.

U postupku donošenja općih akata, kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, prava i obaveze prema stvarima i vlasništvu Federacije, obavezno se pribavlja mišljenje federalnog pravobranioaca.

Član 15.

Federalno pravobranilaštvo pruža stručnu pomoć organima, fondovima, preduzećima i drugim pravnim osobama iz člana 8. ovog zakona u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenje u vezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljem tekstu: mišljenje).

Tijela i pravna lica iz stava 1. ovog člana dužni su pribaviti pravno mišljenje Federalnog pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruženju sredstava za građenje, ugovora o statusnim i ugovornim oblicima povezivanja preduzeća (društva), kao i drugih ugovora kojima se pribavljaju stvari ili raspolaganje stvarima, odnosno materijalnim pravima.

Kada je predmet ugovora iz stava 2. ovog člana pokretna stvar ili imovinsko pravo čija vrijednost ne prelazi 1.000 DEM ili u protuvrijednosti valute Federacije prema srednjem kursu koji utvrđuje centralna banka Federacije, na dan utvrđivanja vrijednosti nije obavezno pribavljanje pravnog mišljenja Federalnog pravobranilaštva.

Federalno pravobranilaštvo mišljenje iz st. 1. i 2. ovog člana daje najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva i potrebne dokumentacije, a u naročito složenim slučajevima u roku od 30 dana.

Član 16.

Federalno pravobranilaštvo daje kantonalnim i općinskim pravobranilaštvima na njihov zahtjev, pravno mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje namjeravaju da zaključe sa stranim pravnim i fizičkim osobama, kao i o drugim imovinsko-pravnim odnosima sa tim osobama.

Član 17.

Tijela, fondovi, preduzeća i druge pravne osobe iz člana 8. ovog zakona dužni su zaključiti ugovor imovinsko-pravne prirode dostaviti Federalnom pravobranilaštvu, u roku od 15 dana od dana zaključenja ugovora.

Ako Federalno pravobranilaštvo ocijeni da je zaključen ugovor ništavan podnijet će tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za poništenje ugovora ili izmjenu ugovora.

2. Ustrojstvo Federalnog pravobranilaštva

Član 18.

Funkciju Federalnog pravobranilaštva vrši federalni pravobranilac.

Član 19.

Federalni pravobranilac predstavlja Federalno pravobranilaštvo, rukovodi njegovim radom i vrši druga prava i dužnosti utvrđena federalnim zakonom, drugim federalnim propisom i općim aktom.

Broj zamjenika federalnog pravobranioca utvrđuje Vlada na prijedlog ministra pravde Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ministar pravde).

Član 20.

Zamjenik federalnog pravobranioca vrši poslove iz djelokruga Federalnog pravobranilaštva koje im odredi federalni pravobranilac.

U zastupanju pred sudovima i drugim organima zamjenik ima ovlaštenja federalnog pravobranioca.

Kad je federalni pravobranilac spriječen ili odsutan, zamjenjuje ga zamjenik koga on odredi.

Član 21.

Federalnog pravobranioca i njegovog zamjenika imenuje i smjenjuje Premijer uz saglasnost zamjenika Premijera i uz potvrdu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije).

Član 22.

Za federalnog pravobranioca i njegovog zamjenika može biti imenovan državljanin Federacije Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu na imovinsko-pravnim poslovima u pravobranilaštvu, pravo-

sudnim organima i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim osobama u trajanju od najmanje 10 godina, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka i koji posjeduje najviše moralne osobine za obavljanje službe pravobranioca.

Član 23.

Prijedlog za imenovanje federalnog pravobranioca i njegovog zamjenika podnosi ministar pravde.

Član 24.

Federalni pravobranilac imenuje se na četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Zamjenik federalnog pravobranioca imenuje se za vršenje službe bez ograničenja trajanja mandata.

Član 25.

Prije stupanja na dužnost federalni pravobranilac i njegov zamjenik daju izjavu pred Premijerom.

Izjava glasi: "Izjavljujem da ću se u vršenju službe federalnog pravobranioca - zamjenika federalnog pravobranioca pridržavati Ustava i zakona Federacije Bosne i Hercegovine i da ću službu vršiti savjesno."

Član 26.

Federalni pravobranilac i njegov zamjenik dužni su čuvati svoj ugled i ugled pravobranilaštva.

Federalni pravobranilac i njegov zamjenik ne mogu vršiti inokosnu funkciju ni biti članovi izvršnog tijela političke organizacije.

Federalni pravobranilac i njegov zamjenik ne mogu obavljati drugu službu ili posao.

Član 27.

Federalnom pravobranioncu i njegovom zamjeniku služba prestaje smjenjivanjem od vršenja službe i podnošenjem ostavke.

Član 28.

Postupak za smjenjivanje federalnog pravobranioca i njegovog zamjenika od vršenja službe pokrenut će se ako se utvrdi:

- da je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje službe;
- da je izvršio tešku povredu službe, odnosno ugleda službe;
- da neuredno ili nekvalitetno obavlja službu;
- da je na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove trajno izgubio radnu sposobnost za vršenje službe.

Član 29.

Prijedlog za pokretanje postupka za smjenjivanje federalnog pravobranioca i njegovog zamjenika podnosi ministar pravde.

U postupku smjenjivanja, federalnom pravobranioncu i njegovom zamjeniku omogućit će se da se izjasne o razlozima smjenjivanja.

Član 30.

Federalni pravobranilac i njegov zamjenik mogu podnijeti ostavku na vršenje službe.

Federalni pravobranilac i njegov zamjenik podnose ostavku Premijeru i zamjeniku Premijera.

Federalnom pravobranioncu i njegovom zamjeniku prestaje vršenje službe slijedećeg dana od dana u koji je ostavka primljena.

Član 31.

Federalnom pravobranioncu koji ne bude ponovo imenovan prestaje funkcija u Federalnom pravobranilaštvu istekom mandata.

Federalnom pravobranioncu koji ne bude ponovo imenovan ne prestaje radni odnos, već se raspoređuje na odgovarajuće poslove i zadatke u određeni organ uprave ili u drugi organ, koji odgovaraju njegovim stručnim sposobnostima i na njega se primjenjuju federalni propisi koji važe za radnike organa uprave.

Pod kontrolom cijena podrazumijevaju se aktivnosti na praćenju općeg nivoa cijena, pojedinačnih cijena i relativnih odnosa cijena i preduzimanje mjera ekonomske politike radi sprečavanja i otklanjanja poremećaja na tr. ištu.

Nadle ni organi u vršenju kontrole cijena, svaki iz svoje nadležnosti, preduzimaju mjere ekonomske politike kojima se utječe na odnos ponude i potražnje, preduzimaju mjere za suzbijanje monopolističkog ponašanja, nelojalne utakmice i špekulacije na tržištu, utvrđuju zaštitne cijene (garantirane i minimalno-otkupne) pojedinih poljoprivrednih proizvoda u skladu sa aktima Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i propisuju mjere neposredne kontrole cijena.

Za pojedine poljoprivredne proizvode mogu se propisati najniže cijene po kojima su određena preduzeća dužna da kupuju te proizvode (garantirane cijene) i cijene ispod kojih se od poljoprivrednih proizvođača ne mogu kupovati određeni poljoprivredni proizvodi (minimalno-otkupne cijene).

Član 4.

Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge, propisati:

- fiksne cijene;
- najviše cijene;
- strukture najviših cijena;
- zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene);
- davanje saglasnosti na cijene, odnosno tarife;
- način formiranja cijena;
- utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene);
- obavješćivanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Član 5.

Nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan je da preduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana.

Član 6.

Mjere neposredne kontrole cijena zasnivaju se, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to:

1. ako i pored preduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena;
2. radi sprečavanja monopolizacije obrazovanja cijena;
3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu.

Član 7.

Mjere neposredne kontrole cijena proizvoda i usluga od interesa za Federaciju propisuje Vlada.

Pri propisivanju mjera neposredne kontrole cijena iz stava 1. ovog člana, kao i mjera iz stava 3. člana 3. ovog zakona, Vlada će o tome obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, u roku od 15 dana od dana propisivanja te mjere.

Član 8.

Zahtjev za promjenu cijena proizvoda i usluga za koje je propisana mjera neposredne kontrole cijena, pravna i fizička lica podnose Vladi sa odgovarajućom dokumentacijom, putem Ministarstva trgovine.

Član 9.

Kao proizvodi i usluge od interesa za Federaciju, u smislu ovog zakona, jesu svi proizvodi i usluge, osim proizvoda i usluga koji su stavljeni u nadležnost kantona i općina, odnosno grada - distrikta Sarajevo, i to:

- kanton: sve vrste hljeba od brašna i tjestenine (osim peciva i posebnih pekarskih proizvoda), tjestenine, pasterizirano, homogenizirano i sterilno mlijeko, sve vrste svinjetine i ribe, proizvodi grafičke industrije, cijene lokalnih novina, prijevoz putnika između dvije i više općina istog kantona, jezerski i riječni saobraćaj i usluge u oblasti obrazovanja i zdravstva.
- općina, odnosno grad - distrikt Sarajevo: sve vrste zanatskih i ličnih usluga, stambeno-komunalna djelatnost, uključujući i stambenu izgradnju i uređenje naselja i prostora, prijevoz putnika i robe u gradskom i prigradskom saobraćaju, usluge autobuskih stanica, pretovarne usluge i usluge javnih skladišta, trgovina na veliko i pijaca na malo, izrada lijekova u apotekama, grafičke usluge, pecivo i posebni pekarski proizvodi i turističko-ugostiteljske usluge.

Nadležni organi kantona i općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo, pri propisivanju mjera neposredne kontrole cijena za proizvode i usluge iz svoje nadležnosti, dužni su obavijestiti zakonodavno tijelo kantona i općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo, u roku od 15 dana od dana propisivanja mjere.

Član 10.

Ako dođe ili može doći do značajnih poremećaja ponude i potražnje na tržištu i poremećaja u kretanju cijena i odnosima cijena, Vlada može preduzeti mjere u oblasti cijena i za proizvode i usluge koje su u nadležnosti kantona i općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo, ili utvrditi da postoje uvjeti za propisivanje mjera neposredne kontrole cijena određenih proizvoda i usluga i može odrediti uvjete za propisivanje tih mjera od strane nadležnih organa kantona i općine, odnosno grada - distrikta Sarajevo.

Član 11.

U Federaciji, kantonu i općini, odnosno gradu - distriktu Sarajevo određuju se organi za poslove cijena čije se nadležnosti utvrđuju zakonom i drugim propisima.

Organi za poslove cijena: prate i analiziraju kretanje cijena, djelovanje mjera ekonomske politike i djelovanje mjera neposredne kontrole cijena na nivoe i odnose cijena, provođenje ekonomske politike u oblasti cijena, prate i analiziraju utjecaj cijena na odnose u stjecanju i raspodjeli dobiti u privredi, pojedinim oblastima, granama i grupacijama, prate i analiziraju utjecaj kretanja cijena na stabilnost tržišta, troškova života i utjecaj cijena na ostvarivanje osnovnih pravaca ekonomskog razvoja utvrđenih planovima, prate visinu i kretanje svjetskih cijena i ocjenjuju utjecaj cijena na konkurentsku sposobnost domaće privrede na inozemnom tržištu, procjenjuju kretanje cijena, pripremaju stručnu analitičku osnovu za ekonomsku politiku u oblasti cijena u planskim aktima i predlažu donošenje mjera ekonomske politike i preduzimanje mjera i aktivnosti za njihovo ostvarenje, predlažu mjere neposredne kontrole cijena, te obavljaju i druge stručne poslove iz oblasti cijena.

Član 12.

Organi iz člana 11. ovog zakona, svaki u okviru svoje nadležnosti, određuje proizvode i usluge za koje su im pravna i fizička lica dužna dostavljati obavješćenje o promjeni cijena i marži.

Ovlašćuje se ministar trgovine Federacije da donese uputstvo o načinu, sadržaju i rokovima dostave obavješćenja iz stava 1. ovog člana, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na kontrolu cijena naoružanja i vojne opreme i drugih proizvoda i usluga za koje je kontrola cijena utvrđena posebnim federalnim propisima.

Član 14.

Za privredni prijestup kaznit će se preduzeće novčanom kaznom u iznosu petostrukog do dvasettrostrukog iznosa cijene zaračunate iznad propisanih cijena proizvoda i usluga za koje su propisane mjere neposredne kontrole cijena (član 4.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za privredni prijestup odgovorno lice u preduzeću novčanom kaznom od 300 do 1000 DEM.

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana, pored novčane kazne, izriče se i posebna mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene izvršenjem privrednog prijestupa.

Član 15.

Novčanom kaznom od 6.000 do 8.000 DEM kaznit će se za privredni prijestup preduzeće ako pri formiranju cijena proizvoda i usluga koristi monopolistički položaj, dovodi druga preduzeća nezakonitim radnjama u neravnotežan položaj, ili sa drugim preduzećima dogovara i utvrđuje cijene istih proizvoda i usluga (član 2. stav 2.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom od 250 do 850 DEM.

Odluke Vrhovnog suda kojima se odlučuje o albama izjavljenim u skladu sa članom 13. tačka 1. ovog zakona posebno su obavezujuće za stranke u postupku, kao i za sud na čije je odluke alba izjavljena.

Član 11.

Federalni propisi o radnim odnosima radnika u federalnim tijelima uprave shodno se primjenjuju i na radnike Vrhovnog suda, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Federalni propisi o dr avnoj upravi koji se odnose na rukovođenje i odgovornost funkcionera i njegovog zamjenika, shodno se primjenjuju na predsjednika Vrhovnog suda, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 12.

Vrhovni sud ima muhur u skladu sa Zakonom o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine ("Slu bene novine Federacije BiH", broj 2/94).

Na zgradi u kojoj je smješten Vrhovni sud ističe se naziv suda i grb Federacije.

Sjedište Vrhovnog suda je u Sarajevu.

II - NADLEŽNOST MJERODAVNOST VRHOVNOG SUDA

Član 13.

Vrhovni sud:

1. Odlučuje, pod uvjetima i na način utvrđen federalnim zakonom, o albama na odluke kantonalnih sudova vezane za pitanja koja se odnose na Ustav, zakone i druge propise Federacije, osim onih iz nadležnosti Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud) i Suda za ljudska prava Federacije Bosne i Hercegovine;

2. odlučuje o drugim redovnim pravnim lijekovima i vanrednim pravnim lijekovima, ako je to određeno federalnim zakonom;

3. odlučuje o zakonitosti konačnih upravnih akata dr avnih tijela Federacije, ako federalnim zakonom nije drukčije određeno;

4. rješava sukobe o mjerodavnosti između kantonalnih sudova, ako federalnim zakonom nije drukčije određeno;

5. odlučuje o prenošenju mjesne mjerodavnosti s jednog kantonalnog suda na drugi kantonalni sud;

6. vrši i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost federalnim zakonom.

Član 14.

Vrhovni sud odlučuje o smjenjivanju sudija kantonalnog suda konsenzusom sudija Vrhovnog suda.

Član 15.

Vrhovni sud predla e Ustavnom sudu pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti zakona i drugih propisa Federacije, kao i drugih ustavnih pitanja koja se pojave u toku postupka pred Vrhovnim sudom.

Ako Vrhovni sud u toku postupka ocijeni da federalni zakon nije u skladu sa Ustavom Federacije, zastat će sa postupkom i predlo iti Ustavnom sudu pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti tog zakona.

III - UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA VRHOVNOG SUDA

Član 16.

Unutrašnja organizacija u Vrhovnom sudu utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Vrhovnog suda.

Pravilnik iz stava 1. ovog članka donosi predsjednik Vrhovnog suda, po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministra pravde.

1. Sudska odjeljenja

Član 17.

Vrhovni sud ima sudska odjeljenja za odlučivanje po redovnim pravnim lijekovima (apelaciono) i odjeljenje za odlučivanje po vanrednim pravnim lijekovima (kasaciono) u krivičnom postupku odnosno građanskom postupku; praćenje i proučavanje sudske prakse i druge unutrašnje organizacione jedinice za vršenje stručnih i tehničko-pomoćnih poslova.

Gradjansko odjeljenje obuhvata područje gradjanskog i upravnog prava.

Član 18.

Odjeljenjem iz člana 17. ovog zakona rukovodi predsjednik kojeg imenuje predsjednik Vrhovnog suda godišnjim rasporedom poslova, po prethodno pribavljenom mišljenju sudija odjeljenja.

Raspored sudija u sudska odjeljenja izvršit će se godišnjim rasporedom poslova.

Član 19.

Na sjednicama sudskih odjeljenja razmatraju se pitanja od interesa za rad odjeljenja, a naročito: organiziranje unutrašnjeg poslovanja, praćenje rada, raspravljanje o spornim pravnim pitanjima, ujednačavanje sudske prakse, unapređivanje metoda rada i stručno usavršavanje sudija i sudskih savjetnika rasporednih na rad u odjeljenje.

Na sjednici odjeljenja razmatraju se i pitanja od zajedničkog interesa za neke ili sve sudove s teritorije Federacije.

Član 20.

Sjednicu sudskog odjeljenja saziva i njenim radom rukovodi predsjednik odjeljenja, odnosno predsjednik Vrhovnog suda.

Za pravovaljano odlučivanje na sjednici sudska odjeljenja potrebna je saglasnost većine sudija odjeljenja.

Kada predsjednik Vrhovnog suda sudjeluje u radu sjednice sudskog odjeljenja, on predsjedava sjednici i sudjeluje u odlučivanju.

Član 21.

Sjednica sudskog odjeljenja saziva se i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoje razlike u shvaćanjima između pojedinih vijeća, ili kad jedno vijeće odstupa od ranije prihvaćenog pravnog shvaćanja.

Kad u određenom slučaju vijeće donese odluku koja nije u skladu sa pravnim shvaćanjem kojeg drugog vijeća, predsjednik sudskog odjeljenja ili predsjednik Vrhovnog suda može odrediti da se zastane sa slanjem prijepisa odluke i da se razlike u pravnim shvaćanjima rasprave na sjednici sudskog odjeljenja. Ako u tom slučaju sjednica odjeljenja zauzme shvaćanje suprotno donesenoj odluci vijeća, vijeće koje je donijelo odluku dužno je o predmetu ponovo odlučivati.

Pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici sudskog odjeljenja obavezno je za sva vijeća u sastavu sudskog odjeljenja.

2. Opća sjednica

Član 22.

Vrhovni sud ima opću sjednicu na kojoj sudi u slučajevima određenim federalnim zakonom, daje mišljenja o potrebi donošenja, mijenjanja ili dopunjavanja federalnog zakona ili drugog federalnog propisa i odlučuje o pokretanju postupka za ocjenjivanje ustavnosti pred Ustavnim sudom.

Vrhovni sud na općoj sjednici razmatra godišnji program rada i izvještaj o svom radu.

Član 23.

Opća sjednica može se sazvati i kad je potrebno da se zauzme pravno shvaćanje o nekom pravnom pitanju o kome rješava jedno od vijeća Vrhovnog suda.

Pravno shvaćanje zauzeto na općoj sjednici obavezno je za sva vijeća Vrhovnog suda i može biti izmijenjeno samo na općoj sjednici.

Član 24.

Opću sjednicu sačinjavaju predsjednik Vrhovnog suda i sve sudije Vrhovnog suda.

Opću sjednicu saziva i njenim radom rukovodi predsjednik Vrhovnog suda. Opća sjednica mora se sazvati ako to zatraži sudsko odjeljenje Vrhovnog suda ili jedna četvrtina svih sudija Vrhovnog suda.

Za punovažnost odlučivanja na općoj sjednici potrebno je prisustvo najmanje dvije trećine sudija, a odluke se donose većinom glasova svih sudija Vrhovnog suda.

3. Proširena opća sjednica

Član 25.

Vrhovni sud ima proširenu opću sjednicu. Na proširenoj općoj sjednici zauzimaju se načelni stavovi o pitanjima koja su od interesa za primjenjivanje federalnih zakona.

Proširena opća sjednica saziva se naročito kad se utvrdi da je praksa sudova u Federaciji neujednačena po pitanjima koja su od značaja za jedinstveno primjenjivanje federalnih zakona.

Član 26.

Proširena opća sjednica održat će se kad to odluči opća sjednica, a može se održati i kad to predloži jedan od kantonalnih sudova.

Proširenu opću sjednicu saziva, priprema i njenim radom rukovodi predsjednik Vrhovnog suda.

Kad sazivanje proširene opće sjednice predloži jedan od kantonalnih sudova, a predsjednik Vrhovnog suda ne usvoji ovaj prijedlog, obavijestit će predlagачa o razlozima zbog kojih prijedlog nije usvojio. Ako i nakon toga predlagач ostane pri svom prijedlogu, predsjednik Vrhovnog suda dužan je da sazove proširenu opću sjednicu.

Ako je proširena opća sjednica sazvana na prijedlog jednog od kantonalnih sudova, sud koji je predložio sazivanje proširene opće sjednice dužan je da izloži pitanje koje treba da se razmotri na sjednici i iznese svoje mišljenje o rješenju tog pitanja.

Član 27.

Proširenu opću sjednicu sačinjavaju predsjednik i sudije Vrhovnog suda i određen broj sudija kao delegati kantonalnih sudova.

Za održavanje proširene opće sjednice potrebno je prisustvo najmanje dvije trećine sudija koji ulaze u sastav proširene opće sjednice.

Broj sudija iz kantonalnog suda i način rada proširene opće sjednice uređuje se poslovnikom koji se donosi na proširenoj općoj sjednici.

Do donošenja poslovnika iz stavka 3. ovog člana, u radu proširene opće sjednice sudjeluju po trojica sudija iz svakog kantonalnog suda.

Član 28.

Bliže odredbe o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju organizacionih jedinica Vrhovnog suda uređuju se poslovnikom o radu Vrhovnog suda i pravilnikom o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda.

Poslovnik o radu Vrhovnog suda donosi opća sjednica većinom glasova.

4. Sudska uprava

Član 29.

Poslovi sudske uprave obuhvaćaju obezbjeđenje uvjeta za pravilan rad i poslovanje Vrhovnog suda, a naročito: organiziranje unutrašnjeg poslovanja, brigu da se poslovi obavljaju uredno i blagovremeno; poslove pozivanja i raspoređivanja sudija porotnika; poslove u vezi sa stalnim sudskim tumačima i vještacima; poslove u vezi sa ostvarivanjem prava i dužnosti radnika; brigu o stručnom usavršavanju sudija, sudskih savjetnika, i ostalih radnika; vođenje statistike; finansijsko-materijalno poslovanje i druge poslove propisane federalnim zakonom i pravilnikom o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda.

Član 30.

Predsjednik Vrhovnog suda organizira obavljanje poslova sudske uprave.

Predsjednika Vrhovnog suda u slučaju spriječenosti i odsutnosti, u organiziranju obavljanja poslova sudske uprave i drugih poslova koje mu povjeri zamjenjuje sudija određen godišnjim rasporedom poslova.

Predsjedniku Vrhovnog suda u poslovima sudske uprave pomažu predsjednici sudskih odjeljenja.

Član 31.

Predsjednik Vrhovnog suda predstavlja Vrhovni sud i vrši druga prava i dužnosti utvrđena ovim i drugim federalnim zakonima.

Predsjednik Vrhovnog suda utvrđuje godišnji raspored poslova, po prethodno pribavljenom mišljenju opće sjednice.

IV - PRAVOSUDNA UPRAVA

Član 32.

Poslove pravosudne uprave obavlja Ministarstvo pravde.

U pravosudnu upravu spadaju poslovi koji se odnose na vršenje funkcija Vrhovnog suda, a poglavito: brigu o provođenju ovog zakona i drugih zakona, propisa i mjera koje se odnose na organizaciju i rad Vrhovnog suda; praćenje organizacije, metoda rada i funkcioniranja rada Vrhovnog suda i preduzimanje mjera za unapređenje njegove organizacije i poslovanja; brigu za osiguranje materijalnih i drugih uvjeta za rad Vrhovnog suda; davanje uputa Vrhovnom sudu za pravilno obavljanje poslova sudske uprave; preduzimanje mjera za uredno i blagovremeno obavljanje poslova Vrhovnog suda u skladu sa federalnim zakonom i drugim propisima; ispitivanje osnovanosti pritužbi na rad Vrhovnog suda u odnosu na poslove sudske uprave, odugovlačenje sudskog postupka i odnos sa strankama; davanje uputa za prikupljanje i vođenje statističkih i drugih podataka o radu Vrhovnog suda i organiziranje provođenja informatike za potrebe Vrhovnog suda.

Ministarstvo pravde može od Vrhovnog suda tražiti izvještaje i podatke koji su mu potrebni za obavljanje poslova iz svog djelokruga za izvršenje zadataka iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 33.

Pravilnikom o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda propisuju se: osnove organiziranja i poslovanja Vrhovnog suda, a naročito pravila o unutrašnjoj organizaciji, pravila o vođenju upisnika i pomoćnih knjiga, obrazaca za rad, postupak sa spisima od prijema do ulaganja u arhivu, pravila o informiranju javnosti o radu Vrhovnog suda, pravila za pozivanje i raspoređivanje sudija porotnika, rad vijeća, sjednica odjeljenja i općih sjednica, korišćenje ostalih jezika kao sredstva komunikacije i druga pitanja od značaja za unutrašnje poslovanje Vrhovnog suda.

Pravilnik o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda donosi ministar pravde.

Član 34.

Za vrijeme vršenja službe sudija nosi posebnu odoru.

Ministar pravde propisat će pravilnikom izgled i uvjete pod kojima se nosi odora.

Član 35.

Sudijama Vrhovnog suda izdaje se službena legitimacija.

Obrasci i način izdavanja službene legitimacije uređuju se propisom iz člana 34. stav 2. ovog zakona.

V - SUDIJE I SUDIJE POROTNICI VRHOVNOG SUDA

1. Imenovanje sudija

Član 36.

U Vrhovni sud imenuje se 17 sudija.

Za sudije Vrhovnog suda imenuje se jednak broj sudija Bošnjaka i sudija Hrvata, a ostali će biti odgovarajuće zastupljeni.

Broj sudija porotnika u Vrhovnom sudu utvrđuje Dom naroda, na prijedlog predsjednika Vrhovnog suda.

Član 37.

Sudije Vrhovnog suda imenuje Predsjednik Federacije uz saglasnost Potpredsjednika Federacije i uz potvrdu većine delegata u Domu naroda.

Član 38.

Za sudiju Vrhovnog suda može biti imenovan dravljanin Federacije Bosne i Hercegovine, koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim tijelima ili advokatskoj kancelariji u trajanju od najmanje 10 godina, koji je radeći u tim tijelima ili advokatskoj kancelariji stekao visok ugled pravnog stručnjaka i koji posjeduje najviše moralne osobine za obavljanje službe sudije Vrhovnog suda.

Izuzetno, za sudiju Vrhovnog suda može biti imenovan docent ili profesor pravnog fakulteta iz predmeta krivično pravo ili krivično procesno pravo ili iz predmeta građansko pravo ili

građansko procesno pravo, odnosno upravno pravo, privredno pravo ili porodično pravo.

Član 39.

Prijedlog za imenovanje sudija Vrhovnog suda podnosi ministar pravde, po prethodno pribavljenom mišljenju proširene opće sjednice.

Član 40.

Prije stupanja na slu bu sudija daje izjavu.

Izjava glasi:

"Izjavljujem da ću se u vršenju slu be sudije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine pridržavati Ustava i zakona Federacije i da ću slu bu sudije vršiti savjesno i nepristrasno".

Sudija daje izjavu pred Predsjednikom Federacije.

Član 41.

Sudija Vrhovnog suda bit će u slu bi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnese ostavku ili ne bude smijenjen od vršenja slu be.

Član 42.

Predsjednika Vrhovnog suda iz reda sudija biraju i smjenjuju sudije Vrhovnog suda na općoj sjednici.

Predsjednik Vrhovnog suda bira se na četiri godine, a nakon isteka četiri godine, za predsjednika Vrhovnog suda bira se lice koje pripada drugom konstitutivnom narodu.

2. Prestanak slu be sudije

Član 43.

Sudiji slu ba prestaje smjenjivanjem od vršenja slu be i podnošenjem ostavke.

Član 44.

Postupak za smjenjivanje sudije Vrhovnog suda pokreće se: ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje slu be sudije; ako se utvrdi da je izvršio te u povredu slu be, odnosno ugleda slu be sudije; ako se utvrdi da nije stručno sposoban za vršenje slu be sudije ili da kroz du e vrijeme neuredno obavlja slu bu sudije, odnosno da kroz du e vrijeme ne posti e zadovoljavajuće rezultate u radu; ako se utvrdi da je nosilac inokosne funkcije ili član izvršnog tijela političke organizacije, ili ako se na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove utvrdi da je trajno izgubio sposobnost za vršenje slu be sudije.

Član 45.

Prijedlog za pokretanje postupka za smjenjivanje sudije od vršenja slu be mo e podnijeti ministar pravde.

Član 46.

Odluku o smjenjivanju sudije od vršenja slu be donose sudije Vrhovnog suda konsenzusom.

U donošenju odluke iz stava 1. ovog člana ne učestvuje sudija protiv kojeg se vodi postupak smjenjivanja.

Član 47.

U postupku smjenjivanja sudiji će se omogućiti da se izjasni o razlozima smjenjivanja.

Član 48.

Odluku o udaljenju sudije od vršenja slu be donosi opća sjednica većinom glasova svih sudija. U donošenju odluke o udaljenju ne sudjeluje sudija o čijem se udaljenju odlučuje.

Član 49.

Sudija podnosi ostavku Predsjedniku Federacije, i Potpredsjedniku Federacije.

Sudiji prestaje vršenje slu be slijedećeg dana od dana u kojem je ostavka primljena.

3. Prava i du nosti sudije.

Član 50.

Sudija je du an savjesno, odgovorno i zakonito vršiti slu bu sudije i čuvati svoj ugled i ugled Vrhovnog suda.

Sudija ne mo e biti nosilac inokosne funkcije ni član izvršnog tijela političke organizacije.

Bračni drugovi, srodnici u pravoj liniji, odnosno srodnici u pobočnoj liniji do drugog stupnja, ne mogu vršiti slu bu sudije u Vrhovnom sudu.

Član 51.

Sudija ne mo e obavljati drugu slu bu ili posao.

Član 52.

Sudija za vrijeme slu be ima pravo na plaću i druge naknade utvrđene federalnim zakonom.

Plaće i druge naknade sudije ne mogu biti umanjene tokom trajanja slu be.

Sudija ima pravo na penziono, invalidsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz toga proizilaze po općim federalnim propisima, pravo na odmore i dopuste koje imaju radnici u Vrhovnom sudu i godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana, pravo na materijalne troškove pod uvjetima predviđenim federalnim zakonom i drugim propisima, kao i pravo na stručno usavršavanje i specijalizaciju u okviru sredstava osiguranih za tu namjenu.

Član 53.

Federacija odgovara za štetu koju u vršenju slu be nanese sudija građaninu ili pravnoj osobi svojim nepravilnim ili nezakonitim radom.

Federacija mo e od sudije zahtijevati naknadu isplaćene svote samo kad je sudija štetu učinio namjerno ili iz krajnje nepa nje.

Zahtjev za naknadu štete iz stavka 2. ovog člana zastarjeva u roku od šest mjeseci od dana isplaćene naknade.

VI - RADNICI VRHOVNOG SUDA

Član 54.

U Vrhovnom sudu stručne, administrativne i tehničko-pomoćne poslove vrše sekretar suda, sudski savjetnici i drugi radnici.

1. Sekretar suda

Član 55.

Vrhovni sud ima sekretara.

Poslove sekretara Vrhovnog suda mo e obavljati lice koje ima završen pravni fakultet, polo en pravosudni ispit i najmanje tri godina radnog iskustva nakon polo enog pravosudnog ispita.

2. Sudski savjetnici

Član 56.

Vrhovni sud ima sudske savjetnike.

Sudski savjetnik poma e sudiji u radu, izrađuje nacрте sudskih odluka, prima na zapisnik podneske i izjave stranaka, te obavlja samostalno ili pod nadzorom, odnosno po uputama sudije druge stručne poslove određene federalnim zakonom ili pravilnikom o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda.

Poslove sudskog savjetnika mo e obavljati lice koje je diplomirani pravnik i ima polo en pravosudni ispit i iskustvo na pravnim poslovima u trajanju od najmanje pet godina, koje je radeći na tim poslovima steklo ugled pravnog stručnjaka.

O prijemu na rad sudskog savjetnika odlučuje predsjednik Vrhovnog suda, uz prethodno pribavljeno mišljenje opće sjednice.

Broj sudskih savjetnika utvrđuje se u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Vrhovnog suda.

3. Ostali radnici

Član 57.

U Vrhovnom sudu postoji određen broj radnika za vršenje stručnih, administrativnih i tehničko-pomoćnih poslova. Broj ovih radnika utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Vrhovnog suda.

Propise o školskoj spremi, trajanju i obavljanju pripravnčke prakse, uvjetima za polaganje stručnog ispita, programu i načinu polaganja tog ispita, i drugim pitanjima s tim u vezi donosi ministar pravde.

VII - SUDSKA POLICIJA

Član 58.

Pomoć Vrhovnom sudu u osiguranju informacija, osiguranju prisustva svjedoka, privođenju optu enih lica, izvršenju kaznenih sankcija, održavanju reda u sudnici i sigurnosti u izvršavanju sudskih naloga Vrhovnog suda, pru a sudska policija, u skladu sa federalnim zakonom.

VIII - ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE

Član 59.

Sudije, sudije porotnici, sekretar suda, sudski savjetnici i ostali radnici u Vrhovnom sudu du ni su čuvati slu benu tajnu, bez obzira na način na koji su je doznali.

Pod slu benom tajnom podrazumijeva se naročito: ono što je kao slu bena tajna određeno federalnim zakonom ili drugim propisima, što je kao slu bena tajna, odnosno poslovna tajna, određeno općim aktima dr avnih tijela, pravnih osoba, ustanova i drugih institucija, poduzeća (društava) i drugih pravnih osoba, podaci i isprave posebno označene kao slu bena odnosno poslovna tajna od strane dr avnih organa, ustanova ili drugih institucija, poduzeća (društava) i drugih pravnih osoba, te podaci i isprave koje su predsjednik Vrhovnog suda ili ovlašćeni radnik suda označili kao slu benu tajnu.

Član 60.

Obaveza čuvanja slu bene tajne traje i nakon prestanka rada u Vrhovnom sudu.

Predsjednik Vrhovnog suda mo e sudiju, odnosno radnika osloboditi obaveze čuvanja slu bene tajne ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi. Za predsjednika Vrhovnog suda odluku o tome donosi opća sjednica.

Član 61.

Obavještenja za javnost putem sredstava javnog informiranja u vezi s postupkom u konkretnom predmetu, kao i s radom Vrhovnog suda, daje predsjednik Vrhovnog suda ili sudija kojeg on na to ovlasti.

Član 62.

Sudija i radnik u Vrhovnom sudu ne smiju neovlašćenim licima davati podatke o ličnim, porodičnim i imovinskim prilikama građana.

Uvid u sudske spise dozvoljava sudija ili drugi radnik određen godišnjim rasporedom poslova licima koje na to imaju pravo po federalnom zakonu ili pravilnikom o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda.

IX - SREDSTVA ZA RAD VRHOVNOG SUDA

Član 63.

Sredstva za rad Vrhovnog suda obezbjeđuju se u bud etu Federacije.

Sredstva za rad Vrhovnog suda obuhvaćaju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za plaće sudija i ostalih radnika, sredstva za materijalne rashode, sredstva za amortizaciju stvari, opreme i zgrada) i sredstva za posebne namjene.

Član 64.

Finansijsko i materijalno poslovanje Vrhovnog suda obavlja se na način koji va i za federalne organe dr avne uprave, a finansijsko i materijalno poslovanje sa strankama na način određen propisom koji donosi ministar pravde.

X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 65.

Vrhovni sud počinje sa radom 1. marta 1995. godine.

Do dana početka s radom Vrhovnog suda, imenovat će se sudije Vrhovnog suda.

Član 66.

Prve sudije Vrhovnog suda imenovne u skladu sa ovim zakonom bit će u slu bi u toku mandata od pet godina, osim ako prije ne napune 70 godina i mogu se ponovo imenovati za vršenje te slu be.

Član 67.

Predsjednik Vrhovnog suda donijet će u roku od 30 dana od početka rada Vrhovnog suda, pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Vrhovnog suda.

Član 68.

Do donošenja pravilnika o unutrašnjem poslovanju Vrhovnog suda prema odredbama ovog zakona primjenjivat će se postojeći pravilnik o unutrašnjem poslovanju redovnih sudova ("Slu ben list SRBiH", br. 3/76, 27/78 i 11/80), ako nije u suprotnosti s ovim zakonom.

Propise za čije je donošenje po odredbama ovog zakona ovlašćen ministar pravde, donijet će se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu benim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1. marta 1995. godine.

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

12

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RASELJENIM LICIMA - PROGNAICIMA I IZBJEGLICAMA

Progllašava se Zakon o raseljenim licima - prognanicima i izbjeglicama koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-291/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON

O RASELJENIM LICIMA - PROGNAICIMA I IZBJEGLICAMA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom određuje se pojam raseljenog lica-prognanika i izbjeglice, uređuje se način sticanja statusa raseljenog lica-prognanika, prava i obaveze raseljenih lica, postupak popisa raseljenih lica-prognanika, uvjeti i postupak povratka raseljenih lica-prognanika i izbjeglica u prebivališta odnosno boravišta na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), način osiguravanja sredstava za pomoć raseljenim licima-prognanicima, obaveze nadle nih organa dr avne uprave, kao i druga pitanja koja se odnose na raseljena lica-prognanike i izbjeglice.

Član 2.

Federacija osigurava, ovisno o materijalnim mogućnostima, a u skladu sa ovim zakonom, pomoć svim licima kojima se prizna status raseljenog lica-prognanika.

II - DEFINIRANJE STATUSA I POJMA RASELJENOG LICA - PROGNAIKA I IZBJEGLICE

Član 3.

Status raseljenog lica - prognanika, priznaje se licu koje je sa okupiranog dijela općine odnosno distrikta Sarajeva, samostalno ili organizirano, pod prisilom agresora ili da bi izbjeglo neposredna ratna ili genocidna djelovanja agresora, izbjeglo na slobodno područje iste ili druge općine odnosno distrikta Sarajeva, na teritoriji Federacije.

Status raseljenog lica-prognanika priznaje se i licu koje je usljed ratnih dejstava i progona bilo prinuđeno da napusti prebi-

valište i izbjeglo na područje iste ili druge općine na teritoriji Federacije.

Član 4.

Izbjeglicom u smislu ovog zakona smatra se dravljanin Republike Bosne i Hercegovine, koji je bojeći se opravdano da će biti progonjen zbog svoje rase, svoje vjere, svoje nacionalnosti, svoje pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ili svojih političkih mišljenja, ili da bi izbjegao neposredna ratna djelovanja, izbjegao u inozemstvo.

Član 5.

Lica koja su sa ratom ugrozila rubnih područja općine odnosno distrikta Sarajeva, izbjegla u druge dijelove općine odnosno distrikta Sarajeva, zbog nepostojanja sigurnijih uvjeta života (porušeni stanovi, kuće ili neposredna opasnost po život zbog ratnih djelovanja na tom području) nemaju status raseljenog lica-prognanika.

Lica iz stava 1. ovog člana, dok traju okolnosti radi kojih su izbjegla imaju pravo na: privremeni smještaj, prehranu, kao i podmirenje drugih njihovih potreba u skladu sa propisima iz oblasti socijalne zaštite.

Izvršni organi općine odnosno distrikta Sarajeva odlučuju o nastanku i prestanku okolnosti iz stava 2. ovog člana.

Član 6.

Status raseljenog lica - prognanika ne priznaje se licu koje je pravnom sudskom odlukom osuđeno za odgovarajuća krivična djela predviđena krivičnim zakonima, koji se primjenjuju u Federaciji, i to:

- služba u neprijateljskoj vojsci,
- pomaganje neprijatelja,
- pozivanje na nasilnu promjenu ustavnog uređenja,
- izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti,
- učestvovanje u skupini ljudi koja zajedničkim djelovanjem liši života neko lice ili mu nanese tešku tjelesnu povredu, izvrši paljevinu, ošteti imovinu u većem obimu ili učini druga teška nasilja, ili koji pokuša da izvrši ovakva djela,
- nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija.

Član 7.

Ako su razlozi iz člana 6. ovog zakona postojali prije priznavanja statusa raseljenog lica-prognanika, a nadležni organ iz člana 8. ovog zakona je za njih saznao naknadno ili su nastupili poslije priznavanja statusa raseljenog lica-prognanika, oduzet će se status raseljenog lica-prognanika.

III - PRIZNAVANJE, PRESTANAK I ODUZIMANJE STATUSA RASELJENOG LICA - PROGNIKA

Član 8.

O priznavanju, prestanku i oduzimanju statusa raseljenog lica-prognanika odlučuje općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva nadležan za raseljena lica-prognanika i izbjeglice (u daljem tekstu: općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva) u općini u kojoj raseljeno lice-prognanik ima boravište.

Organ iz stava 1. ovog člana vodi službeno evidenciju o raseljenim licima-prognanicima.

Član 9.

Općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva, na osnovu usmenog zahtjeva stranke i podataka iz službene evidencije izdaje legitimaciju, kojom se dokazuje status raseljenog lica-prognanika.

Status raseljenog lica-prognanika priznaje se od momenta podnošenja zahtjeva.

Protiv rješenja organa iz člana 8. ovog zakona o odbijanju zahtjeva za priznavanje odnosno oduzimanje statusa raseljenog lica-prognanika, stranka može podnijeti žalbu kantonalnom organu uprave nadležnom za raseljena lica-prognanika i izbjeglice (u daljem tekstu: kantonalni organ uprave).

Član 10.

Općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva, koji je priznao licu starijem od osamnaest godina status

raseljenog lica-prognanika, dužan je obavijestiti općinski organ uprave nadležan za poslove obrane, u roku od dva dana od dana priznavanja statusa.

Član 11.

Status raseljenog lica-prognanika prestaje:

1. prestankom razloga zbog kojih je izbjeglo iz prebivališta;
2. na osnovu vlastite odluke da se vrati u prebivalište;
3. ako ne prihvati ponudeni organizirani smještaj i druge vidove organizirane pomoći na drugom području na teritoriji Federacije;
4. ako općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva utvrdi da zloupotrebljava prava utvrđena ovim zakonom;
5. ako ne izvršava poslove i obaveze utvrđene Pravilnikom iz člana 13. stav 5. ovog zakona.

IV - PRAVA I OBAVEZE RASELJENIH LICA-PROGNIKA

Član 12.

Licu kome je priznat status raseljenog lica-prognanika obezbjeđuje se:

1. smještaj;
2. prehrana;
3. novčana pomoć;
4. socijalna adaptacija i psihološka podrška;
5. zdravstvena zaštita;
6. obrazovanje djece i omladine;
7. podmirenje drugih njihovih potreba.

Član 13.

Smještaj lica iz člana 12. ovog zakona, osigurava se u: prihvatnim centrima, kolektivnim smještajima, napuštenim kućama i stanovima, vikendicama, stanovima i kućama porodica koje izrazuju želju da ih prime, te na druge načine predviđene zakonom.

Prihvatnim centrom, u smislu ovog zakona, smatra se prostor od jedne ili više prostorija koje se koriste za prihvatanje raseljenih lica-prognanika i izbjeglica do osiguravanja smještaja u skladu sa zakonom, u općini gdje raseljeno lice-prognanik i izbjeglica ima boravište i traje najduže 15 dana od dana prijema.

Raseljenim licima-prognanicima, dok traje prihvatanje, osigurava se smještaj, prehrana, osnovna zdravstvena zaštita, i po potrebi podmirenje drugih njihovih potreba a naročito: dodjela odjeće, obuće, rublja.

Kolektivnim smještajem smatra se prostor od više prostorija funkcionalno povezanih u jednu cjelinu, koje se koriste za smještaj raseljenih lica-prognanika, kao i izbjeglica koja se vraćaju na boravište.

Općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva proglašava objekte koji se koriste kao prihvatni centri ili kolektivni smještaji, postavlja upravnika i donosi pravilnik o kućnom redu u prihvatnim centrima i kolektivnim smještajima (u daljem tekstu: pravilnik).

Smještaj iz stava 1. ovog člana vrši općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva, u skladu sa zakonom i uputstvom o uvjetima i načinu smještaja raseljenih lica-prognanika u prihvatne centre i kolektivne smještaje, koje donosi ministar za izbjeglice i socijalnu politiku (u daljem tekstu: ministar).

Normativi i kriteriji za izgradnju, izgradnja novih naselja i objekata za smještaj raseljenih lica-prognanika, su u nadležnosti kantona.

Kriterije i normative za izgradnju novih naselja i objekata donijet će kantoni, u roku 30 dana od dana donošenja ovog zakona.

Član 14.

Domaćoj ili stranoj humanitarnoj organizaciji, na njen zahtjev, općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva, može povjeriti vođenje kolektivnog smještaja za raseljena lica-prognanika, uz saglasnost Ministarstva za izbjeglice i socijalnu politiku (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 15.

Prehranu lica iz člana 12. ovog zakona osigurava općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva putem organizirane prehrane u zajedničkim kuhinjama, dodjelom prehrambenih artikala ili dodjelom novčane pomoći za prehranu.

O načinu prehrane iz stava 1. ovog člana, odlučuje općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva.

Kriteriji i normativi za dodjelu prehrambenih artikala ili visina novčane pomoći za prehranu utvrđuju se u skladu sa zakonom.

Član 16.

Raseljenim licima-prognanicima, koja ne ostvaruju prihode, osigurava se novčana pomoć.

Kriterije i visinu novčane pomoći određuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije).

Ostvarivanje prava licima iz stava 1. ovog člana utvrđuje i osigurava općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva.

Član 17.

Zdravstvena zaštita i obrazovanje lica iz člana 12. ovog zakona, ostvaruje se u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite i obrazovanja.

Socijalna adaptacija i psihološka podrška licima iz člana 12. ovog zakona, kao i poseban tretman dojenčadi i djece, trudnica i dojilja, starih i iznemoglih, ostvaruje se u skladu sa propisima iz oblasti socijalne zaštite.

Član 18.

Podmirenje drugih nu nih ivotnih potreba licima iz člana 12. ovog zakona, ostvaruje se naročito: dodjelom obuće, odjeće, rublja, higijenskih artikala i dr.

Podmirenje drugih nu nih ivotnih potreba iz stava 1. ovog člana, osigurava općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajevo, na osnovu utvrđenih potreba, broja i vrste korisnika, u skladu sa finansijskim mogućnostima i raspolo ivom količinom humanitarne pomoći.

Član 19.

Raseljena lica - prognanici du na su ispunjavati obaveze koje se odnose na njihov svakodnevni ivot, u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom.

Raseljena lica-prognanici koja ostvaruju prihode du na su participirati u troškovima svog zbrinjavanja.

Kriterije o participiranju troškova donosi Vlada Federacije.

Rješenje o participiranju troškova iz stava 2. ovog člana donosi nadle ni općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva.

Sredstva iz stava 2. ovog člana uplaćuju se u korist računa općinskog organa uprave odnosno organa uprave distrikta Sarajeva.

V - POPIS I EVIDENCIJA RASELJENIH LICA-PROGNANIKA

Član 20.

Općinski organ uprave odnosno organ uprave distrikta Sarajeva, vrši popis, vodi službeni i osnovnu evidenciju o raseljenim licima - prognanicima.

Centralnu evidenciju za raseljena lica - prognanike i izbjeglice vodi Ministarstvo.

Član 21.

Uputstvo o popisu i vođenju osnovne i centralne evidencije raseljenih lica-prognanika i izbjeglica iz člana 20. ovog zakona, uputstvo o vođenju knjiga službene evidencije iz člana 8. stav 1. i obrazac legitimacije iz člana 9. stav 1. ovog zakona, donijet će ministar.

Osnovnu evidenciju raseljenih lica-prognanika vodi i nadle an organ kantona.

VI - POVRATAK RASELJENIH LICA - PROGNANIKA I IZBJEGLICA U PREBIVALIŠTA ILI BORAVIŠTA

Član 22.

Raseljena lica-prognanici i izbjeglice, koja su imala prebivalište na teritoriji Federacije, imaju pravo da se slobodno vrate u prebivalište iz kojih su izbjegli.

Povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica je dobrovoljan.

Raseljena lica-prognanici i izbjeglice koja nisu imala prebivalište na teritoriji Federacije, a ne mogu se vratiti na svoja prebivališta koja se nalaze na okupiranom dijelu Republike, kao i lica čije je prebivalište na okupiranom dijelu Federacije, imaju pravo da se slobodno vrate u boravišta koja se nalaze na slobodnoj teritoriji Federacije, u skladu sa posebnim planom o privremenom teritorijalnom razmještanju raseljenih lica-prognanika i izbjeglica koji donosi Vlada Federacije.

Lica iz člana 3. stav 2. ovog zakona imaju pravo da se slobodno vrate u prebivalište.

Ukoliko su licima iz stava 4. ovog člana, kuće ili stanovi razrušeni ili uništeni, odnosno nisu uslovnii za stanovanje, ova lica imaju pravo da se i prije stvaranja uvjeta za smještaj u prebivalište, vrate u kolektivne smještaje ili druge oblike smještaja u skladu sa zakonom, u mjestu prebivališta.

Član 23.

Organi vlasti i organi dr avne uprave, kao i drugi organi i organizacije će, u okviru svog djelokruga, poduzimati mjere radi stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica.

Povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica će se odvijati u skladu sa Programom mjera i aktivnosti organa vlasti i dr avne uprave i drugih organa i organizacija u Federaciji na stvaranju uvjeta za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica.

Sastavni dio programa iz stava 2. ovog člana su posebni programi (sanacija objekata, izgradnja naselja, organizacija prijevoza, povratak prioriternih grupa, program organizacije povratka, stvaranje uvjeta za reintegraciju raseljenih lica-prognanika i izbjeglica i mogućnost zapošljavanja itd.) koje, na prijedlog nadle nih ministarstava, donosi Vlada Federacije.

Program iz stava 2. ovog člana donosi Vlada Federacije.

Član 24.

Organi dr avne uprave će, u okviru svojih, Ustavom i zakonom utvrđenih nadle nosti, povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica provoditi u suradnji sa Visokim komesarom Ujedinjenih nacija za izbjeglice (UNHCR), međunarodnom organizacijom za migraciju (I.O.M.) i vladinim i nevladinim humanitarnim organizacijama.

Član 25.

Uputstvo o načinu organiziranog povratka raseljenih lica-prognanika i izbjeglica u prebivalište na teritoriju Federacije, donijet će ministar.

VII - NADLEŽNOSTI VLADE I MINISTARSTAVA FEDERACIJE, KANTONA I OPĆINA PO PITANJIMA OSTVARIVANJA PRAVA RASELJENIH LICA-PROGNANIKA I IZBJEGLICA

Član 26.

Vlada Federacije, pored poslova utvrđenih Ustavom i ovim zakonom, u ostvarivanju prava raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, naročito:

- donosi plan izgradnje objekata i naselja za smještaj raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, od federalnog značaja,
- utvrđuje bilans potreba za ostvarivanje prava raseljenih lica-prognanika,
- utvrđuje bilans potreba za stvaranje uvjeta za povratak raseljenih lica i izbjeglica,
- donosi posebni plan privremenog teritorijalnog razmještanja raseljenih lica-prognanika i izbjeglica koji se ne mogu vratiti u prebivalište, iz člana 22. stav 3. ovog zakona,

- donosi tromjesečne, šestomjesečne i godišnje finansijske planove kojima se utvrđuje namjena i korisnici finansijskih sredstava za potrebe ostvarivanja prava raseljenih lica-prognanika, kao i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica,

- osigurava finansijska i materijalna sredstava za izvršavanje obaveza Federacije u ovoj oblasti.

Član 27.

Nadle na ministarstva Federacije, pored poslova utvrđenih Ustavom i ovim zakonom, u ostvarivanju prava raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, naročito:

- pripremaju plan izgradnje objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i izbjeglica, od federalnog značaja,
- pripremaju bilans potreba za ostvarivanje prava raseljenih lica-prognanika,
- pripremaju bilans potreba za stvaranje uvjeta za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica,
- predla u posebni plan privremenog teritorijalnog razmještaja raseljenih lica-prognanika i izbjeglica koji se ne mogu vratiti u prebivališta, iz člana 22. stav 3. ovog zakona,
- pripremaju prijedlog tromjesečnih, šestomjesečnih i godišnjih finansijskih planova kojima se utvrđuje namjena i korisnici finansijskih sredstava za potrebe ostvarivanja prava raseljenih lica-prognanika, kao i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica,
- organiziraju prikupljanje finansijske i materijalne pomoći i u skladu sa finansijskim planom raspoređuju,
- vrše inspekcijски nadzor u ostvarivanju prava raseljenih lica-prognanika,

- vrše upravne i druge stručne poslove za ostvarivanje prava raseljenih lica-prognanika, u skladu sa Programom iz člana 23. stav 2. ovog zakona, na stvaranju uvjeta za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, te po drugim planovima i programima u skladu sa nadle nostima određenih državnih organa uprave.

Član 28.

Kantoni, pored poslova utvrđenih Ustavom i ovim zakonom, u ostvarivanju prava raseljenih lica-prognanika i povratku raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, naročito:

- donose plan izgradnje naselja i objekata za smještaj raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, od kantonalnog značaja,
- učestvuju u utvrđivanju bilansa potreba za ostvarivanje prava raseljenih lica-prognanika za područje kantona,
- učestvuju u provođenju programa iz člana 23. stav 2.,
- osiguravaju sredstva za ostvarivanje prava raseljenih lica-prognanika u skladu sa svojim nadle nostima,
- učestvuju u pripremanju donošenja programa za povratak raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, za područje kantona,
- učestvuju u planiranju i izgradnji objekata za smještaj raseljenih lica-prognanika i izbjeglica za područje kantona,
- pripremaju bilans potreba za zbrinjavanje raseljenih lica-prognanika za područje kantona,
- osiguravaju dio sredstava za zadovoljenje potreba raseljenih lica-prognanika.

Član 29.

Općine odnosno distrikt Sarajevo, pored poslova utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima, u ostvarivanju prava raseljenih lica-prognanika i povratku raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, vrše naročito:

- prijem, smještaj i prehranu, kao i podmirenje drugih životnih potreba raseljenih lica-prognanika,
- organiziranje i funkcioniranje prihvatnih centara i kolektivnih smještaja za smještaj raseljenih lica-prognanika i izbjeglica,
- prate ostvarivanje prava raseljenih lica-prognanika koja se odnose na: zdravstvenu zaštitu, socijalnu adaptaciju i psihološku podršku i školovanje,
- utvrđuju potrebe i sredstva za zbrinjavanje raseljenih lica-prognanika,
- utvrđuju nivoe prijeko potrebnih radova i dovodi objekte za smještaj raseljenih lica-prognanika u stanje upotrebljivosti,

- planiraju izgradnju objekata za smještaj raseljenih lica-prognanika i izbjeglica koja se vraćaju na boravista, za područje općine,

- osiguravaju dio sredstava za ostvarivanje prava i zadovoljenje potreba raseljenih lica-prognanika.

VIII - POTREBE I SREDSTVA ZA ZBRINJAVANJE RASELJENIH LICA-PROGNANIKA I STVARANJE UVJETA ZA POVRATAK RASELJENIH LICA-PROGNANIKA I IZBJEGLICA

Član 30.

Potrebe raseljenih lica-prognanika iz člana 12. ovog zakona osiguravaju se prema planovima nadle njih općinskih organa odnosno organa distrikta Sarajeva, kantonalnih organa i organa Federacije, u skladu sa ovim zakonom.

Uputstvo o planovima za zbrinjavanje raseljenih lica-prognanika, propisat će ministar.

Član 31.

Sredstva za: realizaciju povratka raseljenih lica-prognanika i izbjeglica, popis raseljenih lica-prognanika, izgradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih lica i izbjeglica od značaja za Federaciju, potrebe koje premašuju objektivne mogućnosti općine odnosno distrikta Sarajeva i kantona iz člana 30. ovog zakona, osiguravaju se planom, koji na prijedlog nadle nog ministarstva, donosi Vlada Federacije.

Član 32.

Izvori sredstva za realizaciju planova iz čl. 30. i 31. ovog zakona su iz:

- donacije specijaliziranih agencija Ujedinjenih nacija u skladu sa zakonom,
- bud eta općine odnosno distrikta Sarajeva i kantona,
- donacija domaćih i stranih vladinih i nevladinih humanitarnih organizacija,
- donacija drugih pravnih i fizičkih lica iz zemlje i inozemstva,
- bud eta Federacije,
- finansijske pomoći zemlje domaćina,
- donacija i kredita međunarodnih finansijskih institucija,
- drugih izvora.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

Dokumenta kojima se dokazuje status raseljenog lica-prognanika i izbjeglice, izdata na osnovu propisa o raseljenim licima-prognanicima i izbjeglicama, koji se primjenjuju na teritoriji Federacije, ostaju na snazi do njihove zamjene, u skladu sa ovim zakonom, a najkasnije do 31. marta 1995. godine.

Član 34.

Akte iz člana 16. stav 2, člana 19. stav 3. člana 22. stav 3, člana 23. st. 4. i člana 31. ovog zakona, donijet će Vlada Federacije, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akte iz člana 13. stav 6., člana 21. stav 1. i člana 30. stav 2. ovog zakona donijet će ministar, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a akte iz člana 25. ovog zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu akata iz člana 22. stav 3. i člana 23. stav 4. ovog zakona.

Član 35.

Radi ostvarivanja prava raseljenih lica-prognanika iz člana 12. tač. 4, 5. i 6. ovog zakona, uskladit će se propisi iz oblasti socijalne zaštite, zdravstvene zaštite i obrazovanja, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 36.

Do okončanja mirovnog procesa i primjene rješenja za Republiku Bosnu i Hercegovinu, nadle nosti međunarodnog karaktera u pogledu raseljenih lica-prognanika i izbjeglica vršit će Republika Bosna i Hercegovina.

Član 37.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

13

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O BANKAMA

Proglašava se Zakon o bankama koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-292/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON
O BANKAMA

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se osnatak, poslovanje i organizacija banaka i štedionica i drugih štedno-kreditnih organizacija odnosno drugih finansijskih organizacija koje se bave depozitnim poslovima (u daljem tekstu: depozitne organizacije).

II - BANKE

Članak 2.

Banka je finansijska organizacija koja se osniva za obavljanje depozitnih, kreditnih i drugih bankarskih poslova.

Banka se može baviti poslovima u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) i sa inozemstvom, pod uvjetima propisanim ovim zakonom i drugim propisima.

Članak 3.

Banka je pravna osoba sa sjedištem na teritoriji Federacije, a osniva se pod uvjetom propisanim ovim zakonom.

Članak 4.

Banka samostalno i prema uvjetima tržišta obavlja poslove radi ostvarivanja dobiti, na načelima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Banka je nosilac prava i obveza u pravnom prometu u odnosu na sredstva kojim raspolaže i koja koristi u skladu sa prirodom i namjenama finansijskih sredstava.

1. Osnatak i poslovanje banke

1.1. Osnatak banke

Članak 5.

Banku mogu osnovati domaće i strane pravne i fizičke osobe.

Banka se osniva kao dioničarsko društvo ili kao društvo sa ograničenom odgovornošću (u daljem tekstu: osnivači).

Banka se osniva ugovorom o osnutku i poslovanju banke, a kada banku osniva jedna osoba, odlukom o osnutku i poslovanju banke. Strane pravne i fizičke osobe mogu samostalno ili zajedno sa domaćim pravnim i fizičkim osobama osnivati banku pod uvjetom reciprociteta.

Strana banka može formirati predstavništvo pod uvjetom reciprociteta.

Članak 6.

Ugovorom iz članka 5. stavak 3. ovog zakona određuje se iznos novčanih sredstava koji je svaki osnivač dužan da uložiti u kapital banke, s tim da ukupan iznos novčanog uloga ne može biti manji od 2,5 miliona DEM.

Iznos novčanih sredstava iz stavka 1. ovog članka domaće pravne i fizičke osobe, uplaćuju u valuti Federacije po srednjem tečaju Centralne banke Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka), na dan plaćanja, ili u stranim sredstvima plaćanja, a strane pravne i fizičke osobe u stranim sredstvima plaćanja.

Članak 7.

Uvjerjenje o postojanju reciprociteta iz članka 5., st. 4. i 5. ovog zakona izdaje Ministarstvo pravde.

Članak 8.

Ministarstvo financija u skladu sa zakonom utvrđuje da li je i pod kojim uvjetima domaćoj osobi dozvoljen osnatak banke ili njenih organizacijskih dijelova u dr. avij stranu osobe.

Članak 9.

Osnivači banke dužni su Centralnoj banci podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja za osnatak i poslovanje banke (u daljem tekstu: rješenje) sa slijedećom dokumentacijom:

- 1) ugovor o osnutku i poslovanju banke, potpisan od svih dioničara;
- 2) nacrt statuta banke;
- 3) nacrt akta poslovne politike;
- 4) elaborat o ekonomsko-financijskoj opravdanosti osnutka banke koji sadrži i naročito:

- a) ciljeve osnutka banke,
- b) detaljan opis poslova koje će banka obavljati i projekciju obavljanja tih poslova najmanje za dvije godine unaprijed, naročito u pogledu održavanja likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti poslovanja,
- c) podatke o visini kapitala banke, te visini osnivačkog uloga svakog osnivača,
- d) informiranje o međusobnoj kapitalskoj, upravljačkoj i drugoj povezanosti osnivača i o njihovom finansijskom stanju,
- e) podatke na temelju kojih će se moći utvrditi da će banka imovinski, kadrovski, tehnički, informatički i organizacijski biti sposobna obavljati poslove predviđene ugovorom o osnutku i poslovanju banke;

- 5) uvjerenje o postojanju reciprociteta iz članka 7. ovog zakona, ako u osnutku banke učestvuje i strana osoba;
- 6) imena i podatke za direktora i najmanje dvije osobe koje će obavljati vodeće poslove u banci.

Članak 10.

Strana banka dužna je, za otvaranje predstavništva Centralnoj banci podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja sa slijedećom dokumentacijom:

- 1) podatke o nazivu, pravnom statusu i sjedištu strane banke;
- 2) statut banke;
- 3) podatke o poslovanju banke;
- 4) uvjerenje o postojanju reciprociteta iz članka 7. ovog zakona;
- 5) ovlast voditelja predstavništva;
- 6) opis poslova predstavništva;
- 7) podaci o direktoru odnosno o vodećim osobama;
- 8) ovjerenu izjavu za preuzimanje odgovornosti za sve obveze koje će nastati u poslovanju predstavništva.

Članak 11.

Na temelju zahtjeva i dokumentacije iz čl. 9. i 10. ovog zakona Centralna banka, u roku od 30 dana utvrđuje da li su ispunjeni uvjeti, te donosi odgovarajuće rješenje.

Rješenjem iz stavka 1. ovog članka može se dozvoliti obavljanje svih bankarskih poslova ili samo pojedinih bankarskih poslova iz članka 22. ovog zakona.

Centralna banka donosi rješenje iz stavka 1. ovog članka na osnovu odredaba ovog zakona i bližih uvjeta i kriterijuma koje ona propisuje.

Rješenje iz stavka 1. ovog članka je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može voditi upravni spor.

Ako Centralna banka ne donese rješenje iz stavka 1. ovog članka u roku od 30 dana, smatra se da je udovoljeno zahtjevu banke, odnosno osnivača.

Članak 12.

Ugovor o osnutku banke sadrži i, naročito:

- 1) naziv, imena i adrese osnivača;
- 2) naziv i sjedište banke,
- 3) vrsta banke i ciljevi zbog kojih se banka osniva,
- 4) depozitni, kreditni i drugi bankarski poslovi koje banka obavlja (predmet poslovanja);
- 5) ukupan iznos kapitala banke kojiosiguravaju osnivači;
- 6) pojedinačan ulog svakog osnivača u kapital banke, iskazan u novčanom iznosu;
- 7) rok do koga su osnivači banke du ni da uplate novčana sredstva u kapital i osiguraju druge uvjete za osnutak i poslovanje banke;
- 8) obveze i prava osnivača, način upravljanja, mjerodavnost tijela upravljanja i način odlučivanja;
- 9) kriterijumi za raspodjelu dobiti, način snošenja rizika i pokrivanja gubitka;
- 10) odredbe za održavanje likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti poslovanja banke;
- 11) uvjeti i način povećanja kapitala banke i način prijenosa vrijednosnih papira koje dioničari dobijaju za sredstva trajno uložena u banku;
- 12) uvjeti za prestanak banke;
- 13) odnosi u slučaju pripajanja i spajanja banke;
- 14) uvjeti i način prestanka prava i obveza osnivača banke; i
- 15) imena osoba ovlaštenih da poduzimaju radnje i daju izjave volje potrebne za osnutak banke.

Članak 13.

Skupština banke ili drugo odgovarajuće tijelo proglašava osnutak banke, usvaja izvještaj o osnutku banke, donosi statut banke, bira upravni i nadzorni odbor, imenuje vršioca du nosti direktora banke, utvrđuje akta o poslovnoj politici banke i donosi druge odluke prijeko potrebne za početak rada banke.

Članak 14.

Statutom banke utvrđuje se:

- 1) naziv i sjedište banke;
- 2) predmet poslovanja;
- 3) način povećanja kapitala;
- 4) osnovne odredbe o dionicama (način emisije, vrste uplata, prioriteta i druga prava, denominacija, spajanje, zamjena, izdavanje dionica na ime i na donosioca, prijenos i sl.);
- 5) odredbe o pravima osnivača;
- 6) organiziranje i način poslovanja banke;
- 7) mjerodavnost i sastav skupštine banke ili drugog odgovarajućeg tijela, upravnog i nadzornog odbora banke i njihov način odlučivanja;
- 8) obveze i prava direktora i zaposlenih koji obavljaju poslove i zadatke sa posebnim ovlaštenjima u banci;
- 9) način davanja ovlaštenja za potpisivanje i zastupanje banke;
- 10) način donošenja općih i pojedinačnih akata banke;
- 11) način obavljanja unutrašnje kontrole u radu banke;
- 12) druga pitanja u vezi sa poslovanjem banke.

Članak 15.

Banka može formirati organizacijske dijelove banke (filijala, poslovna jedinica i predstavništvo), čija se mjerodavnost i predmet poslovanja utvrđuje statutom banke.

Statutom banke može se prenijeti mjerodavnost organizacijskim dijelovima banke da u pravnom prometu sa trećim osobama zaključuju ugovore i obavljaju druge pravne poslove.

Novčani promet za poslove iz stavka 1. ovog članka, banka obavlja preko računa banke kod organizacija ovlaštene za obavljanje platnog prometa.

Organizacijski dijelovi banke, u okviru svog predmeta poslovanja i prenesenih ovlaštenja, mogu obavljati novčani promet i preko posebnog računa kod organizacije ovlaštene za obavljanje platnog prometa.

Računi iz stavka 4. ovog članka sastavni su dio lično-računa banke.

Članak 16.

Banka stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar.

Banka je du na da podnese prijavu za upis u sudski registar u roku 30 dana od dana dobijanja rješenja za osnutak i poslovanje banke. Uz prijavu za upis u sudski registar podnose se i:

- 1) ugovor o osnutku i poslovanju banke potpisan od osnivača i vršioca du nosti direktora;
- 2) statut banke potpisan od predsjednika skupštine ili predsjednika banke;
- 3) dokaz da banka ispunjava uvjet za osnutak iz članka 8. ovog zakona;
- 4) dozvola Centralne banke;
- 5) dokaz da su uplaćena sredstva osnivačkog kapitala;
- 6) druge isprave u skladu sa propisima o upisu u sudski registar.

U sudski registar upisuju se i dijelovi banke, u skladu sa propisima o upisu u sudski registar.

Članak 17.

Statusne promjene banke mogu se vršiti samo uz suglasnost Centralne banke.

1.2. Poslovanje banke

Članak 18.

Banka je du na da otpočne stvarno poslovanje u roku od 90 dana od dana upisa u sudski registar.

Ukoliko banka ne otpočne stvarno poslovanje u roku iz stavka 1. ovog članka Centralna banka donijet će rješenje o oduzimanju privlaštenja iz članka 11. ovog zakona.

Članak 19.

Banka posluje sredstvima uložanim u vlastiti kapital banke, sredstvima depozita, sredstvima uzetih kredita i drugim sredstvima pribavljenim na tržištu novca i kapitala u zemlji i inozemstvu.

Članak 20.

Obujam i ustrojstvo svojih plasmana i odgovarajućih vanbilancnih stavki, banka je du na da određuje u skladu sa visinom vlastitog kapitala, da se pridržava odredbi o velikom i najvećem mogućem kreditu jednom zajmoprimcu i ukupnom iznosu velikih i najvećih mogućih kredita, kao i drugih propisanih pravila poslovanja.

Velikim kreditom, u smislu ovog zakona, smatra se ukupan iznos kredita i drugih potraživanja i garancija koji su dati jednom zajmoprimcu, koji prelazi 20 % vlastitog kapitala.

Najvećim mogućim kreditom jednom zajmoprimcu, u smislu ovog zakona, smatra se kredit iz stavka 2. ovog članka koji iznosi 40 % vlastitog kapitala.

Ukupni iznos velikih i najvećih mogućih kredita ne može prijeći 80 % vlastitog kapitala.

Bliže uvjete za primjenu odredaba ovog članka propisuje Centralna banka.

Članak 21.

Banka može poslovati u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za račun drugih i u ime i za račun drugih osoba.

Članak 22.

Banka se može baviti samo depozitnim, kreditnim i drugim bankarskim poslovima, u skladu sa ovim zakonom.

Pod poslovima iz stavka 1. ovog članka smatraju se naročito:

- 1) primanje svih vrsta novčanih depozita;
- 2) uzimanje i davanje kredita;
- 3) devizni i devizno valutni poslovi;
- 4) kupovina i prodaja vrijednosnih papira;
- 5) izdavanja vrijednosnih papira i novčanih kartica;
- 6) izdavanje garancija, avala i drugih oblika jamstva koji se izražavaju u novcu;
- 7) obavljanje poslova platnog prometa;
- 8) otkup mjenica i čekova;
- 9) osiguranje i reosiguranje depozita i plasmana i drugih bankarskih poslova;
- 10) čuvanje i upravljanje sredstvima i vrijednosnim papirima.

Devizno-valutne poslove, platni promet sa inozemstvom i kreditno-garancijske poslove sa inozemstvom banka obavlja na temelju posebnog odobrenja Centralne banke, pod uvjetima koje propisuje Centralna banka.

Centralna banka može propisati i druge poslove kao bankarske poslove.

Članak 23.

Radi uzimanja i davanja kredita i obavljanja drugih bankarskih poslova u financiranju većih poslova i zajedničkog nastupa, dvije ili više banaka mogu osnovati bankarski konzorcij.

Banke mogu osnovati bankarski konzorcij zajedno sa stranim bankama i drugim financijskim organizacijama.

Članak 24.

Banka prima sve vrste depozita u domaćim i stranim sredstvima plaćanja kao depozite po viđenju ili oročene depozite sa ili bez otkaznog roka, bez ili sa posebnom namjenom, od domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba, kao i nenovčane depozite, a u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i ugovorom o osnottku i poslovanju banke.

Ugovorom o depozitu iz stavka 1. ovog članka bli e se određuju uvjeti deponiranja i povlačenja sredstava.

Članak 25.

Banka prima štedne uloge i druge depozite građana.

Podaci o štednim ulozima i drugim depozitima građana su poslovna tajna banke i mogu se saopćavati samo na pismeni zahtjev suda, ako je prema vlasniku štednog uloga ili drugog depozita pokrenut sudski postupak.

Odobrenje o davanju podataka iz stavka 2. ovog članka izdaje direktor banke.

Banka je du na obavjestiti javnost o visini kamatnih stopa.

Članak 26.

Aktima poslovne politike banka utvrđuje način i uvjete pri-jema i povlačenja štednih uloga i drugih depozita.

Članak 27.

Banka koja se bavi poslovima štednje du na je da štedne uloge pojedinog štetiše osigura kod institucije ovlaštene za osiguranje štednih uloga do ukupnog iznosa kojeg propiše Centralna banka.

Članak 28.

Banka može voditi iro-račune, tekuće i druge račune građana i po tim računima obavljati platni promet za račun vlasnika takvih računa, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Članak 29.

Podaci o poslovanju građana preko iro-računa mogu se saopćavati samo na pismeni zahtjev suda ili za to ovlaštenog financijskog tijela.

Podaci o poslovanju građana preko tekućeg računa mogu se saopćavati samo u skladu sa odredbom članka 25. ovog zakona.

Članak 30.

Banka može uzimati kredite od domaćih i stranih osoba i davati kredite tim osobama, u skladu sa zakonom i aktima poslovne politike banke.

Kredit stranim osobama može se davati pod uvjetima utvrđenim zakonom.

Članak 31.

Banka može primati na čuvanje vrijednosne papire, predmete od zlata i drugih plemenitih metala, lomljeno zlato, nakit i druge vrijednosti.

Članak 32.

Banka može odobravati kredite osnivačima banke koji imaju preko 10 % glasova u upravljanju bankom samo na temelju odluke tijela koji odobrava kredite, uz obvezatnu prethodnu suglasnost upravnog odbora banke.

Banka može odobravati kredite direktoru banke i drugim osobama sa posebnim ovlaštenjima, članovima upravnog odbora, nadzornog odbora, te drugih tijela banke po postupku iz stavka 1. ovog članka.

U odluci o odobrenju kredita iz st. 1. i 2. ovog članka mora biti naznačena visina kredita, kamatna stopa, način otplate kredita i sredstva osiguranja naplate kredita.

1.2.1. Načela bankarskog poslovanja

Članak 33.

Banka posluje na tržištu samostalno i du na je da odrava likvidnost, solventnost i rentabilnost i ostale principe bankarskog poslovanja.

Članak 34.

Banka je likvidna kada ima dovoljno novčanih sredstava za izmirenje svojih dospjelih obveza.

Članak 35.

Banka je solventna kada osobnom ukupnom realnom imovinom može izmiriti svoje ukupne obveze.

Članak 36.

Banka je rentabilna kada svojim poslovanjem ostvaruje prihode dovoljne za pokriće rashoda i ostvaruje dobit.

Članak 37.

Osnivači banke snose rizik iz poslovanja banke do visine uloga.

Članak 38.

Nelikvidna banka ne može odobravati kredite i druge plasmane, davati garancije i druge oblike jemstva, niti plaćati sa svoga iro-računa.

Deponenti banke ne mogu raspolagati sredstvima koja imaju kod nelikvidne banke.

1.2.2. Utvrđivanje dobiti i pokriće gubitka banke

Članak 39.

Banka utvrđuje i raspoređuje prihode u skladu sa zakonom. Iz ostvarenog prihoda banka pokriva svoje rashode u skladu sa zakonom.

Članak 40.

Dio prihoda iz poslovanja banke po godišnjem obračunu, koji preostane po podmirenju rashoda, banka iskazuje kao ostvarenu dobit.

Dobit iz stavka 1. ovog članka, po odbitku poreskih obveza i u skladu sa odlukom mjerodavnog tijela banke, raspoređuje se po redosljedu na:

- 1) dio za namirenje rezervi i dio kapitala osnivača, ako je gubitak u prethodnom periodu namiren iz ovih izvora;
- 2) dio za povećanje rezervi banke; i
- 3) dio koji se raspoređuje na osnivače, dio za druge vrste kapitala i dio za povećanje kapitala osnivača.

Članak 41.

Ako prihod banke, po godišnjem obračunu, nije dovoljan za pokriće njenih rashoda, banka iskazuje gubitak.

Članak 42.

Za visinu gubitka iz poslovanja banke smanjuje se ukupni kapital, u skladu sa ovim zakonom i na način i u opsegu koji je utvrđen statutom banke.

1.2.3. Kapital banke

Članak 43.

Kapital banke sastoji se od dioničkog kapitala odnosno kapitala ulagača (u daljem tekstu: dionički kapital) i rezervi banke.

Banka može imati i druge vrste kapitala.

Kapital iz st. 1. i 2. ovog članka predstavlja ukupni kapital banke.

Članak 44.

Dionički kapital banke formira se iz uloga novčanih sredstava osnivača banke.

Osnivači mogu ulagati stvari i prava u dionički kapital banke.

Bli e uvjete ulaganja u dionički kapital iz stavka 2. ovog članka propisuje Centralna banka.

Za uložena sredstva u dionički kapital izdaje se dionica, odnosno potvrda o ulogu koja glasi na ime ili na donosioca.

Članak 45.

Banka koristi dionički kapital za obavljanje bankarskih poslova, za ulaganje u drugu banku ili druga pravna osoba, kao i za pokriće rizika i gubitka nakon iskorišćenja rezervi i drugih vrsta kapitala.

Dionički kapital banka može koristiti i za druge namjene u skladu sa aktima poslovne politike banke.

Članak 46.

Radi pokrića rizika i gubitaka iz poslovanja banke formiraju se rezerve banke.

Rezerve banke formiraju se iz uplata osnivača i dijela dobiti kojeg banka ostvari svojim poslovanjem.

Članak 47.

Rezerve banke se koriste za osiguranje od potencijalnih gubitaka koji proističu iz rizičnih plasmana i odgovarajućih vanbilansnih stavki određenog stepena naplativosti, za pokriće gubitaka koji proizilaze iz poslovanja banke i drugih rizika.

Centralna banka propisuje način i uvjete formiranja i visinu rezervi iz stavka 1. ovog članka.

1.2.4. Revizija poslovanja banke

Članak 48.

Banka je obvezatna da organizaciji ovlaštenoj za obavljanje poslova revizije, podnese godišnji obračun na ekonomsko finansijsku reviziju i izvještaj o izvršenoj reviziji dostavi Centralnoj banci.

2. Organizacija i upravljanje bankom

Članak 49.

Banka samostalno utvrđuje način i oblik unutrašnje organizacije.

Članak 50.

Bankom upravljaju dioničari, zavisno od visine uloga u dionički kapital, sukladno ugovorom o osnutku i poslovanju banke i statutom banke.

Jedan dioničar ne može imati više od 15 % ukupnog broja glasova u skupštini banke.

Izuzetno, pojedini dioničari banke mogu steći više od 15 % ukupnog broja glasova u skupštini banke uz odluku skupštine banke i prethodnu saglasnost Centralne banke.

Ugovorom o osnutku i poslovanju banke i statutom banke mogu se ograničiti određena prava upravljanja dioničaru koji ne izvršava obveze prema banci, za vrijeme dok te obveze ne izvrši.

Članak 51.

Najviše tijelo upravljanja bankom je skupština banke, odnosno drugo odgovarajuće tijelo.

Skupštinu banke čine dioničari i drugo odgovarajuće tijelo osnivači koje mogu zastupati opunomoćene osobe.

Broj članova skupštine odnosno drugog odgovarajućeg tijela i način njihovog izbora, funkcioniranje skupštine i način njenog odlučivanja utvrđuje se ugovorom o osnutku i poslovanju banke i statutom banke.

Članak 52.

Skupština banke odnosno drugo odgovarajuće tijelo naročito:

- 1) proglašava banku osnovanom;
- 2) utvrđuje strategiju razvoja banke;
- 3) usvaja statut banke;
- 4) razmatra i usvaja izvještaj o radu banke;
- 5) usvaja godišnji obračun banke i odlučuje o upotrebi i raspodjeli ostvarene dobiti ili pokriću gubitka;
- 6) odlučuje o povećanju ukupnog kapitala banke, o izdavanju ostalih vrijednosnih papira i kupovini vrijednosnih papira;
- 7) imenuje i razrješava članove upravnog i nadzornog odbora i razmatra i usvaja izvještaje upravnog i nadzornog odbora; i
- 8) odlučuje o statusnim promjenama i prestanku rada banke.

Članak 53.

Banka ima upravni odbor koji ima predsjednika i najmanje četiri člana.

Najmanje jedna polovina članova upravnog odbora moraju biti dioničari banke.

Predsjedniku i članovima upravnog odbora, kada su dioničari, dividenda se isplaćuje nakon isteka roka od tri godine.

Osobe iz stavka 3. ovog članka dok su u upravnom odboru ne mogu prenositi uloge na treće osobe.

Ugovorom o osnutku i poslovanju banke može se predvidjeti da mjerodavnosti skupštine banke obavlja upravni odbor banke.

Članak 54.

Upravni odbor banke vrši naročito slijedeće poslove:

- 1) utvrđuje poslovnu politiku banke;
- 2) donosi planove, programe rada i opće akte banke, osim akata koje donosi skupština banke;
- 3) priprema prijedloge za skupštinu banke i izvršava njene odluke i akta;
- 4) razmatra i usvaja izvještaje o poslovanju banke tijekom godine;
- 5) imenuje i razrješava direktora banke i daje naputke i smjernice za njegov rad;
- 6) donosi odluke o većim poslovnim poduhvatima suglasno statutu banke;
- 7) podnosi skupštini banke i nadzornom odboru izvještaj o poslovanju banke;
- 8) saziva sjednice skupštine banke; i
- 9) vrši i druge poslove predviđene statutom banke, kao i poslove koji nisu u mjerodavnosti skupštine ili nadzornog odbora.

Članak 55.

Nadzorni odbor banke je tijelo nadzora, koji ima predsjednika i najmanje četiri člana.

Nadzorni odbor banke prati i kontrolira poslovanje banke, upravnog odbora i direktora banke i o tome podnosi izvještaje i prijedloge skupštini banke.

Za predsjednika i člana nadzornog odbora ne mogu biti imenovani predsjednik i članovi upravnog odbora ili direktor te ili bilo koje druge banke, osoba zaposlena u drugom tijelu, osim kada se Federacija, kanton, grad-distrikt Sarajevo i općina pojavljuje kao dioničar banke, osoba koja je član javnog trgovačkog društva ili komanditor.

U slučaju nesavjesnog rada ili prekršaja svoje dužnosti od predsjednika i članova nadzornog odbora banka može tražiti naknadu štete.

Članak 56.

Banka ima direktora banke.

Direktor banke se imenuje u skladu sa statutom banke.

Direktor može biti dioničar banke. Za vrijeme obavljanja dužnosti, direktor banke ne može prenositi uloge na treće osobe. Dividenda se isplaćuje direktoru banke nakon isteka roka od tri godine.

Za imenovanje direktora banke potrebna je prethodna suglasnost Centralne banke koja se daje na osnovu kriterija koje usvaja Savjet Centralne banke.

Ugovorom o osnutku i poslovanju banke može se predvidjeti da banka ima predsjednika banke, čije se obveze i prava uređuju statutom banke.

Članak 57.

Direktor banke obavlja naročito slijedeće poslove:

- 1) rukovodi poslovanjem banke i organizira njen rad;
- 2) predstavlja i zastupa banku;
- 3) izvršava odluke skupštine i upravnog odbora banke, odnosno brine se za njihovu provedbu;
- 4) pokreće inicijativu i daje prijedloge za unapređenje poslovanja banke; i
- 5) imenuje i razrješava radnike sa posebnim ovlaštenjima.

Članak 58.

Direktor banke odgovoran je za zakonitost rada banke.

Članak 59.

Direktor banke odnosno osoba sa posebnim ovlaštenjima, za vrijeme obavljanja funkcije, ne može kupovati dionice i uloge povjerilaca i dionika banke.

Direktor banke i osoba sa posebnim ovlaštenjima najmanje jednu godinu poslije prestanka radnog odnosa u toj banci, ne mogu biti osnivači druge banke.

Ako osoba iz st. 1. i 2. ovog članka postupe usuprot ovim odredbama, banka ima pravo da predmjerodavnim sudom zahtijeva brisanje iz sudskog registra druge pravne osobe.

Članak 60.

Ukoliko je banka osnovana kao društvo sa ograničenom odgovornošću, odlukom odnosno ugovorom o osnutku i poslovanju banke i statutom banke, uređuje se upravljanje bankom prema odredbama članka 50. st. 1. i 4. i čl. 51, 52, 53, 54. i 55. ovog zakona.

3. Obavješćavanje

Članak 61.

Banka je dužna obavješćivati Centralnu banku o :

1) izvršenoj registraciji i početku rada banke uz prilaganje odgovarajuće dokumentacije;

2) namjeravanim statusnim promjenama banke;

3) namjeri promjene statuta banke;

4) osnivačkim ulozima u nebankarske organizacije;

5) namjeri osnutka banke, filijale, poslovne jedinice ili predstavništva u inozemstvu;

6) namjeri odobrenja i odobrenju velikog, odnosno najvećeg mogućeg kredita;

7) osnivaču banke koji je kupovinom dionica stekao više od 10 % kapitala;

8) osnutku bankarskog konzorcijuma; i

9) drugim informacijama i podacima koje zatraži i Centralna banka.

Banka je dužna javno objavljivati uvjete i rezultate poslovanja, statusne promjene i ostale elemente bitne za informiranje javnosti.

4. Bankarska tajna

Članak 62.

Sve osobe koje obavljaju upravljačku funkciju ili su zaposlene u banci kao i osobe koje obavljaju usluge za banku, dužne su izvršiti osiguranje svih informacija čije neovlašteno korištenje može štetiti poslovanju banke i čuvati ih kao poslovnu tajnu.

Obveza čuvanja informacija iz stavka 1. ovog članka odnosi se i na sve osobe koje su ranije imale upravljačku funkciju, bile zaposlene u banci ili su mogle doći u posjed informacija banke.

Članak 63.

Obveza čuvanja poslovne tajne iz članka 62. ovog zakona ne odnosi se kad se informacije daju na pismeni zahtjev Narodne banke Bosne i Hercegovine, Centralne banke i Agencije za osiguranje depozita i sanaciju banaka.

Povjerljive informacije koje se smatraju poslovnom tajnom banke daju se uz odobrenje direktora banke.

III - DEPOZITNE ORGANIZACIJE

Članak 64.

Depozitna organizacija se može osnovati kao: štedionica, druga štedno-kreditna organizacija ili druga financijska organizacija koja se bavi depozitnim poslovima.

Članak 65.

Iznos novčanog osnivačkog kapitala za osnutak štedionice iznosi 1 milion DEM, a za druge štedno kreditne i financijske depozitne organizacije 500 tisuća DEM.

Druge uvjete za osnutak poslovanje depozitnih organizacija propisuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na prijedlog Centralne banke.

Članak 66.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na banke sukladno se primjenjuju i na depozitne organizacije.

IV - OSTALE ODREDBE

Članak 67.

Pravne osobe koje nisu osnovane u skladu sa ovim zakonom ne mogu obavljati depozitne poslove.

Članak 68.

Pravna osoba koja nije osnovana u skladu sa ovim zakonom u sudski registar ne može upisati naziv koji u sebi sadrži naziv: "banka", "financijska organizacija", "depozitna organizacija" ili izvedenicu ili skraćenicu iz ovih naziva, ako pravnoj osobi nije izdato privlaštenje u skladu sa ovim zakonom.

VI - KAZNENE ODREDBE

Članak 69.

Novčanom kaznom od 1.000 do 8.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup banka i depozitna organizacija ako:

1) svoje poslovanje ne održava u okviru uvjeta propisanih člankom 20. ovog zakona;

2) ne održava likvidnost i solventnost u svom poslovanju koje traju pet radnih dana neprekidno, odnosno sa prekidima 10 radnih dana tijekom mjeseca;

3) ne uskladi svoje poslovanje u roku iz članka 72. ovog zakona;

Novčanom kaznom od 20 do 400 DEM kaznit će se za privredni prijestup iz stavka 1. ovog članka direktor i drugi radnik sa posebnim ovlaštenjem u banci ili depozitnoj organizaciji.

Direktor i drugi radnici sa posebnim ovlaštenjem u banci ili depozitnoj organizaciji koji su osuđeni za privredni prijestup iz stavka 2. ovog članka ne mogu obavljati rukovodeće poslove u banci ili depozitnoj organizaciji za vrijeme od dvije godine od dana pravovaljanosti presude.

Članak 70.

Novčane kazne utvrđene ovim zakonom plaćaju se u valuti utvrđenoj zakonom o valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka na dan plaćanja.

VII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 71.

Dioničari iz drugih republika bivše SFRJ, druge republike iz bivše SFRJ i bivša SFRJ, koji su uložili ili sredstva u skladu sa Zakonom o bankama i drugim financijskim organizacijama ("Službeni list SFRJ", br. 10/89, 40/89, 87/89, 18/90, 72/90 i 79/90) ne mogu po osnovi dionica upravljati bankom niti ostvariti druga prava, dok se ne reguliraju odnosi naslijeđivanja i prijenosa kapitala između Republike Bosne i Hercegovine i drugih republika iz bivše SFRJ.

Članak 72.

Banke i druge financijske organizacije dužne su uskladiti svoje poslovanje sa odredbama članka 6. ovog zakona u visini do 50% do 30.06.1995. godine, a puni iznos do 31.12.1995. godine.

Ukoliko banka ili druga financijska organizacija ne uskladi svoje poslovanje u roku iz stavka 1. ovog članka, Centralna banka oduzet će privlaštenje i pokrenut će postupak za brisanje banke iz sudskog registra.

Propise o usklađivanju poslovanja banke i druge depozitne organizacije sa odredbama ovog zakona propisuje Centralna banka.

Članak 73.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

14

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O FINACIJSKOM
POSLOVANJU

Proglašava se Zakon o finacijskom poslovanju koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-293/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON
O FINACIJSKOM POSLOVANJU

I - OPĆE ODREDBE**Članak 1.**

Ovim Zakonom uređuje se finacijsko poslovanje pravnih osoba sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine koja obavljaju djelatnosti utvrđene propisima o jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Finacijsko poslovanje, u skladu sa ovim zakonom, čini:

1. financiranje poslovanja i
2. plaćanje i održavanje solventnosti.

Finacijsko poslovanje pravna osoba uređuje općim aktom u skladu sa zakonom i aktima o načelima financiranja i finacijskim standardima.

Ovlašćuje se Udruženje računovođa i revizora Federacije Bosne i Hercegovine da utvrdi načela financiranja i finacijske standarde.

II - FINANCIRANJE POSLOVANJA**Članak 3.**

Pravna osoba dužna je da u finacijskom poslovanju osigura dugoročnu finacijsku stabilnost radi pravovremenog izvršavanja svojih obveza.

Članak 4.

Pravna osoba stiče i pribavlja finacijska sredstva:

- 1) ulaganjem sredstava osnivača u vidu osnovne glavnice nominiranog kapitala i rezervi;
- 2) emitiranjem i prodajom vrijednosnih papira;
- 3) iz rezultata poslovanja;
- 4) od domaćih i stranih ulagača u pravnu osobu;
- 5) na osnovu zajmova;
- 6) namjenskim dotacijama;
- 7) na druge načine u skladu sa propisima;

Stjecanjem i pribavljanjem finacijskih sredstava iz stavka 1. ovog članka formiraju se trajni i povremeni izvori financiranja.

Članak 5.

Pravna osoba formira trajne izvore sredstava i to:

- 1) fond ulagača;
- 2) rezerve.

Fond ulagača osniva se iz: osnovne glavnice i drugih uloga pravnih i fizičkih osoba, rezultata poslovanja u skladu sa zakonom, osnivačkog fonda banaka i drugih finacijskih organizacija.

Rezerve se obrazuju iz ostvarene dobiti i na drugi način, u skladu sa općim aktom i zakonom, uključujući i rezerve osiguravajućih organizacija.

Članak 6.

Obveze po izdatim vrijednosnim papirima, zajmovima i obvezama za sredstva pribavljena na drugi način su dugoročne ako im je rok vraćanja duži od jedne godine, a kratkoročne ako im je rok vraćanja do jedne godine.

Članak 7.

Pravna osoba može odobravati kredite bankama i drugim pravnim osobama i građanima i kupovati hartije od vrijednosti.

Članak 8.

Način i uvjete stjecanja i pribavljanja sredstava i odobravanje kredita pravna osoba utvrđuje općim aktom i ugovorom.

III - PLAĆANJE I ODRŽAVANJE SOLVENTNOSTI**Članak 9.**

Pravna osoba obavlja novčani promet preko računa kod Zavoda za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod za platni promet).

Članak 10.

Pravna osoba dužna je da novac primljen u gotovu po bilo kojoj osnovi uplati istog dana na svoj račun, a najkasnije narednog dana.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, ako je mjesto naplate udaljeno od sjedišta mjerodavne jedinice Zavoda za platni promet, banke ili pošte, pravna osoba može odlučiti da primljeni novac uplaćuje na račun u određenim razdobljima, koji ne mogu biti duži od pet radnih dana.

Članak 11.

Pravna osoba može za plaćanje u gotovu podizati sa računa i držati u svojoj blagajni gotov novac do visine blagajničkog maksimuma.

Visinu blagajničkog maksimuma, utvrđuje pravna osoba u skladu sa općim aktom.

Ministar financija propisuje uvjete i način naplate, raspolažanja i plaćanja gotovim novcem.

Ministar obrane propisuje uvjete i način plaćanja gotovim novcem za vojne jedinice i vojne ustanove.

Članak 12.

Pravna osoba dužna je da izmiruje obveze u ugovorenom odnosno propisanom roku, preko svojih računa, nalogom za prijenos i drugim instrumentima plaćanja predviđenim propisima kojima se uređuje plaćanje.

Pravna osoba može plaćati međusobne obveze prenosom hartija od vrijednosti, prebijanjem i na drugi način, sukladno zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Pravna osoba koja je međusobne obveze izmirila na način iz stavka 2. ovog članka, obvezatna je da obračuna, odnosno evidentira preko svog računa kod mjerodavne jedinice Zavoda za platni promet jedanput mjesečno.

Članak 13.

Pravna osoba dužna je da naloge za plaćanje svih dospjelih neizmirenih obveza podnese mjerodavnoj jedinici Zavoda za platni promet najkasnije na dan dospijeca obveze plaćanja.

Mjerodavna jedinica Zavoda za platni promet dužna je da primi podnesene naloge za plaćanje i da ovjeri datum i sat prijema.

Članak 14.

Pravna osoba insolventna je ako na računu kod mjerodavne jedinice Zavoda za platni promet nema dovoljno sredstava za isplatu svih naloga, odnosno osnova za naplatu na dan dospijeca.

Članak 15.

Ako je pravna osoba insolventna plaćanje se obavlja po slijedećem redoslijedu:

Stranim ulagačem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se i državljanin Republike Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije koji je imao redovno boravište u inozemstvu prije 31.

decembra 1991. godine, strano lice koje ima vlastito preduzeće ili drugo pravno lice u Federaciji i domaće pravno lice koje je potpuno u vlasništvu stranog ulagača.

Član 3.

Ulozi stranih ulagača mogu biti u devizama, valuti Federacije koja se po propisima o deviznom poslovanju može transferirati u inozemstvo, stvarima i pravima.

Domaći ulagač, koji zajedno sa stranim ulagačem, ulazi u domaće pravno lice, može svoj dio uloga uložiti i u devizama.

Član 4.

Strano ulaganje može se vršiti u sva domaća pravna lica.

Član 5.

Oblici stranog ulaganja, u skladu sa ovim zakonom su:

- 1) ulaganje u postojeće pravno lice;
- 2) osnivanje zajedničkog pravnog lica;
- 3) osnivanje vlastitog pravnog lica,
- 4) posebni oblici ulaganja.

Član 6.

Pravni režim ulaganja ravna se prema domaćim propisima za pojedine oblike ulaganja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 7.

Pravni subjekt u koji je uloženo strani kapital ima isti pravni položaj kao i odgovarajući subjekt osnovan isključivo domaćim kapitalom, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 8.

Strana ulaganja podliježe prijavi, odobravanju, registraciji i evidentiranju.

II - UGOVORI O STRANOM ULAGANJU U PRAVNO LICE

Član 9.

Ugovorom o stranom ulaganju u pravno lice, u smislu ovog zakona smatraju se:

- 1) ugovor o stranom ulaganju u postojeće pravno lice i
- 2) ugovor o osnivanju zajedničkog pravnog lica zaključen između stranog i domaćeg ulagača.

Član 10.

Ulog stranog ulagača ne može biti veći od 49% kapitala u preduzećima; za proizvodnju i promet predmeta naoružanja i vojne opreme, u oblasti željezničkog i zračnog saobraćaja, veza i telekomunikacija i javnog informiranja, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Član 11.

Ugovor o stranom ulaganju mora biti zaključen u pisanoj formi.

Jedan od autentičnih tekstova ugovora o stranom ulaganju kao i izmjene i dopune tog ugovora, mora biti na bosanskom ili hrvatskom jeziku.

III - OSNIVANJE VLASTITOG PRAVNOG LICA STRANOG ULAGAČA

Član 12.

Strani ulagač može sam ili zajedno sa drugim stranim ulagačima na teritoriji Federacije u skladu sa ovim zakonom osnovati vlastito pravno lice.

Član 13.

Strani ulagač na teritoriji Federacije ne može osnovati vlastitu ustanovu bez prethodno dobijene saglasnosti od strane kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede.

Član 14.

Strani ulagač ne može na teritoriji Federacije osnovati vlastito pravno lice na području koje je, odredbama posebnog zakona kojim se uređuje odbrana, određeno kao zabranjena zona.

IV - POSEBNI OBLICI ULAGANJA

Član 15.

Strano ulaganje vezano za iskorišćavanje obnovljivih i neobnovljivih prirodnih bogatstava i dobara u općoj upotrebi vrši se u skladu sa aktom kojim se uređuju koncesije i ovim zakonom.

Odnosi povodom poslovnog poduhvata za koji je data koncesija uređuju se ugovorom koji zaključuju strani ulagač i domaće pravno lice određeno zakonom (u daljem tekstu: ugovor o koncesiji).

Ugovor o koncesiji iz stava 2. ovog člana mora biti zaključen u pisanoj formi.

Jedan od autentičnih tekstova ugovora o koncesiji sa stranim ulagačem kao i izmjene i dopune tog ugovora moraju biti sačinjene i na bosanskom ili hrvatskom jeziku.

Član 16.

Ugovor o koncesiji na obnovljivim prirodnim bogatstvima, kao i izmjene i dopune tog ugovora postaju punovažno danom odobrenja od strane federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede.

Član 17.

Nadležni organi Federacije i kantona mogu, u skladu sa aktom kojim se uređuju koncesije i ovim zakonom zajednički dati dozvolu stranom licu da na zemljištu u državnoj ili društvenoj svojini izgradi, vodi i iskorištava određeno vrijeme određeni objekat, postrojenje ili pogon kao vlastito pravno lice, pod uslovima utvrđenim tom dozvolom.

Odnosi povodom poslovnog poduhvata za koji je data dozvola iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom koji zaključuju strani ulagač i domaće pravno lice određeno zakonom (u daljem tekstu: B.O.T. ugovor).

B.O.T. ugovor iz stava 2. ovog člana mora biti zaključen u pisanoj formi.

Jedan od autentičnih tekstova B.O.T. ugovora kao i izmjene i dopune tih ugovora mora biti sačinjen na bosanskom ili hrvatskom jeziku.

Član 18.

B.O.T. ugovor kao i ugovor o njegovim izmjenama i dopunama postaju punovažno danom zajedničkog odobrenja od strane federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede.

Član 19.

Prestankom B.O.T. ugovora, objekat, postrojenje ili pogon iz člana 17. ovog zakona postaje državna ili društvena svojina.

Član 20.

Ulaganja lica koja se po ovom zakonu smatraju stranim ulagačima u slobodnim zonama su strana ulaganja u smislu ovog zakona.

V - PRAVA STRANIH ULAGAČA I NJIHOVA ZAŠTITA

Član 21.

Strani ulagač ima prava da:

- 1) upravlja pravnim licem, odnosno poslovnim poduhvatom za koje je dobijena posebna dozvola;
- 2) sam ili posredstvom ovlašćenih predstavnika izvrši uvid u poslovne knjige i reviziju godišnjeg obračuna pravnog lica;
- 3) svoj ulog u stranoj efektivnoj valuti evidentira u poslovnim knjigama;
- 4) transferira dobit iz stranog ulaganja koja mu pripada;
- 5) zahtijeva povraćaj uloga,
- 6) reinvestira dobit.

Prava iz stava 1. ovog člana ostvaruju se na način određen zakonom i ugovorom o stranom ulaganju.

Pored prava iz stava 1. ovog člana, strani ulagač može imati i druga prava predviđena propisima ili ugovorom o stranom ulaganju.

Član 22.

Strani ulagač se oslobađa carina i drugih da bina na stvari koje uvozi kao ulog.

Pravno lice u koje je uloženo strani kapital oslobađa se carine i drugih da bina na uvoz sirovina, materijala i komponenti potrebnih za prvu godinu redovne proizvodnje.

Specifikacije stvari iz stava 1. i stava 2. ovog člana daju se kao posebni prilozi ugovoru ili drugom aktu kojim se vrši ulaganje.

Pravno lice u koje je uloženo strani kapital oslobađa se carine i drugih da bina na uvoz sirovina, materijala i komponenti namijenjenih za proizvodnju za izvoz.

Član 23.

Strani ulagač koji ulaže u domaće pravno lice oslobađa se poreza na dobit ostvarenoj u prvoj godini redovne proizvodnje.

Član 24.

Povlastice iz člana 22. stav 2. i člana 23. pravno lice ostvaruje srazmjerno procentu učešća stranog ulagača u vlasništvu preduzeća.

Član 25.

Strani ulagač se oslobađa poreza na dobit koja se reinvestira na teritoriji Federacije.

Strani ulagač se oslobađa poreza na dobit koju dugoročno deponuje kod banke čije je sjedište na teritoriji Federacije i to za vrijeme trajanja depozita.

Član 26.

Prava stranog ulagača navedena u čl. 21, 22, 23. i 24. ovog zakona ne mogu biti ukinuta niti umanjena kasnije donesenim zakonima.

Ako se nakon punova nosti ugovora ili drugog akta na osnovu koga se vrši ulaganje, izmjene zakoni na osnovu kojih je ugovor zaključen odnosno akt donesen, na odnose uređene tim ugovorom ili aktom primjenjuju se odredbe ugovora, drugog akta, statuta i zakona koji je važio na dan punova nosti ugovora odnosno akta o ulaganju, ako je to za stranog ulagača povoljnije ili ako ulagači određena pitanja sporazumno ne urede u skladu sa izmijenjenim odredbama zakona.

VI - PRIJAVLJIVANJE, ODOBRAVANJE, REGISTRACIJA I EVIDENTIRANJE STRANIH ULAGANJA

Član 27.

Strani ulagač je dužan da federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom prijavljuje sve ugovore i akte:

- 1) na osnovu kojih vrše ulaganje u postojeće pravno lice;
- 2) na osnovu kojih osniva zajedničko pravno lice;
- 3) na osnovu kojih se osniva vlastito pravno lice;
- 4) na osnovu kojih se vodi koncesionirani poslovni poduhvat iz člana 15. ovog zakona;
- 5) na osnovu kojih se vodi dopušteni B.O.T. poslovni poduhvat iz člana 17. ovog zakona;
- 6) kojima se mijenjaju, dopunjavaju ili raskidaju ugovori iz tač. 1, 2, 3. i 4. ovog stava;
- 7) o reinvestiranju dobiti;
- 8) o dugoročnom depozitu dobiti shodno stavu 2. člana 25. ovog zakona;
- 9) o emisiji i kupovini dionica pravnog lica, ukoliko se one izdaju;

10) o prijenosu uloga na drugo, strano ili domaće lice;

11) o transferu dobiti i repatrijaciji uloga i

12) koji znače prestanak važenosti ugovora ili drugog akta o ulaganju.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, dostaviće jedan primjerak ugovora i akata iz stava 1. ovog člana mjesnom nadležnom kantonalnom organu uprave za poslove privrede u roku od deset dana od dana prijema.

Član 28.

Prijavi ugovora i akata navedenih u tač. 1, 2, 3, 4, 5. i 6. člana 27. ovog zakona se prilaže autentični tekst ugovora o ulaganju na jednom od jezika u zvaničnoj upotrebi u Federaciji.

Prijavi ugovora i akata navedenih u tač. 7, 8, 9, 10, 11. i 12. člana 27. ovog zakona prilaže se njihovi autentični tekstovi na bosanskom ili hrvatskom jeziku. Ako su relevantni dokumenti sačinjeni na stranom jeziku kao mjerodavnom za autentičnost teksta, prijavi se mora priložiti njihov sudski ovjeren prijevod.

Ugovori i akti navedeni u tač. 1, 2, 3. i 6. člana 27. ovog zakona podliježu odobrenju federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Ugovori i akti navedeni u tač. 4. i 5. člana 27. ovog zakona podliježu zajedničkom odobrenju federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede.

Ugovori i akti navedeni u tač. 7, 8, 9, 10, 11. i 12. člana 27. ovog zakona prijavljuju se u svrhu evidentiranja.

Član 29.

Prijava svih ugovora i akata iz člana 27. ovog zakona se mora podnijeti u roku od 30 dana od dana potpisivanja ugovora ili donošenja akta.

Član 30.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom procjenjuje da li je ugovor na osnovu koga se vrši strano ulaganje, a koji podliježe odobrenju, u skladu sa federalnim ustavom i propisima.

Kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede procjenjuje da li je ugovor na osnovu kojeg se vrši strano ulaganje, a koji podliježe odobrenju, u skladu sa kantonalnim propisima.

Član 31.

Prije donošenja rješenja povodom prijave ugovora o stranom ulaganju koji podliježe odobrenju, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je pribaviti mišljenje federalnog, odnosno kantonalnog organa uprave nadležnog za neprivrednu djelatnost u kojoj se strani kapital ulaže u ustanovu.

Član 32.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, odnosno kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede iz čl. 27 i 28 ovog zakona, dužan je donijeti rješenje o davanju ili odbijanju odobrenja ugovora o stranom ulaganju u roku od 15 dana od dana prijema prijave ugovora o ulaganju.

Ako rješenje ne bude doneseno u roku iz stava 1. ovog člana, smatrat će se da je ugovor o stranom ulaganju saglasan sa federalnim i kantonalnim ustavom i propisima i da je odobren.

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON O CARINSKOJ TARIFI

Članak 1.

Ovim zakonom propisuje se plaćanje carina na robu koja se uvozi u carinsko područje Federacije Bosne i Hercegovine po stopama utvrđenim u Carinskoj tarifi koja je sastavni dio ovog zakona.

Članak 2.

(1) Stope predviđene u Carinskoj tarifi primjenjuju se na robu porijeklom iz zemalja koje su sa Republikom Bosnom i Hercegovinom i bivšom SFRJ zaključile ugovor s klauzulom najvećeg ovlaštenja, ili koje tu klauzulu primjenjuju na robu porijeklom iz Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno porijeklom iz bivše SFRJ.

(2) Na robu iz ostalih zemalja primjenjuje se carinska stopa od 75%.

Članak 3.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) može na temelju reciprociteta sniziti ili povećati stope iz članka 2. stav 2. ovoga zakona ili ograničiti uvoz uz primjenu određene stope u skladu s odredbama Carinskog zakona. ("Službene novine Federacije BiH" broj 2/94).

Članak 4.

(1) Proizvod u rastavljenom stanju čiji se dijelovi uvoze sukcesivno, dijelovi proizvoda iz odjeljaka XVI, XVII i XVIII Carinske tarife, nesastavljen proizvod ili proizvodi koji se privremeno uvoze radi ugradnje, oplemenjivanja ili dorade mogu se na zahtjev carinskog obveznika, svrstati u isti tarifni stav kao finalni proizvod.

(2) Na dijelove iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se stopa carine određena u Carinskoj tarifi za finalni proizvod.

(3) Direktor Carinske uprave Federacije Bosne i Hercegovine propisuje postupak carinjenja proizvoda iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 5.

(1) Ministar financija na prijedlog direktora Carinske uprave Federacije Bosne i Hercegovine i nakon pribavljenog mišljenja Komisije za carinsku tarifu, donosi uputstva za svrstavanje roba u Carinsku tarifu.

(2) Objašnjenja u svezi svrstavanja robe u Carinsku tarifu daje Carinska uprava Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Komisiju za carinsku tarifu iz članka 5. stavak 1. ovog zakona imenuje ministar financija od predstavnika Ministarstva financija, Ministarstva inozemnih poslova, Ministarstva energetike i industrije, Ministarstva saobraćaja i veza, Ministarstva pomorstva, Ministarstva trgovine, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Carinske uprave Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 7.

Vlada Federacije odredit će početak primjene Carinske tarife ili carinskih stopa za pojedine robe iz te tarife.

Članak 8.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

17

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O CARINSKOJ SLUŽBI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o carinskoj službi Federacije Bosne i Hercegovine koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-296/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON O CARINSKOJ SLUŽBI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se organizacija i rad, dužnosti i odgovornosti tijela carinske službe te prava, obveze i odgovornosti radnika carinske službe.

Članak 2.

Tijela carinske službe izravno provode zakon, druge propise i opće akte s područja carina, te obavljaju i druge poslove koji su određeni tim i drugim zakonima.

Članak 3.

Tijela carinske službe su Carinska uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Carinska uprava Federacije) i carinarnice kao organizacijske jedinice Carinske uprave Federacije.

Carinska uprava Federacije je u sastavu Ministarstva financija - Ministarstva financija Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo financija).

Članak 4.

Organizacija i rad, način ostvarivanja prava i obveza i odgovornosti i drugi odnosi u tijelima carinske službe uređuju se propisima o sistemu državne uprave, federalnoj vladi i federalnim tijelima uprave ako ovim zakonom ili drugim propisima nije određeno drugačije.

II - PODRUČJE DJELOVANJA I ORGANIZACIJA

Članak 5.

Djelokrug rada Carinske uprave Federacije i carinarnica obuhvaća carinski nadzor, carinjenje robe, kontrola robe čiji je uvoz ili izvoz posebno reguliran, devizno-valutna kontrola u međunarodnom putničkom i pograničnom prometu s inozemstvom, sprečavanje i otkrivanje carinskih prekršaja, kaznenih djela i privrednih prijestupa u carinskim stvarima, vođenje prvostepenog i drugostepenog upravnog postupka i prvostepenog prekršajnog postupka, sprečavanje i otkrivanje deviznih prekršaja u međunarodnom putničkom i pograničnom prometu s inozemstvom te prikupljanje, obrada i praćenje statističkih podataka o uvozu i izvozu.

Carinska uprava Federacije

Članak 6.

Carinska uprava Federacije u djelokrugu rada iz članka 5. ovog zakona obavlja naročito:

- 1) organizira rad carinske službe, prati i proučava njen razvoj i djeluje u cilju pravilnog funkcioniranja službe;
- 2) brine se o jednakoj primjeni carinskih i drugih propisa, koje provode carinska tijela, te nadzire rad carinarnica;
- 3) odlučuje o žalbama na rješenje carinarnice donesene u upravnom i prekršajnom postupku te rješava u prvom stupnju u upravnom postupku, kada je to zakonom propisano;

4) odlučuje o osnivanju organizacijskih jedinica za obavljanje stručnih i tehničkih poslova za više carinarnica i Carinsku upravu Federacije;

5) donosi i ostvaruje godišnje programe slu be te se brine o osiguravanju drugih uvjeta za uspješno obavljanje poslova tijela carinske slu be;

6) surađuje s poduzećima, drugim pravnim i fizičkim osobama i obrtnicima, te Gospodarskom komorom Federacije, poma ući im stručno pri provedbi carinskih propisa;

7) surađuje s drugim carinskim slubama te međunarodnim organizacijama i strukovnim udruženjima u rješavanju carinskih pitanja;

8) prati podatke o uvozu i izvozu i po potrebi ih obrađuje te izvješćuje sudionike carinskog postupka o pitanjima iz djelokruga tijela carinske slu be.

Članak 7.

Carinskom upravom Federacije rukovodi direktor Carinske uprave Federacije (u daljnjem tekstu: direktor).

U Carinskoj upravi Federacije postavlja se i zamjenik direktora.

Direktora i zamjenika direktora postavlja i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada) na prijedlog ministra financija.

Članak 8.

Direktor izdaje upute za rad tijela carinske slu be glede osiguravanja jednake provedbe propisa i uspješnog poslovanja tijela carinske slu be.

Carinarnice

Članak 9.

U svakom kantonu osniva se carinarnica.

Kada to zahtijevaju opseg, struktura i tokovi robe kao i usluga u vanjskotrgovinskom prometu, putničkom prometu s inozemstvom i drugi opravdani gospodarski interesi u kantonu se može osnivati i više carinarnica.

Članak 10.

Carinarnice osniva, zdukuje ili ukida Vlada, na prijedlog ministra financija.

Prijedlog o osnivanju, zduivanju ili ukidanju carinarnice daju federalna tijela i Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine.

Početak i prestanak rada carinarnice objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Članak 11.

U okviru područja djelovanja iz članka 5. ovog zakona carinarnica izravno ili preko svojih organizacijskih jedinica:

1) obavlja carinski nadzor nad robom, putnicima i prijevoznim sredstvima,

2) vrši carinjenje robe i naplatu carine,

3) kontrolira robu čiji je uvoz ili izvoz posebno uređen,

4) obavlja devizno-valutnu kontrolu u međunarodnom putničkom prometu s inozemstvom,

5) spječava i otkriva carinske prekršaje, kaznena djela i gospodarske prijestupe u carinskom postupku,

6) u prvom stupnju vodi upravni i prekršajni postupak po carinskim prekršajima,

7) obavlja i druge poslove koji su joj Zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.

Članak 12.

Radom carinarnice upravlja upravitelj.

Upravitelj carinarnice je radnik sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima.

Upravitelja carinarnice postavlja i razrješava dužnosti direktor na period od četiri godine uz suglasnost ministra financija.

Za svoj rad i rad carinarnice upravitelj je odgovoran direktoru.

O stanju u carinarnici i njenom radu upravitelj izvještava direktora na način i u vrijeme, koje mu direktor odredi.

Radi suradnje sa sudionicima u carinskom postupku, upravitelj carinarnice mora o pitanjima s područja djelovanja carinarnice izvješćivati nadležno federalno tijelo, tijelo lokalne vlasti i Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 13.

Organizaciju i sistematizaciju carinske slu be utvrđuje direktor uz suglasnost ministra financija.

Članak 14.

Radi izravnog obavljanja poslova carinjenja robe, provedbe mjera carinskog nadzora i kontrole putničkog prometa s inozemstvom, carinarnica kao svoje organizacijske jedinice ima carinske ispostave i carinske referate, utvrđene u općem aktu o organizaciji i radu Carinske uprave Federacije, koje se osnivaju u sjedištu ili izvan sjedišta carinarnice.

Početak rada organizacijskih jedinica iz stavka 1. ovoga članka određuje direktor rješenjem, koje se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

Članak 15.

U okviru carinarnice djeluje Komisija za carinske prekršaje, a čine je predsjednik i dva člana, koji imaju svoje zamjenike. Oni se imenuju svake godine.

Carinarnica po potrebi, može imati i više komisija za carinske prekršaje.

Predsjednika i članove komisije za carinske prekršaje te njihove zamjenike imenuje direktor na prijedlog upravitelja carinarnice, iz reda stručnih radnika carinarnice - diplomiranih pravnika.

Članak 16.

U drugom stupnju o carinskim prekršajima odlučuje Komisija za carinske prekršaje Carinske uprave Federacije (u daljnjem tekstu: Komisija u drugom stupnju), koju čine predsjednik i dva člana, koji imaju svoje zamjenike.

Predsjednika i članove Komisije u drugom stupnju imenuje ministar financija na prijedlog direktora Carinske uprave.

Članak 17.

U pogledu prekršajnog postupka primjenjuju se opći propisi o prekršajima, ako Carinskim zakonom nije drugačije određeno.

Ovlašteni carinski radnik može na licu mjesta izreći i naplatiti novčanu kaznu kada je to posebnim propisima utvrđeno.

III - SREDSTVA ZA RAD CARINSKE UPRAVE FEDERACIJE

Članak 18.

Sredstva za osobne dohotke radnika carinske slu be zbog posebnih uvjeta rada i prirode poslova i zadataka utvrđuje se u federalnom proračunu sa mogućnošću uvećanja do 30%.

Vlada na prijedlog direktora uz suglasnost ministra financija, određuje za koje poslove i radna mjesta mogu se uvećati sredstva iz stava 1. ovog članka.

IV - RADNI ODNOSI

Zasnivanje radnog odnosa

Članak 19.

Radni odnos u carinskoj slu bi zasniva se na osnovu javnog konkursa i na osnovu javnog oglasa, a odluku o zasnivanju radnog odnosa za radnike carinske uprave donosi direktor, a za radnike carinarnice upravitelj carinarnice.

Radni odnos u carinskoj slu bi može zasnovati osoba, koja pored općih uslova za rad u tijelima državne uprave ispunjava i posebne zdravstvene i psihofizičke uvjete za obavljanje određenih poslova u carinskoj slu bi.

Članak 20.

Direktor odlučuje o potrebi za novim radnicima u Carinskoj upravi Federacije i carinarnicama, u skladu s općim aktom o sistematizaciji radnih mjesta.

Prijedlog o primanju radnika u carinarnicu podnosi upravitelj.

Članak 21.

Upravitelj carinarnice donosi rješenje o ostvarivanju prava, obveza i odgovornosti iz djelokruga rada radnika carinarnice ako u ovom zakonu nije određeno drugačije.

Stručno obrazovanje radnika**Članak 22.**

Radnik koji zasnjuje radni odnos u carinskoj službi Federacije za zadatke i poslove osnovne djelatnosti, ako ima manje od deset godina radnog staža i nije položio stručni ispit za radnika u tijelima uprave pri drugom tijelu ili organizaciji, mora u roku jedne godine od zasnivanja radnog odnosa:

1. položiti stručni ispit koji je propisan za radnike tijela uprave, i

2. položiti dopunski ispit za rad u okviru osnovne djelatnosti carinske službe.

Radnik iz stavka 1. ovoga članka koji ima više od deset godina radnog staža ili je položio stručni ispit u drugom tijelu uprave ili organizaciji mora u roku iz stavka 1. ovoga članka položiti dopunski ispit za rad u okviru osnovne djelatnosti carinske službe.

Radnik tijela carinske službe koji tijekom rada stekne veći stupanj školske spremne, a nema više od deset godina radnog iskustva na carinskim poslovima, mora ispit iz stavka 2. ovoga članka položiti nakon jedne godine od dana rasporeda na radno mjesto koje odgovara stupnju školske naobrazbe koju je stekao.

Ako radnik iz st. 1. i 2. ovoga članka u propisanom roku svojom krivnjom ne položi stručni ispit, prestaje mu radni odnos.

Radnik iz stavka 3. ovoga članka koji ne položi ispit u propisanom roku, bit će raspoređen na posao koji je ranije obavljao.

Sadržaj i način polaganja dopunskog ispita iz st. 1. i 2. ovoga članka propisuje direktor u posebnom aktu.

Članak 23.

Za radnike koji obavljaju poslove iz okvira osnovne djelatnosti obavezno je periodično provjeravanje stručne osposobljenosti, u skladu s općim aktom o stručnom osposobljavanju carinskih radnika.

Opći akt iz stavka 1. ovoga članka donosi direktor.

Raspoređivanje radnika**Članak 24.**

Radnik tijela carinske službe obavlja poslove za koje je zasnovao radni odnos, odnosno na koje je raspoređen.

Radi potrebe službe, radnik se može rasporediti na druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu, prema uvjetima propisanim općim aktom o sistematizaciji radnih mjesta.

Radnike Carinske uprave Federacije raspoređuje direktor, a radnike carinarnice upravitelj carinarnice.

Članak 25.

Direktor može radnika premjestiti iz jedne carinarnice u drugu ili iz carinarnice u Carinsku upravu Federacije i obrnuto ako to zahtijevaju interesi službe.

Interesima službe, u smislu stavka 1. ovoga članka, smatraju se osobito slučajevi kada poslove u nekoj carinarnici ili Carinskoj upravi Federacije ne mogu pravovremeno i uspješno obaviti postojeći radnici, slučajevi osnivanja novih carinarnica ili novih organizacijskih jedinica ili razlozi zbog kojih nije moguće zakonito i normalno obavljanje rada ili drugi posebni slučajevi.

Premještaj iz st. 1. i 2. ovoga članka obavlja direktor, nakon dobivenog mišljenja od upravitelja carinarnice iz koje radnik dolazi ili u koju odlazi.

Radnik premješten po potrebi službe raspoređuje se na radno mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu i bez njegova pristanka.

Protiv rješenja o premještaju po potrebi službe radnik ima pravo prigovora.

O prigovoru iz stavka 5. ovoga članka odlučuje ministar financija, nakon dobivenog mišljenja od direktora ili upravitelja carinarnice iz koje je radnik raspoređen.

Prigovor iz stavka 5. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 26.

Radniku premještenom po potrebi službe i članovima njegove udruga obitelji pripada naknada putnih i selidbenih troškova.

Radniku iz stavka 1. ovoga članka pripada naknada zbog odvojenog života od obitelji, od dana stupanja na rad, pa sve dok za njega i njegovu obitelj ne bude osiguran odgovarajući stan.

Rješenje o naknadi iz st. 1. i 2. ovoga članka donosi direktor, u skladu s propisima Vlade.

Članak 27.

Radniku premještenom po potrebi službe Carinske uprave Federacije mora se osigurati smještaj u roku tri godine od dana kada počne raditi na novom radnom mjestu. Ako Carinska uprava Federacije radniku i njegovoj obitelji ne osigura smještaj ili s njim o tome ne postigne sporazum, mora ga, na njegov zahtjev vratiti, na rad u carinarnicu ili Carinsku upravu Federacije iz koje je bio premješten ili u drugu carinarnicu gdje postoji mogućnost da mu se osigura smještaj.

Članak 28.

Radnik koji je premješten mora se javiti na rad u roku određenom u rješenju o premještaju.

Rok iz stavka 1. ovoga članka ne može biti kraći od deset dana od dana razrješenja.

Članak 29.

Radi interesa službe, direktor može, u skladu sa člankom 24. stavak 2. ovog zakona, privremeno uputiti radnika na rad iz jedne carinarnice u drugu ili u Carinsku upravu Federacije i obrnuto.

Rad iz stavka 1. ovoga članka može trajati do šest mjeseci, a dulje od tog vremena samo uz pristanak radnika.

Za vrijeme privremenog upućivanja na rad u drugu carinarnicu ili Carinsku upravu Federacije radnik ima pravo na dnevnicu za prvih mjesec dana, a poslije toga na naknadu za odvojeni život, u skladu sa člankom 26. ovog zakona.

Interesima službe, u smislu stavka 1. ovoga članka, smatraju se osobito slučajevi kada poslove u nekoj carinarnici ili Carinskoj upravi Federacije ne mogu na vrijeme i uspješno obavljati postojeći radnici.

Članak 30.

Upravitelj carinarnice može, po potrebi službe, rasporediti radnika iz jedne organizacijske jedinice carinarnice u drugu, bez obzira na to da li su one u sjedištu ili izvan sjedišta carinarnice, u skladu sa čl. 24. i 25. stavkom 4. ovog zakona. Radnik koji zbog raspoređivanja iz stavka 1. ovoga članka mijenja prebivalište, u kojem treba stan za sebe i za svoju obitelj, izjednačen je u pravima s radnikom premještenim po potrebi službe, koja su utvrđena u čl. 26. i 27. ovog zakona, ako je novo prebivalište udaljeno više od 50 km od njegova prijašnjeg prebivališta.

Članak 31.

Radi interesa službe, upravitelj carinarnice može radnika privremeno uputiti na rad u drugu organizacijsku jedinicu carinarnice, u smislu članka 30. stavka 1. ovog zakona.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, radnik se može rasporediti na druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu ako se takvi poslovi moraju hitno i neodgodivo obaviti radi provedbe izvanrednih ili posebnih mjera carinskog nadzora i kontrole ili iznenadne zamjene nenazočnog radnika, ali takav rad može trajati najduže 30 dana.

Odredbe članka 29. st. 2. i 3. ovog zakona odgovarajuće se primjenjuju i na radnike iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 32.

Ako se zbog raspoređivanja radnika iz članka 30. ovog zakona ili privremenog upućivanja na rad u smislu članka 31. ovog zakona, stvaraju materijalne obveze, takvo raspoređivanje ili privremeno upućivanje na rad može se obaviti samo uz prethodnu suglasnost direktora.

Članak 33.

Radnik tijela carinske slu be kojem se oduzme slu bena legitimacija mo e se rasporediti na druge odgovarajuće poslove u okviru carinarnice, premjestiti na druge odgovarajuće poslove u okviru carinarnice, premjestiti na druge odgovarajuće poslove u okviru carinske slu be ili staviti na raspolaganje.

Rješenje o raspoređivanju, premještanju i raspolaganju u smislu stavka 1. ovoga članka, donosi upravitelj carinarnice ili direktor, a protiv tog rješenja mo e se uložiti prigovor.

Prigovor ne odgađa izvršenje rješenja.

Rad pod posebnim uvjetima

Članak 34.

Za obavljanje stanovitih poslova tijela carinske slu be radnik mora imati posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti za rad.

Radnici što rade na poslovima iz stavka 1. ovoga članka moraju najmanje jednom u dvije godine obaviti zdravstveni pregled, a o njihovu zdravstvenom stanju vodi se posebna evidencija.

Poslove iz stavka 1. ovoga članka, zdravstvene i psihofizičke sposobnosti, koje radnik mora imati za obavljanje tih poslova, organiziranje zdravstvenih pregleda i način vođenja evidencije o zdravstvenom stanju tih radnika propisuje direktor, nakon pribavljenog mišljenja od Ministarstva zdravstva.

Članak 35.

Nakon dobivanja mišljenja od Ministarstva zdravstva, direktor mora propisati mjere i sredstva za zaštitu pri radu radnika, što obavljaju poslove koji zahtijevaju takvu zaštitu.

Slu benu i radno odijelo, slu bena legitimacija i oznake

Članak 36.

Radnici carinarnice koji obavljaju poslove osnovne djelatnosti i radnici Carinske uprave Federacije koji obavljaju kontrolno-revizijske poslove i poslove suzbijanja krijumčarenja obvezni su nositi slu benu odijelo.

Pored radnika iz stavka 1. ovoga članka, slu benu odjeću moraju nositi i drugi radnici tijela carinske slu be koji obavljaju poslove carinske kontrole i nadzora na granici.

Pored slu bene odjeće, pravo na radnu odjeću imaju radnici koji obavljaju poslove pregleda u prijevoznim i prijenosnim sredstvima, u carinskim stovarištima, skladištima, smjestaštima, carinskim laboratorijama te radnici na drugim stručno-tehničkim poslovima, koje odredi direktor.

Vlada odlučuje o boji i oznakama slu bene odjeće, a direktor određuje pravo radnika na slu benu radnu odjeću te propisuje kroj, trajanje i način njihove uporabe.

Članak 37.

Radnicima koji obavljaju poslove kontrole prometa s inozemstvom, carinjenja i carinskog nadzora, carinsko-upravnog i prekršajnog postupka, sprečavanja carinskih delikata, poslove nadzora nad radom carinarnice te revizijske i druge poslove, čija priroda zahtijeva, izdaje se slu bena legitimacija.

Slu benu legitimaciju izdaje direktor.

Slu bena se legitimacija oduzima ili se mora vratiti:

1) ako radniku prestaje radni odnos u tijelu carinske slu be ili je raspoređen na radno mjesto u tijelu carinske slu be za koje nije potrebna slu bena legitimacija,

2) ako su radniku oduzeta ovlaštenja za koje je bio ovlašten slu benom legitimacijom,

3) ako se u disciplinskom postupku utvrdi da je radnik grubo kršio svoje radne obveze.

Privremeno se, do okončanja postupka, radniku oduzima slu bena legitimacija ako je protiv njega povedena istraga ili je podignuta optužnica bez provedbe istrage.

Propise o ostvarivanju prava na slu benu legitimaciju, o sadržaju i obliku slu bene legitimacije te o evidenciji izdanih legitimacija donosi direktor.

Disciplinska odgovornost

Članak 38.

Grubim kršenjem radne discipline, pored kršenja koji su regulirani propisima o radu radnika u državnim tijelima uprave, smatra se i:

1. sprečavanje kontrolno-inspekcijskih tijela da obavljaju svoj rad,

2. onemogućavanjem drugog radnika da obavlja poslove,

3. dulje neobavljanje nadzora nad provedbom zakonitosti i neispravno rukovođenje,

4. nenošenje ili nepropisno i neuredno nošenje slu bene odjeće i oznaka.

Postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti sprovodi se prema odredbama propisa o državnoj upravi.

V - POSEBNE ODREDBE

Članak 39.

Radnici tijela carinske slu be koji obavljaju slu bu u sredstvima javnog prometa imaju pravo na besplatan prijevoz tim sredstvima i na osiguranje koje imaju putnici što plaćaju prijevoz tim sredstvima.

Članak 40.

Radniku tijela carinske slu be, kojemu se sprječava ili ometa obavljanje slu bene discipline, mora odmah pružiti pomoć ovlaštena slu bena osoba tijela unutarnjih poslova, na njegov zahtjev.

Članak 41.

Carinskoj upravi Federacije moraju se osiguravati stanovi za slu bene potrebe radi izvršenja obveze prema radnicima koje direktor po potrebi slu be premjesti ili privremeno uputi na rad iz jednog tijela u drugo tijelo carinske slu be, u smislu čl. 25. do 29. ovog zakona ili koje upravitelj carinarnice rasporedi ili privremeno uputi na rad u drugu organizacijsku jedinicu carinarnice, u smislu čl. 30. do 32. ovog zakona, a i u drugim slučajevima privremenog upućivanja radnika, osobito na granici.

Sredstva za nabavu stanova iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se iz federalnog proračuna.

VI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 42.

Radnici tijela carinske slu be koji su, prema prijašnjim propisima, raspoređeni na rad u carinarnice i njihove organizacijske jedinice na području Federacije postaju danom stupanja na snagu ovog zakona, radnici Carinske uprave Federacije s pravima, obvezama i odgovornostima, utvrđenim ovim zakonom.

Akti koji se odnose na reguliranje prava, obveza i odgovornosti iz djelokruga rada radnika carinske slu be moraju se navedenim radnicima izdati najkasnije u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovim Zakonom.

Radnici u tijelu carinske slu be koji ne ele raditi u Carinskoj upravi Federacije moraju o tome dati pismenu izjavu, koja se pohranjuje u Carinskoj upravi Federacije.

Članak 43.

Radnici tijela carinske slu be koji na dan stupanja na snagu ovog zakona budu obavljali poslove za koje nemaju odgovarajući stupanj stručne spreme mogu se zadržati na tim poslovima, pod uvjetom da tu spremu upotpune u roku dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U koliko radnici carinske slu be u roku navedenom u stavu 1. ne steknu stručnu spremu, raspoređuju se na poslove odgovarajuće stručne spreme koju imaju.

Članak 44.

Zatečeni radnici tijela carinske služe koji su po prijašnjim propisima oslobođeni od obveze polaganja stručnog ispita ne moraju polagati stručni ispit iz članka 22. ovog zakona.

Članak 45.

Akt o sistematizaciji radnih mjesta u Carinskoj upravi Federacije (bez carinarnica) donijet će se u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akt o sistematizaciji radnih mjesta u ukupnoj carinskoj službi treba uskladiti s propisima o ustrojstvu državne uprave Federacije u roku 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 46.

Ministar financija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osigurati će uvjete za zamjenu tablica i logova carinarnica i njihovih organizacionih jedinica, obrazaca i službenih oznaka, odijela i službenih legitimacija radnika u tijelima dosadašnjih carinskih službi.

Ministar financija na prijedlog direktora Carinske uprave Federacije propisati će oblik, sadržaj i način uporabe službenog pečata, loga, štembilja i tablica carinarnica i njihovih organizacionih jedinica, kao i obrazaca, službenih oznaka, odijela i službenih legitimacija radnika u tijelima carinske službe u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka koristit će se sadašnje table, oznake i logovi carinarnica i njihovih organizacionih jedinica, obrasci i službene oznake, odijela i službene legitimacije radnika u tijelima carinske službe.

Članak 47.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

18

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O SLOBODNIM ZONAMA

Proglašava se Zakon o slobodnim zonama koje je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-297/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON O SLOBODNIM ZONAMA

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, rad i prestanak rada slobodnih zona i posebni uvjeti obavljanja djelatnosti u slobodnim zonama.

Član 2.

Slobodna zona je dio teritorije, odnosno carinskog područja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), koji je posebno ograden i označen i na kojem se obavljaju djelatnosti pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Član 3.

Slobodna zona je preduzeće.

Slobodna zona obavlja ekonomske, tehničke, administrativno-stručne i druge poslove u vezi sa obavljanjem djelatnosti u slobodnoj zoni.

Upisom akta o osnivanju slobodne zone u sudski registar preduzeća i drugih pravnih lica koja obavljaju privredne djelatnosti, zona stiče pravnu i poslovnu sposobnost.

Član 4.

Slobodna zona osniva se na području mjesta koje ima pomorsku ili riječnu luku ili zrakoplovno pristanište koji su otvoreni za međunarodni javni saobraćaj ili robno transportni centar registriran u skladu sa zakonskim uvjetima. Slobodna zona se može osnovati i uz magistralni put, odnosno magistralnu željezničku prugu.

Slobodna zona može se sastojati od više odvojenih dijelova od kojih svaki mora ispunjavati uvjete iz ovog zakona.

Član 5.

Korisnici slobodne zone mogu biti domaća i strana pravna i fizička lica.

Korisnik slobodne zone obavlja dozvoljenu djelatnost u zoni na osnovu ugovora sa zonom.

Član 6.

Saglasnost za osnivanje slobodne zone, odnosno dijela slobodne zone može se dati ako se mogu osigurati imovinsko-pravni, prostorni, energetske, tehnički, ekološki i drugi uvjeti za obavljanje djelatnosti u slobodnoj zoni.

Član 7.

U slobodnoj zoni mogu se proizvoditi robe i pružati usluge, obavljati vanjskotrgovinski promet, promet robe na veliko i trgovina na malo za devize, te obavljati bankarski i drugi finansijski poslovi, poslovi osiguranja imovine i lica i poslovi reosiguranja i vršiti turističke usluge.

U slobodnim skladišnim kapacitetima unutar zone može se uskladištiti i domaća roba koja nije namijenjena izvozu, pod uvjetom da se posebno evidentira i da smještaj te robe ne otežava kontrolu poslovanja u slobodnoj zoni.

Strani korisnik slobodne zone može u zoni osnovati vlastitu ili mješovitu banku i osiguravajuću organizaciju odnosno filijalu banke ili osiguravajuće organizacije u skladu sa posebnim propisima.

Član 8.

Slobodnu zonu može osnovati jedno ili više pravnih lica (u daljem tekstu: osnivač slobodne zone).

Vlasnik ili nosilac prava korišćenja građevinskog zemljišta u zoni mora biti najmanje jedan domaći osnivač, odnosno slobodna zona.

Osnivač slobodne zone osigurava sredstva za osnivanje i početak rada i donosi akt o osnivanju slobodne zone.

Akt o osnivanju slobodne zone sadrži:

1. naziv osnivača slobodne zone;
2. firmu i sjedište slobodne zone;
3. područje slobodne zone;
4. djelatnost koja će se obavljati u zoni;
5. iznos sredstava za osnivanje i početak rada zone;
6. ime lica ovlaštenog za preduzimanje radnji potrebnih za osnivanje i početak rada zone,
7. način upravljanja zonom.

Uz zahtjev za davanje saglasnosti za osnivanje slobodne zone koji se podnosi federalnom organu nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, osnivač slobodne zone dužan je dostaviti akt o osnivanju zone, elaborat o ekonomskoj opravdanosti osnivanja i dokaze o reguliranju imovinsko-

pravnih odnosa na svim nekretninama koje ulaze u sastav zone i dokaze o postojanju organizacionih, prostornih, energetskih, ekoloških i tehničkih uslova za rad slobodne zone.

Član 9.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, (u daljem tekstu: Vlada), na prijedlog federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede, daje saglasnost za osnivanje slobodne zone, ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Ako se saglasnost ne izda u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva, smatra se da je saglasnost data.

Kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede dužan je svoje mišljenje dostaviti federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u roku od deset dana.

Član 10.

Slobodna zona utvrđuje uvjete pod kojima se koristi područje zone za obavljanje djelatnosti u toj zoni, uređuje unutrašnji rad i propisuje mjere posebne zaštite životne i radne okoline u slobodnoj zoni.

Slobodna zona obavezna je da svakom korisniku zone omogućiti da pod jednakim općim uvjetima obavlja djelatnost u slobodnoj zoni.

Akt kojim se utvrđuju uvjeti iz stava 1. ovog člana, objavljuje se u jednom od sredstava javnog informiranja.

Član 11.

Radi osiguranja nadzora ulaza i izlaza robe i lica, područje slobodne zone ili dio slobodne zone, ako se zona sastoji iz više dijelova, moraju biti ograđeni, obilježeni i uređeni tako da se osiguraju svi uvjeti za sprovođenje mjera carinskog nadzora.

Ograda slobodne zone, odnosno dijela zone mora biti tako uređena da se promet robe i lica može obavljati samo kroz odredjen ulaz, odnosno izlaz iz slobodne zone.

Slobodna zona mora biti vidljivo obilježena i označena kao slobodna zona, kako na ulazu, tako i na izlazu. Ograda i ulaz u zonu, odnosno izlaz iz zone moraju biti takvi da osiguravaju kontrolisan ulaz i izlaz i po noći moraju biti osvijetljeni.

Član 12.

Slobodna zona dužna je da na svom području osigura prostorije potrebne za rad carinske službe.

Član 13.

Opći tehnički uvjeti za osnivanje slobodne zone utvrđuju se aktom federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Ispunjenje uvjeta sadržanih u saglasnosti Vlade o osnivanju slobodne zone utvrđuje federalna komisija. Komisiju imenuje funkcioner federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom od predstavnika federalnih organa uprave nadležnih za ekonomske odnose sa inozemstvom, privredu, finansije, unutrašnje poslove, carinu, kao i od predstavnika Privredne komore Federacije Bosne i Hercegovine, te jednog predstavnika slobodne zone.

Izveštaj o ispunjavanju odnosno neispunjavanju uvjeta, komisija podnosi organu koji je imenovao u roku od 30 dana. Na osnovu izveštaja komisije, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u roku od 30 dana od dana prijema izveštaja donosi rješenje.

Rješenjem iz prethodnog stava odobrava se početak rada slobodne zone, ili odbija početak rada i nalaže izvršenje dopunskih radnji.

Član 14.

Ulazak lica na područje slobodne zone uređuje slobodna zona.

Na lica iz stava 1. ovog člana primjenjuju se mjere carinskog nadzora predviđene za prelazak carinske linije.

Na području slobodne zone nije dozvoljeno stanovanje.

Član 15.

Roba koja se uvozi, izvozi, provози i smješta u slobodnu zonu, prijavljuje se carinarnici prijavom za uvoz i prevoz robe ili izjavom o teretu, uz koju se prilaže isprava po kojima je roba dopremljena u slobodnu zonu.

Roba namijenjena izvozu prijavljuje se po izвозnoj carinskoj deklaraciji.

Kao isprava po kojoj se roba prijavljuje carinarnici može se prihvatiti i nalog, odnosno račun za robu koja se unosi ili upućuje u slobodnu zonu, ako sadrži sve podatke iz prijave za uvoz i prevoz robe.

Član 16.

Roba iz slobodne zone može se privremeno iznositi radi ispitivanja, atestiranja, popravke, predstavljanja na tržištu ili industrijskog oplemenjivanja.

Roba iz stava 1. ovog člana, navedena u specifikaciji, koju ovjerava carinarnica mora se vratiti najduže u roku do godinu dana.

Član 17.

Na izvoz i uvoz robe i usluga iz, i u slobodnu zonu, kao i na privremeno upućivanje robe iz slobodne zone ne primjenjuju se privremene mjere i ograničenja iz zakona kojima se uređuju vanjskotrgovinski promet i devizno poslovanje.

Član 18.

Domaća roba upućuje se u slobodnu zonu slobodno, radi proizvodnje, korišćenja i potrošnje u slobodnoj zoni, uz prijavljivanje carinarnici podnošenjem specifikacije.

Ako se roba iz stava 1. ovog člana vraća iz slobodne zone, u cjelosti ili djelomično, carinarnica na osnovu specifikacije razdužuje korisnika slobodne zone.

Član 19.

Carinski nadzor nad robom u slobodnoj zoni obavlja se na ulaznim i izlaznim mjestima slobodne zone odnosno dijela slobodne zone.

Izuzetno, od odredbe stava 1. ovog člana, carinski nadzor nad robom u slobodnoj zoni mora se omogućiti i kada se ova kontrola zahtijeva od carinskog i drugog nadležnog organa.

Korisnik slobodne zone dužan je radi omogućavanja carinskog nadzora voditi evidenciju o robi koja ulazi u slobodnu zonu ili izlazi iz slobodne zone.

Evidencija iz stava 3. ovog člana vodi se hronološki na osnovu podataka iz isprava koje prate robu.

Ako se evidencija vodi putem kartica, carinarnica ovjerava iste i vodi njihov registar.

Roba u evidenciji zadužuje se i razdužuje unošenjem podataka o robi iz uvozne, odnosno izvozne carinske deklaracije, prapratnice, odlaznog manifesta ili odgovarajuće carinske i druge isprave.

Evidencija iz stava 3. ovog člana mora sadržavati i naziv korisnika slobodne zone, podatke o vrsti i količini robe, broj isprave na osnovu koje je roba prijavljena u slobodnu zonu, te druge podatke nužne za evidenciju o robi. Evidencija mora biti odvojena po namjeni robe (uvozna, izvozna, provozna, namijenjena potrošnji u slobodnoj zoni ili domaća koja se smješta u slobodnoj zoni).

Član 20.

Na uvoz u slobodnu zonu ne plaćaju se carina i druge uvozne da bine kao ni posebne da bine pri uvozu poljoprivrednih, prehrambenih i drugih proizvoda namijenjenih proizvodnji, korišćenju i potrošnji u slobodnoj zoni.

Na izvoz iz slobodne zone u druge zemlje ne plaćaju se carina, izvozne da bine i takse.

Član 21.

Roba proizvedena ili oplemenjena u slobodnoj zoni može se staviti u promet izvan slobodne zone na domaće tržište, uz primjenu propisa o uvozu, i poslije naplate carine i drugih uvoznih da bina za uvozni sadržaj u toj robi.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, na iznošenje iz slobodne zone tehnološkog i poslovnog otpada koji nastaje u procesu proizvodnje i poslovanja u slobodnoj zoni, kao i uslijed kvara i loma, primjenjuje se stopa carine i druge uvozne da bine koje se primjenjuju na sirovine, reprodukcioni materijal, odnosno dijelove uvezene i upotrijebljene u proizvodnji u slobodnoj zoni.

Uvjerjenje o porijeklu robe u slobodnoj zoni izdaje se u skladu sa posebnim propisima.

Član 22.

Korisnici slobodne zone ne plaćaju porez i doprinose, izuzev poreza i doprinosa iz plaća.

Član 23.

Plaćanje i naplaćivanje u slobodnoj zoni je slobodno i obavlja se na ugovoreni način.

Zona i korisnik slobodne zone mogu devize ostvarene poslovanjem u slobodnoj zoni držati na deviznom računu kod banke ovlaštene za poslove sa inozemstvom.

Devizama iz stava 2. ovog člana raspolaže se slobodno za plaćanje obaveza u okviru obavljanja djelatnosti u slobodnoj zoni ili za prodaju na deviznom tržištu.

Član 24.

Cijene robe i usluga u slobodnoj zoni, kao i cijene zakupa zemljišta i poslovnog prostora u slobodnoj zoni mogu se iskazivati i naplaćivati u stranoj valuti.

Napлата iz stava 1. ovog člana smatra se deviznim prilivom.

Član 25.

Slobodna zona i korisnici slobodne zone mogu slobodno uzimati devizne kredite za potrebe djelatnosti u slobodnoj zoni uz obavezu otplate iz deviznog priliva ostvarenog u slobodnoj zoni.

Član 26.

Ulaganje u slobodnoj zoni, transfer dobiti i retransfer uloga, slobodni su.

Član 27.

Korisnik slobodne zone može uzeti zemljište u zoni i u dugoročni zakup, na rok i pod uvjetima utvrđenim ugovorom o korištenju zemljišta, a najduže do 30 godina.

Član 28.

Sve izmjene i dopune prinudnih zakonskih propisa primjenjivat će se na korisnike slobodne zone samo ako su za njih povoljnije.

Član 29.

Slobodna zona dužna je da u roku od 90 dana po isteku kalendarske godine dostavi federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom izvještaj o rezultatima poslovanja slobodne zone i ostvarenom neto deviznom efektu poslovanja.

Ministar finansija propisuje uvjete i metodologiju za podnošenje izvještaja o finansijskom poslovanju slobodne zone.

Član 30.

Ako se u toku rada slobodne zone utvrdi da su prestali uvjeti propisani ovim zakonom za rad slobodne zone, Vlada će, na prijedlog federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, donijeti rješenje o prestanku rada slobodne zone.

U slučaju iz stava 1. ovog člana slobodna zona prestaje sa radom najkasnije u roku od godinu dana od dana donošenja rješenja.

Član 31.

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na poslovanje slobodne zone i na poslovanje korisnika slobodne zone primjenjuju se propisi kojima se uređuje poslovanje preduzeća.

KAZNENE ODREDBE

Član 32.

Novčanom kaznom od 10000 DEM do 50000 DEM kaznit će se za prekršaj poduzeće slobodna zona:

- ako ne donese akt kojim se utvrđuju uvjeti uz koje koristi područje slobodne zone za obavljanje djelatnosti u toj zoni;
- ako započne sa radom prije izdavanja akta o zadovoljavanju uvjeta za početak rada;
- ako na području zone dozvoli stanovanje suprotno aktu kojim se uređuje boravak na području zone;
- ako u propisanom roku ne dostavi izvješće o finansijskim rezultatima poslovanja i ostvarenom neto deviznom efektu slobodne zone.

Novčanom kaznom od 1000 do 5000 DEM za prekršaj iz stavka 1. kaznit će se i odgovorna osoba poduzeća slobodna zona.

Član 33.

Novčanom kaznom od 10000 do 50000 DEM kaznit će se za prekršaj korisnik:

- ako ne prijavi uvoz, izvoz, provoz i smještaj robe u slobodnu zonu naadležnoj carinarnici;
- ako ne vrati u slobodnu zonu ili ne izveze robu u roku privremeno upućenu izvan zone;
- ako ne vodi evidenciju o robi koja ulazi ili izlazi iz slobodne zone.

Novčanom kaznom od 1000 do 5000 DEM za prekršaj iz stavka 1. kaznit će se i odgovorna osoba korisnika.

Član 34.

Naplaćeni iznos novčanih kazni po prekršajnom postupku iz ovog zakona uplaćuje se u budžet Federacije.

Član 35.

Novčane kazne za učinjeni prekršaj prema odredbama čl. 32 i 33. ovog zakona, utvrđene u DEM, naplaćuju se u valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje Centralna banka Federacije.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Slobodne i carinske zone osnovane i registrirane na osnovu dosadašnjih propisa nastavljaju sa radom, s tim da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona svoju organizaciju i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona.

Slobodna zona iz stava 1. ovog člana prestaje sa radom, ako svoju organizaciju i poslovanje ne uskladi u roku utvrđenom u stavu 1. ovog člana.

Član 37.

Do osnivanja Centralne banke Federacije, kod utvrđivanja kazni u protuvrijednosti valute Federacije, primjenjivat će se tečaj dinara koji utvrđuje i objavljuje Narodna banka BiH.

Član 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r..

19

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O UNUTARNJEM
PLATNOM PROMETU

Proglašava se Zakon o unutarnjem platnom prometu koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-298/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON
O UNUTRAŠNJEM PLATNOM PROMETU

I - OPĆE ODREDBE**Članak 1.**

Ovim zakonom uređuje se obavljanje unutrašnjeg platnog prometa (u daljem tekstu: platni promet), određuju organizacije ovlaštene za obavljanje tih poslova i osniva Zavod za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Pod platnim prometom, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se plaćanja između sudionika u platnom prometu preko računa koji se vode kod ovlaštenih organizacija.

Pod plaćanjem u platnom prometu podrazumijeva se: obračun preko računa, prijenos sredstava sa jednog računa na drugi račun, naplata sa računa, uplata na račun i isplata sa računa.

Članak 3.

Sudionici u platnom prometu, u smislu ovog zakona, su pravne osobe, dijelovi pravnih osoba, radnje i fizičke osobe koje vrše plaćanje preko računa (u daljem tekstu: sudionici u platnom prometu).

Sudionici u platnom prometu mogu biti i strane pravne i fizičke osobe, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Članak 4.

Ovlaštene organizacije za obavljanje platnog prometa su: Zavod za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod), Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka), banke, ovlašteno poduzeće za PTT promet Federacije Bosne i Hercegovine, Poštanska štedionica i druge štedno kreditne organizacije čija je djelatnost utvrđena zakonom (u daljem tekstu: nosioci platnog prometa).

Članak 5.

Pravne osobe i dijelovi pravnih osoba dužne su da novčana sredstva vode na računima kod Zavoda i da sva plaćanja vrše preko tih računa.

Plaćanje u gotovom novcu za učesnike iz stavka 1. ovog članka vrši se na način i pod uvjetima utvrđenim u propisu donesenim na temelju ovog zakona.

Članak 6.

Platni promet se obavlja na jedinstven način primjenom jedinstvenog plana računa, registra imalaca računa i obrazaca instrumenata platnog prometa.

II - OVLAŠTENE ORGANIZACIJE ZA OBAVLJANJE PLATNOG PROMETA**Članak 7.**

Zavod obavlja slijedeće poslove:

1) vodi račune ovlaštenih organizacija - nosilaca platnog prometa, račune pravnih osoba i dijelova pravnih osoba, račune za naplatu javnih prihoda i račune za obračun platnog prometa i izvršava naloge za plaćanje preko tih računa. Zavod može voditi i račune fizičkih osoba u skladu sa odgovarajućim propisima;

2) evidentira naplatu javnih prihoda i vrši raspored tih prihoda korisnicima, u skladu sa propisima;

3) obavlja blagajničko-trezorske poslove;

4) osigurava smještaj i čuvanje gotovog novca primljenog od Centralne banke za potrebe nosioca i sudionika u platnom prometu;

5) obavlja poslove u vezi sa zamjenom i povlačenjem oštećenih i pohabanih novčanica, te kovanog novca iz optjecaja za račun Centralne banke;

6) uključuje sredstva sa računa koja se vode kod Zavoda kao depozite po videnju u račun banaka - depozitara;

7) određuje blagajnički maksimum bankama, Poštanskoj štedionici, drugim štedno-kreditnim organizacijama i poštama;

8) prati i iskazuje stanje novčanih sredstava na računima ovlaštenih organizacija - nosilaca platnog prometa, kao i ostalih sudionika u platnom prometu i njihovu solventnost;

9) osigurava platni promet obavljen kod nosioca platnog prometa;

10) obezbjeđuje podatke za vođenje kreditno-monetarne politike i praćenje tekućih privrednih kretanja;

11) obavlja poslove prethodne kontrole za poslove koji se utvrde posebnim propisom ili ugovorom;

12) obavlja i druge poslove platnog prometa određene zakonom odnosno ugovorom.

Članak 8.

Centralna banka obavlja slijedeće poslove:

1) obavlja kontrolu vršenja platnog prometa kod ovlaštene organizacije,

2) vodi račune na kojima evidentira odnose po unutrašnjem platnom prometu, emisiju, depozite i plasmane;

3) opskrbljuje novčanicama i kovanim novcem organizacijske jedinice Zavoda;

4) utvrđuje blagajnički maksimum organizacijskim jedinicama Zavoda;

5) prima u depozit sredstva sa računa banaka depozitara, depozite utvrđene zakonom, kao i depozite za koje nisu zaključeni ugovori o deponiranju;

6) obavlja i druge poslove unutrašnjeg platnog prometa određene zakonom kojim se uređuje poslovanje Centralne banke.

Članak 9.

Ovlašteno poduzeće za PTT promet Federacije Bosne i Hercegovine obavlja slijedeće poslove:

1) prima uplate od fizičkih osoba;

2) obavlja isplate fizičkim osobama za račun pravnih i drugih osoba;

3) prima uplate dnevnog pazara za račun pravnih i fizičkih osoba;

4) preuzima dotacije i otprema suviške gotovog novca jedinici Zavoda i vrši obračun sa mjerodavnom jedinicom Zavoda za obavljeni platni promet.

Članak 10.

Banke, Poštanska štedionica i druge štedno-kreditne organizacije obavljaju slijedeće poslove:

1) vode račune fizičkih osoba i provode plaćanja po tim računima;

2) primaju uplate fizičkih osoba u korist računa koji se vode kod nosioca platnog prometa od građana;

3) primaju uplate u korist računa fizičkih osoba;

4) obavljaju određene oblike bezgotovinskog plaćanja između fizičkih i pravnih osoba;

5) obavljaju depozitno-kreditne poslove u skladu sa zakonom;

6) banke vode račune pravnih osoba za obavljanje platnog prometa van teritorije Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije).

III - POSTUPAK I NAČIN IZVRŠAVANJA PLATNOG PROMETA

Članak 11.

Nosioci platnog prometa otvaraju račune sudionicima u platnom prometu na njihov zahtjev, na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovog zakona.

Pravne osobe otvaraju račune kod organizacijskih jedinica Zavoda prema mjestu svog sjedišta, a dijelovi pravnih osoba prema mjestu gdje posluju i obvezatne su da vrše plaćanje preko tih računa.

Članak 12.

Nosilac platnog prometa ukida račune sudionicima u platnom prometu na njihov zahtjev ili po službenoj dužnosti.

Članak 13.

Plaćanje preko računa vrši se: bezgotovinski sa računa, obračunom i gotovim novcem.

Bezgotovinska i gotovinska plaćanja preko računa obavljaju se ispostavljanjem naloga za plaćanje u korist, odnosno na teret računa koje se vodi kod jedinice Zavoda, odnosno drugog nosioca platnog prometa.

Članak 14.

Sudionici u platnom prometu mogu izmiriti međusobne novčane obveze i neposredno: prijenosom hartija od vrijednosti, ugovaranjem promjena povjerenika odnosno dužnika u određenom obligacijskom odnosu, prebijanjem, kliringom i asigurnacijom u skladu sa zakonom kojim se uređuju ovi odnosi.

Novčane obveze izmirene na način iz stavka 1. ovog članka pravne osobe i dijelovi pravnih osoba obvezatni su da obračunavaju, odnosno evidentiraju preko svog računa kod jedinice Zavoda najmanje jedanput mjesečno.

Članak 15.

Nalozi za plaćanje ispostavljaju se na jedinstvenim obrascima platnog prometa prilagođenim za automatsku obradu podataka.

Nalozi za plaćanje mogu se ispostavljati i na magnetnim nosiocima, odnosno računarskom komunikacijom između sudionika i Zavoda, kao između Zavoda i ostalih nosilaca platnog prometa.

Članak 16.

Naloge za plaćanje sa računa daju:

1) sudionici u platnom prometu - vlasnici računa;

2) sudionici u platnom prometu - vjerovnici po osnovi: hartija od vrijednosti, instrumenata osiguranja plaćanja i drugih propisanih ili ugovorenih ovlaštenja;

3) tijela i organizacije - po osnovu zakonskih ovlaštenja;

4) Zavod na temelju: sudskih odluka i drugih izvršnih naloga, zakonskih ovlaštenja i svojih internih naloga za ispravke grešaka i sl.

Naloge za plaćanje potpisuju osobe čiji su potpisi deponirani kod Zavoda odnosno druge ovlaštene osobe.

Članak 17.

Nosioci platnog prometa primaju od sudionika u platnom prometu naloge za plaćanje i drugu propisanu dokumentaciju platnog prometa, ako su nalozi i dokumenti popunjeni na propisan način.

Nosilac platnog prometa će vratiti naloge za plaćanje koji nisu popunjeni suglasno stavku 1. ovog članka i ukazati podnosiocu na nedostatke i greške radi otklanjanja istih.

Članak 18.

Plaćanje sa iro računa vrši se do visine pokrića na računu izdavaoca naloga.

Pod pokrićem u smislu stavka 1. ovog članka podrazumijeva se stanje sredstava na iro računu od prethodnog dana, uvećano za sredstva prispjela tijekom dana (dnevni prirast), a umanjena za izvršena plaćanja (dnevni odliv) do momenta utvrđivanja pokrića.

Nalozi za plaćanje za čije izvršenje nema pokrića na računu izvršavaju se prema odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Članak 19.

Nosilac platnog prometa izvršava naloge za prinudnu naplatu i naloge vjerovnika po osnovi instrumenata osiguranja plaćanja iz svih sredstava sudionika koji se vode na računima kod te ovlaštene organizacije, ako propisima nije drugačije određeno.

U nedostatku sredstava za izvršenje naloga za plaćanje u cjelini, ovlaštena organizacija nalog izvršava djelomično, o čemu izvještava - dužnika i vjerovnika.

Članak 20.

Nosioci platnog prometa osiguravaju izvještaje o izvršenim plaćanjima sudionika u platnom prometu najkasnije predstojećeg dana ukoliko ovim zakonom ili ugovorom nije drugačije određeno.

Članak 21.

Ovlaštene organizacije iz čl. 9. i 10. ovog zakona dužne su primljene naloge za učesnike u platnom prometu, čiji se računi vode kod druge ovlaštene organizacije, predati organizacijskoj jedinici Zavoda na obračun odnosno obradu odmah, a najkasnije predstojećeg radnog dana.

Članak 22.

Razmjena podataka platnog prometa između ovlaštenih organizacija platnog prometa može se vršiti i neposrednom računarskom komunikacijom, na magnetnim nosiocima ili dostavom dokumentacije.

Članak 23.

Ministar financija propisuje:

1) uvjete i način plaćanja gotovim novcem;

2) način i uvjete pod kojima pravne osobe, dijelovi pravnih osoba i fizičke osobe mogu kod nosioca platnog prometa otvarati i ukidati račune;

3) račune za uplatu javnih prihoda, uvjete i rokove za raspored tih prihoda.

Članak 24.

Generalni direktor Zavoda propisuje:

1) oblik, sadržaj i uporabu instrumenata platnog prometa i način izvršavanja naloga;

2) jedinstven plan računa i evidencije izvršenog platnog prometa;

3) sadržaj i način vođenja jedinstvenog registra imalaca računa;

4) način obračuna izvršenog platnog prometa;

5) podatke o novčanim tijekovima koje moraju osigurati nosioci platnog prometa i rokove za dostavljanje podataka Zavodu;

6) način rada u računarsko-komunikacijskoj mreži i, uvjete i način međusobnog povezivanja korisnika mreže.

IV - ZAVOD ZA PLATNI PROMET

Članak 25.

Zavod je samostalna financijska organizacija Federacije koja u okviru prava i dužnosti utvrđenih ovim zakonom obavlja poslove platnog prometa, poslove evidencije, statistike i informativno-analitičke poslove koji se odnose na unutrašnji platni promet.

Pored poslova iz stavka 1. ovog članka Zavod može na temelju zakona odnosno ugovora obavljati i druge poslove (određene poslove za račun banaka, osiguranja i prodaje obrazaca instrumenata platnog prometa, poslove prodaje poreskih i taksenih vrijednosnica, poslove u vezi sa prikupljanjem i amortizacijom državnih zajmova i sl.).

Članak 26.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga Zavod funkcionira kao jedinstvena specijalizirana organizacija i u tom smislu osigurava jedinstvenu primjenu propisa u obavljanju platnog prometa, primjenjuje naučne metode, standarde, jedinstven postupak i metodologiju rada, suvremenu informatičku tehnologiju, jedinstvenu i integralnu računarsko-komunikacijsku mrežu.

U izvršavanju poslova Zavod osigurava: interese sudionika u platnom prometu obezbjeđujući sigurnost, brzo cirkuliranje i zaštitu njihovih sredstava, kao i druge interese i potrebe sudionika, slobodno kretanje novčanih sredstava i ravnopravnost sudionika u plaćanjima, rukovodeći se načelima učinkovitosti, ekonomičnosti i racionalnosti svog poslovanja.

Članak 27.

Zavod ima svojstvo pravne osobe.

Sjedište Zavoda je u Sarajevu.

Naziv Zavoda je: "Zavod za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine".

Zavod ima pečat.

Pečat Zavoda sadrži i naziv institucije ispisan latiničnim pismom i grb Federacije.

Članak 28.

Rad Zavoda je javan.

Knjige i isprave Zavoda imaju značaj javnih isprava.

Članak 29.

Za obavljanje poslova iz svog djelokruga Zavod odgovara Centralnoj banci.

Zavod podnosi Savjetu Centralne banke godišnji izvještaj o svom radu, a na zahtjev Savjeta Centralne banke, izvještaj podnosi i u kraćem roku.

Zavod dostavlja Savjetu Centralne banke i godišnji program rada.

Godišnji program rada i godišnji izvještaj o radu Zavoda za platni promet je sastavni dio godišnjeg programa, odnosno godišnjeg izvještaja o radu Centralne banke.

Članak 30.

Zavod ima Statut.

Statutom Zavoda uređuje se naročito: organizacija Zavoda, uvjeti i kriteriji za osnatak organizacijskih i izdvojenih jedinica, njihov djelokrug i međusobni odnosi, rukovođenje Zavodom, prava, obveze i odgovornosti zaposlenih, tijela i postupak utvrđivanja odgovornosti zaposlenih, financiranje Zavoda, kao i druga pitanja koja su od značaja za rad Zavoda.

1. Poslovi Zavoda

a) Poslovi platnog prometa

Članak 31.

U izvršavanju poslova i zadataka utvrđenih odredbama članka 7., kao i u odredbama čl. 11. do 24. ovog zakona, Zavod obavlja i druge određene poslove iz platnog prometa utvrđene ovim zakonom.

Članak 32.

Sudionik u platnom prometu čiji se računi vode kod Zavoda dužan je da o nastalim statusnim i drugim promjenama pismeno obavijesti jedinicu Zavoda najkasnije u roku od osam dana od dana upisa u mjerodavni registar, radi upisivanja tih promjena u registar računa, kao i da uz obavještenje priloži i dokaz o izvršenim statusnim promjenama.

Članak 33.

Jedinice Zavoda obvezane su da za naloge za čije izvršenje nema pokrića uvode te naloge u redoslijed i izvršavaju po prvenstvu u skladu sa odredbama Zakona o financijskom poslovanju ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/95).

Članak 34.

Neizvršeni nalozi za plaćanje sudionika u platnom prometu koji je prestao da postoji dostavljaju se jedinici Zavoda kod koje se vodi račun sudionika u platnom prometu koji je preuzeo prava i obveze sudionika koji je prestao da postoji, ukoliko se račun sudionika preuzimaoca prava i obveza, vodi u drugom mjestu.

Ako se iz raspoložive dokumentacije ne može utvrditi koji je sudionik u platnom prometu preuzeo prava i obveze sudionika koji je prestao da postoji, Zavod neizvršene naloge za plaćanje vraća podnosiocu.

Članak 35.

Novčana sredstva koja se evidentiraju na računima kod jedinica Zavoda, dnevno se uključuju kao depoziti po viđenju banaka sukladno zakonu i ugovoru o deponiranju tih sredstava.

Novčana sredstva na računima depozitara - banaka, depozitno neopredjeljena sredstva na računima sudionika u platnom prometu i depoziti po zakonu, dnevno se uključuju kao depoziti po viđenju organizacijskih jedinica Centralne banke u kantonu.

Članak 36.

Ako se na računu banke za redovno poslovanje, po završenoj dnevnoj obradi podataka sa naloga za plaćanje kojom su obuhvaćeni i nalozi po osnovu uključivanja sredstava u račun banke, utvrdi nedostatak sredstava na računu banke za pokriće svih obveza, jedinica Zavoda izdaje nalog za pokriće nastale razlike iz sredstava obvezatne rezerve te banke kod Centralne banke.

Ako sredstva obavezatne rezerve nisu dovoljna za pokriće svih obveza banke, jedinica Zavoda će utvrditi i iskazati iznos nedostajućih sredstava i idućeg dana obustaviti izvršenje naloga na teret računa banke.

Jedinica Zavoda je dužna podatke koji se odnose na nelikvidnost banke dostaviti Centralnoj banci odmah bez odlaganja sukladno zakonu kojim je uređeno poslovanje Centralne banke.

Članak 37.

Novčana sredstva korišćena iz obavezatne rezerve kod Centralne banke moraju se vratiti sa računa banke iz prvog narednog prirasta. Ako banka ne izda nalog za povraćaj korišćenih sredstava, jedinica Zavoda je dužna da prema visini korišćenih sredstava izda nalog i izvrši taj nalog iz prvog narednog prirasta sredstava na računu banke.

b) Poslovi evidencije, statistike i informiranja

Članak 38.

Na temelju naloga i druge dokumentacije platnog prometa, Zavod obrazuje i vodi evidenciju o stanju i promjenama na iro i drugim računima nosilaca platnog prometa i sudionika platnog prometa čiji se računi, suglasno odredbama ovog zakona, vode kod Zavoda.

Članak 39.

Obrazovanje i vođenje evidencija, Zavod vrši po osnovi:

- jedinstvenog plana računa;
- plana računa za uplatu i raspored prihoda za financiranje javnih i drugih zajedničkih potreba;
- registra imalaca računa za potrebe vršenja statističkih istraivanja i za operativne potrebe obavljanja platnog prometa;
- evidencija o stanju i promjenama sredstava na računima pravnih i dijelovima pravnih osoba, naplate i rasporeda sredstava za javne potrebe i druge operativne evidencije, na osnovi naloga za plaćanje;
- druge evidencije i registre propisane zakonom i drugim propisima.

Članak 40.

Zavod u obavljanju poslova financijske statistike iz osnova izvršenog platnog prometa osigurava statističke podatke:

- iz evidencije koje obrazuje i vodi Zavod o stanju i promjenama na računima;
- iz podataka o financijskim tijekovima o platnom prometu koje evidentiraju i dostavljaju drugi nosioci platnog prometa Zavodu.

Obrada i iskazivanje statističkih podataka vrši se po jedinstvenoj metodologiji koju propisuje Generalni direktor Zavoda.

Članak 41.

Obrađeni podaci o izvršenom platnom prometu publiciraju se putem informacija i analiza u određenim rokovima zavisno od vrste i prirode podataka, a u skladu sa aktom koji donosi Generalni direktor.

Članak 42.

Svi podaci o poslovanju ovlaštenih organizacija za platni promet i sudionika u platnom prometu predstavljaju poslovnu tajnu.

2. Organizacija, upravljanje i rukovođenje Zavodom

Članak 43.

Organizacija, upravljanje i rukovođenje Zavodom uređuje se ovim zakonom, Statutom Zavoda i drugim općim aktima Zavoda u skladu sa zakonom.

Članak 44.

Radi izvršavanja poslova Zavoda, polazeći od kriterija racionalnosti, obrazuju se organizacijske jedinice.

Kriteriji za osnutak i djelokrug organizacijskih jedinica utvrđuju se Statutom Zavoda.

Članak 45.

Odlukom mjerodavnog tijela Zavoda osnivaju se organizacijske jedinice i utvrđuje njihovo područje i sjedište. Nacionalno ustrojstvo uposlenih mora odražavati nacionalno ustrojstvo područja koje organizacijska jedinica pokriva.

Organizacijske jedinice Zavoda imaju pravnu i poslovnu sposobnost u okviru prava, obveza i odgovornosti utvrđenih ovim zakonom i Statutom Zavoda.

Članak 46.

Tijelo upravljanja Zavoda je Upravni odbor.

Upravni odbor sastavljen je od sedam članova.

Prilikom imenovanja Upravnog odbora vodit će se računa o ravnomjernijoj zastupljenosti federalnih jedinica.

Članovi upravnog odbora imaju pravo na nadoknadu u skladu sa općim aktom Zavoda.

Predsjednika upravnog odbora bira Upravni odbor iz redova svojih članova, na vrijeme od četiri godine.

Članak 47.

Upravni odbor Zavoda usmjerava i nadzire rad Zavoda, poduzima mjere za učinkovito i racionalno obavljanje poslova iz djelokruga Zavoda.

Upravni odbor odluke donosi dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova.

Članak 48.

U vršenju prava i obveza iz članka 47. ovog zakona Upravni odbor Zavoda naročito:

1. donosi Statut Zavoda;
2. donosi godišnji program rada Zavoda, prati njegovo izvršenje i usvaja godišnji izvještaj o radu;
3. imenuje generalnog direktora i zamjenika direktora Zavoda;
4. donosi Odluku - Tarifu o naknadama za poslove i usluge Zavoda;
5. donosi godišnji plan rada;
6. usvaja polugodišnji i godišnji obračun;
7. donosi opća akta u skladu sa Statutom Zavoda;
8. odlučuje i o drugim pitanjima utvrđenim Statutom Zavoda u skladu sa ovim zakonom.

Akte iz stavka 1. tač. 1, 2, 4, i 6. ovog članka potvrđuje Savjet Centralne banke.

Članak 49.

Generalni direktor Zavoda predstavlja i zastupa Zavod, rukovodi radom Zavoda i odgovoran je za rad Zavoda.

Generalni direktor Zavoda ima zamjenika.

Generalni direktor i zamjenik ne mogu biti pripadnici istog konstitutivnog naroda.

Članak 50.

Generalni direktor u okviru prava i obveza obavlja slijedeće poslove:

1. organizira i osigurava zakonito i učinkovito obavljanje poslova iz djelokruga Zavoda;
2. predlaže Upravnom odboru Zavoda pitanja za raspravljanje i donošenje odluka iz njegovog djelokruga i brine za izvršavanje donesenih odluka, smjernica i zaključaka;
3. odlučuje o formiranju organizacijskih jedinica Zavoda i utvrđuje mjerila za osnutak organizacijskih jedinica;
4. propisuje metodologiju i daje naputke za obavljanje poslova Zavoda i osigurava jedinstven postupak i jedinstvenu primjenu propisa;
5. imenuje rukovodeće radnike Zavoda;
6. obustavlja izvršenje općeg akta Upravnog odbora Zavoda, odnosno općeg ili pojedinačnog akta organizacijske jedinice Zavoda, u slučajevima utvrđenim zakonom, odnosno Statutom Zavoda i o tome obavještava mjerodavna tijela;
7. donosi opće akte o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka Zavoda;
8. obavlja i druge poslove koji su zakonom, Statutom ili drugim općim aktima Zavoda stavljeni u njegovu mjerodavnost.

Članak 51.

Generalnog direktora Zavoda imenuje i razrješava Upravni odbor Zavoda uz suglasnost Savjeta Centralne banke na vrijeme od četiri godine.

Članak 52.

Generalni direktor i zamjenik generalnog direktora za svoj rad i rad Zavoda odgovaraju Upravnom odboru Zavoda.

Članak 53.

Cijena rada, plaće i druga osobna primanja zaposlenih u Zavodu uređuju se zakonom, kolektivnim ugovorom i općim aktima Zavoda.

Članak 54.

Poslove u Zavodu ne mogu obavljati osobe koje su osuđene na kaznu zatvora za izvršeno krivično djelo protiv imovine i slu bene du nosti.

3. Financiranje Zavoda

Članak 55.

Zavod ostvaruje sredstva za rad od pravnih i fizičkih osoba u skladu sa vrstom i slo enošću poslova iz svog djelokruga utvrđenim zakonom i propisom donesenim na osnovu zakona i općim aktom, odnosno ugovorom kojim se uređuju poslovi koji se finansiraju iz tih sredstava.

Članak 56.

Sredstva za rad Zavoda ostvaruju se od:

- 1) naknada za obavljanje poslova platnog prometa koje se naplaćuju od sudionika u platnom prometu;
- 2) naknada od izvršenih poslova evidencije i informativno-analitičkih poslova koji se obavlja na zahtjev pravnih osoba;
- 3) naknada od izvršenih poslova raspodjele sredstava sa zbirnih, uplatnih i prolaznih računa;
- 4) naknada iz drugih izvora utvrđenih zakonom ili ugovorom.

Članak 57.

Tarifu o naknadama za poslove i usluge Zavoda donosi Upravni odbor Zavoda.

Naplata naknade za izvršene usluge iz člana 56. ovog zakona, naplaćuju jedinice Zavoda kod kojih se vode računi i sredstva sudionika u platnom prometu na temelju ispostavljene fakture i po nalogu du nika.

Članak 58.

Iz sredstava za rad Zavoda osiguravaju se sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga Zavoda, unapređivanje i proširivanje materijalne osnove rada Zavoda.

V - POSEBNE ODREDBE O VRŠENJU PLATNOG PROMETA DO USPOSTAVLJANJA MONETE FEDERACIJE

Članak 59.

Platni promet u zemlji, u skladu sa odredbama ovog zakona, do uvođenja monete Federacije, Zavod obavlja u DEM do visine raspolo ivih sredstava na računima pravnih i fizičkih osoba kod mjerodavne jedinice Zavoda.

Do uspostavljanja monete Federacije, a najdalje do 30. lipnja 1995. godine Zavod će obavljati platni promet u skladu sa ovim zakonom i va ećim propisima o platnom prometu na teritoriji Federacije.

Obavljanje poslova platnog prometa u smislu stavka 2. ovog članka vrši se preko posebnih računa koje Zavod otvara na zahtjev pravnih i fizičkih osoba.

Članak 60.

Evidentirana sredstva u DEM na računima sudionika platnog prometa uključuju se u depozit banaka sukladno odredbama članka 35. ovog zakona.

Efektivni novac u DEM koji se nalazi u trezorima Zavoda predstavlja dio deviznih rezervi Federacije.

Članak 61.

Za obavljanje platnog prometa u zemlji, sukladno odredbama članka 59. ovog zakona, Guverner Centralne banke i Generalni direktor Zavoda donose nalog o načinu i postupku njegovog izvršavanja.

VI - KAZNENE ODREDBE

Članak 62.

Novčanom kaznom od 2.000 do 30.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba ako:

1) novčana sredstva ne vodi na računu kod Zavoda i ne vrši plaćanje preko tog računa (članak 5. stavak 1. i članak 11. stavak 2);

2) primljene naloge ne preda mjerodavnoj jedinici Zavoda najkasnije predstojećeg radnog dana (članak 21.);

3) u propisanom roku ne obavijesti jedinicu Zavoda o statusnim promjenama (članak 32.).

Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup i odgovorna osoba u pravnoj osobi i dr avnom organu od 1.000 do 5.000 DEM.

Članak 63.

Novčanom kaznom od 2.000 do 30.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup i ovlaštena organizacija za platni promet ako:

1) ne osigura izvještaje u predviđenim rokovima (članak 20);

2) oda poslovnu tajnu (članak 42).

Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup i odgovorna osoba u ovlaštenoj organizaciji za platni promet od 1.000 do 5.000 DEM.

Članak 64.

Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup i odgovorna osoba u Zavodu ako:

1) sudionicima u platnom prometu otvori račun usuprot odredbama članka 11. stavak 1. ovog zakona;

2) izvrši nalog preko iznosa raspolo ivih sredstava na računu (članak 18. stavak 1).

Članak 65.

Novčanom kaznom od 200 do 1.500 DEM, kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja kod Zavoda otvori račun, ako novčana sredstva ne vodi na računu Zavoda i ne vrši plaćanje preko računa.

Članak 66.

Novčane kazne utvrđene ovim zakonom plaćaju se u valuti utvrđenoj zakonom o valuti po srednjem tečaju koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka na dan plaćanja.

VII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 67.

Poslovi evidencije, statistike i informativno-analitički poslovi koji se ne odnose na poslove platnog prometa, poslovi finansijskog nadzora i poslovi ekonomsko-financijske revizije koje obavlja Slu ba društvenog knjigovodstva Bosne i Hercegovine, uredit će se posebnim zakonima.

Članak 68.

Zavod je na teritoriju Federacije odnosno Republike pravni sljednik dosadašnjih organizacijskih jedinica Slu be društvenog knjigovodstva BiH za obavljanje platnog prometa. Zavod preuzima prava i obveze, predmete, arhivu, opremu, sredstva za rad, novčana i druga sredstva Slu be društvenog knjigovodstva BiH, odnosno njenih jedinica kao i zaposlene radnike koji se odnose na platni promet.

Članak 69.

Upravni odbor Zavoda će se formirati u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja zakona o Centralnoj banci Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će imenovati Upravni odbor Zavoda.

Članak 70.

Statut Zavoda donijet će se u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, a opći akti o organizaciji i sistematizaciji donijet će se u roku od 30 dana od dana donošenja Statuta Zavoda.

Članak 71.

Do donošenja propisa za provedbu ovog zakona primjenjivat će se dosadašnji podzakonski akti donijeti radi provedbe važećih propisa o obavljanju platnog prometa.

Članak 72.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

20

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Progllašava se Zakon o računovodstvu koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-299/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON
O RAČUNOVODSTVU

1. OSNOVNE ODREDBE

1. 1. Predmet i obveznici

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se računovodstvena materija pravnih osoba.

Članak 2.

Odredbe ovog zakona odnose se na poduzeća i druge pravne osobe sa sjedištem na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) koje obavljaju djelatnost za koju su registrirane, u skladu sa propisima o jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti Federacije (u daljem tekstu: pravne osobe).

Članak 3.

Pravna osoba dužna je da vodi knjigovodstvo i sastavlja i podnosi računovodstvene iskaze u skladu sa odredbama ovog zakona, Kodeksom računovodstvenih načela (u daljem tekstu: Kodeks) i Računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: Standardi) Federacije.

Kodeks i Standarde donosi i objavljuje Zavod za računovodstvo i reviziju (u daljem tekstu: Zavod)

Računovodstveni iskazi moraju istinito i objektivno prikazivati stanje sredstava, obaveza prema izvorima i rezultate poslovanja pravne osobe.

1. 2. Podnošenje računovodstvenih iskaza

Članak 4.

Pravna osoba podnosi računovodstvene iskaze na kraju polugodišta (polugodišnji obračun) i na kraju godine (godišnji obračun).

Polugodišnji obračun se podnosi do kraja srpnja tekuće godine, a godišnji obračun do kraja veljače predstojeće godine za proteklu godinu.

Računovodstveni iskazi se podnose Zavodu za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod za platni promet) koji će vršiti obradu i objavljivanje podataka iz tih iskaza.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka polugodišnji obračun nije obvezatno podnositi pravna osoba koja posluje na budžetskim načelima.

Računovodstvene iskaze iz stavka 1. ovog članka, za pravne osobe koja obavljaju djelatnosti iz oblasti 01 do 13 Jedinstvene klasifikacije djelatnosti, koji se odnose na godišnji obračun ovjerava javni računovoda prije njegovog podnošenja Zavodu za platni promet.

Svojim potpisom javni računovoda garantira ispravnost iskaza tj. da su u skladu sa zakonom, Kodeksom i Standardima.

Konsolidirane računovodstvene iskaze pravna osoba je dužna sačinjavati i dostaviti Zavodu za platni promet do kraja srpnja tekuće godine za prethodnu godinu. Obveza sačinjavanja konsolidiranih računovodstvenih iskaza je jedanput godišnje sa iskazom stanja poslovnog rezultata na kraju poslovne godine.

Obveze i rokovi podnošenja računovodstvenih iskaza drugim zainteresiranim tijelima, organizacijama i osobama mogu se utvrditi zakonom, ugovorom ili općim aktom pravne osobe.

U slučaju postupka redovne likvidacije, stečaja ili nastanka statusne promjene, pravna osoba podnosi računovodstveni iskaz u formi godišnjeg obračuna od početka poslovne godine do dana nastale promjene, u roku od 60 dana od dana nastale promjene.

Pravna osoba može sastavljati i podnositi Zavodu za platni promet sve ili pojedine računovodstvene iskaze za razdoblje kraće od godinu dana, ako se na temelju tih iskaza ostvaruju određena prava.

1. 3. Računovodstveno izvještavanje o obavljanju
djelatnosti u inozemstvu

Članak 5.

Odredbe ovog zakona odnose se i na poduzeće odnosno dijelove poduzeća koja obavljaju poslove u inozemstvu.

Ako je stranim propisima za poduzeća ili dijelove poduzeća utvrđena obveza vođenja knjigovodstva, odredbe ovog zakona primjenjuju se samo na konsolidirani računovodstveni izvještaj.

Konsolidirani računovodstveni izvještaj iz stavka 2. ovog članka, podnosi se u roku od 30 dana nakon isteka roka predaje obračuna u inozemstvu.

Članak 6.

Ako stranim propisima za poduzeća i dijelove poduzeća nije utvrđena obveza vođenja posebnog knjigovodstva, kao i podnošenja i revizije godišnjih obračuna, pravna osoba može odlučiti da za njih ne vodi posebno knjigovodstvo, već da njihova sredstva i obveze, kao i rezultate koje ostvaruje, iskazuje u svom knjigovodstvu.

2. KODEKS I STANDARDI

Članak 7.

U vođenju knjigovodstva i sastavljanju računovodstvenih iskaza pravna osoba je dužna da se pridržava Kodeksa i primjenjuje Standarde.

Standardi moraju biti usklađeni sa međunarodnim računovodstvenim standardima i odgovarajućim direktivama Europske Unije.

Članak 8.

Ministar financija donosi rješenje o usklađenosti Standarda i Kodeksa sa zakonom.

Rješenje o suglasnosti objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Izmjene Standarda tijekom godine primjenjuju se od početka predstojeće godine.

3. KNJIGOVODSTVENI DOKUMENTI, POSLOVNE KNJIGE I RAČUNOVODSTVENI ISKAZI

Članak 9.

Vrste, sadržaj, kontrola i kretanje knjigovodstvenih dokumenata, kao i namjena, vrste, oblici i način vođenja poslovnih knjiga, utvrđuju se Standardima.

3.1. Knjigovodstveni dokumenti i poslovne knjige

Članak 10.

Knjigovodstveni dokument je pismena isprava o nastaloj poslovnoj promjeni, sastavljena u skladu sa zakonom, Kodeksom i Standardima.

Članak 11.

Pravna osoba je dužna da vodi poslovne knjige u skladu sa zakonom, Kodeksom i Standardima.

Poslovne knjige imaju karakter javnih dokumenata.

Ministar obrane propisuje oblik i način vođenja poslovnih knjiga za ustanove i jedinice oružanih snaga.

3.2. Način vođenja poslovnih knjiga i kontni planovi

Članak 12.

Poslovne knjige vode se po načelu dvojnog knjigovodstva.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, za budžet Federacije, kantona i općina ministar financija može propisati vođenje poslovnih knjiga po načelu budžetskog (kameralnog) knjigovodstva.

Poslovne knjige koje se vode po načelu budžetskog (kameralnog) knjigovodstva su: dnevnik, knjiga prihoda, knjiga rashoda, knjiga blagajne, knjiga uložaka i tekućeg računa, knjiga inventara, knjiga materijala i knjiga potrošnje i obveza.

Članak 13.

Poslovne knjige vode se primjenom kontnih planova utvrđenih Standardima.

Naputak o sadržini kontnog plana kao i tumačenja primjene kontnog plana, donosi direktor Zavoda.

Ministar obrane propisuje kontni plan i sadržinu kontnog plana kao i oblike i sadržinu računovodstvenih iskaza za ustanove i jedinice oružanih snaga.

3.3. Polugodišnji i godišnji obračun

Članak 14.

Pravna osoba utvrđuje stanje sredstava i obveza prema izvorima sredstava na dan 30. lipnja (polugodišnji obračun) i 31. prosinca (godišnji obračun) kao i rezultate poslovanja (prihode i rashode) od početka poslovne godine do dana utvrđivanja stanja.

Članak 15.

Godišnji i polugodišnji obračun sadrži slijedeće računovodstvene iskaze:

- 1) Bilancu stanja,
- 2) Bilancu uspjeha.

Sheme Bilance stanja i Bilance uspjeha sastavni su dio ovog zakona.

Članak 16.

Pravna osoba može da ostvaruje određena prava i izvršava određene obveze na temelju obračuna za periode koji su kraći od perioda iz članka 14. ovog zakona.

Periodični obračuni iz stavka 1. ovog članka predaju se Zavodu za platni promet do kraja mjeseca koji slijedi iza posljednjeg mjeseca obračunskog perioda.

3.4. Konsolidirani godišnji obračun

Članak 17.

Kod statusnih oblika povezivanja, u skladu sa Zakonom o preduzećima ("Službene novine Federacije BiH", broj 194), sastavlja se i konsolidirani godišnji obračun.

Pod konsolidiranim godišnjim obračunom podrazumijeva se obračun za statusni oblik povezivanja koja čine ekonomsku cjelinu u kome su izlučeni interni odnosi između tih osoba na temelju kapitala, potrošnje i obveza i prihoda i rashoda.

Konsolidirani godišnji obračun sadrži i bilancu stanja i bilancu uspjeha koji se sastavlja u skladu sa Standardima.

Ako je statusni oblik povezivanja iz odredbi ovog članka dioničko društvo, iznos kapitala ne sadrži vrijednost vlastitih dionica koje ono pridržava.

Članak 18.

Obveza za izradu konsolidiranog obračuna nastaje od prvog mjeseca po isteku mjeseca u kome je formiran statusni oblik povezivanja.

Obveza za izradu konsolidiranog obračuna prestaje krajem mjeseca u kome je statusni oblik povezivanja prestao da postoji.

3.5. Čuvanje knjigovodstvenih dokumenata, poslovnih knjiga, računovodstvenih iskaza i poslovnih izvještaja

Članak 19.

Pravna osoba je dužna da uredno čuva knjigovodstvena dokumenta, poslovne knjige, računovodstvene iskaze i poslovne izvještaje.

Standardima se utvrđuju rokovi i način čuvanja knjigovodstvenih dokumenata, poslovnih knjiga, računovodstvenih iskaza i poslovnih izvještaja.

4. PROCJENJIVANJE POZICIJA RAČUNOVODSTVENIH ISKAZA

Članak 20.

Pod procjenjivanjem pozicija računovodstvenih iskaza podrazumijeva se utvrđivanje vrijednosti pojedinačnih pozicija bilance stanja i bilance uspjeha.

4.1. Opća načela procjenjivanja

Članak 21.

Pri sastavljanju računovodstvenih iskaza pravna osoba je dužna da se pridržava slijedećih općih načela procjenjivanja:

1. stalnosti, koje pretpostavlja trajnost poslovanja pravne osobe iz koga proizilazi periodičnost i privremenost izvještavanja, kao i nepostojanje obveza apsolutno tačnog procjenjivanja po tržišnim cijenama, koje je prijeko potrebno samo u slučaju prestanka rada pravne osobe;

2. dosljednosti, prema kome odabrana pravila procjenjivanja treba da se dosljedno primjenjuju iz godine u godinu u određenom vremenskom periodu, s tim da u slučaju njihove izmjene u aneksu treba iskazati efekte izvršene promjene i obrazložiti razloge koji su je uvjetovali;

3. opreznosti, prilikom bilanciranja koje sadrži:

a) načelo realizacije, po kome se u bilancu mogu uključivati samo realizirani efekti, b) načelo nejednake vrijednosti (impariteta), po kome se za bilanciranje pozicija aktive primjenjuju najniže vjerovatne vrijednosti, a za bilanciranje obveza najviše vjerovatne vrijednosti, iz čega u bilanci uspjeha, proizilazi odmjeraivanje troškova i rashoda, prema gore (na više) i vrijednosti prodaje i prihoda prema dolje (na niže), kao i uzimanje u obzir svih obezvređenja i rezerviranja, bez obzira na to da li je zbog toga poslovni rezultat dobitak ili gubitak;

4. uzročnosti prihoda i rashoda, po kome se u obzir uzimaju svi prihodi i rashodi koji se odnose na posmatrani obračunski period;

5. pojedinačnog procjenjivanja sredstava i obveza prema izvorima pri čemu eventualna grupna procjenjivanja koja mogu biti korišćena radi racionalnosti, treba da proistječu iz pojedinačnih procjenjivanja;

6. povezanosti bilance u vremenu, po kome postoji veza između krajnje bilance prethodne godine i početne bilance predstojeće godine pravne osobe.

4.2. Usklađivanje poslovnih knjiga i inventariziranje

Članak 22.

Usklađivanje glavne knjige sa dnevnikom i pomoćnih knjiga sa glavnom knjigom vrši se obvezatno prije sastavljanja polugodišnjih i godišnjih obračuna, te prije inventariziranja.

Članak 23.

Knjigovodstveno stanje sredstava i obveza prema izvorima usklađuju se najmanje jednom godišnje sa stvarnim stanjem koje se utvrđuje inventarizanjem.

Redovno inventariziranje sredstava i obaveza prema izvorima vrši se sa stanjem na dan 31. prosinca.

Pored redovnog inventariziranja utvrđenog stavkom 2. ovog članka pravna osoba može donijeti odluku o kontinuiranom inventariziranju pojedinih pozicija bilance stanja koje se vrši tijekom godine.

Pored inventariziranja iz st. 2. i 3. ovog članka pravna osoba vrši inventariziranje i usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja i prilikom: primopredaje dužnosti, promjena cijena proizvoda i robe, statusnih promjena i u drugim slučajevima određenim zakonom.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka pravna osoba može i predvidjeti svojim aktom i dužne periode za vršenje popisa bibliotetskog materijala (knjiga, filmova, fotosa, arhivske građe i slično), s tim što ti periodi ne mogu biti duži od pet godina.

Organizaciju i tehniku inventariziranja (određivanje komisija, načina i rokova popisa i načina usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem) uređuje pravna osoba svojim aktom.

4.3. Obvezatni postupci pri procjenjivanju pozicija bilance stanja

Članak 24.

Stalna sredstva sistematski se opisuju primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje proistječu iz procjenjenog vijeka trajanja stalnih sredstava ili primjenom amortizacijskih kvota utvrđenih na temelju planiranog korišćenja stalnih sredstava. Obračun i opisivanje stalnih sredstava bliže se uređuje Kodeksom i Standardima

Godišnje amortizacijske stope samostalno utvrđuje pravno lice na temelju nomenklature utvrđene Standardima.

Pravne osobe u kojima društveni kapital iznosi više od polovine kapitala, ne mogu primjenjivati ni godišnje amortizacijske stope od onih koje su Standardima predviđene.

Članak 25.

Procjenjivanje i iskazivanje pozicija bilance stanja kao što su: stalna sredstva u obliku stvari, prava i razgraničenja, novčanih sredstava, plemenitih metala, potrošnice, zaliha i kratkoročnih razgraničenja, kratkoročnih i dugoročnih obveza, razgraničenja i kapitala utvrđeni su Kodeksom i Standardima.

Članak 26.

Revalorizacija sredstava, obveza i kapitala vrši se na temelju odredaba Kodeksa i Standarda, a obračun se vrši na posebnoj grupaciji konta. Utvrđena razlika na kraju godine se u zavisnosti od njenog karaktera uključuje u bilancu uspjeha, kao pozitivan ili negativan ukupni efekat revalorizacije.

Članak 27.

U svrhu izrade računovodstvenih iskaza Državni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine utvrđuje i objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" slijedeće koeficijente:

1) mjesečni koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

2) koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda od početka do kraja mjeseca, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

3) koeficijent prosječnog mjesečnog rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda od početka do kraja mjeseca, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

4) koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda od svakog mjeseca u godini do kraja godine, do 10. januara tekuće godine za prethodnu godinu;

5) koeficijent rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda u odnosu na isti mjesec prethodne godine, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

6) mjesečni koeficijent rasta cijena na malo, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

7) koeficijent rasta cijena na malo od početka godine do kraja mjeseca, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

8) koeficijent prosječnog mjesečnog rasta cijena na malo od početka godine do kraja mjeseca, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec;

9) koeficijent rasta cijena na malo od svakog mjeseca u godini do kraja godine, do 10. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu;

10) koeficijent rasta cijena na malo u odnosu na isti mjesec iz prethodne godine, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine objavljuje dnevno srednje tečajevne stranih valuta.

4. 4. Utvrđivanje i iskazivanje poslovnog rezultata

Članak 28.

Pravna osoba utvrđuje poslovni rezultat na temelju ostvarenih prihoda i rashoda u obračunskom periodu na koji se taj rezultat odnosi.

Poslovni rezultat utvrđuje se kao polugodišnji i godišnji. Polugodišnji poslovni rezultat se utvrđuje na dan 30. lipnja tekuće godine za proteklo polugodište. Godišnji poslovni rezultat utvrđuje se na dan 31. prosinca tekuće godine za proteklu godinu.

Članak 29.

Poslovni rezultat može biti pozitivan ili negativan.

Pozitivni poslovni rezultat nastaje u slučaju kada je iznos ukupnih prihoda veći od iznosa ukupnih rashoda i naziva se dobit. Iznos dobiti se utvrđuje pozitivnom razlikom naznačenih elemenata. Dobit se utvrđuje u iznosima prije i poslije oporezivanja.

Negativan poslovni rezultat (gubitak) nastaje u slučaju kada je iznos ukupnih prihoda manji od iznosa ukupnih rashoda. Iznos gubitka se utvrđuje negativnom razlikom naznačenih elemenata.

Članak 30.

Ukupan prihod sastoji se od redovnih prihoda i neposrednih prihoda, a ukupan rashod se sastoji od redovnih rashoda i neposrednih rashoda. Redovni prihodi i rashodi i neposredni prihodi i rashodi su definirani u Kodeksu i Standardima.

U troškove prodatih učinaka i neposrednih rashoda ne uključuju se:

- amortizacija stalnih sredstava stambenih zgrada, stanova i objekata društvenog standarda, ukoliko se po tim osnovama ne ostvaruju prihodi,
- prijenos kapitala.

U troškove prodatih učinaka uključuju se porezi, doprinosi i druge daštine koje ne zavise od poslovnog rezultata.

U neposredne rashode uključuje se iznos negativnog efekta revalorizacije koji nastaje kada je suma efekata revalorizacije sredstava manja od zbira iznosa revalorizacije obveza i kapitala.

U vrijednost prodatih učinaka i neposrednih prihoda ne uključuju se:

- iznosi koji se na temelju zakona naplaćuju kroz prodajnu cijenu učinaka i usmjeravaju u posebne, zakonom određene namjene,
- bezpovratni namjenski ulozi (sredstva samodoprinosi i sl.),
- donosi kapitala.

U neposredne prihode uključuje se iznos pozitivnog efekta revalorizacije koji nastaje kada je suma efekata revalorizacije sredstava veća od zbira iznosa revalorizacije obveza i kapitala.

Članak 31.

Prihode, rashode i poslovni rezultat pravna osoba iskazuje u obrascu "Bilanca uspjeha".

4. 5. Utvrđivanje i iskazivanje raspodjele poslovnog rezultata

Članak 32.

Dobit nakon oporezivanja pravna osoba raspodjeljuje na dijelove koji postaju obaveze sa unaprijed utvrđenim rokom dospijea (dividende, plaće iz dobiti i sl.) i na dijelove koji postaju obveza po osnovi kapitala.

Raspodjelom dijela dobiti na obveze po osnovi kapitala povećava se nominirani i nenominirani kapital što je uređeno Kodeksom i Standardima.

Neraspoređeni dio dobiti predstavlja nenominirani kapital. Neraspoređena dobit mora se rasporediti u slučaju nastupanja statusnih promjena pravne osobe.

Gubitak se raspoređuje na teret nenominiranog i/ili nominiranog kapitala. Neraspoređeni iznos gubitka iskazuje se kao neraspoređeni gubitak tekuće godine. Pravna osoba je dužna da neraspoređeni gubitak iz prethodne godine rasporedi najkasnije na kraju predstojeće godine.

Utvrđivanje raspoređivanja dobiti i gubitka vrši se na osnovu općeg akta pravne osobe u skladu sa zakonom.

5. OBJAVLJIVANJE I NAKNADNO DOSTAVLJANJE RAČUNOVODSTVENIH ISKAZA

Članak 33.

Zavod za platni promet obrađuje i objavljuje podatke iz računovodstvenih iskaza i dužan je da, u slučaju dati podaci nisu javno publicirani u glasilu institucije ili na drugi način, svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi na njegov zahtjev da, uz odgovarajuću naknadu, bilancu stanja, bilancu uspjeha i konsolidirane bilance koji su sačinjene koncem godine, u obujmu definiranom ovim zakonom za svaku pravnu osobu, izuzev pravnih osoba za koje je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona zabranjeno objavljivanje, odnosno davanje takvih podataka.

Pravna osoba je dužna na poslije izvršene ispravke godišnjeg obračuna, dostaviti taj obračun Zavodu za platni promet sa izvještajem o reviziji ispravljenog obračuna, u roku od deset dana od dana izvršene ispravke.

6. STRUČNI KADROVI ZA OBAVLJANJE RAČUNOVODSTVENIH POSLOVA

Članak 34.

Poslove vođenja poslovnih knjiga i sastavljanje knjigovodstvenih iskaza obavlja osoba koja ima pored odgovarajuće školske spreme i položen ispit za zvanje samostalnog računovođe.

Zavod vrši edukaciju i izdavanje uvjerenja o položenom ispitu samostalnog računovođe.

Privlaštenje za obavljanje poslova samostalnog računovođe, odnosno rješenje o oduzimanju tog privlaštenja izdaje Zavod na temelju svog općeg akta. Rješenje o oduzimanju privlaštenja za obavljanje poslova samostalnog računovođe objavljuje se u sredstvima javnog informiranja.

Status i djelokrug Zavoda uredit će se posebnim zakonom.

Članak 35.

Ovjeravanje godišnjih računovodstvenih iskaza vrši stručna osoba u zvanju javnog računovođe. Zvanje javnog računovođe stječe se prema programu obrazovanja i polaganja ispita kojeg donosi direktor Zavoda.

Nostrifikaciju inozemnih zvanja javnih računovođa vrši Zavod.

Privlaštenje za obavljanje poslova javnog računovođe, odnosno rješenje o oduzimanju tog privlaštenja izdaje Zavod. Rješenje o oduzimanju privlaštenja za obavljanje poslova javnog računovođe objavljuje se u sredstvima javnog informiranja.

7. KAZNENE ODREDBE

Članak 36.

Novčanom kaznom od 5.000 do 25.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba ako: 1) ne podnese u cjelini i o roku računovodstvene iskaze (članak 4.); 2) ne iskazuje rezultate poslovanja za jedinice u inozemstvu (članak 5. i 6.); 3) ne primjenjuje Standarde i ne pridržava se Kodeksa (članak 7.);

4) ne vodi poslovne knjige po načelu dvojnog odnosno budetskog (kameralnog) knjigovodstva (članak 12.); 5) ne čuva knjigovodstvena dokumenta, poslovne knjige, računovodstvene iskaze i poslovne izvještaje utvrđene Standardima (članak 19.);

6) ne usklađuje poslovne knjige i ne vrši inventariziranje sredstava i obveza prema izvorima (čl. 22. i 23.);

7) ne obračunava amortizaciju stalnih sredstava (članak 24.);

8) razliku revalorizacije ne uključi u bilancu uspjeha (članak 26.);

9) u troškove prodatih učinaka i neposrednih rashoda i u vrijednost prodatih učinaka neposrednih prihoda, uključi ili ne uključi iznose u odgovarajuće kategorije (članak 30.);

10) ne raspoređi dobit i gubitak (članak 32.).

Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 DEM, i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup odgovorna osoba:

1) u organizaciji za poslove statistike ako ne utvrdi i objavi koeficijente (članak 27);

2) u instituciji koja obrađuje i objavljuje računovodstvene iskaze, ako određene iskaze ne da fizičkoj ili pravnoj osobi (članak 33. stavak 1.);

3) u pravnoj osobi, ako ne dostavi ispravke godišnjeg obračuna (članak 33. stavak 2.);

4) u pravnoj osobi, ako povjeri vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje računovodstvenih iskaza nestručnoj osobi (članak 34. stavak 1.).

Članak 37.

Novčane kazne utvrđene ovim zakonom plaćaju se u valuti utvrđene zakonom o valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka na dan plaćanja.

8. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38.

Do osnutka i početka rada Zavoda poslove zavoda predviđene ovim zakonom obavljat će Udruženje računovođa i revizora Federacije.

Članak 39.

Stručna osoba za vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje računovodstvenih iskaza i ovjeravanje računovodstvenih iskaza glede ovog zakona, dužna su najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona položiti stručni ispit za zvanje samostalnog odnosno javnog računovođe.

Članak 40.

Obavezuje se Udruženje računovođa i revizora Federacije da do osnutka i početka rada Zavoda objavi u "Službenim novinama Federacije BiH" Kodeks i Standarde, najkasnije u roku od 15 dana od dana početka primjene ovog zakona.

Članak 41.

Do uspostavljanja valute Federacije novčane kazne utvrđene odredbama članka 36. ovog zakona mogu se plaćati u protuvrijednosti valute u kojoj se obavlja unutrašnji platni promet.

Članak 42.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1. siječnja 1995. godine.

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

NAZIV PRAVNOG LICA _____

SJEDIŠTE PRAVNOG LICA _____

Pravna lica razvrstana po Jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti u oblast 01 do 13 osim grane 1101 - Baknarstvo i podgrupe 110201 - Osiguranje imovine i lica

BILANS USPJEHA
od _____ do _____

Grupa kanta ili konto	P o z i c i j a	Oznaka za AOP	DJE LATNOST - IZNOS				
			Proizvodna	Uslu na	Trgovinska	Finansijska	UKUPNO (4 do 7)
1	2	3	4	5	6	7	8
90, 91 i 92	Troškovi prodatih učinaka	101					
94, 95 i 96	Vrijednost prodatih učinaka	102					
dio 980	PRIHODI (102-101)	103					
dio 980	RASHODI (101-102)	104					
93	Neposredni rashodi	105					
97	Neposredni prihodi	106					
981	Dobitak (103+106-105)	107					
982	Gubitak (104+105-106)	108					
dio 985	Porez na dobitak	109					
	Dobitak posl. oporezivanja (107-109)	110					

SAMOSTALNI RAČUNOVOĐA

M. P.

JAVNI RAČUNOVOĐA

NAZIV PRAVNOG LICA _____

SJEDIŠTE PRAVNOG LICA _____

Pravna lica razvrstana po Jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti u oblast 01 do 13 osim grane 1101 i podgrupe 110201 - Osiguranje imovine i lica

BILANS STANJA
na dan _____ godine

GRUPA KONTA ILI KONTO	P O Z I C I J A	OZNAKA ZA AOP	I Z N O S		
			BRUTO	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	NETO (4-5)
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA A. OBRTNA SREDSTVA (od 202 do 213)	201			
10	Novčana sredstva i plemeniti metal	202			
11	Pretra ivanja po osnovu vrijednosnih papira	203			
12	Kupci	204			
13	Kratkoročni krediti, zajmovi, depoziti i kaucije	205			
14	Kratkoročna potra iva-nja po osnovu participacije	206			

GRUPA KONTA ili KONTO	P O Z I C I J A	OZNAKA ZA AOP	I Z N O S		
			BRUTO	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	NETO (4-5)
1	2	3	4	5	6
15	Kratkoročna potra ivanja od povezanih pravnih lica	207			

16	Potraživanja u komisijama i konsignacionim poslovima	208			
18	Ostala kratkoročna potraživanja	209			
19	Kratkoročna razgraničenja	210			
20, 21, 22 i 23	Materijal	211			
50	Proizvodnja	212			
51, 55 i 56	Proizvodi i roba	213			
	B. STALNA SREDSTVA (115+120)	214			
	I STALNA SREDSTVA U OBLIKU STVARI (216 do 219)	215			
00	Zemljište	216			
01	Gradevine	217			
02	Oprema	218			

GRUPA KONTA ili KONTO	POZICIJA	OZNAKA ZA AOP	I Z N O S		
			BRUTO	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	NETO (4-5)
1	2	3	4	5	6
03	Dugogodišnji zasadi i osnovno stado	219			
	II STALNA SREDSTVA U OBLIKU PRAVA (221 do 229)	220			
040, 041 i 042	Materijalna prava	221			
043	Osnivačka ulaganja	222			
05	Upisan a neuplaćeni kapital	224			
06	Vrijednosni papiri	225			
07	Dugoročni krediti, zajmovi, depoziti i kaucije	226			
080, 081, 082 i dio 089	Dugoročna potraživanja po osnovu participacije	227			
083, 084, 085, 086 i dio 089	Dugoročna potraživanja od povezanih pravnih lica	228			
09	Dugoročna razgraničenja	229			
	UKUPNA AKTIVA (201+214)	230			

GRUPA KONTA ili KONTO	POZICIJA	OZNAKA ZA AOP	I Z N O S		
			BRUTO	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	NETO (4-5)
1	2	3	4	5	6
99	VANBILANSNA EVIDENCIJA	231			
	PASIVA	232			
	I KRATKOROČNE OBAVEZE (234 do 241)	233			

60	Dobavljači	234			
61	Kratkoročni krediti	235			
62	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	236			
64	Kratkoročne obaveze prema povezanim pravnim licima	238			
65	Obaveze po komisionim i konsignacionim poslovima	239			
66 i 67	Ostale kratkoročne obaveze	240			
69	Kratkoročna razgraničenja	241			
	II DUGOROČNE OBAVEZE (243 do 248)	242			
70	DUGOROČNI KREDITI	243			

GRUPA KONTA ili KONTO	POZICIJA	OZNAKA ZA AOP	I Z N O S		
			BRUTO	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	NETO (4-5)
1	2	3	4	5	6
71	Dugoročne obaveze po osnovu participacije	244			
72	Dugoročne obaveze prema povezanim pravnim licima	245			
73	Obligacioni zajmovi	246			
74	Ostale dugoročne obaveze	247			
79	Dugoročna razgraničenja	248			
	III KAPITAL (250+251+252+253+254+255-256)	249			
80	Društveni kapital	250			
81	Društveni kapital	251			
82	Dioničarski kapital	252			
83	Kapital ličnih društava	253			
84	Inokosni kapital	254			
880, 881, 882	Nenomirani kapital	255			
887	Nepokriveni gubitak	256			
	UKUPNA PASIVA (233+242+249)				
99	VANBILANSNA EVIDENCIJA	257			

SAMOSTALNI RAČUNOVOĐA M.P.

JAVNI RAČUNOVOĐA

Naziv pravnog lica _____

Sjedište pravnog lica _____

Za pravna lica razvrstana u granu 101 - Bankarstvo i podgrupu 110201 - Osiguranje imovine i lica

BILANS USPJEHA

za period _____ do _____

Broj grupe konta ili konta	P o z i c i j a	Oznaka za AOP	I z n o s
1	2	3	4
460+975	Aktivne kamate i učešće u pozitivnom rezultatu (popunjavaju samo banke)	101 +	

920+956	Posivne kamate i učešća u negativnom rezultatu (popu-njavaju samo banke)	102 -
-	MARŽA	103 + ili -
96 bez 960	NAKNADE za bankarske usluge i drugo (popunjavaju samo banke)	104 +
96	Naknade za osiguravajuće usluge (popunjavaju samo osigurav.organ.)	104 +
	Svega naknade od plasmana i usluga (+103+104)	105 + ili -
90	Troškovi materijala, energije, plata i amortizacija	106 -
91	Usluge	107 -
dio 92	Troškovi finansiranja	108 -
dio 92	Porezi koji ne zavise od poslovnog rezultata	109 -
93	Naknade za štete iz osiguranja	110 -
94	Ukalkulisana rezervisanja	111 -
	Svega troškovi (106 do 111)	112 -
dio 980	Rashodi (+105-112, 105>112)	113 +
dio 980	Rashodi (+105-112, 105<112) i (-105-112)	114 -
95 (kod ban. bez 956)	Neposredni rashodi	115 -
97 (kod ban. bez 975)	Neposredni prihodi	116 +
981	Dobitak (+113+116-115, —113+116>115) (-114+116 115, —114+115<115)	117 +
982	Gubitak (-114-115+116 — 114+115>116) (+113-115+116, — 113+116<115)	118 -
dio 989	Porez na dobitak	119 -
dio 989	Dobitak poslije oporezivanja	120 +

SAMOSTALNI RAČUNOVOĐA

M. P.

JAVNI RAČUNOVOĐA

NAZIV PRAVNOG LICA _____

SJEDIŠTE PRAVNOG LICA _____

Za pravna lica razvrstana u granu 1101 - Baknarstvo i podgrupu 110201 - Osiguranje imovine i lica

BILANS STANJA

na dan _____ godine

Grupa konta ili konto	P o z i c i j a	Oznaka za AOP	I Z N O S		
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA A. OBRTNA SREDSTVA (202+211)	201			
	I Novac, plemeniti metali, zalihe i potra ivanja iz tekućeg poslovanja (203 do 210)	202			
20	Efektivni novac	203			
21	Depozitni novac	204			
22	Plemeniti metali i dragocjenosti	205			
23	Vrijednosni papiri-instrumenti plaćanja	206			
24	Zalihe	207			
25	Potra ivanja iz tekućeg poslovanja	208			
280-284	Potra ivanja po osnovu internih odnosa	209			

29	Kratkoročna razgraničenja	210			
	II Kratkoročni plasmani (212+220)	211			
	II - 1 Kratkoročni plasmani u dinarima (213 do 219)	212			

1	2	3	4	5	6
30	Kratkoročni plasmani u vrijednosne papire	213			
310-321	Potra ivanja po osnovu kratkoročnih kredita	214			
323-326	Potra ivanja po osnovu kratkoročnih depozita	215			
33	Potra ivanje po osnovu kratkoročnih participacija	216			
34	Kratkoročna potra ivanja od povezanih pravnih lica	217			
35	Kratkoročna potra ivanja u poslovima za tuđi račun	218			
36	Dospjela nenaplaćena potra ivanja	219			
	II - 2 Devizna sredstva i kratkoročnih plasmani u devizama (221 do 229)	220			
400	Valute	221			
401-406	Devizni tekući računi	222			
41	Kratkoročni plasmani u vrijednosne papire u devizama	223			
42	Potra ivanja po osnovu kratkoročnih kredita u devizama	224			
43	Kratkoročni depoziti u devizama	225			
44	Kratkoročna potra ivanja u devizama po osnovu participacija	226			
45	Kratkoročna potra ivanja u devizama od povezanih pravnih lica	227			
46	Kratkoročna potra ivanja u devizama u poslovanju za tuđi račun	228			
47	Dospjela nenaplaćena potra ivanja u devizama	229			
1	2	3	4	5	6
	B. STALNA SREDSTVA (231+234+237+254)	230			
	I. Stvari i materijalna dobra (232+233)	231			
000-004	Stvari	232			
005-007	Materijalna prava, osnivačka ulaganja i goodwill	233			
	II. Upisani neuplaćeni kapital (235+236)	234			
010-013	Upisani neuplaćeni kapital (u dinarima)	235			
014-017	Upisani neuplaćeni kapital u devizama	236			
	III. Dugoročni plasmani (238+245+252)	237			
	III - 1 Dugoročni plasmani u dinarima (239 do 244)	238			
02	Dugoročni plasmani u vrijednosne papire	239			
030-042	Dugoročni krediti	240			
043-045	Dugoročni depoziti	241			
05	Potra ivanja po osnovu dugoročnih participacija	242			
06	Dugoročna potra ivanja od povezanih pravnih lica	243			
07	Dugoročna potra ivanja u poslovanju za tuđi račun	244			

	III - 2 Dugoročni plasmani u devizama (246 do 251)	245			
08	Dugoročni plasmani u vrijednosne papire u devizama	246			
09	Dugoročni krediti u devizama	247			
10	Dugoročni depoziti u devizama	248			

1	2	3	4	5	6
11	Potraživanja po osnovu dugoročnih participacija u devizama	249			
12	Dugoročna potraživanja u devizama od povezanih pravnih lica	250			
13	Dugoročna potraživanja u devizama po osnovu poslovanja za tuđi račun	251			
	III - 3 Dugoročna razgraničenja (252-253)	252			
19	Dugoročna razgraničenja u devizama	253			
	IV - Sredstva rezervi osiguravajućih organizacija i njihovi plasmani (255 do 259)	254			
14	Dugoročna ulaganja društvenog kapitala i tehničkih rezervi	255			
15	Sredstva početnog fonda sigurnosti	256			
16	Sredstva rezerve sigurnosti	257			
17	Sredstva matematičke rezerve	258			
18	Sredstva preventive	259			
	UKUPNA AKTIVA (201+230)	260			
99	Vanbilansna evidencija	261			
1	2	3	4	5	6
	PASIVA A. KRATKOROČNE OBAVEZE (263+267+276)	262			
	I. Obaveze po osnovu tekućeg poslovanja i internih obračunskih odnosa (264 do 266)	263			
26-27	Obaveze iz tekućeg poslovanja	264			
285-289	Obaveze po osnovu internog poslovanja	265			
59	Kratkoročna razgraničenja	266			
	II. Kratkoročni izvori u dinarima (268 do 275)	267			
50	Depoziti po viđenju	268			
51	Kratkoročne obaveze po vrijednosnim papirima	269			
52	Kratkoročno oročeni depoziti	270			
53	Obaveze po kratkoročnim kreditima	271			
54	Obaveze po osnovu kratkoročnih participacija	272			
55	Kratkoročne obaveze prema nepovezanim licima	273			
56	Kratkoročne obaveze u poslovanju na tuđi račun	274			
57	Dospjele neizmirene obaveze	275			
	III. Kratkoročni izvori u devizama (277 do 284)	276			
70	Tekući račun i depoziti banaka u devizama	277			
71	Ostali depoziti po viđenju u devizama	278			

72	Obaveze po kratkoročno oročenim depozitima u devizama	279			
73	Obaveze po kratkoroč. kreditima u devizama	280			
740-744	Kratkoročne obaveze u devizama po osnovu participacija	281			

1	2	3	4	5	6
745-748	Kratkoročne obaveze u devizama prema povezanim pravnim licima	282			
750-753	Kratkoročne obaveze u devizama u poslovanju za tuđi račun	283			
754-758	Dospjele neizmirene obaveze u devizama	284			
	B. DUGOROČNE OBAVEZE (286+294)	285			
	I - Dugoročne obaveze u dinarima (287 do 293)	286			
61	Dugoročne obaveze po vrijednosnim papirima	287			
62	Dugoročno oročeni papiri	288			
63	Obaveze po dugoročnim kreditima	289			
64	Dugoročne obaveze po osnovu participacije	290			
65	Dugoročne obaveze prema povezanim pravnim licima	291			
66	Dugoročne obaveze u poslovanju za tuđi račun	292			
69	Dugoročna rezervisanja i razgraničenja	293			
	II - Dugoročne obaveze u devizama (295 do 299)	294			
76	Dugoročno oročeni devizni depoziti	295			
77	Obaveze po dugoročnim kreditima u devizama	296			
780-784	Dugoročne obaveze u devizama po osnovu participacija	297			
785-788	Dugoročne obaveze u devizama prema povezanim pravnim licima	298			
79	Dugoročne obaveze u devizama u poslovanju za tuđi račun	299			
1	2	3	4	5	6
	C. KAPITAL, REZERVE OSIGURANJA I EMISIJA NOVCA (301+308+313)	300			
	I Kapital (302 do 307)	301			
800	Društveni kapital	302			
801	Dr avni kapital	303			
81	Dioničarski kapital	304			
820-826	Kapital ličnih društava	305			
827-829	Inokosni kapital	306			
82	Nenormirani kapital	307			
	II Rezerve osiguranja (309 do 312)	308			
83	Početni fond sigurnosti	309			
84	Fond rezervni sigurnosti	310			
85	Fond matematičke rezervi osiguranja ivota	311			
86	Fond preventive	312			
	III Emisija novca (313 - 314)	313			
89	Emisija novca	314			
	UKUPNA PASIVA	315			

99	Vanbilansna evidencija	316			
----	------------------------	-----	--	--	--

SAMOSTALNI RAČUNOVOĐA

M.P.

JAVNI RAČUNOVOĐA

NAZIV PRAVNOG LICA _____

SJEDIŠTE PRAVNOG LICA _____

Javna lica razvrstana po Jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti u oblast 14
 BILANS PRIHODA I RASHODA
 u periodu od _____ do _____ 19__ godine

Konto	Pozicija	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4
	I Rashodi (148+149)	101	
	<u>1. Rashodi materijala, amortizacija, zakupnine, plata i dnevnica (103 do 112)</u>	102	
600	Materijal	103	
601	Energija	104	
602	Otpis sitnog inventara	105	
603	Amortizacija	106	
604	Zakupnina	107	
605	Plata	108	
606	Naknade plata i zajednička potrošnja radnika	109	
607	Dnevnice u zemlji	110	
608	Dnevnice u inostranstvu	111	
609	Ostali rashodi grupacije	112	
	<u>2. Rashodi usluga i da bine (114 do 122)</u>	113	
610	Transportne usluge	114	
611	Izdaci za reprezentaciju, reklamu i propagandu	115	
612	Naknade za usluge banaka i SDK	116	
613	Premija osiguranja	117	
614	Kamate	118	
615	Otplate kredita i zajmova	119	
616	Održavanje i popravci	120	
617	Da bine	121	
619	Ostali funkcionalni rashodi	122	
grupa konta 62	<u>3. Izdvajanja za rad radne zajednice i organa uprave</u>	123	
1	2	3	4
grupa konta 63	<u>4. Izdvajanja za posebne namjene organa uprave</u>	124	
grupa konta 64	<u>5. Izdvajanja za druge jedinice</u>	125	
grupa konta 65	<u>6. Izdvajanja za narodnu odbranu i zaštitu</u>	126	
	<u>7. Izdvajanja za privrednu djelatnost (128 do 134)</u>	127	
660	Unapređenje ekonomskih odnosa sa inostranstvom	128	
661	Kompenzacije, premije, regresi i naknade	129	
662	Investicije u privredi	130	
663	Ostale potrebe i intervencije u privredi	131	
664	Izdvajanja za br i razvoj privredno nedovoljno razvijenih područja u okviru DPZ	132	
665	Izdvajanja za br i razvoj privredno nedovoljno razvijenih područja van teritorije DPZ	133	
669	Ostali rashodi grupacije	134	

	8. <u>Izdavanja zadruštvene djelatnosti</u> (136 do 145)	135	
670	Obrazovanje i vaspitanje	136	
671	Nauka	137	
672	Kultura	1338	
673	Fizička kultura	139	
674	Socijalna i dječija zaštita	140	
675	Zapošljavanje	141	
676	Zdravstvena zaštita i osiguranje	142	
677	Penzijско i invalidско osiguranje	143	
678	Ostvarenje osnovnih prava boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca	144	
679	Ostali rashodi grupacije	145	
	9. <u>Izdavanja za ostale opšte društvene potrebe</u>	146	
686	Izdavanja za stalnu bud etsku rezervu	147	

1	2	3	4
	Ukupni rashodi tekuće godine (102+113+123+124+125+126+127+135+146+147)	148	
690	Višak rashoda iz prethodne godine	149	
	II Prihodi (_____)	150	
	1. <u>Prihodi iz bud eta</u> (152+153)	151	
700	Prihodi iz bud eta DPZ	152	
709	Ostali bud etski prihodi	153	
grupa konta 71	2. <u>Prihodi od vlastite djelatnosti</u> (155 do	154	
grupa konta 72	3. <u>Prihodi od poreza naplate</u>	155	
grupa konta 73	4. <u>Prihodi od poreza na poslovni rezultat</u>	156	
	5. <u>Prihodi od poreza na promet proizvoda, usluga, nepokretnosti prava</u> (158 do 164)	157	
740	Osnovni porez na promet proizvoda	158	
741	Posebni porez na promet proizvoda	159	
742	Osnovni porez nanaknade za usluge	160	
743	Posebni porez na naknade za usluge	161	
744	Porez na promet nepokretnosti	162	
745	Porez na promet prava	163	
749	Ostali prihodi grupacije	164	
	6. <u>Prihodi od poreza na prihode od imovine, imovinskih prava i ostalih poreza</u> (166 do 170)	165	
750	Porez na prihod od imovine i imovinskih prava	166	
751	Porez na imovinu, nasljeđe i poklone	167	
752	Porez od stranih lica	168	
753	Porez na ukupan prihod	169	
759	Ostali prihodi grupacije	170	
	7. <u>Prihodi od taksa i carina</u> (172 do 177)	171	
760	Administrativne takse	172	
761	Komunalne takse	173	
762	Sudske takse	174	
763	Ostale takse	175	

764	Carine	176	
765	Ostale uvozne da bine	177	
	8. <u>Prihodi po posebnim propisima, od organa i organizacija DPZ, po osnovu investicija u privredi i ostalih prihoda (179 do 182)</u>	178	
770	Prihodi po posebnim propisima	179	
771	Prihodi od organa i organizacija DPZ	180	
772	Prihodi po osnovu investicija u privredi	181	
779	Ostali prihodi grupacije	182	
	9. <u>Prihodi od drugih DPZ (184 do 186)</u>	183	
780	Doprinosi iz bud eta	184	
781	Dopunska izdvajanja drugih DPZ	185	
784	Ostali prihodi grupacije	186	
	Ukupni prihodi tekuće godine (151+154+155+156+157+165+171+178+183)	187	
790	Viška prihoda iz prethodne godine	188	
	Sveukupni prihodi (187+188)	189	
	Višak rashoda tekuće godine	190	
	Sveukupan višak rashoda (101-189)	191	
	Višak prihoda tekuće godine (187-148)	192	

1	2	3	4
	Sveukupan višak prihoda (189 - 101)	193	
	III. Raspored viška prihoda nad rashodima (195 do 199) = 193)	194	
820	Sredstva rezervi	195	
821	Prenos u bud et za narednu godinu	196	
822	Povrat uplatiocima	197	
823	Dio za druge namjene	198	
829	Neraspoređeni dio viška prihoda	199	
	IV Raspored viška rashoda nad prihodima (201+202) = 191)	200	
840	Pokriće rashoda dodatnim sredstvima	201	
841	Neraspoređeni dio viška rashoda	201	

SAMOSTALNI RAČUNOVOĐA

M. P.

JAVNI RAČUNOVOĐA

NAZIV PRAVNOGLICA _____

SJDIŠTE PRAVNOG LICA _____

Pravna lica razvrstana po Jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti u oblast 14

BILANS STANJA

na dan _____ 19__ godine

Grupa konta ili konto	P o z i c i j a	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4
10	I. AKTIVA A. Obrtna sredstva Novčana sredstva i plemeniti metali	201	
11	Potra ivanja po osnovu vrijednosnih papira	202	
12	Kratkoročna potra ivanja	203	
13	Kratkoročni plasmani	204	
16	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim ppovezanim jedinicama	205	
20	Zalihamaterijala i robe	206	

21	Zalihe sitnog inventara	207	
19	Vremenska razgraničenja	208	
00	B. Stalna sredstva Stalna sredstva u obliku stvari	209	
009	Ispravka vrijednosti	210	
00-009	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava u obliku stvari (209-210)	211	
01	Stalna sredstva u obliku prava	212	
019	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava u obliku prava	213	
01-019	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava u obliku prava (212-213)	214	
02	Dugoročni plasmani	215	
03	Vrijednosni papiri	216	
04	Sredstva rezervi	217	
05	Sredstva ostalih namjena	218	
09	Dugoročna razgraničenja	219	
	UKUPNA AKTIVA (201 do 219)	220	

1	2	3	4
30	II. PASIVA A. <u>Kratkoročne obaveze i razgraničenja</u> Kratkoročne obaveze	221	
31	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	222	
32	Kratkoročni krediti i zajmovi	223	
33	Obaveze prema radnicima	224	
36	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	225	
39	Kratkoročna ograničenja	226	
40	B. <u>Dugoročne obaveze i razgraničenja</u> Dugoročni krediti i zajmovi	227	
41	Ostale dugoročne obaveze	228	
49	Dugoročna razgraničenja	229	
50	C. <u>Kapital</u> <u>Društveni kapital</u>	230	
51	Dr avni kapital	231	
52	Ostali kapital	232	
53	Nenormirani kapital	233	
58	Neraspoređeni višak rashoda	234	
59	Neraspoređeni višak prihoda	235	
	UKUPNA PASIVA (221 do 235)		

SAMOSTALNI RAČUNOVOĐA

M.P

JAVNI RAČUNOVOĐA

21

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O REVIZIJI**

Proglašava se Zakon o reviziji koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-300/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

**ZAKON
O REVIZIJI****1. OSNOVNE ODREDBE****Članak 1.**

Ovim zakonom uređuje se revizija računovodstvenih iskaza pravnih osoba sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Reviziju računovodstvenih iskaza i druge poslove revizije obavljaju poduzeća za reviziju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Strana poduzeća za reviziju i revizori mogu obavljati reviziju samo zajednički sa domaćim poduzećima za reviziju.

Članak 3.

Pod revizijom računovodstvenih iskaza, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se ispitivanje i ocjena računovodstvenih iskaza, kao i podataka i metoda primjenjenih u njihovom sastavljanju i na toj osnovi davanje stručnih mišljenja o tome da li računovodstveni iskazi realno i objektivno odrađavaju stanje sredstava, kapitala i obveza i rezultate poslovanja pravne osobe (u daljem tekstu: revizija).

Pod drugim poslovima revizije, glede ovog zakona, podrazumijeva se ispitivanje i ocjena poslovanja, organiziranost poslovnih funkcija, načina donošenja poslovnih odluka, funkcioniranja informacijskog sustava, kao i druga pitanja značajna za poslovanje pravne osobe.

Članak 4.

Revizija se vrši po zahtjevu pravne osobe.

Revizija je obavezna kada je predviđena posebnim zakonom.

2. ZAVOD ZA RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU**Članak 5.**

Za poslove usavršavanja i razvoja računovodstva i revizije i stručnog osposobljavanja kadrova u oblasti računovodstva, revizije i poslovnih finansija osniva se Zavod za računovodstvo i reviziju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod).

Članak 6.

Osnivač Zavoda je Parlament Federacije.

Članak 7.

Zavod je javna ustanova koja obavlja djelatnost iz djelokruga poslovanja utvrđenog ovim zakonom.

Zavod ima svojstvo pravne osobe.

Sjedište Zavoda je u Sarajevu.

Zavod ima pečat.

Pečat Zavoda sadrži i naziv Zavoda ispisanim latiničnim pismom i grb Federacije.

Članak 8.

Rad Zavoda je javan.

Knjige i isprave Zavoda imaju značaj javnih isprava.

Članak 9.

Za obavljanje poslova iz svog djelokruga Zavod je odgovoran Parlamentu Federacije.

Zavod podnosi Parlamentu Federacije godišnji izvještaj o svom radu i godišnji program rada. Na zahtjev Parlamenta Zavod podnosi izvještaj i u kraćem roku.

Članak 10.

Zavod ima Statut.

Statutom Zavoda uređuje se naročito: organizacija Zavoda, uvjeti i kriteriji za osnivanje organizacijskih i izdvojenih jedinica, njihov djelokrug i međusobni odnosi, rukovođenje Zavodom, prava, obveze i odgovornosti zaposlenih, organi i postupak utvrđivanja odgovornosti zaposlenih, finansiranje Zavoda, kao i druga pitanja koja su od značaja za rad Zavoda.

Članak 11.

U okviru djelatnosti iz članka 5. ovog zakona Zavod obavlja naročito slijedeće poslove:

- istrađuje svjetska dostignuća teorije i prakse računovodstva i revizije;
- utvrđuje i donosi Kodeks profesionalne etike revizora, te vrši nadzor nad njegovom primjenom u praksi;
- obučava kadrove za zvanje revizora i ovlaštenog revizora;
- organizira i sprovodi polaganje ispita za zvanje revizora i ovlaštenog revizora;
- izdaje i oduzima certifikat o ispunjavanju uvjeta za rad poduzeća za reviziju;
- izdaje i oduzima dozvolu za rad (licencu) ovlaštenom revizoru i revizoru;
- izdaje certifikat za zvanje revizora i ovlaštenog revizora i nostrificira zvanje inozemnog revizora;
- utvrđuje i objavljuje standarde računovodstva i revizije;
- utvrđuje i donosi uputstva za primjenu u praksi revizije i druga uputstva koja se odnose na metodologiju obavljanja revizije;
- vrši kontrolu primjene odnosno pridržavanje standarda i metodologije za obavljanje revizije;
- utvrđuje i objavljuje standarde računovodstva, revizije i poslovnih finansija;
- vodi registar poduzeća za reviziju i registar ovlaštenih revizora i revizora;
- utvrđuje smjernice za formiranje cijena revizijskih usluga;
- učlanjuje se u odgovarajuće međunarodne računovodstvene i revizijske institucije i organizacije s ciljem praćenja razvoja poslova iz navedenih oblasti u svijetu i prilagođavanja tih saznanja našoj računovodstvenoj i revizijskoj praksi;
- obavlja poslove iz oblasti publiističke djelatnosti;
- obavlja i druge poslove utvrđene općim aktom Zavoda.

3. PODUZEĆA ZA REVIZIJU**Članak 12.**

Poduzeće za reviziju osniva se u skladu sa zakonom o poduzećima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Poduzeće za reviziju mora da zapošljava najmanje jednog ovlaštenog revizora.

Većinu članova tijela upravljanja poduzećem za reviziju čine ovlašteni revizori i revizori.

Članak 13.

Poduzeće za reviziju ne može obavljati reviziju kod pravne osobe sa kojom je kapitalno povezan.

Članak 14.

Poduzeće za reviziju, pored obavljanja poslova revizije, može obavljati i savjetodavne i edukativne poslove iz računovodstva, finansijskog poslovanja, analize, ustrojstva i nadzora poslovnih funkcija pravne osobe, poreznog savjetovanja, procjene poduzeća kao i druge slične poslove.

Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovog članka poduzeće za reviziju organizira poseban dio, odnosno dijelove, nezavisno od dijela koji obavlja reviziju.

Članak 15.

Poslovi revizije obavljaju se na osnovi ugovora.

Članaka 16.

Poduzeće za reviziju obvezatno je da se osigura od odgovornosti za štetu koju može prouzročiti obavljanjem revizije.

4. OSOBE KOJE OBAVLJAJU REVIZIJU

Članak 17.

Reviziju u poduzeću za reviziju obavljaju ovlašteni revizor i revizor (u daljem tekstu: revizor).

Revizor treba da ispunjava slijedeće uvjete:

1. da ima najmanje visoku školsku spremu ekonomskog i pravnog smjera;
2. da je položio ispit za određeno znanje i dobio certifikat od Zavoda;
3. da ima dozvolu za rad (licencu) koja se obnavlja svake dvije godine;
4. da je upisan u registar kod Zavod;
5. da nije osuđivan za krivična djela iz oblasti privrednog kriminala;
6. da ispunjava uvjete utvrđene Kodeksom profesionalne etike revizora;
7. da nije strani državljanin.

Izuzetno od odredbe točke 7. stavak 2. ovog članka, revizor može biti strani državljanin ako poslove revizije obavlja po članku 2. stavak 2. ovog zakona ili ako reviziju obavlja preduzeće za reviziju u koje je uložio kapital stranih pravnih osoba, pod uvjetom da je izvršena nostrifikacija zvanja inozemnog revizora kod Zavoda.

Članak 18.

Kandidat za polaganje ispita za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora mora imati najmanje tri godine radnog iskustva u zvanju revizora.

Kandidat za polaganje ispita za stjecanje zvanja revizora mora imati najmanje dvije godine radnog iskustva sa odgovarajućom visokom spremom na poslovima revizije i na finansijsko-računovodstvenim poslovima.

Članak 19.

Ispiti za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora i revizora polažu se na način i po programu za polaganje ispita koje utvrđuje Zavod.

5. OBAVLJANJE REVIZIJE

Članak 20.

Revizija se vrši na način propisan ovim zakonom i u skladu sa Međunarodnim standardima revizije.

Članak 21.

Revizori su nezavisni i samostalni u obavljanju revizije.

Reviziju ne može obavljati:

1. osobe koje su u radnom odnosu kod pravne osobe kod koje se revizija obavlja;
2. osoba koja je dioničar ili ulagač kapitala u pravnu osobu kod koje se revizija obavlja;
3. osoba koja je sa vlasnikom ili direktorom pravne osobe kod koje se obavlja revizija srodnik po krvi u pravoj liniji, a po bočnoj liniji do četvrtog stepena zaključno, braćni drug ili srodnik po svojini do drugog stepena zaključno, pa i onda kada je

brak prestao, staratelj, štićenik, usvojitelj, usvojenik, hranitelj ili hranjenik sa vlasnikom ili direktorom pravne osobe kod koje se obavlja revizija.

Članak 22.

Ako se u postupku revizije pojavi izuzetno složeno pitanje, a ovlašteni revizor ocijeni da je za rješavanje tog pitanja neophodno angažirati stručnjaka izvan reda njegovih suradnika i izvan reda zaposlenih kod pravne osobe kod koje se revizija obavlja, poduzeće za reviziju može angažirati tog stručnjaka uz pismenu suglasnost pravne osobe kod koje se revizija obavlja.

Članak 23.

Pravna osoba je dužna da revizoru stavi na raspolaganje potrebne isprave i pruži druge informacije neophodne za provedbu postupka revizije i sročivanje izvještaja o obavljenoj reviziji.

Ako pravna osoba ograniči obujam ispitivanja ili onemogući primjenu određenih revizijskih postupaka, poduzeće za reviziju dužno je da to na odgovarajući način istakne u izvještaju, u skladu sa standardima revizije.

Članak 24.

Izvještaj o obavljenoj reviziji sročuje i potpisuje ovlašteni revizor u skladu sa standardima koje propisuje Zavod.

Izvještaj o obavljenoj reviziji služi korisniku revizije prvenstveno za njegovo predstavljanje u pravnom prometu.

Članak 25.

Učesnici u obavljanju revizije dužni su da informacije i saznanja o poslovanju pravne osobe kod koje su obavljali reviziju čuvaju trajno kao profesionalnu tajnu.

Članak 26.

Revizori u postupku revizije sačinjavaju radnu dokumentaciju koja se čuva kod poduzeća za reviziju. Ova dokumentacija ne može biti korištena za druge namjene, osim za potrebe revizije.

Članak 27.

Revizor ne može koristiti saznanja do kojih je došao u postupku obavljanja revizije za stjecanje bilo kakve imovine ili druge koristi za sebe ili za druge osobe.

Članak 28.

Revizor ima pravo pristupa knjigama, ispravama i dokumentaciji pravne osobe i može zahtijevati objašnjenja i informacije koje smatra neophodnim za obavljanje revizije.

Ovlašteni revizor ima pravo da prisustvuje godišnjoj skupštini ili sjednici drugog tijela upravljanja pravne osobe kod koje se revizija obavlja, da zahtjeva objašnjenja i materijale i da učestvuje u radu sjednice postavljanjem pitanja i davanjem odgovora i mišljenja o svakom dijelu poslovanja koje podliježe postupku revizije.

6. POSEBNE ODREDBE

Članak 29.

Ukoliko se poslovi revizije ne obavljaju u skladu sa ovim zakonom, Statutom i Kodeksom profesionalne etike revizora, direktor Zavoda je dužan, poduzeću za reviziju, ovlaštenom revizoru, i revizoru, izreći slijedeću kaznu: mjeru;

1. vremensku zabranu obavljanja djelatnosti od šest do 12 mjeseci;
 2. trajnu zabranu obavljanja djelatnosti, brisanje iz registra.
- U slučaju ponovljene greške za koju je izrečena vremenska kazna, izriče se trajna zabrana obavljanja djelatnosti.

Članak 30.

Izvršena revizija se smatra ništavnom ako poduzeće za reviziju:

- obavlja poslove revizije a nije osnovano kao poduzeće za reviziju odnosno nema najmanje jednog ovlaštenog revizora (članak 12. st. 1. i 2.);
- obavlja poslove revizije kod pravnih osoba sa kojima je kapitalno povezana (članak 13.);
- poslove revizije ne obavi na način propisan ovim zakonom (članak 20.).

Izvršena revizija se smatra ništavnom ako ovlaštena osoba za vršenje revizije:

- obavlja inozemni revizor kojemu nije priznato (nostrificirano) zvanje kod Zavoda (članak 17. stavak 3);
- obavlja osoba koja je ne može obavljati (članak 21. stavak 2).

7. KAZNENE ODREDBE

Članak 31.

Novčanom kaznom od 5.000 do 25.000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup preduzeće za reviziju:

1. ako se ne osnuje po propisima po kojima se utvrđuje osnutak poduzeća (članak 12. stavak 1.);
2. ako obavlja poslove revizije a u svom sastavu nema namjere jednog ovlaštenog revizora (član 12. stav 2.);
3. ako većinu u tijelima upravljanja ne čine ovlašteni revizori i revizori (članak 12. stavak 3.);
4. ako obavlja reviziju kod pravne osobe sa kojim je kapitalno povezano (članak 13.);
5. ako se ne osigura od odgovornosti za štetu koju može prouzročiti obavljanjem revizije (članak 16.);
6. ako poslove revizije obavlja strani revizor, a nije mu priznat (nostrificiran) naziv kod Zavoda (članak 17. stavak 3.);
7. ako povjerenu reviziju ne obavlja na način propisan ovim zakonom ili na osnovu propisanih standarda (članak 20.);
8. ako poslove revizije obavlja osoba koja je ne može obavljati (članak 21. stavak 2.);
9. ako ne osigura tajnost informacija i saznanja o poslovanju pravne osobe kod koje vrši reviziju i ako koristi saznanja do kojih je došao u postupku obavljanja revizije (čl. 25. i 27.).

Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup i odgovorno lice u poduzeću za reviziju novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 DEM.

Članak 32.

Novčanom kaznom od 5.000 do 25.000 DEM, kaznit će se pravno lice za privredni prijestup ako obavlja poslove revizije u smislu ovog zakona a nije osnovano kao preduzeće za reviziju (članak 2. stavak 1. i članak 12. stavak 1.).

Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi za privredni prijestup kaznom od 1.000 do 5.000 DEM

Članak 33.

Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 DEM, kaznit će se za prekršaj revizor:

- ako poslove revizije ne obavlja na način propisan ovim zakonom ili na osnovi propisanih standarda revizije (članak 20.);
- ako obavlja poslove revizije a ne ispunjava uvjete za upis u registar kod Zavoda (članak 17. stavak 2.);
- ako obavlja poslove revizije strani revizor kojem nije priznat (nostrificiran) naziv kod Zavoda (članak 17. stavak 3.);
- ako obavlja poslove revizije kod pravne osobe kod koje ne može obavljati reviziju (članak 21. stavak 2.);
- ako ne čuva tajnost informacija i saznanja o poslovanju pravne osobe kod koje vrši reviziju i ako koristi saznanja do kojih je došao tijekom obavljanja revizije (čl. 25. i 27.).

Članak 34.

Novčanom kaznom od 3.000 do 15.000 DEM, kaznit će se za prekršaj poduzeće za reviziju ako ne pribavi pismenu suglasnost pravne osobe kod koje obavlja reviziju za angažiranje drugih stručnjaka (članak 22.).

Za radnju iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorno lice u poduzeću za reviziju kaznom od 1.000 do 5.000 DEM.

Članak 35.

Novčanom kaznom od 3.000 do 15.000 DEM, kaznit će se za prekršaj pravno lice:

- ako ne stavi revizoru na raspolaganje potrebne isprave i informacije (članak 23. stavak 1.);
- ako ne omogući revizoru pristup knjigama, ispravama i dokumentaciji odnosno pristup sjednicama skupštine i drugih tijela upravljanja (članak 28.).

Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorno lice u pravnoj osobi kaznom od 300 do 1.000 DEM.

Članak 36.

Novčane kazne utvrđene ovim zakonom plaćaju se u valuti utvrđenoj Zakonom o valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine na dan plaćanja.

8. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Izuzetno od odredbe članka 4. ovog zakona ovlašćuje se Ministarstvo financija da propiše kriterije za utvrđivanje prioriteta revizije za pravne osobe koje koriste državni kapital.

Članak 38.

Poslovi ekonomsko-financijske revizije započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona završit će se po odredbama zakona i drugih propisa koji su važi do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 39.

Zavod će se osnovati i početi sa radom najdalje u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 40.

Udruga enje računovoda i revizora Federacije Bosne i Hercegovine će do osnutka Zavoda obavljati određene poslove iz nadležnosti Zavoda.

Članak 41.

Udruga enje računovoda i revizora Federacije Bosne i Hercegovine, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, na osnovi isprave Generalnog direktora Službe društvenog knjigovodstva može dati privremenu potvrdu o zvanju (certifikat) i privremenu dozvolu za rad (licencu) za zvanje ovlašteni revizor i revizor osobama koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona uspješno obavljale poslove revizije u Službi društvenog knjigovodstva:

1. privremeni certifikat i licencu za zvanje ovlaštenog revizora osobi:

- koja ispunjava uvjete iz tač. 1, 2. i 6. stavka 2. članka 17. ovog zakona;
- koja je završila redovno osposobljavanje za obavljanje poslova revizije i radilo najmanje osam godina uspješno na obavljanju odgovarajućih poslova revizije u Službi društvenog knjigovodstva, ili

2. privremeni certifikat i licencu za zvanje revizora osobi:

- koja ispunjava uvjete iz tač. 1, 2. i 6. stavak 2. članka 17. ovog zakona;
- koja je završila redovno osposobljavanje za obavljanje poslova revizije i radilo najmanje četiri godine uspješno na obavljanju odgovarajućih poslova revizije u Službi društvenog knjigovodstva.

Osobe iz stavka 1. ovog članka moraju podnijeti pismeni zahtjev sa dokumentima i ispravama kojima dokazuju ispunjavanje navedenih uvjeta.

Članak 42.

Udruga enje računovoda i revizora Federacije Bosne i Hercegovine može u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona na pismeni zahtjev dati privremenu potvrdu o zvanju (certifikat) i privremenu dozvolu za rad (licencu) za zvanje ovlašteni revizor osobi:

- koja ispunjava uvjete iz tač. 1, 2. i 6. stavka 2. članak 17. ovog zakona;

1. 1.000.000 DEM za poslove osiguranja ivota,
 2. 2.000.000 DEM ako se društvo osniva za obavljanje više vrsti osiguranja,
 3. 2.000.000 DEM, ako se društvo osniva za obavljanje poslova reosiguranja.
- Iznos temeljnog kapitala se uplaćuje u DEM ili domaćoj valuti.

Članak 14.

Odobrenje za rad dioničkom društvu za osiguranje izdaje Ured za nadzor.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad podnose osnivači ili u njihovo ime osobe ili osoba koju oni odrede.

Osobe iz stavka 2. ovog članka du ne su uz zahtjev za izdavanje odobrenja Uredu za nadzor dostaviti:

1. statut društva s potpisima osnivača,
2. dokaz da su osigurana novčana sredstva u visini iznosa temeljnog kapitala društva,
3. akte poslovne politike (posebno uvjeta osiguranja i cjenika premija za sve vrste osiguranja za koje se društvo osniva, tehničke osnove, tablice maksimalnog pokrića),
4. poslovni plan društva za naredne tri godine poslovanja,
5. broj i kvalifikacijsku strukturu kadrova potrebnih za početak rada društva,
6. prijedlog za imenovanje upravitelja matematičke rezerve, ako će se društvo za osiguranje baviti poslovima osiguranja ivota.

Članak 15.

Poslovni plan sadr i osobito: očekivani premijski prihod, očekivane štete, troškove provođenja osiguranja i očekivanu dobit i druge podatke koji dokazuju trajnu mogućnost podmirivanju budućih obveza.

Članak 16.

Ured za nadzor du an je u roku 60 dana od dana podnošenja zahtjeva i dokaza iz stavka 3. članka 14. donijeti rješenje kojim odlučuje o zahtjevu ili tra i ispravku ili dopunu zahtjeva iz članka 14. ovog zakona.

Rješenje kojim se izdaje odobrenje za rad društvu ujedno je i davanje suglasnosti Ureda za nadzor na sve akte iz stavka 3. članka 14. na temelju kojih se izdaje odobrenje.

Rješenje Ureda za nadzor iz stavka 1. ovog članka konačno je i protiv njega se mo e pokrenuti upravni spor.

2. Društvo za uzajamno osiguranje

Članak 17.

Društvo za uzajamno osiguranje je društvo u kojem članovi uplatom uloga (doprinosa) međusobno jamče da će se na načelima uzajamnosti i solidarnosti pokriti štete nastale ostvarenjem ugovorenih rizika.

Društvo za uzajamno osiguranje ne posluje radi stjecanja dobiti nego se sredstva prikupljaju ulogom samo u onom opsegu koji je potreban za ispunjenje obveza prema osiguranicima i za stvaranje rezervi sigurnosti.

O sredstvima društva odlučuju osiguranici koji sami upravljaju društvom.

Članak 18.

Društvo za uzajamno osiguranje mogu osnovati domaće pravne i fizičke osobe, a postupak osnivanja je kao kod dioničkog društva za osiguranje.

Za osnivanje društva za uzajamno osiguranje potrebno je da ugovor o uzajamnom osiguranju od istih rizika sklopi najmanje 250 osoba.

Članak 19.

Društvo za uzajamno osiguranje mo e se osnovati kao društvo za uzajamno osiguranje s neograničenim ulogom ili kao društvo za uzajamno osiguranje s ograničenim ulogom.

Društvo za uzajamno osiguranje s neograničenim ulogom mo e od svakog osiguranika zahtijevati uplatu dodatnog uloga potrebnog za namirenje nepokrivenih šteta, bez ograničenja.

Društvo za uzajamno osiguranje s ograničenim ulogom mo e od svakog osiguranika zahtijevati da plati dodatni ulog koji nije veći od njegovog prethodno uplaćenog cijelog uloga, ako su štete i ostali rashodi veći od prethodno uplaćenog uloga i ostalih prihoda društva.

Članak 20.

Za osnivanje društva za uzajamno osiguranje s neograničenim ulogom članova osnivači moraju uplatiti najmanje 30%, a ako se društvo osniva s ograničenim ulogom članova najmanje 50% iznosa temeljnog kapitala iz članka 13. ovog zakona, zavisno da li se društvo osniva za obavljanje jedne ili više vrsta osiguranja.

Članak 21.

Ugovor o osnivanju društva mora sadr avati:

1. imena odnosno tvrtke osnivača,
2. tvrtku, sjedište i djelatnost društva,
3. iznos temeljnog kapitala društva,
4. visinu pojedinačnog osnivačkog uloga,
5. broj pojedinačnih osnivačkih uloga koje osnivači upisuju,
6. odredbe o načinu, uvjetima i rokovima uplate osnivačkih i eventualnih kasnijih uloga te vraćanju uplaćenih osnivačkih uloga s kamatom,
7. upravljanju i vođenju poslova društva,
8. način formiranja i uporabe fondova i rezervi,
9. odredbe o posljedicama promjene statuta, općih uvjeta osiguranja i odluke o prestanku rada društva na sklopljene ugovore osiguranja,
10. poslovanju društva,
11. način na koji članovi društva jamče pojedinom članu za štetu i način kako se postaje ili prestaje članom društva,
12. te druga pitanja značajna za osnivanje i poslovanje društva za uzajamno osiguranje.

Članak 22.

Statutom društva određuje se osobito:

1. način utvrđivanja, uvjeti i rokovi uplate uloga,
2. pravo na naknadu štete,
3. odredbe o neograničenom odnosno ograničenom ulogu,
4. obveza uplate dodatnog uloga za pokriće gubitka ili mogućnost da se gubitak društva pokrije smanjenjem naknade svim članovima,
5. uvjeti i način raspodjele dobiti (vraćanje dijela uloga ili njegovog prijenosa u narednu godinu odnosno u rezerve sigurnosti),
6. odredbe o početku i prestanku članstva u društvu,
7. prava i obveze članova koji istupe iz članstva.

Članak 23.

Osnivači društva za uzajamno osiguranje odnosno osoba ili osobe koje oni ovlaste podnose Uredu za nadzor zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje društva za uzajamno osiguranje.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovog članka osnivači društva za uzajamno osiguranje du ni su dostaviti dokaze o ispunjavanju uvjeta za osnivanje društva za uzajamno osiguranje, i to:

1. ugovor o osnivanju društva za uzajamno osiguranje,
2. statut društva za uzajamno osiguranje,
3. dokaz o uplati sredstava početnog fonda sigurnosti.

Članak 24.

Ured za nadzor du an je donijeti rješenje kojim odlučuje o zahtjevu iz članka 23. ovog zakona u roku 60 dana od podnošenja zahtjeva i dokaza iz članka 23. ovog zakona.

Rješenje Ureda za nadzor iz stavka 1. ovog članka konačno je i protiv njega se mo e voditi upravni spor.

Članak 25.

Društvo za uzajamno osiguranje je pravna osoba s pravima, obvezama i odgovornostima utvđenim ovim zakonom i ugovorom o osnivanju.

Članak 26.

Društvom za uzajamno osiguranje upravljaju članovi.

Organi upravljanja, sastav i način rada organa društva za uzajamno osiguranje utvrđuje se statutom društva zavisno o ulogu.

Na upravljanje društvom odgovarajuće se primjenjuju propisi o društvu s ograničenom odgovornošću.

III - POSLOVANJE I SREDSTVA DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Članak 27.

Poslove osiguranja i reosiguranja društvo za osiguranje obavlja u svoje ime i za svoj račun.

Poslove osiguranja iz članka 2. ovog zakona društvo za osiguranje može obavljati i u svoje ime, a za račun drugih osoba ili u ime i za račun drugih osoba ili može posredovati kod tih poslova.

Članak 28.

Za obveze iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju društvo za osiguranje odgovara svim sredstvima.

Za ukupni iznos naknade nastalih šteta i ostalih obveza društva za uzajamno osiguranje koje se ne mogu namiriti iz sredstava društva jamče osiguranici svojim sredstvima sukladno ugovoru o osnivanju društva.

Članak 29.

Sredstva s kojima društvo za osiguranje posluje su: sredstva temeljnog kapitala, premija osiguranja, sredstva tehničke rezerve, sredstva preventivne, rezerve sigurnosti, sredstva poslovnog fonda i ostala sredstva društva.

Članak 30.

Premija za osiguranje sastoji se od funkcionalne premije i dijela premije za obavljanje djelatnosti osiguranja.

Funkcionalna premija sadrži i tehničku premiju, a može sadržavati dio za preventivu, ako je on uračunat u premiju.

Tehnička premija je dio premije namijenjen ispunjavanju obveza iz osiguranja.

Članak 31.

Sredstva tehničke rezerve društva za osiguranje čine: prijenosne premije i rezervirane štete, matematička rezerva osiguranja, rezerviranje za povrate premija ovisne i neovisne o rezultatu, propisano rezerviranje za kolebanje šteta, ostala osigurateljno-tehnička rezerviranja i neosigurateljno-tehnička rezerviranja.

Članak 32.

Sredstva osiguranja, izvota društvo za osiguranje dužno je voditi na posebnom računu i ona se ne mogu koristiti niti se nad njima može provoditi prisilno izvršenje za pokrivanje obveza društva za osiguranje koje ne proizlaze iz osiguranja, izvota.

Sredstva osiguranja, izvota imaju karakter štednje.

Članak 33.

Iz sredstava osiguranja, izvota društvo za osiguranje dužno je oblikovati matematičku rezervu osiguranja, izvota.

Matematička rezerva osiguranja, izvota jest razlika između sadašnje vrijednosti svih budućih obveza osiguratelja po ugovorima iz osiguranja, izvota i sadašnje vrijednosti svih budućih obveza ugovaratelja osiguranja po tim ugovorima.

Pod osiguranjem, izvota u smislu ovog zakona smatraju se sve vrste ugovora o osiguranju osoba kod kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva koja pokriju povećanih rizika u kasnijim godinama osiguranja (mirovinsko osiguranje, osiguranje invalidskih renti i sl.).

Članak 34.

Društvo za osiguranje koje se bavi osiguranjem, izvota dužno je pri osnivanju donijeti akt o oblikovanju, vođenju i korištenju matematičke rezerve.

Članak 35.

Prihodi društva za osiguranje formiraju se iz premije osiguranja, premije aktivnih poslova suosiguranja i reosiguranja i ostalih prihoda poslova osiguranja, prihoda od financiranja i drugih prihoda.

Pod ostalim prihodima osiguranja iz stavka 1. ovog članka, razumijevaju se prihodi po osnovi udjela u šteti poslova suosiguranja i reosiguranja, provizija, prihodi od regresa i ostali prihodi.

Članak 36.

Pod rashodima društva za osiguranje, u smislu ovog zakona, razumijevaju se rashodi za plaćanje šteta i ugovorenih svota osiguranja, rashodi za plaćanje šteta po osnovi aktivnih poslova suosiguranja i reosiguranja, rashodi za plaćanje premija po osnovi pasivnih poslova suosiguranja i reosiguranja, rashodi za preventivu i drugi rashodi poslova osiguranja, rashodi za provedbu djelatnosti osiguranja i reosiguranja te rashodi financiranja i izvanredni rashodi.

Rashodi za plaćanje odšteta po osnovi osiguranja, suosiguranja ili reosiguranja i ugovorenih svota, uređuje se na temelju ugovora odnosno općeg akta društva za osiguranje. Rashodima za štete smatraju se i troškovi utvrđivanja i procjenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahtjeva, sudski troškovi, troškovi vještačenja i drugi troškovi u svezi s likvidiranjem šteta.

Članak 37.

Rashodima društva za osiguranje smatraju se i:

1. izdvajanja iz premije osiguranja, izvota za matematičku rezervu osiguranja, izvota,

2. izdvajanja krajem obračunskog razdoblja koja se odnose na: vrijeme trajanja osiguranja odnosno reosiguranja u idućem razdoblju (prijenosne premije); nastale, a nenamirene obveze po osnovi osiguranja odnosno reosiguranja (rezervirane štete), rezervacije za masovne i katastrofalne štete u idućem razdoblju kao i rezerve za rente za osiguranja odgovornosti i nezgode.

Izdvajanja iz stavka 1. točke 2. ovoga članka istovremeno su i prihodi u idućoj godini.

Pod nastalim a nenamirenim obvezama razumijevaju se i neprijavljene štete, čiji se iznos utvrđuje na način predviđen općim aktom društva za osiguranje.

Način obračunavanja i visina dijela premije osiguranja odnosno reosiguranja koja se izdvaja na ime prijenosnih premija, rezerviranih šteta i rezervacije za masovne katastrofalne štete te način obračunavanja matematičke rezerve uređuje se općim aktom društva za osiguranje.

Članak 38.

Dio prihoda iz poslovanja društva za osiguranje koji po godišnjem obračunu preostane poslije podmirenja rashoda, iskazuje se kao ostvarena dobit.

Dobit iz stavka 1. ovog članka, na temelju odluke nadležnog organa društva za osiguranje, koristi se za:

1. pokriće gubitaka iz prethodne godine,

2. izdvajanje u rezerve sigurnosti,

3. isplatu dijela dobiti dioničarima odnosno ulagačima i djelatnicima društva, a kod društva za uzajamno osiguranje članovima (osiguranicima) povrat dijela uloga,

4. izdvajanje u druge rezerve društva,

5. izdavanje za udio u dobiti ugovorenih svota osiguranja, izvota,

6. zadržanu dobit.

Članak 39.

Društvo za osiguranje koje je formiralo rezerve sigurnosti najmanje u visini polovine od ostvarene prosječne premije osiguranja u posljednje dvije godine, pri čemu se premija iz prethodne godine uvećava indeksom porasta cijana na malo računajući i godinu za koju se raspoređuje ostvarena dobit, nije obvezno izdvojiti iz dobiti u rezerve sigurnosti.

Članak 40.

Ako prihod društva za osiguranje po godišnjem obračunu nije dovoljan za pokriće rashoda, društvo za osiguranje iskazuje gubitak iz poslovanja.

Članak 41.

Gubitak iz članka 40. ovog zakona društvo za osiguranje pokriva iz:

1. zadržane dobiti,
2. dodatnog uloga (uloga osiguranika kod društva za uzajamno osiguranje),
3. rezerve sigurnosti,
4. poslovnog fonda u dijelu koji se odnosi na novčana sredstva i sredstva u plasmanima čiji rok vraćanja ističe do dana podnošenja godišnjeg obračuna,
5. fonda preventive ako nadležni organ društva donese takvu odluku,
6. ostale rezerve.

Ako društvo za osiguranje nastali gubitak u cijelosti ne namiri na način iz stavka 1. ovog članka za nepokriveni dio gubitka smanjuje se temeljni kapital.

Članak 42.

Društvo za osiguranje dužno je sastavljati financijska izvješća o poslovanju i objaviti osnovne podatke iz bilance koje utvrdi Ured za nadzor.

Članak 43.

Društvo za osiguranje dužno je, u toku iduće poslovne godine namiriti nepokriveni gubitak iz prethodne godine, te nadoknaditi sredstva garancijskog fonda, ako su ta sredstva korištena za pokriće gubitka i smanjena ispod visine iznosa utvrđenih člankom 13. ovog zakona.

Članak 44.

Društvo za osiguranje koje se bavi osiguranjem života utvrđuje posebno dobit odnosno gubitak za tu vrstu osiguranja.

Društvo za osiguranje koje se bavi poslovima osiguranja i poslovima reosiguranja dužno je posebno utvrđivati dobit odnosno gubitak iz tih poslova i iskazivati jedinstveni rezultat.

Članak 45.

Ako se društvo za osiguranje bavi osiguranjem života i drugim vrstama osiguranja i predstoji mu likvidacija ili stečaj, a ispunjeni su Zakonom predviđeni uvjeti za osnivanje društva za osiguranje života, osiguranici života sredstvima tog društva mogu osnovati novo društvo za osiguranje života.

Ako ne postoje uvjeti iz stavka 1. ovog članka, sva osiguranja života, sa sredstvima, ustupaju se drugim društvima za osiguranje, ako ih ona prihvate.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog članka ne mijenjaju se preuzete obveze prema osiguranicima.

Ako ne postoje uvjeti za osnivanje novog društva za osiguranje života, odnosno za ustupanje ugovora o osiguranju života drugim društvima radi osnivanja novog društva za osiguranje života ili ustupanja tih osiguranja drugim društvima za osiguranje, ugovorene svote osiguranja mogu se smanjiti.

Za donošenje odluke o osnivanju odnosno ustupanju osiguranja iz st. 1. i 2. ovog članka, osiguranici života osnivaju odbor koji poduzima sve pripremne radnje za osnivanje novog društva za osiguranje života u skladu s odredbama ovog zakona ili za ustupanje osiguranja života drugim društvima za osiguranje.

Za osnivanje novog društva za osiguranje života i za smanjenje svota osiguranja odbor iz stavka 5. ovog članka zatražit će stručno mišljenje Ureda za nadzor.

IV - POTREBNA SREDSTVA DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Članak 46.

Društvo za osiguranje mora trajno raspolagati vlastitim sredstvima - garancijskim fondom dovoljnim da se njima jamči stalno ispunjenje obveza društva iz ugovora o osiguranju.

Vlastita sredstva - garancijski fond čine:

- 1) uplaćeni temeljni kapital umanjen za knjigovodnu vrijednost vlastitih dionica u vlasništvu društva,
- 2) rezerve sigurnosti,

3) prenesena dobit,

4) fond preventive ako nadležno tijelo upravljanja društva za osiguranje donese takvu odluku.

Članak 47.

Vlastita sredstva moraju iznositi najmanje:

a) za osiguranje i reosiguranje života najmanje 3,5% od matematičke rezerve osiguranja života i najmanje 5% od sredstava tehničke premije svih rizika osiguranja života, za koja se ne obračunava matematička rezerva, s time da se osnovica za obračun umanjuje za dio predan u reosiguranje, ali najviše do 15%,

b) za bolesnička osiguranja najmanje 12% od iznosa tehničke premije,

c) za ostala osiguranja i reosiguranja u iznosu većem koji se dobija primjenom jednog od ovih kriterija:

- 12% od bruto premije osiguranja, odnosno reosiguranja, umanje za poreze i takse iz premije i za storniranje, odnosno otpisane iznose premija, te za predane premije suosigurateljima i reosigurateljima, odnosno retrocesionarima, time da umanje može i iznositi najviše 50%, a za prekomorske brodove, nuklearna postrojenja i odgovornost brodara i nuklearnog poduzetnika i osiguranje zrakoplovstva s umanjejem najviše 85%,

- 20% od prosječnog iznosa šteta koji se dobije na način da se bruto isplate za osigurane događaje za protekle tri godine uvećavaju za bruto rezervu šteta na koncu protekle godine, i umanje za naplaćene regrese za protekle tri godine i rezervu šteta na početku tog razdoblja, time da se tako dobiveni iznos množi sa stopom koja se dobiva iz iznosa isplate za osigurane događaje za vlastiti račun i bruto isplate za osigurane događaje u posljednjoj godini. Ako je ovako dobivena stopa manja od 50%, primjenjuje se stopa od 50%.

Pri računanju visine vlastitih sredstava iz alineje druge stavka 1. ovog članka, društvo za osiguranje revalorizirat će indeksom rasta cijena na malo isplaćene štete i naplaćene regrese te rezervu šteta na početku razdoblja koja služi i za izračunavanje izdvajanja, ako je porast cijena na malo u jednoj ili obje prethodne godine bio veći od 10%.

Članak 48.

Vlastita sredstva - garancijski fond ne može u tijeku poslovanja biti manji od iznosa predviđenih u članku 13. ovog zakona.

Članak 49.

Društvo za osiguranje dužno je u poslovanju voditi brigu o tome da budu usklađeni visina vlastitih sredstava iz članka 47. ovog zakona i visina premije osiguranja u samoprildrugu.

Ako se vlastita sredstva smanje za iznos do 25% od u članku 47. ovog zakona propisanog iznosa, društvo za osiguranje dužno je donijeti program mjera kojim se u roku od 12 mjeseci uskladi poslovanje radi osiguranja propisanog iznosa vlastitih sredstava, a ako se vlastita sredstva smanje za više od 25%, društvo je dužno uskladiti poslovanje u roku od 18 mjeseci.

Ako se programom mjera u rokovima iz stavka 2. ovog članka ne osigura iznos vlastitih sredstava u visini iz članka 47. ovog zakona, društvo za osiguranje dužno je u roku od idućih šest mjeseci uskladiti opseg premijskog prihoda i visinu premije samoprildrugu.

Članak 50.

Društvo za osiguranje drži sredstva iz članka 46. ovog zakona na računima i u plasmanima u Federaciji i u poslovanju tim sredstvima dužno je brinuti o sigurnosti plasmana, odnosno ulaganja kako ne bi ugrozilo njihovu vrijednost i vlastitu likvidnost u izvršenju svojih obveza.

Ulaganje sredstava u nekretnine, opremu i uređenje poslovnog prostora, vlasničke uloge u društvu za osiguranje i druga poduzeća ne može prijeći 50% raspoloživih sredstava društva.

Ulaganje u pojedinu nekretninu, ili više nekretnina, koje se mogu smatrati jednim ulaganjem, ne smije prijeći 10% raspoloživih sredstava društva.

Ulaganje u zajmove osigurane hipotekom upisanom na nekretninama i pokretnim stvarima ili garancijom na puni iznos zajma s kamatama, koju daje banka ili Federacija ne mogu prijeći 40% raspoloivih sredstava društva, time da iznos zajma koji se osigurava hipotekom ne može prijeći 60% prometne vrijednosti stvari na kojoj je hipoteka upisana.

Ulaganje u dionice i druge utrive vrijednosne papire, kao obveznice, udjele u investicijskim fondovima i druge instrumente trišta novca i kapitala, kojima se trguje na uređenim tržištima, ne može prijeći 40% raspoloivih sredstava društva.

Ulaganje u vrijednosne papire iz stavka 5. ovoga članka kojima se ne trguje na uređenim tržištima novca i kapitala ne može prijeći 10% raspoloivih sredstava društva.

Pojedinačno ulaganje sredstava društva za osiguranje u dionice ili udjele u poduzećima i zajmove ne može prijeći 5% raspoloivih sredstava društva.

Iznimno od stavka 7. ovoga članka, ulaganje sredstava društva u federacijske vrijednosne papire i odobravanje zajmova Federaciji može iznositi do 10% raspoloivih sredstava društva.

Akontacije i zajmovi, koje društva prema općim uvjetima osiguranja odobrava uz predočenje vlastitih polica ne mogu prijeći 10% raspoloivih sredstava društva.

Zajmovi osiguranicima, obrtnicima, poljodjelicima i slobodnim profesijama osigurani hipotekom upisanom na nekretninama i pokretnim stvarima ne mogu prijeći 20% raspoloivih sredstava društva. Pojedinačno ulaganje društva u ovakve zajmove ne može prijeći 3% raspoloivih sredstava društva.

Sredstva osiguranja mogu se bez ograničenja, uz uvjet odobranja stalne likvidnosti, koristiti za odobravanje kredita bankama ili pravnim osobama, čiji povrat zajedno s kamatama moraju biti osigurani odgovarajućim garancijama ili jamstvima.

Ured za nadzor propisuje način utvrđivanja raspoloivih sredstava i plasmana, glede njihove ročnosti i može društvu za osiguranje dozvoliti ulaganja koja nisu navedena u ovom članku ili koja ne ispunjavaju navedene uvjete, ako time nisu ugroženi interesi osiguranika.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, sukladno propisima o deviznom poslovanju, društvo za osiguranje uz suglasnost Ureda za nadzor može držati dio sredstava na računima u inozemstvu.

V - NADZOR NAD POSLOVANJEM DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Članak 51.

Ured za nadzor iz članka 10. ovog zakona izdaje odobrenja za rad i nadzire da li društva za osiguranje posluju po ekonomskim načelima i pravilima struke osiguranja.

Ured za nadzor ima svojstvo pravne osobe, koji osniva Vlada Federacije.

Sjedište Ureda je u Sarajevu.

U obavljanju poslova utvrđenih ovim zakonom Ured je samostalan i odgovoran Vladi Federacije.

Sredstva za pokriće troškova financiranja Ureda u visini 10% osiguravaju se u federacijskom proračunu, a 90% sredstava izdvajaju društva za osiguranje, time da izdvajanje tih sredstava ne može iznositi više od 1.0% (tisućinka) od fakturirane premije osiguranja.

Članak 52.

Uredom upravlja Savjet koji ima pet članova koje imenuje i razrješava Vlada Federacije.

Članovi Savjeta imenuju se na četiri godine.

Članak 53.

Savjet Ureda donosi statut uz suglasnost Vlade Federacije, donosi godišnji program rada Ureda i prati njegovo izvršavanje, donosi proračun prihoda i rashoda Ureda, utvrđuje visinu sredstava koja izdvajaju društva za osiguranje za financiranje Ureda, daje suglasnost na izvješća koja Ured podnosi Vladi Federacije i odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim statutom Ureda.

Članak 54.

Radom Ureda rukovodi direktor kojeg imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog ministra financija.

Direktor Ureda imenuje se na četiri godine.

Članak 55.

Direktor rukovodi Uredom, zastupa ga, predstavlja i odgovara za njegov rad te u sklopu prava i dužnosti utvrđenih Zakonom organizira i osigurava zakonito i učinkovito obavljanje poslova iz djelokruga Ureda, predlaže Savjetu donošenje akata iz njegove nadležnosti i izvršava odluke Savjeta, te obavlja druge poslove koji su mu ovim zakonom, statutom ili drugim aktom Ureda stavljeni u nadležnost.

Članak 56.

U okviru prava i dužnosti utvrđenih ovim zakonom Ured utvrđuje:

- da li su osigurana vlastita sredstva u godišnjem obračunu društva za osiguranje sukladno odredbama čl. 47. i 48. ovog zakona,

- da li je imovina društva uložena u skladu s odredbama članka 50. ovog zakona.

Ured za nadzor daje mišljenje:

- o pravilnicima o načinu utvrđivanja prijenosnih premija i rezerviranih šteta, te o rezervacijama za masovne i katastrofalne štete i načinu kako su ti pravilnici primjenjeni u godišnjem obračunu,

- o primjeni čl. 6. i 7. ovog zakona,

- o tehničkim osnovama, uvjetima osiguranja, tarifama premija, te o pravilniku o utvrđivanju matematičke rezerve i njegovoj primjeni kod osiguranja života, kao i kod mirovinskih osiguranja, invalidskih i bolesničkih osiguranja (osiguranja s višegodišnjim trajanjem),

- uvjetima osiguranja i tarifama premija kod svih obveznih osiguranja,

- uvjetima osiguranja kod ostalih vrsta osiguranja osim transportnih i kreditnih osiguranja,

- ispravnosti godišnjih financijskih izvješća.

Članak 57.

O aktima iz članka 56. društvo za osiguranje dužno je tražiti mišljenje Ureda za nadzor prilikom osnivanja društva, te prilikom svake izmjene akta.

O primjeni ovih akata, o dovoljnosti vlastitih sredstava i njihovu ulaganju te o cjelovitosti ispravnosti obračuna, Ured za nadzor daje mišljenje uz svaki godišnji obračun.

Članak 58.

Radi osiguranja podataka za obavljanje nadzora nad osiguranjem, aktuarskih poslova i izradu tehničkih osnova i tarifa premija, društvo za osiguranje dužno je Uredu za nadzor dostavljati statističke i druge podatke prema vrstama i grupama osiguranja na način koji odredi Ured.

Članak 59.

Ured za nadzor može prenijeti pojedine poslove nadzora na za to ovlaštene institucije i stručne osobe (ovlašteni aktuar, ovlašteni revizor ili druga stručna osoba).

Potanje uvjete za dobivanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova propisuje ministar financija.

Potvrdu o ispunjavanju uvjeta iz stavka 2. ovoga članka i dozvolu za rad ovlaštenog aktuara izdaje Ministarstvo financija.

Članak 60.

Ured za nadzor ima pravo u svako doba provesti kontrolu poslovanja društva za osiguranje i izdavati naloge radi:

- osiguranja obavljanja djelatnosti na temelju zakonskih odredbi i plana poslovanja;

- uklanjanja posljedica učinjenih na štetu interesa vlasnika polica ili posljedica kojima su kršene odredbe pravilnog poslovanja.

Ti nalozi uključuju - ovisno o pojedinim slučajevima:

- poduzimanje određenih financijskih mjera (npr. izradu plana solventnosti u svrhu ponovnog zauzimanja stabilnih pozicija u slučaju da društvo više ne raspolaga nenamjenskim sred-

stvima u iznosu vlastitih sredstava ili izradu financijskog plana kojim bi se u kratkom roku osigurala potrebna vlastita sredstva, ili ograničenje slobodnog raspolaganja sredstvima društva);

- sazivanje upravnog odbora društva;
- zahtjev za promjenu poslovnog plana društva, što se također može odnositi i na postojeće uvjete i cjenike premija.

Članak 61.

Ured za nadzor može, u slučaju da društvo ne posluje u skladu sa Zakonom ili pravilima struke:

- ukinuti odobrenje za obavljanje pojedinih vrsta osiguranja ako društvo za osiguranje više ne ispunjava uvjete pod kojima je izdano odobrenje za rad ili ako dođe do tako ozbiljnih prekršaja da je takva mjera neizbježna;
- predati zahtjev za otvaranje stečajnog postupka obzirom na stanje sredstava društva za osiguranje;
- zahtijevati smanjenje isplate osiguranja i zabraniti plaćanje u svrhu izbjegavanja stečaja;
- zahtijevati promjenu postojećih uvjeta osiguranja, cjenike premija i ostalih akata;
- obustaviti izvršenje odluka i drugih akata društva za koje ocijeni da su u suprotnosti s propisima i statutom društva,
- zabraniti poslovanje odnosno pokrenuti kazneni postupak za slučaj nedozvoljenog nastavljanja poslovanja.

Članak 62.

Ured za nadzor može oduzeti odobrenje za obavljanje pojedinih ili svih vrsta osiguranja, kad društvo za osiguranje više ne zadovoljava uvjete za dodjelu odobrenja, u velikoj mjeri krši svoje zakonske obveze ili obveze preuzete planom poslovanja ili ako dođe do tako ozbiljnih prekršaja da bi nastavak poslovanja mogao ugroziti interese osiguranika ili ako društvo posluje protivno vlastitim općim aktima.

Ured za nadzor može oduzeti odobrenje za cjelokupni opseg poslovanja ako društvo nije u mogućnosti u zadanom vremenskom periodu izvršiti mjere predviđene u planu o solventnosti ili financijskom planu.

Oduzimanjem odobrenja onemogućava se daljnje izdavanje polica i zabranjuje se povećanje svota i produženje trajanja već izdatih polica.

U slučaju oduzimanja odobrenja Ured za nadzor poduzima mjere zaštite interesa osiguranika. Ured za nadzor može ograničiti ili zabraniti slobodno raspolaganje sredstvima društva.

Kod društva za uzajamno osiguranje ukidanje odobrenja za obavljanje ukupnog poslovanja osiguranja ima učinak odluke o prestanku društva.

Ukidanje odobrenja upisuje se u sudskom registru na temelju obavijesti Ureda za nadzor.

Rješenje o oduzimanju odobrenja, koju donosi Ured za nadzor je konačno i protiv njega društvo može voditi upravni spor.

Članak 63.

Društvo za osiguranje može ustupiti portfelj drugom društvu za osiguranje ali samo onda ako ustupa pripadajuća sredstva i obveze.

Društvo za osiguranje može prenijeti svoj portfelj drugom osiguravajućem društvu svojevorno ili po nalogu Ureda za nadzor u slučaju oduzimanja odobrenja za rad.

Ako društvo za osiguranje ne postupi prema nalogu Ureda za nadzor o ustupanju portfelja drugom društvu za osiguranje Ured za nadzor može opunomoćiti posebnog povjerenika kojem će ustupiti ovlasti nadležnih organa društva.

Kada je ustupanje portfelja provedeno po nalogu Ureda za nadzor, vlasnici polica nemaju pravo na žalbu.

Članak 64.

U slučaju otvaranja postupka likvidacije društvo za osiguranje je dužno obustaviti zaključivanje novih osiguranja.

Ako društvo za osiguranje svojevorno obustavlja poslovanje ili mu je zabranjen daljnji rad ili mu je oduzeto odobrenje, nadzor se provodi i nad likvidacijom društva i nad gašenjem postojećih ugovora o osiguranju.

Članak 65.

U slučaju likvidacije društva za osiguranje, vlasnici i korisnici polica imaju pravo prvenstva i to:

- u slučaju svih osobnih osiguranja njihovo pravo na sredstva raspoređena u tehničku rezervu ima prednost pred pravima svih drugih vjerovnika,
- u drugim vrstama osiguranja dio prijenosne premije (što znači dio koji se odnosi na period nakon što su ugovori zbog insolventnosti društva prekinuti) i sva potraživanja koja potječu iz razdoblja prije proglašenja insolventnosti predstavljaju dugove prvog reda.

VI - OBVEZNA OSIGURANJA

Članak 66.

Prema ovom zakonu obvezno se osiguravaju:

- 1) putnici u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja,
- 2) vlasnici odnosno korisnici motornih vozila od odgovornosti za štete počinjene trećim osobama,
- 3) vlasnici, odnosno korisnici zrakoplova od odgovornosti za štete počinjene trećim osobama,
- 4) vlasnici, odnosno korisnici brodica na motorni pogon od odgovornosti za štete počinjene trećim osobama.

Članak 67.

Vlasnici prijevoznih sredstava na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona o obveznim osiguranjima dužni su sklopiti ugovor o obveznom osiguranju s ovlaštenim društvom za osiguranje.

Društva za osiguranje, članovi Ureda za osiguranje koja se bave osiguranjem od automobilske odgovornosti donose zajedničke uvjete i premijski sustav s jedinstvenim osnovicama dijela premije za naknadu štete.

Zajedničke uvjete i tarifnu premiju objavljuje Ured za osiguranje.

Društvo za osiguranje iz stavka 1. ovoga članka ne može odbiti ponudu za sklapanje ugovora o osiguranju, ako ponuditelj prihvaća uvjete osiguranja pod kojim se to osiguranje obavlja.

Članak 68.

Odredbe ovog zakona o obveznim osiguranjima ne odnose se na prijevozna sredstva oružanih snaga Federacije.

1. Osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja

Članak 69.

Vlasnici odnosno korisnici vozila koja služe za prijevoz putnika u javnom prometu dužni su zaključiti ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja.

Ugovor iz stava 1. ovog članka dužni su zaključiti vlasnici odnosno korisnici:

- 1) autobusa kojim se obavlja javni prijevoz u gradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i izvanlinijskom prometu,
- 2) taksi-automobila i rent-a-car vozila kad se iznajmljuju s vozačem,
- 3) autobusa koji prevoze radnike na posao i s posla,
- 4) tračnih vozila za prijevoz putnika,
- 5) autobusa kojima turistička poduzeća prevoze turiste,
- 6) svih ostalih prijevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se prevoze putnici uz naplatu prijevoza u obliku djelatnosti.

Članak 70.

Putnicima se smatraju osobe koje se radi putovanja nalaze u jednom od prijevoznih sredstava određenih za obavljanje javnog prijevoza, bez obzira da li su već kupile putnu kartu, a također i osobe koje se nalaze u krugu kolodvora, pristaništa, luke, zrakoplovne luke ili u neposrednoj blizini prijevoznog sredstva prije ukrcajanja odnosno nakon iskrcavanja, koje su imale namjeru putovati određenim prijevoznim sredstvom ili su njime putovale, osim osoba koje su zaposlene na prijevoznom sredstvu.

Putnicima iz stava 1. ovog članka smatraju se i osobe koje imaju pravo na besplatnu vožnju.

Članak 71.

Najniže visine osiguranih svota, na koje mora biti ugovoreno osiguranje po jednom putniku u slučaju smrti ili trajnog invaliditeta utvrđuje na prijedlog Ureda za nadzor Vlada Federacije.

Članak 72.

Putnik kojeg zadesi nesretni slučaj, odnosno prema uvjetima osiguranja određeni korisnik u slučaju smrti putnika, ima pravo zahtijevati da društvo za osiguranje kod kojeg je zaključeno osiguranje neposredno njemu izvrši svoju obvezu iz ugovora o osiguranju.

Ako je za nastalu štetu odgovoran prijevoznik koji je sklopio ugovor o osiguranju, u naknadu štete što je dužuje prijevoznik, neće se uračunati iznos koji je društvo za osiguranje isplatilo po osnovi obaveznog osiguranja putnika u javnom prometu.

Ako vlasnik odnosno korisnik vozila nije sklopio ugovor o osiguranju putnika prema odredbama ovog zakona, a dogodio se nesretni slučaj, putnik odnosno osoba koja bi bila korisnik osiguranja, da je ugovor o osiguranju bio sklopljen, može isplatu osigurane svote zahtijevati od bilo kojeg društva za osiguranje koje na teritoriju Federacije obavlja ovu vrstu osiguranja.

Društvo za osiguranje kojem se obratila osoba iz stavka 3. ovog članka postupit će kao da je ugovor o osiguranju bio sklopljen uz osiguranu svotu iz članka 71. ovog zakona.

Društvo za osiguranje iz stavka 3. ovog članka koje je izvršilo isplatu osigurane svote ima prema vlasniku vozila, odnosno osobi odgovornoj za štetu pravo na regres za isplaćeni iznos, kamatu i troškove.

Ako društvo za osiguranje ne može ni u sudskom postupku ni u slučaju prestanka društva ostvariti pravo na regres iz stavka 5. ovog članka, ono ima pravo zahtjev za isplatu nenadoknađenih iznosa istaknuti prema ostalim društvima za osiguranje koja provode ovu vrstu osiguranja i torazmjernopremiji ostvarenoj u obaveznom osiguranju putnika u javnom prometu u odnosu na ukupnu premiju na teritoriju Federacije u toj vrsti osiguranja.

U slučaju prestanka društva za osiguranje, osoba iz stavka 1. ovoga članka može zahtijevati naknadu od društva za osiguranje iz stavka 3. ovog članka.

2. Osiguranje vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama

Članak 73.

Vlasnik odnosno korisnik motornog vozila i priključnog vozila dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju uporabom motornog vozila (u daljnjem tekstu: osiguranje od automobilske odgovornosti) nanese trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari.

Štetom koja je nanesena uporabom motornog vozila smatra se i šteta koja je trećoj osobi prouzročena padom stvari s motornog ili priključnog vozila.

Članak 74.

Motorna i priključna vozila, u smislu ovog zakona, jesu sva vozila na motorni pogon koja se kreću javnim putem i ostalima površinama na kojima se odvija promet, a koja podliježu obvezi registracije po propisima o cestovnom prometu.

Od dužnosti sklapanja ugovora o osiguranju od odgovornosti oslobođeni su vlasnici odnosno korisnici motornih i priključnih vozila koja se kreću tračnicama.

Registracija motornog vozila i priključnog vozila koje podliježe propisima o registraciji, produženje registracije i izdavanje probnih pločica može se obaviti nakon što se nadležnom organu za registraciju odnosno nadležnom organu za izdavanje probnih pločica podnese dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju.

Članak 75.

Nema pravo na naknadu štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti za štete trećim osobama:

- 1) vozač vozila,
- 2) vlasnik, suvlasnik, odnosno korisnik vozila u slučaju štete na stvarima.

Članak 76.

Obveza društva za osiguranje na naknadu štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti ne može po jednom štetnom događaju biti veća od iznosa što ga na prijedlog Ureda za nadzor utvrdi Vlada Federacije, ako ugovorom o osiguranju nije utvrđen veći iznos.

Iznos iz stavka 1. ovog članka posebno se utvrđuje za štetu na osobama, a posebno za štetu na stvarima.

Ako ima više oštećenih osoba, a ukupna naknada premašuje iznos iz stavka 1. ovog članka, prava oštećenih osoba prema društvu za osiguranje razmjerno se smanjuje.

Društvo za osiguranje koje je isplatilo jednoj oštećenoj osobi iznos veći od onog koji joj pripada s obzirom na razmjerno sniženje naknade, jer nije znalo niti moglo znati da postoje i druge oštećene osobe, ostaje u obvezi prema tim drugim osobama samo do visine iznosa iz stavka 1. ovog članka.

Članak 77.

Kad pravna osoba koja obavlja poslove zdravstvenog, invalidskog ili mirovinskog osiguranja istakne odštetni zahtjev, društvo za osiguranje dužno je u okviru odgovornosti svojeg osiguranika platiti naknadu u visini troškova liječenja i drugih nužnih troškova koji su učinjeni u skladu s propisima o zdravstvenom osiguranju odnosno razmjerni iznos doprinosa za invalidsko i mirovinsko osiguranje.

Razmjerni iznos doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje određuje se u kapitaliziranom iznosu prema preostalom vremenu radnog staža i godina života fizičke osobe potrebnih za stjecanje prava na starosnu mirovinu.

Članak 78.

Ako oštećena osoba istakne odštetni zahtjev neposredno prema društvu za osiguranje, društvo za osiguranje ne može u odgovoru na takav zahtjev isticati prigovore koji bi na temelju Zakona ili uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti mogla istaknuti prema osiguranoj osobi zbog neprikladnosti Zakona ili uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti.

Društvo za osiguranje koje nadoknadi štetu oštećenoj osobi a nije bilo u obvezi isplate prema uvjetima za osiguranje od automobilske odgovornosti, ima pravo regresa prema osobi koja je odgovorna za štetu i to za isplaćeni iznos štete, kamatu i troškove.

Članak 79.

Osiguranjem od automobilske odgovornosti obuhvaćene su, u skladu sa odredbama ovog zakona i štete prouzročene uporabom vozila kojim se koristila odnosno kojim je upravljala osoba koja za to nije bila ovlaštena.

Neovlaštenim korisnikom motornog vozila, u smislu ovog zakona smatra se:

- 1) osoba koja upravlja motornim vozilom bez odgovarajuće vozačke isprave,
- 2) osoba koja se bez nadzora ovlaštenog vozača, instruktora obučava u upravljanju motornim vozilom u prometu na cesti,
- 3) osoba koja bez znanja i odobrenja vlasnika odnosno korisnika motornog vozila upotrijebi to vozilo,
- 4) osoba koja na protupravan način dođe u posjed motornog vozila.

Društvo za osiguranje koje nadoknadi štetu iz stavka 1. ovog članka ima pravo regresa prema osobi koja je odgovorna za štetu, i to za isplaćeni iznos naknade štete, kamatu i troškove.

Članak 80.

Ako se za trajanja osiguranja promijeni vlasnik odnosno korisnik motornog vozila, prava i obveze iz ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti mogu se prenijeti na novog vlasnika odnosno korisnika i traju do isteka tekućeg razdoblja osiguranja.

Članak 81.

Društvo za osiguranje kod kojeg se vlasnik odnosno korisnik vozila osigurao od automobilske odgovornosti du no je štetu koja je uporabom vozila nanescena u zemljama sustava zelene karte osiguranja, a koja prelazi iznos štete iz članka 76. stavka 1. ovog zakona nadoknaditi trećoj osobi do visine određene propisima o obveznom osiguranju zemlje u kojoj je šteta nastala.

Članak 82.

Oštećena osoba kojoj je šteta nanescena uporabom vozila čiji se vlasnik odnosno korisnik nije osigurao od automobilske odgovornosti podnosi odštetni zahtjev jednom od društva za osiguranje koje se bavi osiguranjem od automobilske odgovornosti.

Društvo za osiguranje iz stavka 1. ovog članka za isplaćeni iznos štete i trošak obrade tereti fond za naknadu šteta pri Birou za osiguranje.

Osoba koja nije dr avljanin Federacije, a kojoj je na teritoriju Federacije nanescena šteta uporabom vozila čiji se vlasnik odnosno korisnik nije osigurao od automobilske odgovornosti, ima pravo na naknadu štete po osnovi ovog zakona samo ako po zakonu dr ave čiji je dr avljanin, dr avljani Federacije imaju pravo na naknadu štete nanescene uporabom neosiguranog vozila.

Biro za osiguranje ima pravo na regres prema osobi koja je odgovorna za štetu i to za isplaćeni iznos štete, kamatu i troškove.

Članak 83.

Oštećena osoba kojoj je šteta nanescena uporabom nepoznatog motornog vozila ima pravo zahtijevati naknadu štete zbog smrti, tjelesneozljeđeoštećenjazdravljai podnosi odštetni zahtjev jednom od društava za osiguranje koje se bavi osiguranjem od automobilske odgovornosti.

Društvo za osiguranje iz stavka 1. ovog članka za isplaćeni iznos štete i trošak obrade tereti Garancijski fond pri Birou za osiguranje.

Osoba koja nije dr avljanin Federacije, a kojoj je na teritoriju Federacije nanescena šteta uporabom nepoznatog motornog vozila ima pravo na naknadu štete po osnovi ovog zakona, samo ako po zakonu dr ave čiji je dr avljanin, dr avljani Federacije imaju pravo na naknadu štete nanescene uporabom nepoznatog motornog vozila.

Ako se pronade vozilo čijom je uporabom nanescena šteta, Biro za osiguranje ima pravo na regres preme društvu kod kojeg je sklopljeno osiguranje od automobilske odgovornosti i to za isplaćeni iznos štete, kamatu i troškove.

Članak 84.

Isplaćene štete od neosiguranih vozila iz članka 82. štete od nepoznatih vozila iz članka 83. štete iz članka 96. stavak 1. ovog zakona kao i štete koje oštećena osoba nije mogla naplatiti zbog prestanka društva, snose sva društva za osiguranje koja obavljaju poslove osiguranja od automobilske odgovornosti razmjerno premiji u toj vrsti osiguranja.

Međusobni, obračun svih isplaćenih šteta obavlja se putem fonda za naknadu šteta pri Birou za osiguranje.

Članak 85.

Osoba koja motornim vozilom inozemne registracije ulazi na teritorij Federacije mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja vrijedi za teritorij Federacije ili neki drugi dokaz o postojanju takvog osiguranja, koja pokriva štete najmanje do iznosa iz članka 76. stavka 1. ovog zakona.

Granična policija i carina du ni su kontrolirati da li je udovoljeno uvjetima iz stavka 1. ovog članka.

Članak 86.

Međunarodnim ispravama i dokazima iz članka 85. stavka 1. ovog zakona smatraju se oni dokumenti čiju valjanost priznaje Biro za osiguranje.

Priznavanje valjanosti međunarodnih isprava i dokaza Biro za osiguranje obavlja unaprijed, obavješćivanjem MUP-a i Upravu carine.

Priznavanje valjanosti međunarodnih isprava i dokaza uključuje i garantiranje Biroa za osiguranje za obveze utemeljene tim ispravama i dokazima, do iznosa iz članka 76. stavak 1. ovog zakona.

Članak 87.

Osobe koje nemaju valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz iz članka 85. stavak 1. ovog zakona moraju na granici sklopiti s domaćim društvom za osiguranje ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti koji vrijedi na teritoriju Federacije.

Članak 88.

Oštećena osoba, kojoj je šteta nanescena uporabom vozila s inozemnom registracijom za koje vozilo postoji valjana međunarodna ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 85. stavka 1. ovog zakona, podnosi odštetni zahtjev Birou za osiguranje.

Obradu i isplatu ovih šteta Biro za osiguranje mo e povjeriti svojim članovima ili specijaliziranim organizacijama za obradu navedenih šteta, koji su du ni odštetni zahtjev obraditi i likvidirati u skladu s međunarodnim sporazumima o osiguranju motornih vozila.

Članak 89.

Štetu nanescenu uporabom vozila inozemne registracije koje je osigurano kod društva za osiguranje iz članka 87. ovog zakona, nadoknađuje to društvo prema odredbama ovog zakona koje va e za vozila registracije Federacije.

Članak 90.

Za naknadu štete koja je nanescena uporabom vozila inozemne registracije koje nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o osiguranju od automobilske odgovornosti va e odredbe iz članka 82. ovog zakona.

Članak 91.

Vlasnik odnosno vozač motornog vozila mora na zahtjev ovlaštene osobe Ministarstva unutarnjih poslova dati na uvid va eću policu osiguranja od automobilske odgovornosti kao i Europsko izvješće o nezgodi.

Članak 92.

Društvo za osiguranje du no je uz policu za osiguranje od automobilske odgovornosti izdati Europsko izvješće o nezgodi. Sudionici prometne nezgode moraju popuniti i potpisati Europsko izvješće o nezgodi, ako nije obavljen uviđaj nadle nog organa unutarnjih poslova.

Organi unutarnjih poslova kao i pravosudni i drugi organi koji vode postupak o prometnim nezgodama du ni su na zahtjev osiguravajućeg društva pru iti podatke o prometnoj nezgodi.

3. Osiguranje vlasnika odnosno korisnika zrakoplova od odgovornosti za štete nanescene trećim osobama

Članak 93.

Vlasnik, odnosno korisnik zrakoplova du an je osigurati se od odgovornosti za štete koje zrakoplov mo e nanijeti trećim osobama.

Za inozemni zrakoplov koji ulazi u zračni prostor Federacije mora postojati osiguranje od odgovornosti za štete iz stavka 1. ovog članka, ako nije pruno drugo osiguranje za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 94.

Vlada Federacije na prijedlog Ureda za nadzor utvrđuje najni e iznose na koje pojedine vrste zrakoplova moraju biti osigurane.

Obveza društva za osiguranje na naknadu štete po osnovi članka 93. ovog zakona ograničena je iznosom iz stavka 1. ovog članka, ako ugovorom o osiguranju nije predviđen veći iznos.

4. Osiguranje vlasnika, odnosno korisnika brodice na motorni pogon od odgovornosti za štete nanесene trećim osobama

Članak 95.

Vlasnik, odnosno korisnik brodice na motorni pogon registrirane za šport i razonodu, upisanoj u očevidnik brodice du an je osigurati se od odgovornosti za štete koju brodice na motorni pogon mo e nanijeti trećim osobama zbog tjelesne ozljede, oštećenja zdravlja ili smrti.

Za brodicu na motorni pogon upisanu u strani upisnik brodice koja ulazi u obalno more Federacije ili unutrašnje plovne putove mora postojati osiguranje od odgovornosti za štete iz stavka 1. ovoga članka, ako nije pru eno drugo odgovarajuće osiguranje za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Od du nosti sklapanja ugovora o osiguranju od odgovornosti kod registracije, odnosno produ enja registracije brodice na motorni pogon, oslobođeni su vlasnici brodice upisanih u očevidnik brodice na motorni pogon čija snaga motora ne prelazi 15 kW.

Obveza društva za osiguranje za naknadu šteta po osnovi ovoga članka ograničena je iznosom koji utvrđuje Vlada Federacije na prijedlog Ureda za nadzor, ako ugovorom o osiguranju nije predviđen veći iznos.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na osiguranje vlasnika, odnosno korisnika od odgovornosti za štete trećim osobama, ako je štetu prouzročilo nepoznato, neosigurano ili strano motorno vozilo odgovarajuće se primjenjuju i na odgovornost za naknadu štete prouzročene uporabom nepoznate, neosigurane ili strane brodice na motorni pogon.

VII - BIRO OSIGURANJA

Članak 96.

Pored poslova iz članka 11. ovog zakona Biro obavlja poslove usklađivanja, nadzora i međusobnog izravnjanja šteta nastalih od nepoznatog motornog vozila odnosno brodice na motorni pogon te motornog vozila i brodice za koje vlasnik, odnosno korisnik nije sklopio ugovor o osiguranju, poslove obrade i isplate šteta koje oštećene osobe nisu mogle naplatiti zbog prestanka rada društva za osiguranje.

Radi obavljanja poslova iz stavka 1. ovog članka na razini Biroa osniva se fond za naknadu šteta.

Obradu i isplatu šteta iz stavka 1. ovog članka koje nisu mogle biti isplaćene zbog prestanka društva za osiguranje Biro mo e povjeriti jednom od svojih članova.

Biro obavlja i druge poslove od općeg i od zajedničkog interesa za djelatnost osiguranja.

Članak 97.

Biro za osiguranje je pravna osoba i stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar.

Članak 98.

Izdvajanje sredstava u fond za naknadu šteta iz stavka 2. članka 96. ovog zakona i troškove financiranja Biroa za osiguranje snose svi članovi Biroa.

Statutom Biroa za osiguranje utvrđuje se naročito njegova organizacija, djelatnost i financiranje, te način obračuna i međusobnog izravnjanja šteta iz stavka 1. članka 96. ovog zakona.

U slučaju da član Biroa ne izvršava obveze financiranja utvrđene statutom, Ured za nadzor će na prijedlog Biroa za osiguranje povući društvu za osiguranje dozvolu izdanu za obavljanje poslova osiguranja.

VIII - KAZNENE ODREDBE

Članak 99.

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000.- DEM kaznit će se za prekršaj društvo za osiguranje:

1) ako ula e sredstva osiguranja suprotno namjenama i bez instrumenata jamstva povrata sredstava, kao i suprotno razmjerima iz članka 50.,

2) ako sredstva osiguranja ivota ne vodi na posebnom računu i ako za prisilno izvršenje za pokrivanje obveza iz drugih vrsta osiguranja odnosno, reosiguranja ili drugih obveza i društava za osiguranje (članak 32.),

3) ako tijekom iduće poslovne godine ne namiri nepokriveni gubitak iz protekle godine i ne nadoknadi sredstva garancijskog fonda (članak 43.),

4) ako posebno ne utvrdi dobit, odnosno, gubitak za osiguranje ivota i ne iska e rezultat po poslovima ostalih osiguranja i poslovima reosiguranja (članak 44.),

5) ako ne oblikuje i trajno ne dr i vlastita sredstva najmanje u visini propisanoj u članku 13. i članku 47.,

6) ako u slučaju smanjenja vlastitih sredstava do 25% od iznosa iz članka 49. ne donese program mjera za usklađivanje poslovanja radi osiguranja propisanog iznosa vlastitih sredstava u roku od 12 mjeseci ili u slučaju smanjenja vlastitih sredstava za više od 25% ne donese takav program u roku od 18 mjeseci ili u roku od idućih 6 mjeseci ne uskladi opseg premijskog prihoda odnosno visine premije samopridda (članak 49.),

7) ako ne donese i ne primjenjuje zajedničke uvjete i premijski sustav iz članka 67. ovog zakona,

8) ako ne dostavlja statističke i druge podatke po vrstama i grupama osiguranja na način koji je odredio Ured za nadzor (članak 58.),

9) ako ne plati pristojbu Uredu za nadzor (članak 51.) i Birou za osiguranje (članak 98.),

10) ako posreduje ili osigurava imovinu i osobe suprotno odredbama ovog zakona.

Novčanom kaznom od 100 do 3.000 DEM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovog članka i odgovorna osoba u društvu za osiguranje.

Članak 100.

Novčanom kaznom od 50 do 1.000 DEM kaznit će se odgovorna osoba:

1) ako ne sklopi ugovor o obveznom osiguranju s društvom za osiguranje prije nego što se prijevozno sredstvo stavi u promet (čl. 73. i 74.);

2) ako ne poka e nadle nom organu unutarnjih poslova policu osiguranja i Europsko izvješće o nezgodi (članak 91.).

Članak 101.

Novčane kazne izrečene za prekršaje iz čl. 99. i 100. ovog zakona plaćaju se u DEM ili protuvrijednosti u valuti Federacije prema srednjem tečaju koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine, na dan plaćanja.

IX - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 102.

Društva za osiguranje du na su uskladiti svoje poslovanje sa člankom 13. ovog zakona u visini od 50% do 31. prosinca 1995. godine, a puni iznos do 31. prosinca 1996. godine.

Članak 103.

U roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona Ured za nadzor početi će obavljati poslove utvrđene ovim zakonom.

Do početka rada Ureda za nadzor odobrenja za obavljanje poslova osiguranja društva za osiguranje i kontrolu njihova poslovanja obavljat će sukladno odredbama ovog zakona Ministarstvo financija.

Članak 104.

Čl. 82, 83. i 84. ovog zakona primjenjuje se isključivo na štete nastale od dana registracije pojedinog društva za osiguranje.

U razdoblju dok društva za osiguranje ne osnuju Biro za osiguranje i fond za naknadu štete, štete iz stavka 1. ovog članka snose društva za osiguranje razmjerno premiji u toj vrsti osiguranja.

Članak 105.

Nenominirani društveni kapital sadr an u fondovima društva za osiguranje dobije titulara svojine u skladu sa propisima koji će regulirati pretvaranje društvenog kapitala u kapital sa poznatim vlasnicima.

- uslove i način utvrđivanja i rasporedjivanja dobiti, i
- druga pitanja značajna za osnivanje i poslovanje društva.

Član 18.

Kada osnivači sami upisuju dionice (simultano osnivanje) smatra se da je izvršen upis dionica u trenutku potpisivanja ugovora o osnivanju društva.

Član 19.

Upis i uplata dionica vrši se kod banke koju odaberu osnivači.

Član 20.

U slučaju neuspjelog osnivanja društva uplaćeni iznosi upisanih osnivačkih dionica vraćaju se upisivačima sa kamatom.

Sredstva za plaćanje kamate u smislu stava 1. ovog člana osnivači obezbjeđuju prinudnom naplatom utuivanjem upisnika koji ne uplate upisane dionice.

Troškove neuspjelog osnivanja društva snose osnivači prema odredbama ugovora o osnivanju društva međusobno, a prema upisivačima prema javnom pozivu solidarno.

Član 21.

Ulozi u stvarima i pravima unose se u cjelosti prije upisa dioničkog društva u sudski registar. Smatra se da su stvari i prava uneseni u društvo ako ono može u potpunosti da ih koristi i sa njima slobodno i trajno raspolaže.

Prenos prava na stvarima, odnosno prenos samih prava na dioničko društvo upisuje se u javnu knjigu (registar).

Član 22.

Procjenu uloga u stvarima i pravima obavljaju stručnjaci ili specijalizovane organizacije - ovlašteni procjenitelji.

Član 23.

Osnivači su obavezni sazvati osnivačku skupštinu u roku od 15 dana od dana određenog za uplatu dionica.

Član 24.

Osnivačka skupština, naročito:

- utvrđuje da je osnovna glavica upisana i da je izvršena njena uplata u iznosu predviđenom ugovorom o osnivanju društva,

- prihvata ili odbija prekomjeran upis dionica ili donosi odluku o proširenju broja dioničara i iznosa upisanog kapitala,

- usvaja izvještaj osnivača o upisanim i uplaćenim ulozima i o troškovima osnivanja,

- odobrava ugovore osnivača koji se odnose na osnivanje, zaključene do osnivačke skupštine,

- donosi statut dioničkog društva,

- bira upravni odbor i nadzorni odbor dioničkog društva.

Član 25.

Osnivačka skupština može da radi i donosi odluke ako joj prisustvuje najmanje onaj broj upisnika dionica koji predstavljaju polovinu upisane osnovne glavice.

Svoje odluke osnivačka skupština donosi većinom glasova prisutnih.

Član 26.

Statut dioničkog društva sadrži i odredbe o:

- firmi i sjedištu,

- djelatnosti,

- iznosu osnovne glavice i uslovima uplate, ulozima u stvarima i pravima i procjeni njihove vrijednosti,

- dionicama: vrsti i seriji, pravima vezanim za pojedine vrste dionica, prioritnim pravima i redu njihovog ostvarivanja, raspodjeli dionica, ograničenjima prenosa dionica, sticanju sopstvenih dionica od strane društva i raspolaganje tim dionicama, povlačenju dionica,

- povećanju i smanjenju osnovne glavice,

- načinu i rokovima objavljivanja javnog poziva za upis dionica,

- posljedicama zakašnjenja i propuštanja uplate dionica,

- podjeli dobiti i dividende,

- unutrašnjoj organizaciji društva,

- upravljanju društvom (organi, sjednice, odlučivanje),

- poslovnom organu i rukovodnom osoblju,

- obavještanju dioničara,
- zaštiti manjine,
- učešću radnika u upravljanju,
- statusnim promjenama društva,
- osnivanju i načinu rada arbitra,
- drugim pitanjima značajnim za rad društva, i
- izmjenama i dopunama statuta.

Član 27.

Dionice izdate na uloge u stvarima i pravima glase na ime i ne mogu se prenositi bez saglasnosti društva ili do određenog roka.

Član 28.

Društvo može izdati prioritnih dionica do jedne trećine osnovne glavice.

Član 29.

Društvo može steći sopstvene dionice do deset posto osnovne glavice.

U slučaju smanjenja osnovne glavice najprije se povlače sopstvene dionice.

Član 30.

Povjerioci mogu zahtijevati garancije i druga obezbjeđenja dospelih ili nedospelih potraživanja u roku od 30 dana od zadnjeg objavljivanja oglasa društva o smanjenju osnovne glavice.

Registarski sud će izvršiti upis smanjenja osnovne glavice nakon drugog objavljivanja oglasa iz stava 1. ovog člana na zahtjev društva uvađajući društvu podnijete prijave za garancije i obezbjeđenja povjerilaca.

Član 31.

Pravo na obavještanje o radu društva i pravo pobijanja odluka skupštine društva pripada svakom članu.

1.3. Upravljanje društvom

Član 32.

Dioničkim društvom upravljaju vlasnici ulog enog kapitala putem skupštine, upravnog odbora i nadzornog odbora.

Imalac dionica ima pravo upravljanja društvom u skupštini društva srazmjerno nominalnoj vrijednosti dionica u osnovnoj glavici.

Broj glasova u skupštini društva za svakog dioničara utvrđuje se u procentu srazmjerno njegovom učešću u osnovnoj glavici.

1.3.1. Skupština

Član 33.

Skupštinu dioničkog društva sačinjavaju dioničari ili njihovi predstavnici zavisno od upravljačkih prava utvrđenih statutom.

Član 34.

Osnivačku skupštinu društva sazivaju osnivači.

Redovnu skupštinu društva saziva upravni odbor.

Vanrednu skupštinu mogu sazvati dioničari.

Član 35.

Vanrednu skupštinu mogu sazvati dioničari koji imaju dvadeset posto dionica u društvu.

Razlozi za sazivanje vanredne skupštine utvrđuju se statutom društva.

Ako statutom društva nisu utvrđeni razlozi za sazivanje vanredne skupštine radi zaštite manjine dioničara, ti razlozi su:

- da se dopuni dnevni red skupštine,

- da se predsjedniku postave pitanja o stanju i radu društva na koja mora obezbijediti davanje odgovora,

- da sud odredi vještaka koji će pregledati poslovne knjige društva,

- da postave zahtjev za likvidaciju društva ako se zloupotrebljava pravo većine na štetu manjine, odnosno za poslovanje društva.

Član 36.

Dioničar koji ima deset posto glasova u skupštini društva može pokrenuti spor radi pobijanja odluke skupštine koja nije u skladu sa zakonom ili statutom društva.

Sporove iz člana 35. ovog zakona i stava 1. ovog člana rješava arbitra a.

Član 37.

Skupština donosi statut društva, utvrđuje poslovnu politiku, usvaja strategiju i programe razvoja, odlučuje o raspodjeli i upotrebi dobiti i pokriću gubitaka, donosi godišnji obračun društva, bira i razrješava predsjednika i članove upravnog odbora i nadzornog odbora društva, odlučuje o statusnim promjenama i promjeni oblika društva, odlučuje o povećanju i smanjenju osnovne glavnice, o pretvaranju dionica, o prestanku rada društva i drugim pitanjima utvrđenim statutom društva.

1.3.2. Upravni odbor**Član 38.**

Upravni odbor je organ društva sa upravljačkim pravima utvrđenim statutom.

Član 39.

Upravni odbor ne može imati manje od tri člana.

Broj članova upravnog odbora izvan društva utvrđuje se statutom.

Sa članovima upravnog odbora zaključuje se ugovor o anga manu.

Član 40.

Upravni odbor:

- utvrđuje prijedloge svih akata i odluka koje donosi skupština,
- postavlja i razrješava direktora,
- predlaže strategiju i programe razvoja,
- predlaže poslovnu politiku društva,
- donosi planove poslovanja društva,
- donosi opšte akte društva,
- daje upute i smjernice direktoru,
- usvaja periodične obračune i predlaže godišnji obračun društva.

1.3.3. Nadzorni odbor**Član 41.**

Nadzorni odbor društva sastoji se od tri ili više članova.

Predsjednika i članove nadzornog odbora postavlja i razrješava skupština društva.

Članovi nadzornog odbora su stručnjaci za pitanja bitna za djelokrug i ovlaštenja u društvu.

Član 42.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora za svoj rad odgovaraju skupštini društva.

Član 43.

Nadzorni odbor može sazvati vanrednu skupštinu društva.

Član 44.

Sa predsjednikom i članovima nadzornog odbora zaključuje se ugovor o anga manu.

Ugovor o anga manu iz stava 1. ovog člana zaključuje predsjednik skupštine i podnosi ga na saglasnost skupštine.

Član 45.

Nadzorni odbor:

- nadzire rad u društvu od značaja za zaštitu interesa dioničara (poslovanje društva, rad i odlučivanje upravnog odbora i direktora u skladu sa statutom i poslovnom politikom društva),
- analizira godišnji izvještaj o poslovanju društva i godišnji obračun,

- daje prijedloge skupštini u okviru vršenja nadzora,

- podnosi skupštini godišnji izvještaj o stanju koje utvrdi, a po potrebi i u toku poslovne godine.

1.3.4. Poslovodni organ**Član 46.**

Poslovodni organ u dioničkom društvu je, po pravilu, direktor.

Član 47.

Direktor organizuje proces rada, rukovodi radom i poslovanjem društva, zastupa i predstavlja društvo i odgovara za zakonitost rada društva.

Direktor dioničkog društva obavlja i druge poslove određene statutom društva.

Član 48.

Do postavljenja direktora društva po odredbama statuta poslove direktora obavlja vršilac dužnosti direktora.

2. Društvo sa ograničenom odgovornošću**2.1. Opšte odredbe****Član 49.**

Društvo sa ograničenom odgovornošću je preduzeće kojeg čine najmanje dva osnivača sa osnovnom glavnicom podijeljenom na uloge u kojem članovi ne odgovaraju za obaveze društva.

Član 50.

Osnovna glavnica društva se izražava u novcu.

Ulozi članova mogu biti u novcu, stvarima i pravima.

U pravnom prometu društvo odgovara za obaveze cjelokupnom imovinom.

Na osnovu uloga i ugovora o osnivanju društva članovi stiču udjele koji se izražavaju u procentima.

2.2. Osnivanje društva**Član 51.**

Osnovna glavnica ne može biti manja od 10.000 DEM ili protivvrijednosti izražene u domaćoj valuti po tržišnom deviznom kursu na dan zaključivanja ugovora o osnivanju društva.

Najmanji pojedinačni ulog iznosi 500 DEM ili protivvrijednosti izražene u domaćoj valuti po tržišnom deviznom kursu.

Osnovna glavnica se ne može smanjivati ispod iznosa iz stava 1. ovog člana, a ukoliko se uplaćuje u domaćoj valuti obavezna je njena revalorizacija najmanje jedanput godišnje.

Član 52.

U slučaju da se nakon upisa društva u sudski registar, odnosno u slučaju stečaja ili likvidacije društva ispostavi da su dio osnovne glavnice ili dio uloga pojedinog člana izraženi u stvarima ili pravima precijenjeni, društvo odnosno pojedini ulagači dužni su da dodatno uplate utvrdjenu razliku u novcu.

Razliku iz stava 1. ovog člana utvrđuje ovlašteni procjenitelj, na zahtjev zainteresovanog člana, povjerilaca, stečajnog upravnika ili likvidatora.

Član 53.

Društvo se osniva ugovorom između osnivača.

Ugovor se zaključuje u pismenoj formi i sadrži:

- imena osnivača,
- firmu i sjedište društva,
- djelatnost društva,
- iznos osnovne glavnice, uloge, procjenu uloga, način uplate, način povećavanja odnosno smanjivanja osnovne glavnice, udjele članova i raspolaganje udjelima,

- prava i obaveze osnivača (pravo na dobit, pravo glasa, pravo obavljanja ili pravo određivanja lica za poslovodnu funkciju, obaveza uplate uloga, obaveza sporedne činidbe i obaveza lojalnog ponašanja),

- podjelu dobiti, snošenje rizika i pokrivanje gubitka u poslovanju,

- upravljanje društvom (organi, formiranje i postavljenje, djelokrug i ovlaštenja, odgovornosti i drugo),

- rješavanje sporova i obaveza primjene ugovornog prava,

- snošenje troškova osnivanja i posljedice neuspjelog osnivanja,

- prestanak članstva u društvu (istupanje ili isključenje),

- izmjene i dopune ugovora,

- trajanje i raskid ugovora,

- primjenu prava kada se radi o stranom licu - članu društva i jeziku ugovora, i

- druga prava i obaveze shodno prirodi ugovora i volji članova.

Član 54.

Društvo donosi statut.

Statut sadr i odredbe o:

- firmi i sjedištu,

- djelatnosti društva,

- osnovnoj glavnici,

- udjelima (veličini udjela, raspolaganju udjelima, povlačenju udjela i ostale odredbe o udjelima),

- podjeli dobiti,

- snošenju rizika i gubitaka,

- upravljanju društvom,

- poslovodstvu i rukovođenju (postavljenje, razrješenje, ovlaštenja, odgovornost, nagrađivanje i ostalo),

- participaciji radnika u upravljanju,

- istupanju i isključivanju člana društva i posljedicama,

- unutrašnjoj organizaciji društva,

- statusnim promjenama društva,

- trajanju i prestanku društva,

- drugim pitanjima značajnim za poslovanje društva, i

- izmjenama i dopunama statuta.

2.3. Upravljanje društvom

Član 55.

Društvo mo e imati skupštinu, upravni odbor i druge organe, ako je to predviđeno ugovorom o osnivanju.

Ukoliko se organi iz stava 1. ovog člana obrazuju, njihov sastav, djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti uređuju se shodno odredbama ovog zakona o odgovarajućim organima dioničkog društva.

Član 56.

Društvo postavlja direktora.

Ako u društvu nisu obrazovani organi upravljanja direktora postavljaju osnivači, prema odredbama ugovora o osnivanju društva.

Ako je u društvu obrazovan organ upravljanja kome je u ovlaštenju postavljenje direktora, postavljenje se vrši shodno odgovarajućim odredbama ovog zakona o dioničkom društvu.

Kada lice postavljeno za direktora nije član društva, učestvuje u radu odgovarajućeg organa društva bez prava odlučivanja.

Član 57.

Postavljenje, djelokrug, prava, ovlaštenja, odgovornost i razrješenje direktora uređuje se statutom društva.

3. Društvo jednog lica

Član 58.

Društvo sa ograničenom odgovornošću mo e osnovati i samo jedan osnivač - društvo jednog lica.

Član 59.

Osnivač u smislu prethodnog člana mo e biti svako lice navedeno u članu 5. ovog zakona.

Član 60.

Osnovna glavnica društva iz člana 58. ovog zakona ne mo e biti manja od 1.000 DEM ili od protuvrijednosti tog iznosa u domaćoj valuti po tr išnom deviznom kursu na dan donošenja odluke o osnivanju društva.

Osnovna glavnica se ne mo e smanjivati ispod iznosa iz stava 1. ovog člana, a ukoliko se uplaćuje u domaćoj valuti obavezna je njena revalorizacija najmanje jedanput godišnje.

Član 61.

Osnivač društva jednog lica donosi odluku o osnivanju koja sadr i odredbe o:

- imenu osnivača,

- firmi i sjedištu društva,

- djelatnosti društva,

- osnovnoj glavnici (ukupan iznos, razlo en po vrsti i način uplate),

- poslovodnom organu (postavljenje, ovlaštenja, odgovornost i razrješenje),

- unutrašnjoj organizaciji,

- trajanju i prestanku društva,

- drugim pitanjima značajnim za poslovanje društva, i

- izmjenama i dopunama odluke o osnivanju društva.

Član 62.

Ako osnivač svojim radnjama ili miješanjem svoje imovine i imovine društva stvara kod drugih privid privrednog identiteta sa društvom odgovara povjericima za obaveze društva neograničeno solidarno.

4. Komanditno društvo

4.1. Opšte odredbe

Član 63.

Komanditno društvo je pravno lice kojeg osnivaju najmanje jedan komanditor - tajni član i jedan komplementar - javni član.

U pravnom prometu za obaveze društva ne odgovaraju komanditori, a komplementari odgovaraju cjelokupnom svojom imovinom.

Član 64.

Komanditori mogu biti samo fizička lica.

Član 65.

Osnovna glavnica društva se izra ava u novcu.

Ulozi komplementara mogu biti u novcu, stvarima i pravima, a ulozi komanditora samo u novcu.

Član 66.

Ako društvo pribavlja dio kapitala izdavanjem dionica osniva se i posluje kao komanditno društvo na dionice.

Komanditno društvo na dionice komanditorima predaje dionice za njihov ulog u slučaju kada je osnovano u tom statusu, kao i u slučaju da promjenom statusa postaje komanditno društvo na dionice.

Osnivačke dionice komanditora moraju se uplatiti u novcu.

4.2. Osnivanje društva

Član 67.

Osnovna glavnicu komanditnog društva ne može biti manja od 50.000 DEM ili protuvrijednosti 50.000 DEM izražene u domaćoj valuti po tržišnom deviznom kursu na dan zaključivanja ugovora o osnivanju društva.

Osnovna glavnicu ne može se smanjivati ispod iznosa iz stava 1. ovog člana, a ukoliko se uplaćuje u domaćoj valuti obavezna je njena revalorizacija najmanje jedanput godišnje.

Član 68.

Društvo stiče pravnu i poslovnu sposobnost danom upisa osnivanja u sudski registar.

Član 69.

Komanditno društvo se osniva ugovorom u pismenoj formi. Ugovor o osnivanju društva sadrži odredbe o:

- firmi i sjedištu društva (imenu jednog ili više komplementara i njihovom prebivalištu),

- imena osnivača (komplementara i komanditora),
- djelatnost,
- ukupnom iznosu osnovne glavnice i iznosima uloga svakog komplementara i komanditora (procjenu uloga, način uplate, načinu povećavanja odnosno smanjivanja osnovne glavnice, udjele članova i raspolaganje udjelima),
- podjeli dobiti, snošenju rizika i pokrivanju gubitaka u poslovanju,
- snošenju troškova osnivanja i posljedice neuspjelog osnivanja,
- upravljanju društvom i vođenju poslovanja društva od strane komplementara,
- pravu komanditora na obavještanje o poslovanju društva i pravu stavljanja prigovora,
- zastupanju društva,
- statusnim promjenama društva i prestanku društva, i
- ostalim pitanjima značajnim za poslovanje društva.

Član 70.

Firma komanditnog društva sadrži imena jednog ili više ili svih komplementara i oznaku komanditno društvo.

Član 71.

Prestankom članstva svih komplementara ili svih komanditora komanditno društvo mora promijeniti oblik.

4.3. Upravljanje društvom

Član 72.

Komanditim društvom upravljaju komplementari neposredno ili putem organa određenog ugovorom o osnivanju društva.

Član 73.

Komanditno društvo može imati poslovodni organ. Poslovodni organ može biti profesionalni ili tu funkciju mogu obavljati jedan ili više komplementara.

Komanditori ne mogu zastupati komanditno društvo.

Komanditor koji preduzme poslove prema trećim licima u pravnom prometu, protivno zabrani, odgovara solidarno za obaveze društva kao komplementar.

U smislu odredaba ovog člana poslovodstvo i način njegovog obavljanja određuje se ugovorom o osnivanju društva.

5. Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću članova

5.1. Opšte odredbe

Član 74.

Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću članova je preduzeće koje nastaje ugovorom dva ili više osnivača radi obavljanja privredne djelatnosti i u kojem svaki član odgovara za obaveze društva cjelokupnom svojom imovinom.

Član 75.

Društvo posluje pod firmom koja sadrži imena svih članova ili više njih, ili jednog i oznaku "i ostali".

Član 76.

Ugovor o osnivanju društva zaključuje se u pismenoj formi.

Član 77.

Osnovnu glavnicu društva osnivači određuju ugovorom. Osnovna glavnicu društva je zbir jednakih uloga članova.

5.2. Osnivanje društva

Član 78.

Ugovor o osnivanju društva sadrži i odredbe o:

- imenima osnivača,
- firmi i sjedištu,
- djelatnosti,
- osnovnoj glavnici i ulozima članova (procjena uloga, način uplate, udjelima u društvu i raspolaganju udjelima),
- snošenje troškova osnivanja i posljedice neuspjelog osnivanja društva,
- podjeli dobiti, snošenju rizika i pokrivanju gubitaka u poslovanju,
- upravljanju društvom i vođenju poslovanja,
- kontroli i obavještanju o poslovanju društva,
- zastupanju društva,
- o statusnim promjenama društva i prestanku društva, i
- ostalim pitanjima značajnim za poslovanje društva.

Član 79.

Ulozi članova mogu biti u novcu, stvarima i pravima. Procjenu uloga (stvari i prava) mogu vršiti sami članovi društva, a ako se ne slože povjeravaju ovlaštenom procjenitelju. Izvještaj ovlaštenog procjenitelja o procjeni uloga razmatra se i usvaja uz saglasnost svih članova društva.

5.3. Međusobni odnosi članova

Član 80.

Udjeli članova u društvu jednaki su.

Član 81.

Sva lična prava članova u društvu neprenosiva su, osim imovinskih prava.

U slučaju prenosa imovinskih prava na lica izvan društva ostalim članovima društva pripada pravo preče kupovine na osnovu pismene ponude.

Član 82.

U podjeli dobiti, snošenju rizika i pokrivanju gubitka članovi društva učestvuju podjednako.

Za obaveze društva nastale do istupanja iz društva bilo kojeg člana odgovara i taj član.

Član 83.

Svaki član društva ima svoj lični račun koji se vodi u društvu i na kome se evidentiraju: ulog, dobit, podignuti avansi i učešće u podmirivanju gubitaka društva.

5.4. Upravljanje društvom

Član 84.

Društvom upravljaju svi članovi ravnopravno.

Član 85.

Društvo može imati poslovodni organ.

Poslovodni organ može biti profesionalni ili tu funkciju mogu obavljati jedan ili više članova društva.

Član 86.

Zastupanje društva vrše članovi društva ili poslovodni organ ako je postavljen.

III - OBLICI POVEZIVANJA PREDUZEĆA

1. Opšte odredbe

Član 87.

Preduzeća se mogu povezivati u statusne i ugovorne oblike. Statusni oblici povezivanja imaju status pravnog lica.

Ugovorni oblici povezivanja su: kartel, trenutno udru enje, dugoročna proizvodna kooperacija, poslovno tehnička saradnja, konzorcijum i zajedničko ulaganje.

Zabranjeno je povezivanje preduzeća radi sticanja monopol-skog položaja, što će se regulisati posebnim zakonom.

Član 88.

Ugovori o povezivanju iz člana 87. stav 3. upisuju se u sudski registar.

Član 89.

Svi oblici povezivanja iz čl. 87. ovog zakona mogu se uspostavljati između domaćih i stranih lica.

2. Holding preduzeće

Član 90.

Holding preduzeće može nastati :

1) Podjelom imovine preduzeća na dva ili više preduzeća koje osniva, sticanjem kapitala u drugim preduzećima, i investiranjem svog kapitala u nova preduzeća (čisti holding)

Ako čisti holding obavlja i proizvodne, trgovinske ili druge privredne djelatnosti, postaje mješoviti holding.

2) Ulaganjem kapitala pojedinačnih ulagača - investitora, u cilju maksimiziranja dobiti iz plasmana kapitala, odnosno vrijednosnih papira (holding za plasman).

Član 91.

Kada holding preduzeće osnivaju fizička lica radi plasmana kapitala pravnih ili drugih fizičkih lica, broj osnivača ne može biti manji od deset.

Član 92.

Preduzeće koje nastaje podjelom svoje imovine na više preduzeća koja osniva donosi odluku o osnivanju novih preduzeća i promjeni svog oblika organizovanja u holding preduzeće.

Preduzeće koje nastaje sticanjem kapitala u drugim preduzećima, nakon prenosa kapitala tih preduzeća, organizuje se odlukom o promjeni svog oblika organizovanja u holding preduzeće.

Preduzeće koje nastaje investiranjem svog kapitala u nova preduzeća, nakon osnivanja tih preduzeća donosi odluku o promjeni svog oblika u holding preduzeće.

Član 93.

Holding za plasmane se može organizovati odlukom o promjeni oblika organizovanja u holding ili osnivanjem specijalizovanog menad erskog preduzeća iz člana 91. ovog zakona.

Član 94.

Holding preduzeće organizuje se kao dioničko društvo ili kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Statut holding preduzeća, shodno obliku organizovanja, pored odredaba za ta društva, sadr i i odredbe o odnosima i o upravljanju u holdingu.

3. Poslovno udru enje

Član 95.

Poslovno udru enje mogu osnovati dva ili više preduzeća u cilju unapređivanja i usklađivanja privrednih djelatnosti, kao i zastupanja strukovnih interesa osnivača.

Poslovno udru enje ne posluje prvenstveno radi sticanja dobiti.

Član 96.

Poslovno udru enje se osniva zajedničkom odlukom ovlaštenih predstavnika osnivača.

Osnivači obezbjeđuju sredstva i uslove za rad poslovnog udru enja.

Član 97.

Firma poslovnog udru enja mora sadr avati oznaku poslovno udru enje.

Član 98.

Pored obavljanja poslova zbog kojih je osnovano, poslovno udru enje može obavljati i zastupničke poslove iz djelatnosti svojih članica.

U obavljanju zastupničkih poslova poslovno udru enje može istupati: u ime i za račun članica, u svoje ime, a za račun članica i u svoje ime i za svoj račun.

Član 99.

Kada poslovno udru enje istupa u ime i za račun članica za obaveze prema trećim licima odgovaraju članice.

Kada poslovno udru enje istupa u svoje ime a za račun članica odgovornost za obaveze utvrđuje se ugovorom između udru enja i članica.

Kada poslovno udru enje istupa u svoje ime i za svoj račun za obaveze prema drugim licima odgovara svojim sredstvima.

Član 100.

Poslovno udru enje ima statut.

Statut poslovnog udru enja sadr i odredbe o:

- firmi i sjedištu,
- osnivačima,
- sredstvima za osnivanje i rad,
- ciljevima osnivanja udru enja,
- poslovima udru enja,
- djelatnostima koje obavlja za treća lica,
- istupanju u pravnom prometu,
- odgovornostima za obaveze,
- izvorima i uslovima finansiranja udru enja,
- organima udru enja i upravljanju,
- organizaciji udru enja,
- naknadnom pristupanju udru enju,
- istupanju iz udru enja i isključivanju iz udru enja,
- prestanku udru enja, i
- drugim pitanjima značajnim za rad udru enja.

4. Pul

Član 101.

Preduzeća mogu, u cilju međusobnog informisanja o proizvodnji, razmjeni patenata i iskustava, uvođenja novih proizvoda, i organizovanju zajedničke prodaje, osnovati pul.

Osnivanjem pula ne ograničavaju se prava i nezavisnost osnivača.

Član 102.

Pul se osniva ugovorom između osnivača.

Osnivači obezbjeđuju sredstva i uslove za rad pula.

Član 103.

Pul ima firmu i sjedište.

Firma sadr i oznaku pul.

Član 104.

U djelatnosti osiguranja imovine i lica, dva ili više osiguravajućih društava mogu osnovati pul za saosiguranje, odnosno reosiguranje imovine i lica.

Posebnim zakonom uređuju se pitanja o pulu za saosiguranje, odnosno reosiguranje.

5. Ugovorni oblici povezivanja

Član 105.

Preduzeća se mogu povezivati u ugovorne oblike predviđene u članu 87. stav 3. ovog zakona.

Član 106.

Ugovor o povezivanju, pored akceptiranja posebnih propisa i uobičajenih obligacionih sastojaka, sadr i i odredbe o: ciljevima povezivanja, ulogama i zadacima članica i zajedničkim organima.

IV - DJELATNOST, FIRMA I SJEDIŠTE PREDUZEĆA**1. Djelatnost preduzeća****Član 107.**

Preduzeće obavlja jednu ili više privrednih djelatnosti za koje je registrovano i za koje ispunjava uslove.

Član 108.

Preduzeće može početi obavljanje djelatnosti za koju je registrovano na osnovu rješenja nadležnih organa o ispunjavanju tekućih i drugih uslova propisanih za obavljanje te djelatnosti.

Nadležni organi iz stava 1. ovog člana, dužni su izdati rješenje u roku od najviše 60 dana, računajući od dana podnošenja odgovarajuće prijave.

Član 109.

Djelatnost preduzeća se određuje u skladu sa jedinstvenom klasifikacijom djelatnosti propisanom posebnim zakonom.

Član 110.

Preduzeće može zaključivati ugovore i obavljati druge poslove prometa robe i usluga samo u okviru djelatnosti za koje je registrovano.

Preduzeće može, bez upisa u sudski registar, da vrši i druge djelatnosti, u manjem obimu, koje služe djelatnosti koja je upisana u sudski registar koja se uobičajeno vrši uz te djelatnosti u manjem obimu ili povremeno, ili koje doprinose potpunijem iskorištavanju kapaciteta i materijala koji se upotrebljava za vršenje upisane djelatnosti.

Ugovor zaključen suprotno odredbama stava 1. ovog člana pravno je valjan, za drugu ugovornu stranu.

2. Firma preduzeća**Član 111.**

Firma je ime pod kojim preduzeće posluje.

Firma sadrži i oznaku koja upućuje na djelatnost ili osnivača, sjedište i oblik organizovanja preduzeća.

Član 112.

Firma može da sadrži i grafičke ili stilizirane oznake.

Član 113.

Preduzeće može imati i skraćenu oznaku firme.

Skraćena oznaka firme mora sadržavati oblik organizovanja preduzeća.

Oblici preduzeća u firmi mogu se umjesto riječi izraziti slijedećim oznakama, koje imaju značenja navedena u zakonima:

- dd (dioničko društvo),
 - doo (društvo sa ograničenom odgovornošću),
 - djl (društvo jednog lica),
 - kd (komanditno društvo),
 - kdd (komanditno društvo na dionice)
 - dno (društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću članova),
 - holding dd (holding - dioničarsko društvo),
 - holding doo (holding - društvo sa ograničenom odgovornošću),
 - pul (pul)
 - pu (poslovno udruženje)
- Skraćena oznaka firme se upisuje u sudski registar.

Član 114.

Preduzeće u svom poslovanju mora upotrebljavati firmu ili skraćenu oznaku firme onako kako je upisana u sudski registar.

Firma ili skraćena oznaka firme mora se istaći na poslovnim prostorijama preduzeća.

Član 115.

Pod istom ili sličnom firmom ne mogu biti upisana kod istog registarskog suda dva ili više preduzeća koja imaju istu ili srodnu djelatnost.

Ako su dva ili više preduzeća iste ili srodne djelatnosti, čija su sjedišta na području istog suda koji vodi sudski registar, prijavila sudu firme koje se ne razlikuju jedna od druge, pravo na upis firme ima preduzeće koje je ranije prijavilo firmu sudu.

Član 116.

Preduzeće ima pravo da pred nadležnim sudom traži i zaštitu firme.

Zahtjev se može podnijeti protiv preduzeća koje je upisano u sudski registar kod istog ili drugog suda.

Pravo na podnošenje zahtjeva za zaštitu firme prestaje po isteku tri godine od dana upisa u sudski registar firme protiv koje se zahtijeva zaštita.

Član 117.

Preduzeću protiv koga se zahtijeva zaštita firme sud će zabraniti upotrebu firme ako nađe da je taj zahtijev opravdan.

U slučaju iz stava 1 ovog člana sud će prema okolnostima slučaja, dosuditi tu i oću njegov zahtjev, naknadu štete u primjerenom iznosu.

Član 118.

Dio preduzeća, upisan u sudski registar, istupa u pravnom prometu pod firmom preduzeća i svojim nazivom.

3. Sjedište preduzeća**Član 119.**

Sjedište preduzeća je mjesto u kojem se obavlja djelatnost preduzeća.

Ako se djelatnost obavlja u više mjesta, sjedištem preduzeća smatra se mjesto koje je utvrđeno statutom, odnosno aktom o osnivanju.

Član 120.

Preduzeće može promijeniti sjedište.

Odluka o promjeni sjedišta preduzeća donosi se na način predviđen statutom, odnosno drugim odgovarajućim aktom.

V - SREDSTVA, IMOVINA I POSLOVNE KNJIGE PREDUZEĆA**Član 121.**

Sredstva preduzeća čine stvari, prava i novac.

Član 122.

Imovinu preduzeća čine vlastita sredstva, odnosno skup imovinskih prava koja preduzeće ima.

Član 123.

Preduzeće je obavezno da vodi poslovne knjige i da sastavlja periodične i godišnje obračune u skladu sa zakonom.

VI - PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI PREDUZEĆA**Član 124.**

Sredstva preduzeća mogu biti u pravnom prometu.

Zakonom se može odrediti koja sredstva su u ograničenom pravnom prometu ili ne mogu biti u pravnom prometu.

Član 125.

Preduzeće u pravnom prometu zaključuje ugovore i vrši druge pravne poslove i radnje u okviru svoje pravne sposobnosti.

Član 126.

Preduzeće odgovara za svoje obaveze svojom imovinom.

Preduzeće odgovara i za obaveze drugih preduzeća preuzete ugovorom.

VII - ZASTUPANJE I PREDSTAVLJANJE PREDUZEĆA**Član 127.**

Preduzeće zastupa i predstavlja poslovodni organ.

Komanditno društvo i društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću članova zastupa i predstavlja poslovodni organ ili članovi društva u skladu sa ugovorom o osnivanju.

Član 128.

Poslovodni organ može u okviru svojih ovlaštenja dati drugom licu pismenu punomoć za zastupanje preduzeća.

Član 129.

Preduzeće može davati prokuru.

Prokura sadrži i ovlaštenja za zaključivanja i obavljanja pravnih poslova i radnji u vezi poslovanja preduzeća.

Prokura ne sadrži i ovlaštenje za zaključivanje ugovora koji se odnose na osnovna sredstva preduzeća.

Član 130.

Prokuru daje poslovodni organ preduzeća, odnosno poslovodni organ ili članovi komanditnog društva i društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću članova.

Član 131.

Prokura se daje u pismenoj formi.

Prokura se upisuje u sudski registar.

Član 132.

Prokura može biti pojedinačna ili zajednička.

Prokura se ne može prenositi.

Prokura se može opozvati.

Član 133.

Preduzeće predstavljaju pored lica iz člana 127. ovog zakona, i predsjednik skupštine, predsjednik upravnog odbora i druga ovlaštena lica određena ugovorom o osnivanju odnosno statutom.

Predstavnik preduzeća je ovlašten da istupa u ime preduzeća, a pravne radnje može preduzimati samo ako je ovlašten i za zastupanje.

VIII - POSLOVNA TAJNA

Član 134.

Poslovnu tajnu čine isprave i podaci utvrđeni statutom ili odlukom preduzeća čije bi saopštavanje neovlaštenom licu štetilo interesima i u poslovnom ugledu preduzeća.

Član 135.

Isprave i podaci utvrđeni kao poslovna tajna preduzeća drugim licima mogu saopštavati lica ovlaštena aktom u kojem se utvrđuje poslovna tajna.

Član 136.

Poslovnu tajnu du ni su da čuvaju sva zaposlena lica u preduzeću i lica u ugovornom odnosu sa preduzećem, koja na bilo koji način saznaju za ispravu ili podatak koji se smatra poslovnom tajnom.

Dužnost čuvanja poslovne tajne traje i nakon prestanka radnog odnosa u preduzeću ili ugovornog odnosa lica sa preduzećem.

Član 137.

Lice koje obavlja poslovodnu funkciju u preduzeću ne može biti osnivač preduzeća za obavljanje iste djelatnosti za koju je preduzeće u kojem obavlja poslovodnu funkciju upisano u sudski registar, niti u drugom preduzeću iste djelatnosti obavljati istu funkciju.

Zabrana iz stava 1. ovog člana traje i jednu godinu nakon dana prestanka obavljanja poslovodne funkcije.

IX - UPIS U SUDSKI REGISTAR

Član 138.

Preduzeća i statusni oblici povezivanja preduzeća upisuju se u sudski registar.

Ugovor o povezivanju preduzeća iz člana 87. stav 3. ovog zakona upisuje se u sudski registar u registarskom ulošku nosioca ugovornog povezivanja.

Dio preduzeća koji ima određena ovlaštenja u pravnom prometu upisuje se u sudski registar.

Član 139.

U sudski registar upisuju se: osnivanje, firma, djelatnost, sjedište, statusne promjene, promjene oblika, prestanak preduzeća i obim odgovornosti u pravnom prometu sa trećim licima ako se radi o povećanoj odgovornosti.

U sudski registar upisuju se i drugi podaci određeni zakonom.

Član 140.

Upis u sudski registar obavlja se na zahtjev ovlaštenog lica, u roku od 15 dana od dana kada su se stekli uslovi za upis.

Upisom u sudski registar preduzeće stiče pravnu i poslovnu sposobnost.

Član 141.

Podaci upisani u sudski registar su javni i objavljuju se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Upis u sudski registar ima pravno dejstvo prema trećim licima od dana upisa.

Ko se u pravnom prometu postupajući savjesno pouzda u podatke upisane u sudski registar ne snosi štetne pravne posljedice koje iz toga nastanu.

X - STATUSNE PROMJENE PREDUZEĆA

Član 142.

Dva ili više preduzeća mogu se spojiti u novo preduzeće.

Preduzeće se može pripojiti drugom preduzeću.

Preduzeće se može podijeliti na dva ili više preduzeća.

Član 143.

Preduzeća koja se spajaju, preduzeće koje se pripaja drugom preduzeću i preduzeće koje se dijeli prestaju da postoje.

Član 144.

Preduzeće nad kojim je pokrenut stečajni postupak ne može vršiti statusne promjene.

Član 145.

Odluku o statusnoj promjeni preduzeća donosi najviši organ upravljanja u preduzeću, odnosno osnivači.

Član 146.

Medjusobni odnosi preduzeća koji su nastali statusnim promjenama utvrđuju se ugovorom.

Član 147.

Prije upisa statusne promjene u sudski registar preduzeće je obavezno da sačini završni račun, i to za period od početka poslovne godine do izvršenja statusne promjene.

Član 148.

Sredstva, prava i obaveze preduzeća koja se spajaju prenose se na preduzeće nastalo spajanjem.

Sredstva, prava i obaveze preduzeća koje se pripaja prenose se na preduzeće kome je ono pripojeno.

Sredstva, prava i obaveze preduzeća koje se dijeli prenose se na preduzeća nastala podjelom.

Član 149.

Za obaveze prema trećim licima preduzeće koje se dijeli solidarno odgovaraju preduzeća nastala podjelom.

XI - PROMJENE OBLIKA PREDUZEĆA

Član 150.

Preduzeće može izvršiti promjenu oblika.

Odluku o promjeni oblika preduzeća donosi najviši organ upravljanja, odnosno osnivači preduzeća.

Član 151.

Promjena oblika preduzeća je obavezna:

- kada se u društvu sa ograničenom odgovornošću ili u društvu sa neograničenom solidarnom odgovornošću članova, broj članova društva svede na jedan;
- kada u komanditnom društvu prestane članstvo svih komanditora ili svih komplementara;
- kada u društvo jednog lica pristupi novi član.

XII - PRESTANAK PREDUZEĆA

Član 152.

Preduzeće prestaje:

1. ako je prema njemu rješenjem nadležnog državnog organa izrečena, mjera trajne zabrane rada preduzeća ili obavljanja djelatnosti preduzeća;

2. ako više ne postoje prirodni uslovi za vršenje privredne djelatnosti preduzeća;

3. ako više ne postoje ekonomski uslovi za rad preduzeća;

4. ako se preduzeće spoji sa drugim preduzećem, ako se pripoji drugom preduzeću ili ako se podijeli na više preduzeća;

5. ako se pravosudnom odlukom suda utvrdi ništavost upisa u sudski registar, i

6. na osnovu stečaja.

U slučajevima iz tač. 1, 2, 3. i 5. ovog člana preduzeće prestaje provođenjem postupka redovne likvidacije.

U slučaju iz tač. 6. ovog člana preduzeće prestaje provođenjem postupka stečaja.

Postupak redovne likvidacije i postupak stečaja uređuje se posebnim zakonom.

Član 153.

Sprovođenjem postupka redovne likvidacije i postupka stečaja preduzeća objavljuju se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

XIII - POSEBNE ODREDBE

Član 154.

U preduzećima koja imaju u cjelosti ili pretežno državni kapital primjenjuju se odredbe ovog zakona, izuzev ako odredbama ovog poglavlja ili republičkim zakonom nije drugačije određeno.

Član 155.

Preduzećima iz člana 154. ovog zakona upravlja državni ili srazmjerno učesniku državnog kapitala u osnovnom kapitalu preduzeća.

Član 156.

U preduzećima iz člana 154. ovog zakona za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti funkcije skupštine vrši upravni odbor.

Član 157.

Ovlaštenja i obaveze državnog vlasnika nad preduzećima po osnovu državnog kapitala vrše nadležni organi Federacije, kantona i općina u skladu sa zakonom.

Član 158.

Skupština Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom iz prethodnog člana utvrđuje listu preduzeća prema kojima ovlaštenja i obaveze vlasnika po osnovu državnog kapitala vrše organi Federacije.

Prema ostalim preduzećima koja imaju u cjelini ili djelimično državni kapital ovlaštenja i obaveze vlasnika po osnovu državnog kapitala vrše kantoni i opštine na čijem području preduzeće ima sjedište.

Članove upravnog odbora preduzeća iz stava 1. ovog člana imenuje i razrješava Vlada ili nadležno ministarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Članove upravnog odbora preduzeća iz stava 2. ovog člana imenuje i razrješava nadležni organ kantona odnosno opštine.

Nadležnost organa za opštine u gradu Sarajevu vrši nadležni organ grada Sarajeva.

Član 159.

U preduzećima koja imaju u cjelosti ili pretežno državni kapital, direktora preduzeća imenuje upravni odbor uz prethodnu saglasnost nadležnog organa iz člana 158. ovog zakona.

U preduzećima iz prethodnog stava, direktor ne može biti član upravnog odbora.

Član 160.

U preduzećima u kojima pored državnog učestvuje privatni kapital, nadležni organ iz člana 158. ovog zakona imenuje članove upravnog odbora u broju srazmjerno učesniku državnog kapitala u ukupnom kapitalu preduzeća.

Član 161.

Preduzeća koja imaju u cijelosti ili djelimično državni kapital dužna su uskladiti statute sa odredbama ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

XIV - KAZNENE ODREDBE

Član 162.

Novčanom kaznom od 100 do 5000 DEM u protivvrijednosti domaće valute po srednjem kursu koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka, kazniče se za privredni prestup preduzeće:

1. ako obavlja djelatnost koja mu nije upisana u sudski registar;

2. ako otpočne djelatnost prije nego što dobije odobrenje o ispunjenju propisanih uslova;

3. ako se tokom poslovanja ne pridržava propisanih uslova za obavljanje djelatnosti;

4. ako prekorači iznos sopstvenih dionica (stav 1. čl. 29.);

5. ako ne obezbijedi garancije i druga obezbjeđenja povjerenilaca (član 30.); i

6. ako ne izvrši promjenu oblika preduzeća u slučajevima iz člana 151. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniče se za privredni prijestup i odgovorno lice u preduzeću novčanom kaznom od 50 do 300 DEM u protivvrijednosti domaće valute.

Član 163.

Novčanom kaznom od 50 do 500 DEM u protivvrijednosti domaće valute, kazniče se za prekršaj preduzeće:

1. ako statutom ili drugim aktom u skladu sa zakonom ili kolektivnim ugovorom ne uredi ostvarivanje učesnika u upravljanju preduzećem (član 9.);

2. ako u svom poslovanju ne upotrebljava firmu onako kako je upisana u sudski registar (čl. 114. st. 2.).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniče se za prekršaj i odgovorno lice u preduzeću novčanom kaznom od 25 do 150 DEM.

XV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 164.

Postojeća društvena preduzeća dužna su se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu propisa o upisu u sudski registar organizovati kao društva sa ograničenom odgovornošću.

Postojeća javna preduzeća uskladiće svoj status i organizaciju sa ovim zakonom nakon donošenja posebnog zakona iz člana 6. ovog zakona.

Član 165.

Postojeća preduzeća u privatnom vlasništvu su obavezna da usklade svoj status prema odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Pod preduzećem u privatnom vlasništvu, u smislu stava 1. ovog člana, podrazumijevaju se i preduzeća u mješovitom vlasništvu u kojima ne učestvuje državni kapital.

Član 166.

Preduzeća koja imaju djelimično državni kapital obavezna su da usklade svoj status sa odredbama ovog zakona u roku od tri mjeseca od izvršene privatizacije preduzeća, provedene prema odredbama posebnog zakona.

Član 167.

Propisi o upisu u sudski registar preduzeća uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 168.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

24

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O
VANJSKOTRGOVINSKOM POSLOVANJU**

Proglašava se Zakon o vanjskotrgovinskom poslovanju koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-303/95

3. veljače 1995. godine

Sarajevo

Predsjednik

Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON**O VANJSKOTRGOVINSKOM POSLOVANJU****I - OSNOVNE ODREDBE****Član 1.**

Ovim zakonom uređuje se vanjskotrgovinsko poslovanje koje obuhvaća vanjskotrgovinski promet i obavljanje privrednih djelatnosti u inozemstvu.

Vanjskotrgovinski promet je promet robe i usluga između pravnih lica sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federaciji), odnosno u Republici Bosni i Hercegovini i lica sa sjedištem u inozemstvu koji se vrši na osnovu ugovora zaključenih u skladu sa federalnim propisima i međunarodnim ugovorima.

Vanjskotrgovinski promet, pored izvoza i uvoza robe i usluga, obuhvaća i privremeni izvoz i uvoz, posebne oblike vanjskotrgovinskog prometa predviđene ovim zakonom, pribavljanje i ustupanje intelektualne svojine i pružanje usluga u inozemstvu od strane domaćih pravnih lica.

Pod obavljanjem privrednih djelatnosti u inozemstvu, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se obavljanje proizvodnih, trgovinskih, uslu nih, naučnoistra ivačkih i istra ivačko-razvojnih djelatnosti, bankarskih i drugih finansijskih poslova i poslova osiguranja i reosiguranja, u skladu sa propisima zemlje u kojoj se te djelatnosti, odnosno poslovi obavljaju.

Privredne djelatnosti u inozemstvu obavljaju se preko preduzeća, predstavništava, poslovnih jedinica, poslovnica, banaka i drugih finansijskih organizacija, informativnih biroa banaka, osiguravajućih i reosiguravajućih organizacija i drugih oblika obavljanja privredne djelatnosti u inozemstvu, u skladu sa propisima zemlje u kojoj se te djelatnosti obavljaju, ulaganjem sredstava u strana preduzeća i povjeravanjem obavljanja privrednih poslova stranim licima.

Član 2.

Vanjskotrgovinski promet mogu vršiti preduzeća i druga pravna lica, osnovana u skladu sa zakonom o preduzećima, ako ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom.

Privredne djelatnosti iz člana 1. stav 4. ovog zakona mogu obavljati preduzeća i druga pravna lica, organizacije koje obavljaju društvenu djelatnost, banke i organizacije za osiguranje, ako ispunjavaju uvjete predviđene ovim zakonom.

Preduzeće i drugo pravno lice stiče pravo da obavlja vanjskotrgovinsko poslovanje danom upisa tog poslovanja u odgovarajući registar, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Član 3.

Na vanjskotrgovinsko poslovanje u oblasti naoružanja i vojne opreme primjenjuju se odredbe ovog zakona, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

II - UVJETI ZA VRŠENJE VANJSKOTRGOVINSKOG PROMETA**Član 4.**

Za vršenje vanjskotrgovinskog prometa preduzeće mora da ispunjava slijedeće uvjete:

1) da je općim aktom preduzeća utvrđeno da preduzeće obavlja vanjskotrgovinski promet kao jedinu djelatnost, ili da pored drugih privrednih djelatnosti, obavlja i vanjskotrgovinski promet;

2) da su općim aktom preduzeća utvrđeni poslovi i zadaci vanjskotrgovinskog prometa, odnosno zastupanje i predstavljanje preduzeća i zaključivanje ugovora o vanjskotrgovinskom prometu, kao i granice tih ovlaštenja,

3) da preduzeće općim aktom utvrđuje uslove koje moraju ispunjavati lica za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa.

Član 5.

Preduzeće može da zaključuje ugovore i da obavlja druge poslove prometa robe i usluga samo u okviru djelatnosti za koje je upisano u sudski registar.

Član 6.

Zahtjev za upis u sudski registar vanjskotrgovinskog prometa, podnosi se nadležnom sudu.

U sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa upisuje se preduzeće u okviru djelatnosti koju obavlja.

Član 7.

Sud, koji vodi registar iz člana 6. stav 1. ovog zakona, dužan je da primjerak rješenja o izvršenom upisu u sudski registar, odnosno rješenje o promjenama izvršenim u tom registru, u roku od 30 dana od dana izvršenog upisa, odnosno promjene u tom registru, dostavi federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom koji vodi jedinstvenu evidenciju o preduzećima upisanim u sudski registar za vršenje vanjskotrgovinskog prometa.

Rješenje o izvršenom upisu u sudski registar, rješenje o promjenama u tom registru i rješenje o brisanju iz sudskog registra prava za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa objavljuju se u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine na teret preduzeća čija se prava upisuju, odnosno brišu iz sudskog registra.

Član 8.

Preduzeće može bez upisa u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa pružati usluge stranim licima u Federaciji u okviru djelatnosti koju obavlja u Federaciji, a u inozemstvu može pružati usluge montaže i opreme koju izvozi.

Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na preduzetnike.

Preduzeće registrirano za investicione radove u inozemstvu može bez upisa u sudski registar da:

1) izvozi i kupuje u inozemstvu opremu, reprodukcioni i drugi materijal i pribor koji su potrebni za investicione radove koje izvodi u inozemstvu i robu namijenjenu ličnoj potrošnji radnika u pogonima u inozemstvu;

2) uvozi robu u okviru odobrenog kompenzacionog posla sa inozemstvom,

3) izvrši posao posredovanja u vanjskotrgovinskom prometu koji će federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom odobriti, ako se time povećava izvoz.

III - OBLICI IZVOZA I UVOZA**Član 9.**

Izvoz i uvoz robe su slobodni (LB).

Radi zaštite domaće proizvodnje i potrošnje, izvoz i uvoz robe može se regulirati određivanjem kontingenata (K).

Radi izvršavanja međunarodnih ugovora, reguliranja izvoza i uvoza naoružanja i vojne opreme, izvoza i uvoza historijskih i umjetničkih djela i pojedinih plemenitih metala, određena roba može se izvoziti na osnovu dozvole (D).

Uvoz rezervnih dijelova za održavanje uvezenih opreme, odnosno dijelova uvezenih opreme i za održavanje trajnih potrošnih dobara je slobodan.

Član 10.

Radi regionalnog usmjeravanja izvoza i uvoza ili provođenja mjera samoograničenja federalni organ uprave nadležan za ekonomske odnose sa inozemstvom može izvoz, odnosno uvoz uslovljavati izdavanjem prethodne saglasnosti čiji je cilj:

- 1) uspostavljanje platnobilansne ravnote e;
- 2) efikasna naplata dugova, odnosno potraivanja iz odnosa sa inozemstvom,
- 3) uredno ispunjavanje međunarodnih ugovora.

Član 11.

Roba se mo e uvoziti, ili privremeno uvoziti samo ako odgovara standardima, atestima i tehničkim normativima i normama kvaliteta propisanim za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu te robe na tr ištu Federacije.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada) će posebnim propisom utvrditi starosnu granicu za uvoz, odnosno unos motornih vozila u skladu sa ovim zakonom.

Roba za koju su obavezne zdravstvena, veterinarska ili fitopatološka kontrola ili kontrola kvaliteta ne mo e se uvoziti ili privremeno uvoziti ako ne ispunjava propisane uvjete.

Izuzetno od odredbe st. 1. i 2. ovog člana, roba se mo e privremeno uvoziti radi oplemenjivanja, ako se time ne ugro avaj i život i zdravlje ljudi i prirodna sredina.

Odredbe stava 1. ovog člana ne odnose se na robu koja se uvozi ili privremeno uvozi u slobodne zone.

Radi sprečavanja ugro avanja i života i zdravlja ljudi i prirodne sredine, Vlada mo e zabraniti uvoz i tranzit određene robe preko teritorije Federacije, ili propisati uvjete pod kojima se takva roba mo e uvoziti, odnosno izvoziti.

Član 12.

Vlada, na prijedlog federalnog organa uprave nadle nog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, razvrstava robu na pojedine oblike izvoza i uvoza i određuje vrste robe čiji se izvoz i uvoz regionalno usmjeravaju.

Član 13.

Dozvole iz člana 9. stav 3. ovog zakona i saglasnosti iz čl. 10. i 58. stav 2. ovog zakona izdaje federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom ako federalnim propisom nije drukčije određeno.

Član 14.

Vlada, na prijedlog federalnog organa uprave nadle nog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, do 31. oktobra tekuće godine utvrđuje obim kontingenata za izvoz i uvoz robe, regionalnu strukturu uvoza i dinamiku izvoza i uvoza za narednu godinu. Pri utvrđivanju obima kontingenata uzimaju se u obzir kontingenti utvrđeni za robu koja se uvozi na kredit ili se uvozi, odnosno plaća du e od godinu dana, kao i posebni kontingenti za slobodne zone.

Federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, pri formiranju prijedloga iz stava 1. ovog člana, pribavit će mišljenje kantonalnih organa uprave nadle nih za poslove privrede.

Kontingente sporazumno raspoređuju preduzeća i preduzetnici u Privrednoj komori Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Privredna komora) u roku od 30 dana od dana donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, i to: za izvoz-proizvođači, a za uvoz potrošači i utvrđuju dinamiku izvoza, odnosno uvoza i druga međusobna prava i obaveze. U raspodjeli kontingenata mogu učestvovati i vanjskotrgovinska preduzeća ako izvoze, odnosno uvoze u svoje ime i za svoj račun robu široke potrošnje ili uvoze robu za račun Federacije, kantona i općina i njihovih organa i organizacija.

Ako se u roku iz stava 3. ovog člana kontingenti ne raspodjele ili ne iskoriste, kontingente će, u narednom roku od 30 dana, raspodjeliti na pojedina preduzeća federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom. Protiv tog rješenja mo e se voditi upravni spor koji ne zadrž avaj njegovu izvršenje.

Privredna komora obavještava učesnike iz stava 3. ovog člana o mjestu i vremenu raspodjele kontingenata, najkasnije osam dana prije raspodjele.

Federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom donosi opći akt kojim se uređuje način učestvovanja privrednih subjekata u raspodjeli kontingenata. Prije donošenja ovog općeg akta pribavljaju se mišljenja kantonalnih organa uprave nadle nih za poslove privrede.

Izvrještaj o izvršenoj raspodjeli kontingenata, Privredna komora dostavlja bankama ovlašćenim za poslove sa inozemstvom koje vode evidenciju o korišćenju kontingenata i federalnom organu uprave nadle nom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom. Preduzeće bira banku kod koje će se evidentirati korišćenje kontingenata i o tome obavještava Privrednu komoru.

Pri raspodjeli kontingenata u Privrednoj komori osigurat će se najmanje 10% za naknadnu raspodjelu i to: za novu proizvodnju čije se potrebe nisu mogle predvidjeti pri raspodjeli kontingenata, za otkup sajamskih eksponata izlo enih na međunarodnim sajamskim priredbama koje se odr avaju u Federaciji.

Član 15.

Kontingentima se određuje obim izvoza, odnosno uvoza pojedine robe po količini ili po vrijednosti, po pravilu, za period od godinu dana. Ako se roba izvozi, odnosno uvozi na kredit ili se izvozi, odnosno uvozi du e od godinu dana, kontingent se utvrđuje za period korišćenja kredita, odnosno za period izvoza, odnosno uvoza odnosno robe.

Član 16.

Federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom mo e utvrditi kontingent iznad utvrđenog kontingenta iz člana 14. ovog zakona i to: za uvoz robe radi zamjene robe koja je uništena djelovanjem više sile ili elementarnih nepogoda; za uvoz robe na osnovu odobrenog kredita Međunarodne banke za obnovu i razvoj i drugih međunarodnih finansijskih organizacija i provedene međunarodne licitacije za uvoz sirovina i reprodukcionog materijala radi proizvodnje za izvoz, uz preuzimanje obaveze izvoza najmanje u iznosu 50% većem od vrijednosti uvoza u roku predviđenom odobrenjem i za izvoz robe ako se time ne stvaraju poremećaji u snabdjevenosti domaćeg tr išta.

Prije donošenja odluke o kontingentu iz stava 1. ovog člana, federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom pribavit će mišljenje kantonalnih organa uprave nadle nih za poslove privrede.

Uvoz aviona i brodova radi zamjene uvezenih aviona i brodova uništenih djelovanjem više sile ili u saobraćajnom udesu koji se nabavljaju po osnovu reosiguranja, jeste slobodan.

Član 17.

Uvoz sigurnosnih sredstava, rezervnih dijelova i usluga za potrebe organa uprave nadle nih za unutrašnje poslove i izvoz ove robe vrši se na osnovu dozvole koju izdaje federalni organ uprave nadle an za unutrašnje poslove i na taj uvoz ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o oblicima uvoza. Federalni organ uprave nadle an za unutrašnje poslove obavještavat će Vladu o izvršenom izvozu i uvozu u tekućoj godini.

Uvoz reprodukcionog materijala koji je namijenjen za proizvodnju sigurnosnih sredstava iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu rješenja o razvrstavanju na oblike uvoza koje izdaje federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Član 18.

Federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom na osnovu podataka carinarnica prati ostvarivanje platnog bilansa Federacije po oblicima izvoza i uvoza robe, a za robe čiji je uvoz slobodan, po pojedinim vrstama, odnosno grupama robe.

Član 19.

Izvoz, odnosno uvoz izvršen je kad je roba ocarinjena i kad je prešla carinsku liniju, odnosno kad je usluga izvršena. Kao dan izvoza, odnosno uvoza robe smatra se dan kad je izvršeno carinjenje robe.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, federalni organ uprave nadle an za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom mo e izdati odobrenje da se izvrši izvozno-uvozno carinjenje robe i bez prelaska robe preko carinske linije, ako je zaključen ugovor sa stranim licem i ako se smanjuju troškovi transporta

robe. Pri izvozno-uvoznom carinjenju ove robe primjenjuju se propisi koji se odnose na izvoz i uvoz robe koja prelazi carinsku liniju.

Funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom propisuje koji se dan smatra danom izvršenja usluga.

IV - POSEBNI OBLICI VANJSKOTRGOVINSKOG PROMETA

Član 20.

Uvoz robe koja predstavlja ulog stranog lica ili povećanja tog uloga vrši se slobodno, u skladu sa pravnim poslom kojim se vrši ulaganje.

Član 21.

Preduzeće može sa stranim licem zaključiti ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, sa rokom trajanja od najmanje tri godine. Vrijednost izvoza na osnovu ugovora iz stava 1. ovog člana mora biti najmanje jednaka vrijednosti uvoza izvršenog na osnovu tog ugovora.

Plaćanje i naplata sa stranim licem preko tekućeg računa na osnovu ugovora iz stava 1. ovog člana vršit će se u skladu sa važećim propisima o deviznom poslovanju.

Član 22.

Ako je roba koja se izvozi ili uvozi na osnovu ugovora o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji u vrijeme zaključenja, odnosno izmjena i dopuna tog ugovora, razvrstana na slobodan izvoz ili uvoz, izvozi se i uvozi slobodno do izvršenja tog ugovora.

Ako je izvoz, odnosno uvoz robe koji se vrši na osnovu ugovora o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji reguliran kontingentom ili dozvolom, preduzeće izvozi, odnosno uvozi tu robu na osnovu pribavljene saglasnosti federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, koji je dužan da odluči o zahtjevu u roku od 30 dana od dana donošenja zahtjeva za izdavanje saglasnosti. Ta saglasnost istovremeno predstavlja utvrđeno pravo na izvoz, odnosno uvoz po tom osnovu i važi dok važi ugovor.

Član 23.

Ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji mora biti zaključen u pismenom obliku.

Ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji mora da sadrži i specifikaciju roba koje se uvoze odnosno izvoze. Specifikacija sadrži i vrstu robe, godišnje količine, jedinične cijene, godišnje vrijednosti i ukupnu vrijednost isporuka u jednom pravcu.

Ugovor iz stava 1. ovog člana i njegove izmjene i dopune prijavljuju se federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u roku od 30 dana od dana njegovog potpisivanja, odnosno njegove izmjene i dopune i postaje punovažan danom upisa u registar ugovora o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je da donese rješenje o upisu, odnosno o odbijanju upisa ugovora u registar ugovora o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za upis. Ako se rješenje o upisu, odnosno o odbijanju upisa u registar ne donese u tom roku, ugovor postaje punovažan istekom tog roka.

O rješenju iz stava 4. ovog člana federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je pismeno obavijestiti kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.

Član 24.

Preduzeće može, na osnovu odobrenja federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, zaključivati ugovore o izvozu robe i usluga koji se naplaćuju uvozom robe i usluga u istoj vrijednosti (kompenzacioni poslovi).

Uz zahtjev za izdavanjem odobrenja iz stava 1. ovog člana, preduzeće mora priložiti i mišljenje kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede.

Ako se radi o uvozu opreme radi povećanja obima i tehničkog nivoa proizvodnje, odnosno pružanja usluga, mogu se, izuzetno, odobravati poslovi iz stava 1. ovog člana, pod uvjetom da se uvoz opreme i uvoz u zakup plaća izvozom robe proizvedene tom opremom, odnosno izvozom usluge pružene tom opremom.

Izvoz i uvoz robe u okviru posla iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

Funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom propisuje bliže uvjete, način i rokove pod kojima se poslovi iz st. 1. i 2. mogu zaključiti.

Izvoz i uvoz robe po međunarodnim sajamskim kompenzacionim poslovima može vršiti preduzeće koje je upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa, u okviru ukupne vrijednosti izvoza i uvoza koju za pojedine sajmove svake godine utvrđuje federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i koji u okviru tog iznosa utvrđuje liste roba za izvoz i uvoz.

Izvoz i uvoz robe po međunarodnim sajamskim kompenzacionim poslovima vrši se u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

Član 25.

Preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa može slobodno kupovati robu u inozemstvu radi prodaje u inozemstvu.

Preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa može i kupljenu i uvezenu, odnosno privremeno uvezenu robu ponovo izvoziti.

U slučaju kupovine robe u inozemstvu, uvoza te robe i izvoza iste količine robe iz istog tarifnog stava Carinske tarife, izvoz i uvoz je slobodan.

Plaćanje i naplata po poslovima iz stava 2. ovog člana mogu se odobriti i uvozom robe, pod uvjetima iz člana 24. ovog zakona, ili otkupom bosanskohercegovačkog duga na osnovu odobrenja datog u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuju kreditni odnosi sa inozemstvom.

Poslove iz stava 2. ovog člana odobrava federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, a finansijske transakcije u vezi sa tim poslovima - federalni organ uprave nadležan za poslove finansija. O odobrenim poslovima obavještava se bez odlaganja kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom odobrava poslove iz ovog člana, ako su ti poslovi u skladu sa zaključenim međunarodnim trgovinskim ugovorima ili ako se njima ne remeti redovan izvoz robe iz Federacije ili ako se osigurava zapošljavanje slobodnih proizvodnih kapaciteta u Federaciji ili izvršavanje obaveza preuzetih međunarodnim ugovorima, kao i ako se osigurava povećanje priliva deviza koje su predmet kupoprodaje na deviznom tržištu, smanjivanje dospelog, a nenaplaćenog potraživanja Federacije sa određenim zemljama i uravnoteženje razmjene sa zemljama sa kojima su zaključeni sporazumi o uravnoteženoj razmjeni robe i usluga.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom utvrđuje bliže uvjete i način odobravanja poslova iz stava 2. ovog člana i način prijavljivanja, evidencije i kontrole tih poslova.

Član 26.

Malogranični promet vrši se u pograničnom i susjednom prekomorskom području, u skladu sa ovim zakonom, zaključenim međunarodnim ugovorima i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Pod pograničnim područjem i susjednim prekomorskim područjem, u smislu ovog zakona podrazumijeva se područje određeno međunarodnim ugovorom.

Ako međudravnim ugovorom nije određeno područje iz stava 2. ovog člana, to područje na teritoriji Federacije određuje Vlada.

Poslove izvoza i uvoza robe i usluga u malograničnom prometu može vršiti preduzeće koje je upisano u sudski registar za tu vrstu poslova, ako međudravnim ugovorom nije drukčije određeno.

Izvoz i uvoz robe u okviru malograničnog prometa obavlja se u skladu sa propisanim oblicima izvoza i uvoza.

V - USLUGE U VANJSKOTRGOVINSKOM PROMETU

Član 27.

Usluge u vanjskotrgovinskom prometu može vršiti preduzeće koje je upisano u sudski registar za vršenje tih usluga u vanjskotrgovinskom prometu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Pod uslugama u vanjskotrgovinskom prometu podrazumijevaju se naročito: izvođenje investicionih radova u inozemstvu i ustupanje investicionih radova stranom licu u Federaciji, usluge međunarodnog transporta robe i putnika, pomorsko-tehničke usluge na moru i podmorju i druge usluge koje su u vezi sa međunarodnim transportom (međunarodna špedicija, skladištenje, lučke i aerodromske usluge, agencijske usluge u transportu i sl.), ugostiteljske i turističke usluge, posredovanje i zastupanje u prometu robe i usluga, poštansko-telegrafске i druge telekomunikacione usluge, usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta u izvozu i uvozu robe, usluge istraživanja i pružanja i korišćenja informacija i znanja u privredi, nauci, usluge atestiranja, usluge faktoringa, finansijski inženjering i druge usluge.

1. Izvođenje investicionih radova u inozemstvu i ustupanje investicionih radova stranom licu u Federaciji

Član 28.

Pod izvođenjem investicionih radova u smislu ovog zakona podrazumijeva se:

- 1) izrada ekspertiza i studija, investicionih programa, prostornih i urbanističkih planova i projekata, idejnih, glavnih i detaljnih projekata i investiciono-tehničke dokumentacije, licitacionih elaborata (tenderske dokumentacije) i druge investicione dokumentacije za objekte i radove;
- 2) izvođenje geodetskih, geoloških i drugih istraživanja radova, melioracionih radova i radova oplemenjivanja zemljišta, privodjenje zemljišta kulturi i komunalno uređivanje zemljišta;
- 3) izvođenje građevinskih, građevinsko-zanatskih, rudarskih hidrotehničkih i drugih sličnih radova i radova unutrašnjeg uređenja i dekoracije;
- 4) izvođenje instalacionih, montažnih i demontažnih radova i radova na održavanju, remontu i revitalizaciji industrijskih i drugih postrojenja;
- 5) stavljanje na pogon postrojenja i opreme izgrađenih objekata, rukovođenje radovima, tehničko upravljanje pogonom ili proizvodnjom i održavanjem izgrađenih postrojenja, objekata i pogona;
- 6) izgradnja kompletnih objekata i isporuka opreme, dijelova i materijala i tehnoloških linija i ostalih komponenti;
- 7) organizacija izgradnje kompletnih objekata (inženjering), izvođački inženjering i savjetodavni (konsalting) inženjering;
- 8) stručno-tehnički nadzor nad izvođenjem investicionih radova i izgradnjom investicionih objekata;
- 9) pružanje stručne pomoći, odnosno konsultantskih usluga u toku izgradnje i u radovima na izgrađenim objektima;
- 10) održavanje, remont i revitalizacija izgrađenih objekata i ispitivanje opreme;
- 11) obuka radnika, prijenos znanja i iskustva i organizovanje proizvodnje u izgrađenim objektima;
- 12) drugi poslovi izvođenja investicionih radova.

Član 29.

Ugovor o izvođenju investicionih radova u inozemstvu može sa stranim licem zaključiti preduzeće koje je upisano u sudski registar za izvođenje investicionih radova u inozemstvu.

Ugovor o izvođenju investicionih radova mora biti zaključen u pismenom obliku i sadržavati odredbe o osiguranju naplate.

Član 30.

Preduzeće koje izvozi opremu, odnosno izvodi investicione radove u inozemstvu može bez uvoza u Federaciju kupovati u inozemstvu opremu za izvođenje tih radova, dio opreme i materijala koji se ugrađuju u opremu koja se izvozi, odnosno objekat koji se gradi u inozemstvu.

Preduzeće koje izvodi investicione radove u inozemstvu može uvoziti dio opreme i materijala radi ugradnje u opremu koju u sklopu s izvođenjem investicionih radova izvozi u inozemstvo.

Na kupovinu opreme, dijela opreme i materijala iz st. 1. i 2. ovog člana ne primjenjuju se propisi koji se odnose na uvoz te opreme i materijala u Federaciju.

Član 31.

Preduzeće koje izvodi investicione radove u inozemstvu može po okončanju radova, odnosno po prestanku upotrebe, slobodno uvesti u Federaciju osnovna sredstva i rezervne dijelove za sredstva, koja je nabavilo i koristilo za izvršenje poslova iz ugovora o izvođenju investicionih radova u inozemstvu.

Na neamortizirani dio vrijednosti sredstava i rezervnih dijelova iz stava 1. ovog člana plaća se carina i uvozne daštine u skladu sa carinskim propisima.

Preduzeće je dužno da pri uvozu sredstava i rezervnih dijelova iz stava 1. ovog člana, pored dokaza o nabavci, podnese i izjavu poslovnog organa da su ta sredstva korišćena u inozemstvu za izvođenje investicionih radova.

Član 32.

Izvođenje investicionih radova, odnosno izvođenje pojedinih radova na investicionom objektu u Federaciji (u daljem tekstu: investicioni radovi u Federaciji) može se ustupiti stranom izvođaču, na osnovu prethodnog odobrenog javnog nadmetanja ili izvršenog prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponudjaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje javno nadmetanje i prikupljanje ponuda.

Član 33.

Uvjete za ustupanje izvođenja investicionih radova u Federaciji stranom izvođaču utvrđuje preduzeće investitor, a naročito:

- 1) obavezu davanja garancije kao uvjet za učešće na javnom nadmetanju i sadržaj garancije;
- 2) obavezu stranog izvođača da uz ponudu podnese garanciju banke za naknadu štete koju bi investitor mogao pretrpjeti zbog neurednog ispunjenja ugovora od strane izvođača;
- 3) primjenu važećih domaćih standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta (u daljem tekstu: standardi);
- 4) način zaštite od tehnologija koje zagadjuju okoliš.

Ako domaći standardi ne postoje, o tome se mora pribaviti potvrda federalnog organa nadležnog za poslove standardizacije. Ova potvrda se mora izdati u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Inozemni ili međunarodni standardi mogu se zahtijevati, odnosno prihvatiti kao uvjet za ustupanje ugovora stranom izvođaču ukoliko domaći standardi ne postoje, ili ako su oni manje strogi od stranih ili međunarodnih standarda.

Član 34.

Ugovor o izvođenju investicionih radova u inozemstvu, odnosno ugovor o izvođenju investicionih radova u Federaciji upisuje se u posebne registre koji vodi federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa s inozemstvom.

Ugovori iz stava 1. ovog člana neće se upisati u registar ako nisu u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih federalnih propisa i ako su protivni interesima sigurnosti ili odbrane zemlje. Ako federalni organ uprave odbije da upiše ugovor u registar, dužan je da o tome donese rješenje u roku od 15 dana od dana dostavljanja ugovora i dokumentacije koja se prilaže uz taj ugovor radi upisa u registar. Protiv tog rješenja ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Uz zahtjev za upis u registar iz stava 1. ovog člana prilaže se mišljenje kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede.

2. Zastupanje stranih lica

Član 35.

Preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa može sa stranim licem zaključiti ugovor o zastupanju, ugovor o prodaji strane robe sa konsignacionog skladišta i ugovor o vršenju servisnih usluga za održavanje uvezenih opreme i trajnih dobara za ličnu potrošnju.

Ugovori iz stava 1. ovog člana moraju biti zaključeni u pismenom obliku i evidentiraju se u federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, ako su ispunjeni uvjeti iz ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona.

O izvršenom evidentiranju obavještava se pismenim putem kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede na čijem području zastupnik ima sjedište. Obavještenje se mora poslati u roku od osam dana od dana evidentiranja.

Ugovori o zastupanju zaključuju se za zastupanje na cijeloj teritoriji Federacije.

Preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa koje je zaključilo ugovor o prodaji robe sa konsignacionog skladišta dužno je da osigura servis, potrošni materijal i pribor, rezervne dijelove za opremu i trajnu potrošnu robu koju prodaje sa konsignacionog skladišta. Preduzeće može pružiti određene servisne usluge povjeriti drugom preduzeću, odnosno fizičkim licima koja samostalno obavljaju evidentiranu ili registriranu privrednu djelatnost.

Vlada donosi propise kojima se bliže uređuju poslovi zastupanja stranih lica u Federaciji i poslovi prodaje sa konsignacionih skladišta.

Član 36.

Preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa i druga pravna lica za koja je to predviđeno posebnim propisom mogu, pored prodaje robe sa konsignacionih skladišta strane robe prodavati robu stranog porijekla i robu domaće proizvodnje i iz slobodnih carinskih prodavnica. Roba iz slobodnih carinskih prodavnica može se prodavati stranim i domaćim fizičkim licima.

Robu iz slobodnih carinskih prodavnica može prodavati preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa koje sa stranim licem ima zaključen ugovor o prodaji robe u slobodnoj carinskoj prodavnici i preduzeće upisano u sudski registar za vršenje poslova vanjskotrgovinskog prometa koje je sa preduzećem koje ima generalno zastupništvo stranog lica u Federaciji zaključilo ugovor o prodaji robe u slobodnim carinskim prodavnicama ako je roba predmet generalnog zastupanja.

Na smještaj robe u slobodnu carinsku prodavnicu primjenjuju se propisi o privremenoj uvozi robe. Vlada može i propisati koja se roba ne može prodavati iz slobodne carinske prodavnice.

3. Obavljanje vanjskotrgovinskih poslova u slobodnim zonama

Član 37.

Preduzeće može, radi obavljanja privrednih djelatnosti u slobodnoj zoni, slobodno uvoziti i izvoziti ili privremeno uvoziti, odnosno izvoziti robu i usluge u zonu i snabdijevati prijevozna sredstva u međunarodnom saobraćaju.

Roba se, iz slobodne zone, radi njenog oplemenjivanja, ispitivanja, atestiranja, popravke ili predstavljanja na tržištu može i privremeno uvoziti slobodno, uz poseban carinski nadzor do vraćanja robe u zonu, odnosno do njenog izvoza.

Roba proizvedena ili oplemenjena u slobodnoj zoni može se staviti u promet izvan slobodne zone na domaću tržište uz primjenu propisa o uvozu i nakon naplate carine i drugih dadbina na uvozni sadržaj u toj robi.

4. Uvjeti za uvoz usluga, strana predstavništva i prodaja stranih eksponata

Član 38.

Uvoz privrednih usluga je slobodan, a Vlada može posebnim propisima izuzetno ograničiti korišćenje određenih usluga stranih lica radi sigurnosti Federacije, zaštite života i zdravlja ljudi i prirodne sredine, kao i radi zaštite određenih privrednih i društvenih djelatnosti čiji je razvoj posebno značajan za Federaciju.

Strana lica koja pružaju usluge u Federaciji, dužna su da se pridržavaju važećih propisa, međunarodnih konvencija i profesionalnih kodeksa.

Član 39.

Strano lice može otvoriti predstavništvo u Federaciji u oblasti proizvodnje, prometa robe i privrednih usluga, bankarstva i osiguranja.

Predstavništvo iz stava 1. ovog člana može preduzimati prethodne i pripremne radnje u vezi sa zaključivanjem ugovora, ali ne može zaključivati ugovor u vanjskotrgovinskom prometu.

Vlada propisuje bliže uvjete za otvaranje i rad predstavništava stranih lica u Federaciji.

Član 40.

Strani izlagači mogu na međunarodnim sajmovima u Federaciji prodavati svoje eksponate za valutu Federacije do vrijednosti koja je potrebna za plaćanje troškova izlaganja na sajmu, carina i drugih uvoznih dadbina.

Vlada propisuje vrstu troškova koji se mogu plaćati u skladu sa stavom 1. ovog člana, kao i način i kontrolu prodaje predmeta iz tog stava.

VI - PRIVREMENI IZVOZ I UVOZ

Član 41.

Radi pružanja usluga stranim licima i korišćenja usluga stranih lica, kao i u drugim slučajevima kad se roba izvozi, odnosno uvozi s obavezom vraćanja u određenom roku, u istom ili promjenjenom stanju, roba se može privremeno izvoziti, odnosno uvoziti.

Oprema, dijelovi opreme, sirovine i repromaterijali koji se uvoze radi proizvodnje za izvoz, uvoze se privremeno u smislu ovog zakona.

Carinarnica odobrava privremeni uvoz i izvoz robe iz stava 1. ovog člana na način, po postupku propisanom posebnim zakonom i pod uvjetima i propisima donesenim na osnovu tog zakona.

Privremeno izvezena roba mora se vratiti u Federaciju ili definitivno izvesti, a privremeno uvezena roba mora se vratiti u inozemstvo ili definitivno uvesti i ocariniti po propisima kojima se uređuje izvoz, uvoz, carinjenje te robe, kao i rokovi privremenog izvoza i uvoza.

Član 42.

Preduzeće može privremeno izvoziti, odnosno uvoziti, te uzimati u zakup opremu radi korišćenja u proizvodnji i radi pružanja usluga.

Ugovor o zakupu obavežno sadrži rok trajanja zakupa.

Ugovorom o zakupu može se predvidjeti da po isteku ugovorenog roka zakupac postane vlasnik privremeno izvezene, odnosno uvezenih opreme.

Carinarnica odobrava privremeni izvoz, odnosno uvoz, odnosno uvoz opreme u zakup pod uvjetima propisanim posebnim zakonom i propisima donijetim na osnovu tog zakona. Ako je izvoz, odnosno uvoz reguliran kontingentom, odnosno dozvolom, carinarnica odobrava taj izvoz, odnosno uvoz, ako preduzeće raspolaga kontingentom, odnosno dozvolom.

Ako za taj uvoz nije pribavljen kontingent, odnosno dozvola, privremeni uvoz carinarnica može odobravati na osnovu pribavljene saglasnosti federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom koji je dužan da odluči o zahtjevu u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje saglasnosti.

Saglasnost iz stava 5. ovog člana izdaje se, ako se tim izvozom, odnosno uvozom unapređuje proizvodnja ili pružanje usluga ili povećava izvoz.

Član 43.

Na robu koja se privremeno izvozi, odnosno uvozi ne primjenjuju se odredbe čl. 9, 10, 12, 14. i 48. ovog zakona.

Privremeno izvezena, odnosno uvezena roba može se upotrijebiti samo za namjene za koje je privremeno izvezena, odnosno uvezena.

Član 44.

Preduzeće može vršiti poslove oplemenjivanja robe (prerađu, doradu i obradu) stranog lica ili preduzeća upisanog u sudski registar za poslove posredovanja u vanjskotrgovinskom prometu, odnosno može dati na oplemenjivanje robu stranom licu.

Preduzeće može usluge oplemenjivanja platiti, odnosno naplatiti u robu koja je data na oplemenjivanje, odnosno koja je oplemenjena na osnovu odobrenja federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom. Na izvoz i uvoz robe kojom se plaća, odnosno naplaćuje usluga oplemenjivanja primjenjuju se propisi kojima se uređuje izvoz, odnosno uvoz te robe.

Član 45.

Preduzeće može sa stranim licem, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje strana ulaganja, zaključivati ugovor o davanju u zakup privrednog objekta. Tim ugovorom može se predvidjeti da preduzeće pruži i usluge organiziranja proizvodnje.

Član 46.

Vlada određuje vrstu i namjenu privremenog izvoza i uvoza, rokova privremenog izvoza i uvoza po namjenama, a može odrediti koja se roba ne može i privremeno uvoziti.

Prijedlog za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana daje federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih organa uprave nadležnih za poslove privrede.

Član 47.

Kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede treba dostaviti svoje mišljenje iz čl. 14, 16 i 46. federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u roku od deset dana.

VII - OSTALE ODREDBE O IZVOZU I UVOZU

Član 48.

Preduzeće može uvoziti robu na osnovu neposredne pogodbe, na osnovu prethodno izvršenog prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponuđača ili na osnovu prethodno održanog javnog nadmetanja.

Ako domaći i strani ponuđači ponude jednake uvjete, prednost imaju domaći ponuđači.

Ako strani ponuđači ponude povoljnije uvjete od domaćih ponuđača prednost ima ponuda onog stranog ponuđača koji u većoj mjeri angažira domaće proizvođače za proizvodnju robe koju isporučuje i koji u većoj mjeri kreditira domaćeg proizvođača u odnosnoj proizvodnji, ili kupuje u većoj vrijednosti proizvode domaćih proizvođača.

Član 49.

Ako je ugovorom sa stranim licem, međunarodnim ugovorom ili odlukama međunarodnih organizacija predviđeno da robu, koja se izvozi iz, uvozi u, ili tranzitira i kroz one oblasti Federacije koje su određene odlukama međunarodnih organizacija, treba da prate uvjerenja, dozvole ili ovjerene isprave, ta uvjerenja, dozvole i isprave izdaje, odnosno ovjerava Privredna komora, izuzev dokumenata koja na osnovu drugih propisa izdaju carinski i inspekcijски organi.

Ako propisi zemlje u kojoj će se upotrijebiti uvjerenje, odnosno druge isprave iz stava 1. ovog člana predviđaju ovjeru tih uvjerenja, odnosno isprave od strane državnih organa, tu ovjeru vrši federalni, odnosno republički organ uprave nadležan za inozemne poslove.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom propisuje:

- 1) način izdavanja uvjerenja i dozvola;
- 2) način ovjeravanja isprava koje prate robu pri izvozu, uvozu i tranzitu iz stava 1. ovog člana i
- 3) šta se smatra robom bosanskohercegovačkog porijekla.

Tim propisom može se predvidjeti da pojedina uvjerenja izdaju carinski i drugi organi.

Propisom iz stava 3. ovog člana može se predvidjeti koja se roba proizvedena u slobodnoj zoni smatra robom domaćeg porijekla i u kojim slučajevima je potrebno pribaviti uvjerenja o porijeklu te robe.

Član 50.

Preduzeće može u okviru zaključenih ugovora o izvozu i uvozu slobodno izvoziti i uvoziti robu radi zamjene za ranije isporučenu robu za koju je komisijski utvrđeno da je neispravna ili da ne odgovara ugovorenim uvjetima do roka predviđenog ugovorom za otklanjanje nedostataka.

Član 51.

Preduzeće može, u vezi sa obavljanjem svoje privredne djelatnosti, izvoziti robu i usluge bez naplate protuvrijednosti i uvoziti robu i usluge bez plaćanja protuvrijednosti, ako je to potrebno za ispitivanje kvaliteta robe koja se izvozi, odnosno uvozi, ako to predstavlja višak po poslovima izvoza i uvoza robe, ako ta roba služi i za reklamu u izvozu, odnosno uvozu ili se radi o uzorku, studiji, projektu i drugoj tehničkoj dokumentaciji koji prate izvezenu, odnosno uvezenu robu ili ako prethode učešću na međunarodnim javnim nadmetanjima, odnosno ako služe učešću na međunarodnom javnom nadmetanju, ako oprema svoja predstavništva u inozemstvu, ako šalje ili prima robu u humanitarne, naučno-prosvjetne, kulturne, zdravstvene i socijalne svrhe, ako šalje ili prima robu kao pomoć radi otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i drugih oblika više sile, ako pruži ili prima usluge opravki, montaže robe koje prate robu u izvozu, odnosno kao i u slučajevima kad postoji reciprocitet s odnosnom zemljom ili ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Preduzeće u sudski registar za zastupanje stranih lica može primati alate, mjerne instrumente i uređaje, servisna vozila i opremu, koje mu šalje strano lice sa kojim je zaključilo ugovor o zastupanju, držanju konsignacionog skladišta i vršenju servisnih usluga, radi pružanja usluga u okviru zaključenog ugovora.

Federacija, kantoni i općine i njihovi organi i organizacije, političke i druge organizacije i druga pravna lica mogu slati i primati robu i primati i pružati usluge u humanitarne, naučno-prosvjetne, kulturne, zdravstvene, socijalne, sportske, vjerske i druge nekomercijalne svrhe.

Predstavništva stranih lica i druge strane organizacije u Federaciji mogu uvoziti osnovna sredstva i potrošnu robu koji su prijeko potrebni za njihov rad.

Izvoz i uvoz, odnosno primanje i slanje robe i primanje i pružanje usluga iz st. 1. do 4. ovog člana vrši se slobodno. Za izvoz robe bez naplate protuvrijednosti, preduzeće podnosi odluku poslovnog organa.

Nadležnoj carinarnici, uz carinsku deklaraciju, podnosi se dokaz o izvozu bez naplate, odnosno uvozu bez plaćanja protuvrijednosti.

VIII - PRIBAVLJANJE I USTUPANJE PRAVA INDUSTRIJSKE SVOJINE I ZNANJA I ISKUSTVA (KNOW-HOW)

Član 52.

Preduzeće može pribavljati od stranog lica, odnosno ustupati stranom licu pravo industrijske svojine i znanje i iskustvo (know-how).

Član 53.

Pod pravom industrijske svojine, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se patent, model za iskorišćavanje, industrijski uzorak ili model, fabrički ili trgovački znak, usluga, trgovačko ime i oznaka ili ime porijekla.

Pod znanjem i iskustvom (know-how), u smislu ovog zakona, podrazumijeva se posebno ekonomsko dobro sačinjeno od jednog ili više povezanih, prenosivih, tehničkih, tehnoloških, komercijalnih i finansijskih saznanja i vještina, koji su tajni ili teško dostupni, a mogu se primijeniti u proizvodnji i poslovanju.

Član 54.

Pribavljanje i ustupanje prava industrijske svojine i znanja i iskustva (know-how) između preduzeća i stranih lica obavlja se na osnovu ugovora, koji se zaključuje u pismenom obliku.

Prava industrijske svojine i znanje i iskustvo (know-how) mogu se ugovorom iz stava 1. ovog člana prenijeti u cjelini ili djelomično.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana mogu se pribavljati sva prava industrijske svojine ili dio tih prava (pravo korišćenja).

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom cijeni uskladenost ugovora iz stava 1. ovog člana sa ovim zakonom i ako utvrdi da ugovor nije u skladu sa ovim zakonom ili ako je protivan interesima odbrane i sigurnosti zemlje, donijet će rješenje kojim se prijava takvog ugovora, odnosno prijava njegove izmjene i dopune odbijaju.

Član 55.

Ugovorom o pribavljanju patenta i znanja i iskustva (know-how) mora se predvidjeti:

1) garancija davaoca patenta i znanja i iskustva (know-how) da će se primjenom patenta, odnosno znanja i iskustva (know-how) proizvesti roba ugovorenog kvaliteta, kao i obaveze da se za vrijeme važenja ugovora primaocu stavljaju na raspolaganje poboljšanja na patentu i znanju i iskustvu (know-how);

2) garancija davaoca patenta i znanja i iskustva (know-how) da njihovo korišćenje ne utiče štetno na život i zdravlje ljudi, odnosno stvari i prirodnu sredinu;

3) da se stavljanjem u promet proizvoda proizvedenih po pribavljenom patentu i znanju i iskustvu (know-how) ne povrijeđuju prava trećih lica,

4) obavezu stranog lica da će preduzeću i trećem licu nadoknaditi štetu nastalu zbog povrijeđivanja prava trećeg lica.

Ugovorom o pribavljanju modela, ili uzorka, ili tipa mora se predvidjeti da se stavljanjem u promet proizvoda proizvedenih po pribavljenom modelu ili uzorku i označenom tipu ne povrijeđuju prava trećih lica.

Član 56.

Ugovorom o pribavljanju patenta i znanja i iskustva (know-how) ne može se predvidjeti:

1) ograničenje za preduzeće da primjenjuje, unapređuje, dopunjuje i dalje razvija pribavljeni patent i znanje i iskustvo (know-how) i da u svoje ime zaštićuje inovacije do kojih je došlo vlastitim istraživanjem;

2) ograničenje za preduzeće da samostalno odlučuje o nabavi ili korišćenju sirovina, reproduccionog materijala, rezervnih dijelova i opreme;

3) zabrana ili ograničenje za preduzeće da izvozi proizvode i usluge u određene zemlje, osim u zemlje u kojima davalac patenta i znanja i iskustva (know-how) ima ili je dao isključivo pravo proizvodnje, odnosno vršenja usluga za iste proizvode i usluge,

4) zabrana da se patent i znanje i iskustvo (know-how) koristi i poslije prestanka ugovora, odnosno obaveza preduzeća da plaća naknadu za korišćenje patenta i znanja i iskustva (know-how) poslije prestanka ugovora.

Član 57.

Ugovor o pribavljanju i ustupanju prava industrijske svojine i znanja i iskustva (know-how), kao i ugovor o njegovim izmjenama i dopunama prijavljuje se federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u roku od 30 dana od dana njegovog potpisivanja. Ovi ugovori postaju punovažni danom upisa u registar.

Uz zahtjev za upis ugovora u registar podnosilac je dužan priložiti:

1) mišljenje kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede;

2) mišljenje federalne organizacije za standardizaciju da standardi proizvoda koji će se proizvoditi po pribavljenom pravu na patent ili znanju i iskustvu (know-how), nisu suprotni važećim standardima, unifikacijom i tipizacijom, osim ako su proizvodi namijenjeni izvozu;

3) potvrdu federalne organizacije za patente o tome da li je i na koji način odnosni patent zaštićen,

4) rješenje federalnog organa uprave nadležnog za poslove zdravstva o puštanju u promet lijekova ili rješenje federalnog organa uprave za poslove poljoprivrede za sredstva za zaštitu bilja, ako je ugovorena proizvodnja tih sredstava.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom cijeni uskladenost ugovora iz stava 1. ovog člana sa ovim zakonom. Ako utvrdi da ugovor nije u skladu sa ovim zakonom ili da je protivan interesima odbrane i sigurnosti zemlje, donijet će rješenje kojim se odbija registracija takvog ugovora. Ukoliko je ugovor saglasan sa ovim zakonom, interesima odbrane i sigurnosti, federalni organ nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom donijet će rješenje o upisu ugovora u registar.

Krajnji rok za donošenje rješenja iz stava 3. ovog člana je 30 dana od dana prijema zahtjeva za upis ugovora u registar.

IX - PRIVREMENE MJERE

Član 58.

Ako nastanu poremećaji u vanjskotrgovinskoj razmjeni i platnom bilansu Federacije, Vlada može preduzeti mjere kojima će se dodatno podsticati izvoz i devizni priliv, i to:

1) dodatno prilagođavanje tečaja valute Federacije,

2) dodatne mjere iz člana 62. ovog zakona.

Radi otklanjanja poremećaja u vanjskotrgovinskoj razmjeni i platnom bilansu Federacije, Vlada može preduzeti privremene mjere za otklanjanje tih poremećaja, i to: 1) odrediti robu čiji je uvoz uvjetno slobodan (LBO), odrediti da se određene usluge mogu uvoziti u okviru utvrđenog obima plaćanja ili odrediti da se plaćanje usluga u inozemstvu vrši u zavisnosti od ostvarenog deviznog priliva; 2) uvesti saglasnost iz člana 10. ovog zakona; 3) propisati uvjete pod kojima fizička lica mogu vršiti i uvoz, odnosno ograničiti uvoz od strane fizičkih lica ili uvesti posebnu taksu na uvoz predmeta od strane fizičkih lica, u skladu sa posebnim zakonom.

Pod poremećajima, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, podrazumijevaju se ostvarivanje izvoza i deviznog priliva znatno ispod planiranog u platnom bilansu Federacije za period duži od 90 dana neprekidno i pad deviznih rezervi Federacije ispod dvoipomjesečne vrijednosti uvoza.

Mjere iz stava 2. ovog člana moraju biti vremenski ograničene i mogu trajati do šest meseci. Ako se poremećaji zbog kojih su mjere propisane ne otklone u tom roku, Vlada predlaže Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament) mjere za otklanjanje tih poremećaja, s tim što se mjere Vlade mogu primjenjivati do odluke Parlamenta o predloženim mjerama.

Prilikom propisivanja mjera iz stava 2. ovog člana kojima se smanjuje obim uvoza, osigurat će se da preduzeća koja ostvaruju veći izvoz od uvoza zadržavaju onaj obim uvoza koji odgovara njihovim potrebama proizvodnje za izvoz.

Član 59.

Ako se uslijed nepredviđenih okolnosti u kratkom vremenskom periodu znatno poveća uvoz ili izvoz određene robe ili se oni vrše pod takvim uvjetima da dovode do poremećaja na domaćem tržištu, odnosno ugrožavaju snabdjevenosti domaćeg tržišta i nanose ili prijetu da nanesu znatnu štetu proizvodnji ili prometu te robe u Federaciji, Vlada može privremeno da preduzme mjere za otklanjanje nastalih poremećaja i štete. Ove mjere primjenjivat će se dok traju poremećaji, odnosno dok se ne otklone šteta.

Prijedlog za donošenje mjera iz stava 1. ovog člana mogu podnijeti: Vlada kantona, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom zainteresirana pre-

dužeca preko Privredne komore pri čemu daju podatke o stvarnoj šteti koja je nastala ili može nastati, ako se mjere ne donesu i o uzročno - posljedičnoj vezi između uvoza ili izvoza pod određenim okolnostima i štete.

Prije zavodjenja mjera iz stava 1. ovog člana, o njima će biti obaviještene strane ugovornice GATT-a, s tim što će se onoj zainteresiranoj za robu zbog čijeg se uvoza, odnosno izvoza preduzimju mjera pružiti mogućnost za konsultacije. U izuzetnim slučajevima, kada bi svako odlaganje primjene mjera dovelo do teško otklonjive štete, konsultacije će se obaviti u najkraćem roku poslije njihovog uvođenja.

Vlada donosi i mjere zaštite shodno odgovarajućim multilateralnim sporazumima.

Vlada može propisati antidampinšku da binu, ako je u odgovarajuće provedenom postupku utvrđeno da damping postoji i da je uslijed toga nastala, ili može nastati znatna šteta za domaće proizvođače.

Smatra se da postoji damping kada se neka roba uvozi po cijeni koja je niža od tržišne cijene u zemlji porijekla, ili od cijene koja je niža od proizvodnih troškova, pri čemu izaziva ili prijeti da izazove ozbiljnu štetu privredi Federacije, ili ako bi takav uvoz usporio razvoj određene grane privrede.

Ako se utvrdi da ima uvjeta za uvođenje antidampinške da bine, ona ne može biti veća od marže dampinga i ostaje na snazi za vrijeme i u visini potrebnim da se neutralizira damping koji prouzrokuje štetu.

Prijedlog za donošenje antidampinških da bina mogu podnijeti zainteresirana preduzeća, preko Vlade kantona i Privredne komore, u kome moraju biti pruženi dokazi o postojanju dampinga, aktualnih ili potencijalnih štetnih posljedica i uzročne veze između uvoza koji je predmet dampinga i nastale i moguće štete.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom razmatra prijedlog iz stava 8. ovog člana, provodi postupak u skladu sa odredbama posebnog propisa kojim je prihvaćen Kodeks o antidampingu i predlaže Vladi donošenje mjera iz stava 4. ovog člana.

Protiv odluke iz stava 5. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Radi neutraliziranja djelovanja subvencija ili premija koje se direktno ili indirektno odobravaju u zemlji porijekla ili u zemlji izvoza određene robe, koja se uvozi u Federaciju, Vlada može propisati kompenzatornu carinu do iznosa subvencije ili premije.

Primjena mjera iz ovog člana vrši se po postupku propisanom posebnim zakonom i propisima donesenim na osnovu tog zakona.

X - UNAPREĐENJE IZVOZA ROBE I USLUGA

Član 60.

Federalni organ nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u saradnji sa Privrednom komorom do 31. oktobra priprema program za unapređenje izvoza. Ovaj program usvaja Vlada.

Vlada, u okviru razvojne politike, utvrđuje godišnjim aktom o deviznoj i kreditno-monetarnoj politici, mjere podsticanja izvoza i povećanja deviznog priliva, propisuje povrat carinskih, poreskih i drugih da bina, vraćanje vozarine plaćene do granice Federacije pri uvozu i izvozu robe iz određenih zemalja, te visinu i način isplate dodatnih podsticaja izvoza. Prava iz stava 1. ovog člana ostvaruju se i na naplate potraživanja preko kontokorentnih ili deviznih računa u inozemstvu.

Prava iz stava 1. ovog člana ostvaruju se i na naplate potraživanja prekooceanskih kontokorentnih ili deviznih računa u inozemstvu.

Član 61.

Sredstva za povraćaj poreskih, carinskih i drugih uvoznih da bina, za obuku kadrova i za opću privrednu propagandu i opću turističko-informativnu djelatnost prema inozemstvu i za primjenu drugih mjera iz člana 60. stava 1. ovog zakona, utvrđuju se u budžetu Federacije u okviru sredstava federalnog organa

uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom. Iznos potrebnih sredstava utvrđuje se aktom o deviznoj politici za svaku kalendarsku godinu.

Član 62.

Osnovica za obračun povraćaja poreskih, carinskih i drugih da bina određuje se primjenom važećih srednjih tečajeva stranih valuta koji važe na dan kada je naplata izvršena.

Povraćaj carinskih i drugih da bina za robu koja se izvozi na kredit vrši se po izvršenom izvozu.

Osnovicu za obračun povraćaja carine i drugih da bina od priliva ostvarenog od usluga pomorskog, zračnog i riječnog saobraćaja u inozemstvu predstavlja protuvrijednost u valuti Federacije definitivno unesenih deviza od naplaćenih usluga pomorskog, zračnog i riječnog transporta.

Osnovicu za obračun povraćaja carine i drugih da bina od priliva ostvarenog izvođenjem investicionih radova u inozemstvu predstavlja protuvrijednost u valuti Federacije definitivno unesenih deviza od plaćenih radova u inozemstvu.

Vlada, na prijedlog Centralne banke Federacije, propisuje metodologiju za utvrđivanje iznosa valute Federacije koji potiču od zamjene deviza, a uračunavaju se u osnovicu za podsticaj izvoza usluga.

XI - OBAVLJANJE PRIVREDNIH DJELATNOSTI U INOZEMSTVU

1. Osnivanje preduzeća u inozemstvu

Član 63.

Preduzeće i drugo pravno lice registrirano za obavljanje vanjskotrgovinskog prometa, može u okviru svoje registrirane djelatnosti, osnivati vlastita ili zajednička preduzeća u inozemstvu.

Član 64.

Osnivač može odlučiti, da preduzeće koje je osnovao u inozemstvu osnuje drugo preduzeće u inozemstvu, da pristupi kao osnivač preduzeću koje je osnovao drugo preduzeće u inozemstvu; da otkupi osnivački ulog stranog lica, odnosno domaćeg preduzeća u preduzeću u inozemstvu i da poveća svoj osnivački ulog u preduzeću u inozemstvu.

Osnivač može odlučiti da preduzeće koje je osnovao u inozemstvu otvori predstavništvo ili osnuje poslovnu jedinicu u toj ili drugoj zemlji, koji čine sastavni dio preduzeća koje ih je otvorilo, odnosno osnovalo, o čemu je dužan, u roku od 15 dana od dana otvaranja, odnosno osnivanja, da obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom radi evidentiranja.

Preduzeće koje je osnovano u inozemstvu po odredbama ovog zakona može osnivati preduzeće i predstavništva i ulagati sredstva u Federaciju.

Član 65.

Za osnivanje preduzeća u inozemstvu osnivač mora dobiti odobrenje federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Za dobijanje odobrenja iz stava 1. ovog člana osnivač je dužan federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dostaviti zahtjev koji sadrži: mišljenje kantonalnog organa uprave nadležnog za poslove privrede, naziv osnivača, firmu, sjedište i predmet djelatnosti preduzeća u inozemstvu, iznos i izvor sredstava osnivačkog uloga preduzeća po osnivačima, podatke o licu koje je odgovorno za poslovanje preduzeća u inozemstvu i njegova ovlaštenja.

Uz zahtjev iz stava 2. ovog člana osnivač je dužan priložiti i pismenu izjavu da će osigurati pravnu zaštitu uloga sredstava u skladu sa propisima zemlje u kojoj se osniva preduzeće; pismenu izjavu da će osnovati preduzeće u inozemstvu koje za svoje obaveze odgovara do visine uloga sredstava, odnosno da za obaveze preduzeća u inozemstvu osnivač odgovara do visine uloga sredstava, kao i pismenu izjavu da će osigurati uobičajenu kontrolu finansijskog poslovanja preduzeća u inozemstvu.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je donijeti rješenje o zahtjevu iz stava 2. ovog člana u roku od 30 dana po njegovom prijemu. Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema tog rješenja. Rješenje Vlade je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

Član 66.

Osnivač je dužan da, u roku od godinu dana od dana dostavljanja rješenja o odobrenju iz člana 65. ovog zakona, dostavi federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom izvod iz registra iz koga se vidi da je preduzeće u inozemstvu registrirano u skladu sa izdatim rješenjem o odobrenju, kao i statut, ugovor ili drugi akt na osnovu koga preduzeće posluje.

Preduzeće iz stava 1. ovog člana upisuje se u poseban registar preduzeća u inozemstvu koji vodi federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

U slučaju da osnivač ne podnese u zakonskom roku zahtjev za upis preduzeća u inozemstvu u registar, dužan je da u roku od 30 dana od dana isteka odobrenja vrati u Federaciju sredstva iznesena radi osnivanja preduzeća u inozemstvu.

2. Prava, obaveze i odgovornosti osnivača i preduzeća u inozemstvu

Član 67.

Osnivač je dužan, da godišnji obračun u inozemstvu, koji to preduzeće izrađuje na osnovu propisa zemlje u kojoj je osnovano, dostavi nadležnom Zavodu za računovodstvo i reviziju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod za računovodstvo i reviziju), najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je propisima te zemlje godišnji obračun prihvaćen.

Član 68.

Dobit koju ostvari u preduzeću u inozemstvu osnivač je dužan unijeti u zemlju u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna ili iskoristiti za:

- 1) povećanje osnivačkog uloga u preduzeću u inozemstvu u kome je dobit ostvarena ili u drugom preduzeću koje je osnovao u inozemstvu, u skladu s ovim zakonom;
- 2) pokrivanje gubitka istog ili drugog preduzeća u inozemstvu;
- 3) osnivanje novih preduzeća i za otkupljivanje osnivačkog uloga drugih preduzeća u inozemstvu, u skladu s odredbama ovog zakona;
- 4) davanje kredita preduzeću u inozemstvu u kome je dobit ostvarena ili drugom preduzeću u inozemstvu za potrebe njegovog poslovanja,
- 5) ulaganje u preduzeće na osnovu ugovora o ulaganju.

Vlada može u slučaju platnobilansnih poremećaja, izuzetno propisati bliže uvjete, način i rok u kome je osnivač dužan da određeni procent dobiti ostvaren u preduzeću u inozemstvu unese u Federaciju.

Dobit koja se po propisima strane zemlje ne može transferirati, odnosno koja se ostvaruje u netransferabilnoj valuti, može se unijeti u Federaciju u robi, u skladu sa propisima kojima se uređuju uvoz te robe ili koristiti kao osnivački ulog, odnosno kao kredit preduzeću u inozemstvu.

Osnivač je dužan da o korišćenju dobiti iz st. 1. i 3. ovog člana obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i kantonalni organ uprave nadležan za poslove finansija u roku od 60 dana od dana dostavljanja godišnjeg obračuna radi upisa nastale promjene u registar.

Dokaz o unošenju u Federaciju dobiti iz st. 2. i 3. ovog člana osnivač je dužan da dostavi federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove finansija u roku od 15 dana od dana unošenja te dobiti u Federaciju.

3. Prestanak i prodaja preduzeća u inozemstvu

Član 69.

Preduzeće u inozemstvu može prestatiti sa radom po odluci osnivača, po odredbama ovog zakona i po propisima zemlje u kojoj je osnovano.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana osnivač je dužan da pokrene postupak za likvidaciju preduzeća i da o tome obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Po okončanju postupka za likvidaciju preduzeća u inozemstvu, osnivač je dužan da sačini likvidacioni bilans i u roku od 60 dana od dana sastavljanja istih dostavi i Zavodu za računovodstvo i reviziju, i o tome obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, koji će donijeti rješenje o brisanju preduzeća iz registra i kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Član 70.

Osnivač može donijeti odluku o povlačenju sredstava iz zajedničkog preduzeća i o prodaji preduzeća u inozemstvu o čemu je dužan, u roku od 60 dana od dana donošenja odluke, obavijestiti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, koji će donijeti rješenje o brisanju preduzeća iz registra i kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Član 71.

Po okončanju postupka likvidacije preduzeća u inozemstvu, a najkasnije u roku od 90 dana od dana prihvatanja likvidacionog bilansa, osnivač je dužan da unese, odnosno uveze u Federaciju preostala sredstva i prava likvidiranog preduzeća.

Sredstva iz stava 1. ovog člana u naturalnom obliku mogu se uvoziti po obliku uvoza slobodno, ako su kupljena u inozemstvu i ako su bila u upotrebi u preduzeću koje je likvidirano.

Sredstva stranog porijekla u naturalnom obliku mogu se uvoziti u Federaciju i u slučaju smanjenog obima poslovanja preduzeća u inozemstvu na osnovu odobrenja federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Član 72.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom donijet će rješenje o brisanju preduzeća u inozemstvu iz registra, ako:

- 1) osnivač odluči da ukine preduzeće;
- 2) se propisima strane zemlje trajno ukine mogućnost za transfer dobiti,
- 3) preduzeće mora prestatiti sa radom po propisima zemlje u kojoj je osnovano.

Osnivač preduzeća u inozemstvu, diplomatsko-konzulama predstavništva, predstavništva Privredne komore i organi inspekcije i kontrole, u okviru svoje nadležnosti, dužni su da federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom obavještavaju o činjenicama iz stava 1. ovog člana. Ova obavještenja se dostavljaju i kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove privrede.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, osnivač je dužan da pokrene postupak likvidacije preduzeća u inozemstvu u roku od 30 dana od dana dobijanja rješenja i da o tome podnese dokaz federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, kao i kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove privrede u narednom roku od 30 dana.

Član 73.

Ako više osnivača donese odluku o spajanju, pripajanju ili razdvajanju preduzeća u inozemstvu, dužni su da o tome u roku od 30 dana od dana registracije spajanja, pripajanja ili razdvajanja preduzeća u inozemstvu obavijeste federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom radi upisa u registar preduzeća u inozemstvu i kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Član 74.

Osnivač može odlučiti da poslovanje preduzeća u inozemstvu miruje, ako preduzeće privremeno ne može da obavlja svoju djelatnost, o čemu je dužan da u roku od 30 dana od dana početka mirovanja poslovanja preduzeća obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom radi evidentiranja i kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

4. Predstavništva, poslovne jedinice i poslovnice u inozemstvu

Član 75.

Preduzeće i drugo pravno lice, koje je registrirano za obavljanje vanjskotrgovinskog prometa, može otvarati predstavništva i osnivati poslovnu jedinicu (prodavnicu, servis, konsignaciju, gradilište i sl.), kao i drugi oblik obavljanja privrednih djelatnosti u inozemstvu.

Predstavništvo, poslovna jedinica i drugi oblik obavljanja privrednih djelatnosti u inozemstvu sastavni su dio preduzeća koje ih je osnovalo, nemaju status pravnog lica, obavljaju poslove po nalogu osnivača i podnose osnivaču izvještaj o radu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, osnivač je dužan dostaviti federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom i kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove privrede obavještenje koje sadrži: naziv osnivača, firmu, sjedište i predmet djelatnosti predstavništva, odnosno poslovne jedinice, podatke o licu koje će obavljati poslove i zadatke u predstavništvu, kao i podatke o licu odgovornom za rad poslovne jedinice i njegova ovlaštenja. Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom vodi evidenciju oblika obavljanja privrednih djelatnosti u inozemstvu bez statusa pravnog lica.

Član 76.

Predstavništvo, odnosno poslovna jedinica iz člana 75. ovog zakona može otvoriti poslovnicu u istoj zemlji, o čemu je osnivač dužan u roku od 30 dana od dana otvaranja poslovnice obavijestiti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom radi evidentiranja i kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Član 77.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom donijet će rješenje o brisanju predstavništva, odnosno poslovne jedinice iz evidencije, ako:

1) predstavništvo, odnosno poslovna jedinica mora prestati sa radom po propisima zemlje u kojoj je otvoreno, odnosno osnovano i

2) po odluci osnivača.

O ovom rješenju obavještava se kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

5. Povjeravanje obavljanja privrednih djelatnosti stranim licima

Član 78.

Preduzeće i drugo pravno lice može stranom licu povjeriti poslove zastupanja, prodaje robe sa konsignacionog skladišta i vršenje servisne službe samo na osnovu ugovora zaključenog u pismenom obliku.

XII - OBAVLJANJE BANKARSKIH I FINANSIJSKIH POSLOVA I POSLOVA OSIGURANJA I REOSIGURANJA U INOZEMSTVU

Član 79.

Odredbe čl. 63. do 78. ovog zakona koje se odnose na obavljanje privrednih djelatnosti u inozemstvu osnivanjem preduzeća, predstavništva i poslovnih jedinica u inozemstvu, shodno se primjenjuju i na obavljanje bankarskih i finansijskih poslova u inozemstvu od strane banaka ovlašćenih za vršenje platnog prometa i kreditnih poslova s inozemstvom, kao i na obavljanje poslova osiguranja i reosiguranja u inozemstvu.

XIII - ČUVANJE UGLEDA U VANJSKOTRGOVINSKOM POSLOVANJU

Član 80.

Preduzeće i drugo pravno lice i njihovi radnici dužni su da u vanjskotrgovinskom poslovanju čuvaju svoj ugled, ugled drugih preduzeća i ugled Federacije u inozemstvu.

Kao povreda ugleda smatra se postupanje protivno dobrim poslovnim običajima, posebnim uzansama i poslovnom moralu.

XIV - MJERE PRIVREMENE ZABRANE VANJSKOTRGOVINSKOG POSLOVANJA

Član 81.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može preduzeću ili drugom pravnom licu izreći mjeru zabrane vanjskotrgovinskog poslovanja:

1) ako je presudom nadležnog suda ka njeno za privredni prijestup iz člana 95. ovog zakona, ili za privredni prestop utvrđen drugim propisom kojim se uređuje poslovanje preduzeća s inozemstvom;

2) ako su mu više od dva puta u posljednje dvije godine izrečene mjere od strane Suda časti pri Privrednoj komori.

Mjera zabrane vanjskotrgovinskog poslovanja iz stava 1. ovog člana ne može se izreći poslije isteka roka od šest mjeseci od dana prijema pravosnažne presude nadležnog suda, odnosno odluke Suda časti pri Privrednoj komori.

O izrečenoj mjeri obavještava se kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Član 82.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može u slučajevima iz člana 81. ovog zakona izreći preduzeću, ili drugom pravnom licu jednu ili više sljedećih mjera, i to:

1) pismenu opomenu, uz upozorenje da će mu u ponovljenom slučaju biti izrečena neka od mjera zabrane iz ovog člana;

2) zabranu vršenja pojedinih oblika vanjskotrgovinskog prometa, odnosno obavljanja svih ili pojedinih oblika obavljanja privrednih djelatnosti u inozemstvu, odnosno u pojedinim zemljama;

3) zabranu vršenja izvoza na pojedina tržišta i uvoza sa pojedinih tržišta;

4) zabranu vršenja izvoza i uvoza određene robe;

5) zabranu izvršenja konkretnog posla vanjskotrgovinskog prometa,

6) zabranu pojedinim licima da vrše vanjskotrgovinski promet i obavljaju poslove u svim ili pojedinim oblicima privrednih djelatnosti u inozemstvu, odnosno u pojedinim zemljama.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može preduzeću ili drugom pravnom licu izreći neku od mjera iz stava 1. ovog člana i ako je svojim poslovanjem u inozemstvu nanijelo štetu Federaciji ili ako je zbog nesavjesnog poslovanja u inozemstvu ka njeno od nadležnog suda.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom ne može izreći mjeru iz stava 1. tačka 2. do 5. ovog člana, ako je preduzeću vršenje odnosnog oblika vanjskotrgovinskog prometa jedini predmet poslovanja.

Zabrane iz stava 1. ovog člana mogu trajati od jedne do tri godine. Rok trajanja zabrane teče od dana dostavljanja rješenja kojim je izrečena mjera zabrane.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dostavlja rješenje o izricanju mjera zabrane kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove privrede i nadležnom sudu, koji izrečenu mjeru upisuje u sudski registar i donosi rješenje o zabrani preduzeću ili drugom pravnom licu da vrši određene vrste poslova vanjskotrgovinskog prometa, odnosno obavljanje privrednih djelatnosti u inozemstvu za vrijeme dok zabrana traje. To rješenje objavljuje se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine" o trošku preduzeća kome je izrečena mjera.

Prije izricanja mjere iz stava 1. ovog člana, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je da sasluša predstavnika preduzeća, odnosno drugog pravnog lica ili da na drugi način omogućiti preduzeću ili drugom pravnom licu da se izjasni o činjenicama i okolnostima koje mogu biti od uticaja na izricanje mjere.

Protiv rješenja kojim je izrečena mjera iz stava 1. ovog člana ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 83.

Nadležni sud dužan je da federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dostavi pravosnažnu presudu kojom je preduzeću ili drugom pravnom licu izrečena kazna za privredni prijestup zbog povrede odredaba ovog zakona ili drugih propisa kojima se uređuje poslovanje preduzeća sa inozemstvom, a Sud časti pri Privrednoj komori - odluku kojom je izrekao mjeru iz svoje nadležnosti.

O ovim odlukama federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je bez odlaganja obavijestiti kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Član 84.

Ako postoji opasnost da izvršenjem određenog vanjskotrgovinskog posla može nastati znatna šteta po ekonomske interese, sigurnost, zdravlje ljudi ili prirodnu sredinu, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može izreći preduzeću ili drugom pravnom licu mjeru privremene zabrane izvršenja tog posla.

O privremenoj mjeri se bez odlaganja obavještava kantonalni organ uprave nadležan za poslove privrede.

Protiv mjere iz stava 1. ovog člana ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Postupak po tužbi u pravnom sporu je hitan.

Preduzeće ili drugo pravno lice koje smatra da mu je mjerom iz stava 1. ovog člana nanijeta materijalna šteta može u postupku pred redovnim sudom tražiti naknadu stvarne štete.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom dužan je da, u roku od 15 dana od dana izricanja mjere iz stava 1. ovog člana, podnese prijavu nadležnom organu radi pokretanja postupka kod nadležnog suda, odnosno tužbu Sudu časti pri Privrednoj komori.

Ako federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom ne podnese prijavu iz stava 4. ovog člana ili ako organ nadležan za pokretanje postupka kod nadležnog suda, odnosno Suda časti pri Privrednoj komori odbaci prijavu federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, privremena zabrana prestaje da važi. Ako federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom u roku iz stava 4. ovog člana ne podnese prijavu iz tog stava ili ako nadležni sud, odnosno Sud časti pri Privrednoj komori, utvrdi da preduzeće i drugo pravno lice nije odgovorno, preduzeće i drugo pravno lice prema kome je izrečena mjera privremene zabrane vršenja pojedinog posla može od tog federalnog organa uprave zahtijevati da mu nadoknadi pretrpljenu štetu uslijed izrečene mjere privremene zabrane.

Član 85.

Ako preduzeće, banka i organizacija za osiguranje budu ka njenoj za privredni prijestup, ili im Sud časti pri Privrednoj komori izrekne određenu mjeru u vezi sa poslovanjem njenog preduzeća, banke, odnosno poslovne jedinice ili predstavništva u inozemstvu, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom izriče odgovarajuće mjere predviđene ovim zakonom, koje su dužni da primjene i na svoje preduzeće, banku, poslovnu jedinicu, odnosno predstavništvo u inozemstvu, ako je rješenjem o izricanju mjera to predviđeno, odnosno donosi rješenje o brisanju preduzeća, banke, poslovne jedinice, odnosno predstavništva iz odgovarajućeg registra.

XV - ODOBRENJE MONOPOLISTIČKOG DJELOVANJA

Član 86.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može izuzetno odobriti monopolistički sporazum koji zaključuje izvoznici pri izvozu, ako takav sporazum:

- 1) služi i unapređenju izvoza;
 - 2) ne znači isključenje ili ograničenje konkurencije na domaćem tržištu;
 - 3) ne predstavlja povredu pravila konkurencije u zemlji ili grupaciji u koje se izvozi.
- Zahtjev za odobrenjem sporazuma iz stava 1. ovog člana može podnijeti svaki učesnik u sporazumu.
- Uz zahtjev se prilaže:
- 1) tekst monopolističkog sporazuma;
 - 2) analiza efekata sporazuma na domaćem tržištu;
 - 3) pravila konkurencije zemlje ili grupacije u koju se izvozi;
 - 4) analiza efekata sporazuma na tržištu zemlje ili grupacije u koju se izvozi.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može povodom zahtjeva zatražiti od domaćih kupaca ili od Privredne komore izjašnjenje o podnesenom prijedlogu.

Ukoliko prihvati zahtjev za odobrenje sporazuma iz stava 1. ovog člana, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može postaviti uvjete i okvire u kojima ono važi.

Odluka o zahtjevu mora se donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

U federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom vodi se službena evidencija odobrenih sporazuma iz stava 1. ovog člana.

Ovlašćuje se funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom da donese Uputstvo o načinu podnošenja zahtjeva, o rješavanju zahtjeva i vođenju evidencije zahtjeva koji su odobreni.

Član 87.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može izuzetno odobriti monopolistički sporazum koji zaključuje uvoznici pri uvozu, ako takav sporazum:

- 1) ima za predmet uvoz isključivo u Federaciju;
 - 2) ne znači isključivanje ili ograničavanje konkurencije na domaćem tržištu;
 - 3) nastaje u situaciji u kojoj na strani izvoznika konkurencija uopšte ne postoji ili je neznatna.
- Zahtjev za odobrenjem sporazuma iz stava 1. ovog člana može podnijeti svaki učesnik u sporazumu.
- Uz zahtjev se prilaže:
- 1) tekst monopolističkog sporazuma;
 - 2) analiza efekata sporazuma na domaćem tržištu;
 - 3) analiza stanja na strani ponude.

Federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može povodom zahtjeva tražiti od domaćih kupaca ili Privredne komore izjašnjenje o podnesenom prijedlogu.

Ukoliko prihvati zahtjev za odobrenje sporazuma iz stava 1. ovog člana, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može postaviti uvjete i okvire u kojima ono važi.

Odluka o zahtjevu mora se donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

U federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom vodi se službena evidencija odobrenih sporazuma iz stava 1. ovog člana.

Ovlašćuje se funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom da donese Uputstvo o načinu podnošenja zahtjeva, o rješavanju zahtjeva i vođenju evidencije zahtjeva koji su odobreni.

**XVI - KONTROLA I PRAĆENJE
VANJSKOTRGOVINSKOG POSLOVANJA****Član 88.**

Kontrolu vanjskotrgovinskog poslovanja vrše federalni organi uprave nadležni za inspeksijske poslove, Zavod za računovodstvo i reviziju, Centralna banka Federacije i carinski organi u okviru ovlaštenja utvrđenih posebnim zakonom, o čemu dostavljaju izvještaj federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Član 89.

Carinski organi, prilikom carinjenja robe, vrše kontrolu da li stvarno stanje robe koja se izvozi ili uvozi odgovara propisanom obliku izvoza i uvoza i da li postoji atest za robu koja podliježe obaveznom atestiranju. U vršenju te kontrole primjenjuju se odredbe posebnih propisa kojima se uređuje vršenje kontrole pri carinjenju robe.

Funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, u saradnji sa upravom carina i Privrednom komorom određuje robu koja podliježe obaveznom atestiranju.

Član 90.

Radi praćenja obavljanja privrednih djelatnosti u inozemstvu, domaći privredni subjekti koji obavljaju te djelatnosti, dužni su da federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, na njegov zahtjev, blagovremeno dostavljaju dokumentaciju i podatke o poslovanju subjekata preko kojih obavljaju privredne djelatnosti u inozemstvu.

XVII - PRAVA FIZIČKIH LICA**Član 91.**

Domaća i strana fizička lica mogu slobodno unositi i primati iz inozemstva, odnosno iznositi i slati u inozemstvo predmete ličnog prtljaga, predmete za lične potrebe i potrebe članova obitelji (lijekovi i medicinska pomagala, predmeti za potrebe obrazovanja i razonodu), predmete za potrebe njihovog domaćinstva, uključujući i putničke automobile kao iivotinje, u količinama koje nisu namjenjene preprodaji. Predmeti naslijedjeni u inozemstvu mogu se slobodno unositi, a iznositi pod uvjetima reciprociteta. Predmeti predviđeni međunarodnim ugovorima mogu se slobodno unositi i iznositi u skladu sa tim ugovorima.

Domaća i strana fizička lica iznošenje i slanje robe, odnosno predmeta koji imaju historijsku, umjetničku ili kulturnu vrijednost vrše na osnovu dozvole federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, koji tu dozvolu izdaje po pribavljenom mišljenju nadležnog organa, odnosno organizacije.

Preduzetnici mogu da, u okviru zakonom dozvoljene djelatnosti, obavljaju vanjskotrgovinsko poslovanje za svoje potrebe (izvoz vlastitih proizvoda i usluga, uvoz za sopstvenu proizvodnju i usluge, kooperacija, investicioni radovi i dr.).

Lica koja su na privremenom radu u inozemstvu provela najmanje dvije godine neprekidno, odnosno boravila najmanje četiri godine po bilo kom osnovu, kao i strana fizička lica koja su dobila domaću državljanstvo i strani državljani koji su dobili azil, odnosno odobrenje za stalno nastanjenje u Federaciju mogu jednom u roku od godinu dana od dana povratka iz inozemstva, dana dobijanja državljanstva, odnosno azila ili odobrenja za stalno nastanjenje u Federaciju, slobodno uvesti robu iz ovog člana, uključujući i putničke automobile koji služe i korisnicima uvoza, odnosno za obavljanje njihove djelatnosti.

Invalidna lica kod kojih je nastupilo tjelesno oštećenje mogu uvoziti putničke automobile, bez obzira da li mogu sama ili ne, upravljati tim vozilom. Ova motorna vozila ne mogu se otuđiti prije isteka roka od tri godine od dana uvoza.

Bliži uputstva o tome ko se smatra invalidnim licem donijet će funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida, odnosno federalni organ uprave nadležan za poslove zdravstva i socijalne zaštite.

Član 92.

Pod vanjskotrgovinskim prometom, u smislu ovog zakona, ne smatra se pružanje usluga domaćih fizičkih lica stranim licima u Federaciji koja te usluge pružaju u granicama zakonom dozvoljene djelatnosti ličnim radom, odnosno ličnim radom i sredstvima u svojini građana.

Član 93.

Domaća i strana fizička lica koja dolaze na privremeni boravak u Federaciju, odnosno odlaze na privremeni boravak u inozemstvo, mogu privremeno unijeti ili primiti iz inozemstva, odnosno privremeno iznijeti ili poslati u inozemstvo predmete koji su im potrebni za vrijeme privremenog boravka u Federaciji, odnosno u inozemstvu.

Privremeno uneseni, odnosno izneseni predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se upotrijebiti samo za namjene zbog kojih su privremeno uneseni, odnosno izneseni.

Domaća i strana fizička lica dužna su da, po isteku određenog roka, privremeno unesene, odnosno iznesene predmete vrate u Federaciju, odnosno u inozemstvo.

Pod uvjetima propisanim posebnim zakonom i propisima donesenim na osnovu tog zakona, carinarnica odobrava privremeno unošenje, odnosno iznošenje predmeta iz st. 1. do 3. ovog člana.

Član 94.

Strana fizička lica sa privremenim boravkom u Federaciji dužna im od dvije godine, koja su privremeno uvezla putničko motorno vozilo po odredbama člana 91. ovog zakona mogu, prije povratka u inozemstvo, uvesti to vozilo uz plaćanje carine i drugih uvoznih davanja i prodati ga u Federaciji.

XVIII - KAZNE NE ODREDBE**Član 95.**

Novčanom kaznom od 1000 DEM do 5000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup preduzeće ili drugo pravno lice:

1) ako bez upisa u registar vrši vanjskotrgovinsko poslovanje, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano (član 2);

2) ako zaključuje ugovore ili obavlja druge poslove prometa robe i usluga izvan okvira djelatnosti za koju je upisano u sudski registar (član 5);

3) ako zaključi ugovor o uvozu ili privremenom uvozu robe koja ne ispunjava uvjete za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu te robe na domaćem tržištu ili robe čiji je plasman zabranjen u zemlji porijekla, odnosno ako uvoz vrši protivno propisu Vlade donesenog na osnovu ovlaštenja iz ovog člana (član 11);

4) ako se prilikom izvoza i uvoza robe ne pridržava propisa Vlade kojim je roba razvrstana na pojedine oblike izvoza i uvoza robe (član 12);

5) ako ne izveze robu na osnovu preuzete obaveze izvoza u roku predviđenom odobrenjem federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom (član 16. stav 1);

6) ako bez odobrenja federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom vrši kompenzacione poslove (član 24), ili kupljenu i uvezenu ili privremeno uvezenu robu ponovo izveze (član 25);

7) ako izvođenje investicionih radova, odnosno izvođenje pojedinih radova na investicionom objektu u Federaciji ustupi stranom izvođaču bez prethodnog odobrenja javnog nadmetanja, odnosno prikupljanja ponuda određenog najmanjeg broja ponuđača, ili ako te radove ustupi bez prethodno utvrđenih uvjeta propisanih ovim zakonom (čl. 32. i 33.);

8) ako koristi usluge stranog lica čije je korišćenje ograničeno propisom Vlade iz člana 38. ovog zakona;

9) ako kod razmatranja ponuda za uvoz robe, pri jednakim uslovima ne uvažava prednost domaćeg ponuđača, odnosno ako pri povoljnijim ponudama stranih ponuđača ne uvažava prednost onog stranog ponuđača koji u većoj mjeri angažira domaće proizvođače za proizvodnju robe koja se isporučuje (čl. 48)

10) ako se prilikom izvoza i uvoza robe i usluga ne pridržava privremenih mjera donijetih radi otklanjanja nastalih poremećaja i šteta na domaćem tržištu (čl. 58. i 59);

11) ako u propisanom roku, po prihvatanju godišnjeg obračuna preduzeća u inozemstvu ne unese dobit u Federaciju (član 68. stav 5);

12) ako prilikom prestanka oblika preko koga obavlja privrednu djelatnost u inozemstvu, ili pri povlačenju sredstava iz zajedničkog preduzeća ili mješovite banke u inozemstvu, ili prodaje preduzeća u inozemstvu drugom licu ili prilikom prestanka ugovora o ulaganju ili povlačenju sredstava po tom osnovu ne provede postupak ili ne preduzme druge mjere propisane ovim zakonom ili ako ti oblici nastave da rade i poslije brisanja iz registra (čl. 69, 70, 72, 78 i 80);

13) ako u roku od 90 dana od dana prihvatanja likvidacionog bilansa preostala sredstva i prava likvidiranog preduzeća ne unese, odnosno ne uveze u Federaciju ili sredstva preduzeća u inozemstvu u naturalnom obliku koja su kupljena u inozemstvu ne uveze u Federaciju, ili ako ih uveze bez odobrenja federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom (član 71);

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za privredni prijestup i odgovorno lice u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu, novčanom kaznom od 80 DEM do 400 DEM.

Član 96.

Novčanom kaznom od 1000 DEM do 5000 DEM, kaznit će se za privredni prijestup strano lice ako vrši usluge u Federaciju protivno uvjetima propisanim ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu njega ili otvori u Federaciji predstavništvo protivno uvjetima propisanim ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu njega ili strani izlagač ako predmete svoje domaće radinosti, zanatstva i eksponate prodaje za valutu Federacije preko vrijednosti koja je potrebna za plaćanje troškova izlaganja na sajmu, carina i drugih uvoznih da bina (čl. 38, 39. i 40).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za privredni prestup novčanom kaznom od 80 DEM do 400 DEM i odgovorno lice subjekata iz stava 1. ovog člana.

Član 97.

Novčanom kaznom od 80 DEM do 400 DEM, kaznit će se za privredni prestup odgovorno lice u organu Federacije, kantona, općine ili drugom državnom organu za uvoz robe i usluga ako izvrši uvoz robe protivno propisanim oblicima uvoza robe, odnosno izvrši uvoz usluga protivno propisanim uslovima za uvoz usluga (član 17. stav 1).

Član 98.

Novčanom kaznom od 100 DEM do 500 DEM, kaznit će se za prekršaj preduzeće, odnosno drugo pravno lice:

1) ako ugovor o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji (član 23. stav 1. i 2.) ili ugovor o izvođenju investicionih radova u inozemstvu, odnosno u Federaciji (član 34. stav 1.) ili ugovor o zastupanju stranih lica (član 35. stav 2.) ili ugovor o pribavljanju i ustupanju prava industrijske svojine i znanja i iskustva (know-how) (član 54. st. 1. i 2.) ne sačini u pismenom obliku ili ga ne prijavi federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom;

2) ako prekorači propisani rok za vraćanje privremeno izvezeno, odnosno uvezeno robe (član 41. stav 3.) ili ako privremeno uveze robu u zakup bez odobrenja privremenog uvoza od strane carinskih organa (član 41. stav 2. i član 42. stav 4.), ili ako privremeno izvezeno ili uvezeno robu upotrebi za druge namjene a ne za namjene zbog kojih je privremeno izvezeno, odnosno uvezeno (član 43. stav 2.);

3) ako protivno ovom zakonu i propisu donesenom na osnovu njega izvozi ili uvozi robu bez pribavljenog određenog uvjerenja, odnosno određene ovjerene isprave ako je to utvrđeno posebnim propisom (član 49);

4) ako u roku od 30 dana ne obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom o tome da je njegovo preduzeće u inozemstvu osnovalo poslovnu jedinicu ili otvorilo predstavništvo u istoj ili drugoj zemlji (član 64. stav 2.) ili da je predstavništvo ili poslovna jedinica u inozemstvu otvorila poslovnicu u istoj zemlji (član 76.);

5) ako nadležnom Zavodu za računovodstvo i reviziju ne dostavi godišnji obračun preduzeća u inozemstvu u roku od 30 dana od dana prihvatanja tog obračuna po propisima zemlje u kojoj je preduzeće osnovano (član 67.);

6) ako u roku od 30 dana ne obavijesti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, o spajanju, pripajanju ili razdvajanju preduzeća u inozemstvu (član 73) ili o mirovanju poslovanja preduzeća u inozemstvu (član 74);

7) ako federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom ne dostavi, na njegov zahtjev, blagovremeno, dokumentaciju i podatke o poslovanju subjekata preko kojih obavljaju privredne djelatnosti u inozemstvu (član 90);

8) ako na poslove i zadatke za koje su potrebna posebna ovlaštenja ili odgovornosti u vanjskotrgovinskom poslovanju primi lice osuđeno za privredni prestup propisan ovim zakonom ili posebnim propisom kojim se uređuje devizno poslovanje (član 101).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 20 DEM do 100 DEM i odgovorno lice u preduzeću, odnosno drugom pravnom licu.

Član 99.

Novčanom kaznom od 20 DEM do 100 DEM, kaznit će se za prekršaj domaće fizičko lice ili strano fizičko lice:

1) ako predmete iz inozemstva unese protivno odredbama ovog zakona (član 91);

2) ako privremeno izvezeno robu otuđi, odnosno privremeno uvezeno robu da drugome na upotrebu ili je upotrebi u druge svrhe a ne u svrhe zbog kojih je privremeno izvezeno, odnosno uvezeno, ili ako privremeno uvezeno ili unijetu robu u Federaciju, ne vrati u inozemstvo (član 93).

Član 100.

Za prekršaje iz ovog zakona, pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Ako se roba koja je predmet prekršaja iz člana 99. ovog zakona ne pronadje, od učinioца prekršaja naplatit će se njena vrijednost koja prema carinskim propisima predstavlja carinsku osnovicu.

Smatra se da roba nije pronadjena ako se iz bilo kojih razloga ne može oduzeti od njenog držaoca.

Za vrijednost nepronadjene robe učinioци prekršaja odgovaraju solidarno.

Roba koja je predmet prekršaja iz ovog zakona za koju je propisano zaštitna mjera oduzimanja robe, može se staviti pod carinski nadzor do okončanja prekršajnog postupka

Član 101.

U preduzeću ili drugom pravnom licu koje obavlja vanjskotrgovinsko poslovanje to poslovanje ne može obavljati lice koje je izvršilo krivično djelo protiv sigurnosti Federacije, protiv oružanih snaga Federacije, protiv čovječnosti i međunarodne organizacije ili protiv jedinstva domaćeg tržišta za koje je pravosnažno osuđeno na kaznu zatvora od najmanje jednu godinu. Za lice koje je s umišljajem učinilo krivično djelo protiv privrede, protiv drugih društvenih vrijednosti ili protiv službene discipline, zabrana iz stava 1. ovog člana nastupa ako je za takvo krivično djelo pravosnažno osuđeno na kaznu zatvora najmanje dvije godine.

Za lice koje je učinilo drugo krivično djelo, osim krivičnih djela navedenih u st. 1. i 2. ovog člana, zabrana iz stava 1. ovog člana nastupa ako je pravosnažno osuđeno za to djelo na kaznu zatvora od najmanje tri godine.

Zabrana za lice iz st. 1. i 2. ovog člana traje pet godina, a za lice iz stava 3. ovog člana - tri godine od dana izdržane, oproštene ili zastarjele kazne.

Član 102.

Preduzeće ili drugo pravno lice ne može na poslove i zadatke za koje su potrebna posebna ovlaštenja ili odgovornosti u vanjskotrgovinskom poslovanju primiti niti zadržati lice koje je

osudjeno za privredni prijestup na osnovu ovog zakona ili posebnog propisa kojim se uređuje devizno poslovanje i za koji mu je izrečena novčana kazna za privredne prestupe iz čl. 95, 96. stav 2. i 97. u maksimalnom iznosu.

Zabrana iz stava 1. ovog člana traje godinu dana i teče od dana pravosnažnosti presude.

Član 103.

Novčana kazna, imovinska korist, kao i roba i predmeti koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje privrednog prijestupa ili prekršaja ili koji su nastali izvršenjem privrednog prijestupa ili prekršaja uplaćuju se u budžet Federacije.

Član 104.

Novčane kazne za učinjeni privredni prijestup i prekršaj prema odredbama čl. 95, 96, 97, 98 i 99. ovog zakona, utvrđene u DEM, naplaćuju se u valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje Centralna banka Federacije na dan plaćanja.

XIX - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 105.

Humanitarne organizacije mogu u periodu od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obavljati usluge u vezi sa međunarodnim transportom ako ispunjavaju uvjete koji su predviđeni zakonom.

Humanitarna organizacija iz stava 1. ovog člana nije obavezna ispunjavati uvjete za obavljanje vanjskotrgovinskog prometa predviđene u čl. 4. do 8. ovog zakona.

Član 106.

Humanitarna organizacija može obavljati usluge u vezi sa međunarodnim transportom ako:

- 1) sklopi ugovor o poslovno tehničkoj saradnji sa preduzećem koje je registrirano za obavljanje usluga u vezi sa međunarodnim transportom za period važenja ovog zakona, i
- 2) se upiše u posebnu evidenciju humanitarnih organizacija koje obavljaju usluge u vezi sa međunarodnim transportom, koji vodi federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Ovlašćuje se funkcioner koji rukovodi federalnim organom uprave nadležnim za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom da u roku od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine" ovog zakona, donese Uputstvo o vođenju posebne evidencije humanitarnih organizacija koje su ovlaštene za obavljanje poslova u vezi sa međunarodnim transportom.

Član 107.

Radi osiguranja snabdijevanja tržišta i omogućavanja nesmetanog odvijanja ekonomskih odnosa sa inozemstvom za vrijeme ratnog stanja, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom može vanjskotrgovinskim preduzećima od značaja davati naloge.

Nadzor nad izvršenjem ovih naloga treba da provodi organ iz stava 1. ovog člana.

Član 108.

Za vrijeme trajanja ratnog stanja, federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, u saradnji sa nadležnim ministarstvima, određuje robu koja se može izvoziti i uvoziti na osnovu dozvole (D).

Za vrijeme trajanja ratnog stanja, Vlada, na prijedlog federalnog organa uprave nadležnog za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom, utvrđuje obim i raspoređuje kontingente za izvoz i uvoz robe, regionalnu strukturu uvoza i dinamiku izvoza i uvoza za narednu godinu.

Za vrijeme trajanja ratnog stanja, organ iz stava 1. ovog člana donosi rješenje o pravu na korišćenje oblika uvoza ili izvoza (K) i (D).

Prethodna uvozna dozvola (Prior Import Licence) ne može se izdati dok uvoznik ne dobije rješenje o pravu na korišćenje oblika uvoza (K) i (D).

Za vrijeme trajanja ratnog stanja, izvoz i uvoz robe ne mogu se izvršiti bez isprave o porijeklu robe.

Uvjerenja, dozvole i isprave iz člana 49. ovog zakona, za vrijeme ratnog stanja izdaje, odnosno ovjerava federalni, odnosno republički organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Član 109.

Preduzeća i druga pravna lica dužna su da svoju registraciju za obavljanje vanjskotrgovinskog poslovanja usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 110.

Ugovori o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji, poslovno-tehničkoj saradnji i pribavljanju i ustupanju materijalnog prava na tehnologiju, o izvođenju investicionih radova u inozemstvu i o ustupanju izvođenja investicionih radova stranom izvođaču u Federaciji, koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona podneseni federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom na odobrenje, odnosno registraciju, odobravaju se, odnosno registriraju se po propisima koji su važi u momentu njihovog zaključivanja, odnosno po ovom zakonu na zahtjev preduzeća.

Uvoz i izvoz na osnovu ugovora o dugoročnoj proizvodnoj kooperaciji koji su zaključeni i odobreni do dana stupanja na snagu ovog zakona vrše se slobodno.

Član 111.

Preduzeća i druga pravna lica dužna su, da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnesu federalnom organu uprave nadležnom za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom zahtjev za upis u registar, do tada osnovanih preduzeća u inozemstvu, kao i obavještenja o otvorenim predstavništvima i osnovanim poslovnim jedinicama radi evidentiranja.

Član 112.

Domaći privredni subjekti kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdato odobrenje za obavljanje određenog oblika privrednih djelatnosti u inozemstvu, mogu nastaviti obavljanje tih djelatnosti u skladu sa izdatim odobrenjem, s tim što su dužni o svim statusnim promjenama u organiziranju obavijestiti federalni organ uprave nadležan za poslove ekonomskih odnosa sa inozemstvom.

Član 113.

Do osnivanja Centralne banke Federacije, kod utvrđivanja kazni u protivvrijednosti valute Federacije primjenjivat će se tečaj dinara koji utvrđuje i objavljuje Narodna banka Bosne i Hercegovine.

Član 114.

Odredbe člana 59. stav 3. ovog zakona ne moraju se primjenjivati dok Republika Bosna i Hercegovina ne postane članica GATT-a.

Član 115.

Podzakonski akti potrebni za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do isteka roka iz stava 1. ovog člana važiće podzakonski akti koji su preuzeti Zakonom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u BiH primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH" br. 2/92 i 13/94).

Član 116.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

25

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU CARINSKOG ZAKONA**

Prolašava se Carinski zakon koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-304/95

3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

CARINSKI ZAKON**TEMELJNE ODREDBE****Članak 1.**

Ovim Zakonom uređuju se osnove sustava carinske zaštite gospodarstva Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije), prava i obveze svih subjekata u postupku carinjenja robe, određuje se pojam carinskog područja, carinske crte, carinskog graničnog pojasa, carinskog nadzora i drugi instituti koji reguliraju sustav carinske zaštite te postupak carinjenja robe.

CARINSKO PODRUČJE**Članak 2.**

- (1) Carinsko područje Federacije obuhvaća teritorij Federacije.
- (2) Carinsko područje Federacije ograničeno je carinskom crtom koja je istovjetna s granicom Federacije.
- (3) Carinsko područje Federacije je jedinstveno.

Članak 3.

- (1) Carinski granični pojas na kopnu je dio carinskog područja Federacije koji širinom obuhvaća 5 km od carinske crte u dubinu teritorija Federacije.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i kad carinska crta prolazi graničnim rijekama.
- (3) Carinski granični pojas na moru dio je carinskog područja Federacije koji širinom obuhvaća 3km kopna od obale, područje od obale do vanjske granice teritorijalnog mora te područje široko dvije nautičke milje računajući od vanjske granice teritorijalnog mora u smjeru otvorenog mora.
- (4) Vlada Federacije bli e određuje carinski granični pojas iz članka 3. ovog zakona.

CARINSKA ROBA**Članak 4.**

- (1) Carinskom robom smatraju se sve stvari koje se u carinsko područje Federacije uvoze, unose ili primaju, koje se s tog područja izvoze, iznose ili šalju i koje se preko tog područja prijevoze ili prenose.
- (2) Prema stavku 1. ovoga članka, carinskom robom smatraju se i:

- 1) ive i votinje koje se uvoze, unose, izvoze ili provoze;
- 2) električna energija i plinovita ili tekuća tijela koja se električnim vodovodima, plinovodima, naftovodima, vodovodima ili na drugi način uvoze, izvoze ili provoze;
- 3) prijevozna i prijenosna sredstva kojima se roba i putnici prijevoze preko carinske crte ili su namijenjena prijevozu robe i putnika preko carinske crte;
- 4) brodovi koje poduzeća i druge pravne osobe nabavljaju u inozemstvu, ako se počnu gospodarski iskorištavati prije prelaska carinske crte
- 5) stvari koje su na carinsko područje Federacije dospjele na drugi način;
- 6) domaća roba koja se prijevozi iz jednog mjesta u Federaciji u drugo mjesto u Federaciji preko stranog carinskog područja;
- 7) roba koja je posebnim propisima izjednačena s robom koja se uvozi, unosi ili prima ili izvozi, iznosi ili šalje.

- (3) Prema stavku 1. ovog članka carinskom se robom ne smatraju:
 - 1) javne isprave,
 - 2) pismovne pošiljke koje ne sadr avaju carinsku robu,
 - 3) trgovačko dopisivanje, poslovne knjige, te robna, pravna i financijska dokumentacija,
 - 4) čekovi, mjenice, dionice i gotovina.
- (4) Vlada Federacije propisat će koje se stvari, osim onih iz st. 1. i 2. ovog članka, smatraju carinskom robom, odnosno koje se stvari, što prijelaze preko carinske crte, osim onih iz stavka 3. ovog članka ne smatraju carinskom robom.

CARINSKI NADZOR**Članak 5.**

- (1) Carinski nadzor obuhvaća mjere koje se poduzimaju radi sprečavanja neovlaštenog postupanja s carinskom robom i osiguranja njezine istovjetnosti, dok se ne provede carinski postupak.

Carinski nadzor obuhvaća osobito:

- 1) čuvanje i pregled carinske robe,
- 2) sprovođenje carinske robe,
- 3) stavljanje carinskih obilje ja,
- 4) uzimanje uzoraka, prospekata, crte a, fotografija i slično, radi podataka kojima se osigurava istovjetnost robe,
- 5) pregled i pretragu prijevoznih i prijenosnih sredstava, vozačkog osoblja odnosno posade,
- 6) pregled putničke prtljage i osobnu pretragu putnika.

Članak 6.

Carinskom nadzoru podlije u:

- 1) carinska roba,
- 2) putnici i posada te osoblje prijevoznih i prijenosnih sredstava.

Članak 7.

- (1) Carinskom nadzoru ne podlije u:
 - 1) domaći i strani brodovi koji viju vojnu pomorsku zastavu,
 - 2) brodovi dok plove na dijelovima pograničnih rijeka na kojima se prema međunarodnim ugovorima, ne mo e obavljati carinski nadzor,
 - 3) brodovi organa unutarnjih poslova,
 - 4) domaći i strani vojni zrakoplovi.
- (2) Carinskom nadzoru podlije u roba i putnici koji se iskrcavaju, ili ukrcavaju na brodove iz toč. 1. i 3. stavka 1. ovog članka, te roba i putnici koji se prijevoze između tih brodova i obale, i obrnuto.
- (3) Carinskom nadzoru podlije u roba i putnici, koji se iskrcavaju ili ukrcavaju na zrakoplove iz točke 4. stavka 1. ovog članka.
- (4) Osobe iz st. 2. i 3. ovog članka, moraju carinsku robu prijaviti carinarnici, da bi se proveo carinski postupak.

Članak 8.

Carinski nadzor provode carinarnice prema odredbama ovog zakona i propisima donesenim na temelju ovog zakona.

Članak 9.

- (1) Ovlašćuje se Vlada Federacije da, osim mjera predviđenih ovim zakonom, propiše i posebne mjere carinskog nadzora, te slučajeve u kojima se ne primjenjuju mjere carinskog nadzora.
- (2) Direktor Carinske uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Carinska uprava), propisuje način vođenja evidencije o carinskoj robi, da bi se mogle provesti mjere carinskog nadzora.

Članak 10.

- (1) Carinska obilje ja moraju ostati neoštećena, sve dok ih ne skine nadle na carinarnica, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Direktor Carinske uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Carinska uprava), propisuje vrste carinskih obilje ja i način njihove uporabe.

CARINSKI PRIJELAZ**Članak 11.**

(1) Uvoz, izvoz i provoz robe te prijelaz osoba preko carinske crte, obavlja se na graničnim prijelazima za međunarodni promet.
(2) Projektiranje, izgradnja i rekonstrukcija onog dijela graničnog prijelaza za međunarodni promet, koji je određen za provedbu carinskog nadzora i carinskog postupka, obavljaju se na temelju suglasnosti Carinske uprave.

GRANIČNI PROMET**Članak 12.**

(1) Preko graničnih prijelaza za granični promet, mogu prelaziti i prenositi robu samo osobe koje to pravo imaju na temelju zakona ili međunarodnog ugovora.
(2) Preko graničnih prijelaza za granični promet, dvovlasnici mogu prenositi stvari koje su im potrebne za obrađivanje njihovog imanja, a na temelju međunarodnog ugovora i druge stvari.
(3) Liječnici, veterinari i primalje, koji imaju boravište u carinskom graničnom pojasu mogu, ako je hitno potrebno, preko graničnih prijelaza za granični promet, prenositi instrumente i lijekove potrebne za obavljanje njihovih poslova.
(4) Vatrogasne i druge ekipe, koje sudjeluju u spašavanju ljudi i imovine u elementarnim nepogodama mogu, ako je potrebno, preko svih graničnih prijelaza prenositi potrebnu opremu i ostala tehnička sredstva.
(5) Ako je granični prijelaz za granični promet istovremeno i granični prijelaz za međunarodni promet, osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka, mogu uvoziti odnosno izvoziti i drugu robu, bez korištenja povlastice iz čl. 27. st. 1. t. 1, 2, 4, 5, 7, 9, 11, 12. i 13. ovog zakona.

VRIJEME PRELASKA CARINSKE CRTE**Članak 13.**

(1) U redovitom prometu ili ako se to carinarnici unaprijed prijavi, prijevozna sredstva te njihovo vozačko osoblje odnosno posada i putnici mogu prelaziti preko graničnih prijelaza za međunarodni promet u svako doba dana i noći.
(2) Motorna vozila za prijevoz osoba mogu u svako doba dana i noći prelaziti preko graničnih prijelaza za međunarodni promet.
(3) U svim se drugim slučajevima samo danju može prenositi roba i prelaziti preko carinske crte.
(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovog članka, direktor Carinske uprave može, kad je to potrebno, propisati da se roba može prenositi i da se može prelaziti preko carinske crte i u drugo doba dana.

Članak 14.

Riječju "danju" prema članku 13. stavka 3. ovog zakona, misli se vrijeme :

- 1) u siječnju i prosincu - od 7 do 17 sati,
- 2) u veljači i studenome - od 6 do 18 sati,
- 3) u ožujku, rujnu i listopadu - od 5 do 19 sati,
- 4) u travnju i kolovozu - od 4 do 19 sati,
- 5) u svibnju, lipnju i srpnju - od 4 do 20 sati.

PRIJAVLJIVANJE ROBE**Članak 15.**

Sva roba što se uvozi, unosi i prima ili izvozi, prevozi i šalje preko carinske crte mora se prijaviti pograničnoj carinarnici, u skladu s odredbama ovog zakona i propisima što na temelju njega budu doneseni.

Članak 16.

(1) Organi Federacije (sudovi, inspeksijski organi, organi unutarnjih poslova i dr.) moraju najbližoj carinarnici prijaviti svu robu i prijevozna sredstva koja se kod njih nalaze, ako je riječ o robi koju su ti organi privremeno ili konačno oduzeli, i ako se osnovano posumnja da je to carinska roba nad kojom nije proveden carinski postupak prema odredbama ovog zakona.
(2) Roba i prijevozna sredstva iz stavka 1. ovog članka ne mogu se predati drugome prije nego što se plate carina i druge uvozne

da bine. Dr. avni organi iz stavka 1. ovog članka dužni su da uplate carinu i druge uvozne pristojbe prije predaje carinske robe kupcu ili drugoj osobi kome su robu ustupili.

(3) Carina i druge pristojbe naplaćuju se nakon podmirenja troškova nastalih u svezi s robom iz stavka 1. ovog članka (čuvanje, prodaja i sl.).

(4) Sredstva ostvarena prodajom carinske robe i prijevoznih sredstava iz stavka 1. ovog članka, nakon uplate carine i drugih pristojbi, raspoređuju se u skladu s odredbama propisa o prekršajima i propisa o izvršenju krivičnih sankcija.

PLAĆANJE CARINE I ZAŠTITA**Članak 17.**

(1) Roba i stvari koje se uvoze, unose ili prime u carinsko područje Federacije podliježe u plaćanju carine, osim ako ovim zakonom ili zakonom o carinskoj tarifi nije određeno drukčije.
(2) Carina je prihod proračuna Federacije.

Članak 18.

(1) Plaćanju carine ne podliježe :

- 1) roba koja se izvozi, ili šalje iz carinskog područja Federacije;
- 2) roba koja se prevozi ili prenosi preko carinskog područja Federacije;
- 3) robu koju je poduzeće ili druga pravna osoba izvezla i koja je ocarinjena, a vraća se neprodana ili se vraća zato što ne odgovara obvezama što proizlaze iz ugovora ili poslovnog odnosa na temelju kojega je bila izvezena;
- 4) robu koju su državljanji Federacije izvezli i koja je ocarinjena, a vraća se iz inozemstva;
- 5) dokumentacija koja se šalje u svezi s međunarodnim licitacijama i natječajima;
- 6) sve vrste tiskanog ili snimljenog materijala iz oblasti kulture, prosvjete i znanosti, te dokumentacija koju organi Federacije, poduzeća i druge organizacije primaju na temelju međunarodnih ugovora ili međunarodnih sporazuma.
- 7) televizijske, filmske ili na drugi način snimljene vijesti ili slike i programski prilozi za izravnu emisiju preko sredstava javnog priopćavanja;
- 8) sav materijal (potrošni kancelarijski materijal) koji se besplatno prima iz inozemstva, a namijenjen je isključivo sudionicima međunarodnih simpozija, konferencija i sličnih sastanaka koji se održavaju u Federaciji.
- 9) poljoprivredni proizvodi koji ostaju kao rezultat umnožavanja u procesu proizvodnje sjemenske robe od privremeno uvezenog sjemenskog materijala;
- 10) roba koja se izvozno-uvodno carini bez prelaska carinske crte na temelju sklopljenog i registriranog ugovora sa stranom osobom o ustupanju izgradnje investicijskog objekta stranom izvođaču u zemlji.

OBVEZA PLAĆANJA I CARINE**Članak 19.**

(1) Obveza plaćanja carine nastaje:

1) za robu koja se uvozi, unosi ili prima - na dan kad roba prijeđe preko carinske crte, a za robu koja se iz carinske zone stavlja u promet na tržište - na dan kad je prešla iz carinske zone na tržište Federacije;

2) za brodove poduzeća, odnosno drugih pravnih osoba kupljene u inozemstvu, ako se počnu privredno iskorištavati prije prelaska carinske crte - danom dobivanja privremenog plovidbenog lista;

3) za robu smještenu u konsignacijsko skladište - na dan kad je kupac preuzeo robu s konsignacijskog skladišta;

4) za robu koja je privremeno uvezena u carinsko područje Federacije - na dan kad se podnese carinska deklaracija za konačno carinjenje te robe, odnosno na dan proteka roka za koji je odobren privremeni uvoz;

5) za robu i prijevozna sredstva iz članka 16. ovog zakona - na dan izvršnosti odluke organa kojem je roba ili prijevozna

sredstvo oduzeto odnosno na dan kad se donese odluka o dozvoli izvršenja;

6) za robu koja se iz konsignacijskog skladišta prenosi u carinske magazin, carinsko stovarište ili carinsko skladište - na dan kad je iznesena iz konsignacijskog skladišta;

7) za provoznu robu koja je na carinskom području Federacije zadržana radi uvoza - na dan kad se podnese deklaracija za carinjenje te robe, a ako deklaracija nije podnesena - na dan stavljanja robe u slobodni promet;

8) za robu koja se izvozno-uvodno carini bez prelaska robe preko carinske crte - na dan kad se podnese carinska deklaracija.

Članak 20.

Obveza plaćanja carine za robu koja se izvozi nastaje onog dana kad se podnese izvozna carinska deklaracija.

Članak 21.

Uništi li se roba što se uvozi ili prima ili koja se izvozi ili šalje dok se nalazi pod carinskim nadzorom, prestaje obveza plaćanja carine.

UTVRĐIVANJE VISINE CARINE

Članak 22.

(1) Visina carine za robu za koju je nastala obveza plaćanja carine utvrđuje se prema stanju robe u skladu s propisima što va e, i to:

1) za robu koja se uvozi i za robu koja se uvozi preko carinske zone - na dan kad se podnese carinska deklaracija,

2) za robu koju putnici unose - na dan carinjenja,

3) za robu smještenu u konsignacijsko skladište - na dan kad kupac preuzme robu iz konsignacijskog skladišta,

4) za robu koja je bila privremeno uvezena u carinsko područje Federacije - na dan kad se podnese carinska deklaracija za konačno carinjenje odnosno na dan proteka roka za koji je odobren privremeni uvoz,

5) za robu i prijevozna sredstva iz članka 16. ovog Zakona - na dan izvršenosti odluke tijela kojom su roba ili prijevozna sredstvo oduzeti odnosno na dan donošenja odluke o dozvoli izvršenja,

6) za robu koja se iz konsignacijskog skladišta prenosi u carinski magazin, carinsko stovarište ili carinsko skladište - na dan kad se podnese carinska deklaracija,

7) za robu koja se provodi, a na carinskom je području Federacije zadržana radi uvoza-na dan kad se podnese deklaracija za carinjenje te robe, a ako carinska deklaracija nije podnesena-na dan stavljanja robe u slobodni promet,

8) za robu koja se izvozno-uvodno carini bez prelaska preko carinske crte - na dan kad se podnese carinska deklaracija,

9) za robu koja se carini u smislu članka 228. stavak 2. i članka 362. stavak 1. ovog zakona - na dan stavljanja robe u slobodan promet.

10) visina carine za robu proizvedenu ili oplemenjenu u carinskoj zoni, koja se stavlja u promet na tr ište Federacije, utvrđuje se u skladu s propisima što va e na dan podnošenja carinske deklaracije.

11) za brodove koji se počnu gospodarski iskorištavati prije prelaska carinske crte - na dan dobivanja privremenog plovidbenog lista.

(2) Iznos carine za robu koja se izvozi, a podlje e plaćanju carine utvrđuje se po propisima koji va e na dan podnošenja deklaracije za carinjenje.

CARINSKI OBVEZNIK

Članak 23.

(1) Carinski obveznik jest posjednik robe ili osoba koju on ovlasti, osoba na koju glasi prijevozna isprava, osoba na koju su prenesena prava iz prijevozne isprave, osoba koja robu unosi u carinsko područje Federacije ili iznosi s tog područja te druge osobe koje moraju platiti carinu, kada to predviđa ovaj Zakon.

(2) Za robu koja se izgubi ili na drugi način nestane na putu od carinske crte do prijemne carinarnice, carinski je obveznik vozar ili osoba koja je robu preuzela od carinarnice.

CARINSKA OSLOBAĐANJA

Članak 24.

(1) Od plaćanja carine oslobođeni su:

1) šefovi stranih dr ava i izaslanici stranih dr ava u specijalnoj misiji, te članovi njihove u e obitelji - na predmete namijenjene njihovim slu benim potrebama i osobnoj uporabi,

2) međunarodne organizacije - na predmete namijenjene njihovim slu benim potrebama,

3) diplomatska i konzularna predstavništva stranih dr ava u Federaciji - na predmete namijenjene njihovim slu benim potrebama,

4) šefovi stranih diplomatskih predstavništava u Federaciji i članovi njihovih u ih obitelji - na predmete namijenjene njihovoj osobnoj uporabi.

(2) Predmeti oslobođeni od plaćanja carine prema odredbama stavka 1. ovog članka, ne smiju se otuđiti ili dati drugoj osobi prije prijave carinarnici i provedenog postupka carinjenja.

Članak 25.

(1) Od plaćanja carine u granicama recipročnosti oslobođeni su:

1) diplomatsko i konzularno osoblje stranih predstavništava u Federaciji i članovi njihovih u ih obitelji - na predmete namijenjene njihovoj osobnoj uporabi,

2) osoblje stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava u Federaciji - na predmete svojeg domaćinstva uvezene u roku 12 mjeseci od dana njihova dolaska na du nost u Federaciju.

(2) Pravom iz stavka 1. ovog članka ne mogu se koristiti dr avljani Federacije ni strani dr avljani stalno nastanjeni u Federaciji.

Članak 26.

(1) Od plaćanja carine oslobođeni su predmeti naoru anja, koji se uvoze za potrebe Oru anih snaga Federacije i drugih postrojbi obrane, slu be unutarnjih poslova, slu be za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija, te drugih upravnih slu bi i organizacija koje vrše javna ovlaštenja.

(2) Rješenje o oslobađanju od plaćanja carine, u skladu s potrebama razvoja slu bi iz stavka 1. donosi ministar financija, na prijedlog nadle nog ministra.

Članak 27.

(1) Od plaćanja carine oslobođeni su:

1) putnici koji dolaze iz inozemstva - na predmete koji slu e njihovim osobnim potrebama za vrijeme putovanja (osobna prtljaga) bez obzira na to da li ih nose sobom ili su ih dali na prijevoz vozaru;

2) domaći i strani putnici - na predmete osobne prtljage i na predmete koje unose iz inozemstva ako ti predmeti nisu namijenjeni preprodaji, i to do vrijednosti koju propiše Vlada Federacije,

Kao domaći putnici ne smatraju se posada i vozačko osoblje odnosnih prijevoznih sredstava;

3) stranci koji su stekli dr avljanstvo Federacije, odnosno boravak po osnovu odobrenog trajnog nastanjenja ili boravak po osnovi priznatog statusa izbjeglice u Federaciji, - na predmete svojega kućanstva i predmete gospodarskog inventara za obavljanje gospodarske ili slične djelatnosti u vrijednosti koju propiše Vlada Federacije, ako ih unesu u roku od 6 mjeseci ili 12 mjeseci od dana stjecanja dr avljanstva, odnosno odobravanja trajnog nastanjenja ili stjecanja statusa izbjeglice u Federaciji;

Ovlašćuje se ministar financija da propiše vrstu i količinu predmeta koji se mogu uvesti ili unijeti uz oslobađanje od plaćanja carine prema stavku 1. ove točke.

Gospodarskim inventarom, u smislu ove točke, smatraju se samo oni predmeti koji su doseljenoj osobi neophodni za obavljanje jedne djelatnosti i bez kojih se ta djelatnost ne bi mogla obavljati ako se, prema propisima, mo e baviti tom djelatnošću u Federaciji. Prijevozna sredstva u smislu ove točke smatraju se gospodarskim inventarom ako se korisnik povlastice bavi prijevozničkom djelatnošću kao jedinom djelatnošću.

Rok iz stavka 1. ove točke može ovlaštena carinarnica na zahtjev korisnika povlastice produžiti, ako to zahtijevaju posebne okolnosti pod kojima se obavlja doseljivanje;

4) dr. avljani Federacije - članovi posada brodova, te dr. avljani Federacije imali su prebivalište u Federaciji, koji su po bilo kojem osnovu bili na radu u inozemstvu najmanje dvije godine neprekidno ili najmanje 24 mjeseca u posljednjih četiri godine ili boravili u inozemstvu najmanje sedam godina - na predmete svojega kućanstva i na predmete gospodarskog inventara za obavljanje gospodarske ili slične djelatnosti u Federaciji, koje unesu iz inozemstva u roku 6 mjeseci ili 12 mjeseci od dana povratka u Federaciju, u vrijednosti koju propiše Vlada Federacije.

Ovlašćuje se ministar financija da propiše vrstu i količinu predmeta koji se mogu uvesti ili unijeti uz oslobađanje od plaćanja carine prema stavku 1. ove točke.

Rok iz stavka 1. ove točke može ovlaštena carinarnica na zahtjev korisnika povlastice produžiti, ako to zahtijevaju posebne okolnosti pod kojima se obavlja povratak.

Ako osobe iz stavka 1. ove točke dolaze iz inozemstva radi korištenja godišnjeg odmora, posjete obitelji i sl., mogu jednom godišnje bez plaćanja carine unositi predmete koji nisu namijenjeni preprodaji, do ukupne vrijednosti koju propiše Vlada.

5) dr. avljani Republike Bosne i Hercegovine koji se u skladu sa članom 5. Zakona o raseljenim licima i izbjeglicama ("Slu. ben. list RBiH", br. 8/94 i 13/94), smatraju izbjeglicama Republike - na predmete svojega kućanstva i predmete i predmete gospodarskog inventara za obavljanje gospodarske ili slične djelatnosti koje unesu iz inozemstva u roku od 3 mjeseca od dana povratka u Federaciju, odnosno najduže 6 mjeseci od dana prestanka radnog stanja, u vrijednosti koju propiše Vlada.

Ovlašćuje se ministar financija da propiše vrste i količinu predmeta koje se mogu uvesti ili unijeti uz oslobađanje od plaćanja carine prema stavu 1. ove točke.

Rok iz stavka 1. ove točke može ovlaštena carinarnica na zahtjev korisnika povlastice produžiti, ako to zahtijevaju posebne okolnosti pod kojim se obavlja povratak.

Potvrdu o statusu osoba iz stavka 1. ove točke daju diplomatsko-konzularna predstavništva Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno zajednički uredi za repartijaciju u zemlji iz koje izbjeglica dolazi.

6) dr. avljani Federacije i strani dr. avljani - na predmete koje prime iz inozemstva u pošiljkama do vrijednosti koju propiše Vlada;

7) dr. avljani Federacije i strani dr. avljani - na lijekove za osobnu uporabu koje donesu ili prime iz inozemstva;

8) dr. avljani Federacije i strani dr. avljani stalno nastanjeni u Federaciji - na predmete naslijeđene u inozemstvu;

9) dr. avljani Federacije, poduzeća, druge pravne i fizičke osobe te strani dr. avljani stalno nastanjeni u Federaciji - na odlikovanja, medalje, spomenice, sportske i druge trofeje, odnosno slične predmete koje dobiju u inozemstvu na natjecanjima, izložbama i priredbama međunarodnog značenja;

10) znanstvenici, književnici i umjetnici - na vlastita djela koja unesu iz inozemstva;

11) dr. avljani Federacije koji žive u graničnom pojasu - na predmete zemljoradnje i stočarstva dobivene sa svojih imanja koja se nalaze u graničnom pojasu susjedne države te na priplod i ostale proizvode dobivene od stoke koja se zbog poljskih radova, ispaša ili zimovanja nalazi na tim imanjima;

12) vozači motornih vozila - na gorivo i mazivo u spremnicima koji su tvornički ugrađeni u motorna vozila;

13) invalidne osobe - na ortopedska i druga pomagala koja neposredno služe kao zamjena za nedostajući, odnosno oštećeni organ, te na rezervne dijelove i potrošni materijal za uporabu tih pomagala koja unesu, uvezu ili prime iz inozemstva za osobnu uporabu;

Ovlašćuje se Vlada da propiše uvjete za oslobađanje od plaćanja carine pri unosu, uvozu ili primanju osobnih automobila kao pomagala prema stavku 1. ove točke (specijalni osobni automobili).

Povlastica iz stavka 2. ove točke može se koristiti najviše jednom u razdoblju od pet godina.

Specijalni osobni automobili iz stavka 2. ove točke moraju biti posebno označeni, a u prometnu dozvolu tih automobila unosi se podatak da vozilo služi isključivo za prijevoz invalidne osobe.

Ako invalidna osoba, odnosno njezin roditelj ili skrbnik specijalni osobni automobil proda, bez naknade ili na drugi način otuđi ili dade na uporabu drugoj osobi prije isteka roka od pet godina od dana nabave, obračunat će se i naplatiti carina koje je ta osoba bila oslobođena u trenutku nabave automobila i kamata iz članka 248. ovog Zakona;

14) invalidi odnosno druge osobe s umanjenom odnosno ograničenom radnom sposobnošću koje se, nakon profesionalne rehabilitacije osposobe za stanovitu djelatnost - na opremu za obavljanje te djelatnosti;

Članak 28.

(1) Od plaćanja carine oslobođeni su:

1) dr. avni organi, ustanove, poduzeća i druge pravne i fizičke osobe - na robu koju besplatno prime iz inozemstva ili je nabave iz sredstava koja su dobili iz inozemstva kao novčanu pomoć, ako je ta roba namijenjena uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda i ratnih sukoba;

2) korisnici slobodne carinske zone - na svu robu koja se uvozi u slobodnu carinsku zonu;

3) poduzeća i druge pravne osobe - na medalje, plakete i druge predmete iz inozemstva kao priznanje na međunarodnim natjecanjima što se organiziraju u Federaciji;

4) muzeji i umjetničke galerije - na zbirke i umjetničke predmete koji su namijenjeni obavljanju njihove djelatnosti te arhivi - za reproducirani arhivski materijal;

5) dr. avna organi, poduzeća i druge pravne osobe - na robu koju besplatno prime iz inozemstva za znanstvene, prosvjetne, kulturne, sportske, humanitarne, vjerske, zdravstvene i socijalne svrhe;

6) dr. avna tijela, poduzeća i druge pravne i fizičke osobe na reklamni materijal i uzorke koje besplatno prime iz inozemstva.

Vlada propisuje za koji se reklamni materijal i uzorke i u kojoj količini i vrijednosti može primijeniti oslobađanje od plaćanja carine iz ove točke;

7) vlasnici odnosno korisnici prijevoznih sredstava - na predmete:

- koji se radi zamjene dotrajalog ili uništenog dijela, ugrade u osobno motorno vozilo za vrijeme dok se ono nalazi u inozemstvu;

- koji se, radi zamjene dotrajalog ili uništenog dijela, ugrade u cestovno motorno vozilo u javnom prometu za vrijeme dok se ono nalazi u inozemstvu;

- koji se, radi zamjene dotrajalog ili uništenog dijela prijevoznog sredstva ili njegovog inventara, kupe i ugrade u pomorsko ili riječno prijevozno sredstvo u javnom međunarodnom prometu;

- koji se kao potrošni i pogonski materijal za rad i sigurnost plovnih prijevoznih sredstava rabe za vrijeme plovidbe u prometu s inozemstvom;

- koji se, radi zamjene dotrajalog ili uništenog dijela zrakoplova ili njegova inventara, kupuju i ugrađuju u zrakoplovno prijevozno sredstvo s najmanje pet putničkih sjedala ili u zrakoplovno prijevozno sredstvo privredne avijacije nosivosti najmanje 600 kilograma.

Ovlašćuje se Vlada Federacije da propiše vrijednost predmeta i potanje uvjete za korištenje prava iz stavka 1. ove točke.

8) strani izlagači koji sudjeluju na međunarodnim sajmovima i trgovačkim izložbama u Federaciji - na predmete koje unesu ili prime iz inozemstva radi uobičajene raspodjele i potrošnje za vrijeme održavanja sajma odnosno izložbe.

Ovlašćuje se Vlada Federacije da propiše vrstu, količinu i vrijednost robe za koju se može primijeniti oslobađanje od plaćanja carine iz ove točke.

9) poduzeća, udruge umjetnika i druge organizacije koje se bave naučnoistraživačkom, vaspitno-obrazovnom, kulturnom i tehničkom kulturom, kulturno-umjetničkom djelatnošću, djelatnostima zaštite kulturnih dobara, novinsko-izdavačkom djelatnošću ili djelatnostima radija i televizije ili kinematografije ili djelatnošću fizičke kulture i sporta - na robu koja se ne

proizvodi u zemlji, a slu i neposredno za obavljanje njihove djelatnosti;

Ministarstvo naobrazbe, znanosti, kulture i športa Federacije daje mišljenje da li se radi o robi koja slu bi za obavljanje djelatnosti iz ove točke.

10) poduzeća - na opremu koju uvoze radi zamjene opreme koja je uništena u požaru, eksploziji, elementarnim nepogodama, ratu, oružanim sukobima, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

a) da je vrijednost uništene opreme veća od 15% od ukupne neamortizovane opreme poduzeća

b) da se oprema uvozi radi zamjene uništene opreme

c) da se opreme koja se uvozi ne proizvodi u zemlji

d) da je ostvarena naknada štete po osnovu osiguranja navedene opreme, osim ako organizacija za osiguranje ne vrši osiguranje za određeni rizik osiguranja

11) na robu koja se prodaje u slobodnim carinskim predstavnicima

12) poduzeća i druge pravne osobe u oblasti zdravstva na specifičnu opremu, uređaje i instrumente za zdravstvo i na rezervne dijelove i potrošni materijal za korištenje te opreme koji se u zemlji ne proizvode i ako se uvoz tih proizvoda vrši radi opremanja poduzeća sukladno s programima razvoja zdravstva u zemlji, poduzeća na specifičnu opremu koja se koristi u zaštitnim radionicama za rehabilitaciju, zapošljavanje i prekvalifikaciju invalida koja se u zemlji ne proizvodi, Savez slijepih Federacije i Saveza gluhih i nagluhih Federacije odnosno njihovi članovi - na specifičnu opremu, uređaje i instrumente i na rezervne dijelove i potrošni materijal za korištenje te opreme za potrebe slijepih i gluhih i nagluhih osoba koji se u zemlji ne proizvode, Udruženje distrofičara i njihovi članovi - na specifičnu opremu, uređaje i instrumente i na rezervne dijelove i potrošni materijal za potrebe osoba oboljelih od mišićnih i neuromišićnih bolesti, koji se u zemlji ne proizvodi, kao i građani na specifičnu opremu, uređaje i instrumente za zdravstvo i na rezervne dijelove i potrošni materijal za korištenje te opreme, za osobnu uporabu koji se u zemlji ne proizvodi;

Članak 29.

(1) Oprema koja se uvozi po osnovi uloga strane osobe u domaće poduzeće, ustanovu ili radnju mo e biti oslobođena od plaćanja carine.

(2) Rješenje o oslobađanju od plaćanja carine prema stavku 1. ovoga članka donosi ministar financija na prijedlog stručne komisije za strana ulaganja, koja se osniva u skladu s propisima iz stavka 5. ovoga članka.

(3) Ako poduzeće, radnja, odnosno strana osoba namjerava robu oslobođenu od plaćanja carine prema stavku 1. ovoga članka otuđiti, dati drugome na korištenje ili rabiti u drug svrhe, a ne u one zbog kojih je oslobođena od plaćanja carine prije isteka roka od pet godina od dana uvoza robe oslobođene od plaćanja carine, rješenjem ovlaštene carinarnice obračunat će se i naplatiti carina prema carinskoj osnovici i stopi carine utvrđenoj pri uvoznom carinjenju robe, te kamata prema člau 248. ovog zakona.

(4) Ako poduzeće, radnja, odnosno strana osoba iz stavka 1. ovog članka ne robu za koju nije plaćena carina i druge carinske pristojbe otuđi, da drugom na korištenje ili rabi u druge svrhe, a ne u one za koje je oslobođen od plaćanja carine i drugih uvoznih pristojbi prije isteka roka od pet godina od dana uvoza robe bez prethodnog plaćanja carine i drugih uvoznih pristojbi, obvezno je da plati carinu po stopi utvrđenoj u carinskoj tarifi i druge uvozne pristojbe. Carina i druge uvozne pristojbe obračunavaju se po propisima koje va e na dan donošenja rješenja o naplati carina i drugih uvoznih pristojbi, te kamata prema članku 248. ovog zakona.

(5) Ovlašćuje se ministar financija da uredi potanje uvjete i postupak za ostvarivanje carinske povlastice iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Carinska uprava vodi evidenciju o korisnicima i vrijednosti opreme oslobođene od plaćanja carine po osnovi stavka 1. ovog članka.

Članak 30.

Ako korisnici carinske povlastice iz čl. 24. do 28., osim članka 27. toč. 7. i 9. ovog zakona robu koja je bila oslobođena plaćanja carine prije isteka roka od tri godine od dana uvoza, otuđe, daju drugome na uporabu ili rabe u druge svrhe, a ne u one zbog kojih je ta roba oslobođena od plaćanja carine, rješenjem ovlaštene carinarnice obračunat će se i naplatiti carina prema carinskoj osnovici i stopi carine utvrđenih pri uvoznom carinjenju robe, te kamata prema članku 248. ovog zakona.

Članak 31.

Evidenciju o vrsti, količini, te vrijednosti robe koju uvezu pravne osobe na temelju čl. 24. do 28. ovog zakona vodi Carinska uprava, a evidenciju o vrijednosti robe koju uvezu fizičke osobe, nadle na carinarnica.

Članak 32.

Potanje propise o postupku za ostvarivanje prava na oslobađanje od plaćanja carine donosi ministar financija.

Članak 33.

Vrijednosti iz članka 27. stavka 1. toč. 2, 3, 4. i 5. ovog zakona Vlada propisuje u DEM.

Na osnovi zahtjeva osoba iz čl. 24. do 28. ovog zakona za oslobađanje od plaćanja carine, carinarnica mora donijeti rješenje o oslobađanju od plaćanja carine.

CARINSKA TARIFA

Članak 34.

Na robu koja se uvozi, unosi ili prima u carinsko područje Federacije plaća se carina po stopi što se određuje carinskom tarifom, koju posebnim zakonom donosi Federacija. Ovlašćuje se Vlada da iznimno iz zaštitnih razloga posebnim propisom mo e propisati carinske stope za izvoz određenih proizvoda.

Carinska se tarifa propisuje posebnim zakonom u skladu s obvezama preuzetim međunarodnim ugovorima, te klauzulom o najvećem povlaštenju i principom racionalne zaštite domaće proizvodnje i tr išta.

CARINSKA EVIDENCIJA

Članak 35.

(1) Na robu koja se uvozi plaća se pristojba za carinsko evidentiranje u visini 1% od carinske osnovice.

(2) Vlada mo e propisati na koju robu se izuzetno neće naplaćivati pristojba iz stavka 1. ovog članka.

(3) Sredstva pribavljena naplatom pristojbe za carinsko evidentiranje koriste se za financiranje rada, modernizaciju i opremanje carinske slu be.

CARINSKA OSNOVICA

Članak 36.

(1) Carinska osnovica na koju se primjenjuju stope iz carinske tarife jest vrijednost robe.

(2) Vrijednost robe koja predstavlja carinsku osnovicu jest ugovorena cijena (transakcijska vrijednost). Ugovorenom cijenom smatra se stvarno plaćena cijena ili cijena koju treba platiti za robu kupljenu radi uvoza u Federaciju.

(3) Pod ugovorenom cijenom koja predstavlja carinsku osnovicu razumijeva se:

1) da su uključeni svi troškovi i drugi izdaci u svezi s prodajom i isporukom robe u graničnoj luci odnosno pristaništu ili u mjestu ulaska robe u carinsko područje Federacije (članak 41);

2) da su isključeni svi troškovi, pristojbe i takse koji se naplaćuju carinskom području Federacije;

3) da nema ograničenja za kupce glede raspolaganja robom ili njezinom uporabom, osim ograničenja koja su utvrđena propisima Federacije koji se odnose na zabranu preprodaje u treće zemlje ili ograničenja koja ne utječu bitno na vrijednost robe;

4) da ugovor o kupoprodaji ne sadr i uvjete ili obveze čija vrijednost ne mo e biti utvrđena u odnosu prema vrijednosti robe koja se carini;

5) da nikakva korist od preprodaje robe ili drugog raspolaganja robom ili njezinom uporabom neće nastati izravno ili neizravno za prodavača;

6) da kupac i prodavatelj nisu uzajamno povezani, a ako su povezani, da na ugovorenu cijenu nije utjecao trgovinski, finansijski ili drugi odnos između kupca i prodavatelja.

Članak 37.

Carinska osnovica za robu koja se izvozi jest fakturna vrijednost robe franco granica Federacije.

Članak 38.

(1) Ako se carinska osnovica uvezene robe ne može utvrditi na temelju članka 36. stavka 2. ovog Zakona, kao carinska osnovica uzima se ugovorena cijena iste robe kupljene radi uvoza u Federaciju i uvezene u isto ili približno isto vrijeme kao i roba koja se carini.

(2) Ako se carinska osnovica uvezene robe ne može utvrditi na temelju članka 36. stavka 2. ovog Zakona i stavka 1. ovog članka, za carinsku osnovicu uzima se ugovorena cijena slične robe kupljene radi uvoza u Federaciju i uvezene u isto ili približno isto vrijeme kao i roba koja se carini.

(3) Za utvrđivanje carinske osnovice iz st. 1. i 2. ovog članka treba primijeniti ugovorenu cijenu iste ili slične robe prodane u istom obliku kupoprodaje (maloprodaja ili velikiprodaja) i u približno istoj količini kao roba koja se carini. Ako nema takve prodaje, treba primijeniti ugovorenu cijenu iste ili slične robe prodane u različitom obliku kupoprodaje ili u različitim količinama.

(4) Ako se u primjeni ovog članka utvrdi da postoji više ugovorenih cijena iste ili slične robe, za određivanje carinske osnovice uvezene robe treba primijeniti najnižu u ugovorenu cijenu.

Članak 39.

(1) Ako se carinska osnovica uvezene robe ne može utvrditi prema odredbama čl. 36. i 38. ovog zakona, treba postupiti ovako:

1) ako se uvezena roba, odnosno ista ili slična uvezena roba prodaje u Federaciji u istom stanju u kojem je uvezena, carinsku osnovicu uvezene robe treba utvrditi na temelju cijene po mjernoj jedinici po kojoj se ta roba u tom stanju prodaje osobama koje nisu uzajamno povezane s osobama od kojih kupuju tu robu u najvećoj ukupnoj količini, u isto ili približno isto vrijeme kada se uvozi roba koja se carini, pod uvjetom da se ta cijena smanji za iznos:

a) uobičajenih provizija, troškova prometa i druge dobiti u svezi s prodajom iste ili slične robe uvezene u Federaciju,

b) uobičajenih troškova prijevoza, osiguranja i drugih troškova koji nastaju u Federaciji,

c) carine i drugih pristojbi i taksa koje se naplaćuju pri prodaji robe u Federaciji.

Ako se uvezena roba ili ista ili slična uvezena roba ne prodaje u Federaciji u istom stanju u kojem je uvezena, ako to zahtijeva carinski obveznik, carinsku osnovicu uvezene robe treba utvrditi na temelju cijena po mjernoj jedinici po kojoj se uvezena roba nakon oplemenjivanja prodaje u najvećoj ukupnoj količini osobama u Federaciji koje nisu povezane s osobama od kojih tu robu kupuju, pod uvjetom da se ta cijena smanji za iznos vrijednosti obavljenog oplemenjivanja i troškova iz stavka 1. ove točke;

2) ako se carinska osnovica ne može utvrditi po točki 1. ovog stavka, treba je utvrditi na temelju obračunate vrijednosti, koja odgovara iznosu:

a) vrijednosti materijala i troškova nastalih u proizvodnji uvezene robe,

b) dobiti i troškova koje pri uvozu u Federaciju obično ostvaruju odnosno imaju proizvođači iste ili slične robe iz zemlje izvoza kao što je roba koja se carini,

c) troškovima i drugim izdacima iz članka 41. ovog Zakona.

(2) Carinski obveznik može i podnijeti zahtjev za utvrđivanje carinske osnovice prema odredbama ovog članka neovisno o utvrđenom redoslijedu u stavku 1. ovog članka.

Članak 40.

(1) Ako se carinska osnovica uvezene robe ne može utvrditi na temelju čl. od 36. do 39. ovog zakona, onda to treba učiniti na drugi odgovarajući način, u skladu s odredbama ovog zakona, na temelju raspoloživih podataka.

(2) Carinska osnovica iz stavka 1. ovog članka ne može se utvrđivati na temelju:

1) prodajne cijene robe domaće proizvodnje na tržištu Federacije,

2) prodajne cijene robe na domaćem tržištu zemlje izvoznice,

3) troškova proizvodnje, osim uobičajenih troškova prijevoza, osiguranja i drugih troškova koji nastaju u Federaciji (članak 39. stavak 1. u točki 1. alineja 2. ovog zakona),

4) cijene robe za izvoz u treću zemlju,

5) proizvoljnih i fiktivnih vrijednosti.

Članak 41.

(1) Troškovima i drugim izdacima koji se uračunavaju u carinsku osnovicu, u smislu članka 36. ovog Zakona, smatraju se:

1) troškovi prijevoza,

2) troškovi osiguranja,

3) provizije posrednika,

4) troškovi ambalaže,

5) troškovi utovara i pretovara,

6) razmjerni dio vrijednosti sirovina, reprodukcijskog materijala i dijelova za ugradnju nabavljenih u inozemstvu koje je kupac osigurao besplatno ili po sniženoj cijeni, a upotrijebljeni su u proizvodnji uvezene robe,

7) razmjerni dio vrijednosti druge robe koju je kupac osigurao besplatno ili po sniženoj cijeni, a utrošena je u proizvodnji uvezene robe,

8) razmjerni dio vrijednosti alata, kalupa, matrica i sličnih proizvoda, koje je kupac osigurao besplatno ili po sniženoj cijeni, a korišteni su u proizvodnji uvezene robe,

9) naknade i troškovi u svezi s korištenjem prava na uporabu patenata, modela, znaka ili inozemne tvorničke ili trgovačke marke, što ih kupac plaća izravno ili neizravno, ako je prodaja uvjetovana takvim plaćanjem,

10) dio iznosa ostvaren preprodajom, ustupanjem ili uporabom uvezene robe koji se izravno ili neizravno plaća prodavcu, ako je prodaja uvjetovana takvim plaćanjem,

11) razmjerni dio vrijednosti usluga obavljenih u inozemstvu koje kupac posebno plaća, a potrebne su za proizvodnju robe koja se uvozi. Vrijednost usluge ne sadrži troškove istraživanja obavljenih u inozemstvu.

(2) Iznimno od odredbe točke 9. stavka 1. ovog članka, naknade i troškovi ne uračunavaju se u carinsku osnovicu ako se roba uvozi s pravom reprodukcije.

Članak 42.

(1) Ako se uvozi roba za koju je ugovorena obaveza iz članka 41. točka 10. ovog zakona, carinski obveznik mora to naznačiti u carinskoj deklaraciji.

(2) Carinski obveznik mora nadležnoj carinarnici naknadno prijaviti prodaju, ustupanje ili uporabu uvezene robe, iz čega proizilazi obaveza doplate stanovite svote prodavatelju najkasnije u roku 30 dana od dana nastanka te obaveze.

(3) Na temelju podnesene prijave, carinarnica mora donijeti rješenje kojim obračunava svotu carine i drugih uvoznih taksi što ih treba platiti carinski obveznik.

Članak 43.

(1) Ako se u jednoj pošiljci nalazi više vrsta robe koja se carini primjenom raznih carinskih stopa, cjelokupni iznos troškova, koji se odnose na prodaju robe, troškove prijevoza, osiguranja i dopreme robe, mora se obračunati razmjerno vrijednosti pojedine vrste robe.

(2) Uobičajna (standardna) ambalaža ne carini se posebno ako carinska osnovica robe obuhvata i vrijednost ambalaže.

(3) Ako carinsku osnovicu predstavlja vrijednost robe bez ambalaže, a posebno plaća carina za ambalažu u plaća se po stopama koje su propisane za robu koja je upakovana u ambalažu.

(4) Za ambala u koja se šalje posebno, u istoj ili posebno pošiljci, kao i ambala u izrađenu od neuobičajenog (nestandardnog) odnosno specijalno naručenog materijala, carina se plaća po stopi predviđenoj za robu u koju spada takva ambala a.

(5) Ako se u jednoj ambala i nalazi više vrsta robe, troškovi ambala e obračunavaju se srazmjerno vrijednosti pojedine vrste robe.

(6) Bli e propise za sprovođenje odredaba ovog članka donosi ministar financija.

Članak 44.

(1) Za carinsku osnovicu uzima se vrijednost robe označena u fakturi prodavatelja ako ta vrijednost odgovara odredbama ovog Zakona koje se odnose na ugovorenu cijenu.

(2) Ako je vrijednost robe označena u fakturi iskazana u stranoj valuti, strana se valuta preračunava u nacionalnu valutu po tečaju utvrđenom u skladu s propisima o deviznom poslovanju koji je na snazi na dan nastanka obveze plaćanja carine.

(3) Ako faktura nije podnesena iz opravdanih razloga odnosno ako carinarnica, s obzirom na okolnosti pod kojima se obavlja uvoz, smatra da vrijednost robe označena u fakturi ne odgovara odredbama ovog Zakona o ugovornoj cijeni carinsku osnovicu treba utvrditi u skladu sa odredbama čl. od 36. do 48. ovog Zakona.

(4) Ako se u postupku carinjenja robe vrijednost označena u fakturi odnosno carinskoj deklaraciji ne mo e prihvatiti kao carinska osnovica, postupit će se u skladu s odredbama članka 245. ovog zakona.

(5) U postupku carinjenja carinarnica mo e od podnositelja deklaracije zatra iti sve podatke potrebne za utvrđivanje carinske osnovice u smislu čl. 36. do 48. ovog zakona.

(6) Na zahtjev carinskog obveznika carinarnica će izdati pismeno obavještenje o visini carinske osnovice i o načinu njenog utvrđivanja.

(7) Carinska uprava prati podatke o cijenama i, prema potrebi, izdaje liste vrijednosti što ih carinsko tijelo primjenjuje u postupku utvrđivanja carinske osnovice.

Članak 45.

(1) Kamate na kredit i troškovi osiguranja novčanih sredstava u inozemstvu (troškovi financiranja) koji se odnose na plaćanje uvezene robe, ne računavaju se u carinsku osnovicu ako je financijski aran man sastavljen u pisanom obliku pod ovim uvjetima:

1) ako su kamate odvojene od stvarno plaćene cijene ili cijene koju treba platiti za robu kupljenu radi uvoza u Federaciju;

2) ako su kamate sadr ane u cijeni, a kupac mo e dokazati da je plaćena cijena ili cijena koju treba platiti pribli na stvarno plaćenju cijeni za istovrsnu ili sličnu robu kupljenu bez financijskog aran mana i da je kamatna stopa u okviru stopa za takve transakcije u zemlji u kojoj je osiguran kredit.

Članak 46.

(1) Sva sni enja cijena ugovorena i ostvarena prije obavljenog uvoza ne računavaju se u carinsku osnovicu robe.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, kasa-skonto koji nije ostvaren prije obavljenog uvoza ne računa se u carinsku osnovicu, ako uvoznik naknadno podnese dokaz da ga je osvario pri plaćanju.

(3) Troškovi montiranja koje se obavlja u Federaciji ne računavaju se u carinsku osnovicu strojeva, aparata i uređaja koji se uvoze.

Članak 47.

(1) Carinska osnovica za robu koja se uvozi bez plaćanja protuvrijednosti i za rabljenu robu utvrđuje se prema odredbama čl. 36. do 48. ovog zakona. U postupku carinjenja carinarnica treba uzeti podatke o cijenama iste, slične ili istovrsne robe. Ako se carinska osnovica rabljene robe utvrđuje na temelju cijena nove robe, vrijednost takve robe smanjuje se za postotak njene istrošenosti.

(2) Vrijednost robe koja je za vrijeme prijevoza i dopreme i dok se nalazi pod carinskim nadzorom pretrpjela oštećenje utvrđuje se smanjenjem odgovarajuće ugovorene cijene za postotak oštećenja. Postupak oštećenja utvrđuje carinarnica procjenom.

(3) Pod vrijednošću u smislu odredaba ovog zakona podrazumjeva se vrijednost robe koja predstavlja carinsku osnovicu.

Članak 48.

Ministar financija propisuje potanje uvjete i način utvrđivanja carinske osnovice.

DODATNA CARINA

Članak 49.

(1) Ako strana zemlja glede plaćanja carine na robu porijekla iz Federacije ili glede carinskog postupka ne postupi s brodovima ili drugim prijevoznim sredstvima Federacije na isti način kao s robom, brodovima i drugim prijevoznim sredstvima iz drugih zemalja, ministar financija mo e propisati da se na uvoz robe iz te zemlje plaća dodatna carina, odnosno da se na robu ili prijevozna sredstva te zemlje primijeni posebni postupak, vodeći računa o obvezama preuzetim na temelju međunarodnih ugovora.

(2) Ako za robu iz stavka 1. ovog članka carinskom tarifom nije predviđeno plaćanje carine, ministar financija mo e za takvu robu odrediti plaćanje carine u postotku od vrijednosti robe.

SEZONSKA CARINA

Članak 50.

Ako carinske stope za poljoprivredne proizvode u stanovitom razdoblju ne osiguravaju stabilnost domaće proizvodnje i domaćeg tr išta u skladu s politikom cijena, Vlada, na prijedlog ministra financija, nakon pribavljenog mišljenja od ministarstva nadle nog za poslove poljoprivrede i Ministarstva trgovine mo e osim postojećih carinskih stopa propisati i sezone carinske stope, uz vremensko ograničenje njihove primjene.

Sezone carinske stope iz stavka 1. ovog članka ne mogu biti veće od 30%.

PREFERENCIJALNA CARINA

Članak 51.

(1) Za uvoz robe iz zemalja u razvoju mogu se odrediti preferencijalne carinske stope.

(2) Preferencijalne carinske stope mogu se primjenjivati na robu koja se uvozi iz stanovitih zemalja u razvoju, ako je vrijednost uvezene robe u toj zemlji industrijskom obradom uvećana najmanje za 51%.

(3) Carinske stope iz stavka 1. ovoga članka, na temelju kriterija iz stavka 2. ovog članka propisuje Vlada.

DOPUNSKA I KOMPENZATORNA CARINA

Članak 52.

(1) Ako je cijena robe koja se uvozi ni a od ugovorene cijene (članak 36. ovog Zakona) i ako uvoz takve robe mo e nanijeti štetu gospodarstvu Federacije, mora se naplatiti dopunska carina u svoti koja predstavlja razliku između ugovorene cijene i cijene robe koja se uvozi.

(2) Ako se uvozi roba za koju je u zemlji podrijetla ili izvoza odobrena subvencija, radi neutraliziranja subvencije mo e da se naplati kompenzatorna carina do iznosa subvencije.

(3) Vlada donosi potanje propise o uvjetima za primjenu odredaba ovog članka.

JEDINSTVENA CARINSKA STOPA

Članak 53.

(1) Roba namijenjena za korištenje u osobnom domaćinstvu, koju dr avljani Federacije i strani dr avljani nose sobom prilikom dolaska iz inozemstva ili primaju iz inozemstva, osim robe na koju se primjenjuju carinske povlastice iz čl. 27. i 28. ovog Zakona i robe za koju je u Carinskoj tarifi predviđena stopa carine "slobodno", carini se po stopi od 8%.

(2) Na robu koja nije obuhvaćena st. 1. ovog članka koju dr avljani Federacije i strani dr avljani nose sobom prilikom dolaska iz inozemstva ili primaju iz inozemstva, carina se obračunava po stopama iz Carinske tarife.

(3) Na robu koja se kupuje sa konsignacijskog skladišta u Federaciji ne primjenjuje se jedinstvena carinska stopa iz stavka 1. ovog članka.

(4) Ovlašćuje se Vlada da propiše vrijednost robe na koju će se primjeniti jedinstvena stopa iz stava 1. ovog članka.

CARINSKI KONTINGENT

Članak 54.

(1) Kriterije o carinskim kontingentima propisuje Vlada u skladu sa ciljevima ekonomske i razvojne politike. Ti se kriteriji objavljuju u "Službenim novinama Federacije BiH".

(2) Ministar financija, na temelju kriterija iz stavka 1. ovog članka, odobrava uvoz robe bez plaćanja carine ili uvoz robe uz plaćanje carine po stopi koja je niža od stope određene u carinskoj tarifi (carinski kontingent).

(3) Roba za koju je propisan carinski kontingent bez plaćanja carine ne smatra se oslobođenom od plaćanja carine.

(4) Kontrolu i evidenciju o iskorištavanju carinskih kontingenata prema pojedinim rješenjima i vrstama robe obavlja Carinska uprava.

POSEBNA MJERA CARINSKE ZAŠTITE

Članak 55.

(1) Vlada, na prijedlog ministra financija, nakon pribavljenog mišljenja od Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstva trgovine, može važeće carinske stope povećati, smanjiti ili ukinuti, a za robu za koju je u carinskoj tarifi predviđena carinska stopa "slobodno" može odrediti carinsku stopu do 15% ako:

1) cijena inozemne robe može izazvati znatne poremećaje na domaćem tržištu,

2) poduzeće ili druga osoba za stanovitu robu ostvaruje na domaćem tržištu monopolisku položaj ili monopolisku cijenu.

Članak 56.

Propisom iz članka 55. obvezatno se utvrđuje i vremensko ograničenje za njegovu primjenu.

POVRAT CARINE (DRAWBACK)

Članak 57.

(1) Upotrijebi li se uvezena roba za proizvodnju domaće robe ili usluga, pa se tako proizvedena roba ili usluge izvezu carina se može vratiti u cijelosti ili djelomice.

(2) Vlada će propisati uvjete i način uz koje se u skladu sa stavkom 1. ovog članka, carina vraća.

ZASTARIJEVANJE NAPLATE CARINE

Članak 58.

(1) Pravo na naplatu carine zastarijeva u roku od pet godina od dana kada nastane obveza plaćanja carine.

(2) Rok zastare iz stavka 1. ovog članka prekida se sa svakim služenjem činom nadležnog tijela poduzetog da bi se naplatila carina.

(3) Pravo na naplatu carine u svakom slučaju zastarijeva pošto protekne rok od deset godina od dana nastanka obveze plaćanja carine.

MEĐUNARODNI UGOVORI

Članak 59.

Odredbe ovog Zakona neće se primjenjivati na plaćanje carine za uvezenu robu ako je plaćanje carine drugačije regulirano međunarodnim ugovorom što ga je potpisala i ratificirala Federacija.

Članak 60.

Carinska uprava i carinarnica vode upravni postupak te donose rješenja u skladu s propisima o općem upravnom postupku, ako odredbama ovog Zakona nije drugačije određeno.

Članak 61.

(1) Protiv rješenja carinarnice donesenog u upravnom postupku može se podnijeti žalba Carinskoj upravi.

(2) Žalba se podnosi u roku 15 dana od dana dostave rješenja.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Članak 62.

(1) Da bi se mogle provesti mjere carinskog nadzora, eljezničko se prijevozno sredstvo (u nastavku teksta "vlak"), nakon prelaska preko carinske crte, obvezatno zaustavlja na pograničnom eljezničkom kolodvoru, i to na carinskim kolosijecima.

(2) Carinski kolosijek iz stavka 1. ovog članka određuje ovlašteno tijelo eljezničkog poduzeća (u daljnjem tekstu: eljeznički kolodvor) u sporazumu sa carinarnicom.

(3) Ako je carinski kolosijek zauzet, eljeznički kolodvor mora pravodobno prije ulaska vlaka obavijestiti pograničnu carinarnicu na koji će kolosijek vlak stati.

Članak 63.

(1) Vlakovi se ne smiju zaustavljati na pruži između carinske crte i graničnog eljezničkog kolodvora, osim zbog neophodnih mjera sigurnosti prometa ili kad to zahtijeva viša sila.

(2) Ako se vlak zaustavi na pruži između carinske crte i graničnog eljezničkog kolodvora, pogranični eljeznički kolodvor odmah o tome obavještava nadležnu carinarnicu.

Članak 64.

(1) Iznimno od odredbe članka 63. stavka 1. ovog zakona, ako radi prijevoza putnika u lokalnom eljezničkom prometu postoji stalna potreba da se vlak zaustavi između carinske crte i graničnog eljezničkog kolodvora, takvim se vlakovima dodaju posebna kola s lako uočljivim natpisom "Za lokalni promet".

(2) Kola za lokalni promet ne smiju hodnikom biti povezana s ostalim kolima.

(3) Nakon dolaska vlaka u granični eljeznički kolodvor, granični će eljeznički kolodvor poduzeti potrebne mjere da se putnici u lokalnom prometu na miješaju s putnicima koji dolaze iz inozemstva.

Članak 65.

(1) Javno poduzeće Željeznički promet u Federaciji mora svim carinarnicama dostaviti redovne vlakove u redovitom prometu, najkasnije sedam dana prije nego što taj vozni red stupi na snagu.

(2) Javno poduzeće Željeznički promet u Federaciji mora, kod sastavljanja reda vožnje za vlakove u međunarodnom prometu pribaviti mišljenje od Carinske uprave.

(3) Granični eljeznički kolodvor mora izvješćivati graničnu carinarnicu:

1) o uvođenju izvanrednih vlakova u međunarodnom prometu, uz naznaku točnog vremena njihovog polaska u inozemstvo i dolaska iz inozemstva, najkasnije 24 sata prije dolaska vlaka ili polaska vlaka,

2) o svakom otkazivanju ili kašnjenju redovnih ili izvanrednih vlakova u međunarodnom prometu dužem od 30 minuta,

3) o svakom prelasku preko granice samih lokomotiva, motornih kola i dresina,

4) o svakom povećanju ili smanjenju uobičajenog broja kola u vlakovima u međunarodnom prometu za prijevoz putnika.

(4) Željeznički kolodvori u unutrašnjosti zemlje moraju carinarnice koje imaju carinske ispostave na tim kolodvorima izvješćivati o svakoj promjeni u redu vožnje vlakova u međunarodnom prometu za prijevoz putnika i o svakom zakašnjenju tih vlakova.

Članak 66.

Vlakovi koji prevoze putnike u međunarodnom eljezničkom prometu, peroni i kolosijeci na kojima stoje takvi vlakovi te kolosijeci na kojima stoje vlakovi što prevoze robu u međunarodnom prometu moraju noću biti osvijetljeni.

Članak 67.

(1) Kad vlak koji prevozi putnike stigne iz inozemstva u pogranični eljeznički kolodvor, pogranična carinarnica odmah obavlja carinski pregled lokomotive, motornih kola, tendera, služenih kola i osoblja vlaka.

(2) Odvajanje lokomotive, tendera i služenih kola od vlaka odnosno udaljšavanje osoblja vlaka dopušteno je tek nakon obavljenog carinskog pregleda.

Članak 68.

- (1) Carinski pregled prtljage koju putnici sobom nose obaviti će se u kolima u kojima se putnici nalaze tijekom redovitog zadržavanja vlaka u graničnom eljezničkom kolodvoru.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, carinski pregled prtljage u opravdanim slučajevima može se obavljati i u prostorijama pogranične carinarnice.
- (3) Tijekom carinskog pregleda vlaka, robe, putnika i njihove prtljage pristup na peron uz koji vlak stoji i ulazak u vlak dozvoljeni su jedino ovlaštenim osobama, a drugim osobama - samo ako to unaprijed odobri granična carinarnica.

Članak 69.

- (1) Ako se carinski postupak s putnicima ne može obaviti tijekom redovitog zadržavanja vlaka u graničnom eljezničkom kolodvoru, carinski postupak može se obavljati i tijekom kretanja vlaka.
- (2) Ako se carinski postupak s putnicima obavlja i tijekom kretanja vlaka, eljeznica mora carinskim radnicima koji obavljaju pregled osigurati besplatan prijevoz u odlasku i povratku te poseban odjeljak za provedbu mjera carinskog nadzora namještaj carinske robe, uz uvjete što će ga regulirati posebnim ugovorom.

Članak 70.

- (1) Prtljagu koja je u inozemstvu predana eljeznici na prijevoz do ulaznog eljezničkog kolodvora, taj kolodvor mora predati carinarnici nakon prelaska carinske crte najkasnije sljedećeg dana do 12 sati.
- (2) Prtljagu koja je u inozemstvu predana eljeznici na prijevoz do nekog eljezničkog kolodvora u unutrašnjosti zemlje, eljeznica mora prijaviti ulaznoj carinarnici prijavom o uvozu i provožu robe.

Članak 71.

- (1) Kad teretni vlak iz inozemstva stigne na granični eljeznički kolodvor, granična ga carinarnica stavlja pod carinski nadzor, utvrđuje brojno stanje kola u sastavu vlaka, obavlja carinski pregled vlaka i osoblja te utvrđuje stanje stranih plombi na kolima.
- (2) Brojno stanje kola u sastavu teretnog vlaka granična carinarnica svravnjuje s popisnom listom (spiskom prijelaza) kola strane eljeznice, koji joj predaje granični eljeznički kolodvor. Ako granični eljeznički kolodvor ne raspolaže stranom popisnom listom, granična carinarnica prispjela kola upisuje u popisnu knjigu prijevoznih sredstava.
- (3) Tijekom carinskog pregleda teretnog vlaka i osoblja pristup na peron uz koji vlak stoji i ulazak u vlak dopušten je samo ovlaštenim službenim osobama.

Članak 72.

- (1) Ako carinskim pregledom bude utvrđeno da na zatvorenim vagonima s robom nema stranih plombi ili da su plombe oštećene, granična carinarnica i granični eljeznički kolodvor stavljaju svoje plombe, pri čemu nisu obvezni utvrditi stvarno stanje robe u vagonima.
- (2) Ako granični eljeznički kolodvor namjerava provjeriti stvarno stanje robe iz stavka 1. ovog članka, provjeravanje može obavljati samo pod carinskim nadzorom.
- (3) Ako granična carinarnica i granični eljeznički kolodvor stave svoje plombe na vagone, moraju u popisnu knjigu ili popisnu listu unijeti napomenu o stanju stranih plombi.

Članak 73.

- (1) Na zahtjev carinarnice, granični eljeznički kolodvor mora otvoriti kola i sve druge prostorije u vlaku.
- (2) Ako radi obavljanja carinskog pregleda treba s kola skinuti pojedine pričvršćene dijelove, granični eljeznički kolodvor mora na zahtjev granične carinarnice skinuti takve dijelove.
- (3) Ako se poslije skidanja pojedinih pričvršćenih dijelova s kola ne utvrdi da postoji krivično djelo, privredni pristup ili carinski prekršaj, troškovi skidanja i postavljanja tih dijelova terete proračun Federacije.

Članak 74.

Granična carinarnica o završenom carinskom pregledu vlaka odmah izvješćuje granični eljeznički kolodvor upisom u knjigu eljezničkog kolodvora za prijavu i odjavu vlakova.

Članak 75.

- (1) Vlak ne smije nastaviti put dok granična carinarnica ne obavi sve radnje predviđene ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovi njega, osim pregleda putnika iz članka 68. stavak 1.
- (2) Granična carinarnica mora sve radnje iz stavka 1. ovog članka u putničkim vlakovima obaviti tijekom zadržavanja vlaka prema redu vođenju, u teretnim vlakovima - najduže za dva sata, a u maršutnim teretnim vlakovima s istom vrstom robe - najduže za jedan sat ako ne postoje posebni razlozi za duže zadržavanje vlaka.

Članak 76.

- (1) Granični eljeznički kolodvor odmah nakon dolaska vlaka iz inozemstva, usmeno prijavljuje vlak graničnoj carinarnici.
- (2) Granični eljeznički kolodvor mora graničnoj carinarnici na propisanom obrascu podnijeti i pismenu prijavu o dolasku vlaka i robi koja se prevozi, najkasnije u roku pet sati od časa dolaska vlaka.
- (3) Obrazac prijave o uvozu i provožu robe propisuje direktor Carinske uprave.

Članak 77.

- (1) Sva roba prispjela jednim vlakom mora se prijaviti graničnoj carinarnici prijavom o uvozu i provožu robe.
- (2) U prijavi o uvozu i provožu robe prvo se upisuju pošiljke robe koje se provode, zatim pošiljke robe koje se radi carinjenja šalju drugim carinarnicama i pošiljke robe koje se carine u graničnoj carinarnici kojoj se podnosi prijava.

Članak 78.

- (1) Granični eljeznički kolodvor popunjuje prijavu o uvozu i provožu robe na osnovi eljezničkih prijevoznih isprava koje prati robu (tovarni list, ekspresni list, prtljag, eljeznička popratnica i dr.).
- (2) Podaci uneseni u prijavu iz stavka 1. ovog članka moraju odgovarati podacima iz eljezničkih prijevoznih isprava.
- (3) Prijava o uvozu i provožu robe popunjuje se pisačim strojem ili kemijskom olovkom, i to bez brisanja i precrtavanja.

Članak 79.

- (1) Ako su u sastavu vlaka prispjela kola s komadnim pošiljkama i ako bi pojedinačno upisivanje svih koleta u prijavu o uvozu i provožu robe, s obzirom na njihov broj, trajalo duže vrijeme, sve te pošiljke treba ubilježiti u prijavu o uvozu i provožu robe kao kolske pošiljke s naznakom serije i broja kola, a u rubriku "Naziv robe" valja staviti bilješku "Skupna kola - vidi priloženu specifikaciju".
- (2) Sve komadne pošiljke u takvim kolima upisuju se pojedinačno u poseban popis (specifikaciju), koji mora sadržavati podatke o količini, vrsti pakovanja (sanduk, vreća, bačva, kutija i sl.), oznakama, broju i bruto težini koleta, nazivu robe te podatke o broju kola u koja je roba utovarena. Popis treba priložiti prijavi o uvozu i provožu robe.
- (3) Umjesto specifikacije iz stavka 2. ovog članka, granični eljeznički kolodvor može uz prijavu o uvozu i provožu robe priložiti jedan primjerak popunjene međunarodne prijave za carinarnicu ili tovarnicu ako sadrži sve podatke iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Prilikom pregleda komadnih pošiljki, granična carinarnica utvrđuje stanje pakovanja koleta i svravnjuje podatke iz prijevoznih isparava s podacima na koletima. Takve pošiljke granična carinarnica ne plombira.

Članak 80.

- (1) Prijavu o uvozu i provožu robe, popunjenu u dva istovjetna primjerka, granični eljeznički kolodvor predaje graničnoj carinarnici zajedno sa eljezničkim prijevoznim ispravama.
- (2) Primljenu prijavu o uvozu i provožu robe granična carinarnica svravnjuje sa eljezničkim prijevoznim ispravama i podacima iz popisne knjige, odnosno popisne liste prijevoznih sredstava.

(3) Kad utvrdi da je prijava o uvozu i provožu robe pravilno popunjena, granična će carinarnica prijavu ovjeriti i zvesti u kontrolnik carinskih prijava o uvozu i provožu robe, a prijevozne isprave s jednim primjerkom prijave o uvozu i provožu robe na kome je potvrdila prijem prijave, vratiti graničnom eljezničkom kolodvoru najkasnije u roku dva sata od časa primitka.

Članak 81.

Da bi provjerila točnost prijave o uvozu i provožu robe, granična carinarnica pregledava vlak, a ako postoji osnovana sumnja u ispravnost podataka u prijavi, može obaviti pregled robe.

PREDAJA ROBE CARINARNICI

Članak 82.

(1) Ako je u prijavi o uvozu i provožu robe, što je graničnom carinarnici podnese eljeznički kolodvor, naznačeno da će se roba cariniti u toj carinarnici, roba se može smjestiti prema članku 205. ovog zakona.

(2) Ako se pregled robe može obaviti bez istovara, carinarnica može, na zahtjev eljezničkog kolodvora ili na vlastitu inicijativu odrediti da se pregled robe obavi u vlaku u kojem je roba prispjela, i to na kolosijeku koji odredi eljeznički kolodvor u sporazumu sa carinarnicom.

(3) Ako carinarnica prilikom pregleda utvrdi da se pregled robe ne može obaviti u vlaku, eljeznički kolodvor mora u roku 48 sati istovariti robu i smjestiti je na mjesto što ga odredi carinarnica.

(4) Carinarnica će, na zahtjev eljezničkog kolodvora, glede robe iz stavka 2. ovog članka koja je prijavljena za carinjenje, a ne bude ocarinjenja u roku 24 sata, odobriti istovar i smještaj pod carinskim nadzorom.

Članak 83.

(1) Ako carinarnica odluči da se pregled robe obavi u vlaku, obilježiti će to na prijavi o uvozu i provožu robe. Takva roba ostaje i dalje kod eljeznice. Taj vlak mora biti postavljen na kolosijek koji u sporazumu sa carinarnicom odredi eljeznički kolodvor.

(2) Željeznički kolodvor mora izvijestiti carinarnicu na kojem je kolosijeku postavljen vlak s robom koja će u njemu biti pregledana.

(3) Na kolodvoru kod carinskih magazina i carinskih stovarišta, eljeznički kolodvor može postavljati samo vlak u kome se nalazi roba određena za istovar u te magazine, odnosno stovarišta.

(4) Carinarnica je dužna da preuzimanje robe u carinski magazin, odnosno carinsko stovarište počne u toku radnog vremena carinskog magazina, odnosno carinskog stovarišta, i to čim eljeznički kolodvor postavi vlak, odnosno robu na mjesto određeno za preuzimanje i osigura vršenje istovara.

(5) Ako istovar ne može da se završi u toku redovnog radnog vremena, carinarnica će nastaviti preuzimanje robe u produenom roku. Ako istovar ne može da se završi ni u produenom roku, carinarnica će na vlak staviti carinska obilježja i nastaviti preuzimanje robe slijedećeg dana, uključujući i nedjelju i državne praznike.

Članak 84.

Prije nego što eljeznički kolodvor počne s istovarom i predajom robe carinarnici, carinski i eljeznički radnik provjeravaju ispravnost obilježja u vlaku i u prijavi o uvozu i provožu robe ubilježavaju utvrđeno stanje tih obilježja te dan i sat kada je počeo istovar.

Članak 85.

(1) Pri predaji robe carinski radnik uspoređuje podatke iz prijave o uvozu i provožu robe sa stanjem koleta glede njihove količine i oznake, a ako je potrebno provjerava i njihovu težinu i vrstu robe.

(2) Ako se roba predaje u rasutom stanju, carinarnica je prima bez vaganja na temelju prijave o uvozu i provožu robe.

(3) Željeznički kolodvor može zahtijevati od carinarnice da se pri predaji robe obavi i mjerenje njezine težine.

Članak 86.

Ako se podaci iz prijave o uvozu i provožu robe slažu sa stanjem koleta, carinski i eljeznički radnik stavljaju na prijavu o uvozu i provožu robe bilješku da je roba primljena bez primjedaba, i uz naznaku dana i sata kad je predaja završena, potpisuju bilješku.

Članak 87.

(1) Ako se prilikom predaje robe utvrdi da se podaci iz prijave o uvozu i provožu robe ne slažu sa stanjem robe glede vrste, količine i oznake brojeva na koletima, da su na njima oštećena obilježja, da su koleta oštećena ili se roba iz njih na bilo koji način rasipa, carinski će radnik u nazočnosti eljezničkog radnika o tome sastaviti zapisnik u tri primjerka, koji obojica potpisuju.

(2) Robu koja se iz koleta rasipa carinarnica ne mora primiti sve dok eljeznički kolodvor ne spriječi rasipanje.

Članak 88.

(1) Ako se prilikom predaje robe utvrdi višak koleta, odnosno robe, eljeznički kolodvor taj višak upisuje u prijavu o uvozu i provožu robe i predaje ga carinarnici.

(2) Roba iz stavka 1. ovog članka može ostati u carinskom stovarištu najviše 60 dana.

(3) Ako eljeznički kolodvor u roku iz stavka 2. ovog članka ne obavijesti carinarnicu o tome kome pripada pronađeni višak robe, carinarnica robu izlazi prodaji.

(4) Od svote dobijene prodajom robe iz stavka 3. ovog članka carinarnica mora eljezničkom kolodvoru uplatiti dio na ime nastalih troškova u svezi s robom (troškovi prijevoza, čuvanja, ležarine i sl.), a ostatak sredstava raspoređuju u skladu s člankom 370. stavak 3. ovog zakona.

Članak 89.

Željeznički kolodvor mora carinarnici osigurati prostorije potrebne za kontrolu putničkog prometa i provedbu drugih mjera carinskog nadzora pod uvjetima koji se reguliraju posebnim ugovorom.

CESTOVNI PROMET

Članak 90.

Sva se cestovna prijevozna i prijenosna sredstva s robom ili bez robe, kojima se obavlja promet s inozemstvom, moraju zaustaviti kod pograničnog branika (brklje).

Članak 91.

(1) Pogranični branik obojen je bojom državne zastave. Na stupu branika koji se nalazi s desne strane ceste, istaknuta je tabla obojena bojama državne zastave s nazivom carinarnice i graničnog prijelaza. Tabla mora noću biti osvijetljena.

(2) Na graničnim prijelazima za granični promet nalaze se granični stupovi obojeni bojama državne zastave s natpisom: "Prijelaz otvoren samo za granični promet".

Članak 92.

Roba koja se uvozi cestovnim prijevoznim i prijenosnim sredstvima prijavljuje se i predaje graničnoj carinarnici, u skladu s odredbama članka 76. do 88. ovog Zakona.

Članak 93.

(1) Cestovna i prijevozna sredstva ne mogu nastaviti put prije nego što granična carinarnica obavi sve radnje predviđene ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovi njega.

(2) Carinarnica mora sve radnje iz stavka 1. ovog članka obaviti u što kraćem roku. Taj rok ne može biti duži od dva sata računajući od kad su carinarnici predane sve potrebne isprave, ako ne postoje posebni razlozi za dulje zadržavanje prijevoznog sredstva.

Članak 94.

(1) Ako se roba koja se uvozi cestovnim prijevoznim ili prijenosnim sredstvima ne carini u pograničnoj carinarnici, vozač mora na ime osiguranja za robu uplatiti carinarnici svotu u visini proračunate carine koja se naplaćuje pri uvozu takve robe ili položiti jamstvo banke, ako posebnim propisima nije određeno drukčije.

(2) Ministar financija propisuje u kojim se slučajevima i pod kojim uvjetima podnositelj deklaracije može osloboditi od davanja osiguranja iz stavka 1. ovog članka.

Članak 95.

Ako se cestovnim motornim vozilima domaćih poduzeća na koja se mogu staviti carinska obilježja prevozi roba tako da se ne može iz njih vaditi ili u njih stavljati a da se ne oštete carinska obilježja, granična carinarnica neće zahtijevati od vozača da položi osiguranje prema članku 94. stavak 1. ovog zakona, nego će na takva vozila staviti carinska obilježja i robu uputiti prijemnom carinarnici.

Članak 96.

Putnička motorna vozila s prikolicom ili bez nje, cestovna teretna motorna vozila i motocikli s prikolicom ili bez nje, s redovitom stranom registracijom, kojima na privremeni boravak u Federaciju dolaze dr. avljani Federacije i strani dr. avljani tijekom zadržavanja u Federaciji nalaze se pod carinskim nadzorom.

Članak 97.

Carinarnica može u opravdanim slučajevima odobriti da se vozilo iz članka 95. ovog Zakona ostavi na čuvanje carinarnici ili stavi pod carinski nadzor kod pravnih i fizičkih osoba i poslije odlaska osobe koja je tim vozilom ušla u Federaciju, odnosno poslije isteka roka utvrđenog propisom kojim se regulira privremeni uvoz ili izvoz što ga obave fizičke osobe.

Članak 98.

(1) Ako je vozilo iz članka 96. ovog Zakona ostavljeno na čuvanje pravnoj ili fizičkoj osobi bez znanja carinarnice, ta osoba mora o tome izvijestiti carinarnicu u roku od 10 dana od dana kada mu je vozilo predano na čuvanje.

(2) Glede vozila koje nije prijavljeno u smislu stavka 1. ovog članka postupit će se na način predviđen u članku 101. ovog zakona.

Članak 99.

(1) Ako vozilo iz članka 96. ovog zakona bude oštećeno tako da se ne može popraviti, vlasnik vozila, odnosno njegov vozač mora ga iznijeti iz Federacije ili ga može bez prava na naknadu predati najbližoj carinarnici ili najbližem područnom općinskom organu unutarnjih poslova te ovlaštenoj organizaciji za prodaju vozila.

(2) Organ, organizacija ili poduzeće iz stavka 1. ovog članka mora o tome izvijestiti najbližu carinarnicu, koja će vozilo preuzeti radi prodaje.

Članak 100.

(1) Ako motorno vozilo koje je u Federaciju ušlo uz olakšice iz članka 96. ovog zakona na teritoriji Federacije bude ostavljeno na mjestu ili uz okolnosti koje navode na zaključak da je vozilo napušteno (s vozila su skinute registracijske pločice, vozilo je te i havirano ili napušteno, nitko se ne brine o vozilu i sl.), carinarnica na čijem području takvo vozilo bude nađeno mora odmah, a najkasnije u roku sedam dana od dana pronalaska vozila, odnosno od dana kada je saznala za napušteno vozilo, o tome izvijestiti nadležni organ unutarnjih poslova radi utvrđivanja vlasnika napuštenog vozila i njegova boravišta u Federaciji. Obavješćujući organ unutarnjih poslova da je pronašla napušteno vozilo, carinarnica će dati i podatke o takvu vozilu s kojim raspolaže.

(2) Ako je motorno vozilo koje je u Federaciju ušlo uz olakšice iz članka 96. ovog zakona parkirano na mjestu na kome je parkiranje dopušteno i tu ostavljeno najmanje 30 dana, a tijekom tog vremena vozilom nitko se ne služi, niti se bilo tko o njemu stara, takvo vozilo smatrat će se napuštenim i s njime se mora postupiti na način predviđen u stavku 1. ovog članka.

(3) Napušteno će se vozilo iz st. 1. i 2. ovog članka staviti pod carinski nadzor, dok se ne pronađe njegov vlasnik ili dok se ne izloži i prodaji.

(4) Ako organ unutarnjih poslova u roku tri mjeseca od dana kada ga je carinarnica izvijestila o nalasku napuštenog vozila ili ne pronađe tko je vlasnik vozila ili ne utvrdi njegovo mjesto boravka u Federaciji, nadležna carinarnica odnosno autoklub, kao organi-

zacija ovlaštena za prodaju motornih vozila, napušteno će vozilo dati na prodaju.

Članak 101.

(1) Ako je vlasnik vozila iz članka 100. ovog Zakona poznat ili ako se njegov identitet i adresa mogu utvrditi (na osnovi registarskih tablica, eventualno nađenih isprava u napuštenom vozilu ili na drugi način), nadležna carinarnica mora u roku sedam dana izvijestiti o tome diplomatsko ili konzularno predstavništvo države čiju registraciju nosi napušteno vozilo, odnosno čiji je dr. avljanin vlasnik vozila, uz napomenu u kakvu je stanju vozilo nađeno i o visini troškova koje vlasnik treba platiti prilikom preuzimanja vozila (troškovi dopreme, čuvanja i dr.) te zatražiti od predstavništva da pronađe i pozove vlasnika napuštenog vozila da vozilo izveze iz Federacije u roku tri mjeseca od dana primitka izvješća od diplomatskog odnosno konzularnog predstavništva.

(2) Ako vlasnik napuštenog vozila ne preuzme i ne izveze vozilo u roku četiri mjeseca od dana dostavljanja pismenog zahtjeva carinarnice diplomatskom ili konzularnom predstavništvu države čiju registraciju napušteno vozilo nosi odnosno čiji je dr. avljanin vlasnik napuštenog vozila, carinarnica ili autoklub mora vozilo izložiti na prodaju.

Članak 102.

(1) Odredbe ovog Zakona koje se odnose na ulazak u Federaciju i izlazak iz Federacije putničkih motornih vozila čiji su vlasnici osobe s prebivalištem u inozemstvu primjenjivat će se i kad se takva vozila prevoze drugim prijevoznim sredstvima.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka putničko se motorno vozilo prijavljuje carinarnici prijavom o uvozu i provozu robe.

(3) Ako prilikom carinskog pregleda cestovnog prijevoznog sredstva treba skinuti pojedine pričvršćene dijelove, pa se pri pregledu ne utvrdi da postoji krivično djelo, privredni pristup ili carinski prekršaj, troškovi skidanja i postavljanja tih dijelova padaju na teret proračuna Federacije.

Članak 103.

Direktor Carinske uprave donosi potanje propise o carinskom nadzoru nad cestovnim motornim vozilima sa stranom registracijom na carinskom području Federacije.

POMORSKI I RIJEČNI PROMET

Članak 104.

(1) Brodovi koji prometuju s inozemstvom mogu pristajati samo u lukama i pristaništima otvorenim za međunarodni promet.

(2) Kad to zahtijeva viša sila, brodovi iz stavka 1. ovog članka mogu pristajati i na drugim mjestima. U tom slučaju zapovjednik broda mora o tome izvijestiti najbližu carinarnicu ili najbliže tijelo unutarnjih poslova.

Članak 105.

(1) U lukama i pristaništima otvorenim za međunarodni promet brodovi mogu pristajati samo uz stanoviti carinski gat, na stanovitu dijelu luke ili pristaništa ili obale ili u carinskoj zoni.

(2) Lučka odnosno pristanišna kapetanija, u sporazumu s tijelom unutarnjih poslova nadležnim za kontrolu prelaska preko granice, carinarnicom i poduzećem za lučke odnosno pristanišne usluge, određuje carinski gat ili dio pristaništa ili luke na kome mogu pristajati brodovi u lukama i pristaništima otvorenim za međunarodni promet.

Članak 106.

Carinski gat ili dio luke, pristaništa ili obale određen za pristajanje broda koji prometuje s inozemstvom odvaja se ogradom (pregradom) i obilježava tablom koja je obojena bojama državne zastave i nazivom carinarnice. Prostorije potrebne za obavljanje poslova carinske službe nalaze se na izlazu iz gata ili stanovitog dijela luke, pristaništa ili obale ispred pregrade. Poduzeće za lučke ili pristanišne usluge mora carinarnici osigurati prostorije potrebne za kontrolu putničkog prometa i provedbu drugih mjera carinskog nadzora.

Članak 107.

(1) Za pristajanje brodova izvan carinskog gata ili izvan stanovitog dijela luke, pristaništa ili obale potrebno je odobrenje nadle ne lučke ili pristanišne kapetanije. Ovlašteni predstavnik broda mora, radi provedbe mjera carinskog nadzora, osigurati prijevoz carinskog radnika do broda i nazad.

(2) Izuzetno od odredbe članka 104. stavak 1. ovog Zakona, za pristajanje brodova u luci ili pristaništu koje nije otvoreno za međunarodni promet, osim u slučajevima kad to zahtijeva viša sila, potrebno je odobrenje nadle na lučke ili pristanišne kapetanije.

(3) Odobrenje iz st. 1. i 2. ovog članka izdaje lučka ili pristanišna kapetanija, u sporazumu s graničnom policijom nadle nom za kontrolu prijelaza preko granice Federacije i s carinarnicom.

Članak 108.

(1) Brodovi u domaćem prometu na moru i graničnim rijekama mogu pristajati samo u lukama ili pristaništima otvorenim za domaći ili međunarodni promet.

(2) U lukama ili pristaništima koja nisu otvoreni za promet mogu pristajati samo brodovi koji u domaćem prometu prijevoze domaću robu iz mjesta u mjesto u Federaciji i brodovi navedeni u članku 114. toč. 2. i 8. ovog Zakona.

(3) Brodovi u domaćem prometu na moru i graničnim rijekama mogu pristajati uz carinski gat ili dio luke, pristaništa ili obale određene za pristajanje brodova (članak 105) u lukama ili pristaništima otvorenima za međunarodni promet ili u slobodnoj carinskoj zoni - samo pošto to odobri carinarnica.

Članak 109.

(1) Brodovi koji plove u carinskom graničnom pojasu na moru, međunarodnim plovnicama i graničnim rijekama moraju imati manifest ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Manifest je isprava u koju zapovjednik broda ili osoba koju zapovjednik broda ovlasti upisuje cjelokupan teret koji se nalazi na brodu.

(3) Kao manifest, u smislu st. 1. i 2. ovog članka može se prihvatiti i druga isprava ili skup isprava koje sadrže podatke propisane za manifest.

Članak 110.

(1) Manifest mora sadržavati poglavito ove podatke:

1) pri dolasku broda: ime i dr. avnu pripadnost broda, ime i prezime zapovjednika broda, iz koje luke ili pristaništa brod dolazi, oznake i brojeve na koletima, broj i vrstu koleta, količinu i naziv robe, brojeve brodskih teretnica za teret koji treba iskrcati u nekoj luci ili pristaništu, luke ili pristaništa u kojima će se ostali teret iskrcati, matičnu luku ili pristanište ukrcaja za robu koja se prijevozi na temelju brodske teretnice;

2) pri odlasku broda: ime i dr. avnu pripadnost broda, ime i prezime zapovjednika broda, određenu luku ili pristanište, oznake i brojeve na koletima, broj i vrstu koleta, količinu i naziv robe, brojeve brodskih teretnica za teret koji je ukrcan u luci ili pristaništu u kojem je obavljen ukrcaj.

Članak 111.

(1) U manifest se, osim podataka iz članka 110. ovog zakona ili u druge isprave priložene uz manifest, posebice moraju upisati i specificirati:

- 1) stvari koje pripadaju posadi broda,
- 2) prtljaga putnika predana brodu na prijevoz,
- 3) namirnice, potrošni i pogonski materijal za opskrbu broda, posade i putnika.

Članak 112.

(1) Glede brodova koji obavljaju promet s inozemstvom i koji ukrcavaju robu u domaćim lukama i pristaništima, manifest se sastavlja nakon ukrcaja robe u brod, a najkasnije dva sata prije isplovljenja broda.

(2) Brodovi koji dolaze iz inozemstva, s robom ili bez robe, moraju imati manifest u času prelaska carinske crte.

(3) Brodovima kojima se obavlja promet s inozemstvom i koji ukrcavaju robu iz članka 276. stavak 3. ovog zakona, uplove li ponovno u federacijske teritorijalne vode, u roku šest mjeseci od

dana isplovljenja, moraju imati sluzbenu ispravu o iskrcaju takve robe.

Članak 113.

(1) Glede brodova u koje se ukrcava roba u domaćim lukama i pristaništima, sastavlja se odlazni manifest na hrvatskom - bosanskom jeziku, osim ako već nije sastavljen na engleskom, ruskom, francuskom ili talijanskom jeziku.

(2) Brodovima koji dolaze iz inozemstva priznaje se dolazni manifest, preveden na hrvatski - bosanski jezik, ako nije sastavljen na engleskom, ruskom, francuskom ili talijanskom jeziku.

Članak 114.

(1) Manifest ne moraju imati:

- 1) brodovi koji su u povlaštenoj plovidbi,
- 2) brodovi koji prevoze domaću ili stranu neocarinjenu robu za koju imaju druge odgovarajuće carinske isprave,
- 3) brodovi koji viju vojnu pomorsku zastavu,
- 4) sluzbeni brodovi (brodovi tijela uprave, pomorske plovidbe, unutrašnje plovidbe i dr.),
- 5) brodovi koji služe u znanstvene svrhe,
- 6) ribarski brodovi koji služe samo za ribolov,
- 7) brodovi poljoprivrednika koji služe samo za potrebe njihova zanimanja,
- 8) sportski brodovi i čamci dok služe športu ili osobnim potrebama njihovih vlasnika.

Članak 115.

(1) Ako u manifestu nedostaje neki podatak iz članka 110. ovog zakona ili je neki podatak netočan, carinarnica će vratiti manifest, naznačujući na njemu koji podatak nedostaje, odnosno koji podatak treba ispraviti, te rok u kojem se manifest mora dopuniti ili ispraviti.

(2) Ako zapovjednik broda, za brod koji, prema odredbama ovog zakona, mora imati manifest ne preda u određenom roku carinarnici manifest i druge propisane isprave, carinarnica može narediti da se roba iskrca i pohrani pod carinski nadzor, na teret i rizik zapovjednika broda.

Članak 116.

(1) Poduzeća u oblasti pomorskog i riječnog prometa odnosno plovidbeni agenti moraju carinarnice koje se nalaze u lukama ili pristaništima otvorenim za međunarodni promet izvješćivati o plovidbenom redu brodova koji redovito obavljaju promet s inozemstvom i dostavljati im plovidbeni red tih brodova, najkasnije sedam dana prije nego on stupi na snagu.

(2) Poduzeća u oblasti pomorskog i riječnog prometa odnosno plovidbeni agenti moraju iz stavka 1. ovog članka izvješćivati o dolasku izvanrednih brodova iz inozemstva, uz naznačenje dana i sata njihova dolaska u luku ili pristanište, te o svakom zakašnjenju prijavljenih brodova duže od šest sati.

(3) O dolasku izvanrednih brodova poduzeća u oblasti pomorskog i riječnog prometa i plovidbeni agenti moraju izvjestiti carinarnicu u radno vrijeme carinarnice, a najkasnije jedan sat prije dolaska broda u luku ili pristanište.

Članak 117.

(1) Zapovjednik broda mora u roku 24 sata nakon dolaska broda u luku ili pristanište carinarnici prijaviti brod i robu.

(2) Brod i roba prijavljuju se carinarnici podnošenjem manifesta.

Članak 118.

Carinski postupak s brodom koji dolazi iz inozemstva obavlja se odmah poslije sanitarne, fitosanitetske i veterinarske kontrole broda.

Članak 119.

(1) Predstavnici broda i vlasnika tereta te druge osobe mogu, uz prethodnu suglasnost carinarnice, u pratnji carinskog radnika ili uz poduzimanje drugih mjera carinskog nadzora doći na brod i prije njegova pristajanja uz carinski gat ili dio obale određen za pristajanje, ali tek pošto brod dobije dozvolu za promet s obalom od nadležne lučke ili pristanišne kapetanije i organa unutarnjih poslova nadležnih za kontrolu prelaska granice.

(2) Dok se brod zadržava u luci ili pristaništu, predstavnici broda i vlasnika tereta mogu slobodno dolaziti na brod.

(3) Zapovjednik broda mora carinskim radnicima osigurati dolazak na brod i povratak s broda i omogućiti im obavljanje carinskog pregleda.

(4) Zapovjednik broda mora osigurati rasvjetu na brodu i u svim prostorijama broda u kojima se obavlja carinski pregled.

Članak 120.

(1) Kad brod dođe iz inozemstva u luku ili pristanište Federacije, a pošto mu lučka ili pristanišna tijela iz članka 119. ovog Zakona odobre slobodan promet s obalom carinarnica mora obaviti pregled broda.

(2) Pregled broda carinarnica po potrebi može obavljati i dok se brod nalazi na sidrištu.

(3) Ako postoji osnovana sumnja da se na brodu nalazi krijumčarena roba carinarnica može pregledati brod i prije nego što je dobiveno odobrenje za slobodan promet s obalom. O tome carinarnica mora unaprijed obavijestiti nadležnu lučku ili pristanišnu kapetaniju.

Članak 121.

(1) Ako se u luci ili pristaništu nalazi više brodova koji čekaju na carinski pregled ili obavljanje drugih radnji u carinskom postupku, carinarnica mora obaviti pregled ili druge radnje po redu i dobijanja odobrenja za slobodan promet s obalom ili po redu podnošenja isprava koje su uvjet za postupanje carinskog tijela.

(2) Carinski postupak s lako pokvarljivom robom mora se obaviti odmah nakon podnošenja propisanih isprava carinarnici.

(3) Carinski postupak sa stvarima koje putnici nose sobom obavlja se odmah čim brod dobije odobrenje za slobodan promet s obalom.

Članak 122.

(1) Carinski pregled broda sastoji se od pregleda manifesta i savrnavljanja stanja tereta, stvari koje pripadaju posadi, putničke prtljage predane na prijevoz brodu, namirnice, pogonskog i potrošnog materijala s podacima navedenim u manifestu te pregleda svih brodskih prostorija.

(2) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, carinarnica može odobriti savrnavljanje stanja tereta s podacima iz manifesta i poslije iskrcanja tereta.

(3) Carinski pregled broda mora se obaviti u nazočnosti ovlaštenog predstavnika broda.

(4) Ako se carinskim pregledom utvrdi da na brodu ima namirnica u količini većoj nego što je potrebno za potrošnju tijekom boravka broda u luci ili pristaništu, carinarnica može i višak namirnica staviti pod carinski nadzor (plombirati i dr.).

Članak 123.

(1) Brodovi iz članka 114. toč. 1. i 2. i toč. 5. do 8. ovog zakona ne smiju dolaziti u dodir s brodovima koji prometuju s inozemstvom ni dodirivati stranu obalu. Za takve brodove direktor Carinske uprave, u suglasnosti s federalnim organom uprave nadležnim za promet, propisat će poseban režim plovidbe.

(2) Ako brodovi iz članka 114. toč. 5, 6. i 7. ovog zakona prime robu na prijevoz, moraju imati odgovarajuću carinsku ispravu.

(3) Direktor Carinske uprave propisuje koje carinske isprave moraju imati brodovi iz stavka 2. ovog članka.

Članak 124.

(1) Pregled broda koji se obavlja tijekom plovidbe u carinskom graničnom pojasu sastoji se od savrnavljanja manifesta i drugih brodskih isprava sa teretom broda.

Članak 125.

(1) Brod tijekom plovidbe u carinskom graničnom pojasu carinarnica može, radi pregleda ili pretrage, uputiti u najbližu luku ili pristanište.

(2) Ako postoji osnovana sumnja da se na brodu nalazi skrivena roba, carinarnica može obaviti pretragu broda.

(3) Prije početka pretrage stranog broda u luci ili pristaništu, u smislu stavka 2. ovog članka, carinarnica mora o pretrazi izvjestiti konzularnog predstavnika države kojoj brod pripada ako takav predstavnik postoji u luci ili pristaništu u kojem se brod nalazi.

(4) Ako u luci ili pristaništu ne postoji konzularni predstavnik države kojoj brod pripada, pretragu treba obaviti u nazočnosti predstavnika lučke ili pristanišne kapetanije te zapovjednika broda ili njegova zamjenika.

(5) Ako na brodu nađu skrivenu robu carinski radnici moraju brod dopratiti do najbliže carinarnice,

Na zahtjev zapovjednika broda carinarnica mu mora izdati potvrdu o rezultatu pregleda ili pretrage broda.

Članak 126.

(1) Izuzetno od odredbi članka 125. ovog Zakona, ako se prilikom pregleda stranog broda u luci ili pristaništu pojavi osnovana sumnja da se na brodu nalazi skrivena roba ili da je na takvu brodu našao utočište učinitelj carinskog prekršaja, carinarnica će pretražiti brod, ali ne mora o tome izvjestiti konzularnog predstavnika države kojoj brod pripada nego tek nakon pretrage broda.

(2) Ako prilikom carinskog pregleda broda treba s broda skinuti pojedine pričvršćene dijelove, pa se poslije skidanja ne utvrdi postojanje krivičnog djela, privrednog prijestupa ili carinskog prekršaja, troškovi skidanja i postavljanja takvih dijelova padaju na teret proračuna Federacije.

Članak 127.

Kad u domaću luku ili pristanište uplovi brod koji dolazi iz inozemstva i koji ima robu za istovar, zapovjednik broda mora za robu koja se prijavljuje za istovar podnijeti manifest, a ako se obavlja djelomičan istovar robe - izvod iz manifesta.

Članak 128.

Istovar robe obavlja se pod carinskim nadzorom, na osnovi manifesta ili izvoda iz manifesta.

Članak 129.

(1) Ako se istovar robe obavlja izravno iz broda u carinsko skladište, carinarnica mora omogućiti istovar odmah nakon vezivanja broda uz operativnu obalu.

(2) Istovar robe u carinsko skladište mora biti tako organiziran da carinskom radniku omogući da može brzo savrnavniti stanje robe s podacima u manifestu ili izvodu iz manifesta.

Članak 130.

(1) Ako se istovar robe ne obavlja izravno u carinsko skladište, nego na obalu ili u drugo prijevozno sredstvo, pa se naknadno prevozi u carinsko skladište, carinarnica mora osigurati carinski nadzor i nad prijevozom robe do skladišta.

(2) Ako se istovar robe obavlja izravno iz broda u drugo prijevozno sredstvo radi otpreme unutrašnjoj carinarnici na carinjenje ili se otprema korisnicima kao roba ocarinjena prilikom pretovara, carinarnica mora osigurati carinski nadzor dok robu ne preuzme vozar.

Članak 131.

Istovar iz broda u carinsko stovarište, carinsko smjестиšte ili konsignacijsko skladište, obavlja se na osnovi prijave o uvozu i provožu robe koja se podnosi u dva primjerka.

Članak 132.

Istovar robe s broda izravno u željeznička ili druga prijevozna sredstva radi prijevoza drugoj carinarnici obavlja se na osnovi prijave o uvozu i provožu robe, koju u dva primjerka podnosi vozar koji robu prima na dalji prijevoz.

Članak 133.

(1) Kad je istovar robe s broda završen, carinarnica mora obaviti savrnavljanje stanja istovarene robe s podacima u manifestu ili s podacima u izvodu iz manifesta.

(2) Glede robe istovarene u carinsko skladište, podaci iz manifesta ili izvoda iz manifesta uspoređuju se sa stanjem robe koje se odnosi na oznaku, broj i vrstu pakovanja.

(3) Glede robe istovarene izravno u druga prijevozna sredstva ili u carinsko smjестиšte ili konsignacijsko skladište, podaci iz manifesta ili izvoda iz manifesta savrnavnjuju se s podacima iz prijave o uvozu i provožu robe.

(4) Ispravnost istovara carinarnica mora potvrditi na manifestu ili izvodu iz manifesta i vratiti ga zapovjedniku broda.

(5) Ovlašćuje se direktor Carinske uprave da donese potanje propise o ispravama za prijavljivanje robe na osnovi podataka iz manifesta.

Članak 134.

Ako se prilikom sravnjivanja stanja istovarene robe sa podacima iz manifesta ili s podacima iz izvoda iz manifesta utvrde nepravilnosti ili neslaganja glede vrste robe, te ine robe i broja koleta ili glede oznaka na koletima, carinarnica o tome mora sastaviti zabilješku u manifestu ili izvodu iz manifesta.

Članak 135.

(1) Ako se istovar robe obavlja na osnovi izvoda iz manifesta, a prilikom sravnjivanja budu utvrđeni viškovi robe koji su greškom istovareni, takve viškove treba odmah vratiti na brod s kojeg su istovareni.

(2) Ako je brod otplovio, agencija koja zastupa brod mora unijeti nadene viškove u prijavu o uvozu i provožu robe.

Članak 136.

Domaći i strani brodovi koji viju vojnu pomorsku zastavu moraju za carinsku robu koju istovaruju podnijeti prijavu o uvozu i provožu robe.

Članak 137.

(1) Glede predaje i prijema robe s broda u carinsko skladište, u skladu se primjenjuju odredbe članka 85. do 88. ovog Zakona.

(2) Nakon završenog istovara i prijema robe u carinsko skladište, posjednik skladišta mora carinarnici potvrditi prijem robe.

Članak 138.

(1) Pretovar carinske robe iz jednog u drugi brod obavlja se na osnovi prethodno pribavljenog pismenog odobrenja od carinarnice i pod carinskim nadzorom.

(2) Ako je uslijed više sile pretovar robe iz jednog broda u drugi obavljen bez prethodnog pribavljenog pismenog odobrenja od carinarnice, zapovjednik broda iz kojeg je obavljen pretovar mora to prijaviti najblijoj carinarnici i podnijeti joj potvrdu nadle ne lučke ili pristanišne kapetanije o tome da je pretovar obavljen uslijed više sile.

(3) U manifest broda s kojeg je roba pretovarena treba upisati podatke o tome koja je roba u koji brod pretovarena, a u manifest broda koji je pretovar obavljen - podatke o pretovarenoj robi s naznačenjem broda s koga je roba pretovarena.

Članak 139.

(1) Brodovi koji rijekom dolaze iz inozemstva ili odlaze u inozemstvo moraju se zaustaviti i prijaviti graničnoj carinarnici radi obavljanja carinskog postupka.

(2) Za brodove u prijevozu graničnom rijekom carinski postupak mora se obavljati i tijekom kretanja broda.

Članak 140.

(1) Zapovjednik broda koji rijekom dolazi iz inozemstva mora ulaznoj carinarnici podnijeti prijavu o uvozu i provožu robe i uz nj prilo ititi:

1) popis brodske posade,

2) popis putnika i njihove prtljage (ime i prezime putnika, naziv i broj putne isprave, dravljanstvo, mjesto u koje putuju i broj komada ručne prtljage,

3) popis namirnica koje se nalaze na brodu,

4) brodske prijevozne isprave.

(2) Svaki carinski pregled broda, robe i isprava carinski radnik mora potvrditi svojim potpisom i pečatom nadle ne granične carinarnice na odgovarajućoj ispravi.

Članak 141.

(1) Zapovjednik broda mora carinskim radnicima osigurati dolazak na brod i povratak s broda i omogućiti im obavljanje carinskog pregleda.

(2) Zapovjednik broda mora osigurati osvjetljenje na brodu i u svim prostorijama broda u kojima se obavlja carinski pregled.

Članak 142.

Primopredaja robe koja se carini u ulaznoj carinarnici obavlja se odgovarajuće odredbama čl. 85. do 88. ovog zakona.

Članak 143.

(1) Glede robe koja se uvozi i upućuje brodom drugoj carinarnici, ulazna carinarnica mora sastaviti carinsku popratnicu u dva primjerka na osnovi podataka iz prijave o uvozu i provožu robe. Jedan primjerak popratnice ulazna carinarnica zadržava, a drugi primjerak uručuje zapovjedniku broda radi predaje prijemnoj carinarnici. Zapovjednik broda mora potvrditi prijam popratnice na primjerku koji ostaje ulaznoj carinarnici.

(2) Na prostorije broda u kojima je smještena carinska roba ili na robu koja se nalazi na otvorenom prostoru broda carinarnica mora staviti carinska obilježja.

(3) Na brodske prijevozne isprave vozaar mora staviti naljepnicu: "Carinska roba. Predati carinarnici _____" (naziv carinarnice).

Članak 144.

Na pismeni zahtjev zapovjednika broda, carinarnica mora odobriti istovar robe u pristaništu koje zapovjednik broda naznači u zahtjevu, iako je prema brodskoj teretnici, tovarnom listu i drugim prijevoznim ispravama roba namijenjena nekom drugom pristaništu.

Članak 145.

Prije početka primopredaje robe, prijemna carinarnica, u nazočnosti zapovjednika broda, mora pregledati carinska obilježja i o nadenu stanju staviti bilješku na popratnicu koju joj preda zapovjednik broda.

Postupak glede primopredaje robe istovjetan je postupku koji provodi ulazna carinarnica (članak 142.).

Članak 146.

(1) Robu koja je ocarinjena za izvoz u nekoj carinarnici na rijeci treba brodom uputiti izlaznoj carinarnici s trećim primjerkom izvozne deklaracije, koji carinarnica mora uručiti vozaaru radi predaje izlaznoj carinarnici. Prijem robe i primjerak izvozne deklaracije vozaar mora potvrditi na originalu izvozne deklaracije.

(2) Carinarnica koja je obavila carinjenje na robu iz stavka 1. ovog članka stavlja carinska obilježja i naznačuje u izveznoj deklaraciji kakva je obilježja stavila.

(3) Vozaar mora na brodske isprave staviti naljepnicu: "Carinska roba. Predati carinarnici _____" (naziv carinarnice).

Članak 147.

(1) Izlazna carinarnica mora provjeriti da li su carinska obilježja neosštećena i da li se stanje robe smještene na otvoreni brodski prostor sla e s podacima iz izvozne deklaracije.

(2) Ako utvrdi da su stanje robe i carinska obilježja ispravni, carinarnica odobrava izlaz robe, a treći primjerak izvozne deklaracije i potvrdu o izlasku robe vratiti otpremnoj carinarnici.

Članak 148.

(1) Na dijelu rijeke od granice do granične carinarnice brodovi ne smiju pristajati, obavljati utovar, istovar ili pretovar robe ni dolaziti u dodir s drugim brodovima, osim u slučaju više sile.

(2) Granične carinarnice na rijeci mogu narediti da se na dijelu rijeke iz stavka 1. ovog članka brodovi zaustave nakon ulaska u teritorij Federacije radi prijema carinskih radnika, koji ih moraju provesti do carinarnice ili od carinarnice do mjesta izlaska s teritorija Federacije.

Članak 149.

Zapovjednik broda kojim se roba provози graničnom rijekom mora ulaznoj carinarnici, pored prijave o uvozu i provožu robe, podnijeti i pismenu izjavu o tome da li provози robu čiji je uvoz zabranjen u Federaciju.

Članak 150.

Glede robe koja se provози rijekom, ulazna carinarnica, na osnovi podataka iz prijave o uvozu i provožu robe, sastavlja popratnicu i dva primjerka, od kojih jedan primjerak uručuje zapovjedniku broda radi predaje izlaznoj carinarnici. Zapovjed-

nik broda mora potvrditi prijem na primjerku popratnice koji ostaje kod carinarnice.

Članak 151.

(1) Nad carinskom robom koja se provози rijekom ulazna carinarnica može odrediti ove mjere carinskog nadzora:

1) stavljanje carinskih obilježja na brodske prostorije u kojima je smještena carinska roba,

2) opisivanje u carinskoj popratnici carinske robe koja se nalazi na otvorenim brodskim prostorima,

3) praćenje broda ako se carinski nadzor ne može osigurati na drugi način.

(2) Ako su na brodske prostorije i robu već stavljena strana carinska obilježja, carinarnica ne stavlja svoja obilježja ako je međunarodnim ugovorom predviđeno da se priznaju takva inozemna obilježja.

(3) Carinarnica u popratnici mora naznačiti kakva su carinska obilježja stavljena na brodske prostorije i robu.

(4) Ako carinarnica kao mjeru carinskog nadzora odredi praćenje broda, vozač mora carinskom pratitelju osigurati na brodu prenočište i hranu po režijskim cijenama i izlaznoj carinarnici isplatiti dnevnice za carinskog pratitelja za sve vrijeme koje provede na putu radi praćenja broda.

Članak 152.

(1) Ako je u pitanju strani brod na kome se nalazi samo roba koja se provози, a brod ne prati carinski pratitelj, izlazna carinarnica mora samo potvrditi da li su sva stavljena carinska obilježja ispravna.

(2) Ako su carinska obilježja povrijeđena ili uklonjena, izlazna carinarnica mora to utvrditi zapisnički i saslušati zapovjednika broda ili njegova zamjenika radi pokretanja prekršajnog postupka. Carinarnica mora zapovjedniku broda dozvoliti da brod nastavi plovidbu ako utvrdi da se stanje robe slaže s podacima u popratnici.

(3) Ako se stanje robe ne slaže s podacima u popratnici, izlazna carinarnica to utvrđuje zapisnički, obavlja potrebna saslušanja i pokreće prekršajni postupak, a brod zadržava od dalje plovidbe do polaganja osiguranja za novčanu kaznu i vrijednost robe.

(4) Osiguranje za novčanu kaznu i vrijednost robe može se dati i u obliku garantnog pisma banke.

Članak 153.

(1) Strani brodovi koji u provozu pristaju u domaće pristanište radi opskrbe gorivom,ivotnim namirnicama i drugim, a ne radi utovara i istovara robe, oslobođeni su carinskog pregleda i stavljanju se samo pod carinski nadzor.

Članak 154.

(1) Domaći brodovi koji redovno saobraćaju u carinskom graničnom pojasu na moru, graničnim rijekama i graničnim jezerima imaju ove povlastice (povlaštena plovidba):

1) ne moraju imati manifest,

2) mogu saobraćati i s lukama ili pristaništima koja nisu otvorena za domaći promet ako su označena u plovidbenom redu broda,

3) mogu obavljati utovar, istovar i pretovar robe i putnika bez carinskog nadzora.

(2) Odobrenje za povlaštenu plovidbu izdaje carinarnica nadležna prema matičnoj luci broda.

Članak 155.

(1) Brod koji ima povlaštenu plovidbu ne smije bez prethodnog odobrenja carinarnice pristati uz stranu obalu, odnosno ne smije dodirnuti stranu obalu, strani brod ili brod koji nema povlaštenu plovidbu.

(2) Ako uslijed više sile postupi protivno odredbi stavka 1. ovog članka, zapovjednik broda mora o tome odmah izvijestiti najbližu carinarnicu.

Članak 156.

(1) Brod koji ima povlaštenu plovidbu ne može bez prethodnog odobrenja carinarnice, osim u slučaju više sile, pristati u luku ili pristanište koje nije označeno u plovidbenom redu broda. To odobrenje carinarnica može izdati i usmeno.

(2) Ako uslijed više sile postupi protivno odredbi stavka 1. ovog članka zapovjednik broda mora o tome odmah izvijestiti najbližu carinarnicu.

Članak 157.

(1) Pismeni zahtjev za davanje odobrenja za povlaštenu plovidbu treba podnijeti carinarnici nadležnoj prema matičnoj luci broda.

(2) U zahtjevu iz stavka 1. ovog članka treba navesti podatke o brodu za koji se traži povlaštena plovidba. Uz zahtjev valja priložiti spisak opreme i inventara broda i onoliki broj primjeraka plovidbenog reda broda koliko ima carinarnica po čijim će područjima ploviti brod.

Članak 158.

(1) Nakon prijema zahtjeva za davanje odobrenja za povlaštenu plovidbu, carinarnica mora obaviti pregled broda, pa ako utvrdi da stanje broda odgovara podnesenim podacima o brodu i popisu opreme i inventara, mora izdati traženo odobrenje i o tome izvijestiti sve carinarnice po čijim će područjima ploviti brod te im dostaviti po jedan primjerak ovjerenog plovidbenog reda broda.

(2) Svaku izmjenu plovidbenog reda broda, opreme i inventara broda mora odobriti carinarnica koja je odobrila povlaštenu plovidbu. O izdanom odobrenju treba izvijestiti sve carinarnice po čijim područjima plovi brod.

Članak 159.

(1) Ako brod koji ima odobrenje za povlaštenu plovidbu uslijed više sile dodirne stranu obalu, strani brod ili brod koji nema odobrenje za povlaštenu plovidbu, zapovjednik broda mora to prijaviti usputnoj carinarnici i o postojanju više sile podnijeti potvrdu nadležne lučke ili pristanišne kapetanije.

(2) Ako u slučaju iz stavka 1. ovog članka brod primi ili preda kakvu robu, iskrca, ukrca ili prekrci putnike ili druge osobe, zapovjednik broda mora uz prijavu podnijeti i izvještaj o primljenoj ili predanoj robi te o broju iskrcanih, ukrcanih ili prekrcah osoba.

Članak 160.

(1) Brodovi koji imaju odobrenje za povlaštenu plovidbu moraju biti obilježeni posebnom zastavom i svjetlosnim znakom.

(2) Zastava ima oblik kvadrata čija stranica iznosi 75 cm, zelene je boje s bijelom crtom širokom 20 cm, koja se pruža dijagonalno od gornjeg desnog do donjeg lijevog ugla zastave. Zastava mora biti istaknuta na vidnom mjestu iznad broskog trupa.

(3) Svjetlosni znak je zatvoreno plave boje i postavlja se noću na 1 do 1,5 m iznad svjetlosnog znaka na pramcu.

Članak 161.

(1) Glede robe koja se radi carinjenja upućuje drugoj carinarnici brodom koji ima odobrenje za povlaštenu plovidbu, otpremna carinarnica, na osnovi podataka iz prijave o uvozu i provozu robe, sastavlja popratnicu u dva primjerka. Jedan primjerak popratnice zadržava carinarnica, a drugi primjerak zajedno s brodskim prijevoznim ispravama i robom mora se predati vozaču, koji na primjerku što ga je zadržala carinarnica potpisom potvrđuje prijem.

(2) Na prostorije broda u kojima je smještena roba iz stavka 1. ovoga članka carinarnica mora staviti carinska obilježja i u popratnici naznačiti kakva su obilježja stavljena. Ako se na prostoriju u kojoj je smještena carinska roba ne mogu staviti carinska obilježja, carinarnica mora carinska obilježja staviti na koleta i u popratnici potanko opisati robu.

(3) Na brodske prijevozne isprave i robu vozač mora staviti naljepnicu: "Carinska roba. Predati carinarnici _____" (naziv carinarnice).

Članak 162.

(1) Zapovjednik broda mora prestanak povlaštene plovidbe odmah prijaviti najbližoj carinarnici radi stavljanja broda pod carinski nadzor.

(2) Carinarnica kojoj zapovjednik broda prijavi prestanak povlaštene plovidbe mora obaviti pregled broda, brodske opreme i inventara, a ako odobrenje za povlaštenu plovidbu nije ona

izdala, mora o nadenom stanju izvijestiti carinarnicu koja je izdala odobrenje za povlaštenu plovību.

(3) Nakon prestanka povlaštene plovību, zapovjednik broda mora skinuti obilježje povlaštene plovību i odobrenje za povlaštenu plovību vratiti carinarnici koja je odobrenje izdala.

Članak 163.

Carinarnica može odobrenje za povlaštenu plovību izdati za pojedino putovanje broda koji ne ulazi u povlaštenu plovību ili izdati odobrenje za pojedino putovanje i inozemstvo broda koji ulazi u povlaštenu plovību.

Članak 164.

(1) Domaća roba koja se prevozi iz jednog mjesta u drugo mjesto morem i graničnim rijekama na teritoriju Federacije podliježe carinskom nadzoru.

(2) Potanje propise o primjenjivanju mjera carinskog nadzora iz stavka 1. ovog članka donosi direktor Carinske uprave.

ZRAČNI PROMET

Članak 165.

Zrakoplovi kojima je dozvoljeno preletanje carinske crte mogu letjeti zračnim putovima određenim za međunarodni zračni promet, slijetati na zračne luke otvorene za međunarodni zračni promet i s njih uzlijetati.

Članak 166.

(1) Zrakoplovi, posada zrakoplova, putnici, putnička prtljaga i roba, osim zrakoplova iz članka 175. točka 1. ovog zakona, podliježe u carinskom nadzoru, i to prilikom dolaska - od časa prelaska carinske crte, a prilikom odlaska - do časa prelaska carinske crte.

(2) Radi provedbe mjera carinskog nadzora na aerodromu otvorenom za međunarodni promet, zrakoplovi koji saobraćaju s inozemstvom moraju se postaviti na dio pristaništa platforme koja se, dok je takav zrakoplov na njoj, smatra carinskom platformom.

Članak 167.

(1) Dio zračne luke koji je određen za međunarodni zračni promet nalazi se pod carinskim nadzorom.

(2) Dio zračne luke koji je određen za međunarodni zračni promet sastoji se od carinske platforme, čekaonice, namijenjene putnicima u međunarodnom zračnom prometu i prostorija za pregled putnika i njihove prtljage.

(3) Potanje propise o načinu prijavljivanja dijelova za zamjenu i rezervnih dijelova za zrakoplove koji saobraćaju s inozemstvom, mjerama carinskog nadzora na tim dijelovima i posebnim mjerama carinskog nadzora na zračnim lukama određenima za međunarodni zračni promet donosi direktor Carinske uprave.

Članak 168.

Predstavnici zrakoplova i vlasnika robe te sve druge osobe koje dolaze na dio zračne luke koji je određen za međunarodni zračni promet podliježe u carinskom nadzoru kao osobe koje prelaze crtu.

Članak 169.

(1) Voda zrakoplova koji dolazi iz inozemstva ili osoba za to ovlaštena mora za robu koju prevozi podnijeti carinarnici manifest ili izvod iz manifesta čim zrakoplov sleti na zrakoplovno pristanište.

(2) Na zahtjev carinarnice, voda zrakoplova koji dolazi iz inozemstva ili osoba ovlaštena za to mora pokazati i sve ostale isprave o robi koju prevozi.

(3) Voda zrakoplova koji odlazi u inozemstvo ili osoba koju odredi vozač ili njegov zastupnik mora carinarnici podnijeti manifest najkasnije pola sata prije polijetanja zrakoplova.

(4) Na zahtjev carinarnice, voda zrakoplova koji odlazi u inozemstvo ili osoba koju za to odredi vozač ili njegov zastupnik mora pokazati i sve ostale isprave o robi koju prevozi.

(5) Roba iz stavka 1. ovog članka koja je manifestom određena za istovar u carinarnici na prvom usputnom aerodromu mora se uputiti prijamnoj carinarnici duplikatom manifesta ili izvoda iz manifesta ovjerenog pečatom carinarnice.

Članak 170.

(1) U manifest se, prema prijevoznim ispravama, moraju upisati podaci o robi koja se prevozi.

(2) Za ispravnost manifesta odgovoran je voda zrakoplova ili osoba koja je manifest podnijela carinarnici (članak 169).

Članak 171.

Voda zrakoplova koji dolazi iz inozemstva mora carinarnici podnijeti manifest i kad ne prevozi robu ako ovim Zakonom nije određeno drukčije.

Članak 172.

(1) Manifest mora sadržavati podatke o zrakoplovu, zračnoj luci i državi u kojoj je zrakoplov registriran, mjestu utovara i mjestu istovara robe, broju prijevozne isprave i podatke o teretu koji zrakoplov prenosí.

(2) Podaci o osobnoj prtljazi koju putnici sobom nose ne upisuju se u manifest.

Članak 173.

(1) Ako manifestu nedostaje neki od podataka iz članka 172. ovog Zakona ili je neki podatak netočan, carinarnica mora vratiti manifest i naznačiti na njemu koji podatak nedostaje ili koji od podataka treba ispraviti te rok u kome se manifest mora dopuniti ili ispraviti.

(2) Ako voda zrakoplova za zrakoplov koji, prema odredbama ovog Zakona, mora imati manifest ne preda carinarnici manifest i druge propisane isprave u predviđenom roku, carinarnica može odrediti da se roba istovari i čuva pod carinskim nadzorom na teret i rizik vode zrakoplova.

Članak 174.

Za zrakoplov koji dolazi iz inozemstva priznaje se strani manifest ako je preveden na hrvatski - bosanski jezik ili ako je sastavljen na engleskom, njemačkom, ruskom, francuskom ili španjolskom jeziku.

Članak 175.

Manifest ne moraju imati:

1) domaći i strani vojni zrakoplovi,

2) športski zrakoplovi ako se koriste za športske svrhe,

3) Zrakoplovi koji služe osobnim potrebama njihovih vlasnika.

Članak 176.

(1) Ulazna carinarnica mora zrakoplov staviti pod carinski nadzor odmah nakon slijetanja i obaviti carinski pregled posade i zrakoplova.

(2) Zrakoplov koji odlazi u inozemstvo mora se postaviti na carinsku platformu najmanje pola sata prije polijetanja, i od tog vremena pa sve do polijetanja carinske crte nalazi se pod carinskim nadzorom.

(3) Pregled putnika i posade te njihove prtljage obavlja se u posebnoj za to određenoj prostoriji.

(4) Izuzetno od odredbe stavka 3. ovog članka, carinarnica može odobriti da se pregled putnika i posade obavi na drugom mjestu.

Članak 177.

(1) Pregled zrakoplova sastoji se od usporedbe podataka iz manifesta sa stanjem robe po količini i oznaka koleta.

(2) Ako postoji osnovana sumnja da se u zrakoplovu nalazi skrivena roba, carinarnica može obaviti pretragu zrakoplova.

(3) Pretraga zrakoplova obavlja se u nazočnosti vođe zrakoplova ili osobe koju on odredi.

(4) Nakon obavljene pretrage zrakoplova, carinarnica mora sastaviti zapisnik u kome, pored rezultata pretrage, valja navesti ime i prezime osobe u čijoj je nazočnosti obavljena pretraga. Zapisnik potpisuju osobe koje su bile nazočne pri pretrazi.

(5) Ako prilikom carinskog pregleda zrakoplova treba skinuti pojedine pričvršćene dijelove, pa se poslije skidanja dijelova ne utvrdi da postoji krivično djelo, privredni prijestup ili carinski prekršaj, troškovi skidanja i postavljanja takvih dijelova padaju na teret proračuna Federacije.

Članak 178.

(1) Istovar robe iz zrakoplova obavlja se pod carinskim nadzorom na osnovi manifesta ili izvoda iz manifesta.

(2) Ispravnost istovara carinarnica potvrđuje na primjerku manifesta ili izvoda iz manifesta koji ostaje vođi zrakoplova.

Članak 179.

(1) Vozar ili poduzeće koje on ovlasti mora robu predati carinarnici na osnovi manifesta i prijave o uvozu i provožu robe.

(2) Vozar ili poduzeće iz stavka 1. ovog članka mora predati robu o svome trošku na mjesto koje odredi carinarnica (članak 205.).

(3) Na postupak prijavljivanja i predaje robe carinarnici odgovarajuće se primjenjuju odredbe čl. 75. do 88. ovog zakona.

(4) Ako predaju robe carinarnici, smještaj robe pod carinski nadzor, otpremu robe s zračne luke ili njezinu dopremu na zračnu luku u ime vozača obavlja druga osoba onda je ona odgovorna za pravilnost preuzetih radnji ili za neobavljanje radnji koje je trebalo obaviti.

Članak 180.

(1) Pregled zrakoplova, posade i putnika koji dolaze iz inozemstva i njihove prtljage obavlja carinarnica na prvoj zračnoj luci na koju je zrakoplov sletio iz inozemstva.

(2) Ako zrakoplov leti na drugu zračnu luku u Federaciji, a ne prima putnike u lokalnom prometu, pregled zrakoplova, posade i putnika koji dolaze iz inozemstva i njihove prtljage obavlja carinarnica na zračnoj luci na kojoj posada i putnici napuštaju zrakoplov.

(3) Ako zrakoplov leti na drugu zračnu luku u Federaciji i prima putnike u lokalnom prometu, carinski pregled zrakoplova, posade, putnika i ručne prtljage mora obaviti carinarnica prve zračne luke, a carinski pregled ostale prtljage i robe carinarnica na zračnoj luci na kojoj putnici napuštaju zrakoplov.

(4) Izuzetno od odredaba st. 1, 2. i 3. ovog članka, direktor Carinske uprave može propisati da se pregled ostale putničke prtljage može obaviti i na drugoj zračnoj luci otvorenoj za međunarodni promet.

(5) Ručnom prtljagom, u smislu odredaba ovog zakona, kojima se propisuje postupak u zračnom prometu, smatraju se svi predmeti koje putnici ili članovi posade unose u prostor zrakoplova određen za putnike i članove posade.

Članak 181.

(1) Zrakoplov, posada, putnici, prtljaga i roba nalaze se pod carinskim nadzorom za sve vrijeme zadržavanja na zračnoj luci.

(2) Putnici i njihova prtljaga podlije u carinskom pregledu prilikom napuštanja dijela zračne luke određene za međunarodni promet.

Članak 182.

(1) Zrakoplov što odlazi u inozemstvo mora imati manifest koji vođa zrakoplova predaje carinarnici.

(2) Ako carinarnica prilikom usporedbe stanja robe s podacima iz manifesta ili izvoda iz manifesta zrakoplova koji odlazi u inozemstvo utvrdi da je stanje ispravno, ovjerava manifest ili izvod iz manifesta, te jedan primjerak manifesta ili izvoda iz manifesta zadržava, a ostale primjerke vraća vođi zrakoplova.

(3) Za ocarinjenju robu koja se utovaruje u domaći ili strani zrakoplov koji odlazi u inozemstvo vođa zrakoplova mora carinarnici podnijeti deklaraciju po kojoj je takva roba ocarinjena.

Članak 183.

(1) Pregled zrakoplova, posade i putnika koji odlaze u inozemstvo i njihove prtljage obavlja carinarnica na zračnoj luci s koje zrakoplov izravno polijeće u inozemstvo.

(2) Ako zrakoplov slijeće na drugu zračnu luku u Federaciji, a ne prima putnike i robu u lokalnom prometu, pregled zrakoplova, posade i putnika koji odlaze u inozemstvo i njihove prtljage obavlja carinarnica na zračnoj luci na kojoj se putnici i roba ukrcaju u zrakoplov.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka carinarnica mora osigurati da zrakoplov, posada i putnici koji su prošli carinsku kontrolu ne dođu u dodir s putnicima u lokalnom prometu.

(4) Ako zrakoplov slijeće na drugu zračnu luku u Federaciji i prima putnike u lokalnom prometu, pregled putničke prtljage obavlja carinarnica na prvoj zračnoj luci, a pregled zrakoplova, posade, putnika i njihove ručne prtljage obavlja carinarnica na zračnoj luci s koje zrakoplov izravno polijeće u inozemstvo.

(5) Izuzetno od odredaba st. 1, 2. i 4. ovog članka, direktor Carinske uprave može propisati da se pregled ostale prtljage putnika može obaviti i na drugoj zračnoj luci otvorenoj za međunarodni promet.

Članak 184.

(1) Carinarnica na zračnoj luci s koje zrakoplov izravno polijeće u inozemstvo prvo obavlja pregled svih putnika i osobne prtljage koju oni sami nose, a zatim zrakoplova i članova posade. Poslije pregleda, carinarnica mora provjeriti ispravnost carinskih obilježja stavljenih na prostorije u koje je smještena prtljaga putnika.

(2) Ako se pregledom iz stavka 1. ovog članka utvrdi da se stanje robe i prtljage slaže s podacima iz prijevoznih carinskih isprava i da carinska obilježja nisu oštećena, carinarnica mora dati odobrenje da zrakoplov može poletjeti.

Članak 185.

(1) Ako zrakoplov zbog više sile bude prinuđen sletjeti izvan zračne luke otvorene za međunarodni zračni promet, vođa zrakoplova mora o tome izvijestiti najbliže općinski organ unutarnjih poslova, koji zrakoplov, posadu i putnike stavlja pod carinski nadzor i o tome odmah izvještava najbližu carinarnicu.

Članak 186.

(1) Iz zrakoplova koji saobraća s inozemstvom zabranjeno je tijekom leta izbacivati robu bez prethodnog odobrenja najbliže carinarnice.

(2) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, vođa zrakoplova može tijekom leta narediti da se iz zrakoplova izbací teret ako je to neophodno radi njegova spasavanja. U tom slučaju vođa zrakoplova mora odmah nakon slijetanja zrakoplova na prvu zračnu luku o tome izvijestiti carinarnicu i točno naznačiti mjesto na koje je teret izbačen.

Članak 187.

(1) Zračna luka mora carinarnici osigurati prostorije i prostor za provedbu carinskog nadzora i carinjenje robe koju putnici sobom nose.

(2) Prostorom, u smislu stavka 1. ovog članka, smatra se dio prostorije na zračnoj luci određen za preuzimanje prtljage putnika u međunarodnom prometu na kome su postavljeni pultovi za kontrolu prometa.

(3) Prostor iz stavka 2. ovog članka sporazumno utvrđuju carinarnica i zračna luka.

Članak 188.

(1) Poduzeća koja obavljaju javni prijevoz u zračnom prometu i zastupnici inozemnih zrakoplovnih tvrtki moraju svim carinarnicama na zračnoj luci otvorenim za međunarodni promet dostaviti red letenja zrakoplova u redovnom prometu najkasnije sedam dana prije početka njegova vođenja.

(2) Poduzeća iz stavka 1. ovog članka moraju carinarnicu pravovremeno izvijestiti :

1) o svim promjenama u redovnom letenju zrakoplova,

2) o specijalnim letovima zrakoplova s naznakom sata njihova dolaska iz inozemstva i odlaska u inozemstvo,

3) o zakašnjenju slijetanja i uzletanja zrakoplova duže od tri sata.

(3) Ako su u pitanju specijalni letovi zrakoplova stranih zrakoplovnih tvrtki koje nemaju svoje zastupništvo u Federaciji i letovi stranih i domaćih zrakoplova u osobnom vlasništvu, tijelo uprave koje izdaje odobrenje za takav let mora jedan primjerak odobrenja dostaviti carinarnici.

Članak 189.

(1) Kapetan domaćeg zrakoplova koji na stranoj zračnoj luci posudi dio za zamjenu ili rezervni dio za zrakoplov mora odmah nakon povratka u Federaciju o tome podnijeti pismeni izvještaj carinarnici na svojoj matičnoj zračnoj luci. Kad carinarnica provjeri podatke i ovjeri izvještaj, jedan primjerak zadržava za sebe, a drugi mora predati poduzeću u kojemu je zaposlen kapetan zrakoplova koji je posudio dio za zamjenu ili rezervni dio.

(2) Prilikom vraćanja posuđenog dijela za zamjenu ili rezervnog dijela zrakoplova carinarnici se mora podnijeti ovjereni primjerak izvještaja, na kome ona potvrđuje da se vraća dio za zamjenu ili rezervni dio zrakoplova. O tome mora sastaviti napomenu na primjerku koji se kod nje nalazi.

(3) Ako poduzeće koje obavlja javni prijevoz u zračnom prometu na domaćoj zračnoj luci posudi dio za zamjenu ili rezervni dio zrakoplova stranoj zrakoplovnoj tvrtki, postupit će u skladu s odredbom stavka 1. ovoga članka.

(4) Rok za vraćanje posuđenog dijela za zamjenu ili rezervnog dijela zrakoplova ne može biti duži od 90 dana. U opravdanim slučajevima carinarnica može produžiti taj rok.

(5) Postupak iz st. 3. i 4. ovog članka dozvoljava se na zračnim lukama koje su u Federaciji otvorene za međunarodni promet.

(6) Obrazac izvještaja iz st. 1. i 2. ovog članka propisuje direktor Carinske uprave.

(7) Na domaćoj zračnoj luci domaće poduzeće može sa stranom tvrtkom razmjenjivati motore i dijelove za zamjenu oštećenog motora ili dijela.

Članak 190.

(1) Slanje motora ili dijelova zrakoplova u inozemstvo radi zamjene neispravnih motora ili dijelova na domaćim zrakoplovima koji se nalaze u inozemstvu obavlja se po odredbama ovog Zakona koje se odnose na privremeni izvoz robe.

(2) Ako se motor domaćeg zrakoplova ostavi u inozemstvu radi popravka, vođa zrakoplova mora to prijaviti carinarnici na matičnoj zračnoj luci.

(3) Pri vraćanju neispravnih dijelova ili neispravnih motora zrakoplova iz inozemstva treba postupiti na ovaj način:

1) ako je dio ili motor poslan iz Federacije u inozemstvo radi zamjene (stavak 1), dokumentaciju o izvoznom carinjenju treba podnijeti uz uvozu carinsku deklaraciju,

2) ako je dio ili motor kupljen u inozemstvu i tamo ugrađen u domaći zrakoplov, carinsku dokumentaciju o vraćanju neispravnog dijela ili motora treba priključiti dokumentaciji o uvoznom carinjenju nabavljenog dijela ili motora.

UPUĆIVANJE ROBE NA CARINJENJE DRUGOJ CARINARNICI

Članak 191.

(1) Ako je u prijavi o uvozu i provožu robe koja se podnosi ulaznoj carinarnici ili u prijevoznim ispravama koje prate robu naznačeno da će se roba cariniti u nekoj drugoj carinarnici, ulazna carinarnica, nakon obavljenog pregleda prijevoznih sredstava i robe, robu pod carinskim nadzorom upućuje označenoj carinarnici (prijemna carinarnica).

(2) Ulazna carinarnica određuje rok u kome se roba mora prijaviti i na zahtjev prijemne carinarnice predati prijemnoj carinarnici te mjere carinskog nadzora.

Članak 192.

(1) Glede robe koja se prijemnoj carinarnici upućuje vlakom granični željeznički kolodvor podnosi ulaznoj carinarnici, uz prijavu o uvozu i provožu robe i željezničke prijevozne isprave na kojima je utisnut pečat, čiji oblik i sadržaj propisuje direktor Carinske uprave.

(2) Željezničke prijevozne isprave iz stavka 1. ovog članka carinarnica mora vratiti željezničkom kolodvoru najkasnije 2 sata nakon prijema. Željeznički kolodvor na jednom primjerku prijave o uvozu i provožu robe mora potvrditi da je robu primio radi njezine predaje prijemnoj carinarnici.

Članak 193.

Ako vozač tijekom prijevoza robe do prijemne carinarnice od pošiljatelja robe primi uputstvo (dispoziciju) kojim je izmijenjen ugovor o prijevozu, mora prijaviti ili predati robu onoj carinarnici što je naznačeno u uputstvu kojim je izmijenjen ugovor o prijevozu.

Članak 194.

(1) Ako se roba mora pretovariti zbog tehničke neispravnosti vagona ili iz drugih opravdanih razloga, pretovaru robe moraju biti nazočna dva željeznička radnika.

(2) O obavljenom pretovaru, u smislu odredbe stavka 1. ovog članka, željeznički kolodvor mora sataviti zapisnik i u njemu navesti razlog pretovara, stanje obilježja (plombi) i robe te imena i prezimena željezničkih radnika u čijoj je nazočnosti obavljen pretovar. Jedan primjerak zapisnika treba priložiti željezničkoj prijevoznoj ispravi radi predaje carinarnici kojoj je upućena roba.

(3) Željeznički radnici koji su bili nazočni pri pretovaru moraju na prijevoznu ispravu (ispod otiska pečata) staviti bilješku : "Pretovar u kolodvoru (pečat kolodvora), zbog, obavljen uredno u kola br. i stavljene željezničke plombe." Podatke upisane u bilješci željeznički radnici moraju ovjeriti svojim

otpisom i pečatom kolodvora s datumom.

Članak 195.

Ako roba upućena drugoj carinarnici na carinjenje prispije u uputni eljeznički kolodvor, kolodvor prijemnoj carinarnici mora podnijeti prijavu o uvozu i provožu robe i uz prijavu priložiti odgovarajuće eljezničke prijevozne isprave.

Članak 196.

(1) Ako se roba tijekom prijevoza od otpremnog do uputnog eljezničkog kolodvora djelomično izgubi, uništi ili ošteti, uputni eljeznički kolodvor mora uz prijavu o uvozu i provožu robe priložiti i dva primjerka zapisnika o uviđaju eljezničkog kolodvora koji je utvrdio djelomični nestanak, oštećenje ili uništenje robe. Željeznički kolodvor koji sastavlja zapisnik o uviđaju, mora na prijevoznu ispravu staviti bilješku: "Prilog: zapisnik o uviđaju - roba je djelomično izgubljena, uništena ili oštećena."

(2) Ako carinarnica primi robu po prijavi o uvozu i provožu robe, kojoj je priložen zapisnik iz stavka 1. ovog članka novi zapisnik o uviđaju, u smislu članka 85. ovog Zakona, ne mora se sastaviti kada se podaci iz zapisnika slažu sa stvarnim stanjem robe. Jedan primjerak ovjerenog zapisnika prijemna carinarnica mora dostaviti ulaznoj carinarnici zajedno s potvrdom o prijemu robe, a drugi primjerak priložiti uz prijavu o uvozu ili provožu robe.

Članak 197.

(1) Ako je roba na putu od otpremnog do uputnog eljezničkog kolodvora uslijed više sile potpuno uništena, eljeznički kolodvor koji utvrdi da je roba uništena mora jedan primjerak zapisnika o uviđaju dostaviti ulaznoj carinarnici s popratnim pismom, u koje valja unijeti sve podatke uz otisak pečata. Popratnom pismu treba priložiti i druge carinske isprave koje prate uništenu robu.

(2) Ulazna carinarnica, nakon prijama zapisnika iz stavka 1. ovog članka, mora obaviti razduženje u evidenciji o upućenoj robi.

Članak 198.

Ako se roba ne upućuje prijemnoj carinarnici vlakom, nego nekim drugim prijevoznim sredstvom, ulazna carinarnica mora robu uputiti posebnom carinskom ispravom. Obrazac te isprave propisuje direktor Carinske uprave.

Vozar koji preuzme robu mora na jednom primjerku isprave iz stavka 1. ovog članka potvrditi da je robu primio na prijevoz.

Članak 199.

Ako se roba uputi prijemnoj carinarnici cestovnim motornim prijevoznim sredstvom, zaprećnim vozilima ili na tovarnoj stoci, vozar mora ulaznoj carinarnici podnijeti carinsku deklaraciju i na ime osiguranja platiti svotu u visini obračunate carine koja se plaća pri uvozu takve robe. Ako se roba uputi prijemnoj carinarnici cestovnim prijevoznim sredstvima domaćih poduzeća koja ispunjavaju uvjete iz članka 95. ovog Zakona, ne podnosi se carinska deklaracija i ne plaća osiguranje iz stavka 1. ovog članka.

Članak 200.

(1) Ako se roba, upućena prijemnoj carinarnici tijekom puta mora pretovariti zbog tehničke neispravnosti vozila ili iz drugih opravdanih razloga, vozar mora o tome izvijestiti carinarnicu ili nadležno tijelo unutarnjih poslova kad u mjestu pretovara nema carinarnice.

(2) Ako se pretovar robe obavlja u mjestu u kojem se nalazi carinarnica, pretovaru mora biti nazočan carinski radnik, čija je dužnost sastaviti o tome zapisnik, koji mora potpisati i vozar.

(3) Ako u mjestu pretovara robe nema carinarnice, pretovaru mora biti nazočan radnik tijela unutarnjih poslova, čija je dužnost o tome sastaviti zapisnik koji mora potpisati i vozar.

Članak 201.

(1) Vozar ili poduzeće koje on ovlasti mora prijaviti robu upućenu prijemnoj carinarnici, a na zahtjev carinarnice predati je u ispravnom stanju u utvrđenom roku.

(2) Ako prijemna carinarnica utvrdi da podaci navedeni u carinskim ispravama odgovaraju stanju robe i prijevoznih sredstava, o tome će posebnom potvrdom odmah izvijestiti otpremnu carinarnicu, a kopiju potvrde predati vozaaru ili poduzeću koje on ovlasti. U protivnom, prijemna carinarnica u nazočnosti vozaara ili predstavnika poduzeća koje on ovlasti mora sastaviti zapisnik o utvrđenim neispravnostima i o tome izvijestiti otpremnu carinarnicu.

NAKNADNO UPUĆIVANJE ROBE DRUGOJ CARINARNICI

Članak 202.

(1) Roba koja je prijavljena carinarnici može se, na pismeni zahtjev uvoznika ili vozaara, uputiti na carinjenje drugoj carinarnici, a ako je zahtjev podnesen prije prijema (registracije), carinarnica mora u roku pet radnih sati donijeti rješenje o upućivanju robe na carinjenje drugoj carinarnici.

(2) Roba koja je predana na carinjenje drugoj carinarnici može se iz opravdanih razloga na pismeni zahtjev uvoznika ili vozaara uputiti na carinjenje drugoj carinarnici ako je zahtjev podnesen prije prijema (registracije) carinske deklaracije. Na osnovi zahtjeva, carinarnica mora donijeti rješenje u roku 24 sata.

(3) Carinarnica koja odobri upućivanje robe drugoj carinarnici, određuje mjere carinskog nadzora i rok u kome robu treba predati prijemnoj carinarnici.

Članak 203.

(1) Ako pri prijavi ili predaji robe carinarnica nađe robu čiji je uvoz zabranjen, carinarnica mora rješenjem narediti vozaaru ili njegovom ovlaštenom predstavniku ili osobi koja je takvu robu unijela da robu vrati u inozemstvo u roku 48 sati i upozoriti je da će roba biti oduzeta ako u tom roku ne bude vraćena u inozemstvo.

(2) Ako poslije predaje robe carinarnica nađe robu čiji je uvoz zabranjen, rješenjem mora narediti vozaaru ili njegovu ovlaštenom predstavniku ili carinskom obvezniku ili posjedniku robe da takvu robu vrati u inozemstvo u roku koji ne može biti duži od osam dana, uz upozorenje da će roba biti oduzeta ako u određenom roku ne bude vraćena u inozemstvo.

(3) Iznimno od odredaba st. 1. i 2. ovog članka, ako do časa podizanja robe ispod carinskog nadzora carinarnica ili drugi ovlašteni organ utvrdi da je ta roba štetna i opasna za čovjekovu životnu ili radnu okolinu, carinarnica rješenjem naređuje vozaaru ili njegovom ovlaštenom predstavniku ili carinskom obvezniku ili posjedniku robe ili osobi koja je takvu robu unijela da je u najkraćem mogućem roku vrati u inozemstvo.

(4) Ako osoba iz st. 1. i 2. ovog članka ne postupi po rješenju carinarnice o vraćanju robe ili u roku određenom za vraćanje robe ne preda carinarnici robu na slobodno raspolaganje, carinarnica će donijeti rješenje o oduzimanju robe.

(5) Robom čiji je uvoz zabranjen smatra se i roba čiji je uvoz uređen posebnim propisima, a uvoznik ne ispunjava propisane uvjete.

Članak 204.

Roba oduzeta ili predana carinarnici, u smislu članka 203. ovog Zakona, osim robe koja se prema propisima mora uništiti, izla e se prodaji.

SMJEŠTAJ CARINSKE ROBE

Članak 205.

- (1) Carinska roba mo e se smjestiti :
 - 1) u carinske magazine ili carinska stovarišta
 - 2) u eljezničko-carinsko skladište,
 - 3) u carinska skladišta, carinska smjestišta, konsignacijska skladišta, specijalizirana skladišta strane robe i robe domaće proizvodnje, centralna skladišta, carinske zone, u prostorije u kojima se odr avaju međunarodni sajmovi i izlo bi i u carinske prodavaonice.
- (2) Carinarnica mo e odobriti smještaj carinske robe i druge prostorije i prostore.
- (3) Ako su za smještaj i rukovanje nekom robom propisani posebni uvjeti, carinarnica mora odobriti smještaj robe u prostori je iz st. 1. i 2. ovog članka samo ako su za to ispunjeni uvjeti.
- (4) Roba iz st. 1. i 2. ovog članka nalazi se pod carinskim nadzorom.
- (5) Troškove izlaska carinskog radnika radi smještaja robe pod carinski nadzor u carinska smjestišta, konsignacijska skladišta i druge prostorije i prostore izvan mjesta u kome je sjedište carinarnice ili njene organizacijske jedinice naplaćuje se od podnositelja zahtjeva za smještaj robe pod carinski nadzor po tarifi koju propisuje direktor Carinske uprave, u suglasnosti s ministrom financija.
- (6) Carinarnica je odgovorna samo za robu smještenu u carinski magazin i carinsko stovarište, osim u slučajevima prirodnog manjka robe, povrede ili uništenja robe koji su nastali bez njene krivice, za vrijeme istovara ili čuvanja u carinskom magazinu ili carinskom stovarištu, za te inu i sadr inu nepovrijeđenih koleta kao i za te inu robe u rasutom stanju koja pri predaji carinarnici nije mjerena.

CARINSKI MAGAZIN, CARINSKO STOVARIŠTE

ŽELJEZNIČKO-CARINSKO SKLADIŠTE

Članak 206.

- (1) Carinski magazin je zatvorena prostorija koji slu i za smještaj carinske robe koju je carinarnica primila na čuvanje.
- (2) Carinsko stovarište je ograđeni ili neograđeni, pokriveni ili ne pokriveni prostor koji slu i za smještaj carinske robe koju carinarnica primi na čuvanje, a koja se zbog svoje prirode ne mo e smjestiti u carinski magazin.
- (3) Mjesto za carinsko stovarište određuje carinarnica uz predhodno mišljenje eljezničke postaje, lučkog, odnosno pristanišnog poduzeća.
- (4) Roba se prima i izdaje iz carinskog magazina ili carinskog skladišta u vrijeme koje odredi carinarnica u sporazumu sa eljezničkom postajom ili lučkim, odnosno pristanišnim poduzećem.
- (5) Željezničko-carinsko skladište jest zatvorena prostorija koja slu i za smještaj carinske robe koj se prevozi u eljezničkom prometu.
- (6) Prostorije za eljezničko-carinsko skladište određuje eljeznički kolodvor, u suglasnosti sa carinarnicom. Za početak rada eljezničko-carinskog skladišta treba odobrenje nadle ne carinarnice.
- (7) Za robu smještenu u eljezničko-carinsko skladište i za plaćanje carine za tu robu odgovara eljeznički kolodvor - prema stanju robe u času njezina unošenja u skladište.
- (8) Ako se posjednik eljezničko-carinskog skladišta ne pridr ava obveza propisanih ovim Zakonom ili propisima donesenim na osnovi njega, carinarnica mo e rješenjem privremeno zatvoriti eljezničko-carinsko skladište i odrediti rok u kojem se utvrđeni nedostaci moraju ukloniti. Ako posjednik eljezničko-carinskog skladišta ne ukloni nedostatke u utvrđenom roku, carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju aljazničko-carinskog skladišta.

- (9) Posjednik eljezničko-carinskog skladišta mora voditi evidenciju o robi smještenoj u eljezničko-carinskom skladištu.

CARINSKO SKLADIŠTE

Članak 207.

- (1) Carinsko skladište jest zatvorena prostorija ili ograđeni, pokriveni ili nepokriveni prostor namijenjen smještaju carinske robe, koji koristi i kojim upravlja poduzeće kojem je predmet poslovanja uskladištenje robe.
- (2) U carinsko skladište mo e se uskladištiti uvozna neocarinjena roba, domaća roba, domaća roba ocarinjena za izvoz i roba koja se provози.
- (3) Izuzetno od odredbe stavka 2. ovog članka Carinska uprava mo e odobriti da se u carinsko skladište mo e uskladištiti i druga roba namijenjena izvozu.
- (4) Carinsko skladište mo e se otvoriti samo u mjestu u kome je sjedište carinarnice ili njezine organizacijske jedinice.
- (5) Za otvaranje carinskog skladišta potrebno je odobrenje nadle ne carinarnice.
- (6) Za robu smještenu u carinsko skladište te za carinu za tu robu odgovara posjednik skladišta-prema stanju robe u času njezina unošenja u skladište.
- (7) U carinskom skladištu na osnovi odobrenja carinarnice, dozvoljeno je denaturiranje, prepakiranje, sortiranje, čišćenje i obavljanje drugih radnji u svezi s robom.
- (8) Ako se posjednik carinskog skladišta ne pridr ava obveza predviđenih ovim Zakonom ili propisima donesenim na osnovi njega, carinarnica mo e rješenjem privremeno zatvoriti carinsko skladište i odrediti rok u kome se moraju ukloniti utvrđeni nedostaci. Ako posjednik carinskog skladišta ne ukloni nedostatke u određenom roku, carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju carinskog skladišta.
- (9) Posjednik carinskog skladišta mora voditi evidenciju o robi smještenoj u carinsko skladište.

CARINSKO SMJESTIŠTE

Članak 208.

- (1) Carinsko smjestište jest zatvorena prostorija ili ograđeni, pokriveni ili nepokriveni prostor koji slu i poduzeću za privremeni smještaj njegove uvezene a neocarinjene robe.
- (2) Carinsko smjestište mo e se otvoriti samo u mjestu u kome je sjedište carinarnice ili njezine organizacijske jedinice.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, carinsko smjestište mo e se otvoriti i u drugom mjestu ako za to postoje opravdani razlozi.
- (4) Za otvaranje carinskog smjestišta potrebno je odobrenje nadle ne carinarnice.
- (5) Za robu smještenu u carinsko smjestište te za carinu za tu robu odgovara posjednik smjestišta-prema stanju robe u času njezina unošenja u smjestište.
- (6) Posjednik carinskog smjestišta mora voditi evidenciju o robi smještenoj u carinsko smjestište.

DRUGE PROSTORIJE I PROSTORI

Članak 209.

- (1) Carinarnica mo e odobriti da se carinska roba privremeno uskladišti u druge prostorije i prostor.
- (2) Carinarnica mo e odobriti da se dijelovi opreme i drugi oveći predmeti za čije je prenošenje neophodna specijalna mehanizacija mogu staviti pod carinski nadzor i na mjesto koje nije ograđeno.
- (3) U rješenju o privremenom smještaju robe određuje se rok le anja robe i mjere carinskog nadzora.
- (4) Za robu privremeno smještenu u druge prostorije i prostor te carinu za tu robu odgovara podnositelj zahtjeva za smještaj robe - prema stanju robe u času njezina smještaja.

KONSIGNACIJSKA SKLADIŠTA

Članak 210.

- (1) Konsignacijsko skladište jest zatvorena prostorija ili ograđeni, pokriveni ili nepokriveni prostor, koje otvara poduzeće registrirano za zastupanje stranih tvrtki radi smještaja uvozne

carinske robe, u vlasništvu stranih pravnih i fizičkih osoba, namijenjene za prodaju na domaćem tržistu.

(2) Konsignacijsko skladište može se otvoriti u mjestu u kojem je sjedište carinarnice ili njezine organizacijske jedinice. U opravdanim slučajevima, carinarnica može odobriti otvaranje konsignacijskog skladišta i izvan mjesta u kome je sjedište carinarnice ili njezine organizacijske jedinice.

(3) Za otvaranje konsignacijskog skladišta potrebno je odobrenje nadležne carinarnice. Carinarnica izdaje odobrenje posebno za svaku stranu tvrtku na osnovi ugovora o zastupanju, koji zaključuje poduzeće iz stavka 1. ovog članka i strana tvrtka.

(4) U odobrenju za otvaranje konsignacijskog skladišta mora biti naznačena vrsta robe za koju je odobren smještaj u konsignacijskom skladištu i ukupna vrijednost robe.

(5) Postupak je za otvaranje konsignacijskog skladišta hitan.

(6) Preseljenje konsignacijskog skladišta, njegovo proširenje, promjena vrijednosti i vrste robe u takvom skladištu mogu se obaviti samo na osnovi prethodnog odobrenja nadležne carinarnice.

(7) Ukupna vrijednost robe u konsignacijskom skladištu ne mijenja se ako je u pitanju privremeno povećanje vrijednosti robe u konsignacijskom skladištu, koje ne traje duže od 45 dana, zbog pojedinačnih isporuka robe veće vrijednosti.

(8) Za robu smještenu u konsignacijsko skladište i plaćanje carine za tu robu odgovara posjednik konsignacijskog skladišta.

(9) Prodaja robe iz konsignacijskog skladišta u slobodnim carinskim prodavaonicama, specijaliziranim skladištima strane robe i robe domaćeg proizvodnje, na brodovima i zrakoplovima u međunarodnom prometu može se obavljati samo uz prethodnu prijavu carinarnici.

(10) Roba koja je smještena u konsignacijsko skladište može se, uz prethodnu prijavu carinarnici, prenijeti u carinsko stovarište ili carinsko skladište, uputiti u drugo konsignacijsko skladište, carinsku zonu, servis, centralno skladište, slobodnu carinsku prodavaonicu, prodajno mjesto ili specijalizirano skladište strane robe i robe domaćeg proizvodnje, izložiti na sajmu, izložiti, u izlogu i na izložbenom prostoru, iznijeti radi prikazivanja ili demonstriranja, prodati radi opskrbe domaćih i stranih brodova i zrakoplova u međunarodnom prometu ili za korištenje u Federaciji, predati carinarnici na slobodno raspolaganje, osim robe koja je štetna ili opasna za čovjekovu životnu i radnu okolinu i vratiti u inozemstvo.

(11) Ako se roba iznosi iz konsignacijskog skladišta radi smještaja u carinsko stovarište ili carinsko skladište koje se nalazi u istom mjestu u kome se nalazi i konsignacijsko skladište, carinjenje robe može se obavljati u konsignacijskom skladištu, a roba se mora iznijeti iz konsignacijskog skladišta u roku 10 dana od dana obavljenog carinjenja.

(12) Glede robe koja se privremeno iznosi iz konsignacijskog skladišta, carinarnica utvrđuje rok vraćanja te robe ovisno o svrsi zbog koje se roba privremeno iznosi, ali koji ne može biti duži od 90 dana.

Članak 211.

Posjednik konsignacijskog skladišta može u istoj zgradi odnosno prostoriji držati robu koja je vlasništvo raznih stranih tvrtki koje zastupa, pod uvjetom da je osiguran odvojen smještaj robe i da se evidencija o robi vodi posebno za svaku pojedinu stranu tvrtku.

Članak 212.

(1) Ako se vrijednost robe smještene u konsignacijsko skladište mijenja na osnovi ugovora ili naloga strane tvrtke, posjednik konsignacijskog skladišta mora carinarnici podnijeti zahtjev da mu se odobri izmjena vrijednosti robe, uz koji valja priložiti odgovarajuće isprave. Zahtjev za izmjenu vrijednosti mora se podnijeti najkasnije u roku 30 dana od dana zaključenja ugovora.

(2) Na osnovi zahtjeva iz stavka 1. ovog članka da se izmijeni vrijednost pojedinih vrsta robe, carinarnica može rješenjem odobriti izmjenu vrijednosti samo cjelokupne količine robe iste vrste i iste kvalitete koja se od dana primjene ugovora odnosno izvršenja naloga nalazi na konsignacijskom skladištu. Carinarnica će u rješenju naznačiti od kada važi nova vrijednost.

(3) Rješenje o izmjeni vrijednosti pojedinih vrsta robe u konsignacijskom skladištu carinarnica donosi po hitnom postupku.

(4) Ako strana tvrtka promijeni naziv, posjednik konsignacijskog skladišta mora carinarnici podnijeti zahtjev za izmjenu naziva strane tvrtke u rješenju kojim je odobreno otvaranje konsignacijskog skladišta u roku 30 dana od dana saznanja za promjenu naziva.

Članak 213.

(1) Roba koja je prispjela iz inozemstva radi smještaja u konsignacijsko skladište može se prethodno smjestiti u carinsko stovarište, carinsko skladište, eljezničko-carinsko skladište ili carinsku zonu.

(2) Za smještaj uvezene robe u konsignacijsko skladište posjednik konsignacijskog skladišta mora carinarnici podnijeti posebnu carinsku deklaraciju (deklaraciju za smještaj robe u konsignacijsko skladište). Deklaraciju za smještaj robe u konsignacijsko skladište treba podnijeti i kad se roba prenosi u drugo konsignacijsko skladište istog podjednika.

(3) Nakon prijema deklaracije iz stavka 2. ovog članka, carinarnica mora pregledati robu i utvrditi njeno stanje glede količine, vrste i vrijednosti. Roba se pregledava u prostorijama i prostoru iz stavka 1. ovog članka, a na zahtjev posjednika konsignacijskog skladišta, carinarnica može odobriti i da se pregled obavi u konsignacijskom skladištu.

(4) Ako su prilikom pregleda robe uzeti uzorci ili se iz opravdanih razloga uz deklaraciju za smještaj robe u konsignacijsko skladište ne mogu podnijeti propisane isprave, roba koja je smještena u konsignacijsko skladište ne može se stavljati u promet dok se te isprave ne podnesu carinarnici.

Članak 214.

(1) Iznimno od odredaba članka 213. ovog Zakona, carinarnica može odobriti da se uvezena roba smjesti u konsignacijsko skladište i prije obavljenog pregleda, pod uvjetom da se roba smjesti u posebne prostorije u kojima je osiguran carinski nadzor dok se ona ne pregleda.

(2) Za robu iz stavka 1. ovog članka posjednik konsignacijskog skladišta mora carinarnici podnijeti deklaraciju za smještaj robe u konsignacijsko skladište najkasnije u roku deset dana od dana izdavanja odobrenja carinarnice za smještaj robe.

Članak 215.

(1) Za robu smještenu u konsignacijsko skladište i za robu prodanu iz konsignacijskog skladišta carinski obveznik jest posjednik konsignacijskog skladišta.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, za robu za koju carinarnica donosi rješenje o oslobođenju od plaćanja carine prema odredbama čl. 24. do 29. ovog Zakona, carinski obveznik jest korisnik povlastice.

(3) Za robu koja je uništena dok je bila smještena u konsignacijskom skladištu posjednik konsignacijskog skladišta ne mora platiti carinu. Činjenicu da je roba uništena carinarnica utvrđuje rješenjem.

(4) Posjednik konsignacijskog skladišta može s konsignacijskog skladišta bez plaćanja carine i prethodnog odobrenja carinarnice, prodavati rezervne dijelove za zamjenu neispravnih ili oštećenih dijelova strojeva, aparata, instrumenata i druge tehničke robe nabavljene u konsignacijskom skladištu ili robe što je izravno uveze strana osoba koju zastupa posjednik konsignacijskog skladišta, pod uvjetom da je u pitanju zamjena neispravnih ili oštećenih dijelova u garantnom roku.

(5) Posjednik konsignacijskog skladišta može s konsignacijskog skladišta, bez plaćanja carine uz prethodno odobrenje carinarnice, davati aparate, uređaje i instrumente radi zamjene neispravnih ili oštećenih aparata, uređaja i instrumenata, kupljenih u konsignacijskom skladištu pod uvjetom da je u pitanju zamjena u garantnom roku.

(6) Zamijenjene aparate, uređaje, instrumente i dijelove treba smjestiti u konsignacijsko skladište ili vratiti u inozemstvo ili predati carinarnici bez naknade ili uništi pod carinskim nadzorom.

Članak 216.

- (1) Carinjenje robe prodane s konsignacijskog skladišta obavlja se na osnovi carinske deklaracije koju podnosi posjednik konsignacijskog skladišta.
- (2) Carinska deklaracija iz stavka 1. ovog članka podnosi se ovlaštenoj carinarnici u roku osam dana od dana preuzimanja robe s konsignacijskog skladišta.
- (3) Izuzetno od odredbe stavka 2. ovog članka, za robu koju carinarnica donosi rješenje o oslobodenju od plaćanja carine po odredbama iz čl. 27. do 29. ovog Zakona, carinsku deklaraciju mora podnijeti posjednik konsignacijskog skladišta prije nego što robu preuzme kupac, ako rješenje o oslobodenju od plaćanja carine nije doneseno prije izdavanja robe s konsignacijskog skladišta, a za dijelove koji su izdani s konsignacijskog skladišta, u skladu s člankom 215. stavak 4. ovog Zakona, deklaraciju mora podnijeti posjednik konsignacijskog skladišta u roku 90 dana od dana izdavanja dijelova s konsignacijskog skladišta.

Članak 217.

- (1) Ako prilikom pregleda konsignacijskog skladišta bude utvrđen manjak robe u konsignacijskom skladištu, carinarnica mora pokrenuti postupak za naplatu carine.
- (2) Ako prilikom pregleda konsignacijskog skladišta bude utvrđen višak robe u konsignacijskom skladištu, carinarnica mora sastaviti zapisnik i pokrenuti postupak radi utvrđivanja na koji je način nastao višak robe u konsignacijskom skladištu.
- (3) Na način propisan u odredbama st. 1. i 2. ovog članka carinarnica mora postupiti i ako posjednik konsignacijskog skladišta sam prijavi manjak ili višak robe.
- (4) Ako carinarnica u tom postupku utvrdi da ne postoji carinski prekršaj, posjednik konsignacijskog skladišta mora za višak robe podnijeti uvozu carinsku deklaraciju radi smještaja robe u konsignacijsko skladište, i to u roku deset dana od dana prijema zapisnika carinarnice.

Članak 218.

- (1) Posjednik konsignacijskog skladišta mora voditi evidenciju o robi smještenoj u konsignacijsko skladište. Evidentiranje robe mora se obaviti najkasnije u roku pet radnih dana od dana smještaja robe u konsignacijsko skladište.
- (2) Evidencija o vrijednosti robe u konsignacijskom skladištu obavlja se po fakturnoj cijeni izrađenoj u stranoj valuti u kojoj je ugovoreno plaćanje sa stranom tvrtkom ili po kojoj se, prema propisima o deviznom poslovanju, obavlja obračunavanje sa stranom tvrtkom.
- (3) Ako se roba prodaje po cijeni koja je veća ili manja od vrijednosti po kojoj je evidentirana, posjednik konsignacijskog skladišta mora carinarnici pravovremeno dostaviti cjenik po kome se roba prodaje.
- (4) Posjednik konsignacijskog skladišta mora evidenciju iz stavka 1. ovog članka voditi u mjestu u kome se nalazi konsignacijsko skladište, a ako se evidencija vodi u sustavu elektronske obrade podataka, posjednik konsignacijskog skladišta može voditi evidenciju i izvan mjesta u kome se nalazi konsignacijsko skladište pod uvjetom da o tome izvijesti carinarnicu.
- (5) Posjednik konsignacijskog skladišta obavezan je pridržavati se uvjeta pod kojima mu je odobreno držanje konsignacijskog skladišta glede vrste, količine i vrijednosti robe, pravodobnog prijavljivanja robe koja se smješta u konsignacijsko skladište, njezina carinjenja i uplaćivanja carine za robu prodanu s konsignacijskog skladišta.

Članak 219.

- (1) Ako se posjednik konsignacijskog skladišta ne pridržava obaveza propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovi njega, carinarnica može na osnovu rješenja privremeno zatvoriti konsignacijsko skladište i odrediti rok da se utvrđeni nedostaci uklone. Ako posjednik konsignacijskog skladišta ne ukloni nedostanke u određenom roku, carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju konsignacijskog skladišta.
- (2) Ako je posjednik konsignacijskog skladišta raskinuo ugovor o zastupanju i držanju konsignacijskog skladišta sa stranom tvrtkom ili ako se posjednik konsignacijskog skladišta iz drugih razloga ne može baviti zastupanjem strane tvrtke i držati konsig-

nacijsko skladište, mora podnijeti zahtjev carinarnici za njegovo zatvaranje. Zahtjev mora podnijeti u roku 30 dana od dana kad je nastupio razlog za prestanak rada konsignacijskog skladišta.

(3) Na osnovi zahtjeva carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju konsignacijskog skladišta.

(4) Ako budu stečeni uvjeti iz stavka 2. ovog članka, a posjednik konsignacijskog skladišta ne podnese zahtjev za njegovo zatvaranje, carinarnica mora pokrenuti postupak za zatvaranje konsignacijskog skladišta po službenoj dužnosti.

(5) Roba koja se nalazi u konsignacijskom skladištu u času zatvaranja može se vratiti u inozemstvo, ocariniti za uvoz, smjestiti pod carinski nadzor ili predati carinarnici na raspolaganje.

(6) Izuzetno od odredbe stavka 5. ovog članka roba koja je, u skladu sa zakonom kojim je reguliran prijevoz opasnih materija, štetna ili opasna za čovjekovu životnu ili radnu okolinu mora se vratiti u inozemstvo u najkraćem mogućem roku.

SPECIJALIZIRANA SKLADIŠTA

Članak 220.

(1) U lukama i pristaništima otvorenim za međunarodni promet, u nautičko-turističkim centrima i marinama u kojima je organizirana carinska kontrola mogu se otvarati specijalizirana skladišta inozemne robe i robe domaće proizvodnje radi opskrbe inozemnih i domaćih plovniha objekata i zrakoplova iz članka 300. ovog Zakona u tim lukama, pristaništima, nautičko-turističkim centrima i marinama.

(2) Na postupak otvaranja skladišta iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju odredbe članka 210. ovog Zakona o postupku otvaranja konsignacijskog skladišta.

(3) Ako se posjednik specijaliziranog skladišta inozemne robe i robe domaće proizvodnje ne pridržava obaveza propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona, carinarnica može privremeno zatvoriti i specijalizirano skladište inozemne robe i robe domaće proizvodnje i odrediti rok da se uklone utvrđeni nedostaci. Ako posjednik specijaliziranog skladišta inozemne robe i robe domaće proizvodnje ne ukloni nedostatke u propisanom roku, carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju specijaliziranog skladišta inozemne robe i robe domaće proizvodnje.

(4) Za robu smještenu u specijalizirano skladište inozemne robe i robe domaće proizvodnje, te za pravilno vođenje evidencije o toj robi odgovara posjednik specijaliziranog skladišta inozemne robe i robe domaće proizvodnje.

CENTRALNO SKLADIŠTE

Članak 221.

(1) Centralno skladište jest zatvorena prostorija koja služi poduzeću registriranom za držanje slobodne carinske prodavaonice za smještaj robe namijenjene prodaji u slobodnoj carinskoj prodavaonici.

(2) U centralno skladište može se skladištiti uvozna carinska roba u vlasništvu stranih osoba namijenjena prodaji na tržištu Federacije i roba domaće proizvodnje.

(3) Centralno skladište može se otvoriti samo u mjestu u kome je sjedište carinarnice ili njezine organizacijske jedinice.

(4) Za otvaranje centralnog skladišta potrebno je odobrenje nadležne carinarnice.

(5) Posjednik centralnog skladišta mora voditi evidenciju o robi smještenoj u centralno skladište.

(6) Za robu smještenu u centralno skladište i za carinu koja tereti robu odgovara posjednik centralnog skladišta.

(7) Ako se posjednik centralnog skladišta ne pridržava obaveza propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovog Zakona, carinarnica može privremeno zatvoriti centralno skladište i odrediti rok do kada treba otkloniti utvrđene nedostatke. Ako posjednik centralnog skladišta ne ukloni nedostatke u utvrđenom roku, carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju centralnog skladišta.

SLOBODNE CARINSKE PRODAVAONICE

Članak 222.

(1) U zračnim lukama otvorenim za međunarodni promet, u lukama i pristaništima otvorenim za međunarodni promet, na graničnim cestovnim prijelazima, te u marinama i nautičkim centrima u kojim je ustrojena carinska kontrola, mogu se otvarati slobodne carinske prodavaonice za prodaju robe putnicima i to:

a) putnicima koji odlaze u inozemstvo, poslije obavljene carinske kontrole, te

b) putnicima koji dolaze iz inozemstva prije obavljanja carinske kontrole.

(2) Za otvaranje slobodne carinske prodavaonice potrebno je odobrenje nadle ne carinarnice.

(3) Posjednik slobodne carinske prodavaonice iz st. 1. ovog članka du an je da vodi evidenciju o robi smještenoj u prodavaonici i odgovoran je za tu robu, kao i za carinu i druge uvozne pristojbe koje terete tu robu, osim za robu iz st. 5. ovog članka.

(4) Carinski nadzor nad robom koja se prodaje u slobodnim carinskim prodavaonicama sastoji se od kontrole robe (vrsta, količina i vrijednost), evidencije o robi koji vodi posjednik slobodne carinske prodavaonice, kao i poređenju stanja robe sa prodavaonicama iz evidencije o smještaju i prodaji te robe.

(5) Roba koja se prodaje osobama iz st. 1. ovog članka ne podlije e plaćanju carine i drugih uvoznih da bina.

(6) Ako se posjednik slobodne carinske prodavaonice ne pridr ava obveza propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, carinarnica mo e privremeno zatvoriti slobodnu carinsku prodavaonicu i odrediti rok do kada treba otkloniti utvrđene nedostatke. Ako posjednik slobodne carinske prodavaonice ne ukloni nedostatke u utvrđenom roku, carinarnica mora donijeti rješenje o zatvaranju slobodne carinske prodavaonice.

Članak 223.

(1) Potanje propise o postupku za otvaranje slobodnih carinskih prodavaonica, kao i propise što se prema ovom Zakonu smatra nautičkim cantrom ili marinom (čl. 222), te carinskom nadzoru nad robom koja se prodaje u slobodnim carinskim prodavaonicama donosi ministar financija.

(2) Potanje propise o postupke za otvaranje carinskih magazina, carinskih stovarišta eljezničko-carinskih skladišta, carinskih smještista, specijaliziranih skladišta inozemne robe i robe domaće proizvodnje, centralnih skladišta i konsignacijskih skladišta, o načinu provedbe mjera carinskog nadzora nad robom smještenom u ta skladišta i smještista, na međunarodnim sajmovima i izlo bama te drugim prostorijama i prostoru, o načinu vođenja evidencije o toj robi, o posebnom postupku carinjenja robe smještene u konsignacijska skladišta te o provedbi odredbe članka 210. stavak (10) ovog Zakona donosi direktor Carinske uprave.

ROKOVI LEŽANJA ROBE

Članak 224.

(1) U carinskom magazinu ili carinskom stovarištu roba mo e le ati najdu e 15 dana od dana predaje carinarnici (rok le anja robe). u opravdanim slučajevima carinarnica mo e taj rok le anja robe produ iti još do 15 dana.

(2) Ako je roba uskladištena u eljezničko-carinskom skladištu, carinskom smještistu ili u drugim prostorijama i prostoru (čl. 206, 208. i 209.), rok le anja robe mo e iznositi najviše 30 dana. Iznimno, u opravdanim slučajevima, rok le anja robe carinarnica mo e produ iti još do 15 dana.

(3) Ako je u carinsko skladište (članak 207) smještena uvezana roba, rok le anja robe mo e iznositi najviše 60 dana. Iznimno, u opravdanim slučajevima, taj rok carinarnica mo e produ iti još do 15 dana.

(4) Ako je roba smještena u prostorije u kojima se odr avaju međunarodni sajmovi, rok le anja robe mo e biti najviše šest mjeseci.

(5) Ako je u pitanju oprema, carinarnica mo e u izuzetnim i u opravdanim slučajevima produ iti rokove iz st. 1. do 3. ovog članka.

(6) Iznimno od odredaba st. 1. do 3. ovog članka, roba u svezi sa čijim je carinjenjem podnesen prigovor ili alba ili je pokrenut prekršajni postupak mo e le ati do završetka upravnog ili prekršajnog postupka.

(7) Rokovi le anja robe iz ovog članka odnose se na robu koja se uvozi u Federaciju.

(8) Le arina je naknada koju podnosilac deklaracije plaća za robu koja le i u carinskom magazinu ili u carinskom stovarištu du e od tri dana. U taj rok ne računa se dan kada je carinarnica primila robu na čuvanje.

(9) Ako posljednji dan roka iz predhodnog stava, pada u dan kada carinarnica ne radi (nedjelja, dan dr avnog praznika i dr.), rok ističe po isteku prvog narednog radnog dana.

(10) Le arina se plaća zajedno sa carinom i drugim uvoznim pristojbama. Ako roba le i u carinskom magazinu ili carinskom stovarištu i poslije uplate carine i drugih uvoznih pristojbi, le arina se posebno obračunava i naplaćuje.

(11) Iznos le arine propisuje Vlada.

(12) Le arina se ne plaća:

1) za vrijeme od dana podnošenja carinske deklaracije do dana plaćanja carine i drugih uvoznih pristojbi, osim za dane za koje naplata carine i drugih uvoznih pristojbi nije mogla da bude izvršena iz razloga koje je prouzrokovao podnosilac deklaracije;

2) za vrijeme vođenja postupka po prigovoru ili albi, odnosno postupka za carinski prekršaj, ako je upravni odnosno prekršajni postupak okončan u korist podnosioca deklaracije;

3) za prvih 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za oslobođanje od plaćanja carine i drugih uvoznih pristojbi, ako zahtjevu treba prilo iti određene isprave, a podnesenom zahtjevu za oslobođanje je udovoljeno.

Rok iz stava 1. ovooe točke carinarnica mo e, u opravdanom slučaju, produ iti najviše za 15 dana.

(13) Le arina se ne plaća ni kad je roba le ala u carinskom magazinu ili carinskom stovarištu iz razloga koje nije prouzrokovalo podnosilac deklaracije.

Članak 225.

(1) Nakon isteka rokova iz članka 224. ovog zakona carinarnica mora pozvati podnosioca deklaracije da ocarinjenu robu iz carinskog skladišta i carinskog stovarišta podigne u roku dva dana.

(2) Ako roba nije ocarinjena, carinarnica mora nakon isteka rokova iz članka 224. ovog zakona pozvati osobu na koju glasi prijevozna isprava ili vozara da u roku dva dana robu dađe na carinjenje ili da je vrati u inozemstvo, prenese u slobodnu carinsku zonu ili preda carinarnici na mjestu koje ona odredi.

Članak 226.

Rok le anja brzo pokvarljive robe u carinskom skladištu ili carinskom stovarištu mo e iznositi najviše tri dana od dana njezine predaje carinarnici.

Nakon isteka roka iz stavka 1. ovog članka carinarnica mora postupati odgovarajuće odredbama članka 225. ovog Zakona. Rok za podizanje ocarinjenje robe, za poduzimanje potrebnih radnji radi carinjenja ili vraćanje robe u inozemstvo mo e iznositi najviše 24 sata.

Članak 227.

(1) Nakon isteka rokova iz čl. 225. i 226. ovog zakona, carinarnica mora prodati robu.

(2) Roba se prodaje i ako se roba smještena u carinskom skladištu i eljezničkom-carinskom skladištu ili slobodnoj carinskoj zoni ustupi carinarnici radi prodaje.

CARINJENJE ROBE

Članak 228.

(1) Carinjenje robe sastoji se od: prijema carinske deklaracije (u daljnjem tekstu: deklaracija), pregleda robe, svrstavanja robe po Carinskoj tarifi i drugim tarifama, utvrđivanja carinske osnovice, utvrđivanja svote carine koja tereti robu te naplaćivanja utvrđene svote carine.

(2) Ako je carinska roba stavljena u slobodan promet prije okončanja carinskog postupka i naplate carine, nadle no carinsko tijelo mo e pokrenuti postupak carinjenja po slu benoj du nosti.

(3) Ako se privremeno uvezena roba otuđi, ne vrati u inozemstvo, dade drugom na uporabu ili upotrijebi u druge svrhe, a ne u svrhe zbog kojih je privremeno uvezena, nadležni carinski organ pokrenut će postupak carinjenja po službenoj dužnosti.

(4) Direktor Carinske uprave može, pod carinskim nadzorom odobriti monta u opreme za objekte čija je izgradnja planirana za razdoblje duže od dvije godine i prije provedbe postupka carinjenja, na osnovi garancije banke, kojom ona garantira plaćanje carine.

Članak 229.

(1) Carinjenje robe koja se uvozi, u pravilu obavlja carinarnica kojoj je roba prijavljena na carinjenje.

(2) Direktor Carinske uprave može propisati, s obzirom na tehničke i druge uvjete, u kojim slučajevima granične carinarnice neće obavljati carinjenje robe koja se uvozi.

Članak 230.

(1) Na zahtjev podnositelja deklaracije, carinarnica može odobriti da se carinjenje robe koja se uvozi ili izvozi obavi izvan mjesta ili prostorija ili prostora gdje carinarnica izravno carini robu.

(2) Troškove carinjenja robe iz stavka 1. ovog članka carinarnica mora naplatiti od podnositelja zahtjeva za carinjenje i to po tarifi koju propisuje direktor Carinske uprave, u suglasnosti s ministrom financija.

Članak 231.

(1) Carinjenje robe obavlja se na osnovi podnesene deklaracije ako ovim Zakonom ili propisima donesenim na osnovi njega nije određeno drugačije.

(2) Carinarnica mora ocarinčiti i to: robu koja se nalazi u željezničkim vagonima, kamionima i kontejnerima, avionske i ekspresne pošiljke - u roku pet radnih sati, a robu koja se nalazi na brodovima i šlepovima - u roku 48 sati nakon prijema deklaracije, osim ako prekoračenje tih rokova nije uzrokovao podnositelj deklaracije ili ako je carinarnica naredila istovar robe.

(3) Carinarnica mora ocarinčiti robu smještenu u eljeuničko-carinska skladišta i slobodne carinske zone u roku pet radnih dana od dana prijema deklaracije, osim ako prekoračenje tog roka nije uzrokovao podnositelj deklaracije ili ako je sastavljen zapisnik ili ako su uzeti uzorci, a podnositelj deklaracije ne može podići robu po čl. 245. i 246. stavak 3. ovog zakona.

(4) Ako je pregledom robe podnositelju deklaracije nanijeta materijalna šteta, on ima pravo na naknadu štete.

(5) Ako prilikom pregleda robe budu nađene skrivene stvari ili zbog krivnje podnositelja deklaracije budu poduzete mjere carinskog nadzora uslijed kojih nastane šteta, takva se šteta ne naknađuje.

PODNOŠENJE DEKLARACIJE

Članak 232.

(1) Deklaraciju podnosi osoba na koju glasi prijevozna isprava, osoba na koju su prenijeta prava iz prijevozne isprave ili druge osobe ovlaštene za podnošenje deklaracije (podnositelj deklaracije).

(2) Podnositelj deklaracije može uz odobrenje carinarnice koja carini robu podnijeti deklaraciju i prije prispijeća robe nemijenjene izvozu.

Članak 233.

(1) Ako se u postupku carinjenja u ime carinskog obveznika pojave druge osobe (špediter i dr.), te su osobe odgovorne za pravilnost radnji koje poduzmu ili za nepoduzimanje radnji.

(2) Osobe iz stavka 1. ovog članka moraju imati pismeno ovlaštenje ili dispoziciju od carinskog obveznika.

(3) Deklaraciju mora potpisati podnositelj deklaracije.

(4) Uz deklaraciju podnose se i isprave kojima se dokazuju činjenice bitne za carinjenje robe, Ispravom koju treba podnijeti uz deklaraciju smatra se i uvjerenje o porijeklu robe u slučajevima u kojima se, na temelju porijekla robe, ostvaruju posebna prava u carinskom postupku.

(5) Potanje propise o sadržaju i obliku deklaracije, načinu njezina podnošenja i ispravama koje podnositelj deklaracije mora podnijeti uz deklaraciju donosi direktor Carinske uprave.

(6) Vlada Federacije propisat će uvjete i način carinjenja robe za koju nije podnesena potpuna dokumentacija.

Članak 234.

(1) Podnositelj deklaracije upisuje u deklaraciju podatke o uvozniku ili izvozniku, o porijeklu, količini, vrsti, kvaliteti i vrijednosti robe, na osnovi kojih se može utvrditi carinska osnovica i roba svrstati po Carinskoj tarifi i drugim tarifama, koji služe kao osnova za ostvarivanje olakšica ili za naplatu dašina pri uvozu robe.

(2) Podnositelj deklaracije mora u deklaraciju, pored podataka iz stavka 1. ovog članka, upisati i odgovarajući tarifni stav Carinske tarife.

(3) Podnositelj deklaracije mora u deklaraciju, pored podataka iz st. 1. i 2. ovog članka, upisati i podatke o vrijednosti ostvarenog izvoza i uvoza robe franko granica radi ostvarivanja prava po osnovi izvoza i uvoza i praćenja izvoza i uvoza ili praćenja izvršavanja obveza preuzetih po međunarodnim sporazumima i dogovorima. Na osnovi tih podataka ne mogu se utvrđivati činjenice u svezi s primjenjivanjem propisa o obračunu i naplati carine.

(4) U deklaraciju za robu koju građani primaju iz inozemstva ili šalju u inozemstvo podnositelj deklaracije mora upisati podatke o porijeklu, količini, vrijednosti, vrsti i kvaliteti robe.

(5) Ovlašćuje se direktor Carinske uprave da propiše u kojim slučajevima ne treba upisivati naimevanje iz tarifnog stava po Carinskoj tarifi i način unošenja podatak iz stavka 3. ovog članka.

(6) Ministar financija propisat će način utvrđivanja podrijetla robe kad naplata carine ovisi o porijeklu robe.

Članak 235.

(1) Deklaraciju ne podnose:

1) putnici - za osobnu prtljagu koju sobom nose ili koja je dana na prijevoz prijevoznim sredstvom kojim je putnik doputovao,

2) osobe iz članka 12. ovog zakona - za robu navedenu u tim odredbama,

3) primatelji reklamnog materijala i uzoraka - ako su oslobođeni od plaćanja carine i pošiljatelji tiskanog reklamnog materijala te reklamnog materijala i uzoraka od vrijednosti što ih propiše Vlada

4) primatelji i pošiljatelji televizijskih, filmskih ili na drugi način snimljenih vrpica ili slika te programskih priloga za izravnu emisiju preko sredstava javnog priopćavanja,

5) osobe iz čl. 24. i 27. stavka 1. toč. 2, 8, 10, 11. i 12., te iz članka 28. stavak 1. točka 8. ovog zakona,

6) osobe koje primaju iz inozemstva ili šalju u inozemstvo filmove radi razvijanja,

7) osobe koje uvoze ili primaju iz inozemstva ili šalju u inozemstvo predmete koji se ne smatraju carinskom robom,

8) primatelji i pošiljatelji tiskanog materijala iz oblasti kulture, prosvjete i znanosti te dravnih tijela, poduzeća i druge organizacije koje primaju dokumentaciju na osnovi međunarodnih i međudravnih sporazuma.

(2) Vlada može propisati i druge slučajeve, osim onih iz stavka 1. ovog članka, u kojima se ne podnosi deklaracija.

PRIJEM DEKLARACIJE

Članak 236.

(1) Pri prijemu deklaracije carinarnica utvrđuje:

1) da li je deklaracija pravilno i uredno popunjena (članak 234),

2) da li su uz deklaraciju priložene isprave potrebne za carinjenje robe, da li su te isprave izdala nadležna tijela ili organizacije i da li sadrže sve potrebne podatke za carinjenje robe,

3) da li je uvoz ili izvoz zabranjen,

4) da li se podaci iz priloženih isprava slažu s podacima u deklaraciji.

(2) Ako bude utvrđeno da deklaracija nije ispravno popunjena, carinarnica mora deklaraciju, zajedno s prilogima, vratiti podnosiocu s naznakom na njoj zbog čega nije ispravna.

(3) Ako se podnositelj deklaracije ne slaže s nalazom carinarnice glede naznačenih neispravnosti, carinarnica će donijeti zaključak o odbacivanju deklaracije kao neispravne.

(4) Danom podnošenja deklaracije, u smislu odredaba ovog Zakona, smatra se dan kad je deklaracija koja ispunjava uvjete iz stavka 1. ovog članka predana carinarnici.

(5) Podaci u deklaraciji ne mogu se ispravljati poslije njezina prijema (registracije).

PRETHODNI PREGLED ROBE

Članak 237.

Podnositelj deklaracije ima pravo prije njezina podnošenja pod nadzorom carinarnice utvrditi količinu, vrstu i kvalitetu robe te u potrebnoj količini uzeti uzorke robe.

PREGLED ROBE

Članak 238.

(1) Na osnovi primljene deklaracije (čl. 234. i 236.), carinarnica obavlja pregled robe, u cjelini ili djelomično, i utvrđuje:

1) da li se podaci navedeni u deklaraciji i priloženim ispravama odgovaraju stvarnom stanju glede količine, vrste, kvalitete, vrijednosti i porijekla robe,

2) da li se roba prema stvarnom stanju, svrstava u tarifni stav koji je naznačio podnositelj deklaracije.

Članak 239.

(1) Pregled robe mora se obaviti u rokovima iz članka 231. ovog zakona u nazočnosti podnosioca deklaracije koji je obavezan pokazati robu.

(2) Ako se podnositelj deklaracije udalji prije završetka pregleda, carinarnica mora o tome sastaviti službeni zapisnik na deklaraciji i završiti započeti pregled i bez njegove nazočnosti.

(3) Otvaranje i zatvaranje koleta u carinskom skladištu i carinskom stovarištu osigurava carinarnica uz naknadu, u carinskom skladištu i konsignacijskom skladištu - posjednik skladišta, a u carinskom smještaju, carinskoj zoni, slobodnoj carinskoj prodavaonici i drugim prostorijama - podnositelj deklaracije.

(4) Visinu naknade iz stavka 3. ovog članka propisuje Vlada.

Članak 240.

(1) Carinarnica mora poduzeti sve mjere potrebne za utvrđivanje stanja robe, kao što su: uzimanje uzoraka radi kemijsko-tehnološkog i drugog ispitivanja robe, mjerenje robe, uzimanje prospekata i druge tehničke dokumentacije potrebne za utvrđivanje osobina robe i sl.

(2) Propise o uvjetima i načinu uzimanja uzoraka robe, prospekata i druge tehničke dokumentacije potrebne za utvrđivanje osobina robe i sl. donosi direktor Carinske uprave.

Članak 241.

(1) Ako carinarnica prilikom pregleda robe utvrdi da stanje robe glede porijekla, kvalitete, vrste, količine i vrijednosti odgovara podacima iz deklaracije i isprava priloženih uz deklaraciju (čl. 234. i 236.) ili da se roba svrstava u tarifni stav upisan u deklaraciji, mora prihvatiti podatke unesene u deklaraciju i ovjeriti ih kao svoj nalaz. Podaci u deklaraciji što ih ovjeri carinarnica kao nalaz mogu se mijenjati na način i pod uvjetima koji su propisani ovim zakonom.

(2) Ako carinarnica prilikom pregleda robe utvrdi da podaci navedeni u deklaraciji i ispravama priloženim uz deklaraciju ne odgovaraju stanju robe, odnosno da se roba ne može svrstati u tarifni stav upisan u deklaraciji, mora svoj nalaz utvrditi zapisnički i jedan primjerak zapisnika predati podnosiocu deklaracije.

PRAVO NA PRIGOVOR

Članak 242.

(1) Na nalaz carinarnice glede količine, vrste, kvalitete, vrijednosti i porijekla robe i glede svrstavanja robe po carinskoj tarifi i drugim tarifama podnositelj deklaracije može podnijeti prigovor carinarnici.

(2) Prigovor se ne može podnijeti poslije podizanja robe iz carinarnice.

Članak 243.

(1) Nakon prijema prigovora iz članka 242. ovog zakona, carinarnica mora osnovati komisiju koja je obavezna utvrditi stanje robe i svoj nalaz dostaviti carinarnici. Na osnovi nalaza komisije, carinarnica mora donijeti rješenje. Ako pregled robe obavlja komisija, pregledu može biti nazočan i podnositelj deklaracije.

(2) Iznimno od odredaba stavka 1. ovog članka, ako se pored utvrđivanja vrste i kvalitete robe treba obaviti njeno kemijsko-tehnološko ispitivanje ili drugo ispitivanje, propisno označene uzorke carinarnica mora dostaviti carinskoj laboratoriji. Nalaz kemijsko-tehnološkog ispitivanja ili drugog ispitivanja služi carinarnici kao dokaz o osobini robe u postupku donošenja rješenja po prigovoru.

(3) Ako se podnositelj deklaracije ne slaže s nalazom iz stavka 2. ovog članka, može od carinskog tijela zahtijevati da se o njegovu trošku uzorak robe dađe na kemijsko-tehnološko ili drugo ispitivanje. Nalaz tog ispitivanja carinsko tijelo može uzeti u obzir u postupku donošenja rješenja po prigovoru ili žalbi.

Članak 244.

(1) Podnositelj deklaracije može podići robu iz carinarnice i prije donošenja rješenja po prigovoru iz članka 242. ovog zakona ako uplati iznos carine prema nalazu carinarnice.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, carinarnica mora uzeti uzorak robe, a za robu za koju se ne mogu uzeti uzorci podnositelj deklaracije mora carinarnici podnijeti prospekte, crte i slike ili potanek opis robe, iz kojih se nesumnjivo može utvrditi da se radi o istoj robi.

PRIVREMENI PODACI

Članak 245.

(1) Podaci o robi glede vrijednosti, količine i kvalitete koji su upisani u deklaraciju mogu se smatrati privremenim ako u času carinjenja postoje okolnosti koje isključuju mogućnost da ih konačno utvrdi podnositelj deklaracije ili carinarnica, u smislu članaka 240. i 241. ovog Zakona (primjena klizne skale, kotacija na burzi, kvalitativno i kvantitativno preuzimanje robe i sl.)

(2) Ako su radi kemijsko-tehnološkog ispitivanja ili drugog ispitivanja uzeti uzorci robe, prospekti i sl. (članak 240., članak 243. stavak 2. i članak 244. stavak 2.), carinu treba obračunati privremeno, na osnovi raspoloživih podataka.

(3) Podnositelj deklaracije može podići robu koja je pod carinskim nadzorom ako uplati iznos carine obračunat na osnovi podataka iz st. 1. i 2. ovog članka.

(4) Carinski obveznik mora u roku 30 dana od dana kad nastupi mogućnost raspolaganja potrebnim podacima o robi radi konačnog utvrđivanja njezine vrijednosti, količine i kvalitete, a najkasnije u roku tri mjeseca od dana uvoza, podnijeti carinarnici isprave o tim činjenicama. U opravdanim slučajevima carinarnica može taj rok produžiti.

(5) Radi utvrđivanja da li podaci u ispravama iz stavka 4. ovog članka odgovaraju stanju robe, carinarnica može u času uvoza uzeti uzorke robe, prospekte, crte i sl. i kad ne utvrđuje stanje robe u smislu čl. 240. i 241. ovog zakona. Carinarnica može zahtijevati od podnosioca deklaracije da isprave iz stavka 4. ovog članka sadrže sve podatke o robi koji omogućavaju konačno utvrđivanje njezine vrijednosti, količine i kvalitete radi utvrđivanja iznosa carine.

(6) U roku 15 dana od dana prijama nalaza iz stavka 4. ovog članka, carinarnica mora donijeti rješenje kojim konačno utvrđuje podatke o robi i iznosu carine ili odlučuje o vraćanju razlike carine - ako je iznos po konačnom obračunu manji ili o naplati razlike - ako je iznos po konačnom obračunu veći.

(7) Rješenjem iz stavka 6. ovog članka ne mogu se mijenjati podaci o robi koji su, u provedbenom postupku, konačno utvrđeni.

(8) Ako bude utvrđeno da uvezena roba ne odgovara ugovorenoj kvaliteti, carinarnica će i za takvu robu obračunati carinu na ugovorenu cijenu takve robe.

(9) Na robu iz stavka 8. ovog članka koja nije uporabljiva, carinarnica ne obračunava carinu.

OBRAČUN I NAPLATA CARINA

Članak 246.

(1) Nakon pregleda robe, carinarnica mora obračunati i naplatiti carinu.

(2) Carinarnica može naplaćivati carinu za robu koju uvoze fizičke osobe preko poduzeća koja obavljaju poslove platnog prometa.

(3) Podnositelj deklaracije ne može podići robu koja je pod carinskim nadzorom prije nego što carinarnici, kojoj je podnio deklaraciju, uplati carinu.

(4) Izuzetno od odredaba st. 1. i 2. ovog članka, obračunavanje i naplaćivanje carine i drugih uvoznih dašina za brodove koji se počnu privredno iskorištavati prije prelaska carinske crte (članka 4. st. 2. i 4.), vrši se sukladno postupku propisanom u članku 236. ovog zakona, na osnovu deklaracije koju je carinski obveznik dužan da podnese u roku od deset dana od dana dobivanja privremenog plovidbenog lista.

Članak 247.

(1) Vlada može propisati uvjete za podizanje robe koja je pod carinskim nadzorom poslije carinskog pregleda, a prije uplate carine, način osiguranja naplate carine i način izvješćivanja o postupku nadzora nad kretanjem carinske robe. Rok za uplatu carine ne može biti duži od osam dana od dana prijema obračuna carine.

ZATEZNE KAMATE

Članak 248.

Na svotu carine koja se naplaćuje u carinskom postupku, a nije naplaćena u propisanom roku, plaća se kamata u visini utvrđenoj Odlukom Vlade.

NAKNADNI OBRAČUN, NAPLATA I POVRAT CARINE

Članak 249.

(1) Ako se na osnovi podataka iz deklaracije, o kojima ovisi obračun carine, i iz isprava što su podnesene uz deklaraciju utvrdi da obračun carine ne odgovara stvarnom stanju robe ili ako carina bude plaćena u manjoj ili većoj svoti ili ako je carina plaćena više puta:

1) carinarnica mora u roku godine dana od dana podnošenja deklaracije naknadno obračunati carinu i donijeti rješenje o naplati ili vraćanju carine koja nije bila obračunata ili je obračunata u manjoj ili većoj svoti od propisane.

2) podnositelj deklaracije može u roku godine dana od dana podnošenja deklaracije podnijeti zahtjev carinarnici kod koje je platio carinu da naknadno obračuna carinu, donese rješenje o naplati ili povratu carine.

3) rješenje iz toč. 1. i 2. ovog stavka za robu prodanu s konsignacijskog skladišta carinarnica mora donijeti u ime kupca robe.

(2) Rokovi iz stavka 1. ovog članka za carinu plaćenu nakon provedenog postupka u smislu članka 228. stavka 2., članka 224. stavka 1., članka 245. st. 4. i 5. i članka 362. ovog zakona počinju teći od dana kad je rješenje doneseno u tom postupku postalo konačno.

(3) Ako se na osnovi podataka iz izvozne carinske deklaracije utvrdi da ti podaci nisu usklađeni sa stvarnim stanjem robe ili s podacima iz isprava koje su podnesene uz deklaraciju, podnositelj deklaracije može tražiti izmjenu tih podataka u roku godine dana od dana podnošenja deklaracije.

(4) Rokovi iz stavka 1. ovog članka, ako se radi u sukcesivnom uvozu opreme, počinju teći od dana kad je nastala obveza plaćanja carine za posljednju redovnu pošiljku opreme.

Članak 250.

(1) Ako se usporedbom podataka iz deklaracije i podataka iz isprava podnesenih uz deklaraciju, od kojih ne ovisi obračun carine, osim u slučajevima iz članka 290. ovog Zakona, utvrdi da podaci iz deklaracije ne odgovaraju podacima iz priloženih isprava ili stvarnom stanju robe, carinarnica mora na zahtjev pod-

nositelja deklaracije, koji ga podnese u roku od jedne godine nakon podnošenja deklaracije, rješenjem izmijeniti podatke radi njihova usklađivanja s podacima iz priloženih isprava ili sa stvarnim stanjem robe.

(2) Ispravak podataka u ispravama koje se podnose u carinskom postupku za privremeno uvezenu, privremeno izvezenu i konsignacijsku robu (specifikacija za razduženje privremeno uvezene ili privremeno izvezene robe, izlazni list konsignacijske robe, specifikacija o povećanju ili smanjenju vrijednosti konsignacijske robe i sl.) obavlja se na način, pod uvjetima i u roku propisanim u stavku 1. ovog članka.

(3) Rok iz stavka 1. ovog članka glede carinjenja pri izvozu robe počinje teći od dana prelaska robe preko carinske linije.

Članak 251.

(1) Ako se na osnovi isprava ili naknadnog pregleda nesumnjivo utvrdi istovjetnost robe, a da podaci uneseni u deklaraciju ne odgovaraju stanju uvezene robe, carinarnica će na zahtjev podnositelja deklaracije, podnešen u roku godine dana od dana podnošenja deklaracije, rješenjem izmijeniti podatke o kojima ovisi obračun carine.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovog članka određuje se svota carine koju treba vratiti ili naplatiti.

(3) Rješenjem iz stavka 1. ovog članka za robu prodanu s konsignacijskog skladišta carinarnica donosi na ime kupca robe.

Članak 252.

(1) Izuzetno od odredaba članka 250. stavka 1. ovog zakona, ako je do plaćanja carine u manjoj ili većoj svoti došlo stoga što podnositelj deklaracije nije u njoj prijavio točne podatke o kojima ovisi obračun carine, carinarnica mora u roku dvije godine od dana podnošenja deklaracije donijeti rješenje o naplati ili povratu carine.

(2) Ako utvrdi da je roba uvezena na osnovi povlastice iz čl. 24. do 28. ovog zakona otuđena, predana drugom na uporabu ili uporabljena u druge svrhe, a ne u svrhe zbog kojih je roba u cjelini ili djelomično oslobođena od plaćanja carine, carinarnica mora najkasnije u roku dvije godine od dana kada je za tu robu prestalo ograničenje propisano u tim članovima donijeti rješenje o naplati carine u smislu članka 30. ovog Zakona.

(3) Rješenje iz st. 1. i 2. ovog članka za robu prodanu s konsignacijskog skladišta carinarnica mora donijeti na ime kupca robe.

Članak 253.

Odredbe čl. 250. i 252. ovog zakona ne isključuju primjenjivanje izvanrednih pravnih sredstava propisanih Zakonom o općem upravnom postupku.

NAKNADNO PROVJERAVANJE PODATAKA

Članak 254.

(1) Sudionici u carinskom postupku, korisnici uvezene robe i druge osobe kod kojih se nalazi uvezena roba, moraju u roku dvije godine od dana podnošenja deklaracije omogućiti carinskim organima pregled poslovnih knjiga, isprava, obračuna i drugih podataka iz evidencije te pregled robe radi provjeravanja podataka utvrđenih u provedenom carinskom postupku na temelju činjenica o kojima ovisi obračun carine ili uvjeta za korištenje carinske povlastice iz čl. 24, 25, 26 i 27. st. 1. toč. 3. i 4. i članka 28. ovog zakona.

(2) Ako pri uvozu robe carina nije bila plaćena u smislu čl. 24, 25., 26., 27. st. 1. t. 3. i 4. i članka 28. ovog zakona pravo carinarnica da poslije provjeri podatke iz stavka 1. ovog članka prestaje nakon isteka dvije godine od dana kad je za tu robu prestalo ograničenje propisano u tim članovima.

PRISILNA NAPLATA

Članak 255.

(1) Ako carinski obveznik dospjele carinu, learinu i kamate, koje se naplaćuju u carinskom postupku nije platio u propisanom roku, naplata će se obaviti prisilnim putem.

(2) Prisilna naplata obavlja se po propisima o naplati prihoda proračuna i fondova ili po propisima o prisilnoj naplati doprinosa i poreza od građana.

(3) Od prihoda Federacije po osnovi carine, le arine i kamata koje građani moraju platiti za robu koju iz inozemstva sobom nose pri povratku u zemlju te od svote naplaćene po rješenjima donesenim u upravnom postupku, što je općinska tijela naplate prisilno, općini pripada paušalna naknada u visini 20% od naplaćene svote.

Članak 256.

(1) Kao izvršni naslov u postupku izvršenja ili prisilne naplate smatra se:

1) izvršno rješenje carinarnice,

2) deklaracija po kojoj je obavljeno carinjenje ako podnositelj deklaracije nije u propisanom roku podnio prigovor, 3) obračun carine u putničkom prometu s naznačenom klauzulom izvršnosti.

Članak 257.

Vlada mo e propisati svote carine i kamata koje se neće prisilno naplaćivati.

VRAĆANJE UVEZENE ROBE

Članak 258.

(1) Uvezena roba mo e se vratiti u inozemstvo do časa predaje carinskom obvezniku - podnositelju deklaracije.

(2) Zahtjev za vraćanje neocarinjene robe u inozemstvo mo e podnijeti osoba na koju glasi prijevozna isprava ili vozar - ako prijevozna isprava nije iskupljena. Ako je roba ocarinjena, a nalazi se pod carinskim nadzorom, zahtjev za vraćanje robe u inozemstvo mo e podnijeti podnositelj deklaracije ili ovlašteni vozar.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovog članka mora biti u pismenom obliku, a podnosi se carinarnici pod čijim se nadzorom nalazi roba.

(4) Carinarnica mora nakon vraćanja robe u inozemstvo podnositelju zahtjeva vratiti uplaćenu carinu.

(5) Podnositelj zahtjeva mora robu vratiti u inozemstvo pod carinskim nadzorom.

Članak 259.

(1) Uvezena roba mo e se vratiti u inozemstvo poslije njezine predaje carinskom obvezniku:

1) ako tijekom trajanja garantnog roka bude utvrđeno da ne odgovara ugovorenim uvjetima,

2) ako garantni rok nije bio ugovoren, a korisnik u roku šest mjeseci od dana plaćanja carine stavi prigovor isporučitelju robe da roba ne odgovara ugovorenim uvjetima,

3) ako strana tvrtka, osim u slučajevima predviđenim u toč. 1. i 2. ovog stavka pošalje istu ili drugu robu odgovarajuće vrijednosti ili vrati svotu koja odgovara vrijednosti vraćene robe,

4) ako je prilikom uvoza strojeva, aparata, uređaja, prijevoznih sredstava, instrumenata i sl., na osnovi propisa, bila ugovorena mogućnost njihova vraćanja,

5) ako sirovine, reproduksijski materijal i dijelovi za ugrađivanje uvezeni za izvođenje investicijskih radova i ustupljeni stranom izvođaču, ne budu upotrijebljeni u izgradnji investicijskih objekata,

6) ako strani izlagač ne proda predmete koji su bili uvezeni i ocarinjeni radi prodaje na međunarodnom sajmu.

(2) Vraćanjem robe u inozemstvo, u smislu odredaba stavka 1. ovog članka, smatra se i predaja robe carinarnici na slobodno raspolaganje, osim robe koja nema uporabnu vrijednost, robe koja je štetna ili opasna za čovjekovu ivotnu i radnu okolinu, koju korisnik mora uništiti pod carinskim nadzorom.

Članak 260.

(1) Ako se roba vraća po članku 259. stavak 1. toč. 1., 2. i 5. ovog Zakona, mo e se u roku šest mjeseci od dana vraćanja robe u inozemstvo podnijeti zahtjev za vraćanje plaćene carine carinarnici koja je ocarinila uvezenu robu vraćenu u inozemstvo. Na robu što je uvezena kao zamjena za robu koja je vraćena u inozemstvo ili čije je vraćanje carinarnica odobrila primjenjuju

se propisi koji su va ili na dan nastanka obveze plaćanja carine za robu koja se vraća u inozemstvo.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, na robu koja se uvozi kao zamjena za robu što je vraćena u inozemstvo po članku 259. stavak 1. toč. 1., 2. i 5. ovog zakona ne plaća se carina pod uvjetom da nije podnesen zahtjev za vraćanje plaćene carine ili da nije ostvaren povrat carine kod carinarnice koja je ocarinila uvezenu robu vraćenu u inozemstvo.

Ako se roba vraća po članku 259. stavak 1. točka 6. ovog Zakona, mo e se u roku šest mjeseci od dana vraćanja robe u inozemstvo podnijeti zahtjev za vraćanje plaćene carine carinarnici koja je ocarinila uvezenu robu vraćenu u inozemstvo.

(3) Za robu koja nije vraćena u inozemstvo, čija je vrijednost smanjena iz razloga navedenih u članku 259. stavak 1. toč. 1. i 2. ovog zakona, a strani prodavač vrati odgovarajuću svotu plaćene cijene ili pošalje robu kao zamjenu za odgovarajuću svotu koju ne mo e vratiti, korisnici robe mogu u roku šest mjeseci od dana vraćanja odgovarajuće svote plaćene cijene ili robe poslani u zamjenu za tu svotu, podnijeti zahtjev za vraćanje dijela carine razmjerno umanjenju vrijednosti uvezene robe.

(4) Vlada mo e propisati uvjete za vraćanje carine za robu vraćenu u inozemstvo po odredbi članka 259. stavak 1. točka 4. ovog Zakona.

UVJERENJE O SVRSTAVANJU ROBE

Članak 261.

(1) Carinska uprava, na zahtjev korisnika, uz naknadu, mora izdati uvjerenje o svrstavanju robe po Carinskoj tarifi. Uvjerenje va i šest mjeseci od dana njegova izdavanja, osim glede podataka o carinskoj stopi koja se utvrđuje na osnovi članka 22. ovog Zakona.

(2) Carinarnica mo e na zahtjev korisnika davati uz naknadu pismeno mišljenje o svrstavanju robe po Carinskoj tarifi. Primjena takvog mišljenja nije obvezatna u carinskom postupku.

(3) Potanje propise o postupku izdavanja i uporabe uvjerenja i mišljenja iz st. 1. i 2. ovog članka i o naknadama za njihovo izdavanje donosi direktor Carinske uprave.

IZVOZ ROBE

Članak 262.

(1) Roba koja se izvozi podlije e carinskom nadzoru od časa njezina carinjenja do prelaska carinske crte.

(2) Roba se ne mo e izvesti u inozemstvo prije nego što se ocarini.

(3) Roba koja se mo e izvesti samo na osnovi posebne dozvole ili ispunjenjem propisanih uvjeta ne mo e se cariniti bez odgovarajućih isprava kojima se to dokazuje.

Članak 263.

(1) Carinjenje robe namijenjene izvozu obavlja carinarnica kojoj je podnesena deklaracija.

(2) Carinarnica mora robu koja se nalazi u eljezničkim vagonima, kamionima i kontejnerima te avionske i ekspresne pošiljke ocariniti u roku dva radna sata nakon podnošenja deklaracije, osim ako je prekoračenje roka uzrokovao podnositelj deklaracije ili ako je carinarnica u tom roku naredila iskrcaj robe (članak 82. stavak 3.)

(3) Ako je tijekom pregleda robe podnositelju deklaracije nanižeta materijalna šteta, podnositelj deklaracije ima pravo na naknadu štete.

(4) Ako prilikom pregleda robe budu nađene skrivene stvari ili krivicom podnositelja deklaracije dođe do poduzimanja mjera carinskog nadzora, uslijed kojih nastane šteta, pričinjena šteta ne mora se naknaditi.

(5) Vlada će propisat postupak za rad carinskih tijela ako se stranka za naknadu štete izravno obrati carinarnici.

(6) Direktor Carinske uprave mo e propisati u kojim slučajevima granične carinarnice neće ocariniti robu namijenjenu izvozu.

Članak 264.

(1) Carinarnica koja ocarini robu namijenjenu izvozu mora robu, pod carinskim nadzorom uputiti carinarnici preko koje će se roba izvesti u inozemstvo (izlazna carinarnica).

(2) Na zahtjev carinskog obveznika, komadne pošiljke ocarinjene za izvoz mo e carinarnica koja je obavila carinjenje, pod carinskim nadzorom, uputiti carinarnici radi smještaja u sabirni centar za takvu robu.

(3) Nakon prijema roba iz stavka 2. ovog članka, prijemna carinarnica mora provesti postupak propisan u čl. 265. i 266. ovog Zakona.

Članak 265.

Nakon prispjeća robe, izlazna carinarnica mora ispitati stanje carinskih obilježja. Ako su carinska obilježja oštećena ili nedostaju, carinarnica mora provjeriti stanje robe i o tome sastaviti zapisnik koji potpisuje vozar.

Članak 266.

(1) Ako izlazna carinarnica utvrdi da su carinska obilježja ispravna, mo e, po potrebi, sravniti stanje robe s podacima iz carinskih isprava koje prate robu.

(2) Ako izlazna carinarnica utvrdi da podaci navedeni u carinskim ispravama koje prate robu odgovaraju stanju robe i prijevoznih sredstava, mora dozvoliti izvoz robe iz Federacije i o tome posebnom potvrdom odmah izvijestiti otpremnu carinarnicu. U protivnom, carinarnica u nazočnosti vozara mora sastaviti zapisnik o utvrđenim neispravnostima i o tome izvijestiti carinarnicu koja je ocarinila robu - radi daljeg postupka.

(3) Ako izlazna carinarnica utvrdi da je roba izmijenjena ili da je u pitanju druga vrsta robe, mora zadržati robu i čuvati je do završetka postupka.

Članak 267.

(1) Ako roba ocarinjena za izvoz bude dopremljena u luku ili pristanište radi daljeg prijevoza brodom, vozar koji doprema robu mora izlaznoj carinarnici podnijeti prijavu o izvozu i provožu robe i uz nju priložiti carinske isprave koje prate robu.

(2) Voza mora u prijavu o izvozu i provožu robe upisati prvo robu koja se iz prijevoznog sredstva izravno utovaruje u brod, a nakon toga koja se privremeno uskladištuje u carinsko skladište i naknadno utovaruje u brod.

(3) Nakon sravnjivanja prijave o izvozu i provožu robe s priloženim ispravama, carinarnica zadržava jedan primjerak prijave o izvozu i provožu robe i carinske isprave koje prate robu, a drugi primjerak prijave s prijevoznim ispravama mora vratiti vozaaru koji je podnio prijavu.

(4) Obrazac prijave o izvozu i provožu robe propisuje direktor Carinske uprave.

Članak 268.

Prilikom ukrcaja robe, koja se izvozi, u brod ili njezina skladištenja u carinsko skladište, odgovarajuće se primjenjuju odredbe čl. 127. do 130. ovog zakona.

Članak 269.

(1) Roba koja se izvozi mo e se utovariti u brod koji odlazi u inozemstvo samo ako je ocarinjena.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, carinarnica mo e na pismeni zahtjev podnosioca deklaracije odobriti utovar u brod domaće istovrsne neupakirane robe i prije završenog carinjenja.

Članak 270.

(1) Prije utovara robe u brod carinarnica mora provjeriti podatke iz carinskih isprava sa stanjem robe, pa ako utvrdi da se stanje robe sla e s podacima u ispravama, odobrit će utovar robe u brod.

(2) Odredba stavka 1. ovog članka primjenjuje se i kad se carinska roba utovaruje na domaći ili strani brod koji vije vojnu pomorsku zastavu.

Članak 271.

(1) Glede robe namijenjene izvozu koja se utovaruje u lukama ili pristaništima, manifest se mora sastaviti poslije carinjenja, a zatim predati carinarnici zajedno sa propisanim carinskim ispravama, i to najkasnije dva sata prije isplavljenja broda (članak 112. stavak 1.)

(2) Carinarnica mora usporediti manifest s priloženim ispravama, pa ispravno sastavljeni manifest potvrditi i predati podnosiocu zajedno sa priloženim ispravama.

(3) Ako carinarnica utvrdi da manifest nije ispravan, mora ga vratiti podnosiocu sa naznačenjem zbog čega nije ispravan.

ZADRŽAVANJE IZVOZNE ROBE

Članak 272.

(1) Na osnovi naloga izvoznika voza mo e zahtijevati da se ocarinjena roba za izvoz zadrži u Federaciji.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovog članka voza mora podnijeti carinarnici u mjestu u kome se roba nalazi ili najbliže usputnoj carinarnici, ako je roba iz tog mjesta već otpremljena.

Članak 273.

(1) Na osnovi primljenog zahtjeva (članak 272), carinarnica mora pregledati ocarinjenju robu, skinuti plombe i o zadržavanju robe izvijestiti carinarnicu koja je obavila carinjenje, pri čemu joj treba dostaviti i primjerak izvozne deklaracije.

(2) Zadržavanje robe, u smislu stavka 1. ovog članka, carinarnica mora potvrditi na prijevoznoj ispravi i na primjerku izvozne deklaracije koje vraća vozaaru.

(3) Kad primi izvješćaj da je roba ocarinjena za izvoz zadržana u Federaciji, carinarnica koja je obavila carinjenje mora o tome izvijestiti tijela i ustanove kojima je dostavljena izvozna carinska deklaracija.

Članak 274.

Na postupak pri izvozu robe odgovarajuće će se primjenjivati odredbe ovog Zakona o postupku pri uvozu robe, ako odredbama čl. 262. do 273. ovog Zakona nije određeno drukčije.

PROVOZ ROBE

Članak 275.

(1) Za robu prijavljenu za provoz preko carinskog područja Federacije voza mora podnijeti provoznu ispravu carinarnici preko koje je roba ušla u Federaciju.

(2) Ulazna carinarnica nakon pregleda prijevoznih sredstava i robe (članak 81) mora robu pod carinskim nadzorom uputiti izlaznoj carinarnici.

Članak 276.

(1) Preko carinskog područja Federacije ne smije se provoziti roba čiji je uvoz zabranjen.

(2) S robom čiji je provoz zabranjen carinarnica će postupiti odgovarajuće odredbama čl. 203. i 204. ovog Zakona.

(3) Cigarete, alkoholna pića i drugi proizvodi koji se u zemlji iz koje se dopremaju smatraju monopolnim proizvodima, oružje, municija, eksploziv i opjne droge mogu se provoziti preko carinskog graničnog pojasa na moru samo brodovima koji saobraćaju na redovnim linijama u međunarodnom prometu.

(4) U lukama ili pristaništima otvorenim za međunarodni promet koje odredi Vlada mo e se roba iz stavka 3. ovog članka utovarivati na brodove koji saobraćaju na redovnim linijama u međunarodnom prometu.

(5) Iznimno od odredaba st. 3. i 4. ovog članka, Carinska uprava mo e u opravdanim slučajevima odobriti da se oružje, municija i eksploziv mogu provoziti brodovima koji ne saobraćaju na redovnim linijama u međunarodnom prometu, te da brodovi koji provode tu robu mogu uplovljavati i u luke koje nisu obuhvaćene odredbom Vlade Federacije iz stavka 4. ovog članka te u njima ukrcajati i iskrcavati tu robu.

Članak 277.

(1) Ako postoji osnovana sumnja da se u prijevoznom sredstvu kojim se roba provози nalazi roba čiji je provoz preko carinskog područja Federacije zabranjen, carinarnica mora pregledati robu i prijevozno sredstvo.

(2) Ako pregledom bude utvrđeno da se u prijevoznim sredstvima nalazi roba čiji je provoz zabranjen, s robom i prijevoznim sredstvima treba postupiti po odredbama ovog zakona.

Članak 278.

Voza mora robu prevesti do izlazne carinarnice i toj carinarnici predati provoznu ispravu koju mu je izdala ulazna carinarnica.

Članak 279.

- (1) Izlazna carinarnica mora provjeriti točnost podataka iz carinskih i drugih isprava koje prate robu te ispravnost carinskih obilježja, a po potrebi i usporediti stanje robe i prijevoznih sredstava sa carinskim ispravama koje prate robu.
- (2) Ako izlazna carinarnica utvrdi da su carinska obilježja ispravna te da podaci navedeni u carinskim ispravama odgovaraju stanju robe i prijevoznih sredstava, mora dozvoliti izlaz robe iz Federacije i o tome posebnom potvrdom odmah izvijestiti otpremnu carinarnicu radi daljnjeg postupka.
- (3) Ako izlazna carinarnica utvrdi da je roba izmijenjena ili da je u pitanju druga vrsta robe, zadržat će robu i čuvati je do završetka postupka.

Članak 280.

Odredbе čl. 199. do 202. i čl. 267. do 270. ovog zakona, koje se odnose na upućivanje robe drugoj carinarnici, odgovarajuće se primjenjuju i na postupak pri provožu robe.

Članak 281.

- (1) Roba namijenjena provožu može se zadržati u Federaciji na osnovi zahtjeva vozača.
- (2) Carinarnica obavlja prijem i carinjenje robe iz stavka 1. ovog članka po odredbama ovog Zakona o postupku pri uvozu robe.

PROVOZ DOMAĆE ROBE PREKO STRANOG PODRUČJA

Članak 282.

Domaću robu koja se provodi iz jednog u drugo mjesto u Federaciji preko stranog carinskog područja izlazna carinarnica može, na zahtjev vozača, nakon pregleda prijevoznih sredstava i robe te stavljanja na robu carinskih obilježja, radi utvrđivanja njezine istovjetnosti, uputiti ulaznoj carinarnici odgovarajućom carinskom ispravom.

Članak 283.

- (1) Ulazna carinarnica mora usporediti stanje robe s podacima iz carinskih isprava koje prate robu.
- (2) Ako ulazna carinarnica utvrdi da podaci u carinskim ispravama odgovaraju stanju robe i prijevoznih sredstava, mora dozvoliti da se roba podigne ispod carinskog nadzora i o tome izvijestiti izlaznu carinarnicu. U slučaju nepravilnosti, ulazna carinarnica u nazočnosti vozača sastavlja zapisnik o utvrđenim nepravilnostima i o tome izvještava izlaznu carinarnicu radi daljnjeg postupka.
- (3) Ako ulazna carinarnica utvrdi da je roba izmijenjena, mora robu zadržati i čuvati je do završetka postupka.

PRIVREMENI UVOZ I IZVOZ

Članak 284.

- (1) Glede robe koja se privremeno uvozi ili izvozi, carinarnici se mora podnijeti deklaracija o privremenom uvozu ili izvozu s propisanim ispravama, ako ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovi nje nije određeno drukčije.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, glede robe koja se privremeno uvozi radi prerade, obrade, dorade i popravka, carinarnica može na osnovi pismenog zahtjeva podnositelja deklaracije, odobriti njezin pregled i prije podnošenja deklaracije, pod uvjetom da se deklaracija podnese u roku dva dana od dana pregleda robe.
- (3) U deklaraciju za privremeni uvoz i izvoz robe podnositelj deklaracije, pored podataka iz članka 234. ovog zakona, mora upisati i razloge zbog kojih se roba privremeno uvozi ili izvozi.
- (4) U slučaju privremenog uvoza ili izvoza robe radi oplemenjivanja (prerade, dorade i obrade) te popravka,ivotinja za priplod, sjemenja, sadnog i drugog materijala za razmnožavanje biljaka iivotinja, reprodukciskog materijala (sirovine, pomoćni materijal ili poluproizvodi), sklopova, gotovih djelova za ugrađivanje koji se upotrebljavaju za proizvodnju robe koja će izvesti ili uvesti i robe radi komisione prodaje, uz deklaraciju za privremeni uvoz ili izvoz, podnosi se i poseban pismeni zahtjev, koji treba sadržavati sve podatke potrebne za odobrenje privremenog uvoza ili izvoza i provedbu mjera carinskog nadzora, uključujući i

obrasce koje propiše direktor Carinske uprave za praćenje kretanja robe tijekom njezina zadržavanja na teritoriju Federacije.

Članak 285.

- (1) Na privremeno uvezenu robu carinarnica primjenjuje odgovarajuće mjere carinskog nadzora radi kontrole da li se roba upotrebljava u svrhe za koje je odobren privremeni uvoz ili izvoz te radi utvrđivanja njezine istovjetnosti.
- (2) Na privremeno uvezenu ili izvezenu robu carinarnica mora primijeniti mjere za utvrđivanje istovjetnosti robe pri njezinu vraćanju.

Članak 286.

Za obavljanje poslova carinske službe u svezi s privremeno uvezenom robom izloženom na sajmu uprava sajma mora carinarnici osigurati potrebne prostorije.

Članak 287.

Za privremeno uvezenu robu podnositelj deklaracije mora na ime osiguranja carinarnici uplatiti svotu u visini obračunate carine ili u visini te svote položiti garanciju ovlaštene banke, ako ovim Zakonom ili drugim propisima donesenim na osnovi ovog Zakona nije drukčije određeno.

Članak 288.

Ovlašćuje se ministar financija da propiše u kojim se slučajevima i pod kojim uvjetima neće uplaćivati osiguranje iz članka 287. ovog zakona.

Članak 289.

- (1) Na zahtjev podnositelja deklaracije, carinarnica mora vratiti položeno osiguranje za privremeno osiguranje za privremeno uvezenu robu:
 - 1) ako je roba vraćena u inozemstvo,
 - 2) ako je vraćena ista roba koja je uvezena,
 - 3) ako robu vraća uvoznik koji je robu privremeno uvezao ili osoba koju je on ovlastio.
- (2) Zahtjev za vraćanje osiguranja može se podnijeti najkasnije u roku jedne godine od dana kada je roba vraćena u inozemstvo. Nakon isteka tog roka, osiguranje se uplaćuje u korist proračuna Federacije kao izvanredni prihod.

Članak 290.

- (1) Podaci u deklaraciji za privremeni uvoz ili privremeni izvoz robe glede porijekla, vrste, kvalitete, količine i vrijednosti robe mogu se mijenjati do isteka roka za vraćanje robe u inozemstvo, ako na osnovi isprava ili naknadnog pregleda robe nesumljivo bude utvrđeno da je roba ista i da podaci uneseni u deklaraciju ne odgovaraju stanju privremeno uvezene robe. Ako je privremeni uvoz ili izvoz robe odobren rješenjem, carinarnica mora izmijeniti podatke i u rješenju.
- (2) Ako je vlasnik robe izmijenio dispoziciju i privremeno uvezenu ili privremeno izvezenu robu dao drugom poduzeću ili stranom tvrtki radi oplemenjivanja (prerade, dorade i obrade), popravka ili ugradnje ili radi razmnožavanja biljaka iivotinja, poduzeće koje je obavilo privremeni uvoz ili privremeni izvoz robe mora carinarnici podnijeti zahtjev za izmjenu podataka u deklaraciji i rješenju o privremenom uvozu ili privremenom izvozu robe.
- (3) Ako tijekom prerade, dorade ili obrade privremeno uvezene ili izvezene robe carinarnica po službenoj dužnosti ili po zahtjevu podnositelja deklaracije utvrdi da utrošak materijala iz rješenja kojim je odobren privremeni uvoz ili izvoz robe ne odgovara stvarnom utrošku materijala, mora donijeti novo rješenje kojim će izmijeniti prvobitno rješenje.
- (4) Pri vraćanju privremeno uvezene ili izvezene robe carinarnica mora utvrditi njezino stanje glede količine, vrste, kvalitete i vrijednosti.

Članak 291.

- (1) Za privremeno uvezenu robu plaća se carina, ako je vrijednost robe smanjena zbog upotrebe, korištenja ili drugog raspolaganja koje je podnositelju deklaracije ili drugim osobama donijelo ili je moglo donijeti neku korist. U tom slučaju carina se obračunava i plaća godišnje na svotu od 20% od vrijednosti koja predstavlja

carinsku osnovicu. Carinski obveznik može tražiti da se obračun carine obavi za kraće razdoblje.

(2) Potanje propise o načinu utvrđivanja carinske osnovice iz stavka 1. ovog članka i o postupku za naplaćivanje carine donosi Ministar financija.

Članak 292.

(1) Pri vraćanju robe koja je bila privremeno izvezena radi prerade ili dorade ili obrade plaća se carina na vrijednost obavljene prerade, dorade ili obrade, uključujući i vrijednost materijala upotrijebljenog u te svrhe te druge troškove u inozemstvu u svezi s otpremom i dopremom robe, po stopi koja važi za robu koja se uvozi.

(2) Pri vraćanju robe koja je bila privremeno izvezena radi popravka, osim popravka u garantnom roku, u slučaju kad popravak nije moguće obaviti u garantnom roku, već se iz inozemstva šalje odgovarajuća roba ili se njezin dio zamijeni, plaća se carina na vrijednost izvršenog popravka u inozemstvu uključujući i vrijednost materijala upotrijebljenog u tu svrhu i druge troškove u inozemstvu.

(3) Pri sukcesivnom vraćanju privremeno izvezena roba na preradu, obradu ili doradu odgovarajuće se primjenjuje članak 245. ovog zakona. Podnositelj deklaracije mora carinarnici podnijeti konačne podatke o robi u roku od 30 dana od dana vraćanja zadnje pošiljke.

Član 293.

Ako se roba privremeno uvozi ili izvozi radi popravka, uz deklaraciju se mora podnijeti zahtjev u kojem valja naznačiti koja se roba uvozi ili izvozi, što će se na njoj popraviti i gdje će se obaviti popravak.

Članak 294.

(1) Ako je popravak prijevoznih sredstava obavljen, a prethodno nisu podneseni deklaracija ni zahtjev u smislu članka 284. ovog Zakona zato što se popravak morao obaviti poslije izlaska vozila iz Federacije, vlasnik ili korisnik vozila mora carinarnici preko koje prijevozno sredstvo prvi put poslije popravka ušlo u Federaciju podnijeti deklaraciju, u kojoj za carinjenje treba prijaviti vrijednost obavljenog popravka.

(2) Uz deklaraciju prilaže se i račun o obavljenom popravku.

Članak 295.

Ako se roba privremeno uvezena, u smislu propisa o vanjsko trgovinskom prometu, u više faza preradjuje, doradjuje, obrađuje ili popravlja, a carinarnici su prijavljeni podaci samo za jednu fazu, nijedna slijedeća faza prerade, dorade, obrade ili popravka ne može početi bez prethodnog odobrenja carinarnice.

Članak 296.

(1) Ako se roba privremeno uvozi u smislu propisa o vanjsko trgovinskom prometu, osim robe koja se privremeno uvozi radi popravka, uz deklaraciju se mora podnijeti ugovor zaključen između domaćeg poduzeća i strane osobe te zahtjev za privremeni uvoz robe, koji mora sadržavati ove podatke:

1. naziv, količinu i vrijednost robe koja se privremeno uvozi;
2. naziv, količinu i vrijednost robe koja će se izvesti;
3. normativ o utrošku materijala, kalu, rasturu, lomu, otpacima i nusproizvodima koji se javljaju u procesu proizvodnje robe te izjavu što će se učiniti s lomom, otpacima i nusproizvodima;

4. naziv poduzeća koje će proizvesti robu od privremeno uvezenog materijala;

5. naziv, količinu i vrijednost domaće robe koja će u proizvodnji biti upotrijebljena.

(2) Odredbe iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju na privremeni izvoz robe u smislu zakona o vanjskotrgovinskom prometu, osim na privremeni izvoz robe radi popravka.

Članak 297.

(1) Na razliku u količini između privremeno uvezena robe radi dorade, obrade ili prerade i izvezenih proizvoda, koja predstavlja tehnički rastur, lom, kvar, nečistoću, kalo i bilo koju razliku u količini koja se javlja kao posljedica procesa, a nema uporabnu vrijednost ne plaća se carina.

(2) Ako ostaci i otpaci iz stavka 1. ovog članka imaju uporabnu vrijednost, carina se plaća po stopama predviđenim za takvu vrstu robe.

(3) Prilikom donošenja rješenja u smislu članka 296. ovog Zakona, carinarnica mora pri utvrđivanju razlike iz stavka 1. ovog članka voditi računa o uvjetima iz ugovora sa stranom osobom te tehnološkim ili iskustvenim normativima za vrstu robe koja se privremeno uvozi.

Članak 298.

(1) Ako se privremeno uvezena roba konačno carini ili ako se roba poslije oplemenjivanja izvozno-uvodno carini, svota carine za tu robu utvrđuje se po članku 22. ovog Zakona.

(2) Ako je carina naplaćena u smislu članka 291. ovog Zakona, carinska osnovica utvrđuje se na osnovi članka 47. stavak 1. ovog Zakona.

(3) Ako privremeno uvezena roba ne bude vraćena u inozemstvo ili konačno ocarinjena u predviđenom roku, carinarnica na tu robu mora staviti carinsku plombu radi onemogućavanja njezina korištenja i s njom postupiti po odredbama ovog Zakona.

(4) Ako je privremeno uvezena roba stavljena u slobodan promet prije podnošenja zahtjeva za konačno carinjenje, iznos carine utvrđuje se na osnovi propisa koji važe na dan stavljanja robe u slobodan promet.

(5) Ako se dan stavljanja robe u slobodan promet ne može utvrditi, iznos carine utvrđuje se na osnovi propisa koji važe na dan kad je istekao rok za vraćanje robe u inozemstvo.

Članak 299.

(1) Ako privremeno uvezena ili privremeno izvezena roba bude, bez krivnje uvoznika ili izvoznika, uništena ili u toj mjeri oštećena da se ne može upotrijebiti za svrhe zbog kojih je privremeno uvezena ili privremeno izvezena carinarnica će, na zahtjev uvoznika ili izvoznika, donijeti rješenje o oslobađanju od obveza vraćanja robe u inozemstvo ili iz inozemstva i o vraćanju polnog osiguranja.

(2) Uvoznik ili izvoznik mora uz zahtjev iz stavka 1. ovog članka podnijeti dokaz da je roba uništena ili oštećena bez njegove krivnje, a ako je u pitanju oštećenje, i dokaz da se strani pošiljatelj ili vlasnik odrekao oštećene robe.

(3) Oštećenu robu iz stavka 1. ovog članka uvoznik mora predati carinarnici koja je izlaze prodaji.

OPSKRBA PRIJEVOZNIH SREDSTAVA

Članak 300.

(1) Strani brodovi, strane jahte i čamci namijenjeni sportu ili rekreaciji koji imaju odobrenje za plovidbu u obalnom moru ili rijekama i jezerima, a nalaze se u domaćim lukama i pristaništima, strani plovni objekti na popravku u domaćim brodogradilištima, strani zrakoplovi na domaćim zračnim lukama i domaći brodovi i zrakoplovi koji saobraćaju na inozemnim relacijama mogu se, pod carinskim nadzorom, opskrbljivatiivotnim namirnicama i drugim proizvodima tijekom zadržavanja u Federaciji.

(2) Odredbe stavka 1. ovog članka, odnose se i na brodove izgrađene u domaćim brodogradilištima za potrebe stranog naručitelja prilikom isplovljavanja iz brodogradilišta, luke ili pristaništa ili carinskog područja Federacije.

Članak 301.

Roba se isporučena prijevoznim sredstvima iz članka 300. ovog Zakona ne carini, osim ako to zahtjeva poduzeće koje obavlja opskrbu.

Članak 302.

(1) Zalihi namirnica i pića što služe za potrebe putnika, koja se prilikom prelaska carinske crte zatekne u vagon restoranima, spavaćim ili slubenim kolima međunarodnih vlakova što saobraćaju do nekog željezničkog kolodvora u Federaciji ili prelaze preko teritorija Federacije, oslobađa se od plaćanja carine:

1. ako su ti proizvodi kupljeni u zemljama kroz koje vlak prolazi;

2. ako potrošnja tih proizvoda nije u svezi s vraćanjem carine plaćene na te proizvode;

3. ako količina tih proizvoda ne prelazi minimum potreba normalne opskrbe za potrošnju u vlaku tijekom cijelog puta u odlasku i povratku;

4. ako se proizvodi prodaju isključivo za potrošnju u vlaku.
(2) Iznimno od odredaba stavka 1. ovog članka, na estoka alkoholna pića u pakovanju većem od 0,1 litre i duhanske proizvode koji budu zatečeni u vlakovima iz stavka 1. ovog članka plaća se carina.

Članak 303.

Potanje propise o vrsti, vrijednosti i količini robe iz članka 301. i opskrbi prijevoznih sredstava u međunarodnom prometu u postupku provedbe carinskog nadzora i carinjenja robe iz članka od 300. do 302. ovog Zakona donosi Ministar financija.

POŠTANSKI PROMET

Članak 304.

Sve poštanske pošiljke u međunarodnom poštanskom prometu podlije u carinskom nadzoru, ako ovim Zakonom i drugim propisima donesenim na osnovi ovog Zakona nije određeno drukčije.

Članak 305.

U međunarodnom poštanskom prometu poduzeća poštanskog, telegrafskog i telefonskog saobraćaja (u daljnjem tekstu: pošta), moraju obavljati prijenos poštanskih pošiljaka između carinarnica i korisnika poštanskih usluga te druge poslove iz carinskog postupka s poštanskim pošiljkama, prema odredbama ovog Zakona i propisima donesenim na osnovi njega.

Članak 306.

Primopredaja poštanskih pošiljki između strane i domaće pošte obavlja se pod carinskim nadzorom.

Članak 307.

Poštanske pošiljke moraju ostati kod pošte tijekom carinskog postupka.

PRIJEM POŠTANSKIH POŠILJKI

Članak 308.

Domaća pošta koja prima poštanske pošiljke od strane pošte (u daljnjem tekstu: izmjenična pošta), mora sve poštanske pakete i vreće koje sadr e pakete prijaviti graničnoj carinarnici i to kopijom ili prijepisom spiska razmjene strane pošte.

Članak 309.

Poštanske pošiljke iz članka 308. ovog Zakona izmjenična pošta pod carinskim nadzorom upućuje poštanskom centru nadle nom za obavljanje pregleda poštanskih pošiljaka glede sigurnosti i zaštite. Nakon pregleda poštanski centar pošiljke pod carinskim nadzorom otprema nadle noj pošti gdje se obavlja carinjenje.

Članak 310.

Vreće s pismonosnim pošiljkama izmjenična pošta prijavljuje graničnoj carinarnici.

Članak 311.

(1) Pošte carinjenja i njihovu mjesnu nadle nost određuje Javno poduzeće za Poštanski promet Federacije u suglasnosti s Carinskom upravom.

(2) Prostorije za pregled i carinjenje poštanskih pošiljki osigurava pošta carinjenja.

Članak 312.

Izmjenična pošta će sve pismonosne pošiljke koje sadr e ili za koje se pretpostavlja da sadr e carinsku robu pod carinskim nadzorom uputiti nadle nom poštanskom centru, gdje treba obaviti pregled pošiljke glede sigurnosti i zaštite. Poslije pregleda, poštanski centar će pošiljke pod carinskim nadzorom otpremiti nadle noj pošti, gdje se obavlja carinjenje.

Članak 313.

(1) Carinskom pregledu ne podlije u pismonosne pošiljke.

1. za koje se, prema te ini i dimenzijama, pretpostavlja da ne sadr e carinsku robu;

2. koje sadr e knjige, novine i časopise (osim modnih urnala i modnih revija);

3. koje su prema međunarodnim ugovorima i posebnim propisima oslobođene od carinskog pregleda.

Članak 314.

Carinskom pregledu ne podlije u poštanske pošiljke koje se prevoze preko carinskog područja Federacije.

Članak 315.

(1) Poštanske pošiljke podnose se na carinski pregled odmah nakon prijema u pošti carinjenja. Zajedno s poštanskim pošiljkama pošta carinjenja carinarnici predaje i poštansko-carinsku prijavu i deklaraciju.

(2) Vrlo hitne, hitne i zrakoplovne pošiljke te pošiljke ubrzane pošte i europaketi, pošiljke koje sadr e ive ivotinje, brzo pokvarljivu robu i lijekove imaju prvenstvo pri carinjenju. Pismonosne pošiljke i pisma s označenom vrijednošću imaju prvenstvo u odnosu prema paketima.

(3) Carinski postupak s poštanskim pošiljkama mora biti završen najkasnije u roku deset dana od dana kada pošta carinjenja podnese poštansko-carinsku prijavu i deklaraciju.

(4) Carinski postupak s vrlo hitnim, hitnim i zrakoplovnim poštanskim pošiljkama ubrzane pošte i europaketa, te pošiljkama koje sadr e ive ivotinje, brzo pokvarljivu robu i lijekove mora biti završen najkasnije za 24 sata od kada pošta carinjenja podnese poštansko-carinsku prijavu i deklaraciju.

Članak 316.

(1) Pregled poštanske pošiljke mora obaviti carinarnica u nazočnosti poštanskog slu benika odmah nakon prijema poštansko carinske prijave i deklaracije.

(2) Carinskom pregledu mo e biti nazočan i primatelj pošiljke ili osoba koju on ovlasti.

(3) Carinsku osnovicu utvđuje i carinu za fizičke osobe obračunava carinarnica.

(4) Za ostale poštanske pošiljke carinjenje se obavlja prema odredbama članka 228. do 248. ovog Zakona.

Članak 317.

Otvaranje i zatvaranje carinskih pošiljaka tijekom carinskog pregleda obavlja pošta carinjenja.

Članak 318.

(1) Nakon carinjenja poštanske pošiljke, carinarnica pošti carinjenja predaje deklaraciju da je zajedno s pošiljkom uruči primatelju, pošto prethodno naplati carinu.

(2) Prije naplate carine pošta mora primatelju staviti na uvid deklaraciju i izvestiti ga da je prije preuzimanja pošiljke mo e podnijeti prigovor na nalaz carinarnice glede vrste, kvalitete, količine i vrijednosti robe.

(3) Ako primatelj pošiljke izjavi da podnosi prigovor, pošta mora neotvorenu pošiljku vratiti nadle noj pošti carinjenja zajedno s deklaracijom, sprovednim listom i prigovorom primatelja, radi provedbe redovnog postupka carinjenja prema članku 243. ovog Zakona.

(4) Ako primatelj pošiljke podnese prigovor na nalaz carinarnice iz stavka 2. ovoga članka, pošta carinjenja mora zadr ati pošiljku dok carinarnica ne donese rješenje, a najdu e 30 dana od dana kada je primatelj primio izvješće o prispjeću pošiljke.

(5) Podnošenje pismenog prigovora ne utječe na obvezu pošte da pošiljku vrati u inozemstvo u rokovima utvrđenim međunarodnim ugovorima.

(6) Pošta mora naplaćenu carinu uplatiti carinarnici u roku 24 sata nakon njezine naplate.

Članak 319.

(1) Ako primatelj odbije primiti poštansku pošiljku iz inozemstva, a ne podnese nikakav prigovor glede carinjenja, pošiljka se, kao neuručena, vraća nadle noj carinarnici radi razdu enja obračunate carine i vraćanja pošiljke u inozemstvo.

(2) Ako strani pošiljatelj neće da primi poštansku pošiljku, a ona se ne mo e uručiti ni primaocu, pošiljka se ustupa carinarnici koja ju je obavezna izlo iti prodaji.

OTPREMA POŠTANSKIH POŠILJKI

Članak 320.

- (1) Poštanske pošiljke koje se šalju u inozemstvo i podlije u carinskom pregledu mogu se predati svakoj pošti.
- (2) Pošiljke iz stavka 1. ovoga članka koje nisu predane pošti carinjenja prijemna pošta otpremi će pošti carinjenja.

Članak 321.

- (1) Pošiljke iz članka 320. ovog Zakona pošta carinjenja podnosi carinarnici na pregled zajedno s deklaracijom i ostalim propisanim ispravama.
- (2) Deklaraciju popunjava pošiljatelj.
- (3) Pošta carinjenja mora sve pošiljke iz stavka 1. ovoga članka podnijeti na carinski pregled odmah, a najkasnije narednog dana od dana projema vodeći računa o prvenstvu podnošenja na carinjenje (članak 315.).

Članak 322.

Na poštanske pošiljke koje se šalju u inozemstvo glede obavljanja carinskog pregleda se primjenjuju odredbe članka 314. ovog Zakona.

Članak 323.

Ako se prilikom carinskog pregleda utvrdi da poštanska pošiljka sadrži robu čiji je izvoz zabranjen, pošiljka se ne smije otpremiti, nego se mora vratiti prijamnoj pošti radi uručjenja pošiljatelju.

Članak 324.

Potanje propise o carinskom postupku s poštanskim pošiljkama u međunarodnom poštanskom prometu donosi direktor Carinske uprave, nakon prethodno pribavljenog mišljenja od Federacijskog poštanskog telekomunikacijskog poduzeća.

PUTNIČKI PROMET

Članak 325.

Putnik mora pri prelasku carinske crte prijaviti i na zahtjev carinskog radnika pokazati sve stvari koje nosi sa sobom.

Članak 326.

- (1) Radi provjeravanja prijave iz članka 325. ovog Zakona, carinski radnik, po potrebi, može obaviti pregled stvari koje putnik nosi sa sobom.
- (2) Stvari koje nose diplomatski kuriri, na osnovi diplomatskog kurirskog pisma, ne podlije u pregledu.

Članak 327.

Stvari koje putnik ne prijavi do časa kada ga carinski radnik pozove da pokaže svoju osobnu prtljagu i robu smatraju se ne prijavljenim.

Članak 328.

- (1) Ako postoji osnovana sumnja da putnik kod sebe ima stvari koje nije prijavio, obavlja se osobni pregled putnika.
- (2) Osobni pregled putnika obavlja osoba istog spola u posebnoj prostoriji.
- (3) O obavljanom osobnom pregledu sastavlja se zapisnik koji potpisuju osoba koja obavlja osobni pregled i osoba koja je pregledana.

Članak 329.

- (1) S prijavljenim stvarima koje putnik nosi sa sobom carinarnica postupuje u skladu s odgovarajućim odredbama ovog Zakona i posebnim propisima donesenim na temelju njega.
- (2) Stvari koje nisu prijavljene, a pronađene su prilikom pregleda stvari ili osobnog pregleda putnika, carinarnica će privremeno oduzeti do okončanja krivičnog ili prekršajnog postupka.

Članak 330.

- (1) Putnik koji dolazi iz inozemstva može sa sobom unijeti robu za potrebe svog kućanstva.
- (2) Ako putnik sa sobom nosi robu koja po vrsti i količini očigledno premašuje potrebe njegovog kućanstva mora tu robu predati carinarnici na carinjenje ili je, pod carinskim nadzorom, u roku od osam dana od dana uvoza predati na prijevoz ovlaštenom vozaču ili je vratiti u inozemstvo. Ako putnik u tom roku ne vrati robu u inozemstvo ili je ne preda na prijevoz

ovlaštenom vozaču, s njom se mora postupiti kao s robom čiji je uvoz zabranjen (članci 203. i 204.).

- (3) Carinjenje robe iz stavka 1. ovoga članka obavlja granična carinarnica.

- (4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, roba iz stavka 1. ovoga članka može se na carinjenje uputiti u određenoj carinarnici.

- (5) Potanje propise o načinu prijavljivanja i upućivanja određenoj carinarnici i posebnom carinskom postupku s tom robom donosi direktor Carinske uprave.

- (6) Vlada Federacije može propisati koju robu putnik sa sobom može unijeti kao predmete svog domaćinstva i koji se predmeti ne mogu iznijeti ili prenijeti preko carinskog područja Federacije.

Članak 331.

- (1) Ako pregledom stvari ili osobnim pregledom putniku bude nanesena materijalna šteta, putnik ima pravo na naknadu štete.

- (2) Ako prilikom pregleda i osobnog pregleda kod putnika budu nađene skrivene stvari ili krivnjom putnika budu poduzete neophodne mjere carinskog nadzora uslijed kojih nastane šteta, pričinjena se šteta ne nadoknađuje.

- (3) Vlada Federacije propisat će postupak za rad carinskih tijela u slučajevima ako se stranka za naknadu štete izravno obrati carinarnici.

Članak 332.

Carinski je postupak u putničkom prometu hitan.

Članak 333.

Potanje propise o načinu prijavljivanja robe i posebnom carinskom postupku s robom koju sa sobom nose putnici, članovi posade i vozno osoblje donosi direktor Carinske uprave.

KAZNENE ODREDBE

KRIVIČNA DJELA

Članak 334.

- (1) Tko prenese robu preko carinske crte, naoružan, u grupi ili upotrebom sile ili prijetnje, kaznit će se za krivično djelo zatvorom od jedne do pet godina i novčanom kaznom.
- (2) Tko stvara grupu ili drugu udruženja za obavljanje krivičnog djela iz stavka 1. ovoga članka, ili organizira mrežu u preprodavača ili posrednika za prodaju neocarinjene robe, kaznit će se za krivično djelo zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.
- (3) Pripadnik grupe ili drugog udruženja za vršenje krivičnog djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za krivično djelo zatvora do jedne godine i novčanom kaznom.
- (4) Za pokušaj djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se zatvorom do jedne godine i novčanom kaznom.
- (5) Roba koja je predmet djela iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se.

Članak 335.

- (1) Ako roba koja je bila predmet krivičnog djela iz članka 334. ovog Zakona ne bude pronađena, od učinitelja krivičnog djela naplatit će se njezina vrijednost u svoti koja prema odredbama ovog Zakona, predstavlja carinsku osnovicu i provesti postupak naplate tako odmjerene i obračunate carine.
- (2) Smatra se da roba nije pronađena, ako se iz bilo kojeg razloga ne može oduzeti od njenog držaoca.

Članak 336.

Prijevozno ili prijenosno sredstvo, čija su tajna i prikrivena mjesta iskorištena za prijenos robe koja je predmet krivičnih djela iz članka 334. ovog Zakona ili je ono namijenjeno isključivo obavljanju tih krivičnih djela oduzet će se, ako vrijednost robe koja je predmet krivičnog djela prelazi jednu trećinu carinske osnovice tog prijevoznog ili prijenosnog sredstva u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Članak 337.

Ako je krivični postupak po krivičnim djelima iz članka 334. ovog zakona obustavljen ili je presudom nadle nog suda osoba oslobođena krivične odgovornosti, a nad robom koja je privremeno bila oduzeta nije proveden odgovarajući carinski postupak, roba će se predati carinarnici i s njom se postupa kao sa carinskom robom.

Članak 338.

(1) Roba kojom su izvršena krivična djela iz članka 334. ovog zakona i koja je oduzeta ili njena vrijednost naplaćena, na osnovu članka 335. ovog Zakona, te prijevozno ili prijenosno sredstvo oduzeto shodno članku 336. ovog zakona moraju se predati carinarnici koja s njima postupa prema propisima.

(2) Sredstva ostvarena na osnovu stavka 1. ovog članka prihod su proračuna Federacije.

PRIVREDNI PRIJESTUPI

Članak 339.

(1) Novčanom kaznom od 300 do 19.000 DEM plativo u DEM ili valuti Federacije po srednjem tečaju koji utvrđuje i objavljuje Centralna banka Federacije Bosne i Hercegovine na dan plaćanja (u daljem tekstu: po srednjem tečaju Centralne banke Federacije), kaznit će se za privredni prijestup poduzeće ili druga pravna osoba:

1. ako se bavi prenošenjem roba preko carinske crte, a izbjegava mjere carinskog nadzora (čl. 6. i 15.);
 2. ako nadle noj carinarnici ne prijavi opojne droge ili sirovine u smislu propisa o opojnim drogama, za koje ima urednu dozvolu o uvozu ili izvozu (čl. 6. i 15.);
 3. ako carinarnici ne prijavi oru je, municiju ili eksploziv što ih prenosi preko carinske crte, a za čije dr anje i prenošenje ima odobrenje nadle nog organa (članak 15.);
 4. ako radi izbjegavanja ili radi plaćanja carine u svoti manjoj od svote koju mora platiti u ispravama što su podnesene uz carinsku deklaraciju označi drugo porijeklo, kvalitetu, vrstu, količinu ili vrijednost robe (članak 233. stavak 4. i čl. 234. i 246.).
- (2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za privredni prijestup i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 200 do 1.200 DEM plativo u DEM ili u valuti Federacije po srednjem tečaju Centralne banke Federacije.

Članak 340.

(1) Za privredni prijestup iz članka 339. ovog zakona poduzeću ili drugoj pravnoj osobi mo e se izreći i zaštitna mjera zabrane bavljenja poslovima uvoza ili izvoza ili provoza robe u trajanju do pet godina.

(2) Zaštitna mjera zabrane bavljenja poslovima uvoza ili izvoza ili provoza mo e se izreći i odgovornoj osobi u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi u trajanju do tri godine.

Članak 341.

Za privredni prijestup iz članka 339. ovog zakona mo e se izreći i zaštitna mjera oduzimanja robe koja je bila predmet privrednog prijestupa ili zaštitna mjera oduzimanja prijevoznog ili prijenosnog sredstva čija su tajna i prikrivena mjesta iskorištena za prijevoz robe ili je ono bilo namijenjeno isključivo za prijenos robe koja je predmet privrednog prijestupa, ako vrijednost te robe prelazi jednu trećinu carinske osnovice prijevoznog ili prijenosnog sredstva u vrijeme izvršenja privrednog prijestupa.

PREKRŠAJI

Članak 342.

(1) Novčanom kaznom od dvostrukog do deseterostrukog iznosa uskraćene carine ili od jednostrukog do osmorostrukog iznosa vrijednosti robe, ako roba ne podlije e plaćenju carine ili se na robu ne plaća carina kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

- 1) ako u ispravama koje se podnose uz carinsku deklaraciju označi drugu kvalitetu, vrstu, količinu, vrijednost ili porijeklo robe ili na drugi način omogućiti netočno prijavljivanje robe pri prijelazu carinske crte ili pri carinjenju u namjeri da izbjegne

plaćanje carine ili u namjeri da je plati u manjoj svoti (čl. 15. i 233. stavak 4. i članak 234.);

2) ako u ispravama koje se podnose uz carinsku deklaraciju označi drugu kvalitetu, vrstu, količinu, vrijednost ili porijeklo robe u namjeri da pri izvozu robe izbjegne točno iskazivanje podataka navedenih u carinskoj deklaraciji (čl. 15. i 233. stavak 4. i članak 234.);

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članak kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 50 do 650 DEM.

Članak 343.

(1) Novčanom kaznom od jednostrukog do petnaesterostrukog iznosa uskraćene carine ili jednostrukog do šesterostrukog iznosa vrijednosti robe, ako roba ne podlije e plaćanju carine ili se na robu ne plaća carina kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

1) ako izvan graničnog prijelaza prenese ili pokuša prenijeti robu preko carinske crte (članak 11.);

2) ako preko graničnog prijelaza prenese skrivenu robu ili pokuša to učiniti (čl. 6. i 15.);

3) ako bez prijave uveze ili pokuša uvesti cestovno motorno vozilo na koje su utisnuti brojevi šasijske ili motora drugog vozila registriranog kod nadle nih organa u federaciji ili na koje su stavljene domaće registarske oznake (tablice) ili na osnovi prometne dozvole u kojoj su obavljene ispravke oznake vozila (čl. 6. i 15.);

4) ako carinarnici prijavi robu, ali onemogućiti provedbu carinskog postupka (članak 246.);

5) ako u carinskom graničnom pojasu na moru, međunarodnim i graničnim rijekama bez odobrenja carinarnice s plovniha objekata koji saobraćaju u inozemstvu primi ili preda robu (čl. 6. i 138. stavak 1.);

6) ako u carinskom graničnom pojasu na moru, međunarodnim vodama i graničnim rijekama s plovniha objekata baci ili pokuša baciti robu u more ili rijeku u namjeri da izbjegne carinski nadzor (čl. 6. i 15.);

7) ako robu ukrcaju na brod u domaćoj luci ili pristaništu od časa ukrcaja robe do časa napuštanja carinskog područja Federacije ne raspola e zvaničnim ispravama o iskrcavanju robe, a pregledom bude utvrđena manja količina robe od količine koja je ukrcaja ili bude utvrđena povreda carinskih obilje ja (čl. 6. i 10. i čl. 127. do 138. u svezi sa člankom 276.);

8) ako za cigarete, alkoholna pića i druge proizvode koji se u zemlji iz koje se dopremaju smatraju monopolskim proizvodima, oru je, municiju i opojne droge što su ukrcaju na brod u domaćoj luci ili pristaništu koji ponovo uplovi u teritorijalne vode Federacije u roku od šest mjeseci od dana isplavljenja iz luke ukrcaja ne raspola e zvaničnim ispravama o iskrcavanju robe, a pregledom bude utvrđena manja količina robe od količine koja je ukrcaja ili povreda carinskih obilje ja (članak 112. u svezi sa člankom 276.);

9) ako tijekom leta izbaci robu iz zrakoplova u namjeri da izbjegne mjere carinskog nadzora (članak 6. i 166. stavak 1. i članak 186.);

10) ako pri uvozu robe la nim prikazivanjem činjenica ostvari ili pokuša ostvariti oslobođanje od plaćanja carine ili plaćanje carine u manjoj svoti ili kakvu drugu carinsku olakšicu (članak 24. do 29. i članak 54.);

11) ako ne prijavi ili ne preda prijemnoj ili izlaznoj carinarnici robu koja im je upućena ili na drugi način onemogućiti prijavljivanje ili predaju robe ili takvu robu preda u izmijenjenom stanju (članak 179. i od članka 191. do članka 202.);

12) ako u namjeri da izbjegne mjere carinskog nadzora u odlazni manifest upiše robu koja nije ukrcaja na brod ili zrakoplov koji saobraća s inozemstvom (čl. 127. i 170.);

13) ako sa cigaretama, alkoholnim pićima i drugim proizvodima što se u zemlji iz koje se dopremaju smatraju monopolskim proizvodima te oru jem, municijom ili opojnim drogama, bez odobrenja nadle nog carinskog tijela, uplovi u carinski pogranični pojas na moru (članak 276. stavak . 5.);

14) ako u namjeri da primi na prijevoz robu čiji je uvoz zabranjen ili posebno reguliran uplovi u carinski pogranični pojas na moru (članak 276.);

15) ako robu ne vrati u inozemstvo (članak 219. stavak 6.).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 50 do 650 DEM.

(3) Ako se za robu iz stavka 1. toč. 4, 6, 7. i 11. ovog članka ne mogu utvrditi količina i vrijednost, kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 25 do 300 DEM.

Članak 344.

(1) Novčanom kaznom od jednostrukog do desetorostrukog iznosa uskraćene carine ili od jednostrukog do četverostrukog iznosa vrijednosti robe ako roba ne podliježe plaćanju carine ili se na robu ne plaća carina, kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

1) ako carinarnici ne prijavi robu koju prenosi preko carinske crte (članak 15.);

2) ako u slobodnoj carinskoj prodavaonici ili specijaliziranom skladištu strane robe i robe domaće proizvodnje prodaje robu osobama koje ne ispunjavaju uvjete za kupovinu te robe (čl. 220. i 222.);

3) ako robu uvezenu na osnovi carinske povlastice otidi prije propisanog roka ili je preda drugom na uporabu ili je upotrijebi u druge svrhe, a ne u svrhe zbog kojih je ta roba, u cjelini ili djelomično, oslobođena od plaćanja carine (čl. 24. do 29. i članak 54.);

4) ako robu ne izveze u određenom roku ili određenoj vrijednosti u inozemstvo (članak 56.);

5) ako robu ne izveze u skladu s obvezama utvrđenim propisom donesenim na osnovi članka 54. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 50 do 650 DEM.

Članak 345.

(1) Novčanom kaznom od jednostrukog do peterostrukog iznosa uskraćene carine ili jednostrukog do dvostrukog iznosa vrijednosti robe ako roba ne podliježe plaćanju carine ili se na robu ne plaća carina kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

1) ako uvezanu robu za koju je carinarnici podnesena prijava o uvozu i prijevozu robe preda drugom ili takvu robu primi ili upotrijebi prije obavljenog pregleda (članak 238.);

2) ako u namjeri da plati carinu u manjoj svoti u uveznoj carinskoj deklaraciji netočno označi količinu, vrstu, kvalitetu ili vrijednost robe ili ne navede svu robu (članak 234.);

3) ako zadrži ili carinarnici ne preda carinsku robu (članak 6.);

4) ako poslije carinskog pregleda, a prije plaćanja carine preda robu drugom, takvu robu primi ili njome na bilo koji drugi način raspolaže (članak 246. stavak 1. i 2.,

5) ako povrijedi carinska obilježja u namjeri da izbjegne mjere carinskog nadzora (članak 10.);

6) ako carinarnici ne preda ostalu prtljagu putnika upućenu iz inozemstva (čl. 180. i 183.).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 50 do 650 DEM.

(3) Ako se za robu iz ovog članka ne mogu utvrditi količina i vrijednost, poduzeće ili druga pravna osoba kaznit će se novčanom kaznom od 25 do 300 DEM.

(4) Ako se za robu iz ovog članka ne mogu utvrditi količina i vrijednost, kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 20 do 200 DEM.

Članak 346.

(1) Novčanom kaznom od jednostrukog do trostrukog iznosa uskraćene carine ili od jednostrukog do dvostrukog iznosa vrijednosti neprijavljene robe ako roba ne podliježe plaćanju carine ili se na robu ne plaća carina, kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba: 1) ako u izveznoj carinskoj deklaraciji

netočno označi količinu, vrstu, kvalitetu ili vrijednost robe ili ne navede svu robu (članak 274. u svezi sa člankom 234.)

2) ako u uveznoj carinskoj deklaraciji, suprotno podacima što ih sadrže isprave koje se podnose uz carinsku deklaraciju, netočno označi količinu, vrstu, kvalitetu ili vrijednost robe ili ne navede svu robu ako bi to prouzročilo plaćanje carine u manjem iznosu (članak 234.).

(2) Za radnju iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 25 do 300 DEM.

(3) Ako se za robu iz stavka 1. ovog članka ne mogu utvrditi količina i vrijednost, poduzeće ili druga pravna osoba kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 25 do 300 DEM.

(4) Ako se za robu iz stavka 1. ovog članka ne mogu utvrditi količina i vrijednost, kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 20 do 200 DEM.

Članak 347.

(1) Novčanom kaznom od 25 do 300 DEM, kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

1) ako carinskom tijelu, u roku dvije godine od dana podizanja robe ispod carinskog nadzora ne da potrebna priopćenja ili mu u radno vrijeme ne omogući ulaz u sluge prostorije i prostor ili mu ne omogući pregled robe, poslovnih knjiga, isprava i drugih podataka iz evidencije (članak 254.);

2) ako brodom koji saobraća s inozemstvom neovlašteno uplovi u domaće rijeke ili kanale koji nisu otvoreni za međunarodni promet (članak 108.).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 20 do 200 DEM.

Članak 348.

(1) Novčanom kaznom od 200 do 2.000 DEM, kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

1) ako ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o robi smještenoj u konsignacijsko skladište ili se ne pridržava propisanih uvjeta i rokova za prijavljivanje robe koja se smješta u konsignacijsko skladište te za carinjenje i uplaćivanje carine za robu koja je prodana s konsignacijskog skladišta (čl. 214. i 215. stavak 5. i čl. 216. i 218.);

2) ako ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o robi smještenoj u slobodnu carinsku prodavaonicu ili se ne pridržava uvjeta pod kojima je odobreno otvaranje slobodnih carinskih prodavaonica (članak 222.);

3) ako ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o robi smještenoj u specijalizirano skladište strane robe i robe domaće proizvodnje (članak 220.);

4) ako ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o robi smještenoj u centralno skladište (članak 221.);

5) ako se ne pridržava obveze glede osiguranja uvjeta za provedbu mjera carinskog nadzora za privremeno uvezenu robu (članak 285. i 295.);

6) ako ne podnese dokumentaciju za robu koja je ocarinjena bez potpune dokumentacije u roku propisanom aktom Vlade Federacije donesenim na osnovi članka 233. stavak 6. ovog Zakona;

7) ako u rokovima iz članka 231. ovog Zakona ne pokaže robu (članak 239. stavak 1.);

8) ako za robu za koju je određena stopa carine "slobodno" ili koja ne podliježe plaćanju carine u propisanom roku ne podnese isprave o vrijednosti, količini i kvaliteti robe ocarinjene na osnovi privremenih podataka (članak 245. stavak 4.);

9) ako u propisanom roku ne podnese deklaraciju (članak 284. stavak 2.).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 25 do 300 DEM.

Članak 349.

(1) Novčanom kaznom u visini naplaćene carine kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba ako u propisanom roku ne podnese isprave o vrijednosti, količini i kvaliteti robe ocarinjene na osnovi privremenih podataka (članak 245. stavak 4.)

(2) Za radnju iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 20 do 200 DEM.

Članak 350.

(1) Novčanom kaznom od 50 do 650 DEM, kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

1) ako se prijevozno sredstvo kojim se dolazi iz inozemstva ili ulazi u carinsku zonu ili izlazi iz carinske zone ne zaustavi na mjestu koje je za to određeno (čl. 62, 90, 105. i 166. stavak 2.);

2) ako bez odobrenja carinarnice utovaruje robu na brod koji saobraća s inozemstvom (članak 6. i 112.);

3) ako protivno odredbama ovog Zakona plovnom objektom u domaćem prometu na moru pristane u luci koja nije otvorena za međunarodni promet ili carinski gat u luci otvorenoj za međunarodni promet (članak 108.);

4) ako brodom koji saobraća s inozemstvom neovlašteno pristane u luci ili pristaništu koji nisu otvoreni za međunarodni promet ili izvan carinskog gata (članak 104.);

5) ako plovnom objektom neovlašteno pristane u carinskoj zoni ili ako bez propisane dozvole uđe u tu zonu (članak 105. i 108.);

6) ako bez odobrenja carinarnice brodom što je u povlaštenoj plovidbi, koji prevozi domaću ili stranu neocarinjenu robu koja ima druge odgovarajuće carinske isprave, osim manifesta, a vije vojnu pomorsku zastavu, slu benim brodom (brod organa uprave, pomorske plovidbe, unutrašnje plovidbe i dr.), brodom koji slu i samo za ribolov, brodom poljoprivrednika koji slu i samo za potrebe njegovog zanimanja, sportskim brodom ili čamcem dok slu i sportu ili osobnim potrebama njegovog vlasnika pristane uz brod koji saobraća s inozemstvom (članak 123.);

7) ako u domaćem prometu na moru, graničnim i međugraničnim rijekama bez prethodne prijave carinarnice istovaruje ili pretovaruje robu koja podlije e carinskom nadzoru ili iskrcava ili ukrcava putnike i putničku prtljagu ili opskrbljuje brod ili brodsku posadu robom - ako brod ne u iva povlaštenu plovidbu (članak 6. i 108.);

8) ako u domaćem prometu na strani plovni objekt primi robu ili putnike radi prijevoza ili bez odobrenja carinarnice prima robu ili putnike na domaći brod koji saobraća s inozemstvom (članak 6. i 108.);

9) ako prekorači rokove za podnošenje prijave ili manifesta (članak 76. i 92. stavak (1) i članak 117, 131, 169.);

10) ako carinarnici podnese prijavu o uvozu i provoza robe koja nije u skladu s prijevoznim ispravama (članak 78, 92, 140. i članak 169. do 175.);

11) ako u uvoznjoj carinskoj deklaraciji označi drugo porijeklo robe, netočnu količinu, kvalitetu, vrstu ili vrijednost robe, a to ne uzrokuje plaćanje carine u manjoj svoti (članak 234.);

12) ako prekorači rok za predaju robe prijamnoj ili izlaznoj carinarnici (članak 191. i 202. stavak 3.);

13) ako u propisanom roku ne izvijesti carinarnicu da je primilo na čuvanje motorno vozilo (članak 98.);

14) ako povrijedi carinska obilježja (članak 10.);

15) ako plovnom objektom ili zrakoplovom saobraća bez propisanih ili urednih carinskih isprava (članak 109, 161. i 169.);

16) ako u manifest ili druge carinske isprave ne upiše robu ili u njih upiše te inu robe, a razlika između stvarne te ine i te ine upisane u manifestu ili drugim carinskim ispravama premašuje odstupanja dozvoljena propisima ili uzancama za promet robe (članak 110, 164, 172. i 283.)

17) ako zrakoplovom preleti carinsku crtu na mjestu ili na način suprotan propisima ili se ne pridržava propisanog puta ili leti odnosno uzleti izvan određene zračne luke (članak 165.);

18) ako domaću robu prevozi iz jednog mjesta u drugo mjesto morem ili graničnim dijelovima rijeka bez propisanih carinskih isprava (članak 164.);

19) ako u propisanom roku ne izvijesti carinarnicu o doprječu redovnih i izvanrednih prijevoznih sredstava (članak 65, 116. i 188.);

20) ako bez odobrenja carinarnice stupi na prijevozno sredstvo koje dolazi iz inozemstva (članak 6.);

21) ako pri prijelazu carinske crte carinarnici ne prijavi robu za koju se pouzdano utvrdi da je nabavljena u Federaciji ili da je s njom proveden postupak uvoznog carinjenja (članak 15.);

22) ako u carinskoj deklaraciji netočno označi podatke o vrijednosti ostvarenog izvoza i uvoza franko granica Federacije (članak 234. stavak 3.);

23) ako prekorači rok za vraćanje dijela za zamjenu ili rezervnog dijela zrakoplova uzetog u najam (članak 189. stavak (4)).

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 20 do 200 DEM.

Članak 351.

(1) Poduzeće ili druga pravna osoba što robu kupi, proda ili primi na dar, prikrije, primi na čuvanje, upotrijebi ili primi na dr anje po ma kojoj osnovi, a za koju zna ili je mogla znati da je njome izvršen prekršaj iz članka 343. stavka 1., članka 344. stavka 1. točke 1., 2. i 3.; članka 345. stavka 1. točke 3.; članka 352. stavka 1. točke 2., 3., 6., 7. i 8. i članka 355. ili ako je učinitelj izvršio neku radnju od radnji iz članka 343. stavak 1. i članka 344. stavak 1. točka 1. i članka 345. stavak 1. točka 3. ovog Zakona, kaznit će se istom kaznom propisanom za izvršitelja prekršaja.

(2) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u poduzeću ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom od 25 do 300 DEM..

(3) Za radnje iz stavka 1. ovog članka kaznit će se za prekršaj kaznom iz stavka 2. ovog članka i domaća odnosno strana fizička osoba.

Članak 352.

(1) Novčanom kaznom od jednostrukog do deseterostrukog iznosa uskraćene carine ili jednostrukog do četverostrukog iznosa vrijednosti robe, ako roba ne podlije e carini ili se na robu ne plaća carina kaznit će se za prekršaj domaća i strana fizička osoba:

1) ako uz uvoznju carinsku deklaraciju odnosno pri carinjenju robe u skraćenom postupku prilo i isprave u kojima su podaci o vrijednosti robe netočni ili takve isprave preda podnositelju deklaracije radi provedbe postupka carinjenja radi plaćanja carine u manjoj svoti (članak 36.);

2) ako carinarnici ne prijavi robu koju unosi iz slobodne carinske prodavaonice (čl. 6. i 15.);

3) ako u carinskoj deklaraciji ne prijavi ili netočno prijavi robu upućenu iz inozemstva prijevoznom ispravom - prtlja nicom (čl. 232. i 234.);

4) ako prijevoznom ispravom - prtlja nicom uputi robu koja ne predstavlja osobnu prtljagu (čl. 15. i 27. stavak 1. točka 1.);

5) ako izlaznoj carinarnici prijavi da privremeno iznosi robu koju ne nosi sobom (članak 15.);

6) ako carinarnici la no prika e da unosi robu koju je kao putnik privremeno iznio (članak 325.);

7) ako robu uvezenu na osnovi carinske povlastice, bez prethodne prijave ovlaštenoj carinarnici, otudi prije propisanog roka ili je preda drugom na uporabu u druge svrhe, a ne u svrhe zbog kojih je ta roba u cjelini ili djelomično oslobođena od plaćanja carine (članak 24. do 29.).

(2) Ako se za robu iz stavka 1. točka 4. ovog članka ne mogu utvrditi količina i vrijednost, učinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom od 20 do 200 DEM.

Članak 353.

(1) Novčanom kaznom od jednostrukog do trostrukog iznosa uskraćene carine ili od jedne polovine vrijednosti robe, kada roba ne podlije e plaćanju carine, kaznit će se za prekršaj domaća i strana pravna i fizička osoba:

1) ako carinarnici ne prijavi robu čiji uvoz nije zabranjen, koju prenosi preko carinske crte, a koja je namijenjena za obavljanje djelatnosti osobnim radom građana, za potrebe

članova njegovog domaćinstva, za njegove osobne potrebe i za osobne potrebe članova njegove porodice (članak 203. stavak 5. i članak 325.)

2) ako carinarnica pronađe neprijavljenu robu kod stranog putnika u provozu pri izlasku iz carinskog područja Federacije (članak 325.)

3) ako ne prijavi robu koju provози preko carinskog područja Federacijena osnovi urednih prijevoznih isprava u prijevoznom odnosno prijenosnom sredstvu na kojem nisu oštećena carinska obilježja (članak 275. stavak 1.

(2) Ako vrijednost robe koja je predmet prekršaja iz stavka 1. ovog članka manja od 650 DEM carinski radnik će na licu mjesta naplatiti novčanu kaznu za prekršaj u paušalnoj svoti 50 DEM, a robu ocariniti. Ako izvršitelj prekršaja odbije platiti kaznu, protiv njega se pokreće redovan prekršajni postupak.

Članak 354.

(1) Novčanom kaznom od 25 do 300 DEM, kaznit će se za prekršaj domaća i strana fizička osoba;

1) ako carinskom organu ne dađe potrebne obavijesti ili mu onemogućiti da obavi pregled robe i isprava radi provjeravanja uvjeta za korištenje carinske povlastice iz članka 27. stavak 1. toč. 4. i 5. članka 28. stavak 1. točka 3. i članka 254.

2) ako carinskom organu ne omogućiti pregled vozila i osobni pregled (članak 5.).

Članak 355.

(1) Domaća ili strana fizička osoba koja izvrši neku od radnji propisanih u članku 342. stavak 1., članku 343. stavak 1., članku 344. stavak 1. točka 1., članku 345. stavak 1., članku 346. stavak 1. točka 2., članku 347. stavak 1., članku 348. stavak 1. točka 8., članku 349. stavak 1. i članku 350. stavak 1. ovog Zakona, kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom propisanom u ovim odredbama za pravnu osobu.

(2) Ako za robu iz članka 343. stavak 1. toč. 4., 6., 7. i 11. ne mogu utvrditi količina i vrijednost, učinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom od 50 do 650 DEM.

(3) Ako za robu iz članka 345. stavak 1. ovog Zakona ne mogu utvrditi količina i vrijednost, učinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom od 25 do 300 DEM.

Članak 356.

Novčane kazne utvrđene ovim zakonom plaćaju se u DEM ili u valuti utvrđenoj zakonom o valuti Federacije po srednjem kursu koji utvrđuje Centralna banka Federacije, na dan uplate.

Član 357.

(1) Prekršajni postupak po carinskim prekršajima ne može se pokrenuti ako je proteklo više od tri godine od dana izvršenja prekršaja.

(2) Zastarjelost se prekida svakom radnjom nadležnog tijela koja se poduzima radi gonjenja učinitelja prekršaja. Sa svakim prekidom rok zastarjelosti počinje iznova teći, ali se prekršajni postupak ne može ni u kom slučaju pokrenuti ni dalje voditi nakon isteka šest godina od dana kad je prekršaj učinjen.

Članak 358.

(1) Roba koja je predmet prekršaja iz članka 342. stavak 1. točka 1. članka 343. stavak 1. toč. 1. do 3., 5. do 10. te točke 12. i 13., članka 344. stavak 1. toč. 1. i 3., članka 345. stavak 1. točka 3., članka 352. stavak 1. toč. 1. do 3. i točke 5. i članka 355. stavak 1. ako je učinitelj prekršaja izvršio neku od radnji iz članka 342. stavak 1. točka 1., članka 343. stavka 1. točke od 1. do 3., od 5. do 10. te 12. i 13., članka 344. stavka 1. točka 1. i 3. i članka 345. stavak 1. točka 3. i roba koja je predmet prekršaja iz članka 351. stavka 1. i 3. u svezi sa člankom 343. stavak 1. točke od 1. do 3., od 5. do 10. te točke 12. i 13., članka 344. stavak 1. točke i 3. i članka 345. stavka 1. točke 3., članka 352. stavka 1. točke od 1. do 3. i 5. ovog Zakona oduzeće se.

(2) Ako se roba ne pronađe kod učinitelja prekršaja mora se naplatiti njena vrijednost koja, prema odredbama ovog Zakona, predstavlja carinsku osnovicu i provesti postupak naplate carine u smislu članka 362. stavak 1. ovog Zakona.

(3) Smatrat će se da roba nije pronađena ako se iz bilo kojih razloga ne može oduzeti od njenog posjednika.

(4) Za vrijednost nepronadene robe učinitelji prekršaja odgovaraju solidarno.

(5) Roba koja je predmet carinskog prekršaja za koji je propisana zaštitna mjera oduzimanja robe i roba za koju nije proveden carinski postupak može se staviti pod carinski nadzor do okončanja prekršajnog postupka.

(6) Vlasnik robe stavljen pod carinski nadzor, u smislu stavka 5. ove uredbe, ima pravo na naknadu štete na teret republičkog proračuna ako se u provedenom carinskom odnosno prekršajnom postupku utvrdi da nije postojao carinski prekršaj.

Članak 359.

(1) Prijevozno ili prijenosno sredstvo može se oduzeti ako su njegova tajna i skrovišta mjesta iskorištena za skrivanje robe koja je predmet prekršaja iz članka 342. stavak 1. točka 1. članka 343. stavak 1. toč. 1. do 9. i točka 13., članka 344. stavka 1. točka 1. i članka 355. ako je učinitelj prekršaja izvršio neku od radnji iz članka 342. stavka 1. točka 1. članka 343. stavka 1. točke 1. do 9. i točka 13. i članka 344. stavak 1. točka 1. ovog Zakona ili je ono bilo namijenjeno isključivo izvršenju tih prekršaja i ako je vrijednost robe koja je predmet prekršaja veća od jedne trećine carinske osnovice prijevoznog ili prijenosnog sredstva.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, prijevozno ili prijenosno sredstvo može se oduzeti i ako vrijednost robe koja je predmet prekršaja nije veća od jedne trećine carinske osnovice prijevoznog ili prijenosnog sredstva, ako je to prijevozno ili prijenosno sredstvo iskorišteno za prijevoz droga, oružja, municije ili eksploziva ili ako je u prijevoznom ili prijenosnom sredstvu tvorničke proizvodnje ugrađen prostor za skrivanje robe.

(3) Ako je prijevozno ili prijenosno sredstvo iz stavka 1. odnosno 2. ovog članka ne može pronaći, postupit će se u smislu članka 357. stavak 2. i 3. ovog Zakona.

Članak 360.

(1) Prijevozno ili prijenosno sredstvo kojim se ne obavlja usluga prijevoza u javnom prometu, a upotrijebljeno je za provoz robe preko carinske crte ili na teritoriju Federacije, koja je predmet prekršaja iz članka 342. stavak 1. točka 1., članka 343. stavka 1. točke od 1. do 9. i točka 13. članka 344. stavka 1. točka 1. i članka 355. ako je učinitelj prekršaja izvršio neku od radnji iz članka 342. stavak 1. točka 1., članka 343. stavka 1. točke od 1. do 9. i 13. i članka 344. stavka 1. točka 1. ovog Zakona može se oduzeti, ako je vrijednost robe koja je predmet prekršaja veća od jedne trećine vrijednosti tog sredstva i ako je osoba koja je preuzela robu na prijevoz ili vozač prijevoznog ili prijenosnog sredstva znala ili mogla znati da je u pitanju carinska roba.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka prijevozno ili prijenosno sredstvo može se oduzeti i ako vrijednost robe koja je predmet prekršaja nije veća od jedne trećine vrijednosti prijevoznog ili prijenosnog sredstva, ako je to sredstvo korišteno za prijevoz droga, oružja, municije ili eksploziva ili ako je u prijevoznom ili prijenosnom sredstvu tvorničke proizvodnje naknadno ugrađen poseban prostor za skrivanje robe.

Članak 361.

(1) Roba koja je predmet prekršaja iz članka 342. stavak 1. točka 1. članka 343. stavak 1. točke od 1. do 3. i od 5. do 10. te točke 12. i 13., članka 344. stavak 1. točka 1. i 3., članka 345. stavak 1. točka 3., članka 352. stavak 1. točke od 1. do 3. i točke 5. i članka 355. stavak 1. ako je učinitelj prekršaja izvršio neku od radnji iz članka 342. stavak 1. točka 1., članka 343. stavka 1. točke od 1. do 3., od 5. do 10. te 12. i 13., članka 344. stavka 1. točka 1. i 3. i članka 345. stavak 1. točka 3. i roba koja je predmet prekršaja iz članka 351. s. 1. i 3. u svezi sa člankom 343. stavak 1. točke od 1. do 3., od 5. do 10. te točke 12. i 13., članka 344. stavak 1. točke i 3. i članka 345. stavka 1. točke 3., članka 352. stavka 1. točke od 1. do 3. i 5. ovog Zakona može se oduzeti kada nije vlasništvo učinitelja prekršaja.

(2) Prijevozno ili prijenosno sredstvo kojim se obavlja usluga prijevoza u javnom prometu može se oduzeti u smislu članka 358. i 359. ovog zakona i kada nije vlasništvo izvršitelja prekršaja, ako je njegov vlasnik znao ili je mogao znati da je ono upotrijebljeno za izvršenje prekršaja iz članka 342. stavak 1. točka 1., članka 343. stavak 1. točke od 1. do 9. i točke 13., članka 344. stavka 1. točka 1. i 3. i članka 355. ili ako je učinitelj prekršaja izvršio neku od radnji iz članka 342. stavak 1. točka 1., članka 343. stavak 1. točke od 1. do 9. i 13. i članka 344. stavak 1. točka 1..

(3) Navedene radnje ne utječu na prava trećih osoba za naknadu štete od njihovih učinitelja.

Članak 362.

(1) Roba ili prijevozno ili prijenosno sredstvo kojim je izvršen prekršaj može se oduzeti i kada se postupak protiv izvršitelja prekršaja obustavi zbog toga što je u vrijeme izvršenja bio malodoban.

(2) Roba ili prijevozno ili prijenosno sredstvo kojim je prekršaj izvršen može se oduzeti ili naplatiti njegova vrijednost i kada se protiv izvršitelja ne može voditi prekršajni postupak zbog toga što je nepoznat ili nedostupan nadležnim tijelima ili zbog postojanja drugih zakonskih smetnji, osim u slučaju nastupanja apsolutne zastarjelosti (članka 356. stavak 2.)

Članak 363.

(1) Ako se rješenjem o prekršaju iz članka 343. stavak 1. točke 1. do 11. članka 344. stavak 1. točke od 1. do 4., članka 345. stavak 1. točka 1. i od 3. do 5., članka 351. stavak 1. i 3. članka 352. stavak 1. točka 1. 2. 7. i 8. članka 353. stavak 1. točka 1. i članka 355. ne oduzima roba ili ako je učinitelj prekršaja izvršio neku od radnji iz članka 343. stavak 1. točke od 1. do 11. članka 344. stavak 1. točka 1. i članka 345. stavak 1. točka 1. i točke od 3. do 5. ovog Zakona za koju se ne oduzima roba ili ako je prekršajni postupak obustavljen ili se ne može voditi, zbog toga što je učinitelj nepoznat ili nedostupan nadležnim tijelima ili zbog postojanja drugih zakonskih smetnji, carinarnica po službenoj dužnosti pokreće postupak za naplatu carine.

(2) Ako se svota carine ne može naplatiti od učinitelja prekršaja, može se naplatiti od nesvjesnog posjednika robe.

(3) Ako je za robu iz stavka 1. ovog članka korišteno osobađanje od plaćanja carine iz članka 27. točke 3. i 4. ovog Zakona, carina se mora obrčunati na način propisan u članku 30. ovog Zakona.

Članak 364.

Osoba koja je izvršila prekršaj za koji je propisana zaštitna mjera oduzimanja robe (članka 357.) carinarnica može u opravdanim slučajevima vratiti robu pod uvjetom da plati vrijednost robe koja je bila predmet prekršaja i carinu.

Članak 365.

Vrijednost robe prema kopjoj se sukladno odredbama ovog zakona utvrđuje visina novčane kazne ili naplaćuje protuvrijednost robe, utvrđuje se po propisima koji važe na dan donošenja rješenja o izricanju novčane kazne, odnosno naplati protuvrijednosti robe.

Članak 366.

Za prekršaj iz članka 344. stavka 1. točke 2. i članka 348. stavak (1) točk. 1), 2) i 3) posjednik konsignacijskog skladišta, specijalizovanog skladišta i slobodne carinske prodavaonice, uz novčanu kaznu za učinjeni prekršaj obvezatno se izriče i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti vođenja konsignacijskog skladišta, specijalizovanog skladišta odnosno slobodne carinske prodavaonice u trajanju od šest mjeseci do tri godine a za ponovljeni prekršaj zabrana obavljanja takve djelatnosti do pet godina.

Članak 367.

Carinarnica koja je vodila prekršajni postupak u prvom stupnju može se u opravdanim slučajevima dozvoliti da se izrečena novčana kazna i vrijednost oduzete robe uplaćuju u ratama, ali rok otplate ne može biti duži od jedne godine.

Članak 368.

Naplaćene svote novčanih kazni i svote dobijene prodajom oduzete robe ili svote naplaćene na ime vrijednosti takve robe, nakon odbitka troškova prihod su proračuna Federacije.

Članak 369.

(1) Prekršajni postupak u prvom stupnju vodi i rješenje o prekršaju donosi komisija za prekršaje (u daljnjem tekstu: komisija) sastavljena od tri člana, od kojih je jedan član - predsjednik. predsjednik i članovi komisije mogu imati zamjenike.

(2) Komisija može ovlastiti pojedinog svog člana za poduzimanje pojedinih radnji u prekršajnom postupku.

(3) Predsjednik i članove komisije i njihove zamjenike iz reda radnika odgovarajuće carinarnice imenuje direktor Carinske uprave.

(4) Članovi komisije i njihovi zamjenici su diplomirani pravnici sa položenim stručnim ispitom.

PRODAJA ROBE U CARINSKOM POSTUPKU

Članak 370.

(1) Roba koja se nalazi kod carinarnice na osnovi odredaba članka 88. stavak 3. članka 99, 100, 101, 204, 227 i 259. stavak 2. članka 299. stavak 3. i članka 319. stavak 2. ovog Zakona te roba oduzeta u prekršajnom postupku mora se u pravilu izložiti javnoj prodaji.

(2) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka Vlada Federacije može robu bez naknade ustupiti republičkim organima i organizacijama u skladu s financijskim planovima tijela i organizacija, Crvenom križu i nadležnom tijelu za zaštitu spomenika kulture u Federaciji ako su u pitanju predmeti od povijesne, arheološke, etnografske, kulturne, umjetničke i znanstvene vrijednosti.

(3) Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, direktor Carinske uprave, može i kvarljivu robu, robu koja nema komercijalnu vrijednost,ivotinje i robu koja po posebnim propisima ne može biti stavljena u slobodni promet (oružje, municija, radio-stanice i sl.) ustupiti uz naknadu koja bude utvrđena u carinskom postupku.

(4) Roba koja nije prodana odnosno ustupljena u skladu sa stavkom 1. 2. i 3. ovog članka i roba koja može štetno djelovati na zdravlje ili čovjekovu okolinu mora se uništiti pod carinskim nadzorom.

(5) Potanje propise o uvjetima i načinu prodaje i postupanju s robom (st. 1. i 4. ovog članka) te rasporedu sredstava dobijenih prodajom robe donosi Vlada Federacije.

Članak 371.

(1) Sredstva ostvarena prodajom motornog vozila iz čl. 100 i 101. ovog zakona moraju se rasporediti tako što se nakon podmirenja svih nastalih troškova (troškovi prijevoza, čuvanja, prodaje i sl.) naplaćuje carina, a ostatak ostavlja na raspolaganje vlasniku vozila uplatom na posebni depozitni račun.

Ako vlasnik motornog vozila u roku šest mjeseci od dana uplate ne podnese zahtjev za isplatu deponiranog iznosa, carinarnica mora ta sredstva uplatiti u korist federacijskog proračuna kao izvanredni prihod.

(2) Od svote dobivene prodajom robe iz članka 227. stavak 1. članka 299. stavka (3) ovog zakona, carinarnica najprije mora podmiriti sve ostale troškove (troškovi prijevoza, čuvanja, prodaje, lezarinine i sl.) naplatiti carinu, a ostatak vratiti podnositelju deklaracije ili osobi na koju glasi prijevozna isprava, a za robu iz članka 227. stavak 2. ovog zakona vlasniku robe. Ako je vlasnik prodane robe ili osoba na koju glasi prijevozna isprava nepoznat(a), svotu koja joj pripada valja uplatiti na poseban depozitni račun. Ako ona u roku šest mjeseci od dana uplate na depozitni račun ne podnese zahtjev za isplatu deponirane svote, carinarnica će ta sredstva uplatiti u korist proračuna Federacije kao izvanredni prihod.

(3) Sredstva ostvarena prodajom robe iz članka 88. stavak 4, čl. 99, 204. i 259. stavak 2. i članka 319. stavak 2. ovog zakona i robe oduzete u prekršajnom postupku, uplaćuje se u korist proračuna Federacije.

(4) Troškovi čuvanja iz st. 1. 2. i 3. ovog članka obuhvaćaju stvarne troškove čuvanja robe u carinskom skladištu, eljez

ničko-carinskom skladištu i carinskoj zoni te troškove čuvanja kod organa iz članka 16. ovog zakona, za vrijeme iz članka 224. st. 1, 2. i 3. ovog zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 372.

Podzakonski propisi čije je donošenje propisano ovim zakonom ovlaštena tijela Federacije donijet će u roku šest mjeseci po stupanju ovog zakona na snagu.

Članak 373.

Do donošenja valute Federacije carina i carinske da bine plaćaju se u DEM.

Članak 374.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Slu benim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

26

Na temelju poglavlja IV, odjeljak B, članka 7a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O FINANSIJSKOJ-FINANCIJSKOJ POLICIJI

Progllašava se Zakon o finansijskoj-financijskoj policiji koji je donijela Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici od 16. siječnja 1995. godine.

Broj 01-305/95
3. veljače 1995. godine
Sarajevo

Predsjednik
Krešimir Zubak, s. r.

ZAKON

O FINANSIJSKOJ POLICIJI-FINANCIJSKOJ POLICIJI

I - TEMELJNE ODEDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se organizacija i djelokrug Finansijske policije-Financijske policije.

Članak 2.

Finansijska policija-Financijska policija vrši upravne i druge stručne poslove inspekcijanskog nadzora primjene propisa o obavljanju djelatnosti, nadzora izvršavanja propisanih poreskih, carinskih i drugih obveza od strane pravnih i fizičkih osoba, kao i utvrđivanja propusta koji imaju za cilj prikrivanje i izbjegavanje plaćanja propisanih obveza.

Članak 3.

Poslovi Finansijske policije-Financijske policije su od općeg interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Federacija).

II - ORGANIZACIJA I DJELOKRUG

Članak 4.

Finansijska policija-Financijska policija osniva se kao tijelo dr avne uprave u sastavu Ministarstva finansija - Ministarstva finansija.

Sjedište Finansijske policije-Financijske policije je u Sarajevu.

Finansijska policija-Financijska policija za vršenje poslova i zadataka mo e imati organizacijske jedinice i van sjedišta u skladu sa općim aktom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija - Ministarstva finansija (u daljem tekstu: opći akt).

Članak 5.

Finansijskom policijom-Financijskom policijom upravlja Glavni inspektor finansijske policije-financijske policije (u daljem tekstu:glavni inspektor).

Glavnog inspektora postavlja i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada), na usaglašeni prijedlog Premijera i Zamjenika premijera.

Inicijativu za postavljanje glavnog inspektora daje ministar finansija-ministar finansija.

Ovlašćenja glavnog inspektora uređuju se općim aktom .

Članak 6.

Poslove Finansijske policije-Financijske policije neposredno vrše inspektori Finansijske policije-Financijske policije (u daljem tekstu: inspektori).

Inspektore postavlja i razrješava du nosti Ministar finansija-Ministar finansija, u skladu sa općim aktom .

Članak 7.

Finansijska policija-Financijska policija obavlja kontrolu kod pravnih i fizičkih osoba i to :

- zakonitosti, ispravnosti i blagovremenosti obračuna i uplate dr avnih prihoda, javnih prihoda iz mjerodavnosti Federacije i prihoda posebnih fondova bud eta Federacije;
- ostvarivanja i iskazivanja knjigovodstva, odnosno poreskih prijava prometa roba i usluga, prihoda, plaća i drugih elemenata od značaja za utvrđivanje javnih prihoda Federacije;
- prijavljivanja imovine i nekretnina koji podlije u oporezivanju;
- točnosti iskazivanja podataka o pravu na poreske olakšice i oslobađanja;
- utvrđivanje osnovice obračunavanja i plaćanja poreza na promet;
- pravilnosti primjene zakona glede načina plaćanja roba i usluga i dostavljanja podataka o tome;
- provedbe mjera prinudne naplate javnih prihoda;
- obračuna kamata za neblagovremeno plaćanje javnih prihoda Federacije;
- stanja računa javnih prihoda Federacije i usmjeravanja sredstava s istih računa;
- poreskih bilanci;
- rada radnika kod obavljanja poslova utvrđivanja i kontrole javnih prihoda Federacije;
- kupovine dionica ili udjela prilikom pretvorbe dr avnog vlasništva;
- uvoza i izvoza pojedinih roba i usluga vezanih za plaćanje i obračun poreza, carina i drugih federalnih da bina koje se plaćaju na uvezenu robu, odnosno stvari;
- zakonitosti, ispravnosti i blagovremenosti obračuna i uplate sredstava koja su prihod bud eta Federacije;
- deviznog i vanjskotrgovinskog poslovanja i kreditnih poslova sa inozemstvom i druge privredne djelatnosti u inozemstvu domaćih pravnih i fizičkih osoba;
- vrši i druge poslove u skladu sa zakonom, nalogom Vlade i Ministarstva finansija-Ministarstva finansija.

Članak 8.

Nadzor iz članka 7. ovog zakona inspektor vrši samostalno na temelju ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima i odlučuje o poduzimanju upravnih i drugih mjera u skladu sa zakonom.

III - OVLAŠTENJA U VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA

Članak 9.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga inspektori su pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom ovlašćeni :

- privremeno, do pravovaljanosti rješenja o izvršenom prekršaju ili privrednom prijestupu, odnosno presude o izvršenom krivičnom djelu, oduzeti robu (sirovine, materijal, poluproizvode, dijelove proizvoda, gotove proizvode, trgovačku robu i sl.);

- privremeno zatvoriti radnju (prodajni objekat ili drugi poslovni objekat ili poslovnu jedinicu pravne ili fizičke osobe);

- zaustaviti i kontrolirati vozilo u prometu za koje se sumnja da prevozi teret sumnjivog podrijetla ;

- ulaziti u stan i druge prostorije u skladu sa zakonom;

- ostvariti uvid u finansijsku dokumentaciju, poslovne knjige i druge isprave vezane za poslovanje pravne i fizičke osobe;

- izvršiti pregled prostorija, robe, uređaja i opreme;

- kontrolirati utrošak i stanje zaliha, materijala i sirovina i kretanje gotovih proizvoda; - kontrolirati promet na iro i drugim računima; - utvrditi identitet osobe koja samostalnim osobnim radom obavlja privrednu ili drugu djelatnost odnosno osobe koja u pravnoj ili fizičkoj osobi obavlja poslovodne, finansijske ili računovodstvene poslove te uzimati od njih izjave;

- zabraniti vršenje određenih radnji;

- vrši i druge mjere u ostvarivanju finansijskog nadzora.

U vršenju propisanih ovlaštenja inspektor ima pravo zahtijevati pomoć tijela unutrašnjih poslova koji su du ni tra enu pomoć pru iti.

Članak 10.

Pravne i fizičke osobe kod kojih inspektor obavlja nadzor iz čl. 7. i 9. ovog zakona du ne su inspektorima pru iti podatke i dati na uvid finansijske dokumente, poslovne knjige i druge poslovne knjige potrebne za obavljanje kontrole i utvrđivanje činjeničnog i pravnog stanja, te osigurati im uvjete za obavljanje kontrole.

Tijela dr avne, uprave te pravne i fizičke osobe du ne su inspektorima pru iti pomoć u vršenju nadzora iz čl. 7. i 9. ovog zakona.

Članak 11.

U obavljanju poslova iz djelokruga Finansijske policije - Finansijske policije inspektori mogu privremeno do donošenja rješenja o prekršaju ili privrednom prijestupu, odnosno presudi o krivičnom djelu oduzeti: novac, vrijednosne papire , predmete i drugu dokumentaciju koja mo e u prekršajnom ili krivičnom postupku poslu iti kao dokaz.

O privremenom oduzimanju predmeta izdaje se potvrda.

Članak 12.

U obavljanju poslova iz djelokruga Finansijske policije - Finansijske policije inspektori mogu rješenjem privremeno do pravovaljanosti rješenja o izvršenom prekršaju ili privrednom prijestupu, odnosno presude o izvršenom krivičnom djelu zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti:

1. ako obavlja djelatnost za koju nije registriran ili koja ne slu i obavljanju te djelatnosti ili ako nema odobrenje (privlaštenje) za obavljanje djelatnosti izdate od mjerodavnog tijela kada je to propisano zakonom;

2. ako u poslovnim ili drugim prostorijama pronade robu, osnovna sredstva i inventar za koje ne postoji dokumentacija o nabavci; 3. ako zapošljava strane dr avljane bez radne dozvole;

4. ako plaćanja ne obavlja putem iro računa ili na drugi propisani način.

Članak 13.

Inspektor će privremeno oduzeti robu pravne ili fizičke osobe :

- ako ne postoje ili se ne stave na uvid pismeni dokazi da su plaćene propisane obveze (carina , porez na promet i sl.);

- ako se roba stavlja u promet od pravne ili fizičke osobe koja nije registrirana za obavljanje djelatnosti ili kojoj je mjerodavno tijelo zabranilo obavljanje registrirane djelatnosti;

- ako se radi o robi za koju ne postoji ili se u tijekom kontrole ne stavi na uvid uredna dokumentacija o njenom podrijetlu;

- ako roba na propisani način nije evidentirana u poslovnim knjigama pravne ili fizičke osobe;

- ako se promet robe vrši sredstvima plaćanja usuprot zakonskim odredbama.

Privremeno oduzeta roba glede stavka 1. ovog članka je pod nadzorom Federacije Bosne i Hercegovine. Način raspolaganja privremeno oduzetom robom određuje Vlada.

Članak 14.

U obavljanju nadzora iz čl. 7. i 9. ovog zakona inspektori mogu privremeno pečaćenjem ili na drugi pogodan način zatvoriti poslovne i druge prostorije, onemogućiti korištenje prostorija , uređaja ili drugih sredstava za rad, zaustavljati i pretra ivati prijevozna sredstva i robu koja se njima prevozi, a mogu ih privremeno oduzeti ako se njima prevozi roba koja se ne mo e prevoziti bez propisane dokumentacije o plaćenju carini i porezu.

Odredbe stavka 1. ovog članka ne odnose se na stambene prostorije.

Članak 15.

U postupku kontrole inspektor sastavlja zapisnik koji uručuje odgovornoj osobi na licu mjesta.

Odgovorna osoba ima pravo ulo iti prigovor na zapisnik o izvršenoj kontroli, koji se unosi u zapisnik.

O prigovoru odlučuje glavni inspektor u roku od tri dana. Na temelju zapisnika, ukoliko postoje elementi prekršaja, privrednog prijestupa ili krivičnog djela, podnosi se prijava mjerodavnom tijelu.

Članak 16.

U postupku nadzora glede čl. 12, 13. i 14. ovog zakona inspektor donosi rješenje o radnjama koje poduzima u smislu navedenih članaka. Protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka mo e se izjaviti alba Ministru finansija - ministru financija u roku tri dana od dana uručenja rješenja.

Ministar finansija-ministar finacija du an je u roku od osam dana od dana prijema albe donijeti rješenje.

Žalba ne odl a izvršenje rješenja.

Članak 17.

Ukoliko inspektor u postupku nadzora utvrdi da nisu plaćene zakonske obveze du an je izdati rješenje o obračunu i plaćanju tih obveza.

Na rješenje iz stavka 1. ovog članka mo e se izjaviti alba u roku od 8. dana od dana prijema rješenja ministru financija-ministru financija.

Žalba ne odl a izvršenje rješenja.

Članak 18.

Ako inspektor u postupku kontrole utvrdi radnje koje imaju obilježje krivičnog djela, podnijet će prijavu mjerodavnom tu ilaštvu.

Prijavu iz stavka 1. ovog članka podnosi glavni inspektor, odnosno druga ovlaštena osoba.

28

Na osnovu članka I. 5. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i članka 2. stavak 2. i članka 43. Privremenog poslovnika Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 16. siječnja 1995. godine, donosi

ODLUKU

**O IZMJENAMA ODLUKE O OSNUTKU, ZADACIMA I
SASTAVU KOMISIJE ZA GRB I ZASTAVU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I

U Odluci o osnutku, zadacima i sastavu Komisije za grb i zastavu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 5/94), u točki VI, stav 1, podtočka 5. "Prof. dr PAVO ŽIVKOVIĆ", mijenja se, i glasi: "RADOSLAV DODIG".

II

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 19
16. siječnja 1995. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

29

Na osnovu člana 14. stav 3. i člana 17. stav 4. Privremenog poslovnika Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine donesenog na 2. sjednici Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 31. maja 1994. godine, Ustavotvorna skupština Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 16. januara 1995. godine, donijela je

ODLUKU

**O IZBORU ČLANOVA KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE
ISTOVJETNOSTI TEKSTOVA NA BOSANSKOM I
HRVATSKOM JEZIKU USTAVOTVORNE SKUPŠTINE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I

U Komisiju za utvrđivanje istovjetnosti tekstova na bosanskom i hrvatskom jeziku Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine, izabrani su:

- a) Iz reda Bošnjačkog naroda
 1. Prof. dr KASIM BEGIĆ,
 2. Prof. dr KASIM TRNKA,
 3. MEHMEDALIJA SUŠIĆ.
- b) Iz reda Hrvatskog naroda
 1. RADOSLAV DODIG,
 2. MILE KUDIĆ,
 3. IKO STANIĆ.
- c) Iz reda ostalih naroda
 1. BORO BJELOBRK

II

Ovu odluku objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

US broj 20/95
16. siječnja 1995. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Ustavotvornom skupštinom
Federacije BiH,
Mariofil Ljubić, s. r.

30

Na temelju odredbe članka 28. Zakona o pravosudnom ispitu ("Službene novine Federacije BiH, broj 2/95"), ministar pravde, donosi

PRAVILNIK**O POLAGANJU PRAVOSUDNOG ISPITA****Članak 1.**

Ovim pravilnikom uređuje se postupak prijavljivanja i polaganja pravosudnog ispita (u daljem tekstu: ispit) rad Komisije za polaganje pravosudnog ispita, u daljem tekstu: Komisija), oblik i sadržaj uvjerenja o položenom ispitu i način vođenja evidencije osoba koje su položile ispit.

Članak 2.

Kandidat koji želi polagati ispit podnosi Ministarstvu pravde (u daljem: Ministarstvo), zahtjev u smislu odredbe članka 9. Zakona o pravosudnom ispitu.

Članak 3.

Po prijemu zahtjeva utvrđuje se da li kandidat ispunjava uvjete za polaganje ispita o čemu Ministarstvo donosi rješenje.

Članak 4.

Rješenje kojim se utvrđuje da kandidat ispunjava uvjete za polaganje pravosudnog ispita dostavlja se kandidatu i predsjedniku Komisije, a rješenje kojim se utvrđuje da kandidat ne ispunjava uvjete dostavlja se samo kandidatu.

Članak 5.

Ispit se polaže u sjedištu Ministarstva i u prostorijama koje odredi Komisija.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, u određenim slučajevima polaganje ispita može se organizirati i van sjedišta Ministarstva, o čemu, na prijedlog Komisije, odlučuje ministar Ministarstva pravde Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ministar pravde).

Članak 6.

Ispit počinje polaganjem pismenog dijela ispita.

Pismeni dio ispita sastoji se, po pravilu, od izrade prvostepenih presuda iz krivičnog prava, građanskog prava, ili obiteljskog ili radnog prava.

Kandidatu se za vrijeme izrade presude iz stavka 1. ovog članka stavlja na raspolaganje cijeli spis osim presude, a labe na presudu i drugostepene odluke.

Pismeni dio ispita može se sastojati i od izrade labe ili vanrednog pravnog lijeka na osnovu sudskog spisa.

Članak 7.

Pismeni dio ispita polaže se u dva uzastopna radna dana, i to: prvog dana izradom zadatka iz krivično - pravne, a drugog dana izradom zadatka iz građansko-pravne oblasti.

Članak 8.

Prije početka pismenog dijela ispita zapisničar na ispitu utvrđuje identitet kandidata koji je pristupio ispitu, a zatim kandidatu uručuje pismeni zadatak i upoznaje ga sa propisima o obavljanju pismenog dijela ispita.

Pismenom dijelu ispita mogu prisustvovati samo predsjednik i članovi Komisije, kao i zapisničar koji nadzire rad kandidata.

Za vrijeme pismenog dijela ispita kandidatu nije dozvoljeno kontaktiranje sa drugim osobama, niti napuštanje prostorije u kojoj se ispit obavlja, izuzev u opravdanim slučajevima, o čemu se upoznaje zapisničar.

Članak 9.

Pri izradi pismenog zadatka kandidat se može slušati samo zakonskim tekstovima koje mu u slučaju potrebe osigurava zapisničar.

Članak 10.

Ako kandidat u vremenu iz članka 7. ovog pravilnika ne dovrši pismeni zadatak, predaje ga nedovršenog, a ova činjenica upisuje se u zapisnik o radu Komisije.

Članak 11.

Član Komisije koji ispituje predmet iz koga se polaže pismeni dio ispita pregledat će izrađeni zadatak kandidata i u vrijeme koje odredi predsjednik Komisije upoznat će članove Komisije sa uspjehom koji je kandidat, po njegovom mišljenju pokazao na pismenom dijelu ispita.

Odluku o ocjeni uspjeha kandidata na pismenom dijelu ispita donosi Komisija većinom glasova.

Članak 12.

Po završenom dijelu pismenog ispita polaže se usmeni dio ispita.

Usmeni dio ispita polaže se, po pravilu, narednog radnog dana po završetku pismenog dijela ispita.

Usmenom dijelu ispita mogu prisustvovati zainteresovani slušatelji.

Članak 13.

Usmeni dio ispita polaže se pred Komisijom u punom sastavu.

Na usmenom dijelu ispita kandidat se ispituje iz pojedinih predmeta po redu koji odredi predsjednik Komisije.

Usmeni dio ispita može trajati najviše četiri sata.

Članak 14.

Predsjednik Komisije može udaljiti slušatelje koji svojim ponašanjem ometaju tok ispita, kao i slušatelje koji se u prostorijama u kojim se vrši ispitivanje ne mogu smjestiti na način da ne ometaju tok ispita.

Članak 15.

O toku ispita zapisničar vodi zapisnik posebno za svakog kandidata.

U zapisnik se unosi: sastav Komisije, prezime i ime kandidata, broj i datum rješenja o odobrenom polaganju ispita, dan i sat polaganja pismenog i usmenog dijela ispita, ocjena uspjeha pismenog dijela ispita, pitanja postavljena kandidatu na usmenom dijelu ispita iz pojedinih predmeta, ocjena konačnog uspjeha kandidata na pismenom i usmenom dijelu ispita i vrijeme završetka ispita.

Zapisnik potpisuje predsjednik, svi članovi Komisije i zapisničar.

Zapisniku se prilaže izrađeni pismeni zadaci kandidata.

Članak 16.

Nakon završenog ispita, predsjednik Komisije javni i u prisustvu svih članova Komisije saopćava kandidatu ocjenu njegovog konačnog uspjeha na ispitu.

Članak 17.

Ako kandidat ne položi samo usmeni dio ispita, iz predmeta iz kojeg se polaže pismeni dio ispita na popravnom ispitu nije dužan ponovo polagati pismeni dio ispita iz tog predmeta.

Članak 18.

Uvjerjenje o položenom ispitu izdaje se u roku od 15 dana od dana položenog ispita.

Uvjerjenje iz stavka 1. ovog članka izdaje se na Obrascu broj 1. koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Uvjerjenje iz stavka 1. ovog članka sadrži: naziv tijela koje je izdalo uvjerenje, pravni temelj izdavanja, prezime i ime kandidata, godina i mjesto rođenja (mjesto, općina, država), datum položenog ispita, naziv ispitne komisije pred kojom je ispit položio, broj i datum uvjerenja i potpis Ministra pravde.

Nakon položenog ispita, na zahtjev kandidata, izdaje se privremeno uvjerenje o položenom ispitu.

Uvjerjenje se izdaje bez naplate takse.

Članak 19.

U Ministarstvu se vodi evidencija osoba koje su položile ispit.

Evidencija iz stavka 1. ovog članka vodi se u knjizi po Obrascu broj 2, koji je sastavni dio ovog pravilnika. Knjiga mora biti uvezana, a stranice označene rednim brojevima. Ovjeru knjige vrši ministar pravde.

Knjiga se može koristiti za jednu ili više kalendarskih godina.

Evidencija se vodi odvojeno za svaku kalendarsku godinu i zaključuje se posljednjeg radnog dana u godini. Evidenciju ovjerava ministar pravde.

Članak 20.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-121-167/95
9. veljače 1995. godine
Sarajevo

Ministar pravde
Mato Tadić, s. r.

Obrazac broj 1.

UVJERENJE O POLOŽENOM
PRAVOSUDNOM ISPITU
(format 211x294)

Republika Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
MINISTARSTVO PRAVDE

Broj:
Sarajevo, 199..... godine

Na temelju odredbe članka 17. Zakona o pravosudnom ispitu ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/95), ministar pravde izdaje

UVJERENJE - SVJEDODŽBU
O POLOŽENOM PRAVOSUDNOM ISPITU

Potvrđuje se da je rođen
..... godine u općina država
..... diplomirani pravnik iz
POLOŽIO-LA pravosudni ispit dana 199..... godine
pred Komisijom za polaganje pravosudnog ispita.

Broj 01-021-168-1/95
9. februara 1995. godine
Sarajevo

MINISTAR PRAVDE
Mato Tadić

Obrazac broj 2.

EVIDENCIJA LICA KOJA SU POLOŽILA
PRAVOSUDNI ISPIT

1. Redni broj
2. Prezime i ime
3. Datum i mjesto rođenja
(mjesto, općina)
4. Kada je diplomirao i na kojem
pravnom fakultetu
5. Gdje je zasnovao radni odnos
6. Broj i datum rješenja o odobrenom
polaganju ispita
7. Ispit pola e prvi, drugi _____ put
8. Pismeni dio
(krivično pravna oblast
građansko pravna oblast)
(Dan polaganja ispita)
9. Usmeni dio
(Dan polaganja)
10. Uspjeh na ispitu
(polo io, nije polo io,
polo io sa odličnim)
11. Prezime i ime članova Komisije
12. Prezime i ime zapisničara
Popravni dio ispita
13. Pismeni dio (Dan polaganja ispita)
14. Usmeni dio (Dan polaganja ispita)
15. Uspjeh na popravnom ispitu
16. Prezime i ime članova Komisije
17. Prezime i ime zapisničara
18. Datum izdavanja uvjerenja

31

Na temelju članka 21. stavak 2. Zakona o pravosudnom ispitu ("Slu bene novine Federacije BiH", broj 2/95), ministar pravde, donosi

PRAVILNIK O NAKNADAMA ZA RAD U KOMISIJI ZA POLAGANJE PRAVOSUDNOG ISPITA

Članak 1.

Ovim pravilnikom određuje se visina i način obračunavanja naknade za rad u Komisiji za polaganje pravosudnog ispita (u daljem tekstu: Komisija).

Članak 2.

Nakanada za rad u Komisiji pripada: predsjedniku Komisije i njegovom zamjeniku i članovima Komisije i njihovim zamjenicima (u daljem tekstu: članovi Komisije), kao i zapisničaru na ispitu i njegovom zamjeniku (u daljem tekstu: zapisničar).

Članak 3.

Naknada za rad u Komisiji određuje se prema vremenskom trajanju ispita, s tim što se računa da usmeni dio ispita po kandidatu traje tri i pol sata.

Članu Komisije koji je ispitivač iz predmeta iz koga se pola e pismeni dio ispita priznaje se jedan i pol sat na ime pripremanja i pregleda zadatka kandidata.

Članak 4.

Naknada za rad u Komisiji na popravnom ispitu određuje se prema vremenskom trajanju ispita, s tim što se računa da ispit po kandidatu traje jedan sat ako se popravni ispit pola e iz jednog odnosno dva sata ako se pola e iz dva predmeta.

Članu Komisije iz članka 3. stavak 2. ovog pravilnika, priznaje se i jedan i pol sat na ime pripremanja i pregleda pismenog zadatka kandidata.

Članak 5.

Zapisničaru na ispitu određuje se naknada za rad prema vremenskom trajanju ispita određenom u članku 3. stavak 1. i članku 4. stavak 1. ovog pravilnika.

Članak 6.

Ako kandidat odustane od već započetog usmenog dijela ispita ili popravnog ispita, članovima Komisije naknada se određuje prema vremenskom trajanju ispita određenom u čl. 3. i 4. ovog pravilnika.

U slučaju iz stavka 1. ovog članka zapisničaru se određuje naknada na način predviđen u članku 3. stavak 1. i članku 4. stavak 1. ovog pravilnika.

Članak 7.

Naknada za radu Komisiji isplaćuje se iz sredstava koja uplati kandidat odnosno poduzeće (društvo) ili pravna osoba.

Članak 8.

Ministar pravde, početkom svake godine, utvrđuje iznos naknade koju uplaćuje kandidat na ime troškova (naknada Komisiji, štampanje uvjerenja i dr.), kao i iznos naknade za jedan sat rada u Komisiji članovima Komisije i zapisničaru.

Zapisničaru se naknada iz stavka 1. ovog članka utvrđuje u iznosu od 50% od iznosa naknade utvrđene za člana Komisije za usmeni dio ispita.

Članak 9.

Obračun naknade članovima Komisije i zapisničaru vrši se mjesečno na temelju evidencije koja se vodi o kandidatima koji su polagali ispit odnosno popravni ispit i donosi rješenje o visini ovih naknada.

Obračun i isplata naknade za rad u Komisiji vrši se početkom svakog mjeseca za protekli mjesec.

Članak 10.

Ako kandidat ne pristupi polaganju ispita u roku od jedne godine od dana uplate sredstava iz članka 8. ovog pravilnika, uplaćena sredstva vraćaju se uplatiocu.

Članak 11.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu benim novinama Federacije BiH".

Broj 01-021-168/95
9. februara 1995. godine
Sarajevo

Ministar pravde
Mato Tadić, s. r.

32

Na temelju odredbe članka 8. Zakona o amnestiji ("Slu bene novine Federacije BiH", broj 2/95), ministar pravde u saradnji sa ministrom odbrane, donosi

UPUTSTVO

O PROVOĐENJU ZAKONA O AMNESTIJI

1. Nadle ni redovi i vojni sudovi, odnosno nadle na javna i vojna tu ilaštva pazit će po slu benoj du nosti da se na sve osobe koje ispunjavaju uvjete predviđene Zakonom o amnestiji (u daljem tekstu: Zakon) primijeni amnestija.

2. Postupak amnestije za osobe koje se nalaze na izdr avanju kazne zatvora pokreće nadle ni sud po slu benoj du nosti, ili na zahtjev osuđenog, ili osobe koja u korist okrivljenog mo e izjaviti albu.

3. Postupak amnestije za pravomoćno osuđene osobe koje nisu stupile na izdr avanje kazne zatvora i osobe protiv kojih je krivični postupak u toku, pokreće sud koji je donio prvostepenu

odluku ili sud pred kojim je krivični postupak u toku, po slu benoj du nosti, ili na zahtjev osuđene osobe, ili osobe koja u korist okrivljenog mo e izjaviti albu.

4. U postupku odlučivanja o amnestiji za osobe protiv kojih se vodi krivični postupak ali ne u odsustvu, koje se nalaze u pritvoru ili se nalaze na izdr avanju kazne zatvora, nadle ni sud donosi rješenje o amnestiji bez pribavljanja dokaza o javljanju te osobe jednom od organa iz članka 3. Zakona ako se nalazi u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), odnosno bez pribavljanja dokaza o povratku u Fedraciju i javljanju jednom od organa iz članka 3. Zakona ako se nalaze u inozemstvu.

U postupku odlučivanja o amnestiji za osobe protiv kojih se vodi krivični postupak u odsustvu, nadle ni sud donijet će rješenje o amnestiji ako osoba u odnosu na koju se vodi postupak podnese dokaz o javljanju jednom od organa iz članka 3. Zakona ako se nalazi u Federaciji, odnosno dokaz da se vratila u Federaciju i javila jednom od organa iz članka 3. Zakona.

5. Rješenje o primjeni amnestije i rješenje kojim se odbija primjena amnestije, donosi predsjednik vijeća koje je donijelo prvostepenu odluku.

6. Rješenje iz točke 5. ovog uputstva donijet će predsjednik vijeća u roku od tri dana od dana stupanja na snagu Zakona za osobe iz točke 4. stavak 1. ovog uputstva, odnosno u roku od tri dana od dana podnošenja dokaza o ispunjavanju uvjeta iz članka 3. Zakona za osobe iz točke 4. stavak 2. ovog uputstva, ili od dana prijema zahtjeva.

7. Protiv rješenja iz točke 5. ovog uputstva albu mogu podnijeti nadle ni tu ilac, osuđena osoba, osoba protiv koje je krivični postupak u toku, kao i osoba koja u korist okrivljenog mo e izjaviti albu.

8. O albi protiv rješenja suda iz točke 5. ovog uputstva rješava neposredno viši sud u roku od tri dana od dana prijema albe.

9. Ako je podnesena krivična prijava protiv osobe koja ispunjava uvjete za primjenu amnestije a postupak pred sudom još nije pokrenut, nadle ni tu ilac će, po slu benoj du nosti, donijet rješenje o odbacivanju krivične prijave.

Rješenje iz stavka 1. ove točke donijet će se ako zainteresirana osoba podnese dokaz o tome da se javila jednom od organa iz članka 3. Zakona, odnosno dokaz da se vratila u Federaciju i javila jednom od organa iz članka 3. Zakona.

10. Rješenje suda o primjeni amnestije, odnosno rješenje o odbijanju primjene amnestije dostavlja se osobi na koju se rješenje odnosi, odnosno osobi koja je podnijela zahtjev i nadle nom tu iocu.

11. Ako se osoba na koju se odnosi rješenje o primjeni amnestije nalazi na izdr avanju kazne zatvora ili u pritvoru, nadle ni sud će odrediti da se ta osoba odmah pusti na slobodu.

12. Ovo uputstvo stupa na snagu danom objavljivanja u "Slu benim novinama Federacije BiH".

Broj 02-021-94/95
26. januara 1995. godine
Sarajevo

Ministar
Mato Tadić, s. r.

S A D R Ź A J

2	Zakon o federalnom tu ilaštvu	9	13	Zakon o bankama	36
3	Zakon o dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima dr avne uprave Federacije Bosne i Hercegovine	12	14	Zakon o finansijskom poslovanju	41
4	Zakon o amnestiji	12	15	Zakon o stranim ulaganjima	42
5	Zakon o humanitarnoj pomoći	13	16	Zakon o carinskoj tarifi	45
6	Zakon o pravosudnom ispitu	14	17	Zakon o carinskoj slu bi Federacije Bosne i Hercegovine	46
7	Zakon o tr išnoj inspekciji	16	18	Zakon o slobodnim zonama	50
8	Zakon o trgovini	19	19	Zakon o unutarnjem platnom prometu	53
9	Zakon o federalnom pravobranilaštvu	24	20	Zakon o računovodstvu (Prilog iz člana 15)	58
10	Zakon o kontroli cijena	26	21	Zakon o reviziji	73
11	Zakon o Vrhovnom sudu Bosne i Hercegovine	28	22	Zakon o osiguranju imovine i lica	76
12	Zakon o raseljenim licima-prognanicima i izbjeglicama	32	23	Zakon o poduzećima	85
			24	Zakon o vanjskotrgovinskom poslovanju	94

25	Carinski zakon	108	29	Odluka o izboru članova Komisije za utvrđivanje istovjetnosti tekstova na bosanskom i hrvatskom jeziku Ustavotvorne skupštine Federacije Bosne i Hercegovine	148
26	Zakon o finansijskoj-financijskoj policiji	145			
27	Zakon o posebnoj pristojbi na uvezenu robu	147			
28	Odluka o izmjenama Odluke o osnutku, zadacima i sastavu Komisije za grb i zastavu Federacije Bosne i Hercegovine	148	30	Pravilnik o polaganju pravosudnog ispita	148
			31	Pravilnik o naknadama za rad u Komisiji za polaganje pravosudnog ispita	150
			32	Uputstvo o provođenju Zakona o amnestiji	150